LIBANII SOPHISTAE

ORATIONES

ET

DECLAMATIONES

AD FIDEM CODICVM MSPT.

RECENSVIT

ET PERPETVA ADNOTATIONE

ILLVSTRAVIT

IO. IACOBVS REISKE.

VOLVMEN TERTIVM.

ALTENBVRGI

SVMTIBVS ET LITTERIS RICHTERI

MDCCLXXXXV.

LII.

ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Οὐδ' εἰ πλείους, ὦ ἄνδρες, τῶν νυνὶ τούτων αἰτιῶν ἐπάγει τις σωκράτει, πείθων ὑμᾶς ὡς ἀνάγκη κακῶς οἰκεῖσθαι τὴν πόλιν μὴ τούτου δόντος δίκην, οὐκ ἄν μοι δοκῶ τὸ μὴ οὐ φίλος [1] αὐτῷ καὶ γεγονέναι καὶ πάντα χρῆσθαι τὸν χρόνον, ἐν ὑμῖν [2] ἀρνήσασθαι. οὔτε γὰρ ἧς ἐφ' ἑκάστου καὶ λόγου καὶ ἔργου δικαιοσύνης αὐτῷ συνοιδα τὴν τῶν ἀδίκως ἐπ' αὐτὸν συνεστηκότων βλασφημίαν, καλῶς εἶχεν ἰσχυροτέραν ἡγήσασθαι. πολλῆς τ' ἂν ἦν κακίας ᾧ συνῆν τε πρότερον καὶ περὶ τῶν ἐμαυτοῦ σύμβουλον ἐποιούμην. τοῦτον ἐπειδὴ πάσχει κακῶς ἐγκαταλείπειν. οὕτω δ' ἔχοντα γνώμης πρέποι μὲν ἂν καὶ [3] συνεύχεσθαι σωκράτει, καὶ τοὺς θεοὺς, οἱ κάλλιστα τὸν τοῦδε [4] βίον ἐπίστανται, καλεῖν ἐπὶ τὸν παρόντα ἀγῶνα. δεῖ δὲ ἴσως καὶ λόγῳ βοηθοῦντα φαίνεσθαι, καὶ μηδὲν ἀφ' ὧν ἂν δόξαιμι τὰ δίκαια [5] ποιεῖν παρελθεῖν. καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινὸν, ἐπὶ μὲν μελίτῳ καὶ ταῖς παρ' ἐκείνου [6] λοιδορίαις ἄνυτον ἀναβῆναι, λόγον κακοήθη τε καὶ μακρὸν κομίζοντα καὶ πάλιν ἐπὶ τούτῳ λύκωνα μηδεμιᾶς ἀποσχέσθαι τέχνης ὅπως εἰς ὑμῶν ἀποθάνῃ. ἡμᾶς δὲ, οὓς λυπεῖν ὡμολόγηκεν ἄνυτος τοῖς κατὰ σωκράτους λόγοις, ἀφώνους,

[1] recte Aug. φίγος. Mor. φίλον.

[2] ἐν ὑμῖν] sic Aug. ἐν ἡμῖν Mor.

[3] πρέποι μὲν ἂν καὶ] sic Aug. πρέπει μὲν καὶ Mor.

[4] τοῦδε] sic Aug. τούτου Mor.

[5] τὰ δίκαια] sic Aug. τὰ deest Mor.

[6] παρ' ἐκείνου] sic recte Aug. παρ' ἐκείνῳ Mor.

νους, ὡς οὐκ ἀνιωμένους, ἑστᾶναι καὶ γενέσθαι χείρονας τῆς τῶν κατηγόρων ἐλπίδος. ἄλλως τε ἐν τῷ [7] τὰ προσήκοντα τῇ φιλίᾳ πληροῦν, καὶ τοὺς δικάζοντας ὑμᾶς ἐξελέσθαι τῆς ἐπιορκίας ἔνεστιν. ὁ γὰρ τὴν τῶν ἐπηρεαζόντων ἀπάτην οὐκ ἐῶν ἰσχῦσαι, φύλακας ἀκριβεῖς ποιεῖ τοὺς ψηφιζομένους τῶν ὅρκων. ὥστε οὐ τῷ φεύγοντι συνηγορήσων μᾶλλον ἀνέβην ἢ τῶν ὑμῖν συμφερόντων ποιησόμενος πρόνοιαν [8]. σωκράτει μὲν, ὦ ἄνδρες, βραχὺς τοῦ θανάτου λόγος. οὔτε γὰρ ἐν οἷς ἀεὶ ζητῶν διετέλει, τοῦ ζῆν τὸ τεθνάναι χαλεπώτερον εὗρε. τόν [9] τε κεκρατηκότα τῶν ἡδονῶν, ὧν ἕνεκα ζῆν ἐπιθυμοῦσιν οἱ πολλοὶ, καὶ τὴν ἐνθένδε μετάστασιν ἀνάγκη ῥᾳδίως φέρειν. ἔτι δὲ οἷς οὐκ ὀλίγοι τῶν φανερῶς ἀδικούντων, τῷ τε παρ' ὑμῶν ἐλέῳ καὶ δάκρυσι τοῖς αὐτῶν, καὶ παίδων ἱκετείαις εὗρον σωτηρίαν. τοσοῦτον ἀπέχε διὰ τούτων αὐτὸν ἐξαιτήσασθαι, ὥστ' ἤδη τινὰς ὑμῶν, ᾐσθόμην τραχύτερον ἐσχηκότας πρὸς αὐτὸν. τῷ μηδενὶ τούτων, ἀξιῶσαι χρήσασθαι. ἐγὼ δὲ οὐ διὰ τοῦτο τῆς συνηγορίας ἀπέστην, ὅτι σμικρὸς ὁ λειπόμενος σωκράτει χρόνος, ᾧ καὶ φόβος οὐδεὶς τῆς τελευτῆς. ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἡγούμενος πρέπειν τὸν τοιοῦτον τῇ φύσει, μηδὲν ἀδικῶς ἐν ὑμῖν παθεῖν· καὶ ἅμα τοῦ μὴ πολλὰ τοιαῦτα ἐν τῇ πόλει τολμᾶσθαι, μηδὲ ἀναγκάζεσθαι, τοὺς μὲν δικάζοντας ἀσεβεῖν, κοινῇ δὲ ἀδοξεῖν ἀθηναίους, παρεκελευσάμην ἐμαυτῷ τὴν ἀνύτου συκοφαντίαν ἐλέγξαι. τοῦτο δὲ γένοιτ' ἂν ὑμῶν ἀκούειν εὐμενῶς ἐθελόντων. καὶ γὰρ εἰ μὲν ἐμπείρως ἔχων τῶν ἐν τοῖς δικαστηρίοις λόγων σωκράτης, πρὸς τὰς τούτων παρασκευὰς ἱκανῶς ἐτύγχανεν ἠγωνισμένος, ἴσως ἂν ὑμῖν ἐξήρκει παρ' ἐκείνου περὶ ὧν κρίνεται διδαχθεῖσι, τὴν ψῆφον ὀρθῶς φέρειν.

[7] f. ἄλλως τε καὶ ὅπου ἐν τῷ.

[8] in vocabulo πρόνοιαν desinit codex Aug. primus, neque prius redorditur, quam ad finem huius declamationis p. 676. 32. ed. Mor. reliqua interiecta omnia ab illo codice absunt, id quod aegerrime fero. poterant enim inde mendae quam plurimae emendari.

[9] τὸν] sic dedi. τῶν Mor.

φέρειν. ἐπεὶ δὲ, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων, οὕτω καὶ νῦν ἐν ἡμῖν διείλεκται. τῇ παρέσῃ μὲν οὐ συμφέροντες χρείαν [10]. μίαν δ' οὖν αὐτῷ λύσαι διαβολὴν, ὡς οὐκ ἄρα εἴη δεινὸς λέγειν, ἡμῶν, ὦ ἄνδρες πρὸς θεῶν ἀνάσχεσθε, τῶν οὐ δυναμένων μὲν ἐξισοῦσθαι πρὸς τὸν ἀνύτου λόγον· ἴσως δὲ ὑμῖν τι συμβαλουμένων, καὶ τ' ἀληθῆ μᾶλλον ἐρούντων; ἢ οὔτοι· οἶδα μὲν οὖν ὅτι διαβολή τις κατεσκέδασται σωκράτους ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς συνουσίαις, τοὺς παρ' ἐκείνου μὴ φερόντων ἐλέγχους· οἱ δικαιότερον ἂν αὐτοῖς ἐπιτιμῶντες, ὅτι τῆς αὐτῶν διανοίας ἠμέλουν· τὸν οὐκ ἐῶντα ῥαθυμεῖν περὶ τὰ μέγιστα τῶν ἐν ἀνθρώποις ἐμίσουν. καί τινας καὶ καθίεσαν τοὺς τὰ τοιαῦτα λέγοντας· τὸν μιαρὸν, τὸν ὄλεθρον· τὸν λυμεῶνα τῶν νέων. ἃ δὴ καὶ τούτοις ἐδόκει θαῤῥῆσαι τὴν γραφὴν ἀπενεγκεῖν. ἐπεὶ καὶ πρώην τινὸς προσελθόντος αὐτοῖς, καὶ λέγοντος σφόδρα [11] συνήδεσθαι. τοῖς διώκουσιν· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ὁρᾷν [12] εἰς τὸ κρατήσειν ἀφορμάς [13]· τὸ τῶν δικαζόντων πρὸς τὸν κινδυνεύοντα μῖσος, μεγάλην ἔφασαν σφίσιν αὐτοῖς ὑπάρχειν πλεονεξίαν. πάλαι γὰρ αὐτὸν ἐπιθυμεῖν [14] ὑπὸ ταῖς ψήφοις λαβεῖν· ὡς αὐτοῖς ἀρκεῖν φανῆναι [15]. ἃ γὰρ αὐτὸς ἂν εἴπερ ἐδίκαζεν ἄνυτος ἐποίει, καὶ οἱ μετὰ τούτου· ταῦτα παρ' ὑμῶν προσδοκᾷ. κακῶς ἐλπίζων. διὰ τί· ὅτι πρῶτον μὲν ἐν ὑμῖν οὐκ ὀλίγους ἑώρων πολλάκις ἡσθέντας· ὁπότε σωκράτης τοὺς ἀλαζόνας ἐλέγχοι· καὶ νὴ Δία γε, καὶ πρὸς ἀρετὴν, διὰ τοὺς [16]

ἐπι-

[10] συμφερόντως χρείᾳ.

[11] f. λέγοντος οὐ σφόδρα. et negate, se admodum bene sperare de accusatoribus Socratis; neque enim se cernere penes eos vlla victoriae praesidia.

[12] f. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἰσχυρὰς ὁρᾷν aut alias secundum οὐδὲ erit delendum.

[13] post ἀφορμὰς incipit responsio factionis, Socrati infestae, aientis, odium quo indices reum Socratem prosequerentur magno sibi fore emolumento.

[14] ἐπιθυμεῖν] scil. τοὺς δικάζοντας.

[15] φανῆναι] sibi in conspectum venire, ad tribunal suum accedere Socratem.

[16] duo vocabulo διὰ τοὺς videntur delenda, aut leg. διὰ τοῦτον, ob hunc Socratem.

ἐπιδεδωκότας οὐ μικρόν· ἐπεὶ[17] καὶ τὰ μάλιστα δυσχερῶς ἔχετε[18] πρὸς αὐτὸν ἅπαντες· καὶ κοινὸς ἦν τοῦ δικαστηρίου πολέμιος, οὐκ ἂν ἦν τῇ δυσμενείᾳ χαρίσασθαι. καὶ γάρ, ὦ ἄνδρες, τὸ χωρίον οὐκ ἔχθρας ἐστὶν ἢ χάριτος· οὐδὲ συνέρχεσθε[19] ἐνταῦθα τὸν ἑτέρωθε λυπήσαντα ἀμυνούμενοι, ἢ πρότερον εὖ πεποιηκότι χάριν ἀποδώσοντες[20]. ἀλλ' ἀπὸ τῶν πραγμάτων, ἐφ' οἷς ἡ κρίσις, ἢ σώσοντες, ἢ κολάσοντες. ταῦτα γὰρ δήπου καὶ σόλων εἰδώς, καὶ νομίζων τῶν ἀγωνιουμένων, τοὺς μὲν ἐν φίλοις τοῖς δικάζουσι δώσειν λόγον· τοὺς δὲ ἐν χαλεπῶς ἔχουσιν, ἵνα μηδετέρωθεν καταβλάπτοιτο τὸ δίκαιον· ὅρκον ἔταξεν οὐκ ἐῶντα χάριν ἢ δυσμένειαν ἢ τινα πρόφασιν ἄλλην ἄδικον ἐνοχλῆσαι τῇ κρίσει. καὶ νῦν μισεῖ τις σωκράτην· ἀλλ' ὀμώμοκεν ἥκιστα ἐμπλῆσαι τὸν αὐτοῦ θυμόν· ἀλλ' οἱ θεοὶ πρὸς τὴν ψῆφον βλέπουσιν ἣν ὁ θέμενος οὐ δικαίαν ὑποτέθεικεν ὅρκῳ· καὶ αὐτόν, καὶ παῖδας, καὶ οἰκίαν, καὶ γένος· καὶ μικρᾶς ἡδονῆς μεγάλην ὑπέχε τὴν δίκην. μὴ δὴ τοῦτό τις ὁράτω μόνον, ὅτι σωκράτην ἀπεκτονὼς ἔξεισιν ἀπηλλαγμένος τῆς τούτου παρρησίας. ἀλλὰ κἀκεῖνα προσενθυμείσθω τίς αὐτὸν διαδέξεται δόξα, καὶ τίνες ἐλπίδες. ἐν θεάτρῳ μὲν γὰρ κωμῳδίας ἀκροωμένους γελάσαι, καὶ συνεπιθέσθαι τῷ κακῶς ἀκούοντι, καὶ χαρίζεσθαι τῷ ποιητῇ· καλὰ μὲν οὐδ' ἐκεῖνα· δόξαι δ' ἂν οὐ παντάπασιν ἀλλότρια διονυσίων εἶναι· καὶ ὁ γέλως ἀκίνδυνος· ἐν δικαστηρίῳ τε ὁ τῷ διώκοντι δοὺς ἑαυτόν, καὶ πᾶν ἀληθὲς ἡγούμενος, καὶ συνταράττων καὶ βασανίζων οὐδέν· καὶ πρὸς τὴν τοῦ κατηγόρου μεθιστάμενος τάξιν ἀπὸ τῆς οἰκείας. μείζω ζημιώσας αὐτὸν ἢ οἴεται, κακῶς παθὼν μᾶλλον ἢ δεδρακὼς ἄπεισιν· ὁ μὲν γὰρ οὐκ ἔχει τοῦ κινδύνου κοινωνοὺς τοὺς παῖδας. ὁ δὲ πᾶσιν ἐφεξῆς τοῖς αὐτοῦ τὴν συμφορὰν ἐπάγει. καὶ μὴν οὐδὲ ἐκεῖνό γε εὔλογον, ὑπὲρ εὐσεβείας δοκοῦντας ἀγανακτεῖν, αὐτοὺς ἀσε-

[17] ἐπεὶ] lego ἔτ' εἰ.

[18] malim εἴχετε in imperfecto.

[19] συνέρχεσθε] sic dedi. συνέρχεσθαι Mor.

[20] ἀποδώσοντες in futuro.

ἀσεβῶντας ἀλῶναι· καὶ τῆς ἐδαμῶς δυναμένης ἐλεγχθῆναι πονηρίας οἰομένες δίκην λαμβάνειν αὐτὲς, ἐν τοῖς ὀφείλεσι τοῖς κρείττοσι δίκην γενέσθαι. περὶ μὲν τὲ μὴ δεῖν [21], εἴ τις ὑμῶν ἀγανακτῶν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν τέτω πρὸς ἐνίες λόγων, δεῦρ' εἰσελήλυθε, τῦτο ἀναμιγνῦναι τῇ παρέσῃ κρίσει· καὶ τὲ δεῖν μεμνημένες τῶν θεῶν ὲς ὀμωμοκότας [22] ἥκετε. τήν τε ἀκρασίαν πᾶσι [23] ποιεῖσθαι καὶ τὴν διάγνωσιν· ἐνῆν μὲν πλείω λέγειν· οἶμαι δὲ καὶ ἐδὲν δεῖσθαι τὲς γε εὖ φρονῦντας τῶν πλειόνων. ἤδη δὲ ὑμᾶς διδάξω, πόθεν ποτε ἄνυτος ἐπέθετο σωκράτει, καὶ ὡς ἐκ ἐκ τῆς πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας, ἐδ' αὖ φροντίζων τῆς τῶν ἡμετέρων [24] παίδων ἐπιεικείας, ἀλλ' ἑτέρωθεν. διωρίσασθαι [25] δὲ, ὦ ἀθηναῖοι, καὶ αὐτὸς ὥσπερ καὶ ἔτος [26] βέλομαι, ἐὰν ἐπιδείξω σωκράτην, ὦ ἀθηναῖοι, ἐδενὶ πώποτε διδάσκαλον γενόμενον, ἔτ' ἀδίκε κλοπῆς, ἔτε ἀπάτης, ἔτε ἱεροσυλίας, ἔτε ἐπιορκίας· ἔτ' ἀργίας, ἔτ' ὑπεροψίας τῶν νόμων, ἔτε δήμε καταλύσεως· ἁπάσης δὲ σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης ἡγεμόνα. καὶ πάντων ὑμῖν εὐνέσατον καὶ γεγενημένον καὶ ὄντα· πείσατε ἄνυτον ἐγκαλύψασθαι. σκοπεῖτε δέ. σωκράτης, ὦ ἄνδρες, γενόμενος ἐκ πατρὸς ἀθηναίε, καὶ τραφεὶς ἐν τοῖς ἡμετέροις νόμοις, λογισμὸν ἔλαβε μείζω μὲν ἴσως τῆς οἰκίας αὐτῦ· πρέποντα δὲ τῇ πόλει, καὶ τῷ τῆς πόλεως γνωρίσματι. καὶ διήνεγκε τῶν πολλῶν, ὁμολογῶ· ἐκ ἐνεχθεὶς ἐπὶ τὰ χείρω, καὶ βεληθεὶς γενέσθαι κάκιςος, ὡς ἔτοι φασιν, ἀλλὰ τῷ μάλιςα δὴ τῶν μνημονευομένων ἀρετῇ ςηριχθῆναι· καὶ νομίζειν ζηλωτὸν τὸ κτῆμα.

τὸ

[21] f. περὶ μὲν ἐν τὲ μὴ δεῖν, quod δεῖν cohaeret cum ἀναμιγνῦναι.

[22] ὀμωμοκότες in nominatiuo.

[23] f. τήν τε ἀκρόασιν ἴσην πᾶσι.

[24] malim ὑμετέρων.

[25] διορίσασθαι, sub certis conditionibus inire sponsionem.

[26] ὥσπερ καὶ ἔτος] scil. διωρίσατο. distinctione, definitione vsus est. Est autem ille διορισμὸς illa definitio, exceptio, cautio his verbis concepta. ἐὰν ἐπιδείξω.

τὸ μὲν γὰρ ἐν βαναύσω [27] διάγειν, ἢ γῆν ἐργάζεσθαι, ἢ πελάγη περᾶν, ὑπὲρ χρημάτων, ἢ τὰ ἀπὸ τῶν μετάλλων ζητεῖν, ἢ μνηστεύειν ἀρχὰς· ἢ τὴν ἐπὶ τοὺς ἰδιώτας ῥητορείαν συλλέγειν, καὶ διὰ ταύτης τῆς μελέτης καρποῦσθαι τοὺς ἀπράγμονας· ταῦτα ᾔδει μὲν τοῖς μετιοῦσι καὶ δυνάμεις, καὶ τὰς θαυμαζομένας ὑπὸ τῶν πολλῶν ὠφελείας φέροντα, καὶ φοβεροὺς ποιοῦντα τοὺς ἐν ταῖς εὐπορίαις. οὐ μὴν ἐδυνήθη σωκράτης τούτων οὐδὲν, οὔτε μέγα οὔτε εὔδαιμον ἡγήσασθαι· νομίσας δὲ πάντων εἶναι κτημάτων ἀνθρώπω θειότατον τὴν ψυχὴν, καὶ τὸν ταύτην καθαρὰν κακίας παρεχόμενον, τοῦτον εἶναι τὸν ὡς ἀληθῶς εὐδαίμονα. δύνασθαι δὲ κακίας ψυχὴν ἐλευθεροῦν φιλοσοφίαν· καὶ τοῦτο αὐτῇ μέγιστον ἐξευρῆσθαι φάρμακον. ἀφ᾽ ὧν μὲν ἦν τρυφᾶν, καὶ δύνασθαι, ταῦτα ἑτέροις ἀφῆκε. δι᾽ ὧν δὲ ἦν μηδὲν τῷ σώματι χαριζόμενον πάντα τρόπον τὴν ψυχὴν ἀμείνω ποιεῖν, ἐπὶ ταῦτα ἧκε· τὸ μὲν τὴν τοῦ οὐρανοῦ διερευνᾶσθαι φύσιν, καὶ τὸν ἥλιον, ὅτι ποτέ ἐστι σκοπεῖν, καὶ περὶ τῆς σελήνης ἀνευρίσκειν λόγους· καὶ πόθεν ἀστραπαὶ, καὶ τί τὸ βροντᾶν ποιοῦν· τὴν περὶ ταῦτα διατριβὴν ἔφυγε· νομίζων μάταιον πᾶσι μάθησιν, ἀφ᾽ ἧς οὐδὲν ἐνεργὸν [28] τοῖς ἐπισταμένοις γένοιτο. ἐπεὶ [29] δὲ τὸ ζητεῖν τὸ δίκαιον, καὶ τίνα χρὴ νομίζειν ἀνδρεῖον, καὶ τίς εἰκότως ἂν καλοῖτο σοφὸς, ὁ μέγιστον τῶν ἀγαθῶν, καὶ οἴκῳ, καὶ πόλει, καὶ πᾶσιν ἔθνεσιν, ἐπὶ ταῦτα ὥρμησε· καὶ τούτοις ἐνέμεινε· διδάσκαλον μὲν αὐτὸν οὐδενὸς οὐδαμοῦ προσειπών. οὐδὲ ἀργύριον πραξάμενος [30] ὁ μιαρὸς σοφιστής. ἐν δὲ τῷ τοῖς πλη-

[27] ἐν βαναύσῳ] id est ἐν τάξει καὶ σχήματι βαναύσου. possit quoque legi ἐν βαναύσων (in gen. plural.) scil. τάξει vel βίῳ, vel διατριβαῖς.

[28] f. οὐδὲν ἔργον (substantiuum simplex, non adiectiuum compositum. *nullus effectus*.

[29] ἐπεὶ] lege ἐπὶ, per simplex jota.

[30] post πραξάμενος deesse videtur ὡς . . cum nomine quodam proprio sophistae, qui rhetoricam docendo aut philosophiam quaestum fecit, e. c. Αἰσχίνης aut Γοργίας, aut Πρόδικος.

πλησιάζουσι συνεξετάζειν τὴν ἐκείνου πράγματος φύσιν τὸν βίον πορίζόμενος. καὶ ταῦτα ἔπραττεν, οὐ πολλῶν κεκληρονομηκὼς ταλάντων· οὐδὲ τῆς ἔνδον αὐτῷ περιουσίας παρεχούσης ἐπ᾽ ἐκεῖνα σχολήν. ὀγδοήκοντα γὰρ, ὦ ἄνδρες, μνᾶς αὐτῷ τοῦ πατρὸς ἡνίκα ἐτελεύτα παραδόντος, καὶ ταῦτα ἡλικιώτου τινὸς ἐπ᾽ ἐργασίᾳ λαβόντος, ἔπειτα περὶ τὴν ἐργασίαν ἀτυχήσαντος· σιγῇ τὸ συμβὰν ἤνεγκε σωκράτης· καὶ μᾶλλον ἄν τις τῶν μὴ προεμένων τὸ ἀργύριον ἐμνήσθη περὶ τούτου, ἢ αὐτὸς ὁ δεδωκώς. λοιπὸν οὖν ἦν ζῆν ἐν ἀμυθήτῳ πενίᾳ· τί οὖν ἐποίησεν; οὐ μετέβαλε τὴν τάξιν, ἐπειδὴ τῶν ἀφορμῶν ἐστέρητο. οὐδ᾽ ᾠήθη δεῖν ἕτερος ἐν ἑτέροις καιροῖς γενέσθαι, ἀλλ᾽ ἐκίνησεν[31] ἀκίνητον τὴν γνώμην διὰ τέλους, οὔσης αὐτῷ γυναικὸς καὶ παίδων. ἀντὶ γὰρ τοῦ ζῆν[32] εὐπορίας οὐ καλῶς, καὶ σκοπεῖν ὅθεν ἂν ἀντὶ τῶν οἰχομένων αὐτῷ γένοιτο χρήματα, τῆς δαπάνης ἀφεῖλε μᾶλλον· καὶ τὸ μὴ δεῖσθαι τοσούτων ἐπαίδευσεν ἑαυτὸν, ἢ ὅθεν ἂν ἔχοι δαπανᾶν ἐσκέψατο. τρίβωνι μὲν ἑνὶ δι᾽ ἔτους χρώμενος· ὕδωρ δὲ πίνων ἥδιον ἢ θάσιον οἶνον ἕτεροι· τό τε πεινῶν ἐσθίειν, ἀντὶ περσικῆς πριούμενος τραπέζης. τῆς δὲ οὕτως ἐχούσης τροφῆς, ἔμελλε[33] δήπου τοῖς ἐπιτηδείοις σωκράτους οὐδὲν ἐνοχλοῦντος. τοιοῦτος ὢν καὶ διάγων ὡς ἔφην, ὥσπερ τις κοινὸς πατὴρ, καὶ τῆς πόλεως ὅλης κηδεμὼν περιενόστει τὰς παλαίστρας, τὰ γυμνάσια, τὸ λύκειον, τὴν ἀκαδημίαν, τὴν ἀγορὰν, ὅποι μέλλει ἐντεύξεσθαι· λειτουργῶν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες, λειτουργίαν οὐδὲν ἐοικυῖαν ταῖς ἐν τοῖς παναθηναίοις, ἢ τοῖς διονυσίοις ὧν ἡ χάρις παρέρχεται. ἀλλ᾽ ἐγρηγορὼς καὶ φροντίζων ὅπως κακίαν μὲν εἰς δύναμιν ἐξελάσειεν· ἀρετὴν δὲ πείσειεν ἀγαθόν τι νομίζειν· καὶ οὐδὲν ἐπαύσατο τῶν στρατηγεῖν καὶ ἄρχειν ὑμῶν βουλομένων· καὶ τὰ κοινὰ διοικεῖν, ἐνίους ἐλέγχων· ὅτι πρὶν ὅπως ἐπιμελήσονται τῶν ὑμετέ-

[31] ἐκίνησεν] ſententia poſtulat ἐτήρησεν. conſeruauit.

[32] ζῆν] imo vero ζητεῖν.

[33] ἔμελε (vno λ).

ὑμετέρων· καὶ πῶς ἂν εὐδαίμων γένοιτο πόλις μαθεῖν εἴπως[34] ἐν ταῖς ἀρχαῖς γένοιντο, διαπράττονται. καὶ ταῦτα ἔλεγεν, οὐ μὰ δί' οὐκ ἐκείνους ἐν αἰσχύνῃ ποιεῖν βουλόμενος· ἀλλ' ἵνα ἴδωσιν ὅτι ἐστὶν ὁ μεμφόμενος τοῖς ἀμελοῦσι, καὶ ἐξετάσων ἕκαστον, καὶ λόγον ἀπαρτήσων[35], εἰ μὴ παρασκευάζοντες αὐτοὺς χρησίμους, ἀπέχονται[36] τῶν ὑμετέρων· ἢ παρέχοντες αὐτοὺς εἰς τὴν χρείαν ἐπιτηδείους, συμφέρουσιν ὑμῖν ἄρχοντες. καὶ διὰ τοὺς τοιούτους, ὦ ἀθηναῖοι, λόγους, σωκράτης μὲν πολλοῖς ἀπήχθηται· τὰ δὲ ὑμέτερα ἐὰν ἄνευ φθόνου σκοπῇ τις, πολλαχῇ βέλτιον ἔχεν, ἐγκαλοῦντος ἀεὶ τούτου, καὶ ὀνειδίζοντος· ὅτι χρημάτων μὲν ἀθηναίοις οὖσι πολλὴ φροντὶς καὶ περὶ τοῦτο ἐσπουδάκασι. τῶν δὲ ψυχῶν, ὅπως ἄρισται γενήσονται καὶ αὐτῶν καὶ παίδων, οὐδὲ εἷς λόγος. ὧν καθ' ἑκάστην λεγομένων ἡμέραν, καὶ ταυτησὶ τῆς πολιτείας σωκράτους[37] συνεχῶς προϊούσης δεῖ νομίζειν τοὺς μὲν ἄγαν διακειμένους[38] οὐδὲν ὄνασθαι· τοὺς δὲ εἰδότας ἐρυθριᾶν, καὶ πεισθῆναι[39] καὶ γενέσθαι βελτίους. καὶ μὴν ἐν οἷς τοὺς[40] ἅπαντας γοητεύουσιν ἐντυγχάνων σοφισταῖς, τῷ πρωταγόρᾳ· τῷ γοργίᾳ. τῷ προδίκῳ· τῷ θρασυμάχῳ· τοῖς ἄλλοις οὓς ὁ μισθὸς ἐπὶ πᾶν χωρίον εἷλκεν, ὥσπερ ὁ θαλλὸς τὰ πεινῶντα πρόβατα· ὅτε τούτους ἐν τοῖς ἐρωτήμασιν ἐδείκνυ πολὺ τῆς δόξης, ἣν εἶχον, ἐλάττους. καὶ φρονοῦντας (ὡς εἰπεῖν) οὐδ' ὁτιοῦν, περὶ ὧν ἔφασαν[41] ἑτέρους διδάσκειν ἔχειν. τότε ὁμοῦ μὲν τὴν νεότητα τῆς πόλεως ἐξῃρεῖτο τῆς ἠλιθίου συνηθείας, ἅμα δὲ σο-

[34] εἴπως] fort. εἶτα πῶς.

[35] ἀπαιτήσων.

[36] ἀντέχονται.

[37] malim Σωκράτει in datiuo: hac viuendi ratione quotidie Socrate procedente. h. e. Socrate quotidie in hac viuendi ratione procedente.

[38] f. τοὺς μὲν ἄγαν ἀνιάτως διακειμένους.

[39] πεισθῆναι cohaeret cum εἰδότας, sed καὶ γενέσθαι cum δεῖ νομίζειν. oportet existimare — eos meliores quoque inde factos esse.

[40] τοὺς] imo vero τοῖς. cohaeret enim cum γοητεύουσιν σοφισταῖς ἐντυγχάνων.

[41] ἔφασαν] (a φημί) dedi asseuerarent ἔφθασαν Mor.

σοφίας ὑμῶν εἰς ἅπαντας ἀνθρώπους ἀπέστειλεν ὄνομα· εἰ τοὺς ὥσπερ δαίμονας πανταχοῦ θαυμαζομένους ἐπὶ τοῖς λόγοις οὓς ἀνεγίνωσκον ἐπὶ τῷ λαβεῖν. τούτους ἀπέφηνε ῥημάτων συλλογὴν παρεχομένους κενήν· νῦν [42] δὲ ὅτι πλεῖστον ἀπέχοντας, καὶ τοῦ τὴν φύσιν εἰδέναι περὶ ὧν ἐπεχείρουν λέγειν· καὶ δικαιότερον ἂν τελέσαντας ἀργύριον ἐπὶ τῷ μαθεῖν, ἢ λαμβάνοντας, ὥς τι τῶν δεόντων δυναμένους διδάσκειν. διὰ ταῦτα πάντα αὐτοί τε σωθέντες [43] περιεστήκειτε τὸν σωκράτην, ὁπότε τῶν τοιούτων ἐλέγχων ἅπτοιτο· καὶ τοὺς ἐπὶ σοφίᾳ φρονοῦντας ὁρῶντες καταδυομένους, καὶ μᾶλλον τῶν ἀνδραπόδων ἰλιγγιῶντας, καὶ ἀποροῦντας, καὶ περιβλέποντας ὅποι φύγοιεν, ἐγελᾶτε· καὶ ἅμα πρὸς ἐπιμέλειαν παιδείας ἀληθινῆς ἐτρέπεσθε· τοῖς τε παισὶ παρῃνεῖτε τοῦ ταῦτα ποιοῦντος ἔχεσθαι, νομίζοντες μεῖζον εἶναι κέρδος αὐτοῖς κατὰ μικρὸν [44] τῶν ἐκείνου μεταχεῖν καλῶν, ἢ τὸν ἐπὶ γῆς ἅπαντα χρυσόν· ὧν ἦν ποτε καὶ ἄνυτος, ὁ πικρὸς νυνὶ κατήγορος. καὶ γὰρ οἱ τούτου παῖδες καὶ προσῄεσαν, καὶ ἔχαιρον τῷ νῦν φεύγοντι τὴν δίκην· καὶ οὗτος [45], οὔτε ἀπέτρεπεν, οὔτε ἐμέμφετο· ὥσπερ οὐδὲ ὑμεῖς τοὺς ὑμετέρους αὐτῶν. εἰκότως. ἠπίστασθε γὰρ ὡς ὁ μὲν ὁμιλῶν, κἂν θαυμάσειεν· ὁ δὲ θαυμάζων, κἂν ζηλώσειε· καὶ τῷ πυκνῷ τῆς συνουσίας, ἐγγένοιτο ἄν τις ἐπιθυμία μιμήσεως. ἐπιθυμήσαντες δὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων σωκράτους, ἔσονται τῶν πολλῶν εὐθὺς ἀμείνους· γαστριμαργίας μὲν καὶ μέθης, καὶ λήμματος ἀδίκου, καὶ ζεούσης ὀργῆς, καὶ θωπείας ἀνελευθέρου, καὶ τῶν τούτοις ἐοικότων νοσημάτων γεγονότες κρείττονες· κρυμὸν μὲν [46] δὲ καὶ θάλπος τῷ σώματι καθάπερ ἀδαμαντίνῳ δεχόμενοι· καὶ μήτε δίψῃ μήτε πείνῃ πιεζόμενοι· οἵους ὄντας ᾔδειτε, φο-

βερους

[42] νῦ] (in genitiuo), cohaeret cum ... um ἀπέχοντας.

[43] σωθέντες suspectum. num συνιόντες aut συμπαραθέντες?

[44] κατὰ μικρὸν] num καὶ μικρὸν vel parumper? vt μικρὸν sit aduerbialiter pro μικρῶς, ἐν ὀλίγῳ μέτρῳ.

[45] οὗτος] Anytus puta.

[46] μὲν delendum.

βερούς μὲν ἐπὶ στρατείας τοῖς ἐναντίοις ἐσομένους· ἀγαθοὺς δὲ ἐν βουλαῖς τὸ συμφέρον ἰδεῖν. τί οὖν ἡμῖν τὸν χρηστὸν ἄνυτον ἐξέμηνε; πόθεν ἀποκτεῖναι βούλεται τοῦτον, ὃ πολλάκις ηὔξατο γενέσθαι τοὺς υἱεῖς παραπλησίους; ἐν τοῖς λόγοις, ὦ ἄνδρες, τοῖς ἀληθὲς [47] ζητοῦσι, ἔδει τῷ δηλώσοντι σαφῶς ὃ προὐθυμεῖτο, παραδειγμάτων δή τινων· ὃ ποιεῖν [48] · ἅπαντες εἰώθαμεν· καὶ οὐδὲ τῷ πάνυ βουλομένῳ, τοῦτο φυγεῖν ἔνεστι. μεμνημένος δὴ σκυτοτόμων, καὶ βυρσοδεψῶν, καὶ τῶν ἀλουργὰ ποιούντων ἔρια, καὶ τῶν ἐπὶ ταῖς ἄλλαις τέχναις· καὶ λέγων· ὡς ἐφ' ὅτῳ τις διατρίβῃ, τοῦτ' ἂν εἰδείη μᾶλλον ἑτέρου, καὶ καλῶς ἂν κατίδοι φαυλότητα τῶν ἐν ἑαυτῷ, καὶ τοὐναντίον [49] ὑπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἐπὶ τοῦτον ἄνυτον ἤγετο· ᾧ τὸ μὲν ἀπὸ βυρσῶν εὐπορεῖν, οὐκ ἐφαίνετο δεινὸν, τῷ δὲ λόγῳ τῆς ἐργασίας ἀγανακτεῖ. καὶ τὸ μὲν ἔργον οὐκ ἔφυγε· δυσχεραίνει δὲ τὸ ῥῆμα· ἡμῶν δὲ ἕκαστος πολλάκις μέμνηται τῆς αὐτοῦ τέχνης· καὶ πρός γε χάριν οἶδε τῆς ἀπ' αὐτῆς προσόδου. ἐπεὶ καὶ αὐτὸς σωκράτης πολλάκις ἂν εἰπὼν τὸν αὐτοῦ πατέρα σωφρονίσκον, προσέθηκεν ἂν τὰ περὶ τοὺς λίθους· καὶ τὴν τῆς μητρὸς οὐκ ἀπεκρύπτετο τέχνην· ᾧ δῆλον ὡς οὐκ ἐφ' ὕβρει τῶν ἄλλων παρέφερεν· ἀλλ' ὅπως οἱ διάλογοι τὰ αὐτῶν λαμβάνοιεν· καὶ μηδὲν τῶν ὀφειλόντων εἰρῆσθαι σιγῷτο· διὰ τοῦτο ἀπολλόδωρος μὲν ἤκουε πρᾴως. καὶ ξενοκλείδης οὐ [50] γέγραπται. μόνου δὲ ὡς ἔοικεν ἀνύτου, καθάπερ τυράννου, κίνδυνον ἔχει μνησθῆναι· καὶ ἃ ποιεῖν τούτῳ δέδοται, ταῦτα οὐδενὶ συγκεχώρηται λέγειν. ἀλλ' ὅπερ ἔφην, μηδεὶς οἰέσθω τοῦτον ἀπὸ τῆς πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας, καὶ τοῦ τὴν λύμην ἢ χείρους ποιεῖ τοὺς ὑμετέρους παῖδας ἐθέλειν ἐξελεῖν,

[47] τοῖς τἀληθές.

[48] ὃ ποιεῖν] id est παραδείγματα παραφέρειν.

[49] καὶ τοὐναντίον] scil. τὴν ὑπεροχὴν καὶ τὸ κάλλος. tum distinguendum est semicolo; nam ὑπ' αὐτῶν τ. π. — ἤγετο cohaerent cum λέγων.

[50] οὐ] imo vero οὐ. Socratem actione forensi persecutus non est.

λεῖν, ἐπὶ τοῦτον ἥκειν τὸν ἀγῶνα. εἰ γὰρ σωκράτης ὑπερέβαινε τἀληθὲς, καὶ τοῦτον ἐσέμνυνε φάσκων. ἀρχαῖον παρειληφέναι πλοῦτον, οὔτ᾽ ἂν ἠδικεῖσθε ὑμεῖς οὔτ᾽ ἂν ἠσέβητο τὸ θεῖον, οὔτ᾽ ἂν ἡ νεότης διέφθαρτο. νῦν δὲ οὐχ ὑμῖν βοηθῶν, ἀλλ᾽ ὑπὲρ αὐτοῦ λυπούμενος· οὐδ᾽ ὑπὲρ τῆς πόλεως τιμωρούμενος. ἀλλ᾽ ἀγανακτῶν εἴ πέρ ἐστι, καὶ δόξει πλάττειν αἰτίας [51]. καὶ συκοφαντεῖν ὑπέμεινε, πριάμενος τὸν ἐπὶ δραχμαῖς πάντα ἂν ποιήσοντα μέλιτον. μέγα δὲ ὑμῖν ἐρῶ τεκμήριον, ὡς ἑτέρωθεν κινούμενος, τὸ ὑμέτερον προΐσταται. ἤδη γὰρ τῆς γραφῆς ἀπενηνεγμένης, καὶ τῆς αἰτίας κεκηρυγμένης, περὶ σπονδῶν προσέπεμπε σωκράτη, τὸν μὲν ἀξιῶν ἀποστῆναι τοῦ μεμνῆσθαι τῆς τέχνης· αὐτὸς δὲ ὑπισχνούμενος διαγράψασθαι τὴν γραφήν. τοῦ δὲ φήσαντος οὐ παύσεσθαι τῶν ἀληθῶν [52] ἕως ἂν ἐμπνέῃ· χρήσεσθαι δὲ τοῖς αὐτοῖς περὶ τῶν αὐτῶν λόγοις· καὶ οὐ τοσοῦτον ἰσχύσειν τὴν κατηγορίαν, ὡς ἃ πρὸ αὐτῆς ἐνόμιζε προσήκειν λέγειν, ταῦτα ἐπ᾽ ἐκείνης [53] σιγᾶν· οὕτως ἤδη παρέδωκεν εἰς ὑμᾶς, τὸν οὐδὲν ὧν ἐνόμιζε δικαίων προδεδωκότα τῷ φόβῳ. ὥστε καὶ τοῦ νυνὶ κρίνεσθαι σωκράτην, εἰ δεῖ καὶ τοῦτ᾽ εἰπεῖν, οὐκ ἄνυτος οὐδὲ μέλιτος αἴτιος· ἀλλ᾽ αὐτὸς σωκράτης. εἰ γὰρ οὗτος τὴν ἐπικηρυκείαν ἐδέξατο, καὶ τοσοῦτον ἐπεισεν αὐτὸν, ἢ καθάπαξ ἔξω μνήμης ἀφιέναι τοῦτον· ἢ μεμνημένος κοσμεῖν ἀπὸ τῶν οὐ προσηκόντων, νῦν ἂν ἦν ἐν λυκείῳ λέγων ἅπερ εἰώθει· ἀλλ᾽ οὐκ ἦν ἔμφυτον τῷ γενναίῳ τούτῳ πτῆξαι καὶ ταπεινωθῆναι τῇ γραφῇ· καὶ μισθὸν τῆς αὐτοῦ σωτηρίας καταθεῖναι, τούτου [54] τὴν περὶ αὐτοῦ σιωπήν· ἀλλ᾽ ἠξίου τοῖς βεβιωμένοις σώζεσθαι· καὶ καταστὰς ὑπὸ ταῖς ὑμετέραις ψήφοις· διά γε τὴν ἀλήθειαν ἀθῷος [55]. ἀλλ᾽ οὐ ταῖς παρὰ τῶν κατηγόρων ἐπο-

νειδι-

[51] f. πλάττειν δεινὸς αἰτίας.

[52] f. post τῶν ἀληθῶν deest κηδόμενος aut tale quid.

[53] aut ἀπ᾽ ἐκείνης leg. aut eodem sensu ἐπ᾽ ἐκείνῃ. *post illam.*

[54] f. καταθεῖναι τούτῳ huic (Anyto) dependere.

[55] post ἀθῷος videtur ἀπιέναι vel ἀφεθῆναι deesse. qui infinitiuus pendet ex ἠξίου.

νειδίστοις διαλλαγαῖς [56]. ὡς μὲν οὖν οὔτ' ἄνυτος διαφθορᾶς τὴν νεότητα ἐχόμενος· καὶ ζημίαν αὐτοῦ νομίζων εἶναι, εἴ τις τοὺς ὑμετέρους παῖδας ποιήσει κακοὺς, μέλιτον τουτονὶ γράψασθαι σωκράτην ἀνέπεισε· σωκράτει ἐξὸν [57] ἀπηλλάχθαι τοῦ νῦν παρόντος κινδύνου, θαῤῥεῖν ἐπῆλθε τὴν κρίσιν τῷ μηδὲν αὐτῷ συνεῖναι [58] φαῦλον, μηδὲ τιμωρίας ἄξιον, ἐκ τούτων ὑμῖν δεδηλῶσθαι νομίζω· ἔστι [59] δὲ, ὡς ἐνίων ἤκουσα λεγόντων ἡνίκα ἐκληροῦσθε· πάνυ γὰρ τισιν ἔπεστι θαυμάζειν, εἰ πάλαι πονηρευομένου σωκράτους, καὶ διατριβὰς ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν νέων ποιουμένου, τοσούτοις ὕστερον χρόνοις διὰ ταῦτα ἀγανακτῶν ὤφθη. τὸ τοῦ πράγματος αἴτιον [60], ἐζητεῖτε παρ' ἄλλοις. ἐντεῦθεν δὴ καὶ αὐτὸς ποιήσομαι τὴν τῶν ἐλέγχων ἀρχήν. ἐξ ὧν καὶ διότι κατήγορος ὀψέ ποτε ἐπέστη, μᾶλλον εἴσεσθε· ἐρωτῶ δὲ ὑμῶν ἐναντίον, τὸν φιλόπαλιν ἄνυτον· εἰπέ μοι πρὸς θεῶν, ὁ γέρων οὗτος ὁ γεγονὼς ἑβδομήκοντα ἔτη, χθὲς καὶ πρώην ἐγένετο πονηρὸς [61] διδάσκαλος· πέρυσι, τῆτες, τὸν δ' ἄλλον ἅπαντα χρόνον χρηστὸς ἦν· οὐδὲν οὔτε μικρὸν οὔτε μεῖζον βλάπτων τὴν πόλιν· καὶ δεῖ δήπου διὰ μὲν ἐκεῖνον [62], ἐν ᾧ βέλτιστος ἦν ἐπαινεῖσθαι. διὰ δ' αὖ τὴν συμβᾶσαν μεταβολὴν, μισεῖσθαι. τί φῄς ἄνυτε· τί σιγᾷς· ἄνωθεν ἦν μιαρὸς ἄνθρωπος, ἢ πρὸς γῆρας ἥκων ἐπήνεσε τὴν κακίαν; καὶ μὴν καὶ σιγῶν ἀποκέκρισαί μοι· ὅτε γὰρ ἀνδρῶν τεθνεώτων ἐμέμνησο φάσκων, ὑπὸ μὲν ἐκείνων κακῶς πεπονθέναι τὴν πόλιν, αὐτοὺς δὲ ὑπὸ τούτου διεφθάρθαι, ὡμολόγεις μὴ νῦν ἡμῖν ἦρχθαι τῆς διαφθορᾶς τὸν σωκράτην, ἀλλ' ἐξ οὗπερ εἰς

τὸ

[56] ταῖς — ἐπονειδίστοις διαλλαγαῖς] non improbo. mallem tamen ob praemissum διὰ constantiam in casibus, et sic legi καὶ τὰς — ἐπονειδίστους διαλλαγάς, qui accusatiui apti erunt e διά.

[57] f. σωκράτει τε ἐξόν.

[58] συνειδέναι conscius esse.

[59] recte coniecit Morellus in margine ἔτι leg. esse pro ἔστι. sed etiam pro ὡς malim ὧν. id est ἐκ τούτων νομίζω δεδηλῶσθαι, ἃ ἤκουσα.

[60] hic deesse quaedam videntur.

[61] malim πονηρῶν nequitiarum.

[62] ἐκεῖνον] scil. χρόνον.

τὸ φιλοσοφεῖν κατέστη. διὰ τί οὖν, ὦ κηδεμὼν τῶν νέων, ἀρχαία μὲν ἡ πονηρία, βραδεῖα δὲ ἡ γραφή. καὶ πάλαι μὲν ἡμᾶς ἑώρας ἀδικουμένους, ὀψὲ δὲ ἥκεις βοηθήσων· οὐκ ἐπεδήμεις γενεὰν ὅλην, καὶ ἔτι πλέον· οὐχ ἑώρας τοὺς ἐρῶντας αὐτοῦ νεανίσκους· οὐκ ἐπήκουες τῶν λόγων. καὶ γὰρ οὐ τῷ γε ἐσται[63] ἀναχωρεῖν σοι, ὅτι ἄρα καταδὺς οὗτος εἰς ἀγωνίαν[64] καὶ θύρας ἐπιθεὶς καὶ καταλαβὼν ὅρκοις τοὺς συνόντας, ἦ μὴ κρύψειν[65] τὴν ἀκρόασιν· καὶ θῦμα θυσάμενον[66] δι' ἀπορρήτων, ἐδίδασκε τοὺς λυμεῶνας λόγους οἷς τὸν μὲν ἄλλον ὑπῆρξε λανθάνειν χρόνον· ὕστερον δὲ εἰς φῶς ἐλθεῖν συνέβη τὴν γλῶτταν ἀκολάστων[67] τινὸς ἐκλελαληκότος. ἀλλ' ἴστε ὅτι τῶν τόπων τοὺς πλείστους συνάγοντας ἀνθρώπους, ἀνὴρ ἠγάπα· καὶ τοσοῦτον ἀπεῖχε τοῦ χαίρειν ταῖς ἐρημίαις, ὥστε μᾶλλον ἄν τις αὐτοῦ, τὸ τὰ πλήθη διώκειν, ἐπ' αἰτίαν ἤγαγεν, ἢ τὸ τοῖς νέοις, οὐδενὸς παρόντος, ὁμιλεῖν. εἰς οὖν ἦθα τῶν ἀκουόντων, καὶ τὴν ζημίαν οὐκ ἀγνοούντων· καὶ φανερῶς ἐφ' ἃ χωρεῖ τὸ πρᾶγμα συνιόντων[68]. τί οὖν ἔδει τὸν εὔνουν ποιεῖν; ἀγανακτεῖν; βοᾷν; μὴ διδόναι τῷ κακῷ βαδίζειν[69] ἄνδρες ἀθηναῖοι λέγειν, ἐπὶ τοὺς νόμους ἀσκεῖ σωκράτης τοὺς νέους· ἡ πολιτεία κινδυνεύεται. θρασεῖς ἡμῖν καὶ τυραννικοὺς καὶ ἀφορήτους, καὶ τὸ ἴσον ὑπερορῶντας, ὁ σοφιστὴς ἀνθρώπους δημιουργεῖ· οὐ κωλύσομεν;

[63] f. καὶ γὰρ οὐχ ὧδέ γε ἔσται — nam huc quidem, ad hanc certe latebram, vel perfugium, non licebit tibi receptum habere, vt aias, Socratem clam difcipulos praeceptis fuis initiaffe.

[64] εἰς γωνίαν *in angulum.*

[65] ἦ μὴν κρύψειν.

[66] θυσάμενος (in nominatiuo.)

[67] ἀκολάστου (in genitiv. fing.) ideo quod aliquis, qui effet linguae incontinens, effutiiffet. διότι τις ἀκόλαστος ὢν κατὰ τὴν γλῶτταν ἐκλελάληκε

[68] συνιέντων *intelligentium.* non enim a συνιέναι *coire* vel σύνειμι repetendum hic loci eft, fed a συνιέναι vel συνίημι. *intelligo.*

[69] f. τῷ κακῷ ὁδῷ βαδίζειν via, id eft commode, leniter, nullo impediente, libere procedere, nusquam inhiberi.

σομεν; οὐκ ἐπισχήσομεν; οὐκ ἐκβαλοῦμεν τοῦτον πρὶν τὴν τῶν νόμων ἰσχὺν ἐκβαλοῦσιν οἱ παρὰ τούτου τρεφόμενοι; ταῦτα ἔδει λέγειν· καὶ πρὸς τούτῳ τί ποιεῖν [70]· ἄνυτον γραψόμενον κινεῖν, εἰ μὴ αὐτός γε ἐβούλετο. ἦν βασιλεὺς ἡμῖν, ἀρχὴ, καὶ τὸν ἄλλον ἅπαντα χρόνον, ἄνυτε· ἦσαν εὐμολπίδαι· ἦν ἅπασα ἁπλῶς ἡ περὶ τὴν εὐσέβειαν φυλακή. λέγε δὴ τουτοισὶ τὴν αἰτίαν τῆς βραδυτῆτος· ἀπράγμων ἦσθα· καὶ μὴν ἡ νυνὶ παρασκευὴ, καὶ μηδενὸς ἀπέχεσθαι πρὸς τὸ τὸν ἄνθρωπον ἀναρπάσαι, πᾶν τοὐναντίον μαρτυρεῖ. ἀλλ' οὔπω τὸν δῆμον ἐφίλεις, καὶ διὰ τοῦτ' οὐκ ᾤου δεῖν φροντίζειν· εἴ τινες εἰς ἄνδρας ἐλθόντες ἐκ πονηρῶν ἀκουσμάτων καταλύσουσιν αὐτόν· πότερον μὲν σὲ [71] δεῖ κατηγορεῖν· τοῦτον δὲ ἀποθνήσκειν· ἢ τὸν μὲν ὧν ἔβλαπτε· σὲ δὲ ὧν ἔχων ἐλέγχειν, ἐπέτρεπες ἀδικεῖν, ὑπέχειν δίκην. μετὰ γὰρ τοῦ κακῶς ποιοῦντος, τὸν τὸ παρὸν κωλύειν οὐκ ἐθελήσαντα [72], θετέον· ἦν οὖν οὐδὲν ἠδίκει σωκράτης, καὶ κατὰ τοῦτο ἡσυχάζων, νῦν ὡς οὐ δικαίως ἐπεξέρχῃ δεικνύεις· ἢ κακῶς ποιεῖν ἐπιτρέπων, τὴν πόλιν συνηδίκεις ἐν τῷ περιορᾷν, ἃ παῦσαι πρόχειρον ἦν. ἀλλ' οὐχ ἡμάρτανεν, ὦ ἀθηναῖοι, σωκράτης. οὐδ' ὀφείλει δίκην ἄνυτος ἡμῖν, τῷ συγκεχωρηκέναι τοσαῦτα τολμᾷν ἐκείνῳ· ἀλλὰ τὸν μηδὲν ἀδικοῦντα κρίνει νῦν. οὐδὲ γὰρ ἐν ταῖς ἰδίαις οἰκίαις, οὓς ἴσμεν τῶν οἰκετῶν κλέπτοντας [73] καὶ περὶ σκεύη κακούργους, ἐφέντας

[70] sic distinguo τί ποιεῖν ἄνυτον; hic desinit interrogatio. haec dicere oportebat Anytum, et quidnam aliud praeterea facere? hoc nempe ἄλλον τινὰ γραψόμενον κινεῖν — aut si mavoles illa duo vocabula prima ἄλλον τινὰ remoueri, saltim a voc. γραψόμενον incipiet responsio, et ἄλλον τινὰ erit subaudiendum.

[71] σὲ μὲν malim, vocabulis transpositis.

[72] aut τὸ κακὸν, παρὸν, κωλύειν οὐκ ἐθελήσαντα leg. est, aut τὸ delendum. Vtrum optabis, ad παρὸν tacite semper erit κωλύειν subaudiendum. cum, qui pestem impedire noluerit, cum potuisset impedire.

[73] malim κλέπτας ὄντας.

τας [74] αὐτοῖς ἀεί τι τῶν ἔργων ὑφαιρεῖσθαι, περιμένομεν ἐν γήρᾳ παρ᾽ αὐτῶν δίκην λαβεῖν· ἀλλ᾽ εὐθὺς κολάζομεν· καὶ πέδαι καὶ μάστιγες, καὶ μύλων· καὶ ὅτε πρῶτον ἕλοιεν [75], στρεβλοῦνται· σωκράτην [76] δὲ δοκεῖ τὸ πᾶν ὑμῖν ἀναχέεσθαι τοσοῦτον χρόνον ἄνυτος διορύττοντος τὴν δημοκρατίαν, καὶ παρασκευάζοντος ὑμῖν ὀλεθρίους πολίτας· ἀλλ᾽ ἐῶ τουτονὶ καὶ θῶμεν ἄνυτον ὑπὸ τοῦ μᾶλλον ἑτέροις πράγμασι προσέχειν τὸν νοῦν, κεκωλῦσθαι ταῦτα ἰδεῖν τὰ πονηρεύματα· ἔστι μὲν γὰρ οὐδὲν τούτων ἄξιον [77], ὦ θεοὶ, συγγνώμης· μὴ γὰρ ἔστω [78] μηδενὶ ὃς τῇ τῶν οἰκείων προνοίᾳ, δι᾽ ἣν ἐπὶ τὸ σχῆμα τῆς πολιτείας. ὁρῶν ἰόντα κίνδυνον περιόψεται [79]. ὅμως δ᾽ οὖν ἀφείσθω τῆς μέμψεως, εἰ τῶν κοινῶν ἀπ᾽ ἀσχολίας [80] τῆς ἀπὸ τῶν ἰδίων ἠμέλησεν. ἀλλὰ καὶ τούτου σιγῶντος πῶς οὐχ ἧκεν ἄλλοθεν κατηγορία καὶ κρίσις; οὐ μεστὸν μὲν τὸ βῆμα τῶν λεγόντων [81], ἐστὶν ἐκκλησίας, πλήρη δὲ τὰ δικαστήρια τῶν γραφομένων, τῶν μὲν ἐπὶ τοῖς ὄντως ἀδικήμασι· τῶν δὲ δι᾽ ἔχθραν καὶ συκοφαντία· ἔστι δὲ ὧν ἐπὶ τῷ ταράξαι καὶ λαβεῖν ἀργύριον· οὐ μεστοὶ γεγόναμεν τῶν πρώτων ἐπωνυμιῶν ἐκκειμένων [82], ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνος, τὸν δεῖνα ἐγρά-

[74] ἐφέντες in nominatiuo.

[75] f. ἁλῷεν *deprehensi* in facinore vel *conuicti fuerint*. aut ἕλοιμεν *deprehenderimus* eos in facinore.

[76] aut σωκράτην δὲ τὸν πάνυ ὑμῖν — διορύττοντα — et παρασκευάζοντα — aut σωκράτους δὲ τοῦ πάνυ — et tum genitiui insequentes manebunt.

[77] f. ἐστὶ γὰρ οὐδὲ τοῦτ᾽ ἄξιον —

[78] ἔστω] scil. συγγνώμη. Sed satius est sic legi μὴ γὰρ ἔστω μηδενὶ πρόφασις ἡ τῶν οἰκείων πρόνοια. nemini praetextui esto vel inseruito cura rei familiaris.

[79] constructio est ὁρῶν κίνδυνον ἐπὶ τὸ σχῆμα τῆς πολιτείας ἰόντα; περιόψεται. quae cura tanta sit, vt, ei deditus et affixus, periculum, quod videat ad statum reip. accedere, tamen contemnat.

[80] malim ὑπ᾽ ἀσχολίας.

[81] deest aliquid.

[82] τῶν πρὸ τῶν Ἐπωνύμων ἐκκειμένων non satietas nos cepit illarum formularum ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνος, quae formulae solent illis in tabulis exarari, quae tabulae pendere solent in columnis in foro, coram simulacris decem heroum Eponymorum.

ἐγράψατο· ἀλλ᾽ οὐχ᾽ ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνος σωκράτην ἀλωπεκῆθεν, οὔτε ἀσεβείας, οὔτε λύμης τῶν νέων· οὐχ᾽ ὕβρεως· οὐχ᾽ ἄλλου τινός· ἀλλ᾽ οἱ φιλοτιμούμενοι καὶ τὰ αὐτῶν εἰς ὑμᾶς ἀναλίσκοντες, καὶ προςάται τῆς πόλεως ἐπιθυμοῦντες ἀκούειν, καὶ τῷ [83] τὰ κοινὰ θεραπεύειν σεμνυνόμενοι, καὶ τὰς ἀντὶ τούτων τιμὰς παρ᾽ ὑμῶν λαμβάνοντες διὰ μὲν κώπας [84] καὶ μνᾶς ὀλίγας οὐκ ὤκνουν γράφεσθαι καὶ κατηγορεῖν· νομίζοντες τὴν ἐπὶ [85] τῶν ἐλαττόνων ἀκρίβειαν, τῶν μειζόνων εἶναι πέρι [86] σωτηρίαν· ἄνθρωπον δὲ ὁρῶντες ὑποσπῶντα τὰ τῆς πόλεως ἰχυρὰ καὶ τοσαύτῃ χρώμενον κατὰ τῶν νόμων τρυφῇ, ὥςε ἐν μέσῳ μηδὲν ὑποςελλόμενον πράττειν τῆς πολιτείας κατάλυσιν, εἴων, ἐπέτρεπον συνεχώρουν· μονονοὺ δωρεῶν ἠξίων. καὶ τίς ἂν πιςεύσειε. καί τοι τίς ὑμῶν οὐκ οἶδε πηλίκον τινὲς ὑμῶν παρ᾽ ὑμῖν δυνηθέντες, ἐν εὐδαιμονούσῃ, καὶ μέγιςον ἰχυούσῃ τῇ πόλει ςρατηγοῦντες· τὸ δὲ ἔργον [87] εἰς μίαν τὴν αὐτῶν ἀρχὴν μεταθέντες, καὶ πόλιν ὅλην λακεδαιμόνων εἰς τὸν φθόνον τὸν αὐτῶν κεκινηκότες, καὶ ναυμαχίαν νενικηκότες· καὶ νήσους εἰληφότες, ὅμως οὐ διέφυγον τὸ μὴ δοῦναι λόγον, ἐν τουτοισὶ τοῖς δικαςηρίοις, οὐδὲ τοὺς βουλομένους κατηγορεῖν ἀπέςησε τῆς γραφῆς. τὸ τῶν κριθησομένων ἀξίωμα. ἀλλ᾽ ἔφευγον· ἠγωνίζοντο· ἀπελογοῦντο· ταχὺ γοῦν ἔδεισαν τὴν πενίαν σωκράτους, καὶ τὴν τῶν δικανικῶν ἀγώνων ἀπειρίαν, οἱ τὸν ποικιλώτατον τῶν ῥητόρων καὶ πολέμου καὶ εἰρήνης τὸ τὸν ὅλων κύριον [88] κρίναντες. τί οὖν ἦν τῆς σιωπῆς αἴτιον; οὐ τὸ μὴ εἶναι τοὺς τὰ ἀδικήματα ὁρῶντας· ἀλλὰ τὸ, τοῦτον νῦν, συκοφάντου πράγματα ποιεῖν· καὶ μὴν εἰ τὸ πολλάκις κεκρῖσθαι τὸν φεύγοντα πρὸς τῶν κατηγόρων ἐςίν· ὧς γε [89] μήτε ταύτην μήτ᾽ ἄλλην ἐπήνεγκεν αἰτίαν μηδὲ εἷς, πῶς οὐκ ἂν οὗτος τούτῳ [90] πρὸ τῶν ἄλλων ἀποφεύγῃ;

[83] τῷ] dedi. τὸ Mor.

[84] κώπας] malim δραχμάς.

[85] ἐπὶ] dedi. ἀπὸ Mor.

[86] πέρι delendum.

[87] τὸ δὲ ἔργον] hic circiter videtur aliquid deesse.

[88] f. καὶ εἰρήνης καὶ τῶν ὅλων κύριον.

[89] ᾧ γε cui.

[90] τούτῳ] id est διὰ τοῦτο. ἐν τούτῳ per hoc.

φεύγῃ; πολλῶν δὲ ἐνόντων εἰπεῖν, τὸ μὲν ἁπάντων ἀτοπώτερον[91] ἐπὶ τὸν ἐν λυκείῳ διατρίβοντα, καὶ πάντα τὸν βίον ἐν τῷ διαλέγεσθαι καὶ ζητεῖν ἀνηλωκότα, τῶν ῥητόρων αἰτεῖ[92] γραφάς· ἴσε δήπου τοῦθ᾽ ὅτι τῶν τὰ κοινὰ πραττόντων, καὶ ἐπὶ τὸ βῆμα ἀνιόντων, καὶ γνώμας ἀναγορευόντων[95] καὶ ψηφίσματα γραφόντων, τούτων ἐστὶ τὸ τοῖς τοιούτοις ἐπιχειρεῖν οἱ τὸ δύνασθαι βλάπτειν τὸν δῆμον, ἐξ αὐτοῦ τοῦ παρὰ τῷ δήμῳ δύνασθαι λαβόντες ἔχουσιν[94]· εἰ δέ τις ἐν ταῖς παλαίστραις πρὸς τοὺς σοφιστὰς ἢ τινας ἄλλους τῶν ἀεὶ συγγινομένων περὶ τῶν ἀεὶ πιπτόντων[95] φιλοσοφεῖ· πῶς ἂν οὗτος οἷός τε ᾖ τὴν πολιτείαν μετακινεῖν. τουτὶ μὲν, ὦ ἄνδρες, τοσοῦτον ὂν ἐῶ. ἐκεῖνο δ᾽ αὐτὸν ἐρήσομαι. σωκράτης ἐμίσει τὴν δημοκρατίαν, ἄνυτε, καὶ τύραννον ἡδέως ἂν εἶδεν ἐφεστῶτα τῇ πόλει· τίνα τοῦτον, ἢ πρὸς διὸς αὐτόν; ῥαδίως γ᾽ ἂν ἄνθρωπος[96] ἐμισθοδότησε δορυφόρους· καὶ ξενικὸν συνεστήσατο· καὶ πολλοὺς οἰκέτας ὥπλισεν; ἀλλ᾽ αὐτὸς μὲν οὐ δεῖτο του[97] χρήματος. ἑτέρους δ᾽ ἐνῆγε. πάλιν τοίνυν ὥσπερ ἠδίκει[98], μὴ πάλιν κρίνων σωκράτην. εἰ γὰρ ὅσοι τούτῳ συγγεγένηνται διεφθαρμένοι τυγχάνουσι, καὶ καταφρονεῖν ἐπαιδεύθησαν τὸν νόμον[99]. τί μαθὼν οὐ πάντας ἡμῖν τούτους παρέδωκε; τί μὴ κατὰ πάντων ἐπενήνο-

[91] hic rurſus videtur aliquid deeſſe.

[92] f. αἰτεῖν (in infinitiuo) omnium abſurdiſſimum hoc eſt, ſcil. aduerſus hominem, qui in diſputando vitam contriuit, poſcere actiones eiusmodi, quales rhetores tractant. ἴσε δὲ δήπου atqui noſtris procul dubio.

[93] ἀγορευόντων ſimplex malim.

[94] circa ἔχουσιν deeſt aliquid, e. c. ἀφορμὴν τοῦ κακουργεῖν.

[95] num συμπιπτόντων de rebus identidem euenientibus.

[96] malim ἀνθρώπους in accuſ. plur.

[97] οὐκ ἐδεῖτο τοῦ χ.

[98] f. πάλιν τοίνυν ἠδίκει (Anytus puta) μὴ κρίνων Σ. omiſſis duobus vocabulis inutilibus ὥσπερ et πάλιν. rurſus ergo remp. laedebat Anytus. eo, quod Socratem in iudicium vocare omiſit.

[99] f. τῶν νόμων.

νήνοχε τὰς γραφάς; οὐ γὰρ δὴ τὸν μὲν παρακαλοῦντα πρὸς τὰ πονηρά, δίκης ἄξιον νομιστέον. δι' ὧν δὲ τὰ ἔργα ἂν ἐπράχθη, τούτοις δεῖ πράως ἔχειν· οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς φονικοῖς νόμοις οὕτως ὁρῶμεν διῃρημένον· ἀφεῖσθαι μὲν αἰτίας τὸν δράσαντα· ἄγει δὲ εἰς κρίσιν τὸν αἴτιον· ἀλλὰ τὸν ἀνδροφόνον προσειπὼν, τούτῳ τὸν αἴτιον τοῦ φόνου προσέθηκε· μιαρώτερον ἡγούμενος τὸν πράξαντα τοῦ πεπεικότος. ἀλλὰ νῦν ὁ μὲν πείθων ἀνελεῖν τοὺς νόμους σωκράτης κρίνεται· τῶν δὲ πεισθησομένων τῇ τούτων καταλύσει, λόγον οὐδεὶς ἀπαιτεῖται· καίτοι τὸν φάσκοντα τῶν νόμων φροντίζειν, διὰ πάντων τῶν δημοκρατίᾳ δυσμενῶν, χωρεῖν προσῆκεν· ἀλλ' οὐ τοὺς μὲν ὑπερπηδᾷν, ἑνὶ δὲ πολεμεῖν μόνῳ· δῆλον γὰρ ὅτι καὶ σωκράτους ἀποθανόντος οἵγε ὑπὸ τούτου διεφθαρμένοι κακοὶ περὶ ὑμᾶς ἔσονται. τίς ἂν οὖν ἰατρὸν ἀποδέξαιτο, παντὶ μὲν ὀφείλοντα βοηθῆσαι τῷ σώματι; τηροῦντα δὲ ἐν τῷ πλείονι τὸ νόσημα. εἰ μὲν οὖν σωκράτην μὲν ᾔδει πονηρὸν ἄνυτος ούτοσὶ, πονηρὸν δὲ οὖν οὐκ ἠπίστατο διδάσκαλον [100], καλῶς ἂν ἐπὶ μόνον εἴη. νῦν δὲ τῆς νεότητος ἡμῶν, ὥς φησι, διεφθαρμένης, καὶ ποθέσης ἑτέραν πολιτείαν διὰ τοὺς τούτου λόγους, κοινὴν ἔδει δήπου, καὶ τὴν κατηγορίαν εἶναι· τοῦτο γὰρ ἂν ἦν θαῤῥεῖν ἡμῖν τελέως παρέχοντος, ἀλλ' οὐ ποιοῦντος τοὺς μαθητὰς χαλεπωτέρους τῷ τοῦ διδασκάλου θανάτῳ. πόθεν οὖν σωκράτης κρίνεται μόνος; ἐνεθυμήθη πρὸς αὐτὸν ὁ κατήγορος· ὅτι τοῖς μὲν πράγμασι καὶ τοῖς ἐκ τῆς ἀληθείας οὔτ' ἂν τοῦτον, οὔτ' ἂν ἄλλον οὐδένα τῶν τούτῳ πεπλησιακότων ἕλοι. τὰ δ' ὄντα αὐτῷ κατὰ σωκράτους, οὐκ ἂν ὑπάρχει [1] κατὰ τῶν ἄλλων. ταῦτα δ' ἐστὶ τί; σοφιστὴς καλεῖται. πολλοῖς προσκέκρουκε· κεκωμῴδηται· τῶν εἰσφερόντων οὐκ ἔστιν. ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τοὺς νέους ταῦτα ἂν εἶχεν ἐφόδια, καθ' ὧν οὐκ ἐῤῥύησαν διαβολαί· τοῦτ' ἔδεισεν ἐνδικασταῖς αἰτιάσασθαι· ἐπεὶ καὶ κατὰ τούτου ψευδέσι διαβολαῖς οὐκ ἐλέγχοις πιστεύων διώκει. σκέ-

[100] f. πονηρῶν δὲ οὐκ ᾔδει διδάσκ. (tunc οὖν.

[1] f. ὑπάρχοι in optat. aut ὑπάρχῃ in coniunctiuo.

σκέψασθε δέ. μισόδημος φησὶν ἐστί· καὶ τοὺς συνόντας πείθει τῆς δημοκρατίας καταγελᾶν. τί ποιῶν ἄνυτε πρὸς θεῶν; λόγον συνθεὶς ἀνέγνω τοῖς[2] ἑτέροις κατὰ τῆς δημοκρατίας. ἀλλ᾽ οὐκ ἔγραψε μὲν, οὐδὲ ἀνέγνω, εἶπε δὲ ἀπὸ στόματος, οὕτως, ὡς δεῖν[3] μεθιστάναι τὴν πολιτείαν. ἤκουσέ τις αὐτοῦ λέγοντος· μικρὰν μὲν γεγονέναι τὴν πόλιν νόμοις διοικουμένην, εἶναι δὲ μεγάλην, ει τυράννων ἐξουσίαις ἤγετο; ποῖον λύκειον τοιούτους ἐδέξατο λόγους; ποία παλαίστρα· ποῖον ἐργαστήριον· καίτοι τί τὸ κωλῦον ἦν ἐπὶ μοναρχίαν προτρέπειν ἀποκεκαλυμμένον· καὶ μηδὲν παραλιπεῖν, ὧν εἰκὸς τὸν ἐρῶντα μεταστάσεως. εἰ μὲν γὰρ ὑφεωρᾶτο κίνδυνον ἐκ τῶν λόγων, ὅλως ἂν ἐσίγα ταῦτα, δι᾽ ἅπερ νῦν κρίνεται· νομίζων δὲ ἐν φίλοις τοῖς ἀκροωμένοις ἐρεῖν, οὐκ ἂν ἦν[4] ἐπὶ γυμνὴν τὴν παραίνεσιν. ἐπῄνεσεν ἂν πεισίστρατον· ἐθαύμασεν ἂν ἱππίαν· ἠγάσθη τὸν ἵππαρχον· ἐκάλεσεν εὐδαιμονίαν τῶν ἀθηνῶν, ἐκεῖνον τὸν χρόνον· οὗτος τῶν συμβουλευόντων ὁ τρόπος, διαῤῥήδην εἰπεῖν ἃ φρονεῖ[5]· πάντα φθέγξασθαι λόγον· πᾶν ὃ[6] μέλλει πείσειν προσάγειν· ἡσθῆναι πείσαντα, χαλεπῶς ἐνεγκεῖν ἁμαρτόντος[7]· ὧν οὐδὲν ἂν ἔχῃ δεῖξαι πεποιηκότα σωκράτην, ὁ φάσκων αὐτὸν συμβεβουλευκέναι ζητεῖν τοῖς νέοις, ὅπως ἡ πόλις δουλεύσῃ. εἰκὸς δ᾽ ἦν[8], ὦ ἄνδρες, καὶ εἰ σφόδρα τὴν πόλιν[9] ἐδεδοίκει τὸ τῆς συμβουλῆς σαφές· καὶ διὰ τοῦτο οὕτως[10] ἔλεγεν ἐπικρυπτόμενος, ὡς ἄδειαν εἶναι μὴ πείσαντι χρόνου γε προϊόντος, καὶ τοῦ πράγματος τοῖς νέοις οὐκ ἀπαρέσκοντος, τολμῆσαι καὶ φανερὸν εἰπεῖν. ἡ νέους

μὲν

[2] malim τοῖς ἑταίροις (per αι) sodalibus.

[3] malim δεῖ in indicatiuo, aut δέοι in optatiuo.

[4] ἦν] f. ᾔει non iisset.

[5] ἃ φρονεῖ] subaudi τις.

[6] ὃ bene habet, si est nominatiuus regens v. μέλλει. omne quod vim esset habiturum persuadendi. malim tamen ᾧ omne, per quod ipse esset persuasurus.

[7] malim ἁμαρτόντα.

[8] εἰκὸς δ᾽ ἦν] cohaeret cum τολμῆσαι paulo post.

[9] τὴν πόλιν delenda videntur.

[10] οὕτως] sic dedi οὗτος Mor.

μὲν ἐν τῷ δήμῳ λέγοντας οὐδὲ τοῦ θορύβου τὸ μέγεθος ὧν ἐσπουδάκασιν ἀφίστησιν· ἀλλὰ πᾶν ὑπομένουσιν ἐπὶ τοῦ τὸ [11] δοκοῦν αὐτοῖς καταστῆσαι κύριον· σωκράτης δὲ, καθ' ἡσυχίαν ἐξὸν τοὺς ἀκροαμένους λαβεῖν, ἀντιλέγοντος οὐδενὸς προὐδίδει τὴν ἐπιθυμίαν τὴν αὐτοῦ, δίκαιον οὐκ ἔχοντα λόγον· τὸ δὲ πάντων μέγιστον, μετέπεσε δὶς ἡμῖν ἤδη τὸ σχῆμα τῆς πολιτείας, σωκράτους ἐπιδημοῦντος, καὶ ὄντος ἀθήνησι· τοῦτο μὲν μετὰ τὴν ἐν σικελίᾳ συμφοράν· τοῦτο δὲ μετὰ τὴν ἐν αἰγὸς ποταμοῖς ἀτυχίαν· ἔστιν οὖν εἰπεῖν. ὅτι μετέσχεν ἀνὴρ τῆς τῶν τετρακοσίων ὀλιγαρχίας, ἢ τῶν τριάκοντα παρανομίας· τὸν πείσανδρον ἐμιμήσατο· μετὰ θραμένους [12] ἐξήτασαι· τῷ Φρυνίχῳ ταῦτα πειῶν ὤφθη. ἀλλ' οὐκ ἔδειξεν αὐτὸν ἐν μέσῳ, λάθρα δὲ τὸ πρᾶγμα συνέθηκεν, ὡς ἐν ὄχλῳ μὲν οὐκ εἰωθὸς [13] χρῆσθαι· τῶν δ' αὐτῶν ἐκείνοις ἐπιθυμῶν. ἑτέρου ταῦτα ἦν, τοῦ καὶ τῶν τετρακοσίων ἑνὸς, καὶ λόγον ὕστερον, ὧν ἔδοξεν ἀδικεῖν, δεδωκότος. σωκράτης δὲ οὔτε φυομένου συνεψήφατο τοῦ πράγματος, οὔτε ἀκμάζοντος ἐκοινώνησεν, οὔτε πεπραγμένου κέκριται. οὐ μὴν οὐδὲ τερπόμενός γε ἐφάνη ποτὲ τῇ μεταστάσει· καὶ συνευχόμενος τοῖς ἔχουσι τὴν ἀρχήν· ὡς ἄν τις δειλίᾳ φεύγων τὴν κοινωνίαν· πονηρίᾳ δὲ χαίρων τῷ κακῶς πάσχειν τὸν δῆμον· οὐ τοίνυν οὐδὲ τῶν τριάκοντα ἦν οὔτε συνάρχων, οὔτ' ἐπαινετής· ἀλλ' οὕτως οὐκ ἤρεσκον ἀλλήλοις, ὥσθ' ὁ μὲν κατηγορεῖ [14] τῶν ὑπ' ἐκείνων πραττομένων· κριτίας δὲ ὁ μαθητής τε καὶ φίλος τιμῆς ἐτιμᾶτο [15] τῷ διδασκάλῳ. ἔστιν οὖν ὅπως ἄνθρωπος τυραννικὸς ἀποῦσαν μὲν κατασκευάζει [16] τὴν τυραννίδα· παρούσῃ δὲ ἄχθοιτο· καὶ τέρποιτο μὲν ἂν ἰδεῖν ἄκυρον τῶν πραγμάτων τὸν δῆμον· ὁρῶν δὲ λυποῖτο.

[11] f. ἐπὶ τῷ quo viſa ſibi rata reddant, et effectui dent.

[12] μετὰ θηραμένους cum Theramene et ταὐτά.

[13] f. ὡς ἂν ὄχλῳ μὲν οὐκ εἰωθὼς χρ.

[14] κατηγόρει (in imperfecto).

[15] num τῆς ἐσχάτης τιμωρίας ἐτιμᾶτο extremo ſupplicio dignum cenſebat Socratem?

[16] κατασκευάζοι (in optativo).

το. πῶς τοίνυν ὁ τυραννοδιδάσκαλος [17], ἐπίδειξον· ἄγων τοὺς νέους, ἧκε παρὰ τὸν δρακοντίδην καὶ χαρικλέα καὶ μηλόβιον, καὶ τοὺς ἄλλους, καὶ παράδειγμα βίου καλλίστου, τούτους ἐκέλευσεν ἡγεῖσθαι. καὶ τῶν μὲν ἐδεήθη μεταπέμπεσθαι τοὺς νεανίσκους. τοῖς δ' παρήνεσεν εἰς ἐκείνους βλέπειν, καὶ σκοπεῖν, ὅπως διαδέξωνται τὴν τυραννίδα· τοῦτον ἂν [18] ἐπιδείξῃ τήμερον ἄνυτος, δίκαιός ἐστι κατήγορος. κήδεται τῆς πόλεως, εἰ καὶ βραδέως. εἰ δ' ἀπὸ μὲν καιρῶν ἱκανῶν δεῖξαι φύσιν τυραννικὴν, οὐκ ἂν δύναιτο τὸν ἄνθρωπον ἐλέγχειν· αἰτίως δὲ συναγαγὼν οὐκ οὔσας, παροξύνει [19] τοὺς ὀμωμοκότας, μὴ λανθανέτω μετὰ σωκράτους ἀδικῶν, οὓς ἐπιορκεῖν ἀναγκάζεται. τί οὖν ἐστὶ δι' ὃ γράψασθαι τετόλμηκε, καὶ οὕτως τεθαῤῥηκότως, τηλικαύτην αἰτίαν ἐπήνεγκεν; Ἡσιόδου, φησὶν, ἔπη [20], καὶ θεόγνιδος, καὶ ὁμήρου, καὶ τῶν πινδάρου μελῶν [21]. τοὺς δὲ ποιητὰς τούτους, καὶ δόξης καὶ τιμῶν τετυχηκέναι παρά τε τοῖς ἄλλοις καὶ ἡμῖν φησι· τούτων τῶν ἀνδρῶν ἐπιλαμβάνεται, τῶν εἰρημένων [22] οὐκ ὀλίγα δείκνυσι πονηρῶς ἔχοντα. πρᾶγμα ποιῶν, ἄνυτε, πολλῆς ἐξουσίας, καὶ ἐμοὶ [23], καὶ σοὶ, καὶ τοῖς πολίταις ἅπασι, καὶ ταῖς ξένοις, καὶ νέοις, καὶ πρεσβυτέροις· καὶ τῷ βουλομένῳ δέδοται παρὰ τῶν νόμων κατὰ τὸ παριστάμενον μνησθῆναι τῶν ποιητῶν. ὁ μὲν ἐπῄνεσεν ὁ δὲ οὐκ ἠβουλήθη. κρίνεται δὲ οὐδέτερος, οὐδ' εἰ τῆς ἀληθείας ἑκάτερος ἀποτυγχάνει. ὥσπερ γὰρ τὸ ἄγαλμα θεωμένοις ἔξεστι, τοῖς μὲν θαυμάσαι, τοῖς δὲ οὔ καὶ μέμψασθαι

[17] ὁ τυραννοδιδάσκαλος] ſcil. ἐποίει διδάσκων τοὺς νέους τὰς τῆς τυραννίδος τέχνας.

[18] τοῦτον] malim τοιοῦτον. ſcil. Socratem.

[19] malim παροξύνειε (in optatiuo).

[20] ἔπη] niſi quid hic deeſt, refertur hic nominatiuus ad ἐστὶ τοῦτο, δι' ὃ ἐτόλμησεν Ἄνυτος γράψασθαι Σωκράτην.

[21] poſt μελῶν videtur ἐστὶν ἃ deeſſe.

[22] probo Morelli coniecturam. ſed et ὑπ' αὐτῶν deeſt, aut αὐτοῖς. vt ſit καὶ τῶν αὐτοῖς εἰρημένων.

[23] l. καὶ γὰρ ἐμοὶ et 13. ἀποτυγχάνῃ in coniunctiuo.

θαί τι τῶν μερῶν. εἰ δὲ βούλοιτό τις καὶ τὸ πᾶν. οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ποιημάτων, καὶ τῶν καταλογάδην συγγραμμάτων· οἱ μὲν τὴν ἀμείνω ψῆφον, οἱ δὲ τὴν ἑτέραν φέρουσι. καὶ νὴ δία γε τὸν αὐτὸν εὕρης, ἃ τήμερον ᾠήθη χρηστὰ, μετὰ ταῦτα ὕστερον ἄλλης ἀξιοῦντα δόξης. τὸ γὰρ πολλάκις ἐξετασθὲν μᾶλλον ἔδειξε τῷ βασανίζοντι τὴν φύσιν. κἂν ἄγῃ τις εἰς δικαστήριον δώσοντα δίκην τὸν ἃ πρὶν ἐπῄνεσε ψέγοντα, γέλωτος[24] ἂν εἴη. ἀλλὰ πῶς δεῖ ποιεῖν βοηθεῖν λόγῳ τοῖς ἐγκαλουμένοις ἐπ' αὐτῆς τῆς περὶ τῶν ἐπῶν[25] φιλοτιμίας, καὶ τὸν ἐπιτιμῶντα μωραίνοντα ἐλέγχειν· αὕτη γὰρ ἱκανὴ τοῖς φιλοσοφοῦσι δίκη. τὸ δὲ κρίνειν, καὶ τίμημα ἐπάγειν θάνατον, ἐπ' ἄλλοις τέτακται. γένοιτο[26] δὲ ἂν ἐκείνως μᾶλλον τὴν ἀτοπίαν· ἠγωνίσατό ποτε ὁμήρῳ ἡσίοδος· καὶ τοῦτο αὐτὸς ἡσίοδος ἐν ἐπιγράμματι διδάσκει· φιλοτιμούμενος καὶ λέγων νενικηκέναι τὸν ὅμηρον. οὐκ οὖν εἰ μὲν ἁπάσαις ἡσίοδος ἐνίκα, πάντες δήπου λῆρεῖν ἡγοῖντο τὸν ὅμηρον. εἰ δ' οἱ μὲν τοῦτον ἡγοῦντο βελτίω, παρὰ δὲ τοῖς πλείοσιν εὐδοκιμεῖ[27] τὰ τοῦ ἡσιόδου, τῶν οὐκ ἐπαινούντων ἑκάτερος ἐτετυχήκει[28]· καὶ δῆλον ὡς τοῦ συλλόγου διαλυθέντος, οἱ μὲν τούτῳ[29] θέμενοι, τὸν ἡσίοδον ἐκάκιζον· οἱ δὲ ἐκείνῳ[30], τοῦτον. αὐτοῖς γὰρ οὕτω γε ἐβοήθουν ἄν. εἶπεν οὖν τίς τῶν τὰς ἱστορίας συντεθεικότων, ὅτι δίκην τὶς ἔδωκεν ἐν χαλκίδι διὰ τὸν ἡσιόδου ψόγον, ἢ τὸν ὁμήρου; οὐδείς. πῶς οὖν οὐ δεινὸν, τοῖς μὲν πάλαι τῶν ποιητῶν αὐτῶν λεγόντων ἀκηκοότων ἐξεῖναί τι καὶ ἐπιτιμῆσαι· τῶν δ' ὕστερον τοὺς οὐ χρηστὸν[31] παρ' ἐκείνοις ὁρῶντας, ἢ σιγᾶν ἢ ἀπολωλέναι· σοφοκλῆς δὲ,

[24] aut γέλως leg. quod vocabulum Demosth. vsurpat pro *re ridicula*, aut addendum est ἄξιος vt sit γέλωτος ἂν εἴη ἄξιος.

[25] f. ἀπ' αὐτῆς τῆς περὶ τὰ ἔπη φ.

[26] γένοιτο] f. γνοίητε cognoscatis.

[27] εὐδοκίμει in imperfecto.

[28] f. ἀπετετυχήκει caruisset, excidisset suffragio eorum, a quibus laudatus non fuisset.

[29] τούτῳ] qui cum Homero facerent.

[30] ἐκείνῳ] qui Hesiodo studerent. τοῦτον Homerum sine aspernaturi et reprehensuri.

[31] post χρηστὸν deest τι.

δὲ, ὦ πρὸς διὸς, καὶ εὐριπίδης καὶ αἴσχυλος, ἆρά σοι δοκȣ͂σι, ȣ̓κ ἂν εἰκότως ἐν σοφοῖς ἀριθμεῖσθαι· καὶ τίς [32] ȣ̓κ συνεύξαιτο τοῖς αὐτȣ͂ παισὶ τῷ φανῆναι τοῖς ἕλλησιν ἐν διονυσίοις; ȣ̓δεὶς ȣ͂ν τῶν τεθεαμένων ἀπελθὼν, ἐπελάβετο τὸν ἰαμβείων· οἱ δὲ καὶ λεγομένων [33] ἔτι μύριοι. καὶ μέλλει [34] γε αὐτοῖς ȣ̓δὲν, εἰ δήξονται τȣ̀ς ποιητάς· ἡ δέ γε κωμῳδία τὸ πλεῖστον τῆς ἡδονῆς ἐκ τȣ͂ κακῶς λέγειν τὰς τραγωδίας εἰσφέρεται. εἶτ᾽ ἂν μὲν ἀθηναίων τȣ̀ς δοκȣ͂ντας παιδείᾳ διαφέρειν φῇ τις ἐν οἷς ποιȣ͂σιν ἁμαρτάνειν, ἀνεύθυνος ἂν δ᾽ ἀθηναίων τις πρὸς τȣ̀ς πρεσβυτέρȣς ταυτὸ τȣ͂το ποιῇ, κριθήσεται; καὶ σωκράτην μὲν ἐξῆν ἀριστοφάνη [35] κομῳδεῖν· καὶ πᾶς ὁ μετὰ ταῦτα χρόνος ἕξει τὰ σκώμματα. γέγραπται δὲ [36] καὶ ὁ τὸ πρᾶγμα ἐξαλείφων ȣ̓κ ἔσται· σωκράτει δὲ ȣ̓ δώσομεν ἐλέγχειν ὅμηρον ἢ τινὰ ποιητὴν ἕτερον, καὶ ταῦτα ȣ̓ φυλαττομένων βιβλίῳ καὶ γραφῇ τῶν ἐλέγχων; εἰ γὰρ ἐκεῖνα νόμῳ διονυσίων γεγένηται· καὶ ταῦτα κοινῷ νόμῳ τῶν ἀνθρώπων εἴρηται, καθ᾽ ὃν ποιητῶν καὶ λογογράφων δοκιμαστὴς ἔστι τῶν ἐντυγχανόντων ἕκαστος, ȣ̔́τως ἐπιλαμβάνεται πινδάρȣ σωκράτης, ὡς σὺ σωκράτȣς· μᾶλλον δὲ ȣ̓χ᾽ ȣ̔́τω· ὁ μὲν γὰρ δικαίως. σὺ δὲ ἀδίκως· καὶ ὁ μὲν βλάπτοντος· σὺ δὲ ὠφελȣ͂ντος. ἀλλά τό γε τῆς

αὐτῆς

[32] f. καὶ τίς ȣ̓κ ἂν συνεύξαιτο τοῖς αὐτȣ͂ παισὶν ȣ̔́τω σοφȣ̀ς φανῆναι; ecquis vero non congratuletur ſuis liberis, (h. e. precibus et votis contendat a diis hoc felicitatis impetrare) vt pariter, atque illi viſi fuerunt, ſapientes videantur Graecis.

[33] idem eſt ac ſi dixiſſet πάνυγε. καὶ λεγομένων ἔτι μυρίοι ἐπελαμβάνοντο. ergone nemo fuit, qui ſententias illorum poetarum, poſtquam a ſpectaculo diſceſſiſſet, ıeprehendiſſet? imo vero permulti fuerunt. quid quod innumeri ſtatim, cum adhuc in ſcena ab hiſtrionibus pronunciarentur, improbarent.

[34] μέλει (uno λ) nil curant, nil eorum intereſt.

[35] ἀριστοφάνει in datiuo, per dipb'hongum).

[36] δὲ] malim γάρ.

αὐτῆς ἐξουσίας[37]. πῶς οὖν οὐκ ἄνισον, αὐτὸν μὲν ἀξιοῦν ψέγειν τῶν πολιτῶν τοὺς λόγους· τῶν δὲ πολιτῶν μηδενὶ τὰ τῶν ἄλλων ἐπιτρέπειν εἰς ἐξέτασιν ἄγειν, ὥσπερ νόμῳ φύσεως ἠναγκασμένον τοὺς μὲν[38] ἐκ Βοιωτίας, ἢ οὐκ οἶδ' ὁπόθεν σοφίᾳ διαφέρειν· τοὺς δὲ τῆς ἀθηνᾶς τροφίμους ἀμαθίᾳ συνοικεῖν. καίτοι τοὐναντίον ἐδόκει τὸν ἔμπροσθεν χρόνον. σὺ δὲ οὐκ ἐᾶς· καὶ μὴν εἰ τὸ τῶν ἐπῶν κατηγορεῖν ἕν τι τῶν ἀδικημάτων, ἦν ἂν καὶ περὶ τούτου νόμος, ὥσπερ ἀμέλει καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀδικημάτων· οἷον ὁ μέντις λέγει, μὴ δωροδοκεῖν· ὁ δὲ, μὴ τύπτειν· ὁ δὲ, μὴ λωποδυτεῖν· καὶ τῶν ἄλλων ὅπως ἀπεχώμεθα γέγραπται τιμωρία καθ' ἕκαστον[39]. ἀλλ' οὐκ, ἐὰν ἐπιλαμβάνηταί τις τῶν παλαιῶν ποιητῶν, ἀποθνησκέτω· τῶν νόμων οὐδαμοῦ γέγραπται· ἀλλ' οὐδὲ ἐν τοῖς ψηφίσμασιν ἐν οἷς ἐτιμῶντο, ταύτην ἔλαβον τὴν δωρεάν· εὐφημεῖν δὲ πάντας ἀθηναίους, περὶ τῶν ἐκείνοις γεγραμμένων ἁπάντων. τί τοίνυν ὁ κρινόμενος παραβὰς ἠδίκηκεν, εἰ μήτε ἐν νόμῳ κεκώλυται δεικνύναι τι τῶν ἡσιόδου βλαβερὸν, μήτε ψήφισμα θάνατον ἀπειλεῖ τῷ μή γε[40]. πανταχῇ τὰ βέλτιστα τὸν πίνδαρον εἰρηκέναι λέγοντι. καίτοι τὼ δύω τούτω ποιητὰ, τόν τε ἡσίοδον καὶ τὸν ὅμηρον λέγω, πρεσβυτέρους εἶναι συμβαίνει τοῦ σόλωνος. εἰ γ' οὖν ἡγεῖτο δεινὸν ὁ σόλων εἶναί τινα κατὰ τῶν ἐπῶν ἐξουσίαν τῷ βουλομένῳ πάντως ἂν ἔθηκε νόμον, εἴργοντ' ἀθηναίους τοῦ βασάνου τῶν ἐπῶν· εἰ δὲ μὴ

σόλων

[37] aut ἀλλὰ τό γε ἔργον τῆς αὐτῆς ἐξουσίας res ipsa tamen (h. e. reprehensio, notatio) perinde vtrique est licita. aut τό γε τῆς ἐξουσίας ταὐτὸ, licentia certe in vtroque est eadem.

[38] οὖν post μὲν deleui quasi a natura rerum ita sit constitutum et irreuocabili necessitate obstrictum, vt e Boeotia quidem, aut nescio vnde oriundi ceteris hominibus sapientia praestent --

[39] aut καθ' ἑκάστου in singul. de vno quoque, aut καθ' ἑκάστων de singulis quibusque.

[40] pro μή τε dedi μή γε. non profecto. mortem minatur, si quis Pindarum affirmet, si quando multa bene dixerit, non certe semper tamen et vtique locorum recte sensisse atque dixisse.

σόλων, ἕτερος ἄν. ὥστε[41] τῶν ὀνομάτων ἁρμοδίου καὶ ἀριστογείτονος ἔδοξεν ἡμῖν μηδένα δοῦλον τοῖς τύραννον καθελοῦσι ποιεῖν ὁμώνυμον· καὶ πειθόμεθα. πῶς οὖν τῆς αὐτῆς προνοίας, οὐκ ἠξίωται τὰ ἔπη· ὅτι τὸ μὲν ὕβριν ἂν εἶχε κατὰ τῶν εὐεργετῶν διὰ τῶν οἰκετῶν. τὸ δὲ τὰ τῶν τυράννων ἐδίδου τοῖς ποιηταῖς· οὓς τοὺς ἀρχομένους ἐπαινεῖν ἀνάγκη, κἂν ὑπερβάλλωσι πάντας ἀνοίᾳ καὶ κακίᾳ σωκράτης δὲ ὅμηρον οὐκ ᾔδει τύραννον ἀθηνῶν· οὐδὲ θεόγνιν· οὐδέ γε τυραννοῦντος ἑώρα[42], κολακεύειν ὑπέμεινεν· ἀλλ' εἰ πρὸς τὸ τῆς πόλεως ἄρχειν ἐπῆ[43], καὶ τυραννούμενος ἂν ἐξήταζε τὰ ποιήματα· καθάπερ τῶν τριάκοντα τὰ ἔργα· σὺ δ' ἐν δημοκρατίᾳ καὶ παῤῥησίᾳ παλαιοὺς ποιητὰς ἐφίστης τοῖς περὶ τοὺς λόγους διατρίβουσι δεσπότας· καὶ τὰ στόματα τοῖς δεξιωτέροις ἐμφράττεις· καὶ σιγὴν ἀθήνησι εἰσηγῇ· καὶ πεισίστρατος μὲν ὁ μάλιστα σπουδάσας περὶ τὴν ὁμήρου ποίησιν, οὐδένα τῶν πώποτε ἀπέκτεινε λαβὼν, ἔπους ἐπιλαμβανόμενον· εἰκὸς δὲ πολλὰ τοιαῦτα γεγονέναι[44] τῶν ὁμήρου συλλεγομένων[45]. σὺ δ' ἐν δημοκρατίᾳ ποιεῖς τυραννίδος χαλεπώτερα· καὶ ταῦτα ἐπαινῶν τὸν θησέα τοῦ τῆς ἀρχῆς ἧς εἶχεν ἀποστῆναι· ὃς οὐ διὰ τοῦτο τὴν ἐλευθερίαν τοῦ δήμου πρὸ τῆς ἐξουσίας ἐποιήσατο τῆς αὐτοῦ, ἵνα ἄνυτος καὶ μέλιτος κωλύωσι διαλέγεσθαι τὸν βουλόμενον ἀθήνησιν· ἀλλ' ἵνα παντὸς ἀπηλλαγμένοι δέους, καὶ τὰς ψυχὰς ἀσκῶμεν μαθήμασι. καὶ τὰ σώματα γυμνασίοις· καὶ διὰ τοῦτο καλὸν καὶ ἥδιστον αἱ ἀθῆναι θέαμα· καὶ πανταχόθεν

[41] ὥστε] malim ὡς περὶ duobus vocabulis, vt ſuper nominibus Harm. et Ar. placuit nobis ita ſtatuere, vt haud liceat ſeruorum quemquam eodem nomine appellare, quo illi depulſores tyrannidis appellat fuerunt.

[42] f. οὐδέ γ' εἰ τυραννοῦντας ἑώρα.

[43] ἐπῆ] f. ἐπεχείρει num illa carmina ad inuadendum reip. principatum inflamment.

[44] πολλὰ τοιαῦτα γεγονέναι] ſcil. vt eſſent multi, qui Homeri locos permultos notarent.

[45] f. τῶν ὁμήρου ἁπανταχόθεν συλλεγομένων cum Homeri reliquiae vndecunque colligerentur.

θεν δεῦρο φοιτῶσι καὶ ναυσὶ καὶ πεζῇ· καὶ οἱ μὲν κατέμειναν· οἱ δὲ μόλις ἀπῆλθον οὐχ ὅτι τραπέζαις νικῶμεν σύβαριν· οὐδὲ ὅτι πυρῶν ἡμῖν εὔφορος ἡ γῆ· τοὐναντίον γὰρ ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοῖς ἔξω τικτομένοις τρεφόμεθα· ἀλλ᾽ ὅτι λόγων ἐστὶν ἐργαστήριον ἡ πόλις· ὁ μὲν ἤρετο· ὁ δὲ ἀπεκρίνατο. τῷ μὲν ὑπῆρξε μαθεῖν· ὁ δὲ ἐδίδαξε· τὸν μὲν ἴδοις ἂν ἐπαινοῦντά τι, τῶν τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένων· τὸν δὲ αἰτιώμενον· τὸν δὲ δόξαν οὐ καλὴν λύοντα. ταῦτα ἄξια τῆς ἐν ἀκροπόλει θεοῦ. ταῦτα τῶν ὑπὸ θεῶν πεπαιδευμένων· ταῦτα τοῦ θησέως· ταῦτα τῆς πολιτείας· ταῦτα ποιεῖ τὴν πόλιν χαριεστέραν τῆς λακεδαίμονος· διὰ τοῦτο τῶν φοβερῶν ἐν τοῖς ὅπλοις, οἱ τὴν σοφίαν τιμῶντες σεμνότεροι· τοῦτο πολὺ τὸ μέσον ἡμῖν πρὸς τοὺς βαρβάρους πεποίηκεν· ὁ τοίνυν τὴν ἐν τῷ διαλέγεσθαι παῤῥησίαν ἀναιρῶν, οὗτός ἐστιν ὁ τὰ τῆς δημοκρατίας καταλύων ἐπιχώρια· καὶ καθάπερ σώματος ἐξορύττων ὀφθαλμοὺς, ἢ γλῶτταν ἀποτέμνων· ὃν ἔγωγε ἡδέως ἂν ἐροίμην. εἰ καὶ τῶν δείπνων ἐξαιρεῖ τοὺς εἰωθότας λόγους· οὗτοι δέ εἰσι μνησθῆναι ποιητῶν [46]. τοῦ μὲν ὡς εὖ λεχθέντος ᾆσαι· τὸ δέ τι καὶ ἐπανορθῶσαι· εἰ μὲν οὖν κἀνταῦθα σιωπᾷν νομοθετεῖ, κελεύων ἀφώνους ἐσθίειν καὶ πίνειν, ἀνδραποδώδη ποιεῖ τὰ συμπόσια τῶν ἐλευθέρων· τῇ γαστρὶ μετρεῖν ἀναγκάζων τὰς συνουσίας. καὶ τίς ἂν ἔλθῃ κληθεὶς ἐπὶ δεῖπνον. οὐ μέλλων εὑρήσειν τὴν χρησιμωτέραν ἡδονήν· εἰ δ᾽ ἐκεῖ μὲν οὐκ ἀφαιρεῖται τὴν περὶ ταῦτα ἐξουσίαν, τὰς παλαίστρας δὲ τῶν λόγων ἀποστερεῖ· μᾶλλον δὲ εἰ τοῖς μὲν ἄλλοις πανταχοῦ δίδωσι λέγειν· σωκράτει δὲ οὐδαμοῦ, πεισάτω τοὺς δικάζοντας ὑμᾶς εἰ [47] τὸ ἄνισον τούτῳ, τῶν δικαίων ἐστί.

καὶ

[46] hic deest aliquid. f. sic leg. ποιητῶν τοῦ μὲν, ὡς εὖ λεχθέντος, ἐπιτηδεία ᾆσαι, τὸ δ᾽ ἔτι καὶ δέον ἐπανορθῶσαι commemorare locos poetarum, alios quidem, vt bene ornatos eoque dignos cantu recitari; alios autem, vt correctionem adhuc desiderantes.

[47] εἰ] hic loci idem valet atque ὅτι, vt saepe. τούτῳ] imo vero τοῦτο. idem est τοῦτο τὸ ἄνισον

καὶ τί δεῖ λέγειν τὰς ποιητάς; ἀλλὰ τοῦ διὸς οὐχ ὕοντος, καὶ πάλιν [48] ἔξω τοῦ μετρίου βοῶμεν ὡς ἀδικούμενοι. καὶ τί ποιῶν δίκαιος ἂν ἦν περὶ τὴν γῆν λέγομεν; καὶ ταύτας τὰς κατηγορίας οὐκ ἠγνόει θέογνις ὅτι [49] μεγαρεύς· εἶτ᾽ ἐνιαυτοῦ μὲν καὶ ὡρῶν καὶ αὐτοῦ γε τοῦ διὸς ἐπιλαμβανόμεθα· καὶ οὐδεὶς ἐπιφέρει γραφήν. ἂν δέ τις ὅτι τὸν πίνδαρον ἐξεφύγετε [50] τῶν σεσιγῆσθαι βελτιόνων, εἴπῃ πρὸς νέους ἢ πρεσβυτέρους, τοῦτον εὐθὺς ἐπὶ κώνειον ἄγεσθαι δίκαιον· ὁ μὴ καταψηφιζόμενος ἀπολλύει τὴν πόλιν. καὶ τίς ἂν εὔφρων [51] ὢν φήσειε· καὶ γὰρ εἰ σφόδρα παρὰ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων τετίμηται, μισθὸς τοῦτό γε τῶν εἰς τὴν πόλιν ἐπαίνων, βραχέων δὴ τινῶν ὄντων, οὐ τῷ [52] πάντα τοῖς ποιηταῖς ὑγιῶς εἰρῆσθαι τεκμήριον· ἀλλ᾽ ὅτι ὁ μὲν μενεσθέως, ὡς δεινοῦ τάττειν στρατιώτας ἐμνήσθη· τόδε [53] ὅτι τῆς ἑλλάδος ἡ πόλις ἔρεισμα προσερῤῥήθη, λόγους ἔργοις ἀμειβόμενος [54]· καὶ διὰ τὴν ἔμφυτον μεγαλοψυχίαν, ὧν ἐν ταῖς πράξεσι τὴν μαρτυρίαν εἶχον, τούτων τοῖς ἐπαινοῦσιν ἀξιοῦντες εἰδέναι χάριν, ἐκόσμουν ἐν τῷ μέρει, καὶ αὐτοὶ [55] τοὺς ποιητὰς οὐ δούλην ποιοῦντες τὴν πόλιν· οὐδ᾽ ὁμολογοῦντες πρὸς αὐτοὺς, ὡς ἂν ὕστερον σωκράτης μὴ ἀντεπαινῇ, κἀκεῖνον [56] ἀποθανῆται. κωλύει δ᾽ οὐδὲν, ὦ ἀθηναῖοι, τοὺς αὐτοὺς καὶ τὰ ὄντα περὶ τῆς πόλεως ὑμνηκέναι, καὶ συμ-

βούλους

ἄνισον atque αὕτη ἡ ἀνισότης. haec iniquitas.

[48] καὶ πάλιν] ſcil. ὕοντος.

[49] θέογνις ὁ μεγαρεύς.

[50] ἐξεφύγετε] imo vero duobus vocabulis ἐξέφυγέ τι effugit aliquid. h. e. imprudenti et inuito excidit, quod taceri ſatius fuiſſet.

[51] malim εὖ φρονῶν.

[52] τῷ] poterat quoque τοῦ dicere. ſed perinde eſt.

[53] τόδε] imo vero τῷ δὲ duobus vocabulis et in datiuo. τῷ δὲ idem eſt atque ὑπὸ δὲ τοῦ *ab altero vero*, Pindaro puta, *quod appellatae fuiſſent Athenae* ἔρεισμα ἑλλάδος.

[54] ἀμειβόμενοι in nominat. plur. ſcil. οἱ πρόγονοι. cohaeret hic nominatiuus cum ἐκόσμουν. verſu vltimo.

[55] αὐτοὶ] ſic dedi. ornabant et ipſi poetas viciſſim. αὐτὸς Mor.

[56] f. κἀκεῖνος (in nominat.) ἀνταποθανεῖται (in indicat. futuri I.)

βούλους οὐ πάντας [57] ἀγαθοὺς γεγονέναι· ὁ αὐτὸς τοίνυν ἐστί μοι λόγος καὶ περὶ τοῦ μέμφεσθαι, φησιν [58], αὐτὸν τῶν ἐθῶν τισὶ τῶν παρ' ὑμῖν. εἰ μὲν γὰρ ὅτι [59] σωκράτης κατὰ τῆς πολιτείας διεξέρχεται λόγους, καὶ πείθει λυσιτελεστέραν εἶναι τὴν ἀντὶ τῶν νόμων ἑνὸς ἄφρονος βουλήσει διοικουμένην [60], ἐν ᾗ δορυφόρων ἀσέλγεια, καὶ περὶ γάμους ὕβρις, καὶ χρημάτων ἁρπαγαί, καὶ παρθένοι παροινούμενοι, καὶ παῖδες ἀδικούμενοι, καὶ φυγαί, καὶ φόνοι, καὶ οἰμωγαί, καὶ συνέχεια δακρύων. εἰ τούτων ἐρᾷ, καὶ ταῦτα παιδεύει. θαυμάζω εἰ πολὺν ὦ ἄνδρες βεβίωκε χρόνον, πάλαι θάνατον ὀφείλων ἀθηναίοις· εἰ δὲ [61] δημοκρατεῖσθαι μὲν ὑμᾶς βούλοιτ' ἄν· ἐστι δὲ α τῶν ἐθῶν οὐ καλῶς ἔχειν ἡγεῖται, καὶ λέγει [62], καὶ τὰς δημοκρατίας, ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ τούτους νόμους μοι. τίς γὰρ ὑμῶν οὐκ οἶδεν, ὡς τοὺς βλάπτοντας νόμους λύειν, ἐξ αὐτῶν ἐστι δεδομένον τῶν νόμων; ὁ μὲν γὰρ θεὶς ἡγησάμενος συμφέρειν, ἔγραψεν· ὁ δ' εὑρὼν οὐ τοιοῦτον, ἔλυσεν, αὐτοῦ καλοῦντος ἐφ' ἑαυτὸν τοῦ νόμου. εἰ γὰρ μὴ λυσιτελῶ [63] χρωμένοις ἐφ' ὧνπερ ἐγράφην, μηδὲ τοῖς ἔργοις βεβαιῶ τὴν ὑπόσχεσιν, κίνει τὰ γράμματα, κατηγόρει μηδὲν ὑποστελλόμενος. καὶ ταύτην τὴν ἴασιν τῇ πολιτείᾳ προσάγοντες, οὐδὲ [64] διαλελοίπαμεν, ὦ θεοί, χρόνον, νέους ἀντὶ τῶν παλαιῶν τιθέμενοι νόμους. ἐντεῦθεν, τὸν μὲν

[57] malim οὐ πάντως.

[58] f. ὥς φησιν. eadem mihi eſt ratio defenſionis etiam in illo articulo, quod Socrates, ſi Anyto credimus affirmanti, nonnulla veſtrorum rituum atque morum notare ſit ſolitus.

[59] ὅτι aut plane delendum, aut cum ὁ articulo mutandum eſt.

[60] παροινούμεναι (in foemin.)

[61] εἰ δὲ —) apodoſis habetur p. 659. 7. et ſimul reſtauratio coeptae orationis in illis εἰ περὶ ὧν —

[62] hic deſunt nonnulla.

[63] εἰ γὰρ μὴ λυσιτελῶ] haec eſt proſopopoeia legis per fictionem oratoriam vocalis factae. τοῖς χρωμένοις (non ſine articulo) ἐφ' ὧνπερ id eſt ἐπὶ τούτων, δι' ἃ ἐγράφην illis in rebus, quarum cauſa ſcripta ſum.

[64] malim οὐδένα. cohaeret enim cum χρόνον.

μὲν ἀνείλομεν· τὸν δὲ ἐγράψαμεν. καὶ τὸ πρεσβύτερον ὑπεχώρησε τῷ κρείττονι. πόσους δράκοντος· πόσους δράκοντος· πόσους σόλωνος· πόσους λελύκαμεν κλεισθένους; τὸ γὰρ χρησιμώτερον ἀντὶ τοῦ φαυλοτέρου κρατεῖ, καὶ τὴν ἐκείνου χώραν λαβὼν, ἀντ' ἐκείνου καθίσταται κύριον. εἶπον[65] δ' ἂν ὑμῖν κἀπηριθμησάμην, τούς τε κατεγνωσμένους. καὶ τοὺς ἀντ' ἐκείνων γραφέντας. εἰ μὴ μαρτύριον ἦν ἱκανὸν, ἡ ἐξ ἀρείου πάγου βουλὴ, οὐχ ἅπαντα νῦν ἅπερ πρότερον ἔχουσα, καὶ οὐδὲν ἀντιλέγει· νομίζουσα δεῖν εἴκειν τοῖς νεωτέροις νόμοις, οὖσί γε ἀμείνοσιν. εἰ περὶ ὧν ἔξεστιν εἰπεῖν ἐν τῷ δήμῳ· καὶ καθ' ὧν ὑπέρχει δικαστηρίῳ χρήσασθαι κατηγοροῦντα, τὰς ψήφους γ'[66] ἔνι λαβεῖν· εἰ τούτων[67] μνησθείη τις ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων, ἠκριβῶσθαι τὴν πολιτείαν εὐχόμενος, οὗτος ἄχθεται τῷ τὸν δῆμον κρατεῖν. εἰ μὲν οὖν ὦ ἄνδρες, τὸ μὲν ἐξὸν πεποιῆσθαι τοὺς λόγους τοιούτους[68], τῶν λόγων ὑπῆρχε σωκράτει· βλάβη δέ τις φαίνοιτο διὰ τῆς ἐξουσίας μέρος ἤδη τινὰς ἠγωνισμένους σέσωκεν. ἀλλ' οὐ σωκράτει γε ἡ τοιαύτη πρέπουσα σωτηρία. πῶς οὖν ἀπολογεῖσθαι καλὸν ὑπὲρ ἀνδρὸς, ὡς ἐμαυτὸν πείθω φιλοῦντος τὴν πόλιν. σωκράτης, ἐρῶ δὲ τἀληθὲς, νὴ τὸν ἀπόλλω τὸν πύθιον, πολλαχοῦ μὲν μέμνηται τῶν ποιητῶν, οὐκ ἀεί γε[69] μετὰ ψόγου. ἀλλ' οὓς μὲν πείθουσι τὸν ἀκούοντα βελτίω, καὶ σοφοὺς, καὶ γενναίους, καὶ θείους, καὶ τὰ τοιαῦτα καλεῖ· ζημιοῦντας δὲ ὅταν ἴδῃ, καὶ τὸν πειθόμενον εἰς μέγιστον ἄγοντας κακὸν, ἐναντιοῦται καὶ δείκνυσι τὸν κρημνόν· οὐκ ἐῶν νέων ψυχὰς εἰς ὄλεθρον ἐμπεσούσας φέρεσθαι· ἐν δὲ τοῖς ἐλέγχοις τούτοις, ἔρχεταί τινα καὶ τοιαύτην ὁδὸν, ἣν ἁρπάσας ἄνυτος συκοφαντεῖ. ἐρωτᾷ τὸν συνόντα.

εἰ

65 εἶπον] loquitur nempe Socrates, cui coepta est versu 25. haec oratio tribui.

66 γ'] malim τ'.

67 εἰ τούτων] est resumtio vel restauratio orationis in illis versu 7. coeptae εἰ περὶ ὧν.

68 scabra rursus et hiulca haec est oratio.

69 γε] lege δέ.

εἰ μὴ σοφὸς ἡσίοδος; ἀνάγκη τὸν ὑπὸ τῆς φήμης κατειλημμένον ὁμολογεῖν. τί δ' οὐχ οὗτος ἔργον πᾶν ἐπαινεῖ, φάσκων [70] οὐδὲν ἔργον ὄνειδος εἶναι; τοῦτο [71] δεύτερον ἐρομένου σωκράτους· οὐκ ἔστι γὰρ ἄρνησις· οὐκοῦν ὁ τοῖχον διορύττων, καὶ τάφον, ἔχει μάρτυρα σοφὸν ἄνδρα τὸν ἡσίοδον τοῦ μηδὲν ἀδικεῖν. ἐνταῦθα ἀνάγκη, τὸν μὲν ἐρωτώμενον ἀπορεῖν, τοὺς δὲ παρόντας γελᾶν· οὐδένα [72] ἀπὸ τῶν λόγων ἐπὶ τὰ πονηρὰ κέρδη τρέχειν· ἀλλὰ πρὸς τοὐναντίον. ἐξεληλεγμένου γὰρ τοῦ ποιητοῦ, καὶ γέλωτα ὀφείλοντος, ἴσασιν ὡς οὐ πᾶσιν ἐγχειρητέον ἔργοις ἑξῆς· οὕτω καὶ πινδάρῳ διαλέγεται· δεδοικὼς αὐτοῦ [73] τὴν διδαχὴν. καὶ φοβούμενος μή τις τῶν νέων ἀκούσας, ὡς

ὑπερτάτη χειρὶ βιάζεται τὸ δίκαιον.

ἀμελήσας τῶν νόμων ἀσκεῖ [74] τὼ χεῖρε. καὶ τοῦτο εἰκότως ὑφορᾶται σωκράτης, ὡς ὁ σοφώτατος ἄνυτος ἐτόλμησε μεταγράψαι τὸ τοῦ ποιητοῦ· καθάπερ ἐν σκύθαις διαλεγομένου, καὶ οὐκ εἰσομένοις ἀνθρώποις, τί μὲν ἀνύτου, τί δὲ πινδάρου; ἀλλὰ τοῦτο καλῶς ἐποίησε κακουργῶν. ἐν γὰρ τῷ μεταθεῖναι τὸ τοῦ ποιητοῦ, κατηγόρηκε τοῦ πινδάρου, καὶ τὸν σωκράτην ἐπῄνεσεν. ἔτι τοίνυν σκέψασθε πότερον ὀρθῶς θέογνις φρονεῖ, νομίζων πάντα δεῖν ποιεῖν ὑπὲρ χρημάτων, ὡς τῆς πενίας σιγᾶν ἀναγκαζούσης. ἢ οὗτος οἰόμενος τὸν ἐν πενίᾳ πολλάκις ἂν τῶν εὐπορούντων ἄμεινον εἰπεῖν δύνασθαι. καὶ ἤρκει μὲν αὐτὰ τὰ παρὰ τοῦ διώκοντος εἰς τὴν ἀπολογίαν [75] ἡμῶν. ὁ λαμπρὸς, ὁ φειδίας, ὁ μὲν ἐν τῷ περὶ τῶν ἀγαλμάτων λόγῳ νικῶν ἀνισόμαχον· ὁ δ' ἱππόνικον ἐν τῷ περὶ μουσικῆς. εἰ δὲ δεῖ τι προσθεῖναι· τίς οὐκ εἶδεν ὡς ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, πολλοὶ μὲν τῶν τὰς οὐσίας κεκτημένων ἀποροῦντες γνώμης ἄφωνοι

[70] φάσκων] ſic dedi. φάσκον Mor.

[71] f. ὁμολογεῖ καὶ τοῦτο —.

[72] οὐδένα ἀπὸ] interpone δ'.

[73] f. δεδοικὼς γὰρ αὐτοῦ.

[74] ἀσκῇ in coniunctiuo.

[75] f. ἀπολογίαν, τῇ μὲν Ὄλυμπος, τῇ δὲ φειδίας, ὁ μὲν ἐν τῷ π. τ. ἀ. λ. ν. Λυσίμαχον, ſufficere poſſent ad defenſionem, cum Olympus, tum Phidias; hic quidem — ille vero —

νοι κάθηνται· πολλοὶ δὲ τῶν καταδέων[76], ἃ συνείσει λέγουσι· πάλιν τοίνυν ἀφ' ἑκατέρων γνωμῶν λεγομένων, οἷς τε μεγάλοι πλοῦτοι, καὶ παρ' οἷς μικρὸν ἀργύριον· οἱ μὲν ἔδοξαν οὐκ εὖ φρονεῖν· οἱ δὲ τὰ ἄριστα παραινεῖν. ὀρθῶς οὖν ὑπολαμβάνει σωκράτης, τῶν πεπαιδευμένων· ἀλλ' οὐ τῶν εὐπορούντων, τὸ δύνασθαι λέγειν ἡγέμενος. καὶ μὴν ἀθηναίων γε πλουτοῦσι μὲν οἱ πολλοὶ[77], συχνοὶ δὲ οἱ πενόμενοι. κατὰ μὲν οὖν σωκράτην ἐστὶν ὑμῶν τοῖς πολλοῖς λέγειν. κατὰ δὲ θέογνιν, ἄτιμον τοῦ δήμου τὸ πλέον, πότερος ἂν[78] βελτίων, ὦ θεοὶ, σύμβουλος καὶ πόλει καὶ ἰδιώταις· ὅστις ἐκμαίνει περὶ χρημάτων ἐπιθυμίας, καὶ πείθει καλοὺς ἡγεῖσθαι τοὺς ὑπὲρ τούτων, καὶ πόνους, καὶ κινδύνους, καὶ τολμήματα, καὶ θανάτους· ἢ ὅστις ἐπὶ τὴν φρόνησιν μᾶλλον, ἢ τὸν πλοῦτον παρακαλεῖ· τοῦτο τοίνυν παρ' ὑμῶν, καὶ τοῦ τῆς πόλεως ἤθους ἐπαιδεύετο σωκράτης, καὶ ἢ μεθ' ὑμῶν ἡμαρτάνεν, ἢ μεθ' ὑμῶν ἀφεῖται τῆς αἰτίας. ὑμῖν γὰρ ἐξῆν, ὦ ἀθηναῖοι, κινωνῆσαι βασιλεῖ, τῶν πολλῶν καὶ μεγάλων χρημάτων· καὶ μερίτας γενέσθαι τῆς οὔσης εὐδαιμονίας αὐτῷ· ὅτε τῇ μεγάλῃ ναυμαχίᾳ πληγεὶς παρὰ τὴν νῆσον ταύτην τὴν πλησίον, τὰς ἀπὸ τῶν λογισμῶν ἐλπίδας προέμενος ἐπὶ τὸ διὰ πλούτου κτᾶσθαι τὴν πόλιν ἤρχετο· καὶ πέμπων ἐπηγγέλλετο τάλαντα ἀμύθητα, χωρὶς τῆς εἰς ἅπαντα τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον εὐνοίας. ἀλλ' οὐκ ἀνεμνήσθησαν οἱ τῆς γῆς ἐκβεβλημένοι, καὶ τὰς τριήρεις οἰκοῦντες τῶν θεόγνιδος ἐπῶν· οὐδὲ ἔλαβον[79] καὶ δίκην μὲν οὖν ἔλαβον παρὰ τοῦ τολμήσαντος εἰπεῖν ὡς δεῖ λαβεῖν. καί τοι τῶν γε ταλάντων ἐκείνων οὔτε πλοῦς, οὔτ' ἄλλη τις ἡγεῖτο ταλαιπωρία. ἀλλ' οὐκ ἠνείχοντο πλουτεῖν μετὰ τῆς θητείας, ἣν ἀναγκαῖον ἦν εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν ὑπὸ τῷ μήδῳ γεγενημένην. τί οὖν; ᾔδει σωκράτης συμβαῖνον τῷ τρόπῳ

τῆς

[76] καταδεῶν (pro καταδεέων) aut καταδεεστέρων.

[77] f. πλουτοῦσι μὲν οὐ πολλοί.

[78] ἂν] malim οὖν.

[79] ἔλαβον] fcil. τὰ διδόμενα ὑπὸ ξέρξου τάλαντα τὰ πολλά. ibid. δίκην μὲν οὖν (fine καὶ).

τῆς πόλεως, ὡ ὁ θέογνις οὐκ ἀσφαλῆ ταῖς πόλεσι ταῦτα εἰσηγεῖται. εἰ γὰρ ὡς οἱ [80] παρ' ὑμῖν καὶ λέγοντες καὶ πολιτευόμενοι μετὰ χρημασίας [81] ἐπὶ τὰς ἐμπορίας τραπόμενοι, τὸ βοῦμα τοῖς πλουσίοις μὲν, ἥκιστα δὲ τὸ δέον εὑρίσκουσιν ἀφεῖταν· ἐνθυμεῖσθε ποίποτ' ἂν ἀφῖκτο τῇ πόλει τὰ πράγματα. ἵνα τοίνυν ὅτι τὰ χρησιμώτατα τῷ δήμῳ [82] ποιοῦντες ἐν ταῖς συνουσίαις σωκράτους, οἱ δ' συκοφαντοῦντες, ὅτι σαφέστερον μάθητε σεσιγῆσθαι μὲν ἐκείνῳ τἄλλα [83] θῶμεν· λεγέσθω δὲ παρ' ἐμοῦ νῦν πρὸς τοὺς ὑμετέρους παῖδας· βλαβερὰ δὲ ἄνυτος αὐτὰ δεικνύτω· κἂν ὑμῶν ἕνα τοῦτο πεῖσαι δυνηθῇ, τὴν αὐτὴν καὶ παρ' ἐμοῦ λαμβάνετε δίκην. οὐκ ὀρθῶς, ὦ νέοι, πεποίηκεν ὅμηρος ἐν ἰλιάδι, τοὺς μὲν τοῦ δήμου τυπτομένους ὑπὸ ὀδυσσέως, ὅτι ἀποπλεῖν ὥρμητο [84], τοὺς δ' ἐν τέλει λόγοις κατεχομένους, καὶ τούτοις ἡμέροις. οὐ γὰρ ταῖς τύχαις ἔδει τὸ δίκαιον ὁρίζειν. ἀλλ' εἰ μὲν ἀδίκημα ἦν πληγῶν δεόμενον τὸ καθέλκειν τὰς ναῦς, πάντας ἐχρῆν τύπτεσθαι. εἰ δ' ἁμάρτημα μέμψεως ἄξιον, οὐ τοὺς μὲν ἐπιτιμᾶσθαι· τοὺς δὲ ἕπεσθαι [85] ἐχρῆν· ἀλλ' ἀρκεῖν ἐφ' ἑκατέρων τὸν λόγον. οὐ γὰρ δὴ βελτίους ἦσαν τὴν φύσιν· τοὺς γε ἐν ἀξιώμασι τῶν πολλῶν [86] κρίνων διὰ τὴν ἐν τοῖς τρόποις ἀρετὴν, οὕτω διῄρει τὸ δίκαιον. ἔστι γὰρ καὶ εἰς δῆμον τελοῦντα εἶναι χρηστόν· καὶ τῶν ἄλλων ὑπερέχοντα τύχῃ γέμειν κακίας. ὁ δέ τοι τὴν κασσάνδραν ἐν ὀφθαλμοῖς αἰσχύνας τῆς ἀθηνᾶς καὶ τῶν μεγίστων συμφορῶν αἴτιος τῇ στρατείᾳ [87] καταστὰς, οὐ τῶν ἐκ δήμου τις ἦν· ἀλλὰ

80 *ὡς οἱ*] f. vno vocabulo *ὅσοι*.

81 *χρημασίας*] vocabuli miror insolentiam, et quid significet dubito. locum hunc vtique non intelligo.

82 f. *τῷ δήμῳ παραινοῦντα ἐν τ. σ. σωκράτην οἶδε* (Anytus et Melitus) *συκοφαντοῦσιν*.

83 *τἄλλα*] f. *ταῦτα* haec, quae ipse mox loco Socratis ex persona mea dicam.

84 *ὥρμηντο* in plurali, *ruerent*.

85 *ἕπεσθαι*] num *ἐπαινεῖσθαι*?

86 f. *οὐδ' ὀρθῶς τοὺς ἐν ἀξ. τ. πολλῶν προκρίνων*.

87 aut *τῇ στρατείᾳ* penacute cum diphthongo, aut *τῇ στρατιᾷ* cum circumflexo in vltima et iota simplici.

ἀλλὰ τῶν στρατηγούντων. εἰ οὖν ὀδυσσεὺς ἠγνόει τοῦθ' οὕτως ἔχον, οὐκ ἦν σοφός. πῶς οὖν ἐπαινεῖται· εἰ δ' ὁ μὲν οὐδένα ἔτυπτεν, ὁ δὲ ποιητὴς ἔφησεν, ἀδικεῖται μὲν ὀδυσσεὺς, βλάπτονται δὲ οἱ λοιποί· μή μοι, μηδὲ τὰς ἀδίκους αὐτολύκου κλοπάς. μηδὲ τὰς ἐπιορκίας ἑρμοῦ δῶρ' ἡγεῖσθε· μηδὲ μισθὸν τῶν πολλῶν καὶ κεχαρισμένων θυσιῶν. ὧν γὰρ εἰώθασι δίκην ἀπαιτεῖν οἱ θεοί, πῶς ἂν ταῦτα ἐν ἀμοιβῆς μέρει τοῖς ἀνθρώποις διδοῖεν. τί φῂς ἄνυτε· χείρους ἐγὼ πεποίηκα νυνὶ τοὺς ἀκούσαντας τῶν λόγων; οὐκ ἔστιν. οὐκοῦν οὐδὲ σωκράτης, ὅς τις οὐ ποιητὴς αὐτὸς ὢν, οὐδὲ φθονῶν ἐκείνοις τῆς δόξης, εἰς τὸ δεικνύειν ἐν οἷς βλάπτουσι τοὺς ἀκούοντας ἧκεν· ἀλλὰ τῶν περιπεσουμένων [88], ὅπως μὴ διαφθαρεῖεν προνοῶν, ἀφαιρῶν [89] τὴν δόξαν ἣν ὡς περὶ σοφῶν εἶχον· ὡς οὐκ ἂν δυναμένων σοφούς τε νομίζειν ὁμοῦ καὶ μὴ πιστεύειν αὐτοῖς· ἀλλ' ἄνυτος, ὥσπερ τῆς φύσεως [90] ἐπὶ τἀναντία πορευομένης, εἴ τις ἀθηναίων φρονιμώτερος ἀναφανείη τῶν ἑτέρωθι γεγενημένων ἀνδρῶν ἀγανακτεῖ, παραδοῦναι κελεύει τοῖς ἕνδεκα δὲ σωτῆρα τῶν νέων νομίζειν ἐν τοῖς περὶ ποιητῶν λόγοις. ἰδοὺ γάρ σε πάλιν ἐρωτῶ. πρὸς τίνα ἀνθρώπων τὰς παρ' ὀδυσσέως κατὰ τοῦ δήμου πληγὰς ἐπαινέσας ἐπέθηκε [91]. καὶ σὺ τοίνυν τῶν μὲν μέγα δυναμέ-

[88] τῶν περιπεσουμένων] scil. τοῖς ποιηταῖς studio saluti eorum prospiciendi, qui in poetas essent incursuri.

[89] προνοῶν, ἀφαιρῶν] alterum horum duum participiorum resolui sic debet ἐκ προνοίας τῶν τοῖς ποιηταῖς περιπεσουμένων, ἀφαιρῶν demens, detrahens, minuens gloriam ideo, quod consuleret illis, quos casus esset in consuetudinem cum poetis illaturus.

[90] τῆς φύσεως] scil. τῆς αὐτοῦ — τἀναντία] subaudi πᾶσιν ἀνθρώποις. quasi Anytum natura sua ad sententias deferret, sententiis aliorum omnium hominum repugnantes.

[91] ἐπέθηκε] f. ἐπέφησε *subiunxit haec verba.* ab ἐπίφημι. aut alienis aut meis verbis praemissis alia quaepiam subiungo. Ecquis est ad quem Socrates postquam laudasset locum illum Homericum de plagis, ab Vlysse popularibus inflictis, illam suam huius loci praedicationem his verbis prosecutus esset. age ergo tu quoque

ναμένων καὶ λαμπρῶν ἀπέχου· τοὺς δὲ πενεστέρους ἔλαυνε. τίνα δὲ τῶν οὐ τοῦτο πεποιηκότων, ὡς ἀπειθοῦντα, τῆς παρ' ἑαυτῷ συνουσίας ἀπέκλεισεν. εἰ δὲ λέγεις, αὐτὸν μὲν ἀξιόπιστον οὐκ ἐνόμιζεν ἔσεσθαι· τῇ δὲ δόξῃ τῶν ποιητῶν ἐπὶ τὸ πείθειν ἐχρῆτο. τὸ μὲν ὡς ἐναντία σαυτῷ λέγεις παρίημι· τοτὲ μὲν ὡς κατηγοροῦντα, τοτὲ δὲ ὡς ἐπαινοῦντα τοὺς αὐτοὺς, διαβάλλων. πολὺ δέ σοι τοῦτο λόγον ἰσχυρὸν ἀντιθήσω· φέρε γὰρ ἐπὶ τίνα τῶν θεῶν ἐν τοῖς ἀδήλοις καταφεύγομεν· καὶ παρὰ τούτου τἀληθὲς ὑπὲρ ἑκάστου μανθάνομεν; οὐκ ἐπὶ τὸν τὰ μέσα τῆς γῆς ἐπὶ μαντείαις κατέχοντα; τὸν ἀπόλλω τὸν πύθιον, οὗ τοῖς χρησμοῖς ἀκολουθοῦντες τὰ μέγιστα τῶν ἔργων ἐπράξαμεν· οὗτος τοίνυν ὁ τῇ πόλει πατρῷος, ἅπαντας τοὺς ἄλλους ὑπερβὰς, τὸν νυνὶ κρινόμενον, ἀνεῖπε σοφώτατον. οὐ τὴν ὑπὸ τῶν πολλῶν θαυμαζομένην[92]· πολλοὺς γὰρ πρὸ τοῦδε ταύτῃ προσειπεῖν[93]. ἀλλ' ἧς[94] ἐστι τὸ περὶ τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὴν ταύτης ζήτησιν, διατρίβειν. καὶ γέγονεν ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ὁ σωκράτης ζηλωτὸς, οὐχ ἕτερος. μεῖζον μὲν οὐ φρονήσας ἢ πρόσθεν· οὐδὲ φυσηθεὶς ὑπὸ τῆς μαρτυρίας· τῶν δ' αὖ φθονούντων, εἰκόντων αὐτῷ τῆς ἐφ' ἑκάστου γνώσεως· ἐν οὖν τοῖς πρὸς τοὺς νέους λόγοις, τί ἂν ἔδει πινδάρου καὶ σιμωνίδου καὶ ποιητῶν μετὰ τὰς ἐκ δελφοῦ φωνάς· ὥσπερ ἄν τις ἔχων μάρτυρας τοὺς δικαστὰς, τοῦτ'[95] ἀφεὶς ἀνθρώπῳ καπήλῳ προσέχειν ἀξιοίη, πᾶν ἀργυρίου ποιήσοντι. ἐνῆν τοίνυν τῷ σωκράτει παρακαλοῦντι πρὸς τὰ χείρω τοῖς ἐνδιδοῦσι[96] λέγειν, ὅτι

que, mi cariſſime a praepotentibus quidem abſtine manus —

[92] poſt θαυμαζομένην videtur σοφίαν deeſſe.

[93] poſt προσειπεῖν deeſt ferme tale quid εἶχεν ἂν δεινούς. multos potuiſſet vel debuiſſet appellare, hoc in genere ſapientiae Socrati praeſtantiores.

[94] ἀλλ' ἧς] id eſt ἀλλὰ σοφώτατον κατὰ ταύτην σοφίαν, ἧς ἔργον ἐστιν.

[95] f. τούτους (in accuſ. plur.) ἀφείς·

[96] ἐνδιδοῦσι] aut non ſatis intelligo, aut leg. eſt τοῖς συνοῦσι. quodſi tamen bene habet vul-

ὅτι ταῦθ' ὑμῖν [97] νομίζετε τὴν πυθίαν παραινεῖν. ταῦτα τὸν ὑπὸ τῷ παρνασσῷ μαντευόμενον θεόν. ἐκεῖνός με κέκληκε σοφώτατον· εἰς ἐκεῖνον, ἐάν τις ἀντιτείνῃ, πλημμελεῖ. τούτων οὐδεὶς οὐδένα ἀκήκοε τῶν λόγων· οὐδὲ τολμήσει ἄνυτος καὶ τοῦτο ψεύσασθαι· καίτοι [98] κατὰ τῶν λόγων τῶν μεγίστην δόξαν ἐχόντων ἐπὶ σοφίᾳ· τῷ τοίνυν ἐνταῦθα δόξης ἑστηκότι, τί περιόδων ἔδει, μέγιστον ἐφόδιον εἰς πειθώ, τὴν ἐπὶ σοφίᾳ φήμην ἔχοντι. νέοι δὲ, πατέρων πρότερον ἄγοντες ἐκεῖνον, ὡς λέγεις· καὶ πρεσβυτέρων ἀδελφῶν ὑπερορῶντες, καὶ καθάπερ ὑπὸ γόητος ἑλκόμενοι τοῦ σωκράτους, τί πλέον ἂν ἐζήτησαν τοῦ νεῦσαι τῶν ἄνθρωπον. οὐτ' ἂν οὗτος ἂν ἔχρηζε τῶν ποιητῶν εἰς τὸ πείθειν· γονεῖς τε [99] ὑβριζόμενοι καὶ ἀδελφοὶ καταφρονούμενοι, πάντες ἂν ἤλγησαν καὶ παρωξύνθησαν [100], καὶ πρὸς δοκιμαστήριον ἧκον. καὶ τοὺς μὲν αὐτῶν [1] ἠνάγκασαν σωφρονεῖν· τὸν δὲ ἔπαυσαν, ἀπολλύντα τοὺς νέους. τίς οὖν πατὴρ ἀπεκήρυξε τὸν αὐτοῦ, φάσκων πονηρὸν διὰ σωκράτην γεγονέναι. τίς οἴκοι καθεῖρξε τὸν υἱὸν, ὅπως μηκέτ' ἀκούῃ τῶν διαφθειρόντων ῥημάτων. οὐδείς· ᾔδεσαν γάρ τά τε ἄλλα ἃ πρὸς ὑμᾶς νῦν διῆλθον, καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ἃ δίειμι· τοῦτε κλέπτειν, καὶ τῆς ἱεροσυλίας, καὶ τῆς ἀπάτης. ταυτὶ γὰρ οὐκ εἰς ἅπαξ ἡγεῖτο δεινὰ, καὶ τοῖς νόμοις ἐναντία. γίγνεσθαι γὰρ αὐτοῖς παρὰ τῶν πολέμων τὸν καιρόν. καὶ στρατηγὸς ἀμείνων ὁ κλέπτων τοῦ δεδιότος, μὴ διὰ κλοπῆς νικήσῃ. κἂν ἀπατῶν [2], ὥσπερ μηχανὴν προσαγάγῃς τοῖς ἐχθροῖς, ἔννομα δέδρακας. οὕτως ὁ θεμιστοκλῆς ἐκεῖνος, δυοῖν ἀπάταιν,

vulgata, ſubaudiri debet ἑαυτοὺς αὐτῷ eos, ſi qui ſeſe Socrati traderent, permitterent.

[97] ὑμῖν,] ſic dedi. ἡμῖν Mor.

[98] verſum hunc non intelligo.

[99] τε] malim δέ.

[100] παρωξύνθησαν.

[1] τοὺς μὲν αὐτῶν] ſcil. υἱοὺς vel ἀναγκαίους.

[2] ἀπατῶν accipio non pro nominatiuo participii, ſed pro genitiuo nominis ſubſtantiui ἀπάτη. vt conſtructio ſit ὥσπερ μηχανὴν ἀπατῶν quaſi machinam quandam impoſturarum.

ταιν, τῇ μὲν ἐτείχισε τὴν πόλιν· τῇ δ᾽ ἔσωσε τὴν ἑλλάδα. καὶ μὴν καὶ τοὺς ἰατροὺς ὁρῶμεν, τὰς τῶν καμνόντων ἐπιθυμίας ἀπάταις ἀναβάλλοντας· ἤδη δέ που καὶ πρὸς ὑγιαίνοντας τοῦτο ποιοῦμεν, ὅταν ᾖ κρεῖττον, τοῦ τἀληθὲς ἀκοῦσαι, τὸ παρακρουσθῆναι. τί οὖν ἠδίκει σωκράτης, ἢ [3] μέλανθος ὡς ἐνίκησε λέγων· ἔστω γάρ τι καὶ ψεῦδος ἐν μάχαις. δέχεται γὰρ ὁ περὶ τῆς ψυχῆς ἀγὼν τὸ κλέμμα· ἢ τὸν ὀδυσσέα φάσκων ἐπὶ τῇ τοῦ παλλαδίου τιμηθῆναι κλοπῇ. τὰ γὰρ τῶν τρώων [4] ἔκλεπτε τῶν τὰ τιμιώτατα τῶν τοῦ μενελάου κεκλοφότων προπατέρων ἀλλ᾽ οἴεσθε [5] σωκράτην εἰ κατὰ τῶν πολιτῶν καὶ φίλων παρεκάλει τοὺς νέους, ἐχθρῶν ἂν εἰς ἐχθροὺς ἔργα παρενεγκεῖν νόμῳ πολέμου συνεῤῥογότων· ὡς οὐκ εἴξοντος αὐτῷ παρὰ τῶν ἀκουόντων, ὅτι τῆς συμβουλῆς ἀπᾴδει τὰ παραδείγματα. ἀλλ᾽, οἶμαι, δεικνὺς ἐστὶν οὐ τὴν κλοπὴν τῶν χρησίμων [6], ἐμέμνητο τῶν περὶ τὴν τροίαν, λέγων οὐδὲν καινὸν, ἀλλ᾽ ἃ ποιεῖτε πολεμοῦντες ὑμεῖς, λακεδαιμόνιοι

[3] ἢ —] respondet alterum ἢ paulo post. ὡς accipio hic pro ὅπως *quomodo*. constructio est ἢ λέγων, ὅπως Μέλανθος ἐνίκησε. Melanthus ille est Messenius, qui, pulsis e Peloponneso Heraclidis cum Athenas venisset, singulari certamine cum Xantho, Boeotorum rege, congressus, cum dolo vicit atque necauit, eoque meruit, vt rex ab Atheniensibus crearetur. v. Simson Chron. A. M. 2877.

[4] Constructio haec est τῶν τρώων τῶν κεκλοφότων τὰ τιμιώτατα τῶν προπατόρων τοῦ Μενελάου. Sed, quaenam illa sunt pretiosissima, maiorum Menelai, a Troianis surrepta? mihi non liquet.

[5] Verum enim vero videturne vobis Socrates, si voluisset familiarium animos aduersus ciues et amicos concitare, prolaturus exempla fuisse facinorum, ab hostibus commissorum, aduersus hostes, quibuscum iure belli collisi essent. ὡς οὐχ ἥξοντος (ab ἥκειν) quasi non potuisset statim praevidere, sibi occursuram esse hanc exceptionem, vel auditores statim ipsi hoc esse oppositūros, exempla inter se haud consentire, documenta proposita abhorrere a re docenda.

[6] τῶν χρησίμων] subaudi τε οὖσαν.

νιοι [7] πάντες ἁπλῶς· οἳ ὅταν κατασκάπτωσι τῶν πολεμίων πόλεις, οὐδὲ τῶν ἱερῶν ἀπέχονται χρημάτων· πᾶν κέρδος τὸ παρὰ τῶν δυσμενῶν, ὅσιον κρίναντες. ὁ δὲ θυέστης καὶ τὸ τοὺς ἕλληνας ὑπὸ τῶν ὑμετέρων ἐξαπατᾶσθαι πατέρων, ἐμβέβληται παρὰ τῆς ἀνύτου πονηρίας· εἰδότος ὡς ἀπὸ μὲν τῶν εἰς τοὺς τρῶας καὶ τὸν ἄρχοντα βοιωτῶν, οὐκ ἂν δόξῃ κακοὺς ἀπεργάζεσθαι τοὺς ἀκούοντας ὁ σωκράτης· ἀπὸ δὲ τούτων ἃ προστέθηκεν αὐτός. ἀλλὰ καὶ σωκράτης [8] μὲν σοὶ καλῶς ἄνυτε ἠπίστατο μαχομένοις πρὸς ἄλληλα χρησόμενος παραδείγμασι· εἰ τόν τε ὀδυσσέα, καὶ τὸν θυέστην, καὶ μέλανθον, καὶ τοὺς προγόνους ἀναμίξειεν [9] ὡς ἐξαπατησάντων τοὺς ἕλληνας, οὕτως ἐμνήσθη. ὥστ᾽ εἰ μὲν ὑπ᾽ εὐηθείας τοῦτο πέπονθεν ὁ σωκράτης, πόῤῥω δήπου κακοτεχνίας καὶ δεινότητος ἂν εἴη, καὶ τοῦ ῥᾳδίως ἔχειν ἐξαπατᾷν. εἰ δ᾽ ἐπὶ πλεῖστον ἥκει σοφίας, πάντως ἂν ἐφυλάξατο τὰ τῶν λόγων [10] αὐτῷ βλάψοντα τῶν παραδειγμάτων· καὶ ἢ ταῦτα [11] ἄν, ἢ ταῦτα παρέλιπεν. τῷ μὲν γὰρ δικαίους βουλομένῳ ποιεῖν, οὐκ εἶχε καιρὸν μνησθῆναι τῶν τοὺς οἰκείους ἠπατηκότων· τῷ δὲ ἀδίκους, καιρὸς ἂν ἦν λέγειν, ἃ πολέμιοι πολεμίους ἔβλαψαν. ἀλλὰ τί ταῦτα θαυμάζω, ἀφεὶς,

[7] f. ὑμεῖς καὶ λακεδαιμόνιοι.

[8] f. ἀλλὰ γὰρ σωκράτης.

[9] f. ἀναμίξας. alias non conſtat conſtructio.

[10] τὸν λόγον in accuſatiuo. conſtructio eſt τῶν παραδειγμάτων τὰ βλάψοντα τὸν λόγον. ea exempla, quae ſuam argumentationem eſſent euerſura, refutatura.

[11] ταῦτα] h. e. παραδείγματα βλάβης παρὰ τῶν οἰκείων ἠπατηκότων. v. verſ. 40. ταῦτα ſecundum redit ad exempla damnorum, hoſtibus ab hoſtibus datorum. ad iuſtitiam ſi quos adducere doctrina velis, inconſentaneum eſt, iis a te exempla generis. prioris proponi. nam amicos et neceſſarios ab amicis per fraudes laedi, iuſtitiae aduerſatur. contra ſi quos hortari velis ad iniurias dandum, id quod Anytus Socratem feciſſe aiebat, haud conuenit iis exempla proponere poſterioris generis. nam hoſtes damna hoſtibus ſuis inferre, non modo iniuſtitiae pars eſt, ſed vel iuſtitiae adeo, et fieri oportet, et honeſtum atque praeclarum eſt.

ἀφεὶς, ἐφ᾽ ᾧ μᾶλλον ἄν τις σχετλιάσειε. διδάσκει γὰρ, φησιν, ἐπιορκεῖν. ὁ μηδ᾽ ἐν οἷς εὐορκεῖν μέλλει, τοὺς θεοὺς ὀμνύων· ἀλλ᾽ ἀποχωρῶν εἰς ἕτερ᾽ ἄττα, καὶ συνεθίζων ἐν τοῖς ὅρκοις τοῖς αὐτοῦ [12], μὴ ῥᾳδίως προσιέναι τοῖς ὀνόμασι τῶν θεῶν. ὥσπερ ἂν εἴ τις τὸν οὐδ᾽ ἀπὸ γῆς ἰδεῖν τολμῶντα τὴν θάλασσαν, φάσκει τοὺς ἄλλους ἀναπείθειν χρῆσθαι τῇ θαλάττῃ, καὶ τῷ πλεῖν. δείξας, ὅταν ἐπιορκηκότα [13] πολλαχοῦ τὸν ἄνθρωπον, καὶ συγχέοντα πίσεις· οὕτω φάσκε τοὺς ἄλλους ὑπ᾽ αὐτοῦ πεπαιδεῦσθαι τῶν θεῶν ὀλιγωρεῖν. καὶ περὶ τῶν λοιπῶν δὲ ταὐτὸν αἰτιῶν λέγω· δείξας ἱεροσυλήσαντα, κεκλοφότα; βεβιασμένον· οὕτω φάσκε πολλοὺς αὐτῷ παραπλησίους εἰργάσθαι. εἰ δὲ τοὺς μὲν λόγους αὐτῷ φῂς εἶναι πονηρούς· οὐδὲ γὰρ τοῦτο δεικνύεις [14]· τοῖς δ᾽ ἔργοις οὐκ ἔχεις ἐγκαλεῖν, οἷς ἀνάγκη τὰ βεβιωμένα θαυμάζειν, τούτοις ἃ τοὺς λόγους αἰτιᾷ συκοφαντῶν, ἐλέγχῃ. τὸν ἐπαινοῦντα λῃστείαν [15], οὐχ ὁρῶμεν ἀπεχόμενον τῶν ἀλλοτρίων γάμων [16]· ἀλλὰ τὸν μὲν διακόπτοντα συζυγίας· τὸν δὲ τοίχους διορύττοντα· καὶ ὅλως ἐν τοῖς τοιούτοις, ἀκολουθοῦντα τὰ ἔργα τοῖς λόγοις· εἰ δέ τις ἐφ᾽ ἃ τοὺς ἄλλους ἄγειν ἀξιοῖ, τούτων αὐτὸν ὡς πορρωτάτω φυλάττει, τὴν ἐκ τῶν λόγων συμβουλὴν τῇ παρὰ τῶν ἔργων λέλυκε· τῷ μὲν ἀσθενεστέρῳ παρακαλέσας, τῷ κρείττονι δὲ ἀποτρέψας. οἷον εἴ τις ἐπιδιδόναι τῷ δήμῳ χρήματα παραινῶν, αὐτὸς φείδοιτο τῶν αὐτοῦ, κεκώλυκε τὴν ἐπίδοσιν, οἷς περὶ τῶν ἑαυτοῦ βεβούλευται. εἴ τις ἐν μάχῃ προσπίπτειν τοῖς ἐναντίοις κελεύων, ἐπὶ τοῖς λόγοις τούτοις λείπει τὴν τάξιν, πάντας ἐποίησε δειλούς· ἔργῳ φοβήσας μᾶλλον ἢ θρασύνας τῷ λόγῳ. καὶ ὅλως ἐν τοῖς τοιούτοις σύμβουλος

[12] τοὺς αὐτοῦ. in accuſatiuo. aſſuefaciens familiares ſuos.

[13] ἐπιωρκηκότα (per ω) et συγχέαντα (per α).

[14] οὐδὲ γὰρ τοῦτο δεικνύεις] id eſt φῂς γὰρ μόνον, ἀλλ᾽ οὐ δεικνύεις.

[15] f. τὸν ἐπαινοῦντα μοιχείαν ἢ λῃστείαν.

[16] γάμων abeſſe malim, aut ſaltim poſt συζυγίας collocari.

λος πιθανὸς, ὁ πρῶτος τῶν πράξεων, ὧν ἔχεσθαι συνεβούλευσεν, ἁπτόμενος. εἰ τοίνυν σωκράτης ἐπιορκεῖν καὶ κλέπτειν, καὶ βιάζεσθαι, καὶ τ' ἄλλ' ἃ φησιν ἄνυτος ἐδίδασκεν, αὐτὸν τἀναντία πεπεικὼς, αἰδεῖσθαι θεοὺς, χρημάτων καταφρονεῖν, μέτριον εἶναι, σώφρονα, ἐπιεικῆ παίζειν ἂν ἔδοξε τοῖς λόγοις, οὐ τοιοῦτος ἐπὶ τῶν ἔργων δεικνύμενος· καὶ καλὰ νομίζειν ὡς ἀληθῶς, οὐχ' ἅπερ ἔφασκεν, ἀλλ' ἐφ' οἷς ἐφαίνετο ζῆν [17]· ὥστε μᾶλλον ἀμελήσαντες τῶν λόγων ἐκεῖνα [18]. οὐδὲ γὰρ ἂν, τοῦτο δὴ ὑπέλαβον, ὡς σωκράτης ἃ τοῖς ἄλλοις ἄγαν προὐξένει, τούτων ἂν αὐτὸν ἀποστερῇ· καὶ τοῖς μὲν ὁμιλοῦσιν ἐδήλου τὰς ἐπὶ τὸ βέλτιστον ὁδοὺς, αὐτὸς δὲ ᾑρεῖτο τὴν πρὸς τὰ χείρω φέρουσαν· ἀλλ' οὔτε λόγοις, οὔτ' ἔργοις οὗτος ποτὲ πρὸς κακίαν ἡγήσατο τῶν νέων· ἀλλ' οἱ μηδὲν ἐοικότες τούτῳ, καὶ γράφονται γραφὰς ἀδίκους, καὶ κατηγοροῦσι τὰ ψευδῆ. κἂν ἁρπάσαι δυνηθῶσι τῶν πολιτῶν τινὰ, τοῦτο ἡγοῦνται λαμπρόν. ἐρωτῶντες [19], τί ἂν οὐ περὶ αὐτοῦ ταῦτα λάθρα ἔλεγον, ἐπεπόνθεσαν οὐδὲν κακόν. εἴπερ ἐπ' οὐδενὶ κακῷ, καθάπερ οὐδ' οὗτος ἐχρῆτο τοῖς λόγοις, ὑπὲρ οὗ καὶ ταὐτὸ γίνεται, τὸ μὴ λάθρα ποιεῖσθαι τοὺς λόγους· ὡς τοῖς μὲν ἀδικοῦσι καὶ κακουργοῦσιν ἐν σκότῳ, οὐ λήσειν ἐλπὶς, τὰ τοιαῦτα πράττεται· τοῖς δ' ἁπλῶς καὶ δικαίως ζῆν αἱρουμένοις ἐν μέσῳ καὶ πάντων ὁρώντων, ἅπαντα γίγνεται· διὸ καὶ θαυμάσαι τις ἀνύτου πείθοντος ὑμᾶς δεινότερα τῶν φανερῶν τ' ἀφανῆ νομίζειν. εἰ γὰρ ἃ μὴ κρύπτειν φησὶ σωκράτης, οὕτως ἂν εἴη βλαβερὰ, τίς ἂν εἴη, καὶ τίς συμβουλεύει [20] μόνους ἔχων τοὺς ἐραστὰς ποῦ ποτὲ [21]; τί ταῦτα ἀναισχυντεῖς, ἄνυτε; τίς σοι συνουσία σωκράτους ἔξω τῶν γνωρίμων τόπων; τίς οἶκοι; τίς ἐπ' ἀγροῦ; τίς ἑτέρωθι; ἀλλ' ἵνα μὴ καὶ τοῦτ' ἀπο-

[17] malim ζῶν in participio.

[18] ἐκεῖνα] scil. ἐν οἷς ἐφαίνετο ζῶν. tum deesse videtur ἐδίωκον vel simile quid.

[19] locum hunc non intelligo.

[20] f. καὶ τί συμβουλεύοι.

[21] sic distinguo. ποῦ; πότε; *vbi? quando?*

ἀποφάσκων, λανθάνων [22] εἰς ἀδίκημα θεὶς, τοσοῦτον ἀπόκριναι· πότερον ταῦτα κατηγορεῖς τὰ δῆλα [23]; τὰ πολλοὺς ἔχοντα μάρτυρας βλάπτοντός ἐστι καὶ παρανομοῦντος. ἢ οὔ; εἰ μὲν γὰρ οὐδὲν ἂν ἀπ᾽ αὐτῶν γένοιτο κακὸν, οὐδὲν συμβέβηκεν [24], ὡμολόγηκε συκοφαντεῖν. εἰ δ᾽ ἔστιν οἷα κατηγορῶν εἴρηκας, πολλὴν ἀνδρείαν, μᾶλλον δὲ ἀπόνοιαν τοῦ σωκράτους λέγεις. τί οὖν μαθὼν τὰ μὲν εἰς μέσον ἔφερε· τὰ δὲ ἀπεκρύπτετο. ἢ γὰρ δεδοικὼς κίνδυνον πάντα ἂν ἦγεν εἰς τὸ ἀφανές; ἢ φιλοκίνδυνος ὢν οὐκ ἔστ᾽ ἐφ᾽ ὅτῳ τῶν πάντων ἔδεισεν ἄν. οὐ γὰρ δὴ μείζω γε τῶν ἐν τῷ φανερῷ φήσεις ἕτερα τολμᾶσθαι· τί γὰρ ἂν τοῦ διαφθείρεσθαι τοὺς νέους, καὶ καταφρονεῖσθαι τοὺς νόμους, καὶ κινεῖσθαι τὴν πολιτείαν δεινότερον καταγένοιτο [25]; ὅταν δὲ λέγῃ τοῖς μὲν νέοις αὐτὸν διαλέγεσθαι, τοῖς πρεσβυτέροις δὲ οὐκ ἐθέλειν, ψεύδεται· καὶ οὕτως ἐστὶν ἀναιδὴς, ὥσθ᾽ ὁρῶν ἐν ὑμῖν καὶ τοῖς περιεστηκόσιν οὐκ ὀλίγους τῶν καὶ χαιρόντων, καὶ συνόντων, καὶ χρωμένων, καὶ ὧν εἰώθει λέγειν ἀκηκοότων· ὅμως φησὶν αὐτὸν φεύγειν μὲν τοὺς ἄνδρας, θηρεύειν δὲ τὴν νεότητα· νομίζει γὰρ ὑμᾶς ὧν ἂν αὐτοῖς σύνιστε παρὰ πάντα τὸν χρόνον, ἃ νῦν ἀκούεις [26] πιστότερα θήσεσθαι· χωρὶς δὲ τούτων εἰ μὲν αὐτὸν μὲν διδάσκαλον, οἴκημα δέ τι διδασκαλεῖον προσειπὼν, ἐνταῦθα ἱδρυθεὶς, θυρωρὸν ἀποδείξας, τοῖς μὲν εἰσιέναι παρίει· τοῖς δὲ μὴ, μᾶλλον δὲ νόμον ἐτεθείκει, νέοις μὲν εἰσελθεῖν εἶναι, πρεσβυτέροις δὲ μή. τάχ᾽ ἄν τις ὑπώπτευε τὴν συνουσίαν. εἰ δ᾽ οὐδ᾽ ὑπέσχετο διδάξειν, οὔθε μόνους τοὺς νέους· πανταχοῦ δὲ, οὗ τῶν διαλεξομένων λάβοιτο, τοῦτ᾽ ἦν αὐτῷ χωρίον διατριβῆς. φάσκοντι μανθάνειν ἐπιθυμεῖν, κύκλῳ τε αὐτὸν ὄχλος τῶν βουλομένων περιέῤῥει. τί δεῖ τοῦτο λέγειν, ὡς τοῖς μὲν συνῆν, τοῖς

[22] locus rursus vitiosus.

[23] πότερον ταῦτα, ἃ κατηγορεῖς, τὰ δῆλα — cohaeret πότερον cum βλάπτοντός ἐστι.

[24] οὐδὲ συμβέβηκεν.

[25] aut γένοιτο simplex leg. aut δεινότερον καὶ ἀσεβέστερον γένοιτο.

[26] f. ἀκούετε (in secunda pluralis.) *auditis.*

τοῖς δὲ οὔ; οὐ γὰρ σωκράτης τοὺς τῆς ἀκοῆς ἐπιθυμοῦντας ἀπήλαυνεν· ἀλλ' οἱ μηδὲν δεόμενοι τῶν λόγων, οὐ προσήεσαν σωκράτει. σὺ δὲ παραπλήσιον ποιεῖς, ὥσπερ εἰ τοῖς ἀνέμοις ἐγκαλεῖν[27], ὑπὲρ τῶν πλεῖν οὐ βουλομένων· ἢ νὴ δία γε ταῖς κρήναις, ὑπὲρ τῶν οὐχ' ὑδρευομένων[28]. εἰ δὲ δεῖ καὶ τὴν αἰτίαν εἰπεῖν, πόθεν νέοι μᾶλλον ἢ πρεσβύτεροι μετεῖχον τῶν λόγων; οὐδὲν ἐρῶ ποικίλον· ἀλλ' ὃ παρὰ τοῖς μουσικὴν καὶ γράμματα καὶ τὰ ἄλλα διδάσκουσι πλείους ποιεῖ τοὺς νέους, τοῦτο καὶ παρὰ τῷδε· τί οὖν τοῦτο ἐστί; τὸ τοὺς μὲν ἐν τῇ τῶν μανθανόντων ὄντας ἡλικίᾳ τούτῳ μόνῳ προσέχειν τὸν νοῦν τῶν ἄλλων ἀφειμένων[29]. ὑμῖν, ὦ ἄνδρες, οἶμαι μυρίας πανταχόθεν περικεχῦσθαι τὰς φροντίδας, γυναῖκας, παῖδας, τὴν οἰκίαν, πρεσβείας, δημηγορίας, συλλήβδην εἰπεῖν τὴν ὑπὲρ τῶν κοινῶν πρόνοιαν· ἃ καὶ τοῖς σφόδρα βουλομένοις, ἐν οἷσπερ οἱ νέοι, διατρίβειν, ἐν ποσὶν ἂν εἶεν. μὴ δὴ τοῦτο λεγέτω τις, ὡς νέοι σωκράτει συνῆσαν· ἀλλ' εἴ τις τῶν πρεσβυτέρων εἴρχθη, συνεῖναι βουλόμενος. τὸ μὲν γὰρ ἕνεκα τοῦ φθονήσαντος ὧν εἶχον· τὸ δ' εἴπερ ἦγον σχολὴν, ἐκείνῳ ἡ γε μὴν αἰτία, τῶν κεκωλυκότων πραγμάτων· καὶ μὴν τοσοῦτόν γε ἀπεῖχε τοῦ φεύγειν διώκοντας, ὥστ' ἐνίους φεύγοντας ἐδίωκεν· οὓς δὲ σφῶν αὐτῶν ἀμελοῦντας εὕρηκεν, ἐπαινεῖν μὲν οὐκ εἶχε· μεμφόμενος δὲ ἐλύπει· ὥστ' εἰ πᾶσιν ἀθηναίοις ἐπῆλθε σωκράτει συνημερεύειν, ἀνθέλκοντος οὐδενὸ[5], ἧκον ἅπερ οἱ νέοι. ταῦτα δὲ ἦν μανθάνειν μὲν ἅττα λέγουσιν οἱ ποιηταί· μιμεῖσθαι δὲ τοὺς κυβερνήτας, καὶ τὰ πολλὰ[31] φυλάττεσθαι τῶν ἐπῶν, ὥσπερ ἐκεῖνοι τὰς ὑφάλους. ἀλλὰ τί βούλεσθε πρὸς τῆς ἀθηνᾶς, ὦ ἀθηναῖοι, περὶ τῆς ἀθηνᾶς πιστεῦσαι εὐθὺς τοὺς ὑμετέρους υἱεῖς, ὡς ἀνθρώπου μορφὴν ὑποδῦσα τὸν πάνδαρον ἤγειρε συγ-

27 f. ὥσπερ οἱ τοῖς ἀνέμοις ἐγκαλοῦντες.

28 ὑδρευομένων] sic dedi. ἰδρευομ. Mor.

29 aut ἀφειμένον (in accus. sing. leg.), vt ad νοῦν redeat, aut potius ἀφειμένους in accus. plur. tum ὑμῖν δὲ ὦ ἄνδρες.

30 rursus locus impeditus.

31 τὰ πολλὰ] f. τἀπατηλά.

συγχέαι τοὺς ὅρκους. καὶ περὶ τῆς ἥρας ὡς ὑπὸ τοῦ διὸς ἀγανακτοῦντος κρεμασθείη, χοίνικας ἔχουσα καὶ περὶ τῆς ἀφροδίτης, ὡς νῦν μὲν μάστροπος ἀλεξάνδρῳ γένοιτο· νῦν δὲ αὐτή τε καὶ ἄρης, ὑπὸ διομήδους τρωθεῖεν; ἀλλὰ τὸν ἀπόλλωνος καὶ ποσειδῶνος θητείαν οἴεσθε, νέοις λυσιτελεῖν, ἀλλὰ τὸν μικροῦ δεθέντα παρὰ τῶν ἐπ' αὐτὸν συνθεμένων θεῶν; ἀλλὰ τὴν πάντων θεῶν πρὸς ἀλλήλους μάχην; ἀλλὰ τὸν περὶ τῆς ἐκτομῆς λόγον, ἣν ὁ κρόνος ἐτόλμησεν; ἀλλὰ τὴν δίκην ἣν οὗτος αὐτὸς ἔτισε τὰ αἴσχιστα μὲν ἐργασάμενος τὸν ἑαυτοῦ πατέρα· τούτων δὲ οὐ κουφότερα παρὰ τοῦ παιδὸς παθὼν, ἆρα διαφθείρει σωκράτης τοὺς νέους, ἢ διαφθείρεσθαι κωλύει; καί τοι πους καλὸν, ὅμηρόν μὲν βλασφημήσαντα περὶ τῶν θεῶν τοσαῦτα, τιμῶν τυχεῖν· σωκράτην δὲ τὰ μὲν ἐπαινοῦντα τῶν ἐκείνου, τὰ δὲ οὐ δυνάμενον, ἀποθανεῖν. καὶ ταῦτα τοῦ κατηγόρου σφόδρα κακῶς εἰρηκότος ὅμηρον, ὡς δέον τοῦ αὐτοῦ[32], τοῖς μὲν ἄλλοις δίκην ὑπέχειν· τοῦτον δέ μὴ διδόναι λόγον. ἵνα τοίνυν μὴ ταὐτὰ ἐπιστῇ, μήθ' ὑμεῖς[33], ὡς κακῶς εἴρηκε τὸν ὅμηρον, ἀναμνήσω τί τῶν αὐτοῦ μικρόν. ὅτε τοίνυν ἔφασκεν ὀδυσσέα διὰ τὴν ἱεροσυλίαν, τὰ καὶ τὰ πεπονθέναι, τὰ μὲν ἐν γῇ, τὰ δὲ καὶ ἐν θαλάττῃ· καὶ τὰ μὲν ἐν τοῖς κομιδῇ[34], τὰ δὲ οἴκοι· τότε τούτοις ἅπασι τὸν ὅμηρον ἐλαύνει. πῶς; ὅτι πᾶς τις ὁμολογήσειεν, ἐγκώμιον ἐκεῖνον τοῦ πολυπλανοῦς ἀνδρὸς, τὴν ὀδύσσειαν πεποιῆσθαι, καὶ δεδόσθαι παρ' ὁμήρου τούτῳ μόνῳ τοσοῦτον, ὁπόσον τοῖς ἄλλοις ἅπασι τὴν μὲν ἰλιάδα, κοινὰν ἔπαινον συγκεῖσθαι· θατέρα[35] δὲ τὸν ὀδυσσέα τετιμῆσθαι· διὰ τοῦτο τὴν ἀθηνᾶν αὐτοῦ ποιεῖται τῆς σωτηρίας ἐπιμελουμένην. καὶ οὐ μόνον τὰ ἄλλα συμπράττουσαν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔιδος αὐτῷ τρέπουσαν νῦν μὲν ἔις αἶσχος, νῦν δὲ εἰς κάλλος,

[32] τοῦ αὐτοῦ] scil. ἔργου, τουτέστι τοῦ κακῶς εἰπεῖν τὸν ὅμηρον.

[33] f. μήτ' αὐτὸς ἀπιστῇ, μηθ' ὑμεῖς, scil. ἀπιστῆτε. ne igitur neque ipse diffidat, neque vos diffidatis.

[34] num τὰ μὲν ἐν τῇ ἀνακομιδῇ *in reditu in patriam.*

[35] θατέρα] scil. ῥαψῳδίᾳ.

λος, ὡς ἑκατέρου δεήσειεν. ἀλλὰ καὶ τὴν αἰτίαν αὐτῷ τῆς τοῦ ποσειδῶνος ὀργῆς, ἐποίησεν οὐ δικαίαν· ὁ μὲν γὰρ ὑπὲρ τοῦ κύκλωπος τυφλωθέντος ἤχθετο. ὁ δὲ τὸν κύκλωπα ἀμυνόμενος ἐδεδράκει· καὶ προσέτι γε σώζων αὐτόν. οὐκοῦν ἐν μὲν οἷς ἐπλανᾶτο, ἠδικεῖτο· ἐν οἷς δὲ τοσούτων κακῶν κρείττων ἦν, ἀρετὴν κεκτημένος ἐδείκνυτο. τῷ μὲν οὖν ὁμήρῳ ποιεῖν ἐπῆλθεν εἰς ἄνδρα θαυμαστὸν ἔπαινον. ἄνυτος δὲ ὃν ἐκεῖνος τά τε ἄλλα γενναῖον ἡγεῖτο, καὶ μόνον ἐπιθεῖναι τῷ μακρῷ πολέμῳ τέλος, πάντων ἀθλιώτατον ἀποφαίνει· καὶ τὸν αὐτὸν ἀσεβῆ καὶ κακοδαίμονα. τί οὖν ἄν τις ὁμήρου μᾶλλον κατηγορήσειεν, ἢ τὸ, τὸν κάκιστον τῶν ἐπ᾽ ἴλιον στρατευσάντων ἐκλεξάμενον, περὶ τοῦτον οὕτω πολλὴν εἰσενέγκασθαι σπουδήν. πότερον οὖν δίκην ὑπὲρ ὁμήρου λαμβάνειν οὗτός ἐστι δίκαιος, ἢ διδόναι μᾶλλον, ὃς τὴν ὑπόθεσιν αὐτῷ καταφέρει πρόῤῥιζον· αὐτὸς ὑπὲρ ἐπῶν οὐ πολλῶν ἐγκαλῶν ἑτέροις. εἰ γὰρ ὁ τὴν χεῖρά τῳ λωβησάμενος κολάζοιτ᾽ ἂν εἰκότως, τόν τε ἀποκτείνοντα, πῶς ἔνι μὴ μείζω παθεῖν; ἀλλ᾽ οὔτ᾽ ἄνυτος οὗτος ἢ [36] σωκράτης ἀδικοῦσιν, εἴ τι τῶν ποιητῶν εἰρημένων καταμέμφονται. ἀλλ᾽ ἀργοὺς φησιν ἐποίει σωκράτης. τίνα τρόπον; εἰπέ [37]. τὸ καθῆσθαι ποιοῦντα μηδὲν, τὸ μετιέναι [38] τὰς ἐργασίας ποτὲ βέλτιον· καὶ συνεβούλευσε τοῖς μὲν χειροτέχναις, ἀποστῆναι τῶν τεχνῶν· τοῖς γεωργοῖς δὲ μισῆσαι τὴν γῆν· τοῖς ἐμπόροις δὲ ἐκλιπεῖν τὴν θάλασσαν. τοῖς δὲ ναύταις καθεύδειν· τοῖς δὲ ναυκλήροις μὴ κατασκευάζειν τὰ πλοῖα· πᾶσι δὲ ἁπλῶς πάσης ἀφεμένης [39] πράξεως, εἰς τὸν οὐρανὸν βλέπειν, ὡς ἐκεῖθεν ἀφιξομένης τροφῆς. εἷς ἐξαπάντων ἀθηναίων

[36] ἢ] lege οὔτε item τῶν ποιηταῖς εἰρημένων aut τῶν ὑπὸ τῶν ποιητῶν εἰρημένων.

[37] εἰπὲ] sic dedi. dic. εἶπε Mor.

[38] f. τοῦ μετιέναι (in genitivo) τ. ἐ. πότε βέλτιον εἶπεν ἀποστῆναι καὶ συνεβούλ. desidere nihil agentem ecquando dixit praestabilius esse, quam consectari negotiationum exercitationes?

[39] ἀφεμένοις in datiuo.

ναίων παρελθὼν μαρτυρησάτω, καὶ σιωπήσομαι. εἰ δὲ τὸ μὲν ἀργεῖν οὐκ ἐπῄνει· τὸ δὲ τῇ κτήσει τῶν χρημάτων ἢ τῇ τῆς ψυχῆς ἀρετῇ, πλείω νέμειν τὴν σπουδὴν ἡγεῖτο τῶν ἀτόπων λόγων, τιμιώτατον τῷ μὲν ἀνθρώπῳ [40] ψυχὴν εἶναι· δεύτερον δὲ τὸ σῶμα· τρίτον δὲ χρήματα. πῶς ταῦτα πείθοντος ἦν ἀργεῖν· ὃς τῷ μὲν ἔργῳ τὸ προσέχειν [41], οὐκ ἐκάλει κακίαν· ἠξίου δὲ μὴ τὰ τῇ φύσει δεύτερα, πρὸ τῶν ἀμεινόνων ἄγειν. ἐπειδὴ γὰρ ἑώρα πολλοὺς, τοὺς μὲν υἱεῖς ἐν ἴσῳ τοῖς ἀνδραπόδοις τρέφοντας· καὶ οὔτε τὴν ψυχὴν παιδεύοντας· οὔτε τὸ σῶμα γυμνάζοντας· πανταχόθεν δὲ πλοῦτον ἐγείροντας, ὡς μίαν οὖσαν εἰς εὐδαιμονίαν ἀφορμὴν, ἵνα παιδεύσειε κακῶς φρονοῦντας, ἐπετίμα. καὶ μεθίστη, καὶ μετεπαίδευε· παραινῶν μὴ τὰ προσήκοντα περὶ ταῦτα ἀγνοεῖν· μηδ᾽ ἂν πλείστην ἀπαιτεῖν [42] πρόνοιαν, περὶ ταῦτα ῥαθύμως ἔχειν, ἃ δ᾽ ἐλάττονός ἐστι λόγον [43] περὶ τούτου πονεῖν· τοῦ δὲ ἦν, εὐπορεῖν τε αὐτοὺς βουλομένου, καὶ νοῦν ἔχειν. χωρὶς δὲ τούτων, εἰ μὲν οἷς ἀπὸ χειρῶν ὁ βίος, τούτους ἀφεῖλεν, ὅθεν ἔζων, ὥστ᾽ ἀνάγκην εἶναι προσαιτεῖν, τάχ᾽ ἂν ἠδίκει· εἰ δὲ οἰκέται [44] πολλοὶ, καὶ σὺ δὲ τοῦτο ὡμολόγηκας, ἄνυτε, πλησιάζειν σωκράτει λέγων, οὐ τοὺς ταπεινοτάτους, πῶς ἄσπορον ἐποίειν [45] τὴν χώραν, καὶ τὴν γῆν ἀπεστέρει γεωργῶν· εἰ τοῖς τοὺς ἀγροὺς κεκτημένοις καὶ τὰς περιουσίας, πρὸς τὸ τῆς ψυχῆς φροντίζειν, καὶ τῆς γῆς ὑπῆρχεν ἐπιμέλεσθαι· τοὺς μὲν οὖν ἄλλους, οὐκ ἐπέτρεπεν ἔργον [46]. αὐτῷ δὲ οὔτε χωρίον ἦν παρὰ τοῦ πατρὸς, οὔτε ναῦς τότε ἀργύριον ὅπερ ἦν, ὡς ἔφην, ἀπο-

λώλει

40 μὲν τῷ ἀνθρώπῳ.

41 f. ὃς τὸ μὲν ἔργῳ τῷ προσέχειν, (scil. τὸν νοῦν.) non appellabat quidem dedecus industriam, neque in vitiis numerabat.

42 f. μηδ᾽ ἃ πλείστην ἀπαιτεῖ (in indicatiuo.)

43 λόγου in genitiuo. et τοῦτο δὲ ἦν.

44 f. εἰ δὲ οἰκέται συνῆσαν αὐτῷ οὐ πάνυ πολλοὶ, καὶ οὐδὲ τοῦτ᾽ αὐτὸς ὡμολόγηκας —

45 ἐποίει (in tertia sing. imperf.)

46 f. οὐκ ἀπέτρεπεν ἔργων.

λώλει· καὶ προσῆγε, τὸ ῥᾷστα φέρειν πενίαν· οὐκοῦν οὐδεὶς ἀνθρώπων, ὡς οὗτος ἐκράτησε λιμοῦ· ὥστ' εἰ κατὰ τὴν σωκράτους φύσιν, ἂν ἦν συστῆναι στρατόπεδον· οὐκ ἂν ἦν ἕτερον ἀληπτότερον. ποῖον γὰρ οὐ δίψος; ποῖον δὲ οὐ θάλπος τοῖς τοιούτοις ἄλυπον· τί δ' ἂν ἄνυδρον χωρίον [47], ὡς οὐχ ἕν τι τῶν καταῤῥῶν διῆλθον. τῆς ἀργίας σωκράτους εἰλήφατε [48], ὦ ἀθηναῖοι, τοῦτο μὲν ἐπὶ δηλίῳ· τοῦτο δ' ἂν [49] ἐν ἀμφιπόλει· ὅτε δὴ τῇ πρὸς ἅπαντα καρτερίᾳ τοὺς στρατιώτας πρὸς αὐτὸν ἐπέστρεφεν, ὁμοίως νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν. ἐῴκει γὰρ σιδήρῳ [50] τινί· τοσοῦτον γὰρ κατεγέλα τοῦ περὶ θρᾴκην χειμῶνος. καίτοι τῇ μὲν ἀργίᾳ τὴ μαλακίαν· τῇ μαλακίᾳ δὲ τὸ μηδὲν τῶν τοιούτων φέρειν, ἀκολουθεῖν ἀνάγκη. ὁ δὲ τῆς τῶν ὡρῶν ὑπερβολῆς κρεῖττον ἦν. καὶ τῇ περὶ τὸ δήλιον τύχῃ φεύγων [51] μετὰ τῶν ἄλλων, μόνος ἦν τοῖς πολεμίοις, κἂν τῇ φυγῇ φοβερός· οὕτως ὑπὸ τῆς ἀργίας τότε σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν διέφθαρτο. ἔοικε δὲ ἄνυτος ἐνεργοὺς νομίζειν τοὺς συκοφάντας μόνους· τοὺς δὲ παιδείᾳ προσέχοντας, καὶ τὴν αὐτῶν διάνοιαν ἐκκαθαίροντας, οὐδὲν ἔργον πράττειν. καὶ τοὺς μὲν ἀθλητὰς, οὐ κακίζει· καί τοι, τί τῆς ἰχύος αὐτῶν, εἰς ἕτερον ἂν διαβαίη· τοὺς δ' ἀντὶ τῶν σωμάτων, τὰς ψυχὰς ἀσκοῦντας, ὧν κἂν ἄλλος ἀπολαύσειεν, ἀχρήστους ἀποκαλεῖ. καὶ οὐ νομίζει ὡς [52] μέγιστον ἔργον, εἰ διὰ

τὰς

[47] τὶ δ' οὐκ ἂν ἄνυδρον ecquam nam regionem ſiticuloſam huiusmodi milites non traiiciant maiore cum patientia et animi aequitate, quam vllam aliam regionem aquis irrigatam.

[48] f. σωκράτους παραδειγματα εἰλήφατε.

[49] ἂν] malim aut abeſſe, aut eius loco legi αὖ.

[50] malim σιδηρῷ (in adiectiuo) *ferreo*.

[51] f. κρείττων (in maſculino) ἦν, καὶ τῆς περὶ τὸ Δ. — τύχης, ἢ φεύγων — et tempeſtatum ſaeuitie potior, et ſorte pugnae ad Delium, cuius culpa cum factum eſſet, vt vna cum reliquis fugeret —

[52] aut delendum eſt ὡς, aut cum πάντων mutandum.

[53] malim παριὼν, non procedit Socrates ad populum? non concionatur? recte. facit hoc cum multis aliis Athenienſium, qui idem faciunt. facit, Solone id

per-

τὰς παρὰ σωκράτους μέμψεις, οἱ τὰ κοινὰ πράττοντες φροντίσειεν ἀρετῆς· οὐ λέγει περιιὼν [53], μετὰ πολλῶν γε ἀθηναίων· δεδωκότος γε τοῦ σόλωνος, οὐχ ἔχων φύσιν δήμῳ δυναμένην ὁμιλεῖν· ὃ τῶν ἄλλων πολλοὺς ἰδιώτας τετήρηκεν. ἀλλ᾽ ἐὰν ἴδῃ νέους, πρὶν ὥραν ἥκειν ἐπὶ τὸ βῆμα πηδῶντας, ἐπιλαμβάνεται, κατέχει· τοῖς κοινοῖς μελετᾶν [54] οὐκ ἐᾷ· τοῦτ᾽ ἴδιον σωκράτους ἔθος. τί [55] πολλάκις ἐξείλετο τὴν πόλιν, κυβερνητῶν ἀπείρων· οὗτος ἀργῶν ἀθήνησι διαγέγονεν· ἐργαζόμενος μὲν οὖν τὰ πάντων ὠφελιμώτατα· ἐξαιρούμενος ἀνεπιστημόνων ῥητόρων τὸ πλῆθος. ἐγὼ δὲ, ὅστις μὲν ἠναντίωται τοῖς βαρβάροις [56], εὐεργέτην ἡγοῦμαι, τῶν οὐ γευσαμένων τῆς βλάβης· ὃν δ᾽ εὐεργέτην ἔξεστι προσειπεῖν, πῶς ἔτ᾽ ἂν ἀργόν τις καλοίη· τραπεζίτης γὰρ οὐκ ἔστι [57] κρείττων ἴσως τοῦ νέων ἡγῆσθαι τραπεζίτης ἀδικεῖ. σὺ δ᾽ ὅτι μὲν οὐκ εὐπορεῖ, μέμφῃ τὸ δ᾽ ὡς πρᾳότατα τὴν πενίαν οὐχὶ θαυμάζεις. καὶ λακεδαιμονίους μὲν ἄριστα πολιτεύεσθαι νομίζεις, οὐ φύντος αὐτόθι σοφιστοῦ. τοῦτον δὲ μετ᾽ ἐκείνων πενόμενον, τοῦτο καθ᾽ ὃ προσέοικεν ἐκείνοις, ἀδικεῖν λέγεις. ἦν δὲ οὐ ταῦτα πρότερον ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἐγκλήματα· τὸ μὴ πλουτεῖν, τὸ μὴ χρυσὸν κεκτῆσθαι· τὸ μὴ συνεωνῆσθαι γῆν. ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον· χρημάτων ὄγκον συνείλεκται μέγαν· καὶ γεωργεῖ καὶ γέγονεν ἐξαίφνης ὑπὲρ τοὺς πολλούς. τίς οὖν μεταβολὴ, καὶ πόθεν; σωκράτης δὲ κινδυνεύει μόνος ἀνθρώπων διὰ τὸ τοῖς παροῦσιν ἀγαπῆσαι, δοῦναι δίκην. πονηρῶν, ἄνδρες, πονηρῶν ἔργων διδάσκαλον ἄνυτος καλῶν, καὶ φάσκων ἡμῖν ὑπ᾽ αὐτοῦ διεφθάρθαι τοὺς νέους, οὐκ ἔχε,

πλὴν

permittente, facit οὐκ ἔχων — ideo, quod ingenio caret ad agendum cum populo facto et nato. quae res multos in conditione priuata retinuit.

[54] τοῖς κοινοῖς μελετᾶν] videtur hic aliquid deesse.

[55] τί] lege ὃ *id quod.*

[56] τοῖς βαρβάροις] imo vero τοῖς βλαβεροῖς.

[57] τραπεζίτης γάρ ἐστι] hoc est obiectio, ab Anyto Socrati facta, quam defensor statim refutatum it. κρείττων ἴσως — Sed locum hunc hiulcum non intelligo.

πλὴν ἀλκιβιάδου καὶ τούτου [58] μνησθῆναι, περὶ ὧν τὸ μὲν ἀπολογεῖσθαι ῥάδιον· πάνυ δ' ἂν αἰσχυνοίμην, εἰ δόξαιμι καταλιπεῖν ἀλκιβιάδην, ἐν κοινωνίᾳ τῆς κριτίου δόξης, τοῦ τινὰ γνώμῃ δεδρακότος [59], τὸν πολλὰ μὲν εὖ πεποιηκότα, πάντα δὲ κωλυθέντα, λυπῆσαι δὲ ἠναγκασμένον· πῶς [60] οὖν μοι δοκεῖ μικρὰ χωρὶς ὑπὲρ ἐκείνου [61] διαλεχθέντα, μετὰ ταῦτα συγχωρῆσαι μὲν, ἴσην ἀμφοῖν εἶναι τὴν ἀδικίαν· δεῖξαι δὲ οὐδὲν με τὸν τῆς ἀδικίας σωκράτει. τί οὖν, ἄν τις ἀλκιβιάδου κατηγοροίη ποτὲ, ὅτι τὸν ἀλκιμαίωνα καὶ τὸν ἱππόνικον ἀκούων, τὸ [62] προαιρέσεις [63] γενναίας καὶ πράξεις ἐφαμίλλους [64], καὶ κλεινίαν καὶ μάχας, καὶ τελευτὴν [65] ἔνδοξον, φρονήματος ἔγεμε, δυοῖν οἰκίαιν γνωριμωτάταιν πρέποντος, ἢ ὅτι καλὸν αὐτὸν ἡ μήτηρ τέκοι. καὶ θαυμαστὸν τὴν ὥραν· ἢ ὅτι τὴν τῶν προγόνων διεδέξατο τάξιν· καὶ πρὸς τὸ τὴν πόλιν εὖ ποιεῖν ὥρμησεν, ἢ ὅτι τοὺς ὁμήρους [66] πρὸς τὴν σπάρτην ἐξεπολέμωσε· καὶ τὴν τῆς ἀττικῆς φθορὰν, ἐπὶ τὴν ἐκείνων μετέστησεν· ἢ ὅτι φαυλότερα τῆς ἡμετέρας ἀξίας τὰ ὄντα ἐνόμισε, καὶ τὰ ἀπόντα ἐζήτησεν. ἀλλ' εἰ τοὺς ἀφαιροῦντας τῶν ὑπαρχόντων μισεῖτε τάς γε προσθήκας πῶς οὐκ ἂν ἐπαινεῖτε. ἐκεῖνος τοίνυν εἶδεν, ὑπὲρ τὸν ἰόνιον εἶδε νῆσον μεγάλην· ὠρέχθη σικελίας· ἐπεθύμησεν ἰταλίας· ἤλπισεν ἕξειν λιβύην· ἔγνω παραστῆναι πελοποννήσῳ τὴν ἑσπέραν· ἐπεθύμησε λῦσαι τὸν πόλεμον τέλει καλῷ, καὶ προσπεσεῖν λακεδαιμονίοις, προσαυξήσας τῇ πόλει τὴν ῥώμην. ἀλλ' οἱ φθονοῦντες καὶ κωλύοντες, ἐπειδὴ λέγον-

58 τούτου] f. κριτίου.

59 τοῦ τίνα γνώμῃ δεδρακότος] bene habet. eius hominis, qui, quaenam et quanta fcelera perpetrauit destinato consilio, dedita opera?

60 πῶς] num πρέπον —?

61 ἐκείνου] de Alcibiade.

62 τὸ] imo vero καί.

63 προαιρέσεις] subaudi αὐτῶν.

64 ἐφαμίλλους] scil. ταῖς γενναίαις προαιρέσεσι.

65 καὶ μάχας καὶ τελευτὴν] scil. αὐτοῦ. pugnas Calliae, exitumque gloriosum.

66 f. ὁμόρους. Argiuos puta et Arcadas.

γοντες οὐκ ἐκράτουν, ἠσέβουν μὲν αὐτοὶ, καὶ περιέκοπτον τὰς ἑρμᾶς· τὰ δ' αὐτῶν κακὰ φέροντες, ἐκείνῳ περιῆπτον· καὶ μέτοικοι καὶ μυστήρια, καὶ σκευάρια καὶ πᾶσα τέχνη καὶ μηχανή· σκοπεῖτε δὲ δοῦναι λόγον ἦλθεν, οἱ δὲ ἐκέλευον πλεῖν ἐπὶ τὸν ἰόνιον [67]. εἰ δὲ τὸν δῆμον ἠρέθιζον· προσῆγε τὴν νῆσον· εἰ δὲ ἐκάλουν εἰς ὄλεθρον. τί οὖν ἐποίησεν; ὁ πᾶς τις εὖ φρονῶν, ἔσωσεν αὐτὸν, καὶ τὸν βάρβαρον ἐφυλάξατο· καὶ ἡγήσατο τότε παρὰ τῆς σαλαμινίας ἀκούειν, φεῦγε τὴν ταχίστην, ἀλκιβιάδη· φεῦγε· ζήτει σωτηρίαν· ὡς ἀθήνησι γε οὐκ οὔσης. δοκεῖς μὲν ἐπὶ κρίσιν [68]· καλῇ δὲ ἐπὶ θάνατον· πίστιν ἔχουσιν αἱ διαβολαί. καὶ πάντα τοῦτον κατηγοροῦ [69] τὸν χρόνον. τί οὖν θαυμαστὸν, εἴ τις ἀδίκως οὐκ ἠθέλησεν ἀποθανεῖν. τί δ' εἴ τις προσεδόκησεν ἀσφάλειαν [70], ἐκεῖσε ἔπλευσε. ὁ δὲ ἦν μὲν ἐν σπάρτῃ· τὰς ἀθήνας δὲ ὠνειροπόλει· καὶ οὐκ ἔφθη πιστευθεὶς [71], καὶ μεθ' ἡμῶν ἦν τὴν γνώμην· μεταφέρων μὲν ἐς τὴν τῆς πόλεως χρείαν, τὴν βασιλέως ῥοπήν. καταλύων δὲ τὸ λακεδαιμονίων ναυτικὸν ἀπορίᾳ μισθοῦ· τῶν δὲ προσδοκωμένων τριήρεων ἀποστερῶν· καὶ οὐ πρότερον ἐπαύσατο καταπολεμῶν ἐκείνους, φυγὰς ὢν, ἄνυτε, καὶ τὸν δῆμον εἰδὼς ἐπικείμενον αὐτῷ, πρὶν αἰσχυνθέντες ἡμεῖς ναυμαχίαν καὶ νίκας καὶ πόλεις προσγεγενημένας [73] ἐψηφίσασθε τὴν κάθοδον, καὶ τὰς ἀρὰς ἀνελύσατε. ὁ δὲ τοῖς μυστηρίοις, ὁ κάκιστος ἐκεῖνος ἐπέδωκεν

[67] poſt ἐπὶ τὸν ἰόνιον deeſt aliquid. de Alcibiade praedicans.

[68] poſt κρίσιν deeſt καλεῖσθαι.

[69] κατηγοροῦ eſt ſec. perſ. ſing. imperf. paſſiui. *accuſabaris.*

[70] f. εἴ τις, οὐ προσεδόκησεν ἀσφ. ſi quis eo nauigauit, vbi ſperauit, ſe ſalutem ſibi paratam inuenturum.

[71] et quam primum vos ei rurſus fidem habere inciperetis (Alcibiadi puta), referebat rurſus mentem voluntatemque ſuam ad vos.

[72] μεταφέρων μὲν] ſic dedi. μεταφέρομεν Mor.

[73] προσγεγενημένας] ſcil. ἑαυτοῖς διὰ τοῦ ἀλκιβιάδου.

δωκεν[74], ἀρχαίαν ὁδόν· καὶ ἐῶ λέγειν[75] ἁρμάτων πλῆθος, καὶ μεγάλας ὑπὲρ ὑμῶν ὀλυμπιάσι δαπάνας, ἀφ᾽ ὧν δόξαν ὑμεῖς εἰς τόνον ἰσχύος ἐσχήκατε· φανεῖται τοίνυν κἂν τοῖς δευτέροις[76] κυβερνήτου προπετείας, οὐχ ἑαυτοῦ κακίας ὑποσχὼν δίκην. καὶ ὅλως τῶν μὲν ἔξω κεκρατηκὼς, βασκανίας δὲ τῆς παρ᾽ ὑμῶν ἡττηθείς. πολὺ δὲ τῶν ἐκβαλόντων, αὐτὸς χρησιμώτερος τῇ πόλει· καὶ ταῦτα δῆλον, οὐκ ἀλκιβιάδου καὶ σωκράτους χάριν μᾶλλον, ἢ ὑμῶν, καὶ τῆς ὑμετέρας, ὦ ἀθηναῖοι, δόξης. δεῖ γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἀσεβεῖ διηλλάχθαι δοκεῖν· ἀλλὰ τὸν οὐδὲν ἠδικηκότα δεδέχθαι. ἵνα δὲ ὅσον περίεστι τῷ νυνὶ κρινομένῳ τῶν δικαίων, ἔτ᾽ ἄμεινον μάθητε· ἔστω μὲν αλκιβιάδης, μηδὲν κριτίου βελτίων· ἔστω δὲ σωκράτης διδάσκαλος, ὁ μηδαμοῦ μηδὲν ὑποσχόμενος[77]. ἐξεταζέσθω δὲ παρ᾽ ὑμῶν, εἴ τις[78] τῶν οὐκ ἐθελησάντων, ἢ μὴ δυνηθέντων γε μαθεῖν κακίας, ὁ διδάξαι γε βουληθεὶς, ὑπεύθυνος. εἰ γὰρ ὁ μὲν ἔλεγεν ἃ ποιοῦσιν ἂν συνήνεγκεν· ὁ δὲ οὐ προσεῖχε τὸν νοῦν[79], ἑτέρων αὐτοῖς ἀρεσκόντων· τί δεῖ σωκράτην ἀντ᾽ ἐκείνων μισεῖν· ὥσπερ ἄν τις γεωργὸν, μηδὲν παραλιπόντα τῶν περὶ τὴν γῆν πόνων, ἀλλὰ καὶ χερσὶ καὶ σκεύεσι, καὶ βουσὶ, καὶ σπέρμασι τῷ περὶ ταῦτα νόμῳ χρησάμενον· ἔπειτα μηδ᾽ ὁτιοῦν παρ᾽ αὐτῆς κεκομισμένον, οὐκ οὔσης ἀγαθῆς, αἴτιον τοῦ συμβάντος ἡγοῖτο· ἀλλ᾽

ἔτοι-

[74] num ἀπέδωκε restituit? ille vero, homo pessimus, scilicet e praedicatione inimicorum, mysteriis vetustam viam, h. e. sanctimoniam, auctoritatem, rationem habendi, ritus, restituit.

[75] ne commemorem tot victorias Olympicas, ab Alcibiade bigisque et quadrigis partas in ludis Olympicis, vnde ad vestram ciuitatem gloria rediit.

[67] κἂν τοῖς δευτέροις] in iis, quae post reditum ab exsilio in patriam gessit, reconciliatus reip. et denuo copiis eius praefectus imperator.

[77] qui nunquam se magistrum vllius doctrinae ad hominum quemquam professus est.

[78] τις] imo vero τῆς. cohaeret enim cum κακίας.

[79] οἱ δὲ οὐ προσεῖχον τ. ν. (in plurali) Critias puta et Alcibiades.

ἕτοιμον αὐτῷ καὶ περὶ τῆς αὐτοῦ διεξελθεῖν τέχνης, καὶ δεῖξαι τὴν γῆν. ὁρῶμεν δὲ κᾀν ταῖς ἄλλαις τέχναις, τοὺς μὲν παριόντας τὸν διδάσκαλον· τοὺς δὲ πρὸς ἴσον ἐρχομένους τὸν δὲ ἔλαττον λαμβάνοντα. τὸν δὲ, οὐδ᾽ ὁ τιοῦν· ἐντεῦθεν σκυτοτόμος ἀμείνων [80], καὶ τέκτων τέκτονος· κᾀν τοῖς ἄλλοις ἕτερος ἑτέρου, τῶν αὐτῶν τετυχηκότες διδασκάλων· ἐστι γὰρ, ὦ θεοὶ, βιαιότερον, καὶ μᾶλλον ἰσχυρὸν, μαθήσεως φύσις· ὅταν ἦν πονηρὰ, καθέλκει πρὸς ἑαυτὸν [81], καὶ πᾶσαν παίδευσιν ἀπέφηνε μάταιον. εἰ δὲ μὴ τοῦτο τριστὸν ἦν, ἐν ἅπασιν ἂν τοῖς ὁμοτέχνοις τὸ ἴσον τῆς ἐπιστήμης ἔκειτο. εἰ δὲ τῆς φύσεως πανταχοῦ τὸ κράτος ἐχούσης, οὐχ οὕτω τοῖς ἀνθρώποις ἐδόκει, ἀλλ᾽ ἐν ταῖς τῶν φοιτητῶν ἀπειρίαις τοὺς διδασκάλους ἐκόλαζον. καταλέλυνται τέχναι, μηδενὸς τολμῶντος διδάσκειν, ἐπὶ τῷ κακῶς παθεῖν. ἀλλ᾽ οἶμαι τοῖς μὲν διδασκάλοις, πανταχοῦ χάρις ὀφείλεται· τῶν προσιόντων δὲ τὸ μαθεῖν ἔγκλημα [82]. καὶ μὴν τούς γε νομοθέτας οὐδὲν ἕτερον ἢ διδασκάλους πάντες ἄνθρωποι νομίζουσιν· οὐ μιᾶς τινὸς ἡλικίας· οὐδὲ ἔθνους ἑνὸς, τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν [83]. ἀλλ᾽ ὁμοίως μὲν νέων, ὁμοίως δὲ γερόντων. ἔτι δὲ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν· καὶ ἀστῶν καὶ ξένων, καὶ δούλων καὶ ἐλευθέρων· καὶ διὰ τοῦτο πρῶτοι τιμῶνται μετὰ τοὺς θεοὺς, ὅτι παρ᾽ αὐτῶν μεμαθήκαμεν ὅ, τι δεῖ ποιεῖν, ὧν τε ἀπέχεσθαι· ἀκούομεν δὲ οὐ ταῦτα μόνον· ἀλλὰ καὶ δωρεὰς καὶ ζημίας· ὧν αἱ μὲν ἕπονται τοῖς ἀπειθοῦσιν· αἱ δὲ, τοὺς ἐπιεικεῖς ἀμείβονται· ἀλλ᾽ ὅμως οὐδὲ τούτων ἀμφοτέρων ἐλπίδες ἀρκοῦσιν ἐκκόψαι πονηρίαν· ἀλλ᾽ οἱ μὲν ἀπειλοῦσιν. ἄνυτος δὲ ἀδικεῖ. οἱ δ᾽ ἐπαγγέλλονται [84]. μέλι-

τος

[80] σκυτοτύμος σκυτοτόμου ἀμείνων.

[81] ἑαυτὴν (in foem.) redit enim ad φύσις.

[82] τὸ μηδὲν μαθεῖν ἔγκλημα. vsi autem alicuius disciplina vbi nihil inde profecerint, ipsorum ea culpa est.

[83] τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν] ἐθνῶν puta, vt sunt rei rusticae deditι, artifices, negotiatores, caussidici, honores gerentes etc.

[84] f. οἱ μὲν ἐπαγγέλλονται· leges quidem praemia promittunt praeclare se gerentibus.

τος δ' οὐκ ἐπιθυμεῖ τιμῆς, ἀλλ' αἱρεῖται μισθοῦ μᾶλλον συκοφαντεῖν, ἢ τῶν χρηστῶν νομισθεὶς θαυμασθῆναι [85]. τελ. μωμένων οὖν τῶν ἀδικημάτων ἁπάντων μετὰ τοὺς ιέμου: καὶ τὴν ἐπιζήμιον ἀπείθειαν κατεβόησε τις τοῦ σόλωνος, ἢ κακῶς εἶπε τὸν δράκοντα καὶ δεινὸν ποιησάμενος τὸ φθῆναι [86] τελευτήσαντας πρὸ τοῦ δοῦναι δίκην, ἐκέλευσεν ἀχρήστους νομίζειν καὶ λυμεῶνας; οὐδείς. ἀλλὰ τοὺς μὲν σωτῆρας νομίζομεν, τοὺς δὲ παρανοοῦντας κολάζομεν. τί δ' ἂν τις εἴποι περὶ τῶν πολὺ φοβερωτέρων διδασκάλων ὑμῶν ὦ ἀθηναῖοι [87], τῶν δικαζόντων, οἳ οὐ λόγῳ συμβουλεύετε τὰ δίκαια ποιεῖν, ἀλλ' ἔργῳ, δυμευοντες, ἐξελαύνοντες, τοῖς ἕνδεκα παραδιδόντες ἐπὶ θανάτῳ, οὐδὲν [88] οὔτε τοὺς πονηροὺς ἔπαυσεν ἀδικοῦντας, οὔθ' ὑμᾶς καταγιγνώσκοντας. ἀλλ' οἱ μὲν τήμερον ἀποθνήσκουσιν, οἱ δὲ τῆς ὑστεραίας ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἁλίσκονται. καὶ οὐδὲν μήποθ' εὕρῃ νομοθέτης εἰς τιμωρίαν οὕτω πικρὸν, ὃ ποιήσει πάντας δικαίους. εἶτα τῶν ἐν τοῖς δικαστηρίοις κινδύνων ἐξεληλεγμένων καὶ τῆς κακίας τολμᾶν ἐπισταμένης, εἰ μὴ σωκράτης ἀπὸ τῶν ἐν λυκείῳ λόγων ἅπαντας ἁπλοῦς ἐποίησεν εἶναι, ἀδικεῖ, καὶ τοὺς μὲν οἰκέτας, ἐφ' οἷς οὐδὲν δεῖ δικαστηρίου καὶ γραφῆς, ἀλλ' ἐξουσία [89], τοῖς δεσπόταις, μύλωνος, πεδῶν, μαστίγων, στίξαι, στρεβλῶσαι, τούτους μὲν, ἂν ὦσι πονηροὶ, οὐκ ἂν μεταβάλοιμεν τοῖς αἰκισμοῖς, τῶν δ' ἐλευθέρων καὶ φρόνημα παρὰ τῆς εὐγενείας ἐχόντων δεσπότης ἦν ἀκριβέστερος σωκράτης, ἢ τῶν ἀργυρωνήτων ὑμεῖς; κριτίας ἐλύπησε τὸν δῆμον; καὶ γὰρ σωκράτην [90]. ὑμᾶς ἀφείλετο τὴν

παρ-

[85] τῶν χρηστῶν νομισθεὶς θαυμασθῆναι. ita integrat lacunam ed. Mor. Aug. primus hinc rurſus incipiens.

[86] τὸ φθῆναι] ſic Aug. recte. ὀφθῆναι Mor.

[87] ὦ ἀθηναῖοι] ſic Aug. ὦ θεοὶ Mor.

[88] f. ἀλλ' ὅμως οὐδέν.

[89] ἐξουσία recte Aug. et πεδῶν (a nom.) πέδη·) ἐξουσία et πέδων Mor.

[90] recte Aug. σωκράτην. ſcil. ἐλύπησεν ὁ κριτίας. Obiectio haec: atqui tamen Critias populo incommodauit. Recte

vero

παῤῥησίαν; καὶ γὰρ ἐκεῖνον τὰς εἰωθυίας συνουσίας. ἆρ᾽ οὖν ὑμῖν, εἰ μαθητὴς ἀκριβῶς ἦν σωκράτους καὶ τῶν ἐκείνου καὶ λόγων καὶ τρόπων λίαν ἐπιθυμητὴς, τοιούτους ἀποδοῦναι δοκεῖ τῷ διδασκάλῳ τοὺς μισθούς; καὶ παρελέσθαι τοῦ βίου τὴν τάξιν, ἐν ᾗ τοσοῦτον ἐβεβιώκει χρόνον; καὶ ὁ μὲν κακῶς λέγειν [91] τὴν ἀρχὴν, ὁ δὲ οἷς μάλιστα λυπήσειν [92] ἔμελλεν, ἐπιτάξειν; ἀλλ᾽ οὐκ ἂν ὁ μὲν τὴν ὠμότητα θαυμάζειν, εἴπερ ταύτην ἐδίδασκεν, ὁ δὲ ἀντιτιμᾶν τοὺς παρασκευάσαντας [93]; τοὺς γε τοι [94] παιδοτρίβας ἴσμεν ἐν τοῖς στεφάνοις τῶν ἀθλητῶν, οὔτ᾽ ἀχθομένους πρὸς αὐτοὺς, οὔθ᾽ ὑβριζομένους ὑπ᾽ αὐτῶν. ἀλλ᾽ ἄμφω συνηδομένους ἀλλήλοις· σωκράτης δὲ οὕτως ἦν ἄτοπος, ὥσθ᾽ ὁρῶν αὐτοῦ τὴν σπουδὴν τετελεσμένην, καὶ τοὺς νόμους [95] ἀσθενεῖς, καὶ τὸν δῆμον οὐδαμοῦ, καὶ κριτίαν τύραννον, ἔψεγεν [96] ἀρχὴν, ἣν ἀποῦσαν ἐζήτει, καὶ κινδυνεύειν ᾑρεῖτο μᾶλλον ἢ τοῖς ἐκείνῳ δοκοῦσιν ὑπηρετεῖν; σὺ δὲ, ἀλκιβιάδην μὲν καὶ κριτίαν λέγεις, πολλοὺς δὲ χρηστοὺς παραλείπεις, ὧν, εἰ καὶ τῶν κοινῶν ἀφεστᾶσιν [97], ἔστιν ὅμως ἀγάσθαι τῶν τρόπων. ἐπεὶ κἂν τοῖς ἰδίοις γένοιτ᾽ ἂν ἀπόδειξις ἀρετῆς. τί γὰρ ἂν σὺ καταγνοίης πλάτωνος; τί δ᾽ ἂν κρίτωνος; τί δ᾽ αἰσχίνου; τί χαιρεφῶντος; τί μυρίων ἑτέρων; ποίας οὗτοι φιλίας προὔδοσαν; ποίοις πολεμίοις συνεύξαντο; τίνας νόμους ἀνεῖλον; τίνας τυράννους κατέ-

vero ais. verum etiam magistro suo, Socrati, idem Critias incommodauit. Vos priuauit libertate loquendi ex animi vestri sententia? Etiam Socrati interdixit solitis congressibus cum familiaribus. σωκράτης Mor.

[91] λέγειν, ἐπιτάξειν, θαυμάζειν (vt recte dat A.) et ἀντιτιμᾶν] pendent hi infinitiui e δοκεῖ paulo ante. θαυμάσειεν Mor.

[92] recte Aug. λυπήσειν per quae magistratus maxime cruciaturus sibi videretur Critias. λυπήσειεν Mor.

[93] παρασκευάσαντας] scil. ἐκυτὸν ὠμὸν, aut ἑαυτῷ τὴν ὠμότητα.

[94] τοὺς γέ τοι] sic Aug. τοὺς γε τοὺς Mor.

[95] τοὺς νόμους] sic Aug. τοὺς ἀνόμους Mor.

[96] ἔψεγεν] sic Aug. ἔλεγεν Mor.

[97] ἀφεστᾶσι] sic Aug. ἐφεσ. Mor.

κατέστησαν; ἢ τὰ ἔπη μὲν συνείλοχας[98], οἷς ἤλπισας ἐξαπατήσειν, ἃ δ' ἀφιστάμενος τῶν ποιητῶν διελέγετο σωκράτης, ὑπερπεπήδηκας; οὐχ ὑπὲρ ἐγκρατείας πρὸς ἀρίστιππον διείλεκται, πείθων μὴ δουλεύειν τῇ γαστρί; οὐκ ἀριστοκλεῖ, μητρὸς ἀμελοῦντι, διδάσκων, ἡλίκα[99] χρέα γονεῦσιν ὀφείλομεν; τί κάλλιον ὢν ὑπὲρ διαλλαγῶν πρὸς χαιρεκράτην καὶ τὸν ἀδελφὸν διεξῆλθε; τί βέλτιον ὢν περὶ φίλων πρὸς ἀντιθένην; ἀλλὰ μὴν γλαυκωνά τε[100] τὸν ἀρίστωνος, καὶ τὸν γλαύκωνος χαρμίδην τὸν μὲν ἐπεγείρας δημηγορεῖν ὀκνοῦντα, τὸν δ' ἐπισχὼν οὔπω δυνάμενον[1] ὠφελεῖν, ἐξ ἀμφοτέρων εὔνουν πολίτην ἔδειξεν. ἤκουσε καὶ περικλῆς ὁ περικλέους τῶν ἐπὶ στρατηγίαν[2] παρακαλούντων λόγων. καὶ τί δεῖ καθ' ἕκαστον ἐξαριθμεῖν; εἰ γὰρ θέλοιμι καλέσαι τοὺς περὶ δικαιοσύνης, τοὺς περὶ σωφροσύνης, τοὺς ὑπὲρ ἀνδρείας, τοὺς ὑπὲρ πραότητος, τοὺς περὶ μαντικῆς καὶ τῶν ἄλλων ἀκηκοότας[3] ἀγαθῶν, πᾶσαν ἂν, πλὴν τῶν τούτοις ἐοικότων καλοίην τὴν πόλιν. οὐχ ὡς οὐχὶ καὶ τούτων ἀκηκοότων, ἀλλ', οἶμαι, ψεύσονται[4] καὶ τοὐναντίον ἐροῦσιν. οὐ μὴν ὑμῶν γε, ὦ ἄνδρες, τἀληθὲς οὐδεὶς ἐξαιρήσεται, οὐδὲ πείσει[5] καταψηφίσασθαι σωκράτους, εἰ θησεὺς μὲν συνῴκισε[6] τὴν πόλιν, καὶ τὴν ἀρχὴν, ἣν εἶχεν, ἀφῆκε. σόλων δὲ σαλαμῖνά τε προσηγάγετο[7] καὶ χρεῶν ἀποκοπὰς εἰσηγήσατο, καὶ ταῦτα ἐπὶ ταλάντων ὀφειλομένων αὐτῷ. ταυτὶ γὰρ ὦ ἀθη-

98 ἢ τὰ ἔπη μὲν συνείλοχας] sic Aug. εἶτα ἐπεὶ μὲν συνάληχας Mor.

99 ἡλίκα] οἷα Aug.

100 γλαύκωνά τε τὸν] sic Aug. τε deest Mor.

1 ἐπισχὼν οὔπω δυνάμενον] sic Aug. ἐπισχὼν δυνάμενος Mor.

2 στρατηγία] sic Aug. στρατηγίας Mor.

3 ἀκηκοότας] sic Aug. ἀκηκοότων Mor.

4 ψεύσονται] sic Aug. et m. Mor. sed in t. Mor. ψεύσεται.

5 πείσει] sic Aug. πάθει Mor.

6 συνῴκισε] sic Aug. συνῴκησε Mor.

7 προσηγάγετο] sic Aug. Sed etiam vulg. κατηγάγ. sententiam dat haud inficetam. reduxit domum quasi captiuum postliminio, aut exsulem ab exsilio, aut fugitiuum ad herum legitimum.

ἀθηναῖοι, τοῖς μὲν πεποιηκόσι δόξαν ἂν εἰκότως φέροι [8], τοὺς δὲ ἄλλους οὐκ ἂν δικαίως ἀποκτεῖναι. εἰ γὰρ τοὺς μὴ συνοικίζοντας τὴν πόλιν [9] τήν γε συνῳκισμένην, ἢ [10] μὴ σαλαμῖνα κτωμένους, τήν γε ἡμετέραν οὖσαν, ἀποθνήσκειν δέοι, καὶ ὅλους τοὺς ἢ μὴ γράφοντας νόμους, ἢ μὴ στρατηγοῦντας, ἐπιλείψει τὸ κώνειον ὑμᾶς. ἔχει θησεὺς τὰς προσηκούσας τιμὰς, ὡς δηλοῖ τὸ θησεῖον. ἕστηκεν ἐν ἀγορᾷ χαλκοῦς ὁ σόλων. τὸ δ' ἀποθνήσκειν τινας ἀθηναίων διὰ τὰς ἐκείνων εὐεργεσίαν, οὐκ οἶδ' ἄν τινα ἔχοι [11] τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις τιμήν· λέγει τοίνυν τὴν πρὸς τοὺς σοφιστὰς τούτων [12] ὀργήν, τὸν ἀναξαγόραν, τὸν πρωταγόραν, τὸν διαγόραν. δώσει γάρ μοι πάλιν ἐρωτᾶν. πῶς οὖν οὐ τῆς αὐτῆς ἀπέλαυσε σωκράτης, εἴπερ, οἷς ὁ δῆμος ὠργίζετο, προσόμοιος ἦν. χρῆν γὰρ αὐτὸν ταυτὰ [13] ἐπιτηδεύοντα τοῖς αὐτοῖς κεκολάσθαι. εἰ μὲν γὰρ οὐδεὶς [14] σοφιστὴς ἔδωκε δίκην ῥαθυμία τοῦτ' ἂν ἦν περὶ τοὺς θεοὺς τῆς πόλεως, ὑφ' ἧς ἂν ἔφη τις καὶ τοῦτον διαλαθεῖν. ὄντων δὲ, πρὸς οὓς ἔχετε πικρῶς, ὁ μὴ τοιούτων ὑμῶν πεπειραμένος, δέδεικται καθαρεύων τῆς κατ' ἐκείνων αἰτίας. ἀναξαγόρας ἐδέθη δικαίως ας ὥσπερ ἡλίου [15] τε καὶ σελήνης, πρωταγόραν ἐξεκηρύξατε, καλῶς καὶ προσηκόντως, ζητοῦντα περὶ θεῶν, εἴτ' εἰσιν, εἴτ' οὐκ εἰσί. τῷ τὸν διαγόραν ἀποκτείναντι μισθὸν ὑπέχεσθε. σωφρονοῦντες

[8] δόξαν ἂν εἰκότως φέροι] sic Aug. δόξαν εἰκ. φέρει Mor.

[9] τὴν πόλιν] qui vrbem incolis et cultu ciuile non instruunt, id quod non modo supervacaneum, sed etiam negatum prorsus sit, vrbe nostra iam aedificiis, legibus, ciuile iure, ciuibus, omnibus necessariis instructa; aut eos, qui Salamina non recuperent, id quod perinde absurdum sit, cum Salamis in potestate nostra sit.

[10] ἢ] sic Aug. εἰ Mor.

[11] ἔχοι] sic Aug. ἔχῃ Mor.

[12] τούτων] id est τῶν ἐκ τοῦ δήμου περιεστηκότων τουτὶ τὸ δικαστήριον.

[13] ταυτὰ] sic Aug. ταῦτα Mor.

[14] εἰ μὲν γὰρ οὐδεὶς] sic Aug. μὲν deest Mor.

[15] f. ας] sic sine spiritu Aug. f. δικαίως, ἀσεβῆ δοξάσας περὶ ἡλίου.

τες. τὴν γὰρ ἐλευσῖνα καὶ τὰς ἀῤῥάτους[16] ἐκωμῴδει τελετάς. σωκράτους δὲ τίς εἰπεῖν ἔχοι[17] βιβλίον, τίς δὲ ῥῆμα περὶ τῶν θεῶν ἐναντίον νόμοις[18]; οὐ δυνάμενος * δ᾽ ἄνυτε[19], δεῖξαι, κἂν μυρίους λέγῃς σοφιστὰς ἀπολωλότας, οὔπω σωκράτην ἐλέγχεις. οὐ γὰρ ἡ τῶν[20] ἠδικηκότων τιμωρία τῶν ἀναμαρτήτων[21] πονηρία[22] γένοιτ᾽ ἄν. καὶ διεξῄει[23] τοὺς τοῖς σοφισταῖς οὐ συγγενομένους[24], ὡς ἀγαθοὺς ἄνδρας γεγενημένους, τὸν μιλτιάδην τὸν θεμιστοκλέα, τὸν ἀριστείδην, οὐκ ἐνθυμηθεὶς, ὡς ὁ μὲν Μιλτιάδης δεδεμένος ἀπέθνησκεν, ὁ δὲ μέγας ἐν τῇ ναυμαχίᾳ θεμιστοκλῆς ἔφευγε. καίτοι ταῦτα ἄνυτε τίνος ἐστιν ἢ καὶ καλοκαγαθίας[25]; καὶ μὴν, οὐ τούτων γε αἱ τιμωρίαι, ἀλλὰ ἀδικίας καὶ πονηρίας. ποῦ τοίνυν τοῦ μὴ σοφισταῖς ὡμιληκέναι τὸ κέρδος; ἀλλ᾽ οἱ μὲν[26] ἦσαν βέλτιστοι, πονηρὸς δὲ ὁ δῆμος; ὑπὸ ποίου σοφιστοῦ διεφθαρμένος; καὶ μὴν οἱ μὲν ἄμοιροι τῆς τῶν σοφιστῶν συνουσίας εἰς τοῦτο ἦλθον κακῶν[27]. ὁ δὲ ἀναξαγόρου μαθητὴς, ὁ ξανθίππου περικλῆς, ἄνευ τοῦ πλεῖστον ἐν τῇ πόλει δυνηθῆναι, καὶ τῇ τοῦ διὸς προσηγορίᾳ κοσμηθῆναι, καὶ ταῖς τιμαῖς ἐγ-

16 τάς] sic Aug. τοὺς Mor.

17 ἔχοι] sic Aug. ἔχει Mor.

18 post νόμοις videtur τοῦτο δὲ deesse.

19 δ᾽ ἄνυτε] sic dedi. δ᾽ deest Mor.

20 ἡ τῶν] sic Aug. ἡ deest Mor.

21 ἀναμαρτήτων] sic Aug. ἁμαρτημάτων Mor.

22 πονηρία] id est τεκμήριον τῆς πονηρίας.

23 διεξῄει] Anytus puta, in sua aduersus sophistas inuectiva, quae erat pari orationis accusatoriae aduersus Socratem.

24 οὐ συγγενομένους] sic Aug. οὐ deest Mor.

25 ἢ καὶ καλοκ.] sic recte Aug. Suntne etiam haec praemia honestae et liberalis voluntatis? Verumtamen insequens τούτων videtur prodere adhuc aliud aliquid hic fuisse nominatum. nam si solummodo καλοκαγαθία fuit nominata, debuisset ταύτης subiicere, non τούτων. num ergo dixit ἢ ἀρετῆς καὶ καλοκαγαθίας? aut ἢ δικαιοσύνης καὶ καλ. Sequitur ἀλλ᾽ ἀδικίας καὶ πονηρίας.

26 οἱ μὲν] Miltiades, Themistocles, Aristides.

27 κακῶν] sic Aug. κακὸν Mor.

ἐντελευτῆσαι, καὶ ὅτε δὴ χαλεπῶν ἔτυχε τῶν πολιτῶν ὀξέως ὑπὸ τοῦ δήμου πρὸς τὰ καλλίω κεκλῆσθαι, τοῦτον αὐτὸν τὸν διδάσκαλον δεδεμένον ἐξητήσατο καὶ διέσωσεν. οὕτως ἠξίου [28] τὸν περικλέα μηδενὸς ὧν ἐπαγγείλειεν ἀτυχεῖν. καίτοι τὰς τηλικαύτας δωρεὰς οὐ τοῖς φαύλοις διδόναι νόμος, ἀλλ᾽ οἷς ἀνάκειται τῶν κοινῶν ἡ φυλακή. οὐκοῦν ἄνδρα σπουδαῖον ἡγοῦντο τὸν ὁμολογοῦντα συγγεγονέναι τῷ σοφιστῇ, καὶ δι᾽ αὐτό γε τοῦτο βοηθοῦντα, διότι συγγένοιτο. Δάμων δὲ, εἰ μὲν ἠδίκει, καλῶς ἐκβέβληται εἰ δ᾽ ἐσυκοφαντεῖτο, κρεῖττον [29] ἦν μηδ᾽ ἐκεῖνον τοῦτο παθεῖν, ἢ δι᾽ ἐκεῖνον καὶ σωκράτην. καίτοι φησιν ἐπ᾽ ἐλάττοσιν αἰτίαις ἐξελαθῆναι τὸν δάμωνα. αὕτη δὲ [30] μηδὲ ὑπὸ τῶν [31] ἐχθρῶν αἰτίαν τοῦ καταλύειν τὸν δῆμον λαβεῖν, ὥσπερ τὸν νυνὶ [32] κρινόμενον. ἔστι δὲ τοῦτο μὲν τεκμήριον τοῦ μετριωτέρων ἐκεῖνον ἐχθροῦ τυχεῖν, κωλύει δὲ οὐδὲν ἐλάττω τε δικαίως αἰτιαθῆναι καὶ μείζω μὴ προσηκόντως. ἀλλὰ γὰρ τίς οὐκ ἂν στενάξειε βίαντος κακῶς ἀκούοντος, τοῦ σόλωνος ἑταίρου, φίλου τῷ πυθίῳ [33], τοῦ πάντας ἀνθρώπους ἐκ δελφῶν νουθετοῦντος, καὶ μετὰ βίαντος πολλῶν ἑτέρων, δι᾽ οὓς σεμνὴ γέγονεν ἡ ἰωνία. οὐ διὰ μέλισσον καὶ θαλῆν καὶ πυθαγόραν ἤρχθησάν [34] τε καὶ ἐστασίασαν [35] οἱ τὰς πόλεις ἔχοντες [36]; ἀλλ᾽ ἐμένετ᾽ ἂν εἰς κοινὸν τῆς ἀνθρωπείας φύσεως. νοσήματος δ᾽ ὑπα-

[28] ἠξίου] ſcil. ὁ δῆμος.

[29] εἰ δ᾽ ἐσυκοφαντεῖτο κρεῖττον] ſic Aug. εἰ δὲ συκοφαντεῖ, τὸ κρ. Mor.

[30] αὕτη δὲ] non intelligo.

[31] τῶν recte addit Aug. deeſt Mor.

[32] αἰτίαν τοῦ καταλύειν τὸν δῆμον λαβεῖν, ὥσπερ τὸν νυνὶ] haec addit Aug. omnia deſunt Mor.

[33] ἑταίρου, φίλου τῷ πυθίῳ] ſic Aug. quod ſi probatur, leg. erit τῷ πάντας ἀνθρ. ἐκ Δ. νουθετοῦντι. ἑταίρου redit ad Biantem, φίλου ad Solonem, familiarem Solonis. qui Solon amicus erant Appollini Pythio, docenti Delphis vniuerſum genus humanum.

[34] ἤρχθησαν] ſic Aug. ἄρχθ. Mor.

[35] ἐστασίασαν] ſic Aug. et m. Mor. ſed t. ἐστίασαν.

[36] ἔχοντες] id eſt ἐνοικοῦντες. incolae vrbium Ionicarum.

δ' ὑπακούειν ἐκ τοῦ βασιλείαν σφίσιν ἐφορμεῖν [37] μεγάλην συνέβη. τὴν δὲ περσῶν ἰσχὺν οὐ πυθαγόρας, οὐδὲ μέλισσος, ἀλλὰ κῦρος κροῖσον καθελὼν ἐποίησε, καὶ μετ' ἐκεῖνον δαρεῖος. ἐπεὶ ὅτι γε ταῦτα [38] οὐκ ἐνιᾶσιν [39] οἱ σοφισταὶ οὐδὲ ἀγαπῶσι, τί ἐστι; μαρτυροῦσι [40] λακεδαιμόνιοι. καὶ στασιάντες ἐφ' ὅσον οὐχ ἕτεροι χρόνον, καὶ τὴν τῶν ἀρχομένων τάξιν μεταλαβόντες [41]. οὐκ ἐπειδὴ σοφισταῖς ἀνέῳξαν τὴν σπάρτην, ἀλλ' ὅτι παυσανίας ἀσελγὴς ἦν, καὶ βαρὺς, καὶ τοῖς ἕλλησιν οὐ φορητὸς, ὁ μηδὲ πώποτε σοφιστὴν ἰδὼν οὐ̓ς δὴ [42] καὶ περὶ θρασυβούλου καὶ κόνωνος. ὅτι θρασύβουλος μὲν καὶ κόνων ἤστην ἂν [43] ἀμείνω περὶ λόγους διατρίψαντες, κριτίας δὲ καὶ ἀλκιβιάδης πολὺ φαυλοτέρω μηδ' ἁψαμένω. τοὺς μὲν [44] γὰρ ἴσως τι οὐκ [45] ἐχαλίνωσαν οἱ δ' [46] ἂν ἦσαν χαριέστεροι. περὶ μὲν οὖν τούτων ἀποχρώντως εἴρηται. πάνυ δὲ ἀνδρῶν ἔργον ἀγαθῶν ἐποιεῖτε, ἡνίκα ὑμῖν ἐνέπεσεν [47], τί μέλιτος [48] ἢ οὗτος ἄνυτος [49] τὸν σωκράτην διδάσκοι [50] τὰ δίκαια. καὶ δεῖ μὲν οὐδὲν ἴσως λόγων πρός γε τοὺς οὕτω διατεθέντας. ὅμως δὲ ἐρῶ καὶ περὶ τοῦδε. τί σοι τὸν ἄνθρωπον [51] ἐβούλου ποιεῖν; θεοὺς θεραπεύειν; ὥσπερ ἡ πόλις οὕτω τεθεράπευκεν ἐν τοῖς ἁπάντων ὀφθαλμοῖς. γονεῖς εὐποεῖεν;

[37] ἐφορμεῖν] sic Aug. ἐφορμὴν Mor. et in m. γρ. ἐφ' ὁρμην. ἴσ. ἀφορμην.

[38] ταῦτα] h. e. τὰς στάσεις, καὶ τὰς τυραννίδας.

[39] οὐκ ἐνιᾶσιν] scil. τοῖς δήμοις.

[40] τί ἐστι] f. τίνες ἔτι μαρτυροῦσι; respondet, Lacedaemonii.

[41] μεταλαβόντες] sic Aug. μεταβαλλ. Mor.

[42] οὓς δὴ] hic deest aliquid.

[43] ἤστην ἂν addit Aug. desunt Mor.

[44] τοὺς μὲν] Critiam et Alcibiadem.

[45] τί οὐκ] mallem οὐδέν τι ἐχαλίνωσεν nihil eos compescuisset.

[46] οἱ δ'] Thrasybulus et Cono.

[47] ἐνέπεσε] raro sensu pro εἰσῄει, in mentem venit.

[48] τί μέλιτος] sic Aug. ecquid tandem Melitus — Socratem doceat? ὅτι μελ. Mor.

[49] f. ἢ οὗτός γ' Ἄνυτος.

[50] διδάσκοι], sic Aug. διδάσκει Mor.

[51] ἄνθρωπον] Socratem. quid tibi volebas facere hominem? h. e. quid tu volebas f. h.

ποιεῖν; καὶ τοὺς ἄλλους ἐπὶ τοῦτ᾽ ἤγαγε. μηδένα ἀδικεῖν; περὶ πάντας γέγονε δίκαιος. ἀρχόντων ἀκούειν; πότ᾽ οὖν ὑπερεφρόνησε [52] τοῖς νόμοις πείθεσθαι; παραβέβηκεν οὐδένα. τῶν οἰκείων ἐπιμελεῖσθαι [53]; καὶ τῶν ἔξω τοῦ γένους ἐφρόντισε. τί οὖν, ἃ ποιῶν τε [54] γεγήρακε καὶ τοὺς ἄλλους ποιεῖν ἀξιῶν, ταῦθ᾽ ὡς [55] ἀγνοοῦντα διδάσκεις; ὥσπερ ἂν εἴ τις μέλιττον διδάσκοι [56] πῶς ἄν τις [57] τεχνικῶς συκοφαντοίη μεθ᾽ οὗ κατηγορῶν, ὦ πάντων ἀναιδέστατε σὺ, τολμᾷς καλεῖν σωκράτην τυραννικόν; πόθεν ἐλπίσας εἶναι πιθανός; ἐκ τῆς ἀπονοίας; ἐκ τοῦ θράσους; ἀπὸ τοῦ χρημάτων ἐρᾷν; ἀπὸ δείπνων πολυτελῶν; ἀπὸ τῆς ἐσθῆτος; ἀπὸ τῶν ἀκολούθων; εἰ γάρ τις ἄλλοθεν ἐπελθὼν καὶ μικρὸν χρόνον ἐνδιατρίψας καὶ κρίνων ἑκά- [58] τὴν γνώμην οἷς ἑώρα, παραγόμενος [59] εἰς τὸν δῆμον ἠναγκάζετο λέγειν, ὃν ἡγεῖτο δημοτικώτατον, οὐκ ἂν ὑμῖν δοκεῖ σωκράτει δοῦναι τὴν ψῆφον, ὃν ἑώρα κρείττω μὲν πλούτου, κρείττω δὲ ἡδονῶν; περὶ δὲ τοῦ τῆς ἀσίας δεσπότου μὴ συγχωροῦντα εὐθὺς, ὡς εὐδαίμων εἴη, καὶ ὅ, τι ποτ᾽ ἂν [60] οἴοιτο τὰς μικρὰς τυραννίδας, ὁ τὴν οὕτω λαμπρὰν οὔπω νομίζων εὐδαιμονίαν πῶς δ᾽ ἂν ἐπεθύμησε πολιτείας, εἰ [61] τὸ μηδένα παιδείᾳ προσέχειν λυσιτελεῖ. καὶ τί δεῖ μακρολογεῖν, ἐξὸν ἐναργεστέροις καὶ σαφεστέροις ἐπιδεῖξαι σημείοις, ὡς οὐκ ἐπαινεῖ τὰς δυναστείας τοῦτον γὰρ, ὦ ἀθηναῖοι, πολλοὶ τῶν τυράννων ἐπεθύμησαν ἰδεῖν, πολλῶν παρ᾽ αὐτοῖς ἐκπεπληγμένων τὴν ἀρετὴν σωκράτους. νομίζοντες πρέπειν ταῖς ἐξουσίαις αὐτῶν καὶ ταύτην τὴν θέαν.

52 πότ᾽ οὖν ὑπερεφρ.] ſic Aug. πότε ὑπερεφρ. Mor.

53 ἐπιμελεῖσθαι] ſic Aug. ἐπιμελεῖν Mor.

54 τε addit Aug. deeſt Mor.

55 ταῦθ᾽ ὡς ἀγν.] ſic Aug. ταῦτ᾽ ἀγν. Mor.

56 διδάσκοι] ſic Aug. διδάσκει Mor.

57 ἄν τις] ſic Aug. aliquis in maſculino. ἄν τι Mor.

58 συκοφαντοίη] ſic Aug. συκοφαντοῖ Mor.

59 παραγόμενος] ſic Aug. παραγόμ. Mor.

60 f. καίτοι τί ποτ᾽ ἂν, atqui quaenam ei erit futura ſententia de minorum regulorum poteſtatibus.

61 εἰ] ſic Aug. ἢ Mor.

θέαν. καὶ διὰ τοῦτο ἐκάλει μὲν ὁ εὐρύλοχος[62] ὁ * καρύσιος[63], ἐκάλει δὲ σκοπᾶς ὁ κρανώνιος[64], οὐχ ἥκιστα δὲ ὁ μακεδόνων ἄρχων ἀρχέλαος, δεόμενοι, πέμποντες τοὺς ἄξοντας, ἐπιστέλλοντες, ὑπισχνούμενοι. πῶς οὖν; ὁ τοὺς νέους ἐθίζων ὑπερορᾷν τῶν νόμων; αὐτῶν ἐδεόμην[65] τῶν ἐπιστολῶν. ἐν ἐκείναις τὸν ἄνθρωπον κάλλιστ' ἂν εἴδετε. μᾶλλον δὲ τί δεῖ γραμμάτων; τοῦ πράγματος αὐτοῦ βοῶντος[66]. τριῶν γάρ. ὦ ἄνδρες κατεγέλασε τυράννων καὶ δώρων τῶν παρ' ἐκείνοις, καὶ τρυφῆς, καὶ ποικίλων ἡδονῶν. αἰσχυνόμενος τοὔδαφος τῶν ἀθηναίων, καὶ τοὺς νόμους, καθ' οὓς αὐτός τε ἐγένετο τῷ πατρὶ, καὶ παῖδας ἐποιήσατο, νομίζων οὐκ εἶναι τῆς αὐτοῦ φύσεως, οὔτε θεραπεύειν τύραννον, οὔτε εὖ πάσχειν ὑπὸ τυράννου. οὐ τοίνυν ὡς καλοῦντες διήμαρτον, ἀφίσταντο τῆς πείρας, ἀλλ' ἀκούοντες ἀνάλωτον εἶναι χρήμασιν, οἴκοι καθημένω[67] προὔτεινον. ὁ δ' οὐ μετριώτερον ἡγούμενος τοῦ βαδίζειν ἐκεῖσε, ἐκεῖθεν τὸ κερδαίνειν[68] διεώσατο[69], καὶ δυνάμενος εὐπορεῖν τούτων μᾶλλον, οἷς ἀπὸ τοῦ συκοφαντεῖν ἡ πρόσοδος, ἔμεινεν ἐπὶ τῆς πενίας ἡδέως, οὐδὲ[70] ἂν θετταλίαν ὅλην, εἴ τις ἐδίδου, λαβών. τοῦτον οὖν ἀποκτενεῖτε, καὶ διὰ τοὺς ἀνύτου λόγους ὑπερόψεσθε τοὺς ὅρκους. οὐ δείσετε τὴν ὀργὴν τῶν θεῶν; οὐ πρὸς τὰ ἔργα βλέψετε, τὰς βλασφημίας ἀφέντες; οὐκ ἐγκαλέσετε[71]

τοῖς

[62] εὐρύλοχος] sic Aug. εὐρύχολος Mor.

[63] καρύσιος] sic dedi. χαρίσιος Mor. χαρίσιος Aug.

[64] κρανώνιος] sic Aug. καρώνιος Mor.

[65] τῶν νόμων; αὐτῶν ἐδεόμην] sic Aug. sine lacuna. in ed. Mor. est vacuum spatium.

[66] εἴδετε. μᾶλλον δὲ τί δεῖ γρ. τοῦ πρ. αὐτοῦ βοῶντος] sic Aug. ἴδετε. μάλιστα δὲ — πραγμ. βοῶντος Mor.

[67] καθημένῳ] sic Aug. dona offerebant, etiamsi domi, Athenis, maneret, καθήμενον Mor.

[68] malim transpositis vocabulis τὸ ἐκεῖθεν κερδαίνειν.

[69] διεώσατο] sic Aug. *repudiabat*. διεσώσατο Mor.

[70] distinguam sic, πενίας, ἡδέως οὐδὲ — vt ἡδέως non cum ἔμεινεν cohaereat, sed cum λαβὼν paulo post.

[71] vos igitur non poetis succensebitis, sed reprehensoribus poetarum?

τοῖς ποιηταῖς ἀντὶ τῶν ἐλεγχόντων; αὐτὸς μὲν σωκράτης οὐ δεινὸν ἡγεῖται τὸ τεθνᾶναι. ταῦτα γὰρ αὐτὸν φιλοσοφία [72] πέπεικεν, ὡς ἐκεῖ τῆς ἀρετῆς κομιούμενον [73] τὰ ἆθλα, ὡς ἕξοντα κἀκεῖ θεοὺς δεσπότας, ὡς ἐντευξόμενον αὐτόθι τοῖς ποιηταῖς, ὡς ἐρησόμενον [74]. ὑμεῖς δὲ μὴ σκοπεῖτε τί τῷδε κοῦφον, ἀλλὰ τί τοῖς νόμοις συμβαῖνον. οὐ γὰρ κατὰ τὴν σωκράτους ἐπιθυμίαν ὀμωμόκατε ψηφιεῖσθαι, κατὰ δὲ τοὺς νόμους τοὺς κειμένους, ὧν οὐδεὶς κωλύει μεμνῆσθαι ποιητῶν. μεγάλοι μὲν οὖν [75] αὐτὸν ἐν ᾅδου περιμένουσι μισθοὶ βίου σώφρονος καὶ κοσμίου. λαβέτω δὲ καὶ παρ' ὑμῶν [76], ὦ ἀθηναῖοι, τοὺς ὀφειλομένους, ὅτι πένης ἄνθρωπος, γυναικὶ συνοικῶν, παιδία τρέφων, ἐπὶ [77] μὲν τὸ συλλέγειν ἀργύριον καὶ δι' ὧν ἂν ὑπῆρχε τρυφᾷν, οὐκ ἐτράπετο. διδάξας δὲ τοὺς ενδον ἀνέχεσθαι τῆς τύχης, κοινὸς ἐπίτροπος περιῄει τῶν πολιτῶν, ζητῶν καὶ πυνθανόμενος, εἴ τῳ παῖς [78] ὑπὸ μέθης ἢ κύβων ἢ τινος ἄλλου διέφθαρται κακοῦ. καταβοῶν, πατέρων ῥᾳθυμούντων, ἐπεγείρων στρατηγοὺς [79] καθεύδοντας, ἐνάγων εἰς φροντίδας ῥήτορας. λυπῶν λύπην τὴν λυσιτελοῦσαν. ἑώρα γὰρ καὶ τοὺς ἰατροὺς ταύτην ἰόντας. τούτων ἦν μιμητὴς περὶ τὸ βέλτιον μέρος. οἱ μὲν γὰρ τοῖς σώμασι βοηθοῦσιν, ὁ δὲ τὴν ψυχὴν ἐπηνώρθου. τοῖς μὲν οὖν τὸ φαυλότερον ἰωμένοις ἔχετε χάριν, καὶ καλῶς ποιεῖτε. τὸν δ' ὑπὲρ τοῦ τιμιωτέρου [80] πεπονηκότα ἀποκτείνετε; καὶ τοῦτο λήψεται μισθὸν ὅτι πάντας ἀθηναίους ἐβούλετο καλοὺς κἀγαθοὺς εἶναι; καὶ

ὁ μὲν

[72] malim ἡ φιλοσοφία.

[73] κομιούμενον] sic Aug. κοσμιούμενον Mor.

[74] ἐρησόμενον] eos puta, poetas nimirum περὶ τῶν ἀπορουμένων.

[75] οὖν addit Aug. deest Mor.

[76] ὑμῶν sic Aug. ἡμῶν Mor.

[77] ἐπὶ] sic Aug. ἐπεὶ Mor.

[78] παῖς] sic Aug. τὶς Mor.

[79] στρατηγοὺς] sic Aug. στρατοὺς Mor. Sed f. vtrumque est copulandum ad hunc modum. ἐπεγείρων στρατούς. στρατηγοὺς καθεύδοντας ἐνάγων εἰς φροντίδας. ῥήτορας λυπῶν λύπην.

[80] τιμιωτέρου] sic Aug. τιμιωτάτου Mor.

ὁ μὲν πολλῶν υἱέσιν ἀμείνων ἐγένετο τῶν πατέρων, ὑμεῖς δὲ τοὺς [81] τούτου παῖδας εἰς ὀρφανίαν ἐμβαλεῖτε; μᾶλλον δὲ εἰς ἀτιμίαν; ποῦ γὰρ ἔτι φανοῦνται; ποῦ φθέγξονται; ποῦ παῤῥησιάσονται, τῆς τοῦ πατρὸς συμφορᾶς οὐκ ἐώσης; κλαύσατε παιδία δυστυχῆ. κλαῦσον ξανθίππη ταλαίπωρε. σωκράτης μὲν οὐδέποτε τοῦτο ποιήσει. θαῤῥεῖ γὰρ τὴν τελευτὴν, καὶ τὴν ἀποδημίαν οὐ δέδοικεν. πολὺ γὰρ τῶν ἐνταῦθα τόπων ἡδίων, ὡς λόγος, ὁ τοῖς δικαίοις ἡτοιμασμένος. οὔκουν αἰσχρὰν ζητήσει σωτηρίαν, οὐδὲ τὴν μελετηθεῖσαν ἀνδρίαν ἐν τῷ [82] δικαστηρίῳ καταλύσει, νομίζων ἀμφοτέροις αἰσχρὰν εἶναι τὴν ἱκετείαν, καὶ αὐτῷ, καὶ τῇ πόλει, τῷ [83] τὸν δοκοῦντα σοφὸν, ὥσπερ τινὰ βάρβαρον, φρίττειν τὸν θάνατον. ἀλλ᾽ ὑμεῖς δεήθητε τῶν δικαστῶν. ἀντιβολήσατε. δακρύσατε. καὶ αὐτὸς δὲ [84] οὐκ ὀκνήσω μεθ᾽ ὑμῶν [85] ἄνδρες ἀθηναῖοι. φίλον εἱλικρινῆ, χρηστὸν ἄνδρα, σύμβουλον ἀγαθὸν, πολίτην δίκαιον, λυπηρὸν μὲν ἐνίοις, συμφέροντα δὲ τοῖς εὐνοοῦσι, σώσατε, διατηρήσατε. στρατηγεῖν μὲν οὐκ ἂν δύναιτο. σωφρονίζειν δὲ ἐπίσταται. στόλον μὲν ἄγων οὐκ ἂν ἐκπλεύσειεν. ἐκπλεῖν [86] δὲ πολλοὺς ἐνεὶς ὕβριν οὐκ ἂν ἐῴη. μέγα μὲν ὑμῖν οἱ νόμοι καὶ ἡ τῶν δικαζόντων ψῆφος, μικρὸν δὲ οὐδὲ σωκράτης τηρῶν πλημμελοῦντας, μεμφόμενος ἀδικοῦσι συνεχῆ τινα ταύτην, ὅπερ ἔφην, λειτουργίαν ἤδη λειτουργῶν τῇ πόλει. πόσους

οἴεσθαι

[81] τοὺς addit Aug. deeſt Mor.

[82] ἐν Aug. etiam addit, et Mor. omitt.

[83] τῷ] ſic Aug. τὸ Mor.

[84] δὲ] ſic Aug. δὴ Mor.

[85] μεθ᾽ ὑμῶν] ſcil. ἀντιβολεῖν καὶ δακρύειν. alloquitur Xanthippen et liberos Socratis. tum ſubaudiendum eſt οὑτωσί πως λέγων. his ferme verbis. tum incipit illa aſſimulata oratio vel interceſſio pro Socrate apud iudices.

[86] f. ἐκπλεῖν δὲ πολλοὺς ἂς ὕβριν, οὐκ ἂν ἐῴη. non autem facile ſiuerit multos ad ſuperbiam et iniurias petulantiae atque contumeliae plenas afferri. ἐκπλεῖν ita ſit figurate accipiendum.

οἴεσθε διὰ τȣ̃τον [87] ἀμελήσαντας ἂν υἱέων ἐπιμεληθῆναι [88]; πόσȣς πολεμήσαντας ἂν ἀδελφοῖς ȣ̓ τολμῆσαι; πόσȣς κακώσαντας γονεῖς [89], τεθεραπευκέναι; πρὸ γὰρ τῶν δικαστηρίων ἐφοβȣ̃ντο τὰς ἐπιτιμήσεις σωκράτȣς, εἰδότες ὅτι κατήγορον μὲν ἔνι καὶ πρίασθαι, λογιστὴν δὲ τοιȣ̃τον καὶ τῶν δικαίων φύλακα, τῶν ἀμηχάνων διαφυγεῖν ἢ πεῖσαι σιγᾶν. διὰ τȣ̃τ᾽ ȣ̓̃ν ἀποθανεῖται καὶ δώσει δίκην, ὅτι βελτίȣς ἐν οἷς ἔδακνε καθίστη; καὶ τῶν μὲν παρ᾽ ἐκείνȣ λόγων ἀπαλλαγῆναι ζητεῖτε, τὸν δ᾽ ἐπὶ τȣ́τοις ἐσόμενον ȣ̓ δεδοίκατε λόγον, ὅτι ἀθηναῖοι βȣλόμενοι περὶ πάντα μᾶλλον, ἢ τὰς ψυχὰς, ἐσπȣδακέναι καὶ πλȣτεῖν [90] μετ᾽ ἀφροσύνης πολίτην τινὰ αὐτῶν ταῦτα ȣ̓κ ἐπιτρέποντα, ἀλλ᾽ αἰσθανόμενον καὶ λυπȣ́μενον καὶ προσιόντα καὶ νȣθετȣ̃ντα, κοινόν τινα πάντων ἐπιμελητὴν περινοστȣ̃ντα, καθάπερ τινὰ πολέμιον τῶν πολλάκις δῃωσάντων τὴν χώραν, ἀπέκτειναν, ȣ̓ βίον, ȣ̓ λόγȣς [91], ȣ̓ πράξεις, ȣ̓κ αὐτὸ τὸ γῆρας αἰδεσθέντες. μικρὰν οἴεσθε ταῦτ᾽ εἶναι βλάβην; ἢ δόξειν [92] ποτε τὴν τοιαύτην πρὸς ἑτέρȣς ἔσεσθαι μετρίαν, ὅταν τȣ̀ς [93] παρ᾽ αὐτῇ βελτίστȣς ὁμῶς μεταχειρίζηται; νῦν μέν τις ζῶντα βλέπων ἴσως ἐπιθυμεῖ τεθνεῶτα ἰδεῖν. ἀποθανόντος δὲ καὶ λωφήσαντος τȣ̃ θυμȣ̃. καὶ λογισμῷ τȣ̃ πράγματος ἐρωμένȣ, πολλὰ στενάζειν οἶμαι πάντας, καὶ μέμψεσθαι [94], καὶ κατηγόροις, καὶ ψήφῳ, καὶ πᾶσι, καὶ σφίσιν αὐτοῖς [95], ὅταν ἡ φωνὴ σωκράτȣς, ὅταν αἱ διατριβαὶ τὴν μνήμην εἰσίωσιν, ὅταν οἱ συνήθεις ἐκείνῳ πενθῶσιν,

[87] τȣ̃τον] sic Aug. τȣ́των Mor.

[88] ἐπιμεμελῆσθαι] sic Aug. ἐπιμελᾶσθαι. Mor.

[89] κακώσαντας γονεῖς interpone ἄν.

[90] post πλȣτεῖν addit Mor. μὲν, sed deest Aug. et deleui. aut si seruatur, add. erit δὲ post ἀφροσύνης.

[91] λόγȣς] sic Aug. λόγον Mor.

[92] δόξειν] sic Aug. δόξαν Mor.

[93] f. ὅταν τȣ̀ς παρ᾽ ὑμῖν (aut περὶ ὑμᾶς) βελτίστȣς ὁμῶς μεταχειρίζητε.

[94] μέμψεσθαι] sic Aug. μέμψασθαι Mor.

[95] ψήφῳ, καὶ πᾶσι, καὶ σφίσιν

σιν, ὅταν οἱ φίλοι κλάωσιν [96]. ὅταν οἱ ξένοι καταπλέως, μὲν ὡς συνεσόμενοι τἀνδρί, τεθνεῶτα δὲ εὑρόντες, ζητῶσι τὸν τάφον. ὅταν ἕτερος πρὸς ἕτερον λέγῃ, δεικνὺς ἅμα τὸν τόπον· ἐνταῦθα περὶ ἀνδρείας, ἐνταῦθα περὶ σωφροσύνης ἐποιήσατό ποτε λόγους. ἐνταῦθα περὶ δικαίου. πρόδικον ἐνταῦθα λέγων ἐνίκα. πρωταγόραν ἐκεῖ. τὸν ἠλεῖον ἄλλοθι. τὸν λεοντῖνον ἑτέρωθι. τίς οἴσει τὴν μνήμην ἀδακρυτὶ τῶν τροπαίων [97] τούτων; πῶς ἀλλήλους ὀψόμεθα μετὰ τὸ κώνειον; πολλά, ὦ ἀθηναῖοι, πολλὰ παρόντα μὲν δυσχεραίνεται [98], πεπαυμένα δὲ ποθεῖται. μὴ δὴ [99] ποιήσητε τοὺς ἐν ταῖς παλαίστραις λόγους ὑπὲρ χρημάτων τοῖς συνοῦσιν εἶναι, μηδ᾽ ἐπικίνδυνον ἀποφήνητε τῆς σοφίας τὴν κτῆσιν ἐν τῇ λήξει τῆς ἀθηνᾶς. μηδ᾽ ἀναμείνητε θέαμα δεινὸν καὶ τῆς πόλεως ἀλλότριον, ἐκφερόμενον μὲν [100] ἀπὸ τοῦ δεσμωτηρίου σωκράτην, ἔρημον δὲ τὸ ἄστυ τῆς ἐκείνου φωνῆς, ὥσπερ τινὸς ἀηδόνος. τοὺς δ᾽ [1] ἑταίρους ἐν μὲν τῷ θάπτειν σιγῇ καταρωμένους ὑμῖν, ἔπειτα δὲ φεύγοντας ἄλλον ἄλλοσε· τοὺς μὲν εἰς μέγαρα, τοὺς δ᾽ εἰς κόρινθον, τοὺς δ᾽ εἰς ἦλιν, τοὺς δ᾽ εἰς εὔβοιαν. μεταφέροντας ἑτέρωσε τὸ τῆς ἀττικῆς ἄνθος, παρ᾽ οὓς ἴοιεν, λέγοντας δέχεσθε [2] τοὺς ἀθήνηθεν, ὦ ἄνδρες, φυγάδας, οὐ προδόντας [3], οὐδ᾽ ἀστρατεύτους. οὐδὲ τὴν ὥραν ἀποδομένους, οὐδ᾽ ὧν ἐν τοῖς νόμοις αἱ τιμωρίαι τετολμηκότας οὐδέν, ἀλλ᾽ ἐγκαλουμένους ἔρωτα λόγων καὶ παιδείας. ταῦτα πέπεικε λύκων. ταῦτ᾽ εἰσηγήσατο μέλιτος. ἐπὶ τούτοις ἄνυτος ἐδίωκεν. εἴδο-

μεν

σιν αὐτοῖς] ſic Aug. ψήφοις καὶ σφίσιν αὐτοῖς Mor.

96 κλάωσιν] ſic Aug. κλαύσωσιν Mor.

97 τὴν μνήμην ἀδακρυτὶ τῶν τρ.] ſic Aug. et m. Mor. τὴν γνώμην ἀδ. μετὰ τῶν τρ. Mor.

98 δυσχεραίνεται] ſic Aug. aegre feruntur. δυσχεραίνετε Mor. deſiderantur ποθεῖτε μηδὲ Mor.

99 ποθεῖται. μὴ δὴ] ſic Aug.

100 μὲν addit Aug. deeſt Mor.

1 τοὺς δ᾽] ſic Aug. δ᾽ deeſt Mor.

2 δέχεσθε] ſic Aug. δέχεσθαι Mor.

3 προδόντας] ſic Aug. προδότας Mor.

μεν σωκράτην κρινόμενον. εἴδομεν κατεγνωσμένον. εἴδομεν δεδεμένον. εἴδομεν ἀποθνήσκοντα. ταῦτα παρῄνεσε φεύγειν, ταῦτα ζητῆσαι καταφυγήν. οὐκοῦν καὶ ἀσμένως δέξονται καὶ παραμυθήσονται καὶ δώσουσι θαῤῥεῖν. οἱ δὲ ἱδρυθέντες ὡς ἑκάστῳ συμβαινοι [4], καὶ μεταδιδόντες ὧν ἔχουσι, πρῶτον μὲν πολλὰς πόλεις σεμνοτέρας τῶν ἀθηνῶν ἀποδείξουσι κατά γε τὴν σοφίαν, ἔπειτα τοῖς λόγοις ἀμυνοῦνται τοὺς αὐτόχειρας σωκράτους, οὐ τοὺς κατηγορηκότας, ὦ ἀθηναῖοι, τουτουσὶ μόνους, ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς [5], καὶ τὴν ἄλλην πόλιν. ὡς τῶν ἐπιτρεψάντων ἐν τῷ μὴ κωλῦσαι δεδρακότων. οὐκοῦν ἀνεξάλειπτον πρόσεισι τοὔνειδος, καὶ χρόνος οὐδεὶς στήσει τὴν φήμην. ὅταν γὰρ οἱ τῷ λέγειν διαφέροντες εἰς γραφὴν ἐγκατάθωνται πράξεις ἢ χείρους ἢ βελτίους, ἀνάγκη ταύτας ἀθανάτους μένειν. οὐχ ὁρᾶτε τὸν * μίνω δεινὰ [6] πάσχοντα ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καὶ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διὰ τοῦ τῆς πασιφάης ἔρωτος ἐν αἰσχύνῃ γεγενημένην; ταῦτα μέντοι πολλοὺς ἀνθρώπους ἔλαθεν, εἰ μὴ πανταχοῦ τὸν λόγον αἱ τραγῳδίαι διέσπειραν. νῦν δ' ἀνθ' ὧν τῇ πόλει χαλεπῶς προσενήνεκτο, δύναμιν ἔχων ἐν τῇ θαλάττῃ, διὰ τῶν ποιητῶν καὶ τελευτήσας κολάζεται. μὴ τοίνυν πολλὰς γλώττας ἐφ' ὑμᾶς αὐτοὺς κινήσητε [7], μηδὲ τοὺς τὸ πρᾶγμα ἐλαύνοντας [8] ἐχθροὺς τῇ πόλει ποιήσητε. καὶ τί δεῖ τοῖς ἐσομένοις συγγράμμασι πείθειν μὴ βουλεύεσθαι κακῶς [9]; τὸν πύθιον, ὦ ἀθηναῖοι, δείσατε. τὸν χρησμὸν αἰδέσθητε, τὴν ἀπὸ δελφῶν μαρτυρίαν, καὶ μηδὲ

τὸν

[4] συμβαίνοι] sic Aug. συμβαίνει Mor.

[5] post ὑμᾶς addit Mor. ἀλλὰ, deest Aug. et deleui.

[6] μίνω δεινὰ] sic dedi de meo. μὲν ὁ δεῖνα Mor. et m. ἴσ. ὡς δεινά.

[7] κινήσητε] sic Aug. κινήσετε Mor.

[8] ἐλαύνοντας] sic Aug. ἐμέοντας Mor. et ἴσ. ἐλεοῦντας m. Mor. malim ἐλάσοντας.

[9] βουλεύεσθαι κακῶς; sic Aug. et quid opus est, per volumina post futura, hoc est ostentando minas a maledicentia historicorum et poetarum, quos ventura secula ferent, vobis persuadere, vt caueatis errorem in capiendis consiliis super

per

τὸν τοῖς ἐκ τοῦ [10] τρίποδος κεκοσμημένον ἀπολέσητε ψήφοις [11], μηδὲ μιμήσησθε τὸν θρασὺν ἐκεῖνον ἴδαν, ὃς ἔλαβε [12] τόξον, ὥς φασιν, ἐπὶ τὸν θεόν· πόλεμος ἐστι καὶ τοῦτο πρὸς τὸν ἀπόλλω, πόλεμος ἐξ ἀττικοῦ δικαστηρίου πρὸς τὰ μέσα τῆς γῆς. ἐκεῖθεν μὲν ὁ θεὸς κηρύττει· σοφώτατος [13] ἀνδρῶν σωκράτης βοᾶτε [14]. πῶς οὖν πέμψετε θεωροὺς εἰς τὰ πύθια. πῶς οἴσετε [15] πορευθέντες; πῶς εὔξεσθε; πῶς, ἤν τι δέῃ, χρήσεσθε [16] τῷ τρίποδι, πολλὴν φλυαρίαν τῶν λογίων [17] κατεγνωκότες; καίτοι τίνες ἂν ὑμῶν δικαιότερον ἂν συμπράττοιεν [18] εἰς δόξαν τῷ μαντείῳ, δι' οὗ τὰς ἀποικίας ἐπέμψατε· δι' οὗ μήδους ἀπωλέσατε, δι' οὗ κακῶν ἑτέρων εὕρασθε λύσεις, δι' οὗ τὴν προηροσίαν [19] ὑπὲρ τῶν ἑλλήνων θύετε. φέρε, εἰ τοῦ [20] πιέζοντας (ὃ μὴ γένοιτο) ζητοῦντες [21] παρὰ τοῦ θεοῦ, καθάπερ ἔμπροσθεν, λύσιν, ὁ δὲ ὑμᾶς, ὥσπερ τὸν ἀρχιλόχου φονέα, διαῤῥήδην ἐξελαύνοι [22] τοῦ νεῶ, μουσῶν

per re tam graui? βούλεσθαι κακ. Mor.

[10] μηδὲ τὸν τοῖς ἐκ] sic Aug. scil. τοῖς ἀνῃρημένοις] μὴ τὸν ἐκ Mor.

[11] ψήφοις] sic Aug. melius id quidem, quam vulgata ψῆφον. malim tamen in sing. ψήφῳ.

[12] ἴδαν, ὃς ἔλαβε] sic Aug. ἴδην, ὃς ἔλαβε Mor.

[13] praefero ex Aug. σοφώτατος ἀνδρῶν σωκράτης, vulg. σοφώτατον ἀνδρ. σωκράτην. vt verba sint materialiter accipienda, pro ipsa formula, praeconio diuino promulgata.

[14] post σωκράτης addit Aug. βοᾶτε. id quod prodit, hanc ferme sententiam deesse, ὑμεῖς δὲ πονηρότατοι ἀνδρῶν σωκράτης βοᾶτε.

[15] οἴσετε] num θύσετε, sacrificabitis illuc delati?

[16] χρήσεσθε] sic dedi. χρήσησθε Mor.

[17] λογίων] sic Aug. λόγων Mor.

[18] συμπράττοιεν] sic Aug. συμπράττοεν Mor.

[19] προηροσίαν] sic Aug. προαροσίαν Mor.

[20] lege εἰ τευ (enclitice, id est τινος) si qua re, vel si quo malo vos premente.

[21] post ζητοῦντες videtur ἥκοιτε aut simile quid deesse. Subaudi πρὸς τὸ μαντεῖον τὸ ἐν Δελφοῖς.

[22] ἐξελαύνοι] sic Aug. ἐξελαύνει Mor.

μουσῶν ὑμᾶς ἀπεκτονέναι καὶ αὐτοῦ θεράποντα ὑπειπὼν, καλήν γ' ἂν [23] εἴημεν δόξαν ἐν τοῖς ἕλλησιν ἰσχηκότες. καὶ τούτῳ [24] μὲν ἦν εἰς τὸν τοῦ πολέμου νόμον ἀναχώρησις. ὑμᾶς δὲ τί τῶν ἁπάντων παραιτήσεται [25]; τοὺς αὐτοῦ ποθ' ἱερεῖς οὗτος αὐτὸς ὁ θεὸς ὑπὲρ αἰσώπου χαλεπαίνων περιέβαλε [26] κακοῖς. καίτοι τίς ἂν μὴ φιλονεικῶν ἀπεικάσειεν αἴσωπον τὸν φρύγα σωκράτει τῷ ὑμετέρῳ [27]; πῶς οὖν δεῖ νομίζειν πρᾴως οἴσειν τὸν τοῦδε θάνατον; ᾧ δεινὸν ἔδοξεν ἐκεῖνος ὁ πρότερος. καλήν γε δόξαν ἐν τοῖς ἕλλησιν ἕξομεν ἄνευ τι πέσωμεν καὶ ζημίας [28]. καὶ γὰρ εἰ ψήφοις ἀποθανεῖται καὶ δικαστηρίου τι σχῆμα [29], μείζων αἰτία τὸ μηδὲ ὀργῇ προσθεῖναι τὸ κακὸν ἐξεῖναι. τὸ δὲ καὶ τὴν πρύμναν ἐξέφθαι τοῦ πλοίου, τοῦ τὸν [30] χορὸν εἰς τὴν δῆλον ἄγοντος, οὐ φαίνεται δηλοῦν ὡς ἐμποδὼν ὁ θεὸς ἵσταται τῇ τελευτῇ, καὶ τὴν σώζουσαν φέρει. μέλει τοῖς κρείττοσιν, ὦ ἀθηναῖοι, μέλει τῶν φιλομούσων. σημεῖον δὲ λιβέθριοι [31] μετὰ τὸν ὀρφέως φόνον δι' ἀμουσίας [32] ἔδοσαν δίκην, καὶ κατέχεται [33] τὸ χωρίον ἀπαιδευσίᾳ συχνῇ. καίτοι τοῦτο ποίας οὐ νόσου δεινότερον; τίνων οὐκ αὐχμῶν βλαβερώτερον; καὶ τετυφλῶσθαι τὴν διάνοιαν καὶ ζῆν ἐν ἀγνοίᾳ τῶν καλῶν, καὶ μηδὲν διαφέ-

ρειν

[23] γ' ἂν] ſic Aug. γὰρ Mor.

[24] τούτῳ] Archilochi peremtori.

[25] παραιτήσεται;] ſic Aug. deprecabitur? noua tum init ſententia. τοὺς αὐτοῦ ποθ' ἱερεῖς οὗτος — Hic ipſe deus aliquando ſuos ipſius ſacerdotes (Delphos), ſuper Aeſopo ſuccenſens, vltus eſt.

[26] περιέβαλε] ſic Aug. περιέβαλλε Mor.

[27] ὑμετέρῳ] ſic Aug. ἡμ. Mor

[28] ἄνευ τι πέσωμεν καὶ ζημίας] ſic Aug. πέσωμεν deeſt Mor. f. ἄνευ τῆς ζημίας. vt damnum inde exſtiturum iam ne commemorem.

[29] f. καὶ δικαστηρίου προσέσται τι σχῆμα.

[30] τοῦ τὸν] ſic dedi. τοῦτον Mor.

[31] λιβήθριοι Aug. λαβήθριοι Mor.

[32] δι'] lege τὴν ἀμουσίας — ſcil. δίκην.

[33] ἔδοσαν δίκην, καὶ κατέχεται] ſic Aug. ἔδωκεν δικ. κ. ἀντε. Mor.

ρειν βοσκημάτων· ἀλλ᾽ ὑμεῖς μὴ ἁμάρτητε[34] τοιοῦτον μηδὲν, μήτε πάθοιτε. κρίτων, ἡλικιῶτα σωκράτους καὶ δημότα, λέγε πρὸς τούτους ἃ σύνοισθα τῷ φίλῳ. ποῦ τοῦ σαλαμινίου λέοντος οἱ παῖδες. ἐφ᾽ ὃν[35] ὑπὸ τῶν τριάκοντα πεμπόμενος οὗτος ἀπῆλθεν οἴκαδε. φανεῖται μεμνημένος δημότης[36] τῆς προαιρέσεως. καὶ τῶν[37] ἀμφὶ θράσυλλον καὶ περικλέα τοὺς οἰκείους καλῶ, τῶν τὸ σωκράτους μέρος οὐκ ἀπολωλότων ἀκρίτων[38]. παῦσαι θορυβῶν[39] ἄνυτε. δεῖσον τὸ μέλλον. μὴ νίκην νίκα καδμείαν. ὅρα μὴ τήμερον ἡσθεὶς, ὕστερον ὀδύρῃ σαυτόν· εἷλε καὶ καλλίξενος τοὺς στρατηγοὺς, ἀλλ᾽ ὅμως ἑλὼν ἀπώλλυτο. φύλαξαι[40] δὴ τὸ παράδειγμα, καὶ λῆξον λοιδορῶν[41]. λύει * σοῦ[42] τὰς βλασφημίας φαίδων, μετὰ τὸν χείρω βίον φιλοσοφῶν. οὕτως εἴωθε σωκράτης διαφθείρειν νέους.

34 ἁμάρτητε ſic Aug. ἁμαρτάνοιτε Mor.

35 ἐφ᾽ ὃν] ſic Aug. ὑφ᾽ ὃν Mor.

36 f. δημότης (Criton) δημότου (Socratis) τῆς προαιρέσεως. planum faciet Crito teſtatumque, ſe ſui popularis voluntatem meminiſſe.

37 τῶν] ſic Aug. τὸν Mor. deſignantur illi decem Athenienſium imperatores, qui, quod ciues in pugna ad Arginuſas nauali perſoluere per tempaſtatis obortae vehementiam non potuiſſent, cicutam bibere coacti fuerint, num in his Pericles quoque fuerit, illius clari Periclis filius, quaere apud Xenophontem. nunc non vacat. Hi iidem imperatores paulo poſt quoque deſignantur.

38 ἀκρίτων] ſic Aug. ἀκρίτως Mor.

39 θορυβῶν] ſic Aug. θορύβου Mor.

40 φύλαξαι] ſic Aug. φύλαξον Mor.

41 malim λοιδοριῶν. a nomin. λοιδορία.

42 λύει σοῦ] ſic dedi. λύεις Aug. λύσον Mor. f. lege eſt λύσας τὰς βλασφημίας, ὦ φαίδων.

LIII.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΕΙΣΦΟΡΑ ΝΟΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΙΣΙΟΝΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΤΩΝ ΑΡΧΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑΓΩΓΑΣ.

ARGVMENTVM.

I*ngressus familiares in praetoria et domos Iudicum* horis pomeridianis hac Oratione insequitur Libanius acerbe, etsi non sine metu aliquo: per quos videlicet ingredientes, Magistratus, quo volebant, ducebant, qua sermonibus, qua submissionibus, qua minis, qua praemiis, siquidem, vt haec ipsa per Curiales, Milites, Adsessores, Doctores, Medicos, mercede redemptos, fierent: vnde mali quidem supplicio liberabantur, innocentes afficiebantur, bonis exuebantur, carceri mancipabantur, iniuriis plumboque affecti: inde iniusti audaciam sumebant, ac nominatim qui in Curiis et exercitu eminentiores erant. Inde hanc operam nauantium quaestus immodici, inde Iudicum opes immensae, hinc artificum proiecta ad quidvis ferendum submissio, hinc Tyrannica administratio.

Ad hos igitur ingressus abolendos Imperatorem hortatur Libanius, simul et Obiectionibus occurrit: quarum Prima haec est, *quod iam multo tempore hi ingressus inualuerint.* Cui respondet, etiam perperam facta diu inoleuisse, quantoque vetera, tanto celerius tollenda; nonnullorum quoque Magistratuum exemplo, qui clausas domos habuere: vbi ostendit, vnde haec morum immutatio facta fuerit. Secunda, *etsi sint ex Ingredientibus, qui iniusta petant, non ideo tamen statim accipere.* Cui respondet, Magistratuum ea ingenia hac tempestate fuisse, vt tandem euincerentur. Tertia, *vtilitatis aliquid per hos ingressus afferri, eo quod Iudices de nonnullis, quae nesciant, moneri possint.* Cui respondet, de his, quae ad Rempubl. pertinent

nent, aliunde Iudices satis moneri, item posse ab Adsessoribus suis moneri: denique plus periculi subesse, quia plures mali sint. Quarta, *an igitur et Doctores ab his ingressibus arcendi?* Cui respondet, imo arcendos, quod et ipsi pecuniarum cupidi sint, et ex hoc quaestu multi diuitias comparauerint. Quinta, *an igitur et Medici arcendi?* Cui respondet, non arcendos, dummodo non alios sermones habeant, quam super morbo, eiusque cura, dummodo etiam praesentibus aliis; vbi ostendit, per hos ingressus Medicos ad ingentes diuitias euasisse. Sexta, *Solatium saltem hoc laboribus Magistratuum inuideri non debere.* Cui respondet, imo Iudicum negotia ita turbari; suppetere etiam alias Iudicibus recreationes, veluti Spectaculorum, Cantus, Poëtarum, Rhetorum. Septima (ipsum Libanium respiciens) *Quod et ipse huiusmodi ingressus vsurpauerit.* Cui respondet, non vltro id a se factum, sed vocatum et inuitum fecisse, neque reniti licuisse, siue metu Iudicum, siue periclitantium amore. Igitur tandem ad hos ingressus abolendos hortatur Imperatorem, Legemque sanciendam, post simile Edictum a Cynegio, Praefecto Praetorio, super hac re haud ita pridem promulgatum.

Alterum insuper caput huic Legi addi suadet, *aduersus conuiuia Iudicum*, ad quae ipsi descendebant, vel alios vocabant.

Gothofr.

CONSTITVTIONES

QVAEDAM

VALENTINIANI SEN. GRATIANI, HONORII,

CODICE THEODOSIANO

DE

INGRESSIBVS IN DOMOS IVDICVM

Titulo, De Officio Rectoris prouinciae.

Lex II. *Impp.* VALENTINIANVS *et Valens AA. Haue Arthemi charissime nobis.*

Iudex sibi hanc praecipuam curam in audiendis et discingendis litibus impositam esse non ambigat, ita, vt non in secessu *Domus* de statu hominum vel patrimoniorum, sententiam proferat,

ferat, sed apertis secretarii foribus, intro vocatis omnibus, aut pro Tribunali locatus, et ciuiles, et criminales controuersias audiat, ne congruae vltionis animaduersio cohibeatur. Absit autem, vt Iudex popularitati et spectaculorum editionibus mancipatus, plus ludicris curae tribuat, quam seriis actibus. Dat. Kal. Octob. Aquileiae, Diuo Iouiano et Varroniano Coss. 364.

III. *Iidem A A. ad Valerianum Vic. Hispaniarum.*

Libellos Iudicibus, postquam se receperint, vetamus offerri, ne super alienis caussis vel statu pronuntient, quando ab Officii conspectu atque ab oculis publicis recesserint. Praelata VII. Id. Septembr. Veronae, Valentiniano et Valente A A. Coss. 365.

VI. *Impp. Valens,* GRATIANVS, *et Valentin. A A A. ad Antonium P P.*

Ne quis *Domum* Iudicis ordinarii post-meridiano tempore ex occasione secreti ingredi familiariter affectet, eiusdem duntaxat prouinciae, siue notus Iudici, siue etiam ignotus, gestet tamen honoris authoritatem praeferens. Dat. V. Kalen. August. Mogantiaco Gratiano A. IV. et Merobaude Coss. 377.

Ex Tit. De Officio Iudicum Ciuilium.

Lex vnica. Imppp. Arcadius, Honorius et Theodosius A A A. Curtio P. F. P.

Honorati, qui lites habere nascuntur, his horis quibus causarum merita vel facta panduntur, residendi cum iudice non habeant facultatem: Nec meridianis horis a litigatoribus iudices videantur. Quina itaque pondo auri tam iudici, quam eius officio et honoratis parem mulctam adscribendam esse cognoscas, si quis contra praeceptum huiusmodi venire tentauerit. Dat. III. Non. Febr. Romae, Basso et Philippo VV. CC. Coss. 408.

Non diu quaerendus fuit Imperator, ad quem haec Oratio habita fuit, neque etiam quando ea habita fuerit: Meminit quippe ea Libanius *Cynegii, Praefecti Praetorio,* et quidem recenter defuncti, qui sane Praefectus Praetorio Orientis fuit, ab A. D. 384. ad annum vsque 388. vt discere est ex *Constitutionibus Codicis Theodosiani,* item e duobus Zosimi locis *lib.* 4. *bi-*

4. *histor. pag* 762. *et* 769. et Idacio in *Chronico Anno Theodosii M. decimo*, id est A. D. 388. Qui quidem Cynegius est ille, qui prohibendis per Aegyptum sacrificiis, templisque occludendis a Theodosio M. in Aegyptum missus fuit: Quare verosimile, hanc Orationem habitam A. D. 389.

Caeterum huic, quam nunc primum damus, Libanii Orationi *Aduersus familiares in Magistratuum seu Iudicum domos ingressus*, gemina germana est altera Libanii, quam Doctiss. *Federicus Morellus e Codice Bauarico* edidit, *hoc tit. κατὰ τῶν προσεδρευόντων τοῖς ἄρχουσιν*: quam et ideo ἀνεκδότῳ huic hactenus subiecimus, propter argumenti paritatem: Quin et mens ea mihi, Morelliana illa Libanium huic nostrae praelusisse, vtpote cum haec longe accuratior et prolixior sit; et ita quidem praelusisse, vt illam non cominus habuerit: Statim quippe initio huius Orationis profitetur, se nondum hac de re apud Imperatorem egisse; Imo se metu quodam hactenus fuisse impeditum, a quo nec tum immunis esset: quod rursum indicat *pag.* 80. *circa fin. et p.* 101. Quae causa fuerit procul dubio prioris illius supprimendae, simul et repetita praelectione et accuratione hanc conscribendae, vt proinde haec Oratio quodammodo *νέα ἔκδοσις* sit: Ita tamen, vt illa vlterius et plenius consulat, vt ad eam ostendetur.

Quantum vero curae suae fecerit Libanius hoc Argumentum, quamque Ingressus seu Introitus familiares in Iudicum domos sublatos voluerit, qui integritatem Magistratuum in iure reddendo intercipiebant, ostendunt duo insuper loca ex aliis eius Orationibus: Ac primum quidem ex *Orat. ad Icarium* qua Icario praecepta bene administrandi suppeditat. *Ἀλλὰ μηδ᾽ ἀναπετάσειας δείλης πολλοῖς ποσὶ τὰς θύρας, ἐχθροὶ τῆς δίκης, ὡς οὐδὲν οὕτω τῇ θεῷ ταύτῃ πολέμιον· ἐκ γὰρ ὧν οὐκ ἐῶσιν ἰσχύειν τοὺς νόμους, ἐκ τούτων κερδαίνουσιν, οὕτω δὲ μέγα τοῦτο ἄρχουσι κακὸν, ὥστε κᾂν μηδὲν ἐνταῦθα βλάπτηται τὸ δίκαιον, ἀλλὰ δοκεῖ γε· σωφρονοῦντος δὲ ἂν εἴη καὶ τοῦτο δεδιέναι, τὰς μὲν εἰσόδους ταύτας μηδέποτε ἴδοιμεν.* Id est, *neque vero aperies meridie multis pedibus ianuas, siquidem hostes sunt Iustitiae, cui Deae nihil tam aduersum: ex eo quippe quod non permittunt Leges obtinere, exinde lucrum faciunt. Adeo vero magnum istud Magistratibus malum est, vt etiamsi nullo modo exinde ius laedatur, saltem ita videatur. Caeterum temperantis viri fuerit, et hoc etiam vereri, ne credatur, ne quando huiusmodi ingressus videamus.* Idem Libanius rursum *Orat.* Πρὸς Εὐστάθιον, *περὶ τῶν τιμῶν. τοῦ γὰρ νόμου, καθ᾽ ὃν οὐκ ἔξεστι, τοῖς ἄλλοις εἰς τὰς τῶν ἀρχόντων καταγωγὰς, βαδίζειν, ἥκοντες τε καὶ κρατοῦντος, καὶ τὰς εἰσόδους κωλύοντος,*

τὰ μὲν τῶν ἄλλων ἐκεῖσε γραμματεῖα καθ' ἑκάστην φέρετε τὴν ἡμέραν, γιγνομένων ἀντὶ τῆς γλώττης τῶν γραμμάτων. Id eſt, *nam cum Lex, per quam non licet aliis ad Magiſtratuum aedes accedere, vigeat et obtineat, et ingreſſus prohibeat, eo quotidie aliorum literae inferuntur, quo fit, vt literae loco linguae cedant.* Ex quo poſtremo Libanii loco liquet, fuiſſe Legem aduerſus huiuscemodi ingreſſus latam, cuiusmodi ſane aliquot huic Orationi ſubiecimus, ac nominatim Gratiani *legem 6. C. Th. de offic. Rector. prouinc.* et Honorii *l. vnic. eod. Cod. de offic. Iudic. ciuil.* Et vero id hac Oratione et proxima depoſcit agitque Libanius vnice, vt talis conſtitutio a Theodoſio M. ſanciatur.

Gothofr.

Τῷ τῦ δικαίῳ μέρει βοηθήσων ἥκω, βασιλεῦ, πολλῷ τε χρόνῳ καὶ μυρίοις πράγμασιν εἶναί σοι πολλὴν τάτυ πρόνοιαν πεπεισμένος. καὶ δέδοικα νῦν, ὐ τὸ δόξειν σοι περὶ μὴ σπυδαίων ἐνοχλεῖν, ἀλλὰ τὸ βραδέως σοι ταυτηνὶ [1] κεκομικέναι τὴν γνώμην. ἣν γὰρ αὖ [2] φανῇ σοι συμφέρυσα, μέμψιν, οἶδ' ὅτι ποιήσῃ τὸ μὴ πάλαι ταῦτα κεκομικέναι. ἐμὲ δὲ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον φέβος τις ἐκώλυε, νῦν δὲ ὗτος ὐκ ἀνῄρηται μὲν [3], ἀλλὰ μένει, μένων δὲ ὅμως νενίκηται [4]; δεινὸν ἤδη μυ νομίσαντος, εἰ μὴ καὶ τῆς

[1] *ταυτηνὶ*] ſic Aug. *ταυτὴν* (ſic) Genev.

[2] *αὖ*] ſic Aug. *ἂν* Genev.

[3] *ὐκ ἀνῄρηται μὲν*] ſic ♀, et Aug. *ὐκ ἂν ἥυρηται* Genev.

[4] *ἀλλὰ μένει, μένων δὲ ὅμως νενίκηται*] magna conturbatio, quae h. l. in codice Aug. invaſerat, errorem bono Gothofredo obiecit, eiusque editioni labem adſperſit. ſcil. in voce *μένει* deſinit folium, quod nunc in illo codice eſt numero 233. tum folium 234. incipit a verbis *δείσαντος ἐπὶ τὸν ἀμυνῦντα.* hoc folium deſinit in verbis *δεῖ τὴν ἐθῆτα τήν.* tum incipit folium 235. a verbis *μένων δὲ ὅμως νενίκηται* et deſinit in verbis *καὶ δρόμος τῦ.* ſed illa duo folia 334 et 235. tranſponenda ſunt, et hoc illi praeponendum. Pari modo folia duo, cum his duobus cohaerentia, 230 et 231 tranſponenda ſunt et quod nunc poſterius eſt, priore loco eſt collocandum, vt ex vulgata editione

τῆς ἀσφαλείας τῆς ἐμαυτοῦ πρότερα ποιησαίμην τὰ σὰ πράγματα. εἰ γάρ τι τούτων ἰασαίμην, ἀρκέσει μοι τοῦτο καὶ πάσχοντι κακῶς εἰς παραμυθίαν. τί οὖν ἐστιν ὃ θεραπείας δεῖται; δυο πόλεμοι [5] τῶν ἀνθρώπων πιέζουσι τὸν βίον, ὧν ὁ μὲν ἐν ὅπλοις τέ ἐστι καὶ σιδήρῳ, καὶ πρὸς τοὺς εξωθεν. ὁ δ᾽ ἐν κακουργίαις ταῖς εἰς ἀλλήλους καὶ ἔνδοθεν, οὔτε τὸ τὴν αὐτὴν πόλιν οἰκεῖν αἰσχυνομένων, οὔτε τὸ πολίτας ἀλλήλους καλεῖν. ἐνομίσθη τοίνυν [6] τοῖς μὲν [7] κρίνεσθαι στρατοπέδοις καὶ χερσὶ, τοῖς δὲ δικαστηρίοις καὶ νόμοις. Φυλάξαιτο δ᾽ ἂν τις ῥᾷον ἐκείνους τοὺς πολεμίους, ἢ τούτους οἷς μᾶλλον ὑπάρχει λανθάνειν. πολλὴ τοίνυν ἡ περὶ ταῦτα πρόνοια, καὶ πλῆθος νόμων, παλαιῶν τε καὶ νέων, ὑπὸ τῶν ἀεὶ κρατούντων τιθεμένων [8],

tione Morelliana Apologiae Socratis (T. I. Opp. Libanii p. 679. 4 et 681. 29.) conſtat. Errorem hunc egomet ipſe ſponte mea animaduerteram, atque in priſtinis illis meis ad hunc Libanium annotationibus indicaueram his verbis. Neceſſe eſt vt h. l. aliquid deſit, de quo tamen inueniendo non modo non deſperandum eſt, ſed iam reperto congratulari poſſum lectoribus. Transpoſita nimirum ſunt a librario vel compactore codicis Aug. vnde Gothofr. hanc orationem edidit, duo folia quibus in ordinem ſuum reſtitutis ita decurret orationis ordo: νῦν δὲ ἔτος οὐκ ἀνῄρηται μὲν, ἀλλὰ μένει, μένων δὲ ὅμως νενίκηται (v. p. 80. 20.) *metus ille non quidem ſublatus eſt, ſed manet adhuc, verumtamen, quamquam adhuc ſuperſtes manet, eſt tamen a me victus.* tum ſequuntur ea omnia, quae a p. 80, 20. poſt μένων δὲ ὅμως νενίκηται leguntur, vsque ad p. 81. *vlt.* καὶ δρόμος, quae verba καὶ δρόμος iungenda ſunt cum verbis δείσαντος ἐπὶ τὸν ἀμυνοῦντα p. 76. vnde continuanda lectio vsque ad p. 80, 20. vsque ad ἐσθῆτα τὴν, quae verba cum v. τῶν ἀρχομένων φοροῦσι ſunt copulanda. *non ideo minus tyranni ſunt, quod veſtem ciuilem gerunt.*

[5] δύο πόλεμοι] concordat Oratio germana κατὰ τῶν προσεδρευόντων ταῖς ἀρχουσιν.

Gothofr.

[6] Ἐνομίσθη τοίνυν.] Hoc ipſum Libanius germana illa Oratione.

Gothofr.

[7] τοῖς μὲν et paulo poſt τοῖς δὲ] ſic Aug. τοὺς μὲν et τοὺς δὲ dat Genev.

[8] τιθεμένων] quae feruntur ab iis, qui identidem rerum

καὶ τοῖς ἀδικουμένοις αὕτη καταφυγὴ, γραφὴ, κατηγορίαι [9], ἔλεγχος, τιμωρίαι. τὸ μὲν γὰρ ἄμεινον ἦν μηδὲ ἀδικηθῆναι, τὸ δὲ δεύτερον δίκην λαβεῖν. ᾧ μόλις παύσαι τ' ἄν τις ἀλγιῶν. ταύτην τοίνυν τὴν ἐπικουρίαν, ὦ βασιλεῦ, τὴν οὕτω καλὴν καὶ προσήκουσαν καὶ θεοῖς φίλην, οὐκ ἐῶσι σώζεσθαι τοῖς δεομένοις τινες, οὓς πεπαῦσθαι προσήκει νόμῳ τε σῷ καὶ ὀργῇ. τίνες οὖν εἰσὶν οὗτοι; οἱ παρακαθήμενοι [10] μὲν ἐν ταῖς δίκαις τοῖς δικάζουσι, διελόμενοι τὰ ὦτα, σφῶν δ' αὐτῶν μᾶλλον, ἢ τῶν συνδίκων, αὐτοὺς ἀναγκάζοντες ἀκροᾶσθαι. καὶ νῦν μὲν οὗτος ὡς αὑτὸν, νῦν δ' ἐκεῖνος ἕλκων, ὃ δίκαιον μέν ἐστιν ἰδεῖν οὐκ ἐῶντες, ἀντιπολιτευόμενοι δὲ τοῖς νόμοις, ἀπειλοῦντες δὲ, εἰ μὴ πείσουσιν, ἐπικείσεσθαι τῷ μὴ κεχαρισμένῳ [11]. καὶ

οἱ

potiuntur. passiue hic acciepiendum, non pro medio. Sic est in ♀ et Aug. θεμένων dedit Genev. cui locus hic nullus est. nam principes non τίθενται leges, sed τιθέασι. ferunt leges ipse, non τίθενται, patiuntur eas sibi ferri et irrogari, id quod est τῶν ἀρχομένων ciuium, qui sunt in potestate superiorum.

[9] γραφὴ, κατηγορίαι] *Inscriptiones* et accusationes intelligit, de quibus tituli, et in Digestis, et vtroque Codice, *de accusationib. et inscriptionib. Gothofr.* malim aut γραφαὶ et ἔλεγχοι, aut κατηγορία et τιμωρία, vt sit orationis constantia et similitudo secum.

[10] οἱ παρακαθήμενοι] *Adsessores* Iudicum intelligit, a quibus Iudicum animos huc illuc suffragiis suis ductos praeter ius et aequum, ait Libanius hac Oratione, et germana altera p. 111. 112 Quos ita mox describit paulo post, τὸν αὐτὸν κατειληφότες θρόνον, et rursum, οἷς ἡ κοινωνία τοῦ θρόνου. Nempe *Adsessores*, quos Iudices sibi suisque actibus attribuebant, seu adsciscebant, vt propriis consiliis se adiuuarent, administrantium seu Iudicum socii atque participes, et quaedam eorum portio dicuntur *l. 5. Cod. Th. de his quae administrantib. et l. unic. si prouinc. Rector.* De *Adsessoribus* rursum agit Libanius infra et *fine Orationis* et *Orat. proxima gemina germana.*

Gothofr.

Patet hinc non aduersus eosdem hanc esse scriptam orationem, atque in quos oratio 53. inuehitur.

[11] ἐπικείσεσθαι τῷ μὴ κεχαρισμένῳ] se acriter instituros et in-

οἱ μὲν θρασύτεροι ταῦτα, τὸν αὐτὸν κατειληφότες θρόνον, ὑβρίζοντες μὲν ἐφ᾽ οὗ κάθηται [12], ὑβρίζοντες δὲ τοῦ δικαστηρίου τὴν μορφὴν, ὑβρίζοντες δὲ τὴν δίκην, ὑβρίζοντες δὲ τὸν ταύτης ἐπώνυμον [13]. οἱ δὲ δειλῆς ἐμπιπλάντες τὴν καταγωγὴν, μετριώτεροι μὲν τούτων, ἐν ᾧ τῶν δικαστηρίων ἀπέχονται, δίκαιοι δὲ οὐδ᾽ αὐτοὶ, τὰς εἰσόδους τὰς τοιαύτας ἐπὶ τοῖς μὴ δικαίοις ποιούμενοι, καὶ τῷ πεῖσαι [14] τὸν δικαστὴν ἃ μὴ τὰ πράγματα δύναται [15]. ἐκεῖνοι [16] μὲν οὖν τὸ τούτων [17] ποιοῦσιν, οὗτοι δὲ τὸ κείνων οὐ τολμῶσιν. ἀλλ᾽ οὗτοι μὲν δεηθέντες ἀπῆλθον, παραδόντες τῇ μνήμῃ [18] τὴν χάριν. οἱ δὲ ἕπονται παρόντες ὑπὲρ ὧνδε δέηνται [19], καὶ νεύουσιν οἱ τὰς βοηθείας ἐπηγγελμένοι τοῖς ἀγωνιζομένοις θαῤῥεῖν. ποῖον οὖν τοῦτο δικαστήριον, ἀφ᾽ οὗ τὸ δικάζειν ἐξελαύνεται; καὶ μή [20] τοι νόμι-

insectaturos esse magistratum vel praesidem eum, qui sibi, suis assessoribus, rogatam gratiam denegasset.

[12] κάθηται] sic Aug. Gothofredus in margine Geneuensis coniecit κάθηνται. non improbabiliter. quamquam res eodem redit, siue singularem numerum, siue pluralem hic praeferas. Iudex enim cum assessoribus in eodem tribunali sedebat, nisi quod ille paulo editius, hi humilius.

[13] τὸν ταύτης ἐπώνυμον] id est τὸν δικαστήν.

[14] καὶ τῷ πεῖσαι] articulum ex Aug. addidi.

[15] δύναται] sic est in Aug. quod bene si habet, subaudiri debet πείθειν τὸν δικαστὴν, persuadere iudici ea, quae ipsi persuadere rerum quarumque ipsa natura et ratio nequit, aut, si δύνανται legimus, quae rebus persuadere nequeunt, vt scil. naturam suam mutent, et ex iustis iniusta, aut ex iniustis iusta fiant.

[16] ἐκεῖνοι] quos hac oratione notat, assessores iudicum.

[17] τούτων] qui vespere ingrediuntur in praesidum hospitia, cum non sint assessores eorum, sed alius generis homines priuati, vt e. c. aduocati, medici, ludimagistri.

[18] τῇ μνήμῃ] scil. τοῦ ἄρχοντος vel τοῦ δικαστοῦ.

[19] ὑπὲρ ὧν δεδέηνται] id est ὑπὲρ τούτων, οἳ δεδέηνται τοῦ ἄρχοντος. potest tamen ὧν etiam pro neutro haberi, quasi esset ὑπὲρ τούτων, ἃ δεδέηνται.

[20] καὶ μή τοι] copulam ex Aug. addidi.

νόμιζε δύο μόνους εἶναι τοὺς τοῦτο δρῶντας οἷς ἡ κοινωνία τοῦ θρόνου, ἀλλὰ βάθρον μὲν [21] καθ᾽ ἑκατέραν χεῖρα, βάθρον δὲ βάθρῳ συνάπτεται καθ᾽ ἑκάτερον μέρος. ἐπὶ δὴ τούτων, τῶν τοσούτων, οἱ τοῖς νόμοις ἐχθροί, τὰ τῶν νόμων ἔξω ζητοῦντες, ἀναπηδῶντες, κεκραγότες, οὐ λανθάνοντες [22] ὑπὲρ ὧν εἰσιν ἀφιγμένοι, αὐτοί τε οὗτοι, καὶ παρ᾽ ὧν ἐλάττων ἡ τόλμα [23], συρρέουσιν εἰς τὰς καταγωγὰς, αὐτοὶ μὲν κρατήσαντες τοῦ μετ᾽ ἄριστον ὕπνου, ἐκείνοις δὲ τοῦτον διακόψαντες [24] τὸν ὕπνον. καὶ βοῇ μὲν τοῦτο οὐ ποιοῦσιν. οὐδὲ ὀνόματι καλοῦντες, πῶς γάρ; διαλεγόμενοι δὲ καὶ λαλοῦντες οὕτως, ὡς μὴ εἶναι μηκέτι, μηδ᾽ εἰ σφόδρα βούλοιντο, καθεύδειν. ἀνεγειρόμενοι τοίνυν τεθυμωμένοι, κρύπτουσι τὸν θυμὸν ὑπὸ μειδιάματι, καὶ τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας ἐν τῷ περὶ χαρίτων ἀναλίσκεται λόγῳ. τὰ δὲ ὀφειλόμενα γράμμασι γράμματα [25] τῆς τῶν ἀρχόντων χειρὸς, οὐδαμοῦ. οἷς δὲ δεῖ τούτων τῶν γραμμάτων, προσκαθήμενοι [26] πεινῶσι [27].

βουλο-

[21] βάθρον μὲν —] Gradus fuere ab vtroque latere *Tribunalis*, τοῦ θρόνου, quod vtique in excelſo et edito erat, quod vulgatum. In his porro gradibus ſuffragatorum, Iudicibus obſtrepentium, multitudinem conſtitiſſe, indicat Libanius; quos omnes Legum inimicos vocat ſupra *initio huius paginae*, ἀντιπολιτευομένους τοῖς νόμοις, et *mox* τοῖς νόμοις ἐχθρούς.

Gothofr.

[22] οὐ λανθάνοντες] ita, vt obſcurum haud ſit, cuius rei obtinendae cauſae illuc conuenerint, et illa ſubſellia occuparint.

[23] οὗτοι καὶ παρ᾽ ὧν ἐλάττων ἡ τόλμα] hi aſſeſſores puta, et alii alius generis, qui tantum ſibi non arrogant, tantum non audent, atque iſti, paulo ante idem dixerat in iſtis, οὗτοι δὲ τὰ κείνων οὐ τολμῶσιν.

[24] διακόψαντες] ſic Aug. ſed malim διακόψοντες. in futuro.

[25] τὰ δ᾽ ὀφειλόμενα γράμμασι γράμματα] *Reſcripta* Rectorum prouinciarum ad libellos (qui tamen Iudicibus, poſtquam ſe domum recepiſſent, offerri non poterant ex Valentiniani Sen. *l.* 3. *C. Th de offic. Rector. prouinc.*) intelligit, itemque literas, Epiſtolas, decreta, Edicta, &c. de quibus rurſum mox τοῦ τῶν γραμμάτων χρόνου, καὶ τῶν ἀναγκαίων ἑτέροις διδομένου.

Gothofr.

[26] προσκαθήμενοι] eſuriunt, quia neceſſe habent, diu An-

tio-

βούλομαί σοι δὲ τι διελθεῖν ἐν καταγωγῇ ποτε * γεγονός [28]. ἀπεῖπε μὲν διδοὺς ἄρχων χάριτας, ἂν τὰς ὑστάτας [29] ἐν βαλανείῳ [30], εἰς δέ τις ἀτυχῶν μὲν, τυχεῖν δ' ἐπιθυμῶν, ἀποδύντος ἀπεδὺς, τὸ βιβλίον εἰσενεγκὼν καὶ μέλαν καὶ κάλαμον, διὰ γέλωτος οὐκ ἄπρακτος ἀπῆλθεν, ἀλλ' ἐκφέρων ἅμα ἱδρῶτι γράμματα. αὗται αἱ εἴσοδοι, βασιλεῦ, καθεῖλον μὲν τοῦ δικαίου τὴν ἰσχὺν, τῷ δ' ἀδικεῖν δύναμιν περιέθηκαν, καὶ τοὺς μὲν ἀπήλλαξαν τιμωρίας, τοὺς δὲ ἀπεστέρησαν. αὗται πολλοὺς μὲν ἀνδροφόνους ἐξήρπασαν θανάτου, πολλοὺς δὲ μοιχοὺς, πολλοὺς δὲ τάφων ἁψαμένους, πολλοὺς δὲ περὶ χρήματα κακοὺς, τοὺς μὲν παρακαταθήκας οὐκ ἀποδόντας, τοὺς δὲ δανείσματα, τοὺς δὲ ἡρπακότας, τοὺς δὲ πὺξ πατάξαντας. τοὺς δὲ λακτίσαντας, τοὺς δὲ λοιδορίαις ὑβρίσαντας μὲν ἑαυτοὺς, ὑβρίσαντας δὲ πατέρας οἰχομένους, τοὺς καθ' ἕκαστον τῶν ἀδικημάτων εἶδος εἰκότως ἂν τοῖς ἐκ τῶν νόμων ζημιωθέντας ῥύονται, συμπράττουσι, σκοποῦσιν ὅπως ἂν καταγελάσωσι τῆς δίκης, κἂν τι τῶν σῶν ὑφέληταί [31] τε καὶ κατεδηδοκὼς ἐπὶ κρίσιν ἄγηται, τῶν κωλυσόντων γενέσθαι τιμωρίαν οὐκ ἀπορήσει, ἀλλ' ἅμα τέ τις ἠνέχθη κατά τινος αἰτία, καὶ δρόμος τοῦ δείσαντος ἐπὶ τὸν ἀμυνοῦντα, κἀκείνου πάλιν ἐπὶ τὸν

tiochiae commorari, et caro ibi viuere, exspectantes expeditionem rescriptorum, quae obtinere volunt, interea res domestica perit et quiescit, dum ipsi peregre domo absunt.

[27] πανῶσι] γρ. πίνωσι] in margine Aug.

[28] γεγονὸς] sic dedi de meo. in Aug. et Genev. est γεγονώς.

[29] ὧν τὰς ὑστάτας] scil. ἐδίδου. erat aliquando praefectus, qui vno quodam die tam multas dilargiebatur gratias, vt victus tandem multitudine gratificationum, negaret, vltra se posse. quarum postremas [scil. dabat, in balneo. ὧν idem est atque καὶ τούτων. Pro ὧν in margine Aug. scribitur γρ. τάσσων.

[30] ἐν βαλανείῳ] vide germanam alteram mox *Orat.* *Gothofr.*

[31] τῶν σῶν ὑφέληται] *Peculatus* reos, aliosque debitores publi-

τὸν δικάσοντα, καὶ ὁ μὲν συκοφαντεῖ, κἂν μὴ συκοφαντῇ [32], ὁ δὲ, κἂν ᾖ πονηρὸς, χρηστός ἐστι. πολλὰς δὲ ἀξίους κεκολάσθαι σώζοντες, οὐκ ἐλάττους ζῆν ἀξίους, ζῶντας κατὰ τοὺς νόμους, ἀπώλεσαν, πένητας τε ἐκ πλουσίων [33] ποιοῦντες διατελοῦσι καὶ ταπεινοὺς ἐκ λαμπρῶν, καὶ ταῖς οἰκίαις ἀποδιδόντες τοὺς μὲν καταδίκῃ πεπληγμένους, τοὺς δὲ μολύβδῳ [34], τοὺς δὲ ἀμφοῖν. τὸ οὖν ὀλέθρους τε ἔχον οὐχὶ δικαίους, καὶ σωτηρίας οὐ καλὰς, καὶ προσήκει σοι παυ-

publicos, intelligit, ac maxime illos, propter ea, quae mox subiiciuntur *de poena*.

Gothofr.

Subaudi *τις.* quod omitti solet.

[32] *κἂν μὴ συκοφαντῇ*] e latina versione colligitur, Gothofredum legisse *κἂν μὴ συκοφαντηθῇ.* sed ex serie orationis patet, bene habere vulgatam, et *συκοφαντεῖ* primo loco positum significare, declaratur a judice pro calumniatore, et pro tali condemnatur; in altero autem loco *fit calumniator.* sententia est: ita ius et fas inuertitur, vt, tametsi accusator aliquis calumniator non sit, sed sit vir probus, sententia tamen contra eum feratur, et ipse pro impuro, improbo, infami proscribatur: et reus ab illo accusatus, quamuis noxius sit et improbus, tamen absoluatur, et pro viro bono declaretur.

[33] *πένητας τε ἐκ πλουσίων*] sic ♀ et Aug. sine *καὶ* quod Genev. pone *τε* perperam interpositum habet.

[34] *τοὺς δὲ μολύβδῳ*] sic ♀ et Aug. sed malim post *δὲ* adhuc addi *καί* in Genev. est *ἐμολύβδῳ. γρ. μολύβδῳ.* *Plumbatarum* scilicet ictus, cruciatus, seu verbera intelligit; de quibus agitur decem Codicis Theodosiani Constitutionibus; puta *l.* 2. *de quaestion.* *l.* 80. 85. 117. *de decurionib.* *l.* 3. et 7. *de exactionib.* *l.* 14. *de cohortalib.* *l.* *vn. de his qui potentior nomin.* *l.* 40. 53. *de haereticis.* Multaque mentio in *veteribus martyrologiis*, apud Prudentium in *martyrio Romani*, Ambrosium *l.* 5. *Epistol.* Suidam, Glossas *Basilicorum*, et apud Basilium M. *in homil. de martyre Gordio*, et alibi saepe, quae hic colligere instituti mei non est. Meminit sane ipse Libanius, duobus insuper locis, *Oratione pro Aristophane*, *πληγὰς μέντοι πολλὰς καὶ χαλεπὰς, καὶ πανταχοῦ τῆς γῆς ταῖς ἐκ μολίβδου σφαίραις, ἃς ἡγήσατο παῦλος εἰς θάνατον ἀρκέσειν.* Et *Oratione de honorib. ad Eustath.* *ταῖς διὰ τοῦ μολίβδου πληγαῖς χρώμενον.*

Gothofr.

παῦσαι βασιλεῦ, καὶ ῥᾴδιον. τὸ γὰρ εἰπεῖν ῥᾴδιον. ἐλευθέρωσον τοίνυν τὰς ψυχὰς τῶν δικαζομένων δέους τοῦ παρὰ τῶν λυμαινομένων τὸ δίκαιον, ὧ καὶ τοῦ καθεύδειν στέρονται παρατηροῦντες τὰς τῶν βελτιόνων τούτων εἰσόδους, δι' ἃς [35] οὐδ' ὁ πάνυ πιστεύων τοῖς πράγμασιν ἔχει θαῤῥεῖν. ἔρχετ' οὖν αὐτῷ νὺξ δυοῖν φέρουσα θάτερον. ἢ ἀγρυπνίαν, ἢ μετ' ὀνειράτων χαλεπῶν ὕπνον, ἐχόντων τοὺς καθ' ἑαυτοῦ πρὸς τὸν ἄρχοντα λόγους, πηδῶν ποιούντων τὰ τῶν [36] τεταραγμένων. τοιαύτης δὲ ἀπολαύσας ἐκείνης, λύπῃ δέχεται τὴν ἡμέραν, τραῦμα πεποιηκότος ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ φόβου. δεῖ δὲ, ὦ βασιλεῦ, καὶ φοβεῖσθαι καὶ μὴ φοβεῖσθαι τοὺς ἀρχομένους. τὸ μὲν ἐκ τοῦ κακὰ εἰργάσθαι, τὸ δὲ ἐκ τοῦ μηδὲν, ἀλλ' οὐ διὰ τὸν δεῖνα, ἢ τὸν δεῖνα. τοῦτο καὶ τὰς βουλὰς [37] σοι βελτίους, ὦ βασιλεῦ, ποιήσει. νῦν μὲν γὰρ ταύτας τὰς ἀσπίδας προβεβλημένοι [38], τὸ ζῆν ἡδέως μᾶλλον, ἢ καλῶς, προτετιμήκασιν. εἰ δ' οὐκ ἔχοιεν γλώττας τὰς εἰσπεμπομένας, ἐν τοῖς πραττομένοις ἕξουσι τὰς ἐλπίδας. τουτὶ δὲ καὶ αὐτῶν οἶμαι κέρδος τῶν εἰς κάλλος βιούντων, ὄντας ἀγαθοὺς ἐπαινεῖσθαι, καὶ μὴ κολακεύειν τοὺς ψευσομένους, ἀλλ' ἔργοις εὐδοκιμεῖν, οὐκ αἰτοῦντας εὐφημίας,

ἀλλ'

[35] *δι' ἃς*] poteſt vtique ad *βελτιόνων* referri. malim tamen *δι' ἃς*, ſcilicet *εἰσόδους*.

[36] *τὰ τῶν τ.*] ſic Aug. ſubaudi *πηδήματα*. ſubſilire, ad modum trepidantium. In Genev. eſt *τὸ τ. τ.*

[37] *τὰς βουλὰς*] Forte vertendum *Curias;* vt intelligat Libanius *Curiales*, qui ingreſſibus ſuis in Magiſtratuum domos, et talia ſcuta praetendentes, infirmiores atterebant. Quod ſane ipſum mox *fine huius paginae* rurſum inculcat, vbi legendum puto *ἢ ἐν βουλῇ, ἢ ἐν στρατιᾷ.* Frequentes ſcilicet de Decurionum impreſſionibus hac aetate querelae fuere: etiam poſt hanc Orationem, Saluiani *lib.* 4. *pag.* 84. *et lib.* 5. *p.* 147. etc. Quibus addit Libanius et *Milites*, qui et ipſi impreſſionibus maxime famoſi fuere, vicinos ſuos atterentes: His tertio loco adiiciuntur *Doctores*, de quibus poſtea plenius. Et *Oratione germana proxima.*

Gothofr.

[38] *προβεβλημένοι*] ſcil. *οἱ βουλευταί.*

ἀλλ' ἔχοντας ἀπὸ τῶν καθ' ἡμέραν. τὸ αὐτὸ [39] χεῖρους καὶ τῶν λόχων [40] ποιεῖ τοὺς ὑπερέχοντας, ἢ εἰ βούλει, στρατίαν [41]. οὗτοι γὰρ τὰ τῶν γειτόνων αὑτῶν [42] τιμῆς ὀλίγης ποιοῦσι, τὰς κακοπραγίας οὐ φερόντων τὰς πυκνάς. δεινὸν δ' οὐδὲν εἰς δίκην τοῦτο [43] ἐλθεῖν, ὄντων τῶν τὸν ὀργιζόμενον ἡμερωσόντων. ὢν δὲ μέτριος στρατιώτης, κόσμος τ' ἂν [44] εἴη τῷ δικαστῇ, καὶ ἡσυχαζούσῃ [45] τῇ καρδίᾳ ζῷη, μηδαμόθεν αὐτῷ τοῦ συνειδότος ἀπειλοῦντος. ἀλλὰ μὴν μέγιστον μὲν ἀγαθὸν νέῳ παιδεία. φοιτᾷν δ' ὡς τὸν βελτίω [46] βέλτιον, ἢ τὸν οὐ τοσαῦτα εἰδότα. καὶ τοῦτο [47] τοίνυν ἀσαφὲς καθίσταται ταῖς τοιαύταις εἰσόδοις τὸν μὲν ἀμαθέστερον [48] ποιούσαις τῷ λόγῳ σοφώτερον, τὸν δὲ σοφώτερον ὕστερον [49]. ὅταν δὲ ὁ ταῦ-

[39] τὸ αὐτὸ] quod habent patronos et defensores nequitiae et violentiae suae.

[40] λόχων] sic. Aug. λόγων Genev. vnde olim aut λόχων aut καταλόγων efficiebam. *cohortium* vel *legionum.*

[41] στρατιάν] sic Aug. sed malim articulum τὴν proponi. *totum exercitum corrumpit.*

[42] αὑτῶν] cum aspero. praedia vicinorum iuris sui faciunt, h. e. in potestatem suam redigunt, emunt τιμῆς ὀλίγης (id est ἀντὶ τιμῆς ὀλίγης) vili pretio.

[43] τοῦτο] scil. τὸ γιγνόμενον hoc facinus, hoc genus vexationis. verendum profecto non est, ne sit, qui iniuriam hanc in forum deferat, aliquem oppressionis coram iudice reum agat.

[44] κόσμος τ' ἂν] sic ♀ et Aug. in Genev. est δ' aduersatiua, pro copulatiua.

[45] ἡσυχαζούσῃ] γρ. ἡσυχαστῇ margo Aug.

[46] ὡς τὸν βελτίω] frequentare ludum magistri doctioris, vel praestantioris, satius est, quam operam dare magistro, minus literato. nam in ἢ τὸν οὐ subauditur a communi repetendum ὡς. quasi dixisset ἢ φοιτᾷν ὡς διδάσκαλον οὐ τοσαῦτα εἰδότα.

[47] τοῦτο] scil. adire ad magistrum meliorem. dicere vult delectus magistri tironi eiusue necessariis hoc modo redditur dubius, et obscurus.

[48] τὸν μὲν ἀμαθέστερον] quoniam eiusmodi ad magistratus aditus vel congressus magistro indoctiori opinionem et famam hominis docti conciliant.

[49] ὕστερον] id est δεύτερον. et contra eum, qui literis praestat

ταῦτα ἰδὼν ἔπηται [50], καὶ λέγῃ τὰ τῆς ἀπάτης [51], τὸ τῆς ἀρχῆς ὄνομα [52] μεγάλην τὴν ψῆφον ἐποίησε, καὶ πλέον ἠδυνήθη [53] τῆς ἀληθείας, καὶ τὰ περὶ τοὺς λόγους ἔχε κακῶς. οὗτοι τοίνυν οἱ τοὺς ἀδίκους ᾐρημένοι κατὰ τῶν νόμοις [54] πειθομένων, οὐ τηνάλλως πονοῦσιν [55], ἀλλ' ὥσπερ τοῖς γεωργοῖς πονεῖται τὰ περὶ τὴν γῆν, καὶ ζεύγη [56], καὶ ἅμαξαι, καὶ βοῦς, καὶ ἄροτρον. καὶ ἄρουρα τέμνεται, καὶ σπορὰ πέπτεται [57], καὶ τὰ ἄλλα γίγνεται

ſtat, illiterato poſtponunt, vel infra illiteratum fama vulgari deprimunt. h. e. efficiunt, vt a vulgo doctior habeatur inferior ei, qui literis minus valet.

[50] ἔπηται] affectetur iudicem, vel praeſidem, eique verba blanda det, quibus delectentur molles auriculae.

[51] τὰ τῆς ἀπάτης] id eſt τέρψεως ῥήματα. verba ad illudendum, vel ad oblectandum, vel fallendo otio facta.

[52] τὸ τῆς ἀρχῆς ὄνομα] fama, quod magiſter aliquis gratia iudicis floreat, magnum ei dat pondus auctoritatis, et inprimis cum ſtudiis hominum commendat.

[53] ἠδυνήθη] id eſt ἔδοξε δύνασθαι, καὶ λέγεται δύνασθαι. plus in literis poſſe exiſtimatur atque perhibetur, quam reapſe valet. Et hoc pacto res literaria male habet, vel in peius ruit. τὰ περὶ τοὺς λόγους idem eſt atque τὰ τῶν λόγων ſcil. πράγματα.

[54] νόμοις] ſic Aug. malim cum articulo τοῖς νόμοις.

[55] οὐ τηνάλλως πονοῦσιν] *Mercede* redempti ſuffragatores, ianuarumque ingreſſus, atque adeo et Iudices ipſi, vnde ampla his diuitiarum ſeges hac tempeſtate procedebat: Haud aliter, atque *Orat.* περὶ τῶν προστασιῶν, Magiſtratuum militarium, eorumque Officialium, patrocinia ingenti mercede redempta Libanius oſtendit. De *ſuffragatorum* alioquin mercedibus et cum his ſponſionibus eſt Thedoſii M. Conſtitutio ad Rufinum PP. puta *lex vnic. C. Iuſt. de ſuffrag.* ſeu *l. 2. C. Th. ſi cert. petat. de ſuffrag.* ex qua Lege apparet, non tantum in auro, argento caeteriſue mobilibus huiusmodi ſuffragia conſtitiſſe, verum et praedia hac occaſione transſcripta.

Gothofr.

[56] ζεύγη] ſcil. ὑπάρχει.

[57] σπορὰ πέμπεται] id eſt ἀφίεται, καταβάλλεται, ſementis ſpargitur.

γνεται θερίσαι [58] καὶ τρυγῆσαι βουλομένοις, οὕτω καὶ τούτοις [59] θερίσαι καὶ τρυγῆσαι βουλομένοις, καὶ πολὺ τοῦτο [60] αὐτοῖς ἔρχεται. τῶν δὲ ἀφικνουμένων [61] τὰ μὲν αὐτοῖς πλατείας ποιεῖ τὰς τραπέζας, γῆς παρεχούσης καὶ θαλάττης. τὰ δὲ πλοῦτός ἐστι [62], χρυσὸς, ἄργυρος, ἐσθῆτες. καὶ τὰ μὲν ἔχουσι, τὰ δὲ δέχονται, τὰ δὲ μέλλουσιν, ἱκανὸν δὲ οὐδὲν, οὐδὲ ἐπαινεῖται. ἀλλὰ τὸ μὲν κεῖται, μικρὸν δοκοῦν, ζητεῖται δὲ ἕτερον, καὶ οὐκ ἔνι μὴ δοῦναι, τῇ τοῦ μέλλοντος προμηθείᾳ [63], ὅπως ᾖ τις ὁ παρεσόμενος, ἣν δέῃ. πόθεν οἴει, βασιλεῦ, τοὺς ἀφέντας μὲν τὴν αὐτῶν καὶ πατρῴαν πενίαν, ἐλθόντας δὲ ὡς ἡμᾶς ἐν σαπροῖς ὑποδήμασι, τοὺς δὲ οὐδὲ τοιούτοις [64], πυροπωλεῖν, οἰκοδομεῖν, τραπεζίταις συνεῖναι, δανείζειν, πανταχοῦ μεμνῆσθαι τόκων, παισὶ κλήρους παραδιδόναι [65] μεγάλους. ἅπασι τούτοις [66] πηγὴ μία, τὰ δικαστήρια, καὶ τὸ τοὺς μὲν ἡττῆσθαι, τοὺς δὲ νενικηκέναι, καὶ κακῶς ἀμφοτέρους. ἰσχὺν δὲ ἐκλόγων κεκτημένοι [67], κέκτηνται διὰ

[58] θερίσαι —] sic Aug. videtur leg. esse τἄλλα γίγνεται τοῖς θερίσαι καὶ τρυγῆσαι βουλομένοις πρόσφορα, vel ἀναγκαῖα.

[59] καὶ τούτοις] subaudi πονοῦσι.

[60] τοῦτο] scil. τὸ θερίζειν καὶ τὸ τρυγᾶν.

[61] ἀφικνουμένων] earum rerum, quae domum veniunt et missitantur his assiduis, malarum caussarum defensoribus.

[62] τὰ δὲ πλοῦτός ἐστι] id est χρήματα πλοῦτον καὶ ποιοῦντα καὶ μηνύοντα. distinguit hic inter duo genera rerum, quae dono missitantur. aliae sunt res ἀπολαύσεως, vt edulia. aliae res πλούτου, id est πρὸς ἐπίδειξιν τῆς περιουσίας. Nam is est ὁ πλούτος, ἐάν τις ἄλλου τινὸς πλέον ἔχῃ.

[63] τῇ τοῦ μέλλοντος προμηθείᾳ] propter prouidentiam futuri temporis, et futurorum casuum. quia futurae prospiciunt fortunae; vt nempe sibi sit, qui praesto sit, si opus forte sit adiutore.

[64] τοὺς δὲ οὐδὲ τοιούτοις] alios, cum ad nos venissent, ne in his quidem, sed prorsus nudipedes.

[65] παραδιδόναι] sic ♀ et Aug. περιδιδόναι Genev.

[66] τούτοις] sic ♀ et Aug. τούτους Genev,

[67] ἰσχὺν δ' ἐκ λόγων κεκτημένοι] conflaui hanc lectionem e duabus, quarum altera in texto

διὰ τῆς αὐτῆς καὶ τὴν [68] ἐν τῇ πόλει, καὶ πᾶσα χήρα τὴν οὐσίαν τὴν [69] ἑαυτῆς οὐχ ἑαυτῇ μᾶλλον, ἢ τούτοις, ἔχει. ὁρῶντες δὲ τὴν πολλὴν οἱ χειροτέχναι δύναμιν ὑποπεπτώκασι μὲν τούτοις, ὑποπεπτώκασι δὲ καὶ τοῖς τούτων οἰκέταις. καὶ γὰρ τούτοις [70] ἐξουσία μαστιγοῦν, δεῖν, ὠθεῖν, καταβάλλειν, χιτῶνι λυμαίνεσθαι. καὶ τὰ πωλούμενα τῶν τιμῶν [71] ὁριστὰς ἔχει τοὺς τοιούτους καὶ δούλους καὶ δεσπότας. οἱ δὲ τοτὲ μὲν ἔδοσαν [72] βραχύ τι, τοτὲ δὲ οὐδέν. εἶτα τοῖς μὲν ἡ φροντὶς ὑπὲρ ἄρτου, τοῖς δὲ πάντα πολλὰ [73], καὶ τέκτονας οὐ κεκτημένοι, τῶν ἐκείνων εἰ δεηθεῖεν χειρῶν [74] ἔκτηνται [75]. τί οὖν χρὴ τοὺς τοιού-

τους

to Aug. altera in margine eiuſdem eſt. illa ſic habet ἰσχὺν δὲ κεκτημένοι, exhibita etiam a Gothofredo; haec iſtoc modo. γρ. ἰσχὺν δὲ ἐκ λόγων κτώμενοι.

68 τὴν] ſcil. ἰσχὺν, adipiſcuntur, per hanc dicendi facultatem, ingentem quoque in rep. potentiam.

69 τὴν ἑαυτῆς] haec duo vocabula ex Aug. addidi.

70 καὶ γὰρ τούτοις] ſic Aug. malim καὶ γὰρ καὶ τούτοις.

71 τὰ πωλούμενα τῶν τιμῶν] *Emptionis* et *Conductionis* ſpecie ſpolia, a Iudicibus eorumque domeſticis comportata, indicat Libanius: *Emptionis* inquam, dum videlicet rei emtae pro arbitrio ſuo pretium ponunt; vel etiam condictum haud diſſoluunt, fruſtra dolentibus rerum dominis, ſatque habentibus, ſi vel ita ab iniuriis ſeſe rediмant: Aduerſus quod vel ſimile emptionis genus variae Principum conſtitutiones proceſſere, quae continentur titulo *C. Th. de his quae adminiſtrantib. vel offic. publ. gerentib. diſtracta ſunt vel donata.* *Locationis:* dum videlicet in ſpeciem conducti artifices, gratuitas reuera operas his praeſtare tenerentur.
Gothofr.

72 ἔδοσαν] qui dona dant, videntur iis, quibus dantur, alias parum dediſſe, alias plane nihil; adeo contemptui habent illi ſuperbi paupertatem eorum, qui ſaepe bucellam, ex ore ſuo ereptam poſtremam, dedere, nihil ipſi ſibi relinquentes, vnde victitent.

73 πάντα πολλὰ] id eſt πάντα ὑπάρχει ἀθρόα καὶ ἄφθονα, omnia ſuppetunt copioſa.

74 τῶν ἐκείνων εἰ δεηθεῖεν χειρῶν] Non cohaeret ἐκείνων cum τῶν, ſed τῶν cohaeret cum χειρῶν, et ἐκείνων ſic demum regitur a χειρῶν. *Si quando opus habeant manibus eorum*, fabrorum puta.

75 ἔκτηνται] ſic Aug. forma

non

τους καὶ νομίζειν, καὶ καλεῖν [76], ἢ τυράννους, οὐ τριάκοντα, κατὰ τοὺς πάλαι ποτε τῶν ἀθηναίων, ἀλλ' ὅσους οὐδ' ἂν ἐξαριθμήσειέ τις; μὴ γὰρ [77], εἰ μὴ κατέχουσιν ἀκροπόλεις, μηδ' εἰ μὴ δορυφοροῦνται [78], μηδ' εἰ τὴν ἐσθῆτα τὴν τῶν ἀρχομένων [79] φοροῦσιν, ἀλλ' εἰ μὴ [80] μείζονές εἰσι τῶν νόμων, ἐν οἷς τέ τισι συμπνέουσιν, ἐν οἷς τ' ἐναντιοῦνται. εἰ μὴ ταῦτα πάντα τῶν εἰδότων καὶ ὁρώντων [81]. καίτοι τί πλέον αἱ τυραννίδες; πολεμεῖς δὲ καὶ μισεῖς οὐ τοὔνομα τοῦ πράγματος, βασιλεῦ, αὐτὸ δὲ τοὔργον

non mala, ſed miror, cur hic eam vſurparit auctor, qui alias ſemper conſuetam formam *κέκτημαι* vſurpare conſueuerit.

[76] *καλεῖν, ἢ τυράννους*] poſt infinitiuum ſubaudi *ἄλλο.*

[77] *μὴ γὰρ*] ſubaudi *τότε μόνον αὐτοὺς μὴ νόμιζε καὶ κάλει τυράννους, εἰ* non enim ideo ſolummodo tyranni non ſunt habendi, neque nominandi, quod arces non inſident, quod a ſatellitibus non ſtipantur, quod veſtem ciuilem gerunt; ſed etiam tunc, et tunc imprimis, eos exclude numero tyrannorum, ſi maiores atque editiores legibus non ſunt in ſtudiis ſuis, ſiue alicui ſtudent et factum volunt, ſiue alii adverſantur.

[78] *δορυφοροῦνται*] ſic ♀ et Aug. *δορυφοροῦντα* Genev.

[79] *μηδ' εἰ τὴν ἐσθῆτα τὴν τῶν ἀρχομένων*] nil ideo minus tyranni ſunt, etiam ſi veſtem ciuilem gerunt. Annotationem Gothofredi ad h. l. parco adſcribere, quam ipſe, ſi ſuperſit, deleturus ſit, natam ex eo, quod transpoſitionem foliorum, a bibliopego codicis Auguſtani factam, de qua ſupra pluribus expoſui, non animaduerteret. Conſulendum in eiusmodi locis atque temporibus duco eſſe pudori atque exiſtimationi eorum, ſi qui humani quid paſſi fuerint, diſſimulatione atque ſilentio. Satis eſt a me hic indicari, ad h. l. a Gothofredo ea eſſe allata, quae nemini poſſint probari.

[80] *ἀλλ' εἰ μὴ*] idem eſt ac ſi dixiſſet *ἀλλὰ καὶ τότε νόμιζε καὶ κάλει αὐτοὺς μετρίους καὶ μισοτυράννους, εἰ μὴ μείζους εἰσι τῶν νόμων.*

[81] *εἰ μὴ πάντα τῶν εἰδότων καὶ ὁρώντων*] ſic etiam Aug. ſed fatendum mihi eſt, me ſententiam horum verborum haud perſpicere; fortaſſis deſunt nonnulla. fortaſſis *εἰ μὴ ταῦτα πράττουσιν, ἃ πράττουσιν ἀπάντων εἰδότων καὶ ὁρώντων. Si ea omittunt agere, quae nunc agunt in conſpectu et conſcientia hominum omnium.*

γον καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ κακά. ποιεῖ δὲ τούτους τυράννους οὐχ ὁπλίτης, καὶ ἱππεύς, καὶ ἀκοντιστής, καὶ τοξότης, ἀλλὰ τὸ τοὺς ἄρχοντας ἄγειν, καὶ τὸ τοὺς ὑπὸ τῆς σῆς ἀπεσταλμένους ἐπὶ τοῦτο κεφαλῆς τοῖς τούτων βουλήμασιν ὑπηρετεῖν. οἱ καὶ κώμην[82] πολλάκις ἀνέστησαν ἀδικουμένην ὑπὸ μείζονος, διὰ τὸ μείζω τὸν μισθὸν εἶναι τὸν παρὰ τῆς μείζονος. ἴθι δὴ καὶ ταύτας ἡμῖν ἔκκοπτε τὰς τυραννίδας. δεῖ δὲ οὐδέν σε πολλὴν μὲν γῆν ἐπελθεῖν, ὑπερενεχθῆναι[83] δὲ ὀρῶν καὶ τῶν μὲν ὅπλοις, τῶν δὲ κρατῆσαι γνώμῃ[84], ἀλλ' ἐὰν δόξῃ κεκλεῖσθαι τῶν ἀρχόντων τὰς θύρας, οἴδε καταλέλυνται. καὶ μὴν πολύς γε χρόνος[85], φήσαι τις ἄν, οἴδε ταυτασὶ τὰς εἰσόδους. καὶ γὰρ τὰ διὰ τούτων ἀδικήματα ὁ αὐτὸς χρόνος οἶδε. δεῖ τοίνυν οὐ μᾶλλον εἰσιέναι συγχωρεῖν διὰ τὸν χρόνον, ἢ κωλύσειν[86] διὰ τοὺς ἠδικημένους. ὁ δ' ὡς ἰσχυροῦ τινος εἰλημμένος τοῦ χρόνου, τοσοῦτον, ἀποκρινάσθω, εἰ καὶ λοιμὸν μακρὸν ἡμῖν ὑπισχνουμένου τινὸς θεῶν, ἢ καὶ ἀνθρώπων, λύσειν, οὐκ ἂν προσεῖτο τὴν δωρεὰν διὰ τὸ μῆκος τῆς νόσου. τοὐναντίον μὲν οὖν τὸ μῆκος ἂν παρῄνει σπεύδειν, καὶ μὴ μέλλειν, ἀλλ' ἁρπάζειν τἀγαθόν. εἰ μὲν οὖν ψεύδομαι τοῖς περὶ τῶν εἰσόδων, καὶ οὐδὲν ἐν αὐταῖς βλαβερόν,

[82] οἱ καὶ κώμην] *Vicorum* (quos duum generum fuisse ostendit iam Oratio *de Patrociniis*) minorum de maioribus querelae, hac tempestate exortae, a quibus opprimebantur, et quidem Magistratuum, mercede corruptorum, auxilio; nempe exortis, si quando forte super confinibus inter vicinos ἀρχιτέρμονας controuersiis. *Gothofr.*

[83] ὑπερενεχθῆναι] sic ♀ et Aug. ὑπερεναχθῆναι Genev.

[84] τῶν δὲ κρατῆσαι γνώμῃ] Notum, quod de *Vertranione* Tyranno, per Constantium Imperatorem μόνῃ τῇ γνώμῃ confecto, historici tradunt. *Gothofr.*

[85] καὶ μὴν πολύς γε χρόνος] *Primum* hoc argumentum seu hanc primam obiectionem, de *consuetudine inolita* non distincte persequitur Libanius altera illa germana Oratione. *Gothofr.*

[86] κωλύειν] sic Aug. malim in praesenti κωλύειν. in Genev. est κωλύσειν.

ρὸν, μενέτωσαν. εἰ δὲ πλείω τῶν εἰρημένων τὰ διαπεφευγότα [87], μᾶλλον ἄξιον ἀλγεῖν οὐ πάλαι πεπαυμένων, ἢ τηρεῖν αὐτὰς διὰ τὸν μέχρι νῦν καιρὸν, ὄντα πολύν. ἐν ᾧ τινας ἴσμεν κεκλεικότας θύρας καὶ πολὺ νομισθέντας βελτίους τῶν οὐ τοῦτο πεποιηκότων. εἰ δὴ πάλαι κέκριται τὸ κλείειν τοῦ μὴ κλείειν κάλλιον, τί μὴ τὸν μετὰ τὸν λόγον χρόνον ἀμείνω τοῦ προτέρου ποιοῦμεν; τί δὲ ἐπὶ [88] τῶν προτέρων ἀνθρώπων τοῦτο οὐκ ἦν; ἑνός γέ τινος γέροντος καὶ [89] συνδειπνοῦντος καὶ τούτου γε τοῦ γέροντος ἀρετῆς τε ἐπιμελουμένου τῆς ἄλλης, κἀν τῷ δείπνῳ ῥήτοράς τε ἀρχαίους καὶ ποιητὰς ἐπεισάγοντος, καὶ οὐδὲ ἀκίνδυνον ἦν ἔξω τούτων ἐνεχθῆναι ᾔει [90] δέ ποτε καὶ ὁ τῶν φιλοσόφων ἐξ Ἀπαμείας χορὸς [91], ὧν ὁ κορυφαῖος θεοῖς ἐῴκει, καὶ μικρὰ συγγενόμενος ἀνέστρεφεν. ἔδει δὲ καὶ τοὺς νῦν [92] εὐτυχεῖν τι τοιοῦτο, καὶ παρῄνουν ἂν καὶ πρεσβείαις τὸ κέρδος ἄγειν [93]. ἀλλ' εἶναι [94] μὲν τοὺς αἰτοῦν-

τας

[87] τὰ διαπεφευγότα] subaudi κακὰ, τὰ γιγνόμενα ἀπὸ τούτων τῶν εἰσόδων

[87] τί δὲ ἐπὶ] videtur hic aliquid deesse. quid si τί δὲ πρὸς τοῦτο ἐρεῖς vel ἐροῦμεν, ὅτι τῶν πρ. ἀνθρ.

[89] aut καὶ est delendum, aut deest aliquid, ad hunc ferme modum: ἑνός γέ τινος γέροντος συνόντος τῷ ἄρχοντι καὶ συνδειπνοῦντος.

[90] ᾔει] scil. ὡς τὸν ἄρχοντα. sic dat Aug. in Genev. est ἦ. videtur Iamblichum, Sopatrum, et eorum gregem designare. Iamblichus origine quidem Chalcidensis erat, verum Apameae commorabatur. Sententia. Varo quondam Iamblichus ad praesides, et post breue cum iis colloquium rursus domum reuertebatur.

[91] ὁ τῶν φιλοσόφων ἐξ Ἀπαμείας χορὸς] *Apamaenos Philosophos*, eorumque Coryphaeum obserua, quorum conuersatione Rectores Prouinciarum olim ante Libanii aetatem frui soliti fuerint.

Gothofr.

[92] τοὺς νῦν] scil. ἄρχοντας. vellem praesides nostros, qui nunc sunt, etiam tali gaudere felicitate, vt conuenirentur a philosophis, et iis quidem tam clarae, tam spectatae sanctimoniae, atque fuit Iamblichus, et grex eius.

[93] πρεσβείαις τὸ κέρδος ἄγειν] auctor sim illis, vt vel legationes solemnes mitterent ad eius-

τας ἃ μὴ δεῖ, συγχωροῦσιν, οὐ μὴν, παρ' ὧν αἰτοῦσιν, ἕξειν εὐθέως. ἀλλ' εἰ μὲν [95] ἄνδρες ἄριστοι τὰς ἀρχὰς ἐλάμβανον, πᾶν ἂν ὑπὲρ δόξης ὑπομείναντες, τάχ' ἄν τι λέγειν ἐδόκει τις. εἰ δ' ἴσμεν τίνες ὄντες, καὶ τίνων, καὶ πόθεν ἥκοντες, καὶ πῶς λαβόντες ἄρχουσι, τί θαυμαστὸν διδόναι σφᾶς αὐτοὺς τοῖς ἐπαγγέλλουσιν [96]; εἰσὶ δὲ οἳ κἂν μὴ [97] τὴν πρώτην πείσωσι, λιπαροῦντες ταῦτα ἔπραξαν [98]. κεφαλήν τε καὶ ὄμματα φιλοῦντες, χειρῶν τε ἁπτόμενοι καὶ γόνατα τιμῶντες, πάντα ἀφιέντες ῥήματα, καὶ δὴ καὶ τὸ τοῦ σατύρου [99]. τὸ δέομαι δός μοι. λόγου δὲ φύσις πλεῖστα ἂν δυνηθείη, καὶ ὀργὴν ἐμποιῆσαι, καὶ στῆσαι, καὶ λύπην ἀμφότερα [100], καὶ πόλεμον ἀντ' εἰρήνης ἑλέσθαι πεῖσαι καὶ ζέοντας ἐπ' ἀλλήλους καταθέσθαι τὰ ὅπλα, καί τις οὐκ ἂν ἁμάρτοι γόητα αὐτὸν προσειπὼν, τὸν καὶ πένθος οὐ φορητὸν ἐπὶ θοίνην ἄγοντα. καὶ οὗτοι [1] τοίνυν οὐκ ἀποροῦσι λόγων εἶξαι πειθόν-

eiusmodi philoſophos, quae eos ad ſe, praefectos puta, invitarent.

[94] ἀλλ' ἄναι —] Argumentum hoc ſeu *Secundam* obiectionem de *Innocentia Iudicum*, quae nihilominus his conſtare poſſet, etiamſi ingreſſus ferantur, perſequitur altera Oratione, verum hic vberius, quam illic.

Gothofr.

[95] ἀλλ' εἰ μὲν] refutatio haec eſt iſtius obiectionis.

[96] τοῖς ἐπαγγέλλουσιν] ſcil. χάριτας. illis, qui gratias flagitant.

[97] εἰσὶ δὲ οἳ κἂν μὴ —] vide ſimiliter germana Oratione.

Gothofr.

[98] ταῦτα ἔπραξαν] hoc effecerunt, ſcil. ἕπεσαν. in partes ſuas pertraxerunt, obſequentes ſibi reddiderunt.

[99] καὶ δὴ καὶ τὸ τοῦ σατύρου] Ita paulo poſt rurſum, καὶ Σατύρου μὲν οὐχ' ὑπῆρξε γενέσθαι κυρίοις ἢ ταῦτα ἂν ᾔτησαν *Gothofr.* Locus hic de Satyro, hiſtrione comico, non poteſt aliunde intelligi, quam e Demoſthenis oratione de falſa legatione p. 242, 20. edit. Lambini, vbi verba Satyri ad Philippum, Macedoniae regem, ſunt: δέομαι δός μοι etc. quae ibi leguntur. ad quae h. l. alluditur.

[100] ἀμφότερα] ſcil. ἐμποιῆσαι καὶ στῆσαι.

[1] οὗτοι] hi aſſidui, ſeduli ſalutationum, frequentes officiorum apud magiſtratus. hi ergo non carent argumentis, flectere praeſidum animos valentibus

θόντων, ἐν οἷς οἱ τὰς ἀμοιβὰς ὑπισχνούμενοι. καὶ ὅ γε κολοφὼν ὁ τῆς γοργόνος φοβερώτερος, ὁ ποταμοὺς ἀπειλῶν ἐπαφιῆτειν ψόγων. ἠκόνηται δὲ γλῶττα τισὶ, καὶ μαχαίρας καλοῦσιν αὐτὰς [2], καὶ τἆλλα εἰσὶν οὐκ εὐκαταφρόνητοι τῷ πᾶσιν ἐπιχειρεῖν, καὶ μηδὲν ὀκνεῖν, καὶ τὴν αἰδῶ νομίζειν νωθείαν· εἴτ᾽ οὖν φιλότιμος εἴη [3], νενίκηται διὰ τὴν φιλοτιμίαν, εἴτε κερδαίνας κακῶς, δείσας ἔχεται. ᾧ [4] μὲν οὖν ὁμιλεῖ τις, τοῦτον ἂν ἕλοι, ὃ δὲ [5] ἀφέστηκε, πῶς ἂν τούτῳ [6] προσβάλοι; κακὰ μὲν οὖν ὁ κακῶς ἂν ἄρχων δράσει, κἂν μηδεὶς εἰσίῃ, πλείω δ᾽ εἰσιόντων, τὰ μὲν ἐκείνοις [7], τὰ δὲ αὐτῷ διδοὺς, οὐκ ὄντα τοῖς δι᾽ ἐκείνων [8] ἴσα. οὕτως οὐκ ἔνι μὴ ταῖς εἰσόδοις ἀκολουθῆσαι βλάβην. καὶ μὴν ὠφέλειαν [9] φησιν ἐκεῖναι, δεικνυμέ-

νων

tibus, in quibus ſunt, cum pollicitationes gratiae referendae, tum minae vituperationum atque probrorum, in praeſides coniiciendorum, ſi recuſauerint petitis concedere; quod poſtremum argumentorum genus penes praeſides eſt omnium grauiſſimum atque formidoloſiſſimum.

[2] *αὐτὰς* ſi bene habet, neceſſe eſt, vt etiam *ἠκόνηνται δὲ αἱ γλῶτταί τισιν* legatur. Sed probabilius penes me eſt, leg. eſſe *αὐτοὺς*, pro *αὐτὰς*, *ipſi ſemet enſes vel ſicas appellant.* vt Ariſtogiton apud Demoſthenem.

[3] *εἴη*] ſcil. *ὁ ἄρχων.*

[4] *ᾧ*] cui, ſubaudi magiſtratui, praeſidi, iudici, conſueſcit aliquis veterator, fidei iudicis obſeruantiaeque iuris aequi inſidians, facile hic inſidiator illum iudicem incautum capiat et peruertat. A quo autem iudice vulpecula eiusmodi procul diſtat, qui fiat, vt illum artibus ſuis aggrediatur? qui machinas ei ſuas admouebit?

[5] *ὃ δὲ*] ſic Aug. *οὐδ᾽* Genev.

[6] *τούτῳ*] ſic Aug. *τοῦτον* Genev.

[7] *ἐκείνοις*] ſic ♀ et Aug. *ἐκείνους* Genev.

[8] *τοῖς δι᾽ ἐκείνων*] ſubaudi *συντετελεσμένοις κακοῖς* plane paria neque conferenda malis illis, quae ab illis improbis ſuſurronibus et inſtigatoribus proficiſcantur. hoc eſt, malus rector, ipſe ſibi relictus, multo minus nocet, quam ſi a malis conſiliariis ad nocendum ſtimulatur.

[9] *καὶ μὴν ὠφέλειαν —*] *Tertium* argumentum iſtud, ſeu tertiam hanc obiectionem, quod

vtiles

νων παρὰ τῶν εἰσιόντων, ἃ μὴ σφόδρα ἂν ἐκεῖνος ἴδοι. καὶ τί τοῦτό ἐστι; πῶς μὲν ἂν λάθοι; πῶς δ' οὐκ ἂν καταφανὲς γένοιτο, τῶν μὲν πόῤῥωθεν ἀνωμολογημένων [10], τῶν περὶ τὸν φόρον, τῶν περὶ τὰς δίκας, τῶν περὶ τὰς θεωρίας. τῶν δ' ἀπροσδοκήτων πευθῆσί [11] τε διοικουμένων καὶ πολλαχόθεν τὴν διδαχὴν ἐχόντων. εἰ δὲ δὴ καὶ συνεχῆ κοινωνὸν ἁπάντων ἔχειν ἄξιόν ἐστιν ὁ παρεδρεύων [12] ἀναγκαίαν ἔχων τοῖς πράγμασιν εὔνοιαν. οἶδε γὰρ ἐν ταῖς διαμαρτίαις πρῶτος ὑφέξων λόγον [13]. δύο τοί-

vtiles ſint hi ingreſſus, exequitur altera Oratione germana.
Gothofr:

[10] τῶν μὲν πόῤῥωθεν ἀνωμολογημένων] *Nuntios*, intelligit publicae laetitiae aliarumque rerum, de quibus *titul. C. Th. Ne quid publ. laetitiae nuncii.*
Gothofr.
Cum ea, quae, quod aliquanto poſt fian-, dudum ante praevideri poſſunt, et conſilium in anteceſſum capiunt, iam dudum ante tempus ſuum praefinita, et reſcriptis, legibus, ritibus conſtituta atque quaſi conſtricta ſint, vt praeſidi nil opus ſit de iis quidem ad deliberationem cum amicis conſidere; cuiusmodi ſunt haec, quae ad tributorum exactiones, ad tractationes cauſarum forenſium, item ad ſpectacula circenſia pertinent.

[11] πευθῆσι] ſic Aug. πευθήσει Genev. repentina autem per curioſos gerantur, aliisque permuſtis modis peruenire ad rectoris notitiam poſſint, tametſi ei per hos male ſedulos aſſiduos haud innoteſcant.

[12] ὁ παρεδρεύων] *Adſeſſores*, ceu rerum et negotiorum forenſium periti, iura Rectoribus prouinciarum ſuggerebant, de quo prolixe interpretes ad *tit. Quod quisque Iuris.*
Gothofr.
Neceſſariam is habet erga res, quas gerit, beneuolentiam, cuius refert, eas bene geri, quia, ſiniſtre ſi geruntur, aut ſupine, damnum ad ipſum ante alios omnes redit maximum.

[13] ὑφέξων λόγον] addidi haec duo vocabula ex Aug. in quo ſunt illa quidem paulum attrita, verum ſic ſatis tamen ad legendum clara et perſpicua. Eorum loco lacunula eſt in Genev. ſic exhibente πρῶτος . . . . . δύο τοίνυν . . . . τῆς ἀρχῆς. Cognoſcere ſi iuuat ea, quae olim ad h.l. annotaui, ſic habent. poſt πρῶτος deeſt ζημιωθησόμενος, aut ποινὰς δώσων, aut tale quid. nouit enim aſſeſſor,

τοίνυν γνώμαιν [14] τῆς ἀρχῆς κυβερνωμένης, τί ἂν ἑτέρων δέοι; καὶ γὰρ εὐφροσύνην αὐξῆσαι [15] καὶ ἀθυμίαν κοιμίσαι δύναιτ' ἂν ὁ μονοὺ συμπεφυκώς. ἔτι τοίνυν εἰ μὲν ἐπ' ἀγαθῷ τῳ [16] τὰς συνουσίας οἵ δε ταύτας ἔμελλον συνέσεσθαι, καὶ τοῦθ' οἱ μάντεις προὔλεγον, εἴων ἄν. εἰ δ' ἐμπορία τὸ πρᾶγμά ἐστι, καὶ κακῶς χρήσονται ταῖς τῶν ἀρχόντων ὁμιλίαις, ἐγὼ μὲν ὃ χρὴ γενέσθαι λέγω, σὸν δ', ὦ βασιλεῦ, τὸ γενέσθαι [17]. τιθῶμεν δ', εἰ δοκεῖ, μὴ πάντας ἔσεσθαι τοιούτους [18], ἀλλά τινας καὶ συμφέροντας, οὐκοῦν εἰ οἱ κακίους [19] πλείους, πλείονι ἄρα συνέσται τῷ κακῷ. εἰ οὖν ἀληθὴς ὁ τοῦ Θεόγνιδος λόγος, καὶ ὁ μὲν ἐσθλὸς ἐσθλῶν διδάσκαλος, ὁ δὲ κακὸς, κἂν εὕρῃ τινα μετέχοντα νοῦ, καὶ τοῦτον ἐξέβαλεν· ὅσων εἰσόδων τὸ φαυλότητα τοῖς ἄρχουσιν ἐμποιοῦν δυνατώτερον [20],

ὅσον

si quid peccetur, se primum delictorum esse daturum poenas. deinde leg. ὑπὸ δύο τοίνυν τῆς ἀρχῆς κυβερνωμένης. *a duobus itaque praefectura cum administretur.* nam vt post τοίνυν aliquid desit, nil video, quod magnopere necesse sit. potest tamen, si quis volet, ἐπισκόπων, vel φυλάκων, vel κυβερνητῶν, vel tale quid haud incommode addi.

[14] γνώμαιν] in datiuo dualis numeri. aut sic est in Aug. aut γνώμαις. nam praeter vltimam literam, reliquae omnes huius vocabuli satis plane possunt in Aug. noscitari. Duorum itaque virorum consiliis cum gubernetur resp. vel praefectura.

[15] αὐξῆσαι addidi ex Aug. quod cum nescirem, ibi esse, cernerem tamen, aliquid deesse, suspicabar ex opposito statim subiecto κοιμίσαι, supplendum hic esse ἀνεγεῖραι.

[16] τῳ] encliticam hanc voculam ex Aug. addidi.

[17] τὸ γενέσθαι] num τὸ ἐπιμελεῖσθαι τοῦ γενέσθαι.

[18] τοιούτους] h. e. improbos, nequam, quales adhuc descripsi.

[19] εἰ οἱ κακίους] sic ♀ et Aug. articulo caret Genev.

[20] ἐμποιοῦν, δυνατώτερον] interpone, saltim tacita cogitatione τοσούτῳ aut τοσοῦτον. quamquam illud praestat, item ὅσῳ statim post. ea pars hominum, quae praesides corrumpere amat, hoc est potentior et ad noxiam dandam valentior, (donec sunt et erunt hi odiosi ingressus) quanto genus illud numero superat.

ὅσον καὶ πλέον. βέλτιον ἄρα μηδετέροις ὁμιλεῖν, ἢ τοῦτ' [21] ἀμφοτέρων εἶναι. οἱ μὲν γὰρ ἐπανορθοῦντες μόλις ἂν εἶεν δύο. παρὰ δὲ τῶν κολακευόντων, ὄντων γε ἀμυθήτων, οὐδὲν [22] ὅ, τι μὴ πολλῶν ἐπαίνων τεύξεται, καὶ [23], ὅτι γε μόνου τοῦ διὸς [24] ἂν ἦν οὕτω θεραπεῦσαι πόλεις, αὐτῷ [25] ταύτην δεδωκότος τὴν ἀρχήν τοῖς διδασκάλοις [26] δέ, φησιν, οὐκ ἀνοίγεις τὰς θύρας; οὔ. διὰ τί; ὅτι καὶ τούτους οἶδα ταῦτα ποιήσοντας [27], συμμαχήσοντας [28], πολεμήσοντας, κακῶς ἑκάτερον [29]. ὁρῶ γὰρ δὴ καὶ τούτους τὴν περὶ τὰ χρήματα νοσοῦντας νόσον [30], καὶ μόνους εὐδαίμονας τοὺς ἐν πλούτῳ ζῶντας ἡγουμένους, καὶ τὸν κροῖσον σόλωνος εὐδαιμονέστερον. ἤδη δέ τινος αὐ-

[21] τοῦτο] ſcil. τὸ ὁμιλεῖν τῷ ἄρχοντι.

[22] οὐδὲν] ſcil. τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος λεχθέντων ἢ πραχθέντων.

[23] καὶ] ſubaudi ἀκούσει παρ' αὐτῶν, vel τεύξεται τουτουὶ τοῦ ἐπαίνου.

[24] ὅτι γε μόνου τοῦ διὸς] *Laudes* Magiſtratuum et εὐφημίας nota: Quibus ſimiles publicae laudes et acclamationes aliae plures: cuiusmodi etiam illa popularis in Actis, θεοῦ φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώπου.

Gothofr.

[25] αὐτῷ] malim τοῦ praeponi. Solum Iouem ita ſcire reſp. gubernare, (atque ipſe ſciret is, cui verba ſic dantur ab adulatoribus) dum Iouem, qui ipſi poteſtatem vel imperium demandaſſet.

[26] τοῖς διδασκάλοις δὲ] *Quartum* hoc argumentum, ſeu quartam obiectionem, de *Doctoribus* exequitur Libanius altera germana Oratione, ita tamen, vt inter initia Orationis hanc de Doctoribus querelam proponat, non vero in obiectionum cenſu. Quin et alia quoque ratione Doctores ab huiusmodi Ingreſſibus arcendos cenſet, nempe vt ita docendi munere ſedulo perfungantur.]

Gothofr.

[27] ποιήσοντας] in futuro. Sic Aug. ποιήσαντος (in aoriſto) Genev.

[28] συμμαχήσοντας] ſubaudi τισί. πολεμήσοντας] ſubaudi ἄλλοις.

[29] κακῶς ἑκάτερον] ſubaudi e praemiſſis ποιήσοντας. quod vtrumque, cum facient male, per nefas facient. pro κακῶς, vt eſt in Aug. dat Genev. κακῶν.

[30] νόσον] ſic ♀ et Aug. νόσας Genev.

αὐτῶν ἀκήκοα καὶ τὸν μίδαν ζηλοῦντος τῆς τελευτῆς. λιμῷ μὲν γὰρ ὡμολόγει τὸν Φρύγα τελευτῆσαι. ἀλλ᾽ ἔργον εἶναι χρυσοῦ τὸν λιμόν. καὶ σατύρου μὲν [31] οὐχ ὑπῆρξε γενέσθαι κυρίοις, ἢ [32] ταῦτα [33] ἂν ᾔτησαν, εὐχαὶ [34] δὲ ἕωθεν αὐτοῖς πρὸς τὸν ἥλιον, καὶ νυκτὸς ἀρχομένης πρὸς ἐκείνην [35], χρήματα σφίσιν, ὅσα τοῖς ἐπὶ τῶν δυνάμεων, γενέσθαι. γυνὴ δὲ καὶ παῖδες, καὶ τὸ ἐῤῥῶσθαι καὶ εὐδαιμονεῖν, οὐδαμοῦ. τεκμαίρεσθαι δὲ ἡμᾶς οὐκ ἐῶσιν, ἀλλ᾽ εὖ εἰδέναι, οἱ μεγάλους ἐργασάμενοι πλούτους φανεροὺς ἀπὸ τοῦ τὴν τῶν οὐ διδασκόντων ὁδὸν ἐλθεῖν. οἱ τοῖς μὲν ἐξισώθησαν [36], τοὺς δὲ καὶ παρεληλύθασιν. οὕτως οὖν εἰσελθόντας ἐπίσχες, ὦ βασιλεῦ, καὶ μὴ πειθέτωσαν λέγοντες, ὡς μισθοὶ ταῦτα νέων [37] καὶ πόνοι καὶ διατριβαὶ περὶ λόγους. εἰ γὰρ τοῦτο τοιοῦτον ἦν, πάντες [38] ἂν ἦσαν

[31] *καὶ σατύρου μὲν*] reponam *Σατύροις*, ac proinde locus hic ita reddendus fuerit, *et Satyris quidem non contigit esse dominis.*

Gothofr.

De Satyro hic agitur, noc eodem, de quo supra, Philippi, Macedonis, histrione comico, sed de Satyro Midae, Phrygis. Non licuit quidem illis in potestatem redigere Satyrum, quemadmodum Midae contigit Satyrum capere, cuius recuperandi gratia Bacchus illis optionem alicuius boni dedisset, vt Midae dedit, quo facto illi id idem sibi optassent a deo dari donum, quod Midas rogauit, vt, quidquid manibus contingerent, id statim auro mutaretur.

[32] *ἢ*] qua ratione, quo pacto, quod si euenisset.

[33] *ταῦτα* an *ταὐτὰ* malis, parum videtur referre; scil, *ἃ ᾔτησε μίδας παρὰ τοῦ διονύσου.*

[34] *εὐχαὶ*] verumtamen, illud cum negatum sit, hoc saltim optant sibi euenire, vt tam locupletes fiant, atque viri, honoribus et imperiis instructi.

[35] *πρὸς ἐκείνην*] forte *πρὸς σελήνην*, vt supra *πρὸς τὸν ἥλιον.*

Gothofr.

Bene habet hic locus. *ad eam,* Noctem puta.

[36] *ἐξισώθησαν*] prima manus dederat in Aug. *ἐξίσωσαν*. recentior *θη* superscripsit.

[37] *ὡς μισθοὶ ταῦτα νέων*] cum aiunt, ideo se domos praesidum frequentare, quo mercedem ab iis ferant disciplinae, qua liberos eorum erudiuissent.

[38] *πάντες*] scil. *διδάσκαλοι.*

ἦσαν ἕνεκά γε νέων [39] καὶ διατριβῶν τηλικȣ̃τοι. πάντων γὰρ οἶμαι ταῦτα [40]. ἀλλ᾽ ὅμως οἱ μὲν πένητες, οἱ ȣ̉κ εἰσελθόντες, καὶ μέγα [41] κέρδος ἐν ἄλλȣ φαγεῖν. οἱ δ᾽ ἐν καταλόγῳ τῶν πολυχρύσων, πρὸς ȣ̔̃ς ὁ νόμος εἰπάτω. μὴ πλείω ζητεῖν, ἀλλὰ στέργειν [42], εἰ μή τις ἀφαιρήσεται. εἰ δὲ γενομένην [43] εἴσοδον ἐπισχετέον, πῶς ȣ̉κ ȣ̉́σας ἐπιτρεπτέον [44]; πῶς δὲ μεμφόμενοι τῶν παιδευόντων τȣ̀ς περὶ τὰ τῶν ἀρχόντων γόνατα [45], τȣ̀ς ȣ̉̃πω τȣ̃το [46] πεποιηκότας δράσοντας εἰσάξομεν, μέλλοντας ἀντὶ μετάλλων τε καρπώσεσθαι τὰς ἀρχὰς [47], καὶ διδασκάλȣς ȣ̉χ ὁμοίȣς [48] ἔσεσθαι. ἐπεὶ καὶ τὸν ἀντικαθήμενον τοῖς τȣ̃ ἡμετέρȣ ῥεύμασι [49] τȣ̃το ȣ̉κ εἴασεν εἰς

ὅσον

[39] ἕνεκά γε νέων] ſic Aug. καί γε Genev. Si neceſſe eſſet, vt, quicunque praeſidum liberos docerent, ii quoqſie ad patres liberorum erebro itarent, atque iſta congreſſuum ſedulitate dites fierent; omnes omnino magiſtri tam opulenti eſſent, atque ſunt profeſſorum nonnulli. Nullus enim eorum eſt, qui non filium alicuius praeſidis erudiuiſſet, eaque in re labores et moleſtias multas toleraſſet, eoque mercedem meruiſſet.

[40] ταῦτα] ſcil. τὸ πονεῖν ἐν τῷ διδάσκειν, καὶ τρίβεσθαι περὶ τȣ̀ς νέȣς λόγοις μυηθησομένȣς.

[41] καὶ μέγα κέρδος] ſubaudi αὐτοῖς νομίζεται. pro magna et inſperata felicitate habent, ſi quando fiat, vt ab aliquo ad coenam vocentur, ſi foris coenent.

[42] στέργειν εἰ μή τις ἀφαιρήσεται] ſatis habere, non exſiſtere, qui bona eorum, per nefas parta, ipſis ereptum eat.

[43] γενομένην] ſic Aug. γινομ. Genev.

[44] ἐπιτρεπτέον] ſic ♀ et Aug. ἐπιτρεπέον Genev. ingreſſus iam facti ſi ſunt inhibendi, qui licebit eos permittere fieri, qui nondum fiunt?

[45] τȣ̀ς περὶ τὰ τῶν ἀρχόντων γόνατα] ſcil. κυλινδȣμένȣς.

[46] τȣ̃το] ſcil. τὸ κυλινδεῖσθαι περὶ τὰ τῶν ἀρχόντων γόνατα.

[47] τὰς ἀρχὰς] qui praefecturas [h. e. ſuos cum praefectis congreſſus et familiaritates] habebunt pro aurifodinis, et ex iis haud minus emolumentorum percipient, quam ex aurifodina, ſi quam haberent.

[48] ȣ̉χ ὁμοίȣς] ſcil. ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πολλῷ νῦν χείρȣς ἢ πρότερον ἦσαν.

[49] τȣ̃ ἡμετέρȣ] videtur στόματος addendum eſſe. noſtri oris

ὅσον ἐξῆν αὐξηθῆναι [50], τὸ μεγάλην ἡγεῖσθαι πλεονεξίαν καὶ εἶναι καὶ ἔσεσθαι τὴν ἀρχήν [51]. ἡ δ' οὐ μόνον βλάβη λόγοις [52], ἀλλὰ καὶ κίνδυνος ἦν ἐν μεταβολῇ τῶν ὅλων, καὶ τὰ κτήματα ἐκινεῖτο, καὶ μακρὰν ἔδει βαδίζειν ὁδὸν, καὶ γελωτοποιοῦντα μένειν ἐφ' ὧν εἶχεν, εἰς τὴν τοῦ κρατοῦντος βλέποντα φύσιν. ἀλλ' εἰ καὶ πάντας εἴρξεις φησὶ τί λέξει πρὸς ἰατροὺς [53] ὁ νόμος; ὅταν τῶν ἰατρῶν τὸ σῶμα δέηται. οὐ γὰρ δὴ μὴ νοσεῖν ἐπιτάξεις τοῖς ἐπὶ τῶν ἀρχῶν. ἐρεῖ τοίνυν ὁ νόμος, ἔρχου μὲν

ὁ

oris (id est mei) *fluentis aemulum*, i. e. professorem eloquentiae in hac vrbe mecum aemulantem, et meo gregi meisque studiis insidiantem.

[50] αὐξηθῆναι] scil. εἰς τὴν τέχνην. poterat ille literis et eloquentia plus profecisse, si minus frequentasset limina potentium, et diligentius domi libris legendis et docendo atque commentando dedisset operam.

[51] τὴν ἀρχὴν] h. e. praefectos, qui nunc essent, et qui deinceps futuri essent apud nos, sibi et iam esse, et deinde fore magno emolumento, per quod plus habiturus esset et plus valiturus, quam sui collegae. haec enim h. l. est πλεονεξία, non *cupido plus habendi*, sed ipsa iam, vt ita dicam, *plus habentia*, seu vsus praerogatiuarum, cum quis rerum potitur earum, quae aliis negatae sint, quamquam appetentibus.

[52] βλάβη λόγοις] non literis modo illa eius frequentatio liminum supremi magistratus offecit, sed ipsum quoque in summum adduxit discrimen gubernatione mutata, vel imperio ad alium imperatorem translato; facultates eius fisco adiudicabantur, et necesse ei erat, longum iter [hinc ad CPlin] suscipere [ad recuperandas facultates, fisco addictas,] et diu ibi manere, atque histrionica agenda magnatibus comitatensibus ludum de se facere, et sic artibus mimicis exercendis obtinere facultatum suarum possessionem.

[53] πρὸς ἰατροὺς] *Quintum* hoc argumentum seu quintam dubitationem de *Medicis* Libanius Morelliana Oratione, huic compare, non adeo premit, lateque persequitur; illud enim hactenus vnica eaque breui sententia complectitur: *Velle se, vt Medici de iis tantum, quae corporis curam contingunt, cum aegrotis disserant*, cum hic vberius sese diffundat.

Gothofr.

ὁ σώζειν τέχνην ἔχων, καὶ λέγε τι καθεζόμενος, καὶ λέγοντος ἄκουε. ἔσω δὲ [54] πᾶν τὸ λεγόμενον εἰς τὸ πάθος τεῖνον, σπουδὴν ἔχον τὸ μὲν καταπαλαῖσαι καὶ τρέψαι, τὸν κεκληκότα [55] δὲ καθαρὸν ποιῆσαι τοῦ κακοῦ. δίκης δὲ μὴ ἔσω μνήμη, μηδὲ νίκης, μηδὲ ἥττης, μηδὲ γνώσεως, μηδ᾽ ὑπὲρ ἀνδρὸς πονηροῦ λόγος, μηδὲ κατ᾽ οὐδενὸς οἰκοῦντος [56], μηδ᾽ ὁ μὲν ἤπιον, ὁ δὲ χαλεπὸν ποιῶν. οἶδ᾽ ἐκεῖνο. πολλὰ μὲν εἴρητο, πολλὰ δὲ πέπρακτο τῷ κρατοῦντι μὲν [57] νοσημάτων κρατοῦντι δὲ ἀρχόντων, οὐ δικαίως δὲ τῇ δυνάμει ταύτῃ χρωμένῳ. ὅτι δ᾽ οὐ δικαίως μάρτυς ὁ πλοῦτος, πένητας ἀποφαίνων τῶν ἐν [58] βασιλείοις τὰ μέγιστα πιστευομένων. ἣν γὰρ ἡ βουλὴ γῆν [59], ταύτην ἐγεώργησε· τιμὰς μὲν τὰς προσηκούσας τιθεὶς, καί που καὶ μείζονας, οὕτω δὲ ῥαδίως, ὥσπερ ἐπὶ θησαυροὺς ὑπ᾽ ὀνειράτων ἠγμένος. τὰ δ᾽ ἦν οὐκ ὀνείρων ἔργον, ἀλλ᾽ ἀρχόντων χάριτες, ἅπαντα πειθομένων ἃ πωλῶν [60] ἐκεῖ-

[54] ἔσω δὲ] idem est ac si dixiſſet τεινέτω δὲ πᾶν τὸ λεγόμενον εἰς τὸ πάθος, καὶ ἐχέτω διὰ σπουδῆς τοῦτο μόνον, τὸ καταπαλαῖσαι etc.

[55] τὸν κεκληκότα] ſubaudi τὸν ἰατρὸν ὡς ἑαυτὸν, eum, qui medicum ad ſe vocaſſet.

[56] κατ᾽ οὐδενὸς οἰκοῦντος] ſic Aug. malim κατ᾽ οὐδενὸς οὐδὲν (vel οὐδένα) ἀδικοῦντος.

[57] μὲν] ſic ♀ et Aug. μετὰ Genev.

[58] τῶν ἐν] videtur τινας interponendum eſſe. quosdam eorum, qui in aula res maximas gerunt, fidei ſuae commiſſas.

[59] ἣν γὰρ ἡ βουλὴ γῆν] ſubaudi e proximis inſequentibus ἐγεώργησε. quem fundum ſenatus arauerat, eum medicus hic poſtmodum arauit.

[60] ἃ πωλῶν —] Locum hunc, fateor a me parum intelligi. Satis habebo nunc repetere ea, quae olim ad h. l. annotaui, quamquam ab iis probandis perinde abſum, atque ab improbandis. Proferunt, ſi qui habent, meliora. Nobis hoc tempore meliora non ſuccurrunt. Sententia eſt: magiſtratus illi medico indulgebant omnia, et condicebant, quae ille ab ſe emeret precibus et adulationibus, ſed rurſus aliis, quorum res agebatur, pro parata pecunia vendebat; et ſemper ille medicus habebat aliquid in illis rebus, quas eo modo vendebat, h. e. partem eam

ἐκεῖνος ἠγόραζεν, ἀεί τι ἔχων ἐν τοῖς πωλουμένοις τῶν πωλούντων τοὺς τάφους. καὶ τῷ μὲν [61] ηὔξετο τὰ ὄντα, ἡ δὲ αἰσχύνη τοῖς δικασταῖς. ἔσω τοίνυν ὁ ἰατρὸς ἰώμενος ἄρχοντα ἀσθενοῦντα. τουτὶ δὲ πράττοιτο μὲν διὰ σιγῆς, πράττοιτο δ' ἂν καὶ διὰ ῥημάτων ὀλίγων, ἃ οὐκ ἂν μὴ ῥηθῆναι δύναιτο. μακρὰ [62] δὲ διεξιόντος καὶ χωροῦντος ἐπὶ τὰ μὴ συμβαίνοντα τοῖς νόμοις, τῷ προσώπῳ δῆλον ὅ τι χρῄζων [63] τῆς ἰατρικῆς ποιείτω τοῖς παροῦσιν, ὡς, ἣν μόνον ἰατρὸς ὢν εἰσίῃ, τὸν νοσοῦντα ὄψεται. ἐφεστάναι δὲ ἄξιον καὶ τὸν κοσμοῦντα τὴν καταγωγὴν [64] καὶ

τῶν

eam ipſe ferens. ſed ſequentia τῶν πωλούντων τοὺς τάφους non intelligo. forte ante haec verba deeſt *κύριος ὢν*, *neque hoc mirum eſt, nam compos eſt eorum, qui vendunt ſepulcra.* h.e. medicus ille amicus eſt magiſtratibus Chriſtianis, qui ei permittunt, ſacrilegia quaecunque committere, et templa deorum et monumenta maiorum diruere atque expilare.

[61] τῷ μὲν] illi quidem, medico puta, creſcebant opes. Sic ♀ et Aug. id expreſſit quoque Gothofredus in latinis. Editio tamen eius dat τὸ μέν.

[62] μακρὰ] ſic ♀ et Aug. μακραὶ Genev. Saepe factum eſt, vt, qui ex Auguſtano exemplum earum Libanii orationum, quas Gothofredus edidit, ad eum mittendum exſcripſit, αι pro ſimplici α quod in codice mſto eſt, ſufficeret; haud ſatis ille aſſuetus ductibus illius libri, in quo α, cum cauda quadam aſſurgente exaratum, ſaepiſſime vidi, vt imprudens id facillime pro αι acciperet.

[63] ὅ τι χρῄζων] id eſt ὁ χρῄζων τῆς ἰατρικῆς κατά τι vel ἔν τινι ille, qui arte medica quoquo pacto opus habet, planum facito ore vel vultu circumſtantibus, ſe non aliter ſui conueniendi copiam eſſe medico facturum, quam ſi ſolam medici perſonam geſturus introire velit.

[64] τὸν κοσμοῦντα τὴν καταγωγὴν] *Domeſticos* Iudicum intelligit, qui Praetorium Iudicis componebant, quique domeſticorum negotiorum curam gerebant; qui proprie *Domeſtici* vocabantur, de quibus *tit. C. Th. et Iuſt. de Adſeſſorib. Domeſticis et Cancellariis*: et quidem illo *l. 3. eod. tit.* hoc *l.* 3. 4. 5. 6. 8. 9. Itemque *l. vnic. C. Th. ſi Rector. prouinc. l. 16. C. Th. de Numerariis. l. 3. eod. Cod. ad l. repetundar. et l. 6. eod. de his quae adminiſtrantibus. et l. vlt. eod. Cod. de principib. agent. etc.* Hi ſane

Dome-

τῶν ἔνδον * ἐπιμελητὴν [65] τῷδε τῷ πράγματι, καὶ προσαναγκάζειν τὸν τοιοῦτον [66] ἰατρὸν εἴσω τῶν ὅρων μένειν. ὡς δ' οὐ καλὸν καταγωγὴν ἄρχοντος δέχεσθαι τοιαύτας συνουσίας, μάθοις ἄν, βασιλεῦ, καὶ τῷδε βραχέα δὲ λέξω καὶ δι' ὧν ἠδίων ἔσῃ. ἦρχέ ποτε ἀνὴρ καὶ σύρων καὶ τινων ἑτέρων [67] ἐθνῶν. σύρου μὲν παῖς, αὐτὸς δὲ ῥωμαῖος [68], φόβῳ τὴν ἀρχὴν εὐθύνων [69], οὐχ αἵματι. τούτῳ τῆς ἀρχῆς μεσοῦντι, ῥεῦμα κινηθὲν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς διὰ τῆς φάρυγος δραμὸν, τά τ' ἄλλα ἐκάκωσε, καὶ τῆς φωνῆς ἀφεῖλε. κεκλημένος δ' ἐπὶ τὸ λυποῦν ἰατρὸς ἀνὴρ τῶν ἄγαν ἐπαινουμένων, ἐπειδὴ ἤρετό τι περὶ τοῦ κατέχοντος [70], ἀπεκρίνατο μὲν οὐδὲν διὰ φωνῆς, ἦν δὲ ἄρα ἐν αὐτῷ τοσοῦτον [71]. διάρας δὲ τὸ στόμα, τὸ τῆς τέχνης δεόμενον ἔδειξεν, ὅπως ἀνήκοος αὐτοῦ καθάπαξ

ὁ

Domestici Iudicibus adiungebantur, non vt publicis necessitatibus, verum vt priuatis Magistratuum actibus se immiscerent, velut quotidianorum Iudicis actuum ἐπίσκοποι. *Gothofr.* Sed hoc quoque aequum est, vt magister praetorii, cui exornatio et restauratio atque sustentatio aedificii eius, in quo praefecti commorari solent, item nutritio ministerialium praetorianorum demandata est, (maitre d'hôtel) attendat huic negotio, et cogat medicum loquacem intra terminos praescriptos manere.

[65] ἐπιμελητὴν] sic de meo dedi, in Aug. est, vt in Genev. ἐπιμελητῶν.

[66] τοιοῦτον] talem medicum, qualem descripserat p. 93. exeunte, μακρὰ διεξιόντα καὶ χωροῦντα ἐπὶ τὰ τοῖς νόμοις μὴ συμβαίνοντα.

[67] σύρων καὶ τινων ἑτέρων] *Comitem Orientis*, vt puto, designat, sub cuius dispositione Theodosii Iunioris temporibus quindecim prouinciae numerabantur; vt docet *Notitia Imperii Orientalis.*

[68] αὐτὸς δὲ ῥωμαῖος] patre quidem viris in Syria nato, ipse tamen Romae natus.

[69] εὐθύνων] malim ἰθύνων, vt in hac significatione vsitatius.

[70] περὶ τοῦ κατέχοντος] de morbo, aegrotum tenente captum.

[71] τοσοῦτον] tametsi satis poterat aeger tantum loqui, quantum necesse erat, ad declarandam suam molestiam. ἦν ἐν τῷ ἀσθενοῦντι τοσοῦτον φωνῆς, ὥστε δύνασθαι δι' αὐτοῦ, δηλοῦν τὸ κατέχον αὐτὸν ἀῤῥώστημα.

ὁ ἰατρὸς ἀπίοι, μηδὲν τῆς αὐτȣ̃ γλώττης ἐκφέρων. τοσȣ̃τος ἦν τοῖς τό τ' ἄρχȣσι φόβος ἐν ταῖς εἰρημέναις εἰσόδοις. ἀλλὰ νῦν ȣ̓ τὰ πάθη τȣ̀ς ἰατρȣ̀ς τοῖς ἄρχȣσιν εἰσάγει, ἀλλ' οἱ μὲν ἔῤῥωνται, οἱ δὲ παρακάθηνται, καὶ ὁ λόγος ȣ̓ περὶ τȣ̃ σώματος, ȣ̓δ' ὅπως ἂν ὑγιαίνοντες διάγοιεν, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς καὶ τὰ τȣ́των ἰδέας [72]. ἰατρῶν μὲν ȣ̃ν ȣ̓κ ἀποϛερῶ τȣ̀ς ἄρχοντος. μήποτε ȣ̃τω γενοίμην ἄτοπος. ἐφεϛάναι δὲ τοῖς ϛόμασιν αὐτῶν ἀξιῶ τὸν ἃ δεῖ μόνα λέγειν ποιήσοντα. φθονήσομεν ȣ̃ν [73] τῷ πόνῳ τῶν ἀρχόντων παραμυθίας τῆς ȣ̓́σης ἐν ταῖς εἰσόδοις; ποίας παραμυθίας; μείζων μὲν ȣ̃ν ἐντεῦθεν ὁ πόνος αὐτοῖς κατασκευάζεται, τȣ̃ τῶν γραμμάτων χρόνȣ καὶ τῶν ἀναγκαίων ἑτέροις διδομένȣ καὶ μικρȣ̃ [74] τινος τοῖς ἐπείγȣσιν ἀντὶ πλείονος γινομένȣ. ὥϛε πολλάκις μὲν ὥρα δειπνεῖν, οἱ δέ εἰσιν ἐν γράμμασι. θαυμάζω δὲ εἰ καὶ μετὰ τὴν θοίνην [75], διπλῆν τε, καὶ τοιαύτην, ῥαϛώνης εἶναι τὸ δοκȣ̃σιν εἷς [76], καὶ μηδὲ δύνασθαι ζῆν εἰ μὴ τȣ̃το ἔχοιεν ὡς ȣ̓κ ε   σιτων [77] ἀναπαύλας.

ἦσαν

[72] ἀλλὰ τῆς αὐτῆς καὶ τὰ τȣ́των ἰδέας] ſic Aug. pro voce antepenultima dat Geneuenſis τάς. Sententia eſt. Sed et horum, medicorum puta, ad praeſides, et ſermones, et mores ſimiles atque germani ſunt ſermonibus atque moribus illorum generum, quae ſupra enumeraui.

[73] φθονήσομεν ȣ̃ν] *Sextum* argumentum iſtud ſeu obiectionem, quod Ingreſſus hi ceu *ſolatii* cuiusdam inſtar ferendi viderentur, non exequitur altera illa germana Oratione Libanius.

Gothofr.

[74] μικρȣ̃ —] eum tempus actibus rerum conſecratum ex ampliore, quod olim fuit, per interpolationem rerum alienarum in breuiorem gyrum contrahatur.

[75] θοίνην] γρ. ποινὴν margo Aug.

[76] τὸ δοκȣ̃σιν εἷς] ſic Aug. et Genev. γρ. τȣ̃το δοκȣ̃ντες ᾶ. Mihi videtur ſic leg. ῥαϛώνης εἶναι — τῷ δοκȣ̃σιν ἐνδεεῖς. miror, eſſe, cui praefecti videantur alia quapiam relaxatione opus habere, qui tamen quotidie geminis epulis, iisque tam lautis, paſcantur.

[77] ȣ̓κ ε   σιτων] ſic eſt in Aug. cum ſpatiolo vacuo relicto, quod ſpatiolum obſcurauit editor

ἦσαν δέ γε κἀκείνοις καὶ τοῖς νῦν καὶ πᾶσιν ἄρχουσιν ἀνάπαυλαι τὸ ταθὲν ἀνιεῖσαι, τοῦτο μὲν ἵππων [78] ὑφ' ἅρμασιν ἅμιλλαι, τοῦτο δὲ ἐν θεάτροις χάριτες, τοῦτο δὲ πρὸς θηρίων ὀδόντας ἀνδρῶν ἀγῶνες, ᾠδαί τε νέων εὐφώνων [79] ἐκπώμασιν ἀναμεμιγμέναι. κεκώλυται δὲ οὐκ αὐλὸς, οὐ σύριγξ, οὐ βάρβιτος. ἔνι δέ τις καὶ περὶ κύβους διατριβὴ θυμὸν φέρουσα [80] μεθ' ἡδονῆς. εἰ δὲ δὴ προσδεῖ τινός καὶ βελτίονος εὐθυμίας, ἔστι μοῦσα ποιητῶν, ἔστι δρόμος [81] ῥητόρων ἔστιν ἀκοῦσαί τι παρ' ἀμφοῖν τἀληθῆ λεγόντων, ἢ καὶ οὐ τοιαῦτα, πόνου δὲ ὅμως τοῦ παρὰ τῶν πραγμάτων ἀφιέντα. οὕτως οὐδ' ὑπὸ ταύτης τῆς αἰτίας εἶεν ἂν εὐλόγως

tor Geneuensis, ἐσίτων exhibens, pro vna voce. videtur sic esse leg. ὡς οὐκ οὔσης ἐκ τῶν σίτων ἀναπαύλας. *quasi epulis non recrearentur homines.* aut ὡς οὐκ οὔσης ἐκείνοις ἀναπαύλας. *quasi praefecti recreationibus plane carerent. penult.* idoneae contentioni animi relaxandae.

[78] τοῦτο μὲν ἵππων] *Spectaculorum publicorum* tria genera hic designat Libanius, quibus Iudices se oblectare possent, et vero solennia fuerunt: puta circensia equorum certamina, theatrales oblectationes, ferarum venationes seu munera; quare et ea ipsa designari videas a Theodosio M. in hoc ipso argumento *l. 2. C. Th. de spectacul. Nullus omnino Iudicum aut theatralibus ludis, aut circensium certaminibus, aut ferarum cursibus vacet, nisi illis tantum diebus*, etc. Omittuntur a Libanio *gladiatorum* munera, vtpote per Orientem et quidem in Syria iam dudum prohibita, de quo ad Const ntini M. Constitutionem *l. 1. C. Th. de gladiatorib.*

Gothofr.

[79] ᾠδαί τε νέων εὐφώνων] *Thymelici Choraulae, vocales* iuuenes conuiuiis adhibiti, etiam hac Theodosii M. tempestate: quod etiam hic locus ostendit, et de quo saepe queritur Io. Chrysostomus: At non et Thymelicae, fidicinae et psaltriae, vtpote prohibitae Theodosii M. Constitutione ad eum ipsum Cynegium PP. cuius hac ipsa Oratione paulo post mentio fit, *l. 10. C. Th. de scenicis:* cuius meminit alter *Victor in Theodosio M.* eumque sequutus Paulus Diaconus.

Gothofr.

[80] φέρουσα] sic Aug. malim φέρβουσα *animum alens cum oblectatione.*

[81] δρόμος] Gothofredus in mar-

γως εἴσοδοι. ὃ τοίνην μέγισον [82] ἔχειν οἴονται κατὰ τῆς γνώμης [83], καὶ αὐτός, φησι, τοῦν εἰσιόντων ἥθα. καὶ πάνυ γε, ἀλλ' ἄκων καὶ τότε, καὶ νῦν, ἀλλ' οὐ βουλόμενος, ἀλλ', ὦ ἡράκλεις, λέγων, ἀλλὰ ζημίαν τὸ πρᾶγμα ἡγούμενος, ἀλλ' ἀηδῶς ὁρῶν τὸν, ἵνα καλέσειεν, ἀπεσταλμένον, ἀλλὰ νῦν μὲν διὰ σκήψεως οὐχ ὑπακούσας, νῦν δὲ ὠνούμενος τὰ τοῦ μὴ εὑρῆσθαι [84] ῥήματα. καὶ τούτων εἰσὶ μάρτυρες οἱ λαβόντες [85]. τίς οὖν οὕτως ἄφρων, ὡς τῆς ἐπιθυμίας τοὐναντίον ὠνεῖσθαι, καὶ βούλεσθαι μὲν εἰσιέναι. ὅπως δὲ μὴ εἰσίοι ποιεῖν ἀργυρίου; καὶ μὴν οὐδεὶς ἂν μεδείξειεν ἄκλητον τὴν πρώτην ὡς ἄρχοντα δείλης πεπορευμένον, ἀλλ' ἔλαβε [86] τὴν ἀρχὴν, ἥκεν [87], ὁ μέν τις μετεπέμψατο [88], ὁ δ' οὐκ ἐβουλήθη [89] τί οὖν ἐγώ; παρὰ

margine Genev. annotauit θρόνος. quae videtur ipsius coniectura, vernm illa quidem superuacanea, ipsique relinquenda. δρόμος bene habet, *stadium, curriculum, palaestra.* vel etiam est promta et expedita facundia.

[82] *τὸ τοίνυν μέγισον*] *Septimum* argumentum istud altera quoque germana Oratione exequitur Libanius.

Gothofr.

[83] *κατὰ τῆς γνώμης*] subaudi *ταυτησὶ τῆς ὑπ' ἐμοῦ νῦν ἀποπεφασμένης, ὅτι κωλυτέον ἐσὶ ταύτας τὰς εἰσόδους.*

[84] *τὰ τοῦ μὴ εὑρῆσθαι*] subaudi *ἔνδον, παρ' ἐμοὶ,* causationem, praetextum mendacem. domi meae me a se repertum haud fuisse.

[85] *οἱ λαβόντες*] qui a me pecuniam eo acceperunt, quo ad dominos renunciarent, domi me repertum non esse, qui domi fuissem. Sic ♀ et Aug. *οἱ λακόντες* Genev.

[86] *ἔλαβε*] subaudi *τις.*

[87] *ἥμεν*] venit de comitatu ad vrbem nostram. accepit aliquis ab Imperatore praefecturam praetorii orientis. ex vrbe in viam huc se dedit. appulit apud nos. ibi alius praefectus me ad se arcessiuit, alius id indignum se ratus est. quid ibi ego? vocanti parui, et ad eum accessi. eum autem, qui me vocare omitteret, convenire omisi.

[88] *ὁ μέν τις μετεπέμψατο*] Exemplum huius vocationis suae a Praefecto (forte Cynegio) ipse Libanius *de vita sua* memorat.

Gothofr.

[89] *οὐκ ἐβουλήθη*] scil. *ἐμὲ μεταπέμπεσθαι.*

παρὰ μὲν τὸν [90] ἧκον, παρὰ δὲ τὸν οὐκ [91] ἦλθον. τοῦ γὰρ ἐνοχλεῖν ἄπειρος ὤν, αἰσχρὸν ἡγούμην ἐλθὼν κόπτειν ἄρχοντος θύραν. οὔκουν τοιαύτην ὁδὸν αὐτόματόν με τις ἐλθόντα ἐξελέγξειεν ἄν, οὐδ᾽ ὡς κυνήγιον [92], τὸν, ἐπειδή με τοπρῶτον εἶδε καταβάντα [93]. παραδείγματος οὐκ ὄντος. ἔχοιμι δ᾽ ἂν οὐκ ὀλίγους καταλέξαι τοὺς οὐκ ἀναγκάσαντας [94], οὔτ᾽ ἀναγκασθέντας. ἐξῆν γάρ φησι [95], καλουμένῳ καθῆσθαι [96], σὺ δ᾽ ἀναστὰς [97] εἴπου. πῶς δ᾽ οὐκ ἔμελλον ἄρχοντός γε καλοῦντος, καὶ μέγα τὸ πρᾶγμα ποιουμένου [98]. οὐ γὰρ ὥσπερ μὴ βαδίζειν ἐξῆν, οὕτω καὶ μηδὲν ἀηδὲς παθεῖν. οὐ γὰρ μόνον μέγας ὁ θυμὸς τῶν βασιλευόντων, ἀλλὰ καὶ τὰς μετ᾽ ἐκείνην [99] ἀρχὰς οὐ ῥᾴδιον ἐνεγκεῖν ὀργιζομένος, καὶ πολλοὶ τοιαύταις

90 *παρὰ μὲν τὸν*] ad eum adii, qui me inuitauerat.

91 *παρὰ δὲ τὸν οὐκ*] qui me non inuitauerat, ad eum haud iui. *παρὰ* dedi ex ♀ et Aug. pro *περὶ*, quod eſt in Genev.

92 *κυνήγιον*] *Cynegii* huius, Praefecti Praetorio, meminit rurſum *infra;* de quo iam dicere anteuerti *initio Orationis.*

Gothofr.

93 *καταβάντα*] a carrhuca ſcilicet, qua vehi per vrbem ſolebant praefecti. quam primum me viderat Cynegius, in vrbem intrans in carrhucha, capeſſendi magiſtratus ergo, deſcendebat ex ea; qua in re primus fuit auctor exempli ſui. nemo deceſſorum eius ante eum id fecerat.

94 *οὐκ ἀναγκάσαντας*] qui me non vocarunt, neque vim adhibuerunt, vt ad ſe venirem. *οὔτ᾽ ἀναγκασθέντας*] ſcil. *προσίεσθαι καὶ δέχεσθαί ἐμε.* quos non coegi me admittere.

95 *ἐξῆν γάρ, φησι*] Neque hoc argumentum, quod ſuperioris ſequela eſt, exequitur Libanius germana illa Oratione.

Gothofr.

96 *καθῆσθαι*] ſcil. *οἴκοι.* domi manere, non venire vocatus.

97 *ἀναστὰς*] ſcil. *ἀπὸ τῆς σῆς καθέδρας* vel *εὐνῆς* *εἰπε τῷ σε καλέσαντι.*

98 *μέγα τὸ πρᾶγμα ποιουμένου*] aut pro magno honore mihi imputante, quod me ad ſe vocaſſet, aut pro magna inſolentia et contumacia, ſuamque ad contumeliam trahente, ſi vocanti nollem parere.

99 *μετ᾽ ἐκείνην*] ſic Aug. quod bene ſi habet, ſubauditur *τὴν ἀρχὴν, τὴν μεγίστην.* Ego vero nullus dubito, leg. eſſe *μετ᾽ ἐκείνους.* ſcil. *τοὺς βασιλεύοντας.*

ταις ὀργαῖς ἀπολώλασιν. αἰτίαν δὲ ψευδῆ περιάψαι διὰ συκοφάντου ἕκαστον, καὶ μάρτυρας πεῖσαι τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, καὶ κύριον ἑαυτὸν ψήφου ποιῆσαι, καὶ δεσμῷ παραδοῦναι, καὶ τῷ τακεῖ διὰ χειρὸς εχοντι [100] κελεῦσαί τι. καὶ τούτου τοῦ φόβου διδάκαλον [1] εἶχον, ὃν μόλις διέφυγον, ἕτερος δέ τις ἐμὸς συγγενὴς ἱερεὺς φιλοσοφίας [2] οὐκ ἐδυνήθη· οἷς οὖν ἔπαθον [3] παιδευθεὶς εἰκότως ἐφυλαττόμην ἁπάσης δυσμένειαν ἀρχῆς. καὶ γὰρ εἰ αὐτὸς [4] αὐτοῖς ἄληπτος [5] ἦν, εἶχον ἂν οὓς βάλωσι, τοὺς μὲν εἴσω τειχῶν ὄντας, τοὺς δ' ἐν ἀγροῖς διεσπαρμένους, καὶ αὐτοῦ μὲν ἀπείχοντ' ἂν ἐμοῦ, δι' ἐκείνων δ' ἂν ἐλύπουν. ἔστι δ' ἀλγεινὸν τοῖς ἑαυτοῦ μὴ δύνασθαι βοηθεῖν, ἀλλ' ὁρᾶν μὲν σπαραττομένους, εἰσφέρειν δὲ πλὴν λύπης ἔχειν οὐδέν. πρός τε οὖν ἐμαυτὸν ταῦτα ἐλογιζόμην καὶ ἤκουον τῶν φοβουμένων δεομένων μὴ σφᾶς ἐμβαλεῖν εἰς κερη-

[100] τῷ τακεῖ διὰ χειρὸς ἔχοντι —] praetereaque carcerario secreta mandata dare, vt me duriter et crudeliter habeat.

[1] διδάσκαλον] significat aliquem praefectum, qui carcerem Libanio fuerat minatus, et aegre se continuerat, quin eum vinciret.

[2] ἱερεὺς φιλοσοφίας] Ita Vlpianus *l.* I. *de iustit. et iur.* *Iustitiae Sacerdotes* dixit, quod a Stoicis recte petitum ostendit Cl. Merillius I. *obs.* II.
Gothofr.

[3] ἔπαθον] bene habet. *quae perpetiebar*, tam tum, quum ille praefectus me minis et terroribus carceris angebat atque exanimabat, quam, quum cognatus meus ipsum in carcerem detrudebatur. vtrumque dolore eum afficiebat. Gothofredus in margine ἔπαθεν annotauit.

[4] καὶ γὰρ εἰ αὐτὸς] Et hoc Libanius exequitur germana illa Oratione, nempe quod suis ingressibus multis commodaverit, seu beneficia contulerit, sic tamen, vt aliter excipiat. Eodem pertinet et tertius Libanii locus *de vita sua.*
Gothofr.

[5] ἄληπτος] sic ♀ et Aug. ἄληπος textum Geneuense. ἄλυπος eiusdem margo. tametsi ego illis [praefectis] nullam mei cruciandi, terrendi, exagitandi ansam praebebam, et nullo titulo, nullo crimine illi me corripere possent, at erant tamen mihi amici et necessarii, quos telis suis ferire et perimere poterant. *antep.*

συχίν-

κρημνὸν ἄφυκτον. δῆλον γὰρ εἶναι τὸν δεύτερον πλοῦν, καὶ ὡς ἀντεχόντων [6] τῶν ἐμῶν τὰ κείνων πεπλήξεται [7]. τούτους οὖν διασώζων, καὶ τούτων κηδόμενος, καὶ λέγειν ἡγούμενος δίκαια, καὶ μετὰ θεῶν [8] ἀνάγκης ἡττώμενος, ἤειν οἷ χωρῶν ἠθύμουν. πρὸς δὲ τούτοις καὶ πατέρας ἑώρων, ἡμῖν τοὺς αὐτῶν παραδόντας, λέγοντας δεῖσθαι μὲν τῶν τοιούτων εἰσόδων, εἰ καὶ σφόδρα τὸ δίκαιον ἔχοιεν [9], εἶναι δὲ βαρείας τὰς ἄλλας συμμαχίας, ἐμμίσθους οὔσας. οὓς εἴ τις [10] ἀπεωθεῖτο, λέγων ὡς ἔχοι πρὸς τὸ πρᾶγμα, καὶ ταῦτα τινῶν διδασκάλων οὐ λεγόντων τοῖς αὐτῶν δεησομένοις. ἐκ τοίνυν τούτων οὐκ εὖ ἔμελλε τἄλλα [11] ἕξειν. ἐντεῦθεν ἔπραττον, ἃ μὴ ποιεῖν ἤθελον. οὐκ ἂν δὲ ἐβουλήθην διά τε τὴν ἀπ᾽ αὐτοῦ δυσκολίαν, καὶ τὸ πόῤῥω μοι τὴν ψυχὴν τῶν τοιούτων ἑστάναι χρηματισμῶν. οὐδεμία γοῦν ἔχθρα ταύτην ἀφῆκε κατ᾽ ἐμοῦ τὴν φωνὴν, ἀλλ᾽ ἐν πολλοῖς, οἷς ἐψεύσαντο, τοῦ-

το

τυχόντων] subaudi εὖ. *si bene mihi cum praefectis esset, suas quoque res in tuto et stabili loco fore.*

[6] ἀντεχόντων] sic Aug. ἂν τυχόντων Genev.

[7] πεπλήξεται] sic Aug. πεπήξεται Genev. etiamsi ego contra teneam, futurum tamen esse, vt ipsi feriantur vel plectantur.

[8] μετὰ θεῶν] *necessitate victus, cui cedere nil turpe esset post deos, qui ipsi quoque necessitati resistere non possent, tametsi alias essent tam potentes.* hoc est, vna cum diis necessitati seruire, deos huius seruitutis quasi contubernales habere.

[9] εἰ καὶ σφόδρα τὸ δίκαιον ἔχοιεν] tametsi iusta niteretur causa, tamen opus sibi esse intercessore apud praesidem atque interprete. verum alios interpretes operam suam magni vendere. nimis caro sibi esse constiturum, si alio vterentur. quare vellem ego ista opera defungi.

[10] εἴ τις] id est εἰ ἐγὼ ἀπεωθούμην, si ego repulissem, ostendendo, quo sim erga illos congressus animo, infesto scilicet, atque inuito; et praeterea cum essent alii literarum professores, qui tam difficiles haud essent, erga vtentes opera sua, neque tot difficultates et dubia ipsis obmouerent, atque ego.

[11] τἄλλα] sic Aug. ego vero malim τἀμὰ, vnde res mea in peius erat itura.

το οὐκ ἐτόλμησαν. τῷ τοίνυν ἀδωρατάτῳ τί ταύτης δεῖ [12] τῆς ἀφορμῆς. μέγα δὲ μαρτύριον τῶν εἰρημένων τὸ νυνὶ πραττόμενον. οὐ γὰρ ἂν εἰ ταῖς εἰσόδοις ἡδόμην, ἔκλειον νόμῳ τὰς δεχομένας θύρας. ὥσπερ γὰρ * τοῦ [13] τούτους τῶν εἰσόδων ἐρᾷν μέγας ἔλεγχος ὁ λυπῶν οὗτος νόμος, οὕτως ἐμοὶ σημεῖον τοῦ τοῖς ἀνοίγουσι μέμφεσθαι τὸ τοιαῦτα παρὰ [14] τοῦ σκήπτρου ζητεῖν. συναγορεύει δέ μοι καὶ τετελευτηκὼς [15] ὁ τοῖς παρὰ σοῦ στεφανούμενος ἐπαίνοις κυνήγιος, ἀχθεσθεὶς [16] ὑπὲρ τῆς τοῦ δικαίου τάξεως διατετμημένης καὶ κατατετρωμένης, καὶ δυνηθεὶς [17], ὅθεν [18] ταῦτα μαθεῖν, ἔκλεισε γράμματι τὰς τῶν ἀρχόντων θύρας, καλῶς μὲν ποιήσας, ὃ πεποίηκε, κατὰ δὲ τὸν διομήδην, οὐκ ἐλθὼν ἐπὶ τὸ πέρας. τὸ δ᾽ ἦν, ἐπ᾽ ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἕτερα σὰ γενέσθαι, καὶ εἶναι ταῦτα νόμον. οὐ γὰρ ἂν ταῦτα [19] ἔπαθεν, ὅπερ ἐκεῖνα. [οὐκ ἂν ἐλύθη [20],] νῦν δὲ ἅμα τε ἐκεῖνος ᾤχετο, καὶ ταῦ-

[12] δεῖ] malim ἔδει, mihi ergo, qui hominum omnium minime donis caperer atque corrumperer, quid opus erat hoc genere quaestus?

[13] τοῦ dedi de meo, tametsi in Aug. esset τὸ vt est in Genev.

[14] παρὰ] sic ♀ et Aug. περὶ Genev.

[15] καὶ τετελευτηκὼς] *Cynegius* hic Praefectus Praetorio mortuus, consulatu suo A. D. 388. eique suffectus in Praefectura Praetoriana Tatianus, vt docet Zosimus *lib* 4. Quare apparet, hanc Orationem habitam ferme A. D. 389

Gothofr.

[16] κυνήγιος ἀχθεσθεὶς] interponi velim ὡς.

[17] δυνηθεὶς ὅθεν ταῦτα μαθεῖν] oportunitatem nactus, vt a me doceretur, vnde malum illud exstitisset. Subauditur enim ἔφυ vel tale quid.

[18] ὅθεν] sic textum Aug. sed in margine est γρ. οὐκ οἶδ᾽ ὅθεν. doctus illa, nescio vnde, vel qui.

[19] ταῦτα] scil. τὰ σὰ γράμματα, tuum, o Auguste, rescriptum, non eandem habuisset sortem atque edictum illud Cynegii habuit. non fuisset cassatum, quemadmodum Cynegii edictum seu abrogatum est, seu in obliuionem atque desuetudinem abiit.

[20] οὐκ ἂν ἐλύθη] verba haec, quae iam dudum scholii mihi suspecta fuerunt, sunt quidem in texto Aug. verum in margine leguntur haec. γρ. οὐ γὰρ ἂν

ταῦτα [21] ἦν ἐδέν. νομίσας ἂν ἀμφοτέρων [22] εἶναι τῦτον τὸν λόγον, ὦ βασιλεῦ, καὶ τοῖς τε πράγμασι βοηθῶν καὶ τιμῶν φίλον, τίθει νόμον τῶν ἤδη σοι τεθέντων ἐδὲν ἀτιμότερον. καὶ τῶν δικαζομένων μόνοις πάρεχε νικᾶν, οἷς τὸ νικᾶν παρὰ τῆς ἀληθείας. περιλαμβανέτω [23] δὲ ὁ νόμος καὶ τραπέζας καὶ πότες, καὶ [24] μήθ᾽ ὁ ἄρχων ἑςιάτω καλῶν, μήτ᾽ αὐτὸς τρεχέτω καλέμενος. καὶ γὰρ τέτων ἑκάτερον τῷ δικαίῳ ζημία. ὁ γὰρ φιλοτησίαν δεχόμενος [25] ὁμῦ τῷ τὴν χεῖρα ὑποχεῖν ᾔτησε χάριν. ἡ δὲ ἀρχὴ τὴν φιάλην αἰσχυνομένη οἶδε μὲν ὡς ὐ δίκαια ποιήσει, νεύει δὲ ὅμως. τὰ αὐτὰ [26] πρὸς ἕτερον, τὰ αὐτὰ πρὸς τρίτον. τὰ αὐτὰ πρὸς ἕκαςον. καὶ διὰ πάντων ἡ κύλιξ ἔρχεται, μεθ᾽ ἑαυτῆς ἄγυσα κέρδος. καὶ πίνων ἄν μεταξύ τι τοιῦτον εἴποι, καὶ παρ᾽ ἐσθίοντος ἔνι τῦτο γενέσθαι [27], καὶ τῆς παρὰ τῶν σιτίων ἡδονῆς ἡ τῶν διαβολῶν ὐκ ἐλάττων, καὶ ποιεῖ πᾶσι ῥήμασιν ὁ διόνυσος πύλας, καὶ ὁ τῆς εὐωχίας καιρὸς πολλοῖς ἐπήνεγκε συμφορὰς, ἀναπτομένυ ῥήμασι τῦ τὸν θρόνον ἔχοντος. μὴ τοίνυν μήτε καλείτω, μήθ᾽ ἑςιάτω, μηδὲ

ἂν ταυτὸ ἔπαθεν ὅπερ ἐκεῖνα. νῦν δ᾽ ἅμα τε ἐκεῖνος. vnde conſtat, verba illa ſuſpecta et vncis a me incluſa in codicibus quibusdam haud legi.

[21] ταῦτα] edictum Cynegii.

[22] ἀμφοτέρων] meique et Cynegii.

[23] περιλαμβανέτω] *Secundum* caput iſtud *de Conuiuiis*, vt ne videlicet Magiſtratus aliquem conuiuio excipiat, vel ipſe ad alterius conuiuium accedat, inculcat rurſum Libanius germana illa *Oratione, ſub finem* pariter, de quo tamen nulla extat conſtitutio. *Gothofr.*

[24] καὶ] ex Aug. addidi.

[25] δεχόμενος] hic accipio eo ſenſu, quo Homerus hoc vocabulum interdum vſurpat. *porrigens poculum amicitiae praeſidi*, ſimulac manum ſuam ſubiecit manui praeſidis Duo enim idem poculum apprehendebant, porrigens et ſuſcipiens, ſed illius manus erat inferior, huius ſuperior.

[26] τὰ αὐτὰ] ſcil. γίγνεται. vel ποιεῖ ὁ ἄρχων.

[27] ἔνι τῦτο γενέσθαι] ſcil. τὸ λέγεσθαί τι τοιῦτον πρὸς αἴτησιν χάριτος ἀδίκυ.

μηδὲ τοῖς μισθωτοῖς τούτοις [28] εἰς τὸ καὶ [29] λέγειν καὶ πράττειν ἃ βούλονται γιγνέσθω χορηγός. τὸ δὲ ἕτερον καὶ λογιζόμενος ἐγκαλύπτομαι. φέρεται ἄρχων ἐπ' ὀχήματος. ὑπὸ ζώνης [30], καὶ τοσαύτης, παραπεμπόμενος διὰ τῶν ἀρχομένων, οὐχ ὡς μεταστήσων τι τῶν οὐ καλῶς ἐχόντων, ἀλλ' ὡς ἀριστήσων, καὶ μεστὸς οἴνου καὶ κρεῶν ἐσόμενος, καὶ πάντες οἱ θεώμενοι τοῦτ' ἴσασιν ὅτι ἀριστήσων. τό, τε τῆς αἰδοῦς τῆς οὔσης ἐν αὐτοῖς ἐκεῖθ' ὅσον πρότερον, ἐπανερχομένων δὲ οὐδ' ὅλως. ἀλλ' εἰσὶ καταγέλαστοι, διαφέροντες ἀσκῶν τοσοῦτον, ὅσον ἐκεῖνοι μὲν οὔτε φθέγγονται, οὔτ' ἀσχημονοῦσι. τούτοις δ' οὔτ' ἠρεμεῖν ἡ γλῶττα δύναται, καὶ γέλως ἡ ταύτης πλάνη, καὶ μάχη μὲν ἔτι φερομένου πρὸς ὕπνον, ἐλθόντος δὲ ἧττα, καὶ πρὸ τῆς νυκτὸς ἡ νύξ. τίνας οἴει γίγνεσθαι, βασιλεῦ, τοὺς ὑπηκόους τοιαῦτα θεωμένους; πῶς ἂν σωφρονοῖεν ὑπὸ μεθυόντων ἀρχόμενοι; τίνας μὲν τῶν τοιούτων εἰκὸς εἶναι τοὺς λόγους ἑστιωμένων [31]; τί δ' αὐτοῖς ἄρρητον μεμένηκε; καίτοι τὰ τῶν προτέρων οὐ τοιαῦτα, ἀλλ' ἐν ἄριστον ἔξω μόνον, τὸ παρὰ τῷ βασιλεῖ. τὰ δ' ἄλλα τὴν ὀροφὴν ἔδει τῆς καταγωγῆς ὁρᾶν. οὐδεὶς δ' ἂν [32] οὐδενὶ πλήθει χρυσοῦ τῶν ἀρχόντων τινὰ πρὸς τράπεζαν εἵλκυσεν, οὐδ' ὧν αὐτὸς ἐν ἀρχῇ μείζονι. ἀλλὰ νῦν καὶ τοῖς ἰδιώταις τοῦτο ὑπάρχει. καὶ ὁ κληθεὶς τετίμηται καὶ τετίμηκεν [33]. ἐστὶ δὲ ἰδιώτης [34] ὁ μηκέτι ἄρχων, εἰ καὶ λίαν

[28] μισθωτοῖς τούτοις] mercenariis his apud praesides intercessoribus, in quos tota hac oratione inuectus est.

[29] καὶ] ex Aug. addidi.

[30] ζώνης] accipio pro officio, apparitione, cohorte domestica officialium et protectorum domesticorum. vlt. ἐπανερχομένῳ.

[31] ἑστιωμένων] sic ♀ et Aug. ἑστιωμένους Genev.

[32] ἂν] ex Aug. addidi.

[33] τετίμηται καὶ τετίμηκεν] sic dedi ex ♀ et Aug. τέτμηκεν et τέτμηται Genev. honoratur quidem per speciem ab eo, a quo vocatus est ad conuiuium, sed vere, tanquam inferior superiorem, honorat eum, et sic inter se gradus honoris permutant, vt conuiuator homo priuatus subeat locum magistratus, et hic hominis priuati.

[34] ἐστὶ δὲ ἰδιώτης] *Priuatus* dici-

λίαν ἐν πολλαῖς ἀρχαῖς γεγένηται. ὁ δὴ τὸν ἄρχοντα ἐπὶ τοῦτο [35] λαβὼν [36], πρῶτον ἠμαύρωσεν αὐτῷ τὸ τῆς ἀρχῆς ἀξίωμα. ἔπειτα ἔχεν ὑποχείριον. καὶ πᾶν ἐπαγγέλλειν [37] ἔξεστιν. ἔσω τοίνυν ὁ λόγος αὐτῷ πρὸς τὸν αὐτοῦ μάγειρον καὶ τὸν ἐκείνου ζωμὸν, εἴ τε ἀηδέστερος εἴη. κἂν εἴη γυνὴ καὶ παῖδες, ἔχει συσσίτους. εἰ δὲ μήπω παῖδας, ἐκείνην. εἰ δ' ἡ ἀρχὴ [38] τὸν γάμον ἔφθη, τὸν καὶ ἐρῶν τά τι καὶ ἀκουσόμενον ἔχει, τὸν πάρεδρον. οἶμαι δὲ τοὺς οὕτως ἄρξαντας οὐ νομίσαι τὴν ἀρχὴν συμφορὰν διὰ τὸ πολλοῖς ὁμιλεῖν. μὴ τοίνυν μηδ' οὕτοι νομιζόντων [39], μηδὲ οἱ φάσκοντες μὲν τὰ σὰ φιλεῖν, ἥκιστα δὲ τὰ σὰ ποιοῦντες, ἐπαγόντων τὴν ἑαυτῶν δύναμιν τῷ λόγῳ [40], ἀλλὰ μακάριοι διὰ σοῦ γεγενημένοι τοσοῦτον σοι δότωσαν, ὅσον ἐφεῖναί σοι θεῖναι νόμον πᾶσι λυσιτελοῦντα τοῖς νόμοις. πύργωσον τοίνυν τὰς ἀρχὰς, καὶ τὰ

dicitur omnis alius ab Imperatore seu Principe, quod diserte Libanius hic monet; et vero saepe ita *Priuati* vox accipienda Iure nostro, veluti *l. 1. C. Th. de expens. ludor. l. 3. de metatis. l. 5. de operib. public.*

Gothofr.

Vult dicere: quamuis illustris ille vir sit, qui praesidem inuitarit, est tamen semper priuatus, extra functionem si sit. quare se recte ait dixisse, cum diceret, praesides a priuatis solere inuitari.

[35] ἐπὶ τοῦτο] est idem ac si dixisset ἐπὶ τούτῳ vel πρὸς τοῦτο. hunc ad finem, quo scil. praesidem dehonestet, eius dignitatem minuat, sibique parem et aequalem eum reddat,

[36] λαβὼν] qui a praeside impetrauit, vt ad se veniret conuiuatum, qui eum domi suae nactus est conuiuam.

[37] ἐπαγγέλλειν] nihil non licet excipienti a praeside postulare.

[38] ἡ ἀρχὴ] articulum ex Aug. addidi.

[39] οὕτοι νομιζόντων] videtur οὕτω vel τοῦτο interponendum esse. Desinant ergo hi quidem, praesides puta, vel rectores prouinciarum, sic existimare, scilicet praefecturas esse pestes, propter coniunctam cum iis necessitatem cum multis familiariter conuersandi.

[40] τῷ λόγῳ] scil. τούτῳ τῷ ἐμῷ huic meae orationi, vel suasioni.

τά τε ἐπιτάγματα τῶν ἐκ ἀρχόντων σβέσον [41], τάς τε ἀπειλὰς τῆ κακῶς ἐρεῖν τὸν ἐ πειθόμενον ἄνελε, καὶ παρὰ τῆς δίκης, μεγάλης θεῦ, πάλιν ἀνθέσης οἷυ σοι λαμπρὰς ἀμοιβὰς [42] ἀφίξεσθαι.

[41] σβέσον] ſic ♀ et Aug. σβέσον Genev.

[42] λαμπρὰς ἀμοιβὰς] ſic ♀ et Aug. omiſſo πρὸς, quod Genev. interpoſitum habet perperam a fine voc. λαμπρὰς iteratum. Perlectis his duabus orationibus inter ſe ſimillimis, ambas aio a Libanio profectas, ſed forſitan diuerſis temporibus et ad Imperatorem non eundem ſcriptas eſſe. Fieri poteſt, vt illa ſuperior ad Valentem ſcripta ſit. nam haec quidem poſterior ſine dubio ad Theoſium miſſa eſt. multae poſſunt confingi cauſae, cur eadem de re bini commentarii exarentur.

LIV.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΟΡΤΑΙΣ ΚΛΗΣΕΩΝ.

Ὑπ' ἄλλων τε πολλῶν χεῖρω τὴν πόλιν ἡμῖν γεγενῆσθαι νομίζω πράγμασι καὶ νοῖς τισι, τῶν ἀρχαίων ἐκβεβλημένων. καὶ δὴ καὶ τοῖς ἐν ταῖς τραπέζαις, αἳ τιμὴν ἔχουσι τῷ διΐ, γινομένοις [2]. ἃ πολὺν μὲν ἤδη μέμφομαι χρό-

[1] Habita eſt vel ſcripta potius et edita, Libanio iam grandi natu. Ludi Olympici iam Claudio ſunt Antiochenis conceſſi A. C. 42. v. Tillemont I. p. 206. ſed reſtaurati A 210. a Seuero.

[2] γιγνομένοις] ſic Aug. γενέμεναι Morell.

χρόνον πρὸς τοὺς ἀεί μοι τῶν φίλων ὁμιλοῦντας. νῦν δὲ οὐκ ἤνεγκα τὸ μὴ καὶ λόγον[3] αὐτὰ ποιῆσαι. καίτοι θαυμάζω μὲν εἰ πείσω λέγων. ἔστι δὲ κέρδος τῷ περὶ ὧν δίκαιόν ἐστιν εἰπεῖν λέγοντι τὸ περὶ τούτων διειλέχθαι, κἂν μὴ τὸ πεπεισόμενον[4] ᾖ. οὐ γὰρ τοῦ μὴ[5] καλῶς εἰρῆσθαι τὸ μὴ τοὺς ἀκούοντας προσθέσθαι τὸ ἔργον ἔλεγχος. ἐφ᾽ ᾧ μὲν οὖν μέγα φρονοῦμεν, ἔστι τὰ ὀλύμπια τετυχηκότα σπουδῆς, ὅσης οὐδὲν ἕτερον οὔτ᾽ ἐν ἄλλοις, οὔθ᾽ ἡμῖν. ὥστε καὶ αὐτοὺς ἠλείους εἰδέναι τε βούλεσθαι τὰ τῇδε καὶ πυνθάνεσθαι περὶ αὐτῶν. τούτου δ᾽ ἄν τις ἡμῖν συνηθείς, καὶ[6] συναχθεσθείη τοῦ πολλὰ τῶν νόμων[7] κεκινῆσθαι. ἐγὼ δὲ ἀλγῶ μὲν[8] ἐφ᾽ ἅπασιν, ὅμως δὲ περὶ πάντων εἰπεῖν, καὶ κατηγορῆσαι τῶν τε τούτοις ἡδομένων, τῶν τε οὐ χαλεπαινόντων, οὐ ῥᾴδιον ὁρῶ, εἰ τὰ περὶ τοὺς δαιτυμόνας δείξαιμι νῦν πλημμελούμενα, στέργοιμ᾽ ἄν. τίνες οὖν ἦσαν οὗτοι; καὶ τίνας ὁ τῶν ἄθλων προεστηκὼς ἐκάλει; οἵ τε πρεσβύται[9] καὶ οἷς ἦν ἐπὶ τῆς ἀκμῆς εἶναι, καὶ ὅστις ἐκ παίδων ἐξῆλθε, καί που τις καὶ μέλλων, πατήρ τε ὢν ἤδη καὶ δεικνὺς ἐν δικαστηρίοις ἑαυτόν[10]· φοιτῶν δὲ τις παῖς ἐπὶ μαθήσει λόγων, καὶ ἢ ἄρτι δεικνὺς ἴσλον, ἢ[11] οὐδὲ τοῦτο, πόῤῥω τε ἦν τῆς θοίνης, καὶ δι᾽ ἀκοῆς τὰ περὶ αὐτῆς ἠπίστατο, κἂν εἰ συγγενὴς ᾖ τῷ ταῦτα λειτουργοῦντι. καὶ ταῦτα, εἴ περ οἷόν τε ἦν, ἐμαρτυρη-

[3] λόγον] sic Aug. λόγου Morell.

[4] τὸ πεπεισόμενον] in paulo post futuro. Sic ♀ et Aug. τότε πεισόμενον Morell.

[5] οὐ γὰρ τοῦ μὴ] sic ♀ et A. pro articulo dat Morell. τό.

[6] καὶ deest Aug.

[7] νόμων] malim νομίμων.

[8] ἐγὼ δὲ ἀλγῶ μὲν] sic restitui ex Aug. ἀλλ᾽ ἐγὼ μὲν dat Morell.

[9] πρεσβύται] sic ♀ et Aug. πρεσβύτας Morell.

[10] in v. ἑαυτὸν desinit eorum enumeratio, qui ex antiquo ritu olim, patrum memoria, ἦσαν δαιτυμόνες fuissent conuiuae, et ad epulas Olympicas vocati. deinde enumerat eos, qui olim fuissent iis exclusi.

[11] loco ἢ quod est in ♀ et Aug. dat Mor. εἰ.

τύρησε μὲν ἂν ὁ ἐμὸς [12] ἐπίπαππος, ἐμαρτύρησε δ' ἂν ὁ πάππος, καὶ πολλοὶ μὲν πρὸ αὐτῶν ἐν τῷ στεφάνῳ τούτῳ, πολλοὶ δὲ μετ' αὐτοὺς γενόμενοι, ὧν ἐν γράμμασιν ἴδοιτις ἂν ὀνόματα [13]. κἂν τῇ μνήμῃ οὐκ ὀλίγων [14]. δικαίως δ' ἂν πιστευοίμην, αὐτὸς ὢν τῶν οὐ κεκλημένων. καίτοι τέτταρα μὲν καὶ δέκα ἐγεγόνειν ἔτη πανολβίου ποιοῦντος τὰ ὀλύμπια. ὁ δὲ ἄνθρωπος οὗτος μητρὸς ἐμῆς ἀδελφός. ὀκτωκαίδεκα δὲ, ἀργυρίου. φίλος δὲ οὗτος τοῦ μοῦ πατρὸς, καὶ δραμὼν ἐπὶ τὸ κρύψαι [15] τὴν ὀρφανίαν ἡμῖν [16]. ἀλλ' ὅμως ἐκεῖνα μὲν ἡδέως ἂν ἐπόνει [17] καὶ ἐβοήθει, τοῦτο δὲ οὐκ ἐδίδου, χάριν οὐκ οὖσαν ἐν ἔθει. τέτταρα τοίνυν-ἔτερα δύο μέν ἐμε καὶ εἴκοσιν ἐποίει, Φασγανίου δὲ τὸν στέφανον [18]. θεῖος δὲ καὶ οὗτος ἐμὸς, ὥσπερ ὁ πανόλβιος. οὗτός με ἐπὶ δεῖπνον καλεῖ, καὶ ᾠχόμην, ἤδη το ὢν ἐν δόξῃ τινι καὶ τῷ μᾶλλον [19] σωφρονεῖν. οὐ μὴν ἔνι γε εἰπεῖν ὡς ἀμελούμενος τοῦτο ἔπαχον [20], καὶ διὰ τὸ μὴ [21] εἶναί

[12] ἐμὸς] ſic Aug. ὁμοῦ dat Morell. vnde olim efficiebam ὁ μοῦ (id eſt ὁ ἐμοῦ) quod ad ſententiam cum lectione Aug. conuenit.

[13] ὀνόματα] malim τὰ ὀνόματα cum articulo.

[14] οὐκ ὀλίγων] ſubaudi ἔτι ὄντι καὶ ζῇ τὰ ὀνόματα.

[15] τὸ κρύψαι] ſic ♀ et Aug. τῷ κρ. Mor.

[16] ἡμῖν] mihi meisque fratribus, et matri adeo noſtrae.

[17] ἐπόνει] ſic Aug. ἐποίει Mor.

[18] Φασγανίου δὲ τὸν στέφανον] ſic videtur in Aug. quoque primitus fuiſſe. Sed manus recentior Φασγάνιος repoſuit, δὲ ſecundum poſt θεῖος cultello craſit, et duo vocabula τὸν στέφανον punctis infra ſupraque ſepſit, indicandi ergo, ea delenda eſſe.

[19] καὶ τῷ μᾶλλον] ſic Aug. καὶ τῷ καὶ μᾶλλον Morell. vnde olim efficiebam καὶ τῇ καὶ παντὸς μᾶλλον. Verum bene habet lectio Aug. μᾶλλον h. l. tantundem valet atque σφόδρα. Venit tamen in mentem, num Libanius dederit καὶ τῷ καὶ τῆς ἡλικίας μᾶλλον σωφρονεῖν. et quod pudentior atque compoſitior eſſem, quam pro iſta aetate mea.

[20] τοῦτο ἔπαχον] vt ſcilicet ad ludos Olympicos non inuitarer.

[21] καὶ διὰ τὸ μὴ] ſic ♀ et Aug. καὶ [ἂ] τὸ μὴ Morell.

εἶναί μοι πατέρα. οὐδὲ γὰρ ἡνίκα ἐκαλούμην, οὔτε[22] αὐτὸς, οὔτε πρεσβύτερος ἀδελφὸς οὐδεὶς οὐδενὸς, οὐδ' ἦν τι τὸ ποιοῦν, πρὶν ἢ προσήκειν, τὴν ἐπὶ ταῦτα κλῆσιν, οὐ γένος, οὐ πλοῦτος, οὐχ ὑπερβολὴ φιλίας, οὐκ ἄλλο οὐδέν. ἀλλὰ νῦν ὅσοι καλοῦνται[23] πατέρες παῖδας ἔχοντες, τούτων καὶ παῖδες[24], καὶ πολλαχοῦ πάντες, κἂν δεκαετὴς ἤ τις, κἂν ἐλαττόνων. τεθνεῶτος δὲ αὐτῷ[25] τοῦ πατρὸς, ὁ θεῖος ἄγειν ἀκούει τὸν ἀδελφιδοῦν, καὶ παιδαγωγὸς μὲν καὶ τροφεὺς καὶ οἰκέτης ἔξω θυρῶν. ὁ δ' ἐν ἀνδράσι πίνουσι καλινδεῖται πίνειν παιδευόμενος ἢ πειθόμενος, ἢ καὶ πρὸς ἀνάγκην[26], ἐντιθέντος τοῦ ἀνδρὸς τῷ παιδὶ[27] τὴν κύλικα. προϊὸν δὲ τὸ πρᾶγμα μεστὸν οἴνου ποιῆσαν ἑκάτερον, οὐκ ἄδηλον ἐφ' ὃ προάγει, καὶ μὴν εἰ μὲν σιγῇ κατακέοιτο. πόσην δεῖ νομίζειν εἶναι τὴν ἀηδίαν. εἰ δ' εἶναι βούλοιτο καὶ αὐτὸς τῶν λεγόντων, δεῖ δήπου τούτῳ[28] ἀναισχυντίας. ᾧ γὰρ σιγὴ πρέπει καὶ τὸ ὁπότε τῳ συντύχοι τῶν πρεσβυτέρων ἐρυθριᾶν, ποῖόν τινα τοῦτον[29] εἰκὸς ἔσεσθαι; μὴ συνεσθίοντα[30] μόνον καὶ συμπίνοντα, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὰ βλεπόμενα πείθεσθαι βουλόμενον[31].

τί

22 ἐκαλούμην οὔτε] sic libri. Sed apparet, deesse aliquid. videtur ἐδεόμην deesse, ad hunc modum, οὐδὲ γὰρ, ἡνίκα ἐκαλούμην, ἐδεόμην, οὔτ' αὐτὸς — Neque enim aut ego, aut frater meus, tum, cum ad epulas ludorum vocaremur, id precibus a quoquam impetraueramus. neminem rogaueramus, vt nos inuitaret.

23 ὅσοι καλοῦνται] intelligitur ex h. l. non omnibus omnino ciuibus accedendi ius ad epulas fuisse, sed iis solummodo, quos epulator inuitasset.

24 τούτων καὶ παῖδες] subaudi a communi καλοῦνται.

25 αὐτῷ] sic libri et potest ferri; mallem tamen αὖ τῳ duobus vocabulis, quorum posterius sit encliticum pro τινι.

26 ἢ καὶ πρὸς ἀνάγκην] sic Aug. καὶ deest Mor.

27 τῷ παιδὶ] duo haec vocabula, quae Morellianae desunt, addidi ex Aug.

28 τούτῳ] sic ♀ et Aug. τοῦτο Morell.

29 τοῦτον] sic ♀ et Aug. τούτων.

30 μὴ συνεσθίοντα] sic ♀ et Aug. μὴ ἂν ἐσθίοντα Morell.

31 ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὰ βλ. π. β.] sic Aug. leg. videtur ἂν οὐδὲ κατὰ βλεπ. π. β. dat Morell.

ἀλλὰ

τί δὲ ἐφιέμενον [32] τῶν παρατιθεμένων φαίνεσθαι τὸν τηλικῦτον ὐκ αἰσχρόν; τὸ δὲ κατὰ σπυδὴν ἀναιρεῖσθαί τε [33] σῖτον καὶ παραδιδόναι τῷ ςόματι; τὸ δ' ἐξυσίαν [34] εἶναι τοῖς ἀνδράσι τείνειν ὅποι βύλοιντο τῶν χειρῶν ἑκατέραν; τὸ δ' ὄπισθεν αὐτὴν [35] τῷ νώτῳ παρατείνειν; τυτὶ δὲ οἶδε [36] πολλάκις εἰς ὅπερ ἡ μίξις τελευτᾷν [37]. εἰ δὲ καὶ μὴ τῦτο, ἀλλ' αἰτῆσαί γε ῥᾴδιον, ὕτως ἐγγύθεν, καὶ ὑποσχέσθαι μεγάλα, καὶ πεῖσαι, καὶ καταλαβεῖν ὅρκοις [38], καὶ κρηπῖδα βαλόμενον [39] αὐτῦ, μετὰ ταῦτα ἐποικοδομεῖν. ἑτέρωθι μὲν ὐκ εὔπορον [40] ἄνδρα παιδὶ περὶ τύτων διαλέγεσθαι, ἀλλ' ὑποψία τε καὶ τὸ ἀκύειν κακῶς, καὶ λόγυς ὐκ ἐν τῇ συνυσίᾳ [41]. τοῖς δ' ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐθίυσι τραπεζῶν ἄδεια πάντων ῥημάτων καὶ ὁ κωλύων ἄτοπος. διὰ τί γὰρ ὐκ ἐρεῖ τις [42] πρὸς τὸν συμπότην;

οἶδας

ἀλλὰ καὶ τὰ βλεπόμενα πυθέσθαι κτλ. qualem fore consentaneum est eum, qui, si res ita ferat, non modo coëpuletur, et compotet, sed etiam, quae oculis occurrant, et, quae geruntur in conuiuio, singula quaeque percunctetur, et de iis edoceri velit?

[32] τί δὲ ἐφιέμενον] sic libri. posset quidem τί δὲ seruari, et sic distingui: τί δέ; *quid hoc?* ἐφιέμενον — quia tamen τὸ δὲ ter paulo post iteratur, malo etiam hic legere τὸ δὲ ἐφιέμενον.

[33] τε addidi ex Aug.

[34] τὸ δ' ἐξυσίαν] sic Aug. τὸ δὲ κατ' ἐξυσίαν Morell.

[35] αὐτὴν] sic Aug. scil. τὴν χεῖρα. αὐτὸν dat Morell.

[36] οἶδε] id est ἄωθε. quod vir adultus manum suam super lumbos pueri, ante se cubantis, extendat, solet in idem exire, in quod congressus exit. hoc est digito pro pene vtitur.

[37] τελευτᾷν] sic Aug. τελευτᾷ Morell.

[38] ὅρκοις] sic Aug. ὅρκῳ Morell.

[39] βαλόμενον] sic per vnum λ et Aug. per geminatum Morell.

[40] εὔπορον] sic Aug. ἄπορον Mor.

[41] καὶ λόγος ὐκ ἐν τῇ συνυσίᾳ] si satis percipio sententiam dictionis subobscurae, haec est: καὶ ὐ δίδοται παιδὶ ἐξυσία τῦ λέγειν ἐν συνυσίᾳ ἀνδρῶν. Sed dubito, num hoc dicere voluerit orator, an aliud quid dederit.

[42] διὰ τί γὰρ ὐκ ἐρεῖ τις κ. τ. ε.] haec est prosopopoeia, seu assimulatio orationis qua vti fingitur patronus causae, a Libanio oppugnatae. *Eccur enim quis*

οἶδα δὲ ἔγωγέ τινα πατέρα ὑμνούμενον* τῇ [43] περὶ ταῦτα τοῖν παίδοιν εἰς ἅπαν εὐχερείᾳ. εἰ δέ τις λογίσαιτο τοὺς χρόνους, καὶ κατὰ τοῦτ' ἂν εὕροι φαυλοτέρους ἐνταυθοῖ [44] πατέρας παίδων γεγενημένους. τὸ γὰρ αἰδεῖσθαι, μέγιστον ὂν τοῖς τηλικούτοις ἀγαθὸν, ὑπὸ τῶν τοιούτων ἀρίστων τε καὶ δείπνων ἐξηλάθη [45]. ποιεῖ δὲ καὶ τοῖς ἀγωνοθέταις τοῦτο τῆς λειτουργίας τὸ μέρος χαλεπώτερον, καὶ πλείονος μὲν κινδύνου, μειζόνων δὲ τῶν φόβων [46], ὁμοῦ μὲν ἀξιούντων ἁπάντων αἰτιᾶσθαι [47], τὸ δὲ μὴ ὧδε [48], καλούντων ἀτιμίαν, σκευῶν τε καὶ τῶν διακονουμένων ἐλεγχομένων τῷ πλείονι [49], τοῦ πλείονος δὲ τούτου παρὰ τοὺς παῖδας γιγνομένου. τοῦ δὲ μὴ κατὰ κόσμον βλάπτοντος τὴν δαπάνην. οὕτω συμφορὰ τῷ λειτουργοῦντι τῶν παίδων αἱ προσθῆκαι· πρότερον μὲν γὰρ ὁ καλούμενος ἧκεν ὅτι αὐτὸς καλοῖτο, νῦν δὲ, ὡς αὐτοῖς παισίν. ὁ δὲ ἄγων ἔρχεται τὸν χορόν. χορὸν δὲ εἶπον εἰσελθόντος μέν τινος πατρὸς, ᾧ παῖδες ἦσαν ἑπτὰ, ὧν ἑπτὰ ἐτῶν [50] ὁ νεώτατος. ὥστε μόνοις αὐτοῖς μιᾶς δεῆσαι

σαι

quis nolit sermones cum compotore suo caedere? Sic audio mihi occurrentes.

43 ὑμνούμενον τῇ περὶ ταῦτα τοῖν παίδοιν] sic dedi de meo. In libris sic legitur ὑμνούμενόν τι περὶ ταῦτα τῇ τοῖν παίδοιν —

44 ἐνταυθοῖ πατέρας] sic Aug. ἐνταῦθα οἱ πατέρας Morell.

45 ἐξηλάθη] sic ♀ et Aug. ἐξηλάθη Morell.

46 τῶν φόβων] articulum abesse malim, quia κινδύνου modo praemissum etiam articulo carebat.

47 αἰτιᾶσθαι] sic libri. verum sententia postulat aut ἑστιᾶσθαι, aut καλεῖσθαι.

48 τὸ δὲ μὴ ὧδε] scil. καλεῖσθαι. *non sic vocari*, vel *inuitari*, h. e. si patres soli absque liberis, inuitentur, id contemptum sui appellant.

49 ἐλεγχομένων τῷ πλείονι] propter auctum conuiuarum numerum factum cum sit, vt, qui ministrorum et lancium atque poculorum numerus et apparatus olim suffecisset, nunc re ipsa deprehendatur minor debito parumque sufficiens esse. Numerus autem conuiuarum auctus est ab accessione illa puerorum, quos patres nunc ad epulas secum adducunt. id quod olim non fiebat.

50 ὧν ἑπτὰ ἐτῶν] sic Morell.

σαι [51] τραπέζης οἶμαι δὲ, εἰ καὶ [52] τῷ θήλει μετῆν [53] ταυτησὶ τῆς ἑορτῆς, καὶ θυγατέρας αὐτὰς ἐκεῖνος ἂν ἦγε [54], καὶ τῶν ἄλλων οἷς ἦσαν. ἤδη [55] δέ τις αὐτὸς ἀσθενῶν τοῦ παιδὸς ἔπλησε τὴν γαστέρα. Φρύνων τις [56] ἔτος ἕτερος, εἰδὼς μὲν πολλὴν νῦν ἐνοῦσαν [57] τὴν περὶ τοὺς ἄῤῥενας νόσον, ἐγκαθίζων δὲ τοῖς νεανίσκοις ἰὸν, οὔπω πεισθῆναι δυνάμενος [58] ὅτι τῶν ἀκολάστων ἰδεῶν αἱρετώτερον. ἀδικεῖν μὲν οὖν [59] ἔμοιγε δοκοῦσι καὶ οἱ καλοῦν-

ὢν ἐπτέτης Aug. eadem ſententia, neſcio an melius.

[51] δεῖσαι] ſic ♀ et Aug. δὲ ἦσαν Mor.

[52] εἰ καὶ] ſic Morell. ſed Aug. transponit.

[53] μετῆν] ſic ♀ et Aug. per τ. μεθῆν (per theta) Morell.

[54] ἐκεῖνος ἂν ἦγε] particulam mediam ex Aug. addidi.

[55] καὶ τῶν ἄλλων, οἷς ἦσαν ἤδη.] haec verba ſcripta quidem ſunt in Aug. verum inferne atque ſuperne punctis ſepta, vt conſtet, librarium admonere voluiſſe, illa delenda eſſe. Sin tamen ſeruentur, ſic videntur potius diſtinguenda eſſe. καὶ τῶν ἄλλων, [ſubaudi πατέρων ἔτοι,] οἷς ἦσαν. (ſcil. θυγατέρες). et reliquorum quoque ciuium hi, ſi quibus eſſent filiae. Ἤδη δέ τις αὐτὸς ἀσθενῶν — Et ſic nullus dubitaui de meo dare, pro eo, quod libri dant οἷς ἦσαν ἤδη. ὁ δέ τις — quid? quod vſu venit, vt pater aliquis, inuitatus, cum ob valetudinem ipſe nequiret epulis intereſſe, filium loco ſui mitteret, cui venter impleretur, non cibis, ſed eo modo, quo virgini venter ſolet impleri, ſemente humana. Pater hic erat Phrynon aliquis alter, aetatis recentioris, ſed illi vetuſto ſimillimus, quoad animum erga filium, et leuitatem atque impudentiam et ſceleroſitatem Phrynon ille vetus filium ipſe ſuum Philippo proſtituebat, ſi quid Demoſtheni credimus.

[56] Φρύνων τις] ſic Aug. omittens καὶ quod interpoſitum habet Morelliana.

[57] ἐνοῦσαν] ſcil. τῷ βίῳ.

[58] δυνάμενος] ſic libri. malim tamen δυναμένοις, vt ad νεανίσκοις redeat. immittens in adoleſcentium animos viros, quibus adoleſcentibus nondum oratione perſuaderi et inculcari potuit ſi quid eſſet praeferendum impudicis formis.

[59] ἀδικεῖν μὲν οὖν —] Iam crimine quidem omni prorſus vacare mihi non videntur auctores inuitationum, quippe qui, inconſtantia vtentes, ipſi ſibi repugnantia ſuſcipiunt. Nam in iis literis, quibus ad ami-

λοῦντες, οὐδὲ αὐτοῖς ὁμολογοῦντες, ὅταν ἐν τοῖς γράμμασι μεθιστάντες ἑτέρωσε τοὺς αἰσχρῶς βεβιωκότας, ποιῶσιν ὅπως ἄλλοι τἀκείνων πείσονται [60], καὶ ταῦτα τῶν γνωριμωτέρων [61] οἱ παῖδες. ἐγκαλοῖτο μὲν οὖν εἰκότως καὶ ὁ ἑστιάτωρ αὐτός. μείζω δὲ ὁρῶ [62] τὴν αἰτίαν οὖσαν κατὰ τῶν ὑπακουόντων· καὶ [63] μὴ ὑπακοῦσαι κυρίων· οὐ γὰρ δὴ τούς γε ἀξιοῦντας ἐν τοῖς πατράσιν ἑστᾶναι τὴν κλῆσιν, ἔδεον [64] ἂν καὶ ἦγχον οἱ καλοῦντες τὸ [65] καὶ σὺν τοῖς παισὶ καλεῖσθαι [66], ἀλλ᾽ ἐξῆν αὐτοῖς τὸ καὶ σὺν τοῖς παισὶν

amicos dimittendis eos ad epularum communionem inuitant, cauent quidem sedulo, ne vitae turpiter actae rei eoque infames epulis intersint, at iidem tamen committunt, vt alii, iique hominum amicissimorum liberi, eandem in infamiam incurrant.

[60] πείσονται] sic Aug. πείσωνται Mor.

[61] γνωριμωτέρων] malim γνωριμωτάτων.

[62] ὁρῶ] sic ♀ et Aug. ὁρῶν Morell.

[63] ὑπακουόντων, καὶ] sic libri. malim tamen ὄντων interponi. Iure itaque, quod modo dicebam, accusetur etiam epularum praebitor. sed multo maiorem culpam video penes eos esse, qui eiusmodi inuitationibus obsequuntur, quum possent non parere.

[64] ἔδεον] sic Aug. quo accedit pristina mea coniectura ἔδησαν. In Morell est ἔδει.

[65] τὸ] in Aug. quoque sic est, verum cum ῷ super ὁ scripto, vt indicaretur, in libris quibusdam exaratum reperiri τῷ. quae lectio mihi quidem probatur, idem valens, atque διὰ τό. Illud tamen, τὸ puta, seruans necesse habebis legere διὰ τὸ, propterea quod vna cum liberis quoque inuitarentur.

[66] σὺν τοῖς παισὶ καλεῖσθαι, ἀλλ᾽ ἐξῆν αὐτοῖς τὸ καὶ σὺν τοῖς παισὶν ἀποκρίνασθαι] Ita ex Aug. locum hunc integraui, qui in Morell. hiulcus est, omnibus a primo παισὶ ad secundum interiectis deficientibus. Verumtamen ne sic quidem persanatus est. Aut enim pro τὸ assumendum est τῷ, quod idem valebit atque πρὸς τὸ, (et certe in Aug. etiam huic secundo τὸ superscriptum est ῷ, vt primo) aut, quod equidem malim, leg. est πρὸς τὸ — vt sit ἀλλ᾽ ἐξῆν αὐτοῖς πρὸς τὸ ΚΑΙ ΣΥΝ ΤΟΙΣ ΠΑΙΣΙΝ ἀποκρίνασθαι. Apponem hic pristinam meam ad h. l. annotationem, vnde constet, tametsi in quibusdam a vero aberrassem, quod mirandum non est, cum

σὶν ἀποκρίνασθαι. ὅτι τιμήσομεν τὰ ὀλύμπια τῷ τοὺς ὑπὸ παιδαγωγοῖς διάγοντας μὴ γεύειν κακῆς ἐλευθερίας, μηδὲ μιγνύναι ἐν εὐωχίαις τὰ διεστηκότα τῷ τῆς ἡλικίας δικαίῳ. ἀλλ' εἰς τοῦτό, φησιν, ἥκει [67] καὶ πολλαὶ τοιαῦται ὀλυμπιάδες εἱστίασαν [68]. πλείους δέ γε τοιαῦται οὐδ' εἱστίασαν. πότερ' οὖν τὸν ἐλάττω χρόνον ἢ τὸν πλείω κρατεῖν ἄξιον; καὶ πότερ' ἂν καλουμένων τῶν νέων ἦν ἡ πόλις ἐν βελτίονι δόξῃ, ἢ μὴ καλουμένων; ὀψὲ μὲν οὖν παραινῶ. τοῦτο δὲ οὐ ποιεῖ τὸ πρᾶγμα κάλλιον. ἀλλ' ἐμοῦ μὲν ἄν τις εἴη τοῦτο κατηγορία· τὸ δ' οὐχ ἧττον πονηρόν, εἰ καὶ τῶν εἰωθότων γέγονεν. ὡς πολλὰ μὲν εἰς ἔθος ἥκει κακῶς, πολλὰ δὲ πέπαυται, μένειν ἔτι καὶ κρατεῖν ἄξια

scire non possem, hic lacunam subesse, sic satis tamen prope ad verum accessisse. Non enim profecto inuitatores vinculis erant constricturi, et constrictos abrepturi, et obtorto collo faucibusque elisis abstracturi eos patres, qui censerent, debere inuitationem intra patres ipsos subsistere, non autem vlterius ad ipsos quoque liberos protendi. ἦν δὲ τῷ ΚΑΙ ΣΥΝ ΤΟΙΣ ΠΑΙΣΙΝ ἀποκρίνασθαι, sed licebat ad illam inuitationis formulam: ETIAM CVM LIBERIS VENIRE MEMENTO, sic respondere: nos Olympiis id honoris exhibebimus, vt eam aetatem, quae adhuc sub custodia paedagogorum continetur, improbae et exitiosae libertatis gustu ne imbuamus, neue in epulis et conuiuiis commisceamus ea, quae ex iure aetatis a sese distant.

[67] ἀλλ' εἰς τοῦτο, φησὶν, ἥκει] sic libri. quod non intelligo. Fortassis aut ἀλλ' εἰς νόμον [vel ἔθος] τοῦτο, φησὶν, ἥκει. v. p. 542. 8. *atqui, ait* [scil. aduersarius] *res ea in legem et consuetudinem aliquam abiit.* aut ἀλλ' ὕστερον, φησὶν, ἥκεις. *sed sero venis, ait.* v. p. 542, 3.

[68] εἱστίασαν] sic Aug. et hic versu proximo. Sed a secunda manu. In Morell est ἑστίασαν, quod idem in Aug. quoque fuit a prima manu vtroque loco. Neutrum probum videtur, sed potius εἱστιάθησαν leg. ad hunc modum. καὶ πολλαὶ τοιαῦται ὀλυμπιάδες εἱστιάθησαν. *et multae tales epulae olympicae exierunt, atque sunt praebitae.* Responsio. Εἱστιάθησαν, πλείους δέ γε τοιαῦται οὐχ εἱστιάθησαν. Non ibo inficias, ad hunc modum saepe datas esse illas epulas, sed aio, multo plures numero eas esse, quae non sint ad hunc modum datae.

ἄξια. δυστυχὲς μὲν οὖν τὸ μὴ τοῖς πρώτοις εἰσηχόσιν [69]. ὁ δ' οὐ χρηστῆς ἐστι τύχης, τηρεῖν ἀνοίας τῆς ἐσχάτης. δοκεῖ δέ μοι καὶ τοῦδε γεγενῆσθαι πατὴρ, ὅσπερ [71] αὖ καὶ ἄλλων οὐκ ὀλίγων γέγονεν, ὧν ἕκαστον τῇ πόλει λελύμανται, καὶ τοῦτο εἰσῆλθεν [72] ἀποδημοῦντος ἐμοῦ. τοὺς δὲ παρόντας [73] καὶ ὁρῶντας, ἐν σπουδῇ τὸ χρῆμα τῆς ἑορτῆς πεποιημένους, ἦν δήπου προσῆκον ἀντειπεῖν, κωλῦσαι, μάχεσθαι, μὴ τὴν ἡσυχίαν ἄγειν ἐν καιρῷ βοῆς δεομένῳ καὶ ἀγανακτήσεως. ὥσπερ γὰρ εἴ τις [74] τῶν ὄντων ἀφαιρεῖν ἠξίου, δεινὸν ἤδη [75] νομίζειν· οὕτως προσθήκας χαλεπῶς φέρειν. ἐν ἑκατέρῳ γὰρ, οἶμαι, τὸ μὴ τὸν νόμον ἰσχύειν, καὶ ῥᾷον δ' ἂν περιῆσαν οἱ πρὸς τὴν ἀρχὴν μαχόμενοι, καὶ τὸ πρᾶγμα ἀποκλείοντες, ἢ οἱ πρὸς ἐῤῥιζωμένον ἤδη τοῦτο ποιοῦντες. τὸ γοῦν πρὸς ἐμὲ νυνὶ λέγειν τὸ πεπρᾶχθαι πολλάκις, οὐκ ἦν τότε. κρατοίμην δ' ἂν οὐδὲ ἐγὼ δικαίως ὑπὸ τοῦδε τοῦ λόγου, ἐπεὶ καὶ ἄλλα μυρία χείρονα [76] νενίκηκεν, ἂν οὐ μεταβάλλει τὴν φύσιν τὸ νενικηκέναι, ἀλλ' εἴπερ ἦν μοχθηρὰ, καὶ ἐστίν. οὐδὲ γὰρ στρατῷ πολλάκις φυγῇ σεσωσμένῳ πρὸς τὸ δεῖν μηδὲ

69 εἰσηχόσιν] sic Aug. et haec est forma demosthenica. εἰσαγηοχόσιν Morell.

70 ἐναντιοῦσθαι] malim ἠναντιῶσθαι (subaudi τινα) miserum quidem est, neminem fuisse tum statim, qui se opponeret insaniae auctorum tam infandi moris.

71 ὅσπερ] sic ♀ et Aug. ὥσπερ Morell. et facile fiat, vt nomen proprium viri exciderit, quem Libanius designabat. πατὴρ h. l. est *auctor exempli*, primus eius inuentor et stabilitor.

73 τοὺς δὲ παρόντας] addidi δὲ ex Aug.

72 τοῦτο εἰσῆλθεν] videtur μὲν interponendum. id quod suadet insequens δέ.

74 εἰ τις] addidi ex ♀ et Aug.

75 ἤδη] sic libri. ego vero non dubito, leg. esse ἔδει. nam, vt, si quis pristinos ritus imminuere instituisset, oportebat id grauiter ferre, ita etiam pari animo decebat accumulationes nouorum rituum accipere.

76 χείρονα] sic Aug. χείριστα Mor.

μηδὲ λῆξαι[77] φυγῆς ἰσχυρότερον[78] τὸ πεφευγέναι. οὐδὲ δημαγωγῷ διὰ κλοπῆς ηὐπορηκότι[79] πρὸς τὸ δεῖν ἀεὶ κλέπτειν, τὸ κεκλοφέναι πολλάκις. ᾐσχυνόμην μὲν οὖν ἐξ ὅσου περ ἐπανήκων[80] εὗρον πολλὰ μεθεστηκότα, ὧν ἕν τι καὶ τὸ τῶν νέων[81] τούτων. ἡγούμενος δὲ τῷ γήρᾳ μᾶλλον, ἢ λογισμοῖς, τὸ πείθειν ἕξειν[82], ἀνέμεινα τόνδε τὸν χρόνον, ὡς ταύτῃ τι δυνησόμενος. ἐλπίζω δὲ τῶν θεῶν ἐθελόντων καὶ περὶ ἑτέρων ἑτέρας ποιήσεσθαι[83] συμβουλάς. ἐν γὰρ δὴ πολλοῖς τραύμασι πολλῶν ἂν δέοι φαρμάκων. ὁ δ' εἰ τὸ προσεθὲν ἀναιρήσεται[84], λυπούμενος, καὶ πολλαχοῦ σεμνολογησόμενος[85] *, ἐκεῖνο[86] ἐνθυμηθήτω. ὡς ἦν μέν ποτε δώρων τὰ τοιαῦτα δεῖπνα καθαρά. ἔπειτα εἰσέπεσε δῶρα, καὶ ὁ δαιτυμὼν ἀπῄει τι φέρων[87] οἴκαδε. καὶ τοῦτο διὰ πολλῶν ἥκεν ὀλυμπιάδων, οὕτω πεπηγέναι δοκοῦν, ὡς μηδ' ἂν τῶν θεῶν τινα κινῆσαί ποτε τὸ πρᾶγμα. ἀλλ' ὅμως καὶ[88] λέλυται,

[77] μηδὲ λῆξαι] sic libri. Sed aut μηδὲ νῦν λῆξαι leg. est, aut μηδέποτε λῆξαι.

[78] ἰσχυρότερον] sic libri. ego vero ἰσχυρὸν in positiuo malim.

[79] ηὐπορηκότι] sic Aug. et ♀ qui furtis diues factus est. ἠπορηκότι Morell.

[80] ἐπανήκων] sic Aug. ἐπανήκον Mor.

[81] νέων] sic libri. ego vero κλήσεων praeferam, vt sententiae conuenientius.

[82] τὸ πείθειν ἕξειν] malim τὸ articulum abesse, nam ἕξειν h. l. tantumdem valet atque δυνήσεσθαι. Iam non δυνήσεσθαι τὸ πείσειν, sed sine articulo, δυνήσεσθαι πείσειν dicitur.

[83] ποιήσεσθαι] sic Aug. e correctione. primitus in eo idem fuisse videtur, quod in Morell. est, ποιήσασθαι.

[84] ἀναιρήσεται] vsurpatum hic est pro ἀναιρεθήσεται.

[85] σεμνολογησόμενος] sic etiam dat Aug. in texto, sed superscripsit noua manus γούμενος. ad indicandum, in aliis codicibus pro futuro praesens legi.

[86] ἐκεῖνο] sic de meo dedi, in libris est ἐκεῖνος.

[87] ἀπῄει τι φέρων] sic ♀ et Aug. e correctione. nam primitus in eo fuit ἀπήτει τι φέρειν. Sed postmodum aliquis τ ex ἀπήτει erasit, et e φέρειν effecit φέρων. In Morell. est ἀπήοι τι φέρων.

[88] ὅμως καὶ] sic Aug. omittens τε, quod Morell. interpositum habet. Sed ego quoque olim suspicatus fueram delendum esse.

λυται, καὶ πέπαυται, καὶ ὑποκεχώρηκεν. ἐξ οὗ θαῤῥεῖν ὑπῆρχε τῇ πόλει μήποτε ἐπιλείψειν τὸν λειτουργήσοντα τῷ δίῳ. τὸ γὰρ μάλιστα πιέζον[89] τοῦτο[90] ἦν, οὐκ ὂν[91] ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις, ὅτε τῇ τάξει καὶ σωφροσύνῃ μᾶλλον, ἢ τοῖς ἀκολάστοις ἀναλώμασιν ὁ θεὸς ἐτιμᾶτο, ἢ[92] τῷ[93] συμπίνειν τοῖς ἀκμάζουσι τοὺς παῖδας. ὥσπερ ἐκεῖνο[94] τὸ τὸν λειτουργοῦντα[95] κατὰ δυοῖν εὖ ποιοῦν ἐξαληλιμμένον[96]. τιμὴ γὰρ τοῖς πατράσιν ἡδεῖα[97] καὶ τοὺς παῖδας τοῦτον αἰτιᾶσθαι τὸν τρόπον. ἀλλ᾽ ὅτι μὲν οὐ τῷ νόμῳ τοῦτο συμβαῖνον ἀποδέδεικται. ἄμεινον δὲ τοῦ δικαίου διὰ τὴν πρὸς ἐκείνους[98] χάριν. πῶς οὐ κακόν; οὐδὲ γὰρ τοὺς ἠριστευκότας πολλαῖς τιμῶμεν τιμαῖς, ἀλλ᾽ ὧν[99] οὐκ ἄν τις ἐπιλάβοιτο. εἰ δέ τις, ἵν᾽ ἀνθρω-

89 *πιέζον*] sic Aug. simplex pro composito *καταπιέζον*, quod est in Morell.

90 *τοῦτο*] quod necesse esset conuiuis sportulas addi.

91 *οὐκ ὂν*] sic Aug. in Morell. est *οὐκοῦν*.

92 *ἢ*] *καὶ* Aug. e correctione.

93 *τῷ*] sic Aug. *τὸ* Morell.

94 *ἐκεῖνο*] sic Aug. *ἐκεῖνος* Morell.

95 *τὸν λειτουργοῦντα*] sic Aug. omittens *μὲν*, quod Morell. interpositum habet. De reliquo consentit Aug. h. l. cum vulgata, deserens nos in loco mendoso et hiulco. nam dubio vacat, nonnihil hic deesse.

96 *κατὰ δυοῖν εὖ ποιοῦν ἐξαληλιμμένον*] idem est ac si dixisset *ἐξαλήλιπται, ὃ ἐστιν εὖ καὶ καλῶς πεποιημένον διὰ δύο αἰτίας*, quod duabus de causis recto meritoque est sublatum.

97 *πατράσιν ἡδεῖα*] *πατράσι νὴ δία*, id quod ego olim suspicatus eram, manus recentior in margine Helmstad. adscripsit. Est obiectio, cui paulo post occurritur. *Atqui*, ait, *per deum immortalem, patribus honor est, liberos hoc modo epulis adhiberi?* nam pro *αἰτιᾶσθαι*, quod etiam in Aug. est, videtur *ἑστιᾶσθαι* leg. esse.

98 *πρὸς ἐκείνους*] scil. *τοὺς πατέρας*. Sententia loci (si locus vitio caret) haec videtur esse. Res autem quae sit aequo iure potentior solummodo propter eorum gratiam, [h. e. quo patribus gratificemur] quomodo poterit ea res non mala esse?

99 *ἀλλ᾽ ὧν*] id est, *ἀλλὰ ταύταις, ὧν ἄν τις* sed iis solummodo honoribus, quos nemo reprehendat, vt e legibus sancitos.

ἄνθρωπον [100] τιμήσειεν, ἀτιμάζοι τὸν δία, πῶς οὐ τὰ μέγιστα ἂν ἐξαμαρτάνοι; καὶ μὴν κἀκεῖνο νῦν ἐνδείκνυμεν [1] βλάβην μὲν εἶναι τοῦτο τοῖς υἱέσι, βλάβην δὲ τοῖς πατράσιν, εἰ δὴ τὰ τῶν υἱέων, καὶ τὰ τῶν πατέρων [2]. ἡ τῶν υἱέων μὲν αἰσχύνη κακὸν, ἐξότου δὲ αὐτοὶ [3] γεγόνασιν ἀγαθόν. ὃ δὲ ζημίαν ἔχει, πῶς ἂν ἐν δίκῃ καλοῖτο τιμή, φέρον τοῖς τιμωμένοις ἀτιμίαν; καὶ γάρ τοι τινος ἤκουσα. καλοῦμέν τινος ἐρῶντος, οὐκ ἔχοντος δὲ καὶ τὸ διαλέγεσθαι, διὰ τὸ μὴ εἶναι σχῆμα τῇ συνουσίᾳ. ἔλεγεν οὖν πρός τε τοὺς φίλους καὶ πρὸς αὐτόν. ἀλλ᾽ ἥξει γε ὀλύμπια· γυμνοῦντα μὲν ἀθλητὰς, γυμνοῦντα δὲ καὶ νέον δαιτυμόνων οὐκ ὀλίγων. ἐξέσται δ᾽ αὐτὸν ἀπαγαγόντα βραχύ τι τῆς τραπέζης, βλέπειν εἰς τὰ σκέλη τοῦ τείνοντος αὐτὸν ἢ εἰς τὰ προκείμενα. ἀκούομεν δὲ οἷόν τι καὶ δημοθένης ἡγεῖτο ἐν θιάσοις καὶ πεπωκόσιν ἀνθρώποις στρέφεσθαι νέον, καὶ ὅτι μεγίστῳ τούτῳ κατὰ τῶν αἰσχίνῃ βεβιωμένων κέχρηται μαρτυρίῳ. τιμὴν οὖν οὐδεμίαν εἶναι τῷ τηλικαύτην ἔχοντι βλάβην φαίην ἄν. πῶς γὰρ [4] ὀρονθεῷ ῥᾳδίως δίδωσι δεξιὰν κατέχει πῶς ἔνι τοῦτω τὸν εἰληφότα τετιμῆσθαι. ἡδονὴν δὲ γίγνεσθαι πατράσιν ἐντεῦθεν οὐκ ἂν ἀρνηθείην. ἔχει δ᾽ ἡμῖν οὐ καλὸν λόγον τοῦ κοινοῦ τῇ πόλει συμφέροντος περὶ πλείονος ποιεῖσθαι τὴν ἐνίων ἡδονήν. εἰ γὰρ εἰς ἓν τοῦτο βλέπομεν καὶ ἓν τοῦτο σκοποῦμεν, τὴν ἐνίων ἡδονὴν, εἰ δὲ βελτίων, ἢ χείρων, οὐ προσεξετάσομεν, τί κωλύσει καὶ τὰς γυναῖκας αὐτοῖς

εἰς

[100] ἵν᾽ ἄνθρωπον] coniunctionem ex Aug. addidi, quae cum Morelliana desit, suspicabar olim, ὅπως aut δι᾽ ὧν deesse, quod ad sententiam eodem redit.

[1] κἀκεῖνο νῦν ἐνδείκνυμεν] sic Aug. κἀκεῖ μὲν ἐδείκνυμεν Morell.

[2] καὶ τὰ τῶν πατέρων] sic libri. Sed articulus τὰ videtur delendus. *Si quidem τὰ τῶν υἱέων* (scil. βλάβη) *quae liberis nocent, καὶ τῶν πατέρων* scil. βλάβη ἐστι) *eadem patribus quoque nocent.*

[3] αὐτοὶ] sic Aug. αὐτὸν Morell. in qua lacuna est, a me ex Aug. suppleta.

[4] πῶς γὰρ —] exhibui locum hunc prout in membranis Aug. reperi.

εἰς κοινωνίαν ἄγειν τῶν δείπνων, καὶ θεραπαίνας, τάς τε ἄλλας καὶ τὰς ἀπὸ τῶν μυλώνων· μικρὸν γὰρ εἰπεῖν ἀκολέθες. οἳ λέγοιεν, ὅτι ἔτω μάλιςʼ ἂν ἥδοιντο, καὶ χάριν εἰδεῖεν, καὶ τοῖς ὀλυμπίοις χαρεῖεν, εἰ καὶ τοῖσδε μετείη τῆς εὐωχίας. ἡδονὰς δὲ τὰς μὲν βελτίες ἐπαινῶ. μὴ κακῶς δὲ τὰς φαυλοτέρας λέγειν ἐκ ἂν οἷος τ᾽ εἴην. μὴ τοίνυν μηδὲ ὑμεῖς πάντα δίδοτε, μηδὲ πάντας χαρίζεσθε, μηδὲ φροντίζετε τί ποιῆντες ἡδονὰς τέτοις παρέξετε. καὶ μὴν εἰ μὲν ὁ μέγα τῆθ᾽ οἱ πατέρες ἡγῆνται, τῆ χάριν ἂν διδοῖμεν; εἰ δὲ πολλῆ τινος ἄξιον, ὁ σφόδρα νῦν ἐχόντων ποιῆσι. τὰς δὲ τοιέτες ἐκ ἐν πολλῇ σπεδῇ θετέον. ἀλλ᾽ ἀθυμήσεσιν ὁ καλεμένων σφίσι τῶν υἱέων, ἐκ ὄντων ἐντεῦθεν ὀνειδῶν. ἔςι δ᾽ αὐτοῖς ἀθυμῆσαι λυσιτελέςερον ἀπέσης αἰσχύνης ἢ μετὰ ταύτης ἐν γέλωτι καὶ τῷ χαίρειν διάγειν. ἀθυμῆσι καὶ οἱ διδόντες δίκην. ἀλλὰ παιδεύονται τῇ δίκῃ. ὁ δ᾽ ἐπαινῶν τὸν ἀνδροφόνον, μεθ᾽ ἡδονῆς ἐφ᾽ ἑτέρας ἔπεμψε σφαγάς. ἐκῆν ὁ μὲν εὐδαίμων, ὁ λυπηθεὶς, ἐπηνώρθωται γάρ. ὁ δὲ ἄθλιος, ὁ ἡσθείς. ἐκ ἰάθη γάρ. τί δ᾽ ἂν καὶ δεινὸν ἐκ τῆς ἐκείνων ἀθυμίας γένοιτο; κακῶς ἐρῆσι τὸν ἀγωνοθέτην; ἀλλ᾽ ἀγαθὸν κακοί. καὶ ἐχ ἥξεσιν ἐπὶ δεῖπνον; καὶ τίς ἐκ τέτε τῆ συμποσίε[5] βλάβη πόῤῥω πε καθῆσθαι τὰς ἀναισθησίας γέμοντας; ἀλλὰ καὶ τοῖς νέοις λύπη τὸ πρᾶγμα[6]; συμφέρεσά γε καὶ πολλῶν ἐκπωμάτων ἀμείνων. ἀλλὰ λυπέμενος τήμερον, ὕςερον μ᾽ ἐπαινέσεται, ὅταν ἐν τοῖς ὑπὲρ ἀρετῆς ἐν τοῖς αὐτῆ λόγοις[7] καὶ τῆτο ἔχῃ λέγειν, ὅτι παῖς ὢν ὑπ᾽ ἐδενὸς

[5] ἐκ τέτε τῆ συμποσίε] non cohaeret τέτε cum συμποσίε, sed haec est constructio τίς τῆ συμποσίε βλάβη (scil. γενήσεται) ἐκ τέτε. scil. τὰ πόῤῥω πε καθῆσθαι —

[6] τὸ πρᾶγμα] scil. ὃ ἐγὼ συμβελεύω, τὸ μὴ καλῆν τὰς νέες.

[7] ἐν τοῖς ὑπὲρ ἀρετῆς ἐν τοῖς αὐτῆ λόγοις] sic Aug. sed loco secundi ἐν τοῖς legendum suspicor τῆς, vt sit ἐν τοῖς ὑπὲρ ἀρετῆς τῆς ἑαυτῆ λόγοις: data opportunitate de virtute vel strenuitate sua differendi.

ενὸς ὀφθείη τῶν ἔξω[8] οὔτε πίνων, οὔτε ἐσθίων, οὔτε ἄλλως, οὔτ᾽ ἐν ὀλυμπίοις. τοῦτ᾽ αὐτῷ φυλάξει τὴν παῤῥησίαν ὅλην. διὰ τοῦτο ἀνύποπτα ὑπὲρ τῶν δικαίων πρὸς τὰς ἀρχὰς διαλέξεται, οὐδὲν τῇ ψυχῇ πάσχων, οἷον εἰκὸς τὸν ὁρῶντά τινας τῶν τότε συγκατακειμένων. εἰ δὲ λυποῦντες ὀνήσετε τοὺς παῖδας, καινὸν οὐδέν. ἐπεὶ καὶ διὰ τῶν παιδαγωγῶν τοῦτο ὑμῖν πράττεται, καὶ νὴ δία γε παρὰ τῶν διδασκάλων. ἀπειλαὶ γὰρ δὴ, καὶ πληγαὶ, καὶ πολλὰ τὰ πικρά. ὅπου γε δὴ καὶ τὰ παρὰ τῶν τοκέων. ἀλλὰ τούτων γε τὸ κρατεῖν ἔχει καὶ δύνασθαι φύεται. καὶ τούτοις τοίνυν τοῖς οὔπω δειπνεῖν κεκωλυμένοις καὶ λυπουμένοις τοιαῦτα ὕστερον ἥξει διδόντα ῥώμην, ὥστε αὐτοῖς ἐν ἐπαίνοις ταύτας εἶναι τὰς λύπας. τὸ δὲ μέγιστον ἀγαθὸν ἀσθενοῦντι, τοῦ νοσήματος ἀπαλλαγή[9]. τίς τοίνυν παρ᾽ ὅτου καὶ τοῦτο γένοιτο; ἰατρός. πῶς τοίνυν τὸν ταύτην ἔχοντα τὴν δύναμιν ὁρῶσιν εἰσιόντα οἱ νέοι; πῶς δὲ ἁπτόμενον; πῶς δ᾽ αἰτίας μεμνημένον; εἰ δὲ δὴ καὶ τομῆς ἢ πυρὸς[10] δεήσειεν, ἡράκλεις, τίς λυπηρότερος; τίς μᾶλλον ἐχθρός; ἀλλ᾽ οὐχ ὅταν λοῦσθαί τε ἐξῇ καὶ πᾶν ἔχειν σιτίον τε καὶ ποτὸν ἀνεῳγμένον, ἀλλ᾽ ἔστι καὶ πρὸ τῶν γονέων ὁ ἰατρὸς ἐκείνῳ, καὶ νῦν ἡγήσεται μὲν ἀθυμία, ἕψεται δὲ ἡδονή. ὧν δ᾽ ἀφήσουσι πρὸ τῶν καρπῶν ῥημάτων ἐπί τε τὸν σύμβουλον καὶ τοὺς δεξαμένους τὴν παραίνεσιν, ἣν ἄρα δέξωνται, βραχὺς ἡμῖν ἔστω λόγος. οὔπω[11] γὰρ δόξαν οἱ τηλικοίδε[12] ποιῆσαι δύναιντ᾽ ἂν οὓς οὐ[13] τῶνδε τῶν τραπεζῶν μόνον, ἀλλ᾽ ὅλως ἁπα-

σῶν

[8] *τῶν ἔξω*] a nemine eorum, qui extra domum eſſent, h. e. nunquam ſe viſum eſſe foris, neque potantem, neque coenantem.

[9] *τοῦ νοσήματος ἀπαλλαγή*] ab his vocabulis rurſus incipit Morelliana orationem hanc continuare.

[10] *τομῆς ἢ πυρὸς*] in amputandis aut amburendis mariſcis ex ano enaſcentibus.

[11] *οὔπω*] num *ὅτῳ* *eccui enim* — ?

[12] *οἱ τηλικοίδε*] ſic ♀ et Aug. *εἰ τηλ.* Morell.

[13] *οὓς οὐ*] ſic ♀ et Aug. *οὐ σοῦ* Morell.

σῶν τῶν τοιέτων (ποιᾶσι γὰρ δὴ καὶ ἕτεροι τοιαῦτα) Φημὶ δεῖν ἀφεςᾶναι [14]. καίτοι τὰ μὲν ὀλύμπια θέρες ἐςιν ἑορτὴ καὶ ποιεῖ τινα τοῖς δακτύλοις ὄκνον. τὸ μὴ πολλὲς ὀφθαλμὲς εἶναι λαθεῖν. γάμες δὲ χειμὼν ἐχ ἧττον τῆς ὡραίας δείκνυσιν, ὅτε δὴ τὸ ψύχος τὲς δαιτυμόνας ὑπὸ χλαίναις ἠποβεβλημέναις ποιεῖ. κἀντεῦθεν γίγνονται δύο γάμοι. ὁ μὲν φανερὸς, καὶ κατὰ νόμων, ὁ δὲ διὰ κλοπῆς, καὶ ἐ κατὰ νόμον. καλείτω τοίνυν μηδὲ νυμφίε πατὴρ, μηδὲ νύμφης, ἐπὶ δεῖπνον τὲς νέες, ὡς ἐκ ἐπὶ δεῖπνον μᾶλλον, ἢ ἐφ' ἅπερ ἔφην, καλέσων. καὶ οἰήσεται μέν τις περὶ δείπνων [15] εἶναι τὸν λόγον, ἐςὶ [16] δὲ ὑπὲρ τῆς πόλεως, εἴ τις ὀρθῶς ἐξετάζειν ἐθέλοι. σωτηρία μὲν γὰρ αὐτοῖς [17] ἐκ τῆς τῶν τὰ κοινὰ διοικέντων ἀρετῆς. ὁ ἔρως [18] δὲ εἰ τις αὐτοῖς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας παρακολεθείη [19] ψόγος. ὅταν γὰρ ᾖ τι τὸ κωλῦον ὑπὲρ τῶν πραγμάτων διαγίγνεσθαι καὶ κυροῖ [20] τὰ τοῖς ἄρχεσι δοκᾶντα, κἂν ὦσι δωροδόκοι, πῶς ἐ μεγίςη ταῦτα τῇ πόλει βλάβη; δεῖ δὴ [21] μεγίςην πεποιῆσθαι τῶν παίδων τὴν πρόνοιαν, ὅπως ἀπὸ γενναίας τῆς βαλβῖδος ἐπὶ τὰς ἄλλας ἰόντες ἡλικίας, ἐλευθέρᾳ [22] πολιτεύωνται τῇ γλώττῃ. μισήσεσιν [23] οἱ μὴ φαγόντες [24] τὸν ἀγωνοθέτην; ἀλλ' οἱ θεοὶ τὸν ἄνδρα φιλήσεσι, κάλλιω πεποιηκότα τὴν ἑορτὴν καὶ καθαρωτέραν

[14] ἀφεςᾶναι] sic Aug. ἐφεςᾶναι Morell.

[15] δείπνων] sic ♀ et Aug. δεῖπνον Mor.

[16] ἐςὶ] sic ♀ et Aug. ἔτι Mor.

[17] αὐτοῖς] sic libri, malim αὐτῆς. scil. τῆς πόλεως.

[18] ὁ ἔρως] sic libri. Sed mallim ὤλεθρος (vno vocabulo, sine articulo) pestis ciuitatis, quae est contraria salutis.

[19] παρακολεθείη] sic Aug. παρακολεθοίη Morell.

[20] κυροῖ] sic Aug. κύρια Mor. neutrum intelligo, et totus hic mihi locus est obscurus.

[21] δὴ] sic Aug. δὲ Mor.

[22] ἐλευθέρᾳ] sic Aug. ἐλευθέρως Mor.

[23] μισήσεσιν] noua obiectio, quae statim refutabitur in illis ἀλλ' οἱ θεοὶ —

[24] φαγόντες] sic Aug. φυγόντες Morell.

τέραν[25]. ἐροῦσι κακῶς γοῦν[26]; ἀλλὰ κακῶς φρονοῦντες. ὕστερον δέ γε ὧν ἂν νῦν εἴπωσι καταγνόντες ὑμνήσουσιν ἕτερα. οὐδὲν ἂν τούτων ἔδει τῶν λόγων, εἰ οἱ πατέρες εἶναι πατέρες ἤθελον. ὄντες μὲν γάρ, οὐκ ἂν οἱ μὲν ἦγον, οἱ δὲ ἔπεμπον, τῶν δειπνούντων δὲ οὐκ ὄντων, οὐκ ἂν τὸ ποιῆσαν[27] τὴν παραίνεσιν ἦν. νῦν δέ εἰσιν[28] οἱ τοῖς παισὶ πορευσομένοις λέγουσιν· ἄγε ὀπίσω ὡς[29] πλεῖστα φαγήσεται, ὅπως προσθήσει ταῖς σαρξὶν εἰς κόρον[30]. ἄγε ὅπως μηδὲν ἐπιλείψῃ[31] τῶν ἐπὶ μεγέθει γαστρὸς φιλοτιμουμένων. εἶτ' ἀπὸ τούτων τῶν παρακλητικῶν ἐγκύμονες ἐπανέρχονται σπερμάτων ἃ ποιεῖν πέφυκε νοσημάτων ἰδέας ἢ τεχνῶν[32] αὐτὴ καὶ ὅσα[33] ταύτης μετείληφεν, ὅπως ἂν ὡς ψυχρότατα καταβαίνοι[34]. πολλὰ δὲ ταῦτα καὶ οὐκ αἰσχύνονται πρὸς τοὺς ἰατρούς, ὅθεν ταῦτα, λέγοντες καὶ διηγούμενοι. ἐγὼ μὲν οὖν τῶν οὐ διδαξάντων

εἰμι

[25] καθαρωτέραν] ſic ♀ et Aug. καθαρώτερον Morell.

[26] ἐροῦσι κακῶς γοῦν;] noua haec eſt obiectio. 'atqui te criminabuntur Libani. Libri quidem ſic. Sed videtur ſic leg. ἐροῦσι κακῶς. hactenus obiectio. reſpondet ἐροῦσιν οὖν, ἀλλὰ κακῶς φρονοῦντες, male quidem dicent, ſed pro dementia ſua.

[27] ποιῆσαν] ſic ♀ et Aug. ποιῆσαι Morell.

[28] νῦν δ' εἰσιν] coniunctionem ex ♀ et Aug. addidi.

[29] ἄγε ὀπίσω ὡς] ſic libri. Sed pro medio vocabulo leg. eſt vtique ὅπως. age, vide, (tu paedagoge, vel tu pater) vt quamplurimum puer epuletur.

[30] εἰς κόρον] videtur potius leg. εἰς κόρακας. Ad coruos cum iſta tua infrunita adhortatione! vt haec ſit ſtomachantis. Libanii imprecatio.

[31] ἐπιλείψῃ] ſic Aug. λελείψῃ Morell. et margo Aug. cum γρ.

[32] ἢ τεχνῶν] ſic libri. olim ad h. l. haec annotaueram. varia ſuccurrerunt ad h. l. quae ſatius eſt ſupprimere, quam proferre, cum certum ſit, a ſola coniectura deprauato huic loco ſuccurri, et idoneam opem afferri non poſſe. Inſequentia etiam ſunt corruptiſſima ad finem vſque paginae, in quibus parum cerno, vt ſatius putem, manus ab hoc vlcere plane tollere.

[33] ὅσα] ſic Aug. ὅσαι Mor.

[34] καταβαίνοι] ſic Aug. καταβαίνῃ Morell.

εἶμι τοιαῦτα δειπνεῖν τὸν ἐμόν. ἀφ' οὗ καί τι μοι γέγονεν ἀγαθόν. οἶδα δέ τινα καὶ ἕτερον ταῦτά μοι [35] πεποιηκότα [36], ᾧ καὶ ἕτερον αὐτῷ τι γέγονεν ἀγαθόν. τοὺς δὲ τἀναντία πεποιηκότας εἰ μή τις ἐπισχήσει, βουλοίμην ἀνάγκῃ [37] φρονῆσαι βέλτιον, ἐπεὶ μὴ σφᾶς [38] αὐτοὺς ἔπεισαν.

[35] ταῦτά μοι] ταύτῃ μοι margines dant et Aug. et Morell.
[36] πεποιηκότα, ᾧ] sic Aug. πεποιηκότων, ὡς Mor.
[37] βουλοίμην ἀνάγκῃ] sic Aug. et margo Morell. βουλόμενος ἀνάγκην textum Morelli.
[38] ἐπεὶ μὴ σφᾶς] particulam infitiantem ex Aug. addidi.

XV.

ΠΡΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΝ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ. [1]

Ἐπειδὴ περὶ τούτων [2] οὐ κακῶς, ὥς γ' ἐμαυτὸν πείθω, διελέχθην, φέρε κἂν τοῖς ἄλλοις οἷός τις εἰς ἐμὲ [3] γεγένηται, διέλθω, καὶ πείσω [4] τοὺς βελτίστους τούτους συνδίκους,

[1] Ep. 562. 6. constat, scriptam esse post illam legem latam, quae ingressus in iudicum hospitia pomeridianos vetuit; et post eam, quae numerum curialium augeri iussit. v. p. 565. non exstat hac de re Theodosii lex, sed videtur Valens latam a Gratiano A. 377. adoptasse, quae est sententia Tillemonti V. p. 332.
[2] ἐπειδὴ περὶ τούτων —] videtur orationi initium deesse.
[3] οἷός τις εἰς ἐμε] sic ♀ et Aug. οἷος τ' εἰς ἐμε Morell.
[4] διέλθω, καὶ πείσω] sic Aug.

κους, ὄντας γέ μοι φίλους, ὡς παρεώραμαι [5] μᾶλλον, ἢ τοῦτο πεποίηκα [6]. μικρὸν δὲ ἀναλήψομαι. τὰ μὲν τοῦ παντὸς οὐ λέγω χρόνου. τὰ δ' ἐν τῷ περὶ τῆς βασιλείου προσόδου δεξάμενα [7] φροντίδας ἐν τοίνυν τούτῳ τὰς μὲν νύκτας ἐκείνοις [8] οὗτος προσέκειτο τὴν δ' ἡμέραν εἰς ταὐτόν τε καὶ τὴν ἐμὴν συνουσίαν ἔτεμνεν. ἔστι δ' ὅτε καὶ πλέον ἔνεμε τούτῳ [9], λόγους τε ποιῶν καὶ συντιθεὶς, καὶ κριτὴν ἐμὲ ποιούμενος, καὶ ἐπαινούμενος. καὶ γὰρ ἐπήνουν, ὅπως ἥδιον ἀπέρχοιτο μᾶλλον ἢ λυπούμενος. ᾤμην γὰρ αὐτὸν ἐκ τοῦ τοιοῦδε πρός τι προβήσεσθαι κάλλιον. ὁ δ' ἀντὶ τούτων φιλῶν μοι τὰ γόνατα, καὶ τὸν υἱὸν εὐχόμενος ἐπιδεῖν ἐν ἐμοῖς ὁμιληταῖς, καὶ λέγων, ὡς, εἰ τῆσδε λάβοιτο τῆς ἀρχῆς, ἣν ἔχει [10]. (καὶ παρ' ὑπῆσαν ἐλπίδες ἐκ τῶν παρ' αὐτοῦ [11] δεδομένων τοῖς εἰδόσι λαμβάνειν.) λέγων οὖν ὑπερβολὰς τιμῶν, αἷς εἰς ἐμὲ χρήσεται, καὶ μικρὰ [12] πάντα ἀποφανεῖν [13] τὰ πρόσθεν

διελθών. ἐπειδὰν Morell. vnde olim effeceram διελθών, πείθω.

[5] παρεώραμαι] ab Euſtathio puta.

[6] πεποίηκα] ſcil. erga eum.

[7] δεξάμενα] ſic libri. Sed malim δεξαμένῳ ſcil. χρόνῳ. quae illo temporis ſpatio euenerunt, quod habuit curas de principalibus vectigalibus, h. e. quo tempore Euſtathius Comes aut ſacrarum largitionum, aut rei priuatae fuit; aut potius ſolummodo commentarienſis ſcrinii vectigalium.

[8] ἐκείνοις] quinam ſunt illi ἐκεῖνοι? aut quaenam illa ἐκεῖνα? num ad illa referuntur, quae dicta fuerant, in ea parte orationis, quam intercidiſſe ſuſpicor? an redit ad ſollicitudines Euſtathii ſuper fiſco principali?

[9] τούτῳ ſcil. τῷ ἐμοὶ συνεῖναι

[10] ἔχει] ſic ♀ et Aug. ἔχοι Morell.

[11] παρ' αὐτοῦ] ſic ♀ et Aug. παρ' αὐτῷ Morell. ſuberat enim ſpes illius poteſtatis adipiſcendae, propter largitiones et corruptelas, ab hoc ad eos profectas, qui munera accipere didicerunt.

[12] καὶ μικρὰ] copulam, quae Morell. deeſt, ex Aug. addidi. quae ſi omittitur, neceſſe eſt pro accuſatiuo ὑπερβολὰς legi in datiuo ὑπερβολαῖς vt olim conieci verum, vt nunc dedi, cum καὶ, bene habet locus.

[13] ἀποφανεῖν] ſic ♀ et Aug. e correctione. ἀποφαίνειν in eo pri-

θεν, καὶ τοὺς πρότερον ἄρξαντας τοῦ τιμᾶν σοφιστὴν ἀνεπιστήμονας, τί, γενόμενος ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ἐποίησεν; ἐν μὲν Φοινίκῃ[14] πρὸς ὀλύμπιον καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν πολὺ τοῦτο ἦν· ἆρά ποτε τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον[15] ὄψομαι; ἆρ᾽ ἐρῶτι πρὸς αὐτόν; ἆρ᾽ ἀκούσομαι φθεγγομένου; μικρὰ μὲν οἴκοι διατρίψει, τὰ πολλὰ δ᾽ ἐμοὶ συνέσται, τοῦτο ἐμοῦ πείθοντος, ἢ καὶ βιαζομένου. καὶ ἦν οὐδὲν ἐν τῷ στόματι τοσοῦτον, ὁπόσον ἐγώ. καὶ ταῦτα ἐπανήκων ἤγγελλεν ὀλύμπιος. ὃ καὶ πολλοὺς ἐποίησεν ὡς ἐμε[16] βαδίζειν, ὅπως, εἴ τι τῆς ἀρχῆς ὕστερον δέοιντο, δι᾽ ἐμὲ τούτου[17] τυγχάνοιεν, ἔχοντες τῶν εἰς ἐμε γεγενημένων αὐτοῖς ἀναμιμνήσκειν, καὶ προσδοκίας οὔσης ἐμὲ κεκλήσεσθαι παρ᾽ αὐτοῦ διὰ τῶν ἡμεροδρόμων ἀλλήλοις. ἀπάντων δὲ ἀναστρεφόντων[18], καὶ ῥήματα[19] ἑκατέρωθεν[20] εἰς ἑκατέρους φερόντων· αἱ μὲν ἐλπίδες αὗται. κέκλημαι[21] δὲ δι᾽ οὐδένος εἰς τήνδε τὴν ἡμέραν ἡμεροδρόμου, οὔτε ἀρχομένης ἡμέρας, οὔτε μεσούσης, οὐ δείλης[22] ὀψίας, οὐ περὶ λύχνων ἁφάς[23]. οὐδ᾽ ἀνηλώσαμεν μέρος τι τῆς νυκτὸς

primitus fuit, vt eſt quoque in Morell.

[14] Φοινίκῃ] ſic ♀ et Aug. Φοινίκι Morell.

[15] τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον] Libanium puta.

[16] ὥς εμε] ſic Aug. ἅς ἐμε Morell.

[17] δι᾽ ἐμὲ τούτου] ſic Aug. δι᾽ ἐμοῦ τοῦτο.

[18] ἡμεροδρόμων ἀλλήλοις. ἁπάντων δὲ ἀναστρεφόντων] ſic libri, niſi quod voc. ἀλλήλοις in Aug. punctis infra ſupraque notatum eſt, vt delendum. ſed minus videtur, modo recte interpungatur et ſarciatur locus ad hunc modum, ἡμεροδρόμων, ἀλλήλοις ἀπαντώντων τοῖς ἥκουσι τῶν ἀναστρεφόντων. per curſores ita crebro miſſos, vt ſecundus miſſus ab Euſtathio ad me primo, miſſo ad dominum, a me reuertenti in via media occurreret, et ſecundo tertius —

[19] καὶ ῥήματα] copulam ex Aug. addidi.

[20] ἑκατέρωθεν] a me ad Euſtathium, et ab hoc rurſus ad me.

[21] κέκλημαι] ſic Aug. κεκλημένος Morell.

[22] οὐ δείλης] ſic Aug. οὔτε δείλης Morell.

[23] ἁφάς] ſic Aug. et margo Morell. in cuius texto eſt αὐγάς.

κτὸς εἰς λόγȣς, ȣ̓ σπȣδαίȣς, ȣ̓ παιδιὰν[24] ἔχοντας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν[25] πρὸς τὸν δεῖνα καὶ τὸν δεῖνα καθ᾽ ἑκάςην ἡμέραν, κἂν πολλάκις ἐπεισέλθωσι τὰ αὐτȣ̃ δρῶντος[26], τὰ μὲν εὐθὺς ἔῤῥιπται καὶ κεῖται χαμαὶ, οἱ δ᾽ ἐμπιπλᾶσιν αὐτῷ τὰ ὦτα λόγων ἀδίκων, κατὰ μὲν τῶν παροξύνοντες, ἐπιεικῶν ἀνθρώπων[27], εὔνȣν δὲ ποιȣ̃ντες τοῖς ὀφείλȣσι δίκας. τὸ δὲ μέγιςον, ἐν ᾧ μάλις᾽ ἄν τις κατίδοι τὴν ὕβριν[28]. ἔςι μοι παῖς[29] αἰσχυνόμενος, καὶ τȣ̃τ᾽ ἐκ τȣ̃ συνδικεῖν ȣ̓κ ἀπολωλεκώς. ἀλλ᾽ ȣ̓ κακὸς μὲν εἰπεῖν, ἧττον δ᾽ ἔχων τῶν τȣ̃το[30] ȣ̓κ εἰδότων. τȣ̃τον ȣ̃τος καὶ ᾔδει καὶ ἐπῄνει, καὶ λαμπρὸν ὑπισχνεῖτο ποιήσειν, εἰ τȣ̃τον παραλάβοι τὸν θρόνον. ἡγȣ́μεθ᾽ ȣ̃ν αὐτὸν, ἐπειδὴ παρέλαβεν, ἐμπεδώσειν τε τὰς ὑποσχέσεις, καὶ καλέσειν εὐθέως, καὶ δώσειν ἐξȣσίαν εἰσόδων[31], καὶ τὸν κορυφαῖον τῆς ςρατιᾶς[32] κελεύσειν τȣ̃τον ἀνέχεσθαι καὶ πρὸς ἅπαντας ἐρεῖν τȣ̀ς ῥήτορας, ὅτι βȣ́λοιτ᾽ ἂν

ἑκα-

[24] παιδιὰν] ſic ♀ et Aug. textum. παιδείαν Morell. et margo Aug. cum γρ.

[25] ταῦτα μὲν] ſcil. δρᾷ vel ποιεῖ. haec quidem agit Euſtathius aduerſus — h. e. totas noctes conſumit in ſermonibus, alios ſeriis, alias iocoſis, cum hoc et cum illo, et morem hunc quotidie exercet, et, ſi vel maxime ſuperuenirant ſibi rerum ſuarum ſatagenti, tamen ad illorum aduentum ſtatim omnia ſua negotia abiicit.

[26] τὰ αὐτȣ̃ δρῶντος] ſic textum Morellii pro media voce dant Aug. et margo Morell. αὐτά.

[27] κατὰ μὲν τῶν παροξύνοντες, ἐπιεικῶν ἀνθρώπων.] hic eſt ordo verborum in Aug. in Morell. iſte. κατὰ μὲν τῶν ἐπιεικῶν ἀνθρώπων παροξύνοντες.

[28] κατίδοι τὴν ὕβριν] ſiç Aug. κατίδῃ τῶν ὕβριν Morell.

[29] παῖς] Cimonem deſignat.

[30] τȣ̃το] dubito vtrum ad εἰπεῖν *facundiam*, an ab αἰσχύνεσθαι *pudorem*, *modeſtiam*, referam.

[31] εἰσόδων] ſic Aug συνόδων Morell.

[32] ςρατιᾶς] hic accipiendum eſt hoc vocabulum ſeo ſenſu, quo tum in latinitate iſtius aeui militia vſurpabatur, ſcil. pro cohorte miniſtrorum, rectoribus prouinciarum et honoratis quibusque aliis additorum ad exſequendum ipſorum imperia.

ἕκαστον [33], ὅ, τι δύναιτο, συμπράττειν [34], καὶ τοῦτο σφίσιν ἐν ἁμίλλῃ [35] γενέσθαι. οὐδ᾿ οὐδὲν τοιοῦτον, οὔτε μεῖζον, οὔτ᾿ ἔλαττον. καίτοι χρῆν ἐπιστέλλοντά τε αὐτὸν πρός ἐμε θεῖναί που τῆς ἐπιστολῆς [36] τὸν ἄνθρωπον. ἢ, εἰ μὴ τοῦτο, μετ᾿ ἐκείνην κελεῦσαι προσειπεῖν, οὐ φανέντα τε ἐν τοῖς ἀπηντηκόσι [37] ζητῆσαι, πάλιν τε ἐν ταῖς δίκαις οὐ φανέντα ζητῆσαι [38]. ἢ πολλῆς ἦν πραγματείας [39]· ποῦ δ᾿ ὁ δεῖνα; εἰπεῖν; ἀλλ᾿ οὐδὲ πρὸς αὐτὸν ἐμε μετὰ ταῦτα [40] ῥῆμα τοιοῦτον οὐδέν. ἐγὼ δὲ ἠξίουν καὶ πάντων ἀκουόντων εἴσω γε κεκλῆσθαι [41] τὸν ἐξ ἐμοῦ, καὶ εἰσελθόντα γε δευτέρᾳ κλήσει τῇ δι᾿ αὐτοῦ [42] πλησίον αὐτῷ γενέσθαι, καὶ συναριστῆσαί γε καὶ συνδειπνῆσαι. οὐ γὰρ δὴ τοῦ πάντας ἑστιᾶν τοὺς συνδίκους [43], ταῦτ᾿ [44] ἂν εἶχεν ἀναγ-

[33] ἕκαστον] fubaudi αὐτῶν. In Morelliana eft ὅ, τι βέλοιντ᾿ ἂν ἕκαστοι. In Aug. autem eft, quod exhibui. Ego quoque olim ἕκαστον conieceram.

[34] συμπράττειν] adiuuare filium meum Cimonem pro virili fua, in eoque eos contendere inter fe.

[35] ἁμίλλῃ] fic Aug. ἁμίλλαις Morell. γρ. ἀμύναις margo Morell.

[36] θεῖναί που τῆς ἐπιστολῆς] fic ♀ et Aug. pro enclitica που dat Morell. μου ponere hominem vfpiam in literis, h. e. nomen Cimonis in fuis ad me literis commemorare; aut, ni hoc faceret, faltim in appendice literarum, quam vulgo *Poftfcriptum* vfurpamus, nomen eius allinere, et faluere eum iubere.

[37] ἐν τοῖς ἀπηντηκόσι] in falutationibus matutinis defideratum requirere, vbi fit, deinde in caufis forenfibus.

[38] πάλιν τε ἐν ταῖς δίκαις οὐ φανέντα ζητῆσαι] verba haec defunt Aug.

[39] ἦν πραγματείας] fic Aug. *aut eratne magna moleftia dicere; Vbinam ille eft?* pro prima voce dat Morell. ἄν.

[40] μετὰ ταῦτα] fcil. μετὰ τὸ παραλαβεῖν τὴν μείζω ἀρχήν.

[41] εἴσω γε κεκλῆσθαι] pro media voce malim τε. aequum cenfebam atque poftulabam filium meum, omnibus audientibus, a praecone intus, intra cancellos vocari.

[42] τῇ δι᾿ αὐτοῦ] ipfius Euftathii voce.

[43] τοὺς συνδίκους] articulum ex Aug. addidi.

[44] ταῦτ᾿] fic Aug. τοῦτ᾿ Morell.

ἀνάγκην [45], οὐ τῆς ἐκείνου [46] τέχνης, τῆς δὲ πρός ἐμε [47] τοῦ τιμήσειν εἰπόντος, οἷς οὐκ ἄλλος, ἐπαγγελίας τοῦτο πεποιηκυίας, ὥςε μὴ εἶναι μηδενὶ θαυμάζειν, εἰ παρὰ μηδενὸς ἄλλου γε ταῦτα ἀξιώσας [48] ἔχειν, νῦν ἠξίουν. καίτοι, Φησὶ, πέμψας ἠρόμην [49] ὅτω κωλύοιτο μὴ ποιεῖν τὸ τοῦ συνδίκου; οὐκ αὐτός γε ἔπεμψας. πόθεν; οὐδ' εἶχες ἐν τῇ ψυχῇ τοὔνομα, οὐδὲ σὸν ἦν τὸ μὴ σόν. πῶς γὰρ σὸν ὃ μηδ' ἐνεθυμήθης. δῆλον δ' ἐκεῖθεν. ἤδη διὰ πολλῶν ἥκων ἡμερῶν καὶ δικῶν καὶ πραγμάτων, οὐκ ἤρου ταῦτα [50], τὸν οὐ Φαινόμενον ἀφεὶς ἐξηρωτηκέναι [51], ἀλλά

τις

[45] ἀνάγκην] sic ♀ et Aug. ἀνάγκη Morell. non enim at tulisset ea humanitas Eustathio necessitatem omnes caussidicos epulis suis adhibendi. οὐ τῆς ἐκείνου τέχνης] scil. τοῦτο πεποιηκυίας. v. versu 25. non munus quidem, et persona, quam gerebat Eustathius, hoc secum ferebat; at eam tamen necessitatem ipsi imponebat promissum, quo ille se mihi tum obligauerat, cum reciperet, tantos mihi praestiturum honores, quantus nemo alius praestitisset.

[46] ἐκείνου] refero ad Cimonem. fac tandem, eam Cimoni non fuisse forensem eloquentiam, quae tantos honores mereretur; attamen postulabat id Eustathii promissum illud, quo spoponderat honores tot et tantos a se Cimoni praestandos, quantos alius nullus nulli alii praestitisset.

[47] πρός ἐμε] sic Aug. πρός σε Morell.

[48] ἄλλου γε ταῦτα ἀξιώσας] sic ♀ et Aug. ἀλλ' οὔ γε ταῦτα ἀξίως Morell. nemini mirum esse debet, me nunc ea exigere, quae antea nunquam a quoquam postulassem.

[49] ἠρόμην] sic ♀ et Aug. ἡγόμην Morell. sed, ait Eustathius, misi aliquem ad Cimonem, qui eum meo nomine interrogaret, quanam re impeditus omitteret syndici munus facere. Non tu profecto, Eustathi, vltro sponte tua fecisti. Ecquinam faceres? Ne in mente quidem tua Cimonis nomen habebas; neque a te aut exspectari aut proficisci poterat aliquid, moribus ingenioque tuo dissimile. Qui enim hoc cum natura tua conveniret?

[50] ταῦτα] ποῦ δὲ ὁ δεῖνα? non requirebas, solitae in eiusmodi re quaestiones ex ore tuo nullae audiebantur. omittebas enim eum requirere, qui copiam sui visendi nullam faceret.

[51] ἐξηρωτηκέναι] sic Aug. ἠρωτηκέναι Morell.

τις ἀνὴρ, * τὸν διδάσκαλον [52], αἰσχυνόμενος οἷς ἡμάρτανες [53], εἶπεν, ὡς δεῖ [54] πέμπειν καὶ ταῦτα πυνθάνεσθαι, καὶ ὡς οὐκ ἄπεισι παρὰ σοῦ μὴ τοῦτο ποιήσαντος. ἔπεμπες οὖν οὐχ ἡδέως, τοῦτο δὴ τὸ τῶν ἠναγκασμένων. ὡς δὴ ταῦθ᾽ οὕτω, σὺ κατὰ σαυτοῦ μάρτυς [55]. ὡς γὰρ οὐχ ὑπήκουσεν [56], ἔχων μέν τινα καὶ παρὰ τοῦ σώματος πρόφασιν, τὸ πλέον δὲ ἀθυμίας [57] ποιούσης, οὐκ ἂν εἰπεῖν ἔχοις [58] δευτέραν ἐρώτησιν ὑπὲρ τῶν αὐτῶν δι᾽ ἀνθρώπου δευτέρου. καίτοι, φησὶ, καὶ διὰ γραμμάτων [59] ἐκάλουν, προσείων [60], ὥσπερ τινὰ θαλλὸν, τὸ διὰ τῶν δικῶν χρυσίον, καὶ ἅμα ἐρωτῶν, εἰ πλέον ἄλλοθεν παραπεσὸν ὑπερ-

[52] τὸν διδάσκαλον] ſic dedi de meo. in libris eſt τῶν διδασκάλων. ſed aliquis, reuerentia magiſtri tui [h. e. mei, Libanii puta] motus, et pudore delictorum tuorum in eum, admonuit te, ſubiiciens, oportere a te mitti aliquem ad Cimonem, qui percunctetur tuo nomine, quae abſentiae cauſa eſſet. idemque ille tuus admonitor minatus eſt, a te ſe non prius diſceſſurum, quam tu conſilio ſuo eſſes obſecutus. Quare miſiſti tandem aliquando, ſed inuitus, vt ſolent, qui coacti aliquid faciunt.

[53] ἡμάρτανες] ſic ♀ et Aug. ἡμάρτανεν Morell.

[54] δεῖ] ſic ♀ et Aug. δὴ Morell.

[55] ὡς δὴ ταῦθ᾽ οὕτω, σὺ κατὰ σαυτοῦ μάρτυς]] ſic Aug. in Morell. lacunula eſt ad hunc modum. ὡς ἐπειδὴ ταῦτα * * κατὰ σαυτοῦ μάρτυς.

[56] ὑπήκουσεν] Cimo puta. vt enim Cimo inuitationi tuae parere et in forum reuiſere noluit –

[57] ἀθυμίας] ſic Aug. ἀθυμίαν Morell.

[58] ἔχοις] ſic Aug. ἔχοι Morell.

[59] καὶ διὰ γραμμάτων] copulatiua deeſt Aug.

[60] προσείων] ſic ♀ et Aug. προσίων Morell. oſtendens, et ante oculos eius quaſi ſuccutiens illecebras ſpei, tanquam ramulum aliquem viridem vitulo, quo ille allectus ducem libens ſequatur. Eſt dictio, ni fallor, Platonica, et multorum imitatione trita. Hic Euſtathius hac vtitur excuſatione: Per literas Cimonem in Phoeniciam excitaui, propoſita ſpe emolumentorum ampliſſimorum et quaeſtus ſplendidiſſimi e cauſidicina in tribunali meo exercenda, vna eum interrogans, num quis alius quaeſtus, aliunde oblatus, perſuaderet ei, vt quaeſtum cauſidicinae contemneret?

ὑπεροφθῆναι τὸν ἐντεῦθεν μιθὸν αἴτιον γεγένηται. τὸν αὐτὸν [61] τοίνυν ἔχω λόγον κἀνταῦθα μετὰ τῆς ἴσης ἰχύος τὸν ἔλεγχον φέροντα. οὐδὲ γὰρ ταυτὶ [62] γράμματα τοῦ πέμψαντος ἦν, ἀλλὰ τοῦ πέμψαι πείσαντος. τίς δὲ οὗτος ἦν; ἡράκλειος ἦν ὁ ῥήτωρ, γήμας μὲν ἐκ τοῦ κείνου [63] γένους, ὁρῶν δὲ ἡμᾶς ἀμελουμένους, τὴν δ' ἀμέλειαν ἐν ἀδοξίᾳ τὸν ἀμελοῦντα καθιςᾶσαν. διαλεχθεὶς τοίνυν τινὶ τῶν ἔνδον [64] καὶ τὸ πλῆθος εἰπὼν τῶν τὸ πρᾶγμα [65] αἰτιωμένων καὶ ὡς οὐκ εἴη λόγος αὐτῷ πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας, ἐξέβαλλεν [66] ἐξ αὐτοῦ τὰ μικρὰ ταῦτα ῥήματα, καὶ τὰ ἐπὶ τούτοις πάλιν πιςοῦταί μοι τὸ ῥηθὲν, ὡς ἄρα ἦν ὁ γράψας ἡράκλειος. οὐχ ὑπακούσαντος γὰρ τοῦ κίμωνος, δυνηθέντος μαθεῖν ὅπως τοῦτο [67] ἐπράχθη, οὔτε λύπην, οὔτε ὀργὴν ἔδειξεν, * οὔθ' ὡς οὐκ ἀνέξεται [68] πεπλασμένηο νόσου. χρῆν δὲ καλεῖν τε ἰατροὺς,

[61] τὸν αὐτὸν — λόγον] eandem argumentationem, qua modo tibi occurrebam.

[62] ταυτὶ ex Aug. addidi. Subaudi τὰ γράμματα. Suſpicatus ego quoque fueram, ταῦτα deeſſe.

[63] κείνου] Euſtathii puta.

[64] τῶν ἔνδον] amicorum et familiarium Euſtathii, intimae admiſſionis.

[65] τὸ πρᾶγμα] frigus Euſtathii erga Libanium et Cimonem.

[66] ἐξέβαλλεν] vno λ dat Aug. expreſſit ex eo paucula illa verba, et paucos verſus, quos exarauerat in epiſtola huc ad nos miſſa. et rurſus res poſt inſecutae moresque Euſtathii poſteriores fidem mihi fecerunt, verum me dixiſſe paulo ante, Heraclium magis, quam Euſtathium, auctorem illarum literarum fuiſſe. *Rurſus* illud reſpectum habet ad 548, 42. ed. M. Cimone enim illuc ſe conferre, et conſilio Euſtathii parere recuſante, propterea, quod aliquo modo deprehenderat, quae literarum iſtarum inuitationisque vera ratio eſſet —

[67] τοῦτο] quod Euſtathius ad ſe, Cimonem, literas dediſſet.

[68] ἔδειξεν, οὔθ' ὡς οὐκ ἀνέξεται] ſic dedi de meo, e duabus lectionibus vnam conflans, nam in Morelliana deeſt ὡς, ſed eſt οὔτε. contra Auguſtano deeſt οὔτε. et eſt ὡς. ita ambas illas lectiones copulaui. *neque* (ſcil. ἔδειξεν, prodidit vel ſignificauit,) ſe non paſſurum vt morbus ementitus praetenderetur

τροῦς, καὶ πέμπειν ὡς τὸν ἄνδρα [69], καὶ ζητεῖν εἴθ᾽ ἑκὼν, εἴτ᾽ ἄκων ἀπέστη τῶν δικῶν. καλὸν δὲ ἦν οἶμαι καὶ καταβοῆσαι, καὶ ἀπειλῆσαι, καὶ πληγῶν ἐγγύς [70]. ἀπειλήσας [71] γὰρ ἑκάστω [72] ὁ φίλος [73] ἐδείκνυτ᾽ ἂν, καὶ ὁ δήσας [74] ἐξ αὐτῶν τούτων [75], καὶ ἔχαιρε [76] τὴν εὔνοιαν τοῦ δικάζοντος θεώμενος ἐν οἷς ἐθορυβήθη. ἀλλ᾽ οἶμαι καλῶν εὔχετο [77] μάταιον γενέσθαι τὴν κλῆσιν καὶ τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπράκτους ἐπανελθεῖν. ὅπως τῷ μὲν καλεῖν χρηστὸς εἶναι δοκῇ, κερδαίνῃ [78] δὲ καὶ διὰ τῶν δευτέρων, οὐχ ὁρῶν, ὃν οὐδὲ ἐβούλετο. ἔτι τοίνυν ἐν εἰσφορῶν μνήμῃ τοῦ διακόνου φήσαντος, ὀφείλειν τι κίμωνα, ψευσαμένου [79], (ἔκειτο γὰρ) [80] εἰπόντος δ᾽ οὖν τοὔνομα [81], καὶ γενομένης τοιαύτης ἀνάγκης [82] εἰς τό· ποῦ δὲ οὗτος; εἰπεῖν,

retur deſidiae, latebras quaerenti. Atqui oportebat medicos aegri ſimulati arceſſere.

[69] τὸν ἄνδρα] Cimonem.

[70] πληγῶν ἐγγὺς] poteſt ex proximo ſubaudiri ἀπειλῆσαι. malim tamen exiſtimare, deeſſe ἄγειν vel ἰέναι.

[71] ἀπειλήσας] ſic Aug. ἠπείλησα.

[72] ἑκάστῳ] malim ἑκάστοτε.

[73] ὁ φίλος] ſic Aug. ſine καὶ quod Morell. praemittit.

[74] καὶ ὁ δήσας] ſic libri. malim articulum abeſſe.

[75] ἐξ αὐτῶν τούτων] ſcil. ἐκ τοῦ ἀπειλῆσαι καὶ ἐκ τοῦ δῆσαι. Nam ſi minatus fuiſſet, aut in cuſtodiam Cimonem dediſſet, his ipſis rebus amicum animum prodidiſſet.

[76] ἔχαιρε] Cimon puta, laetaturus fuiſſet.

[77] εὔχετο] ſic ♀ et Aug. εὔχαιτο Morell. verum Euſtathius, ni fallor, optabat tum, cum Cimonem arceſſeret, vt Cimo nollet obſecundare, et vt ſua ſibi irrita exiret inuitatio.

[78] δοκῇ, κερδαίνῃ] ſic Morell. δοκοῖ, κερδάνοι, (ſic) Aug.

[79] ψευσαμένου] addi velim μέν.

[80] ἔκειτο γὰρ] nam dudum depenſa fuerat a Cimone illa contributio.

[81] τοὔνομα] Cimonis puta, inter alios aerarios.

[82] τοιαύτης ἀνάγκης] cum hoc modo admota fuiſſet Euſtathio neceſſitas interrogandi; vbi autem eſt Cimo, et cur litigantibus praeſto eſſe nil curat? tacitum praeter miſit eius nomen, ne hiſcere quidem ad id dignatus, et ad alium cauſidicum ſe contulit.

πεῖν, πῶς δ᾽ οὐκ ἀμύνει δικαζομένοις, οὐδενὸς αὐτὸν ἀξιώσας ῥήματος, ἐφ᾽ ἕτερον ᾤχετο. οὕτω σφόδρα ἐσκόπει τί ἂν μοι ποιῶν χαρίσαιτο. καὶ τί δεῖ θαυμάζειν εἰ ἐν εἰσφορῶν λόγῳ ταῦτα πεπόνθαμεν; χθὲς γὰρ [83] ἔχειν μοι χάριν ὑπὲρ τοῦ παιδὸς λέγων, ὡς ἐν οὐ πολλαῖς ἡμέραις πολὺ προσλαβόντος [84], οὐδ᾽ ἐν τῷ αὐτῷ [85] παιδὶ τὸν ἐμὸν ἰδεῖν [86], οὐδ᾽ ἐν τοῖς ἐκείνῳ παρ᾽ ἐμοῦ γενομένοις [87] τὸ μηδὲν τούτῳ παρ᾽ ἑαυτοῦ [88], δίκαιον εἶναι νομίζων τὰ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐμοῖς γίγνεσθαι κρείττω τὰ δὲ τοῖς [89] αὐτοῦ χείρω. πρὸς τοσοῦτον ἡμῖν ἥκει δικαιοσύνης ὁ δικαστής,

83 χθὲς γὰρ] nouum ingreditur accuſationis caput, nouum crimen Euſtathii; ingratum ſcilicet eius erga ſe accuſat orator animum, qui quum filium in Libanii diſciplinam dediſſet, isque breui tempore multum in literis profeciſſet, Euſtathius tamen, anno exacto, Quinquatribus, quo tempore merces doctrinae ſolebat a pueris ad magiſtros afferri, Libanio prorſus nihil, neque auri, neque argenti, neque vini Phoenicici, neque olei miſerat; quaſi proconſularis imperii maieſtas in eo ſpectaretur et exſplendeſceret, ſi filium viri conſularis magiſter literarum gratis erudiret.

84 προσλαβόντες] ſic ♀ et Aug. προσλαβόντες Morell. nuper quum teſtatus ad me (Libanium) eſſet Euſtathius, magnam ſe mihi gratiam habere, filii cauſa, qui paucis diebus, mea opera ſubleuatus, magnos in literis profectus feciſſet.

85 αὐτῷ] ſic libri. malim αὐτοῦ.

86 ἐμὸν ἰδεῖν] videtur ᾤετο aut ſimile quid interponendum, aut certe deeſt in hac regione aliquid, vnde ἰδεῖν aptum ſit.

87 γενομένοις videtur rurſus ἀνεμνήσθη aut ſimile quid deeſſe.

88 παρ᾽ ἑαυτοῦ] ſic ♀ et Aug. παρ᾽ ἑαυτῷ. Morell. non prae ſe ferebat, in ſuo filio ſe meum filium conſpicere, neque de ſe ſignificationem vllam edebat, vnde intelligeretur, eum ſentire, admonitum a meis de ſuo filio meritis, nihil a ſe ad meum filium profectum eſſe; putabat nempe, aequum eſſe, res ſuas opera mea amplificari, meas ſua deteri et corrumpi.

89 τὰ δὲ τοῖς] ſic libri. ſed ſine dubio leg. τὰ δ᾽ ἐμὰ τοῖς. Tam diligens iuſti et aequi noſter eſt iudex, adeo in arte tuendi aequi profecit!

κασῆς, ὃς οὐδ’ ἐκεῖνο [90] δύναιτ’ ἂν εἰπεῖν· ἔχεις ἄνθρωπε μισθὸν τῶν ὑπὲρ τῶν λόγων πόνων, εἰς μὲν τὴν χεῖρὰ σοι θέντος τοῦ παιδὸς σατῆρας, πρὸς δὲ τοῖς ποσὶν ἄργυνον τοῦ παιδαγωγοῦ. καίτοι μυρίους διδασκάλους παρὰ πολλῶν ἀρχόντων ὑπὲρ υἱέων μισθὸν ἴσμεν λαβόντας, μεθ’ ἡδονῆς τῆς τῶν διδόντων εὐξαμένων, ὡς εἰκὸς, ἐν ἱεροῖς, πολλάκις ἐλθεῖν ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ὃς αὐτοῖς τοῦτο [91] ποιήσει τὸ ἀνάλωμα. ὁ δὲ ἀντὶ τοῦ καὶ φεύγοντας τὸ λαβεῖν ἀναγκάσαι λαβεῖν [92], ἀξιῶν καὶ τοῦτο [93] τῆς ἀρχῆς ἀπολαύειν. ἀλλ’ [94] εἰ καὶ μὴ χρυσὸν, μηδ’ ἄργυρον, τῶν [95] ἐν τῇ γῇ τῇ τυρίων τρυγωμένων [96] ἔπεμψέ τι, καὶ τούτῳ [97] με ἐδουλώσατο; ἀλλ’ οὐδὲ κοτύλην οὔτ’ οἴνου, οὔτ’ ἐλαίου * οὐκ ἂν οὖν εἰς [98] τὸ μηκέτι ὀφείλειν

μοι

[90] ὃς οὐδ’ ἐκεῖνο] ne hoc quidem ausit dicere, rei veritate coarguente: Quid tibi vis, homo impudens? Audes de negata mercede queri? Non tulisti honorarium doctrinae? non filius meus tibi numos aureos in manus dedit? non paedagogus pateras argenteas ad pedes tuos, [in cathedrae tuae scabello] deposuit?

[91] αὐτοῖς τοῦτο] videtur interponendum ἀναγκαῖον. Saepe venire sibi tempus illud, quod necessarium sibi faceret hoc genus impendii. h. e. sibi euenire hoc felicitatis, vt multos liberorum suorum in ludum literarium mittant. Nam Quinquatribus solummodo, quotannis semel, aut puero demum e ludo absoluto, dependebatur doctrinae merces.

[92] post λαβεῖν, secundum videtur μηδὲν δίδωσιν aut tale quid deesse.

[93] τοῦτο] scil. priuilegium operarium mercede operae debita fraudandi.

[94] ἀλλ’] obiectio. verumtamen Eustathius, tametsi non aurum et argentum, at alia tamen ad te misit, vinum, oleum —?

[95] τῶν] sic ♀ et Aug. τὸν Mor.

[96] τρυγωμένων] sic ♀ et Aug. Τρυχομένων Morell.

[97] τούτῳ] sic ♀ et Aug. τοῦτο Mor.

[98] ἐλαίου. οὐκ ἂν οὖν εἰς —] sic dedi de meo. in libris est ἐλαίου κακοῦ. εἰς — nolim itaque, eum imposterum ad eam excusationem confugere, nil amplius se mihi debere, propterea quod mercedem dedisset.

μοι τῷ δεδωκέναι [99] μισθὸν καταφεύγοι. ἀλλ' ἔστι τὸ ὅλον, μῖσος παλαιὸν, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον κρυπτόμενον, ἐν δὲ τῷ τῆς ἀρχῆς ἐκφανέν. ἢ πόθεν οὐκ ἐπετίμησεν [100] οὐκ ἰόντι παρ' αὐτὸν δι' ὅσων περ [1] παρὰ τοὺς ἄλλους [2] ἡμερῶν; οὐδ' εἶπεν· ἀδικεῖς οὐ θαμίζων [3] ἡμῖν, ἀλλὰ ποιῶν ὅσα [4] πρὸς τοὺς οὐδὲν ἐοικότας μοι τά γε πρὸς σέ. εἶπε μὲν τοιοῦτον οὐδέν. ἡδέως δ' ἂν, εἴπερ ἐξῆν, ὅτι σοι βέλτιον, ὦ γέρον, οἴκοι μένειν, ἢ τοιαῦτα κινεῖσθαι [5]. ἔδειξε δὲ οἷς ἄφωνος τὸ λυπήσειν εἶπε [6]. τήν τε γὰρ [7] δόσιν

[99] τῷ δεδωκέναι] sic ♀ et Aug. τὸ Morell.

[100] ἐπετίμησεν] subaudi ἐμοί.

[1] δι' ὅσων περ] sic ♀ et Aug. Διὸς, ὥνπερ Morell.

[2] παρὰ τοὺς ἄλλους] scil. ἄρχοντας, εἰώθειν ἰέναι cur me non obiurgauit, quod se non frequentarem tot diebus, quot diebus alios consulares, suos decessores, consueßem frequentare. pro ἄλλους quod est in ♀ et Aug. dat Morell. ἄλλας.

[3] οὐ θαμίζων] sic ♀ et Aug. ἦθ' ἃ μάζω Morell. cur non dicit? iniurius in nos es, Libani, qui nos non frequentes.

[4] ὅσα] scil. ποιεῖς, sed iis me modis accipiens, quibus soles eos accipere, qui prorsus alios sese erga te gesserunt, atque ego me erga te gessi, h. e. fugis me, tanquam essem hostis tuus, cum sim amicus, vt hostes tuos deuitas, ita me quoque, tametsi me non hostilem tibi praebuerim.

[5] τοιαῦτα κινεῖσθαι] id est πρὸς ἐμὲ φοιτᾶν.

[6] ἄφωνος τὸ λυπήσειν εἶπεν] tacitus non verbis quidem, at rebus ipsis tamen et factis, confirmauit, se aegre mihi esse facturum.

[7] τήν τε γάρ] sic Aug. pro media voce dat Morell. quae deinde sequuntur, mihi sunt obscurissima. id vnum inde colligo, vel suspicor potius, Eustathium munus aliquod consuetum, praemium eloquentiae, optimo aut poetae aut oratori dari solitum e fisco, contulisse in aliquem poetam, Libanio inimicum, et qui coetum iuuenum, Libanio deditorum, aliquando contumeliosis versibus pupugisset. et quum Libanius ex illius poetae recitatione abiret iratus et stomachabundus, Eustathium, qui in ea recitatione praesideret, Libanium non reuocasse, sed abire siuisse, quod Libanium vehementer vssit.

δόσιν τῶν ςατήρων ἐπῆγε τῷ ποιητῇ τῷ τὸν [8] ἡμέτερον χορὸν διὰ τῶν ἐπῶν ὑβρικότι, φέρων αὖ [9] μετὰ τὸν τύραννον τὰ αὐτὰ, καὶ ἐπὶ τύτοις [10] ἅγε ᾔδει μάλιςα κακῶς ἀκύοντα τῶν ἐπῶν ἐν τύτοις αὐτὸν [11] ἔφασκεν αὐτὸν νενικηκέναι, βλέπων εἰς ἐμὲ μόνον ἐν τοσύτοις τοῖς παρακαθημένοις, προκαλύμενος εἰς ἔριν ὡς εὐθὺς καταπαλαίσων. εἶθ᾽ ὁ πάνυ βύλεσθαι φήσας ὑπὲρ πολλῶν πραγμάτων εἰπεῖν τέ τι πρὸς ἐμὲ καὶ ἀκῦσαι παρόντος ὐδενὸς [12], ἐπειδή περ ἀνέςην ὠ οἰχησόμενος μονονὺκ [13] ἐώθει [14] καὶ χήματι καὶ βλέμματι καὶ τοῖς ἐν τῷ τοιύτῳ ῥήμασι, τὴν ἐν τῷ θοιμάτιον [15] με πρὸς τὸ δέον

ἄγειν

[8] τῷ τὸν] priorem horum articulorum ex Aug. addidi et ꝗ.

[9] φέρων ἂν] haud dixerim, velitne hoc dicere: Eustathium rursus postulasse, vt poeta ille carmen idem recitaret, quo olim Libanium momordisset, ipso Libanio audiente, sed quid sibi vult μετὰ τὸν τύραννον? illone carmine notatus erat Libanius, vt amicus tyranni? sed cuius? Procopii, ni fallor. Fortassis igitur haec est sententia: Quanquam dudum periit ille tyrannus, Procopius, Eustathius tamen dudum sepultam caussam iniuriae, qua molestiam mihi facesseret, renouauit, subornando illo poeta, qui vetustis quibusdam versibus recitandis cor mihi fauciaret, quos olim in me ediderat, et quibus me reum communicatorum cum Procopio consiliorum egerat.

[10] καὶ ἐπὶ τύτοις] et praeterea, quam partem carminis maxima norat inuidia flagrare, eam aiebat totius carminis esse praestantissimam, et poetam in ea se ipsum vicisse. quae quum diceret, acribus oculis et fixis in me intuebatur vnum solum de tanta corona assidente.

[11] αὐτὸν seruaui ex ed. Morelli, tametsi in Aug. esset αὐτῶν.

[12] παρόντος ὐδενὸς] cohaeret cum φήσας qui mihi, cum solus ipsi adessem, affirmarat, se velle consilia mecum conferre multis de rebus, ille, cum surrexissem, abeundi ergo.

[13] μονονὺκ] sic Aug. Morelliana solum ὐκ dat, sine μονον. Eustathius me propemodum extrudebat. tantum non explodebat me et habitu oris, et oculorum obtutu.

[14] ἐώθει] id est ἐξεώθει ἐκ τῦ ἀκροατηρίυ. Sic correxi ex Aug. in Morell. est ἐωθότι.

[15] θοιμάτιον] Eustathius vix poterat exspectare, donec breuissimum illud temporis momentum praeteriisset, quo pallium meum composuissem,

I 5 quam

ἄγειν μέλλησιν [16] τὴν μικρὰν μεγάλην ἡγούμενος. ἐμὲ μὲν οὖν ἡδέως εἶδεν ἀπιόντα τοὺς δ᾽ ἐφ᾽ ἅπερ αὐτῷ βούλεται [17] συλλαμβάνοντας καθημένους ὁ Φάσκων ἐν Φοινίκῃ [18] πάνυ βούλεσθαι τὴν ἡμετέραν ἰδεῖν, οὐχ ἵνα τῶν ἄλλων ἀπολαύσειεν, ἀλλ᾽ ἵν᾽ ἐμοῦ, τῆς αὐτῆς [19] δὲ κἀκεῖνο ψυχῆς. εἶπέ τις [20] Ἰουλιανόν τῶν δὲ τὴν βαρεῖαν ὑποστάντων λειτουργίαν ἀνήρ, ἣν διὰ τῶν ἁρμάτων, καὶ τὸν ἀγρὸν [21] αὐτῷ τὸν μόνον [22] ὄντα ἀπέδοτο, καὶ κατέστησεν ἐν θρόνῳ [23] τὸν πατέρα συνέχει [24] πάνυ βρεσ-

quam moram, tametsi perbrevem, ille nimis diuturnam ducebat. ita me libenter videbat.

[16] *μέλλησιν*] sic melius Morell. quam Aug. *μελλήσαν*.

[17] *αὐτῷ βούλεται*] sic libri. sed sine dubio transponenda sunt vocabula. *ἐφ᾽ ἅπερ βούλεται, αὐτῷ συλλαμβάνοντας* idem est ac si dixisset, *ἡδέως δὲ εἶδε καθημένους* (id est *παραμένοντας ἑαυτῷ*) *τοὺς συλλαμβάνοντας αὐτῷ ἐπὶ ταῦτα, ἃ βούλεται*. me quidem libenter videbat abeuntem, eos autem, qui sua studia adiuuarent, manentes in consessu libenter videbat. me abeuntem e corona aequo ferebat animo, manentes sodales suos et administros suorum consiliorum quod videret, de eo laetabatur.

[18] *ἐν Φοινίκῃ*] sic 2 et Aug. *ἐν Φοινίκι* Morell.

[19] *τῆς αὐτῆς*] nouum caput accusationum.

[20] *εἶπέ τις*] scil. Eustathio. quae sequuntur, per parenthesin sunt interiecta, a *τῶν δὲ τὴν βαρεῖαν* vsque ad *ἑκατόν*. Constructio est: *εἶπέ τις τῷ Εὐσταθίῳ, τὸν Ἰουλιανὸν κομίζειν ὡς* [hoc est *πρὸς*] *Λουκιανὸν ἀδοξίαν* [sic enim leg.] *τῷ δικάζοντι*. retulit quis ad Eustathium, Iulianum solere ad Lucianum referre, aut perscribere, ea, quae ipsi, Eustathio, essent ignominiosa, quum tamen Iulianus esset in potestate Eustathii. nam qui *ὁ δικάζων* hic dicitur, is est Eustathius. Ea de caussa Eustathius Iulianum custodiae demandauit.

[21] *καὶ τὸν ἀγρὸν*] subaudi *καὶ διὰ ταῦτα* (vel *καὶ διὰ ταύτην*) *τὸν ἀγρόν*.

[22] *αὐτῷ τὸν μόνον*] transposita sunt verba, nescio auctoris ne voluntate, an librariorum errore, pro *τὸν αὐτῷ* fundum, qui illi solus adhuc supererat, vendidit.

[23] *κατέστησεν ἐν θρόνῳ*] quid sibi velit dictio *constituit patrem in throno* non intelligo. quo in throno? vultne hoc dicere: efficiebat Iulianus editione muneris illius curulis,

vt

πρεσβύτην ἥκοντα δἰ ἐτῶν ἑκατόν. τοῦτον δὴ τὸν Ἰουλιανὸν ἐπειδή τις εἶπεν ὡς λουκιανὸν κομίζειν ἀδοξία [25] τῷ δικάζοντι, δεσμωτηρίῳ παρέδωκεν οὐκ εἰσκαλέσας, οὐκ ἐξετάσας τὴν [26] αἰτίαν, οὐκ ἔλεγχον ἀναμείνας, οὐκ εἰς ἀπολογίαν ἐξουσίαν δοὺς, ἀλλ᾽ ἀρκεῖν [27] νομίσας εἰπεῖν τινα τῶν ἐκείνῳ δυσμενῶν ὡς ἀδικεῖ, εἶτα δήσας εἴα δεδέσθαι καὶ οὔτε τῆς ἡμέρας πολύ τι μέρος ἀναλωθὲν, οὔτε ἡ προσιοῦσα νὺξ [28], οὔτε λαβοῦσα τέλος, οὔθ᾽ ἡμέρα προστεθεῖσα δευτέρα, τὸ κακὸν ἔστησε καὶ ταῦτα ἀνθρώπου συνήθους αὐτῷ καὶ ἀνυπόπτου πολλὰ ἐπὶ πολλοῖς γράφοντος, λῆξαι συμβουλεύοντος ὧν οὐδὲ ἄρξασθαι χρῆν. τῷ μὲν οὖν δοκεῖν ἓν σῶμα ἠδικεῖτο τῇ δ᾽ ἀληθεία μετὰ τοῦ σώματος οἱ νόμοι [29], οἳ ταῖς μὲν αἰτίαις ἕπεσθαι τὴν κρίσιν ἀξιοῦσι, τῷ δ᾽ ἐλέγχῳ τὴν δίκην, ὅταν τὰ παρὰ τοῦ διώκοντος κρατῇ τῶν παρὰ τοῦ φεύγοντος. νῦν δ᾽ οὐκ ἐκρά-

vt pater magiſtratum aliquem maiorem, curulem, adipiſceretur? ſed quem illum?

[24] *συνεχεῖ*] etiam hoc mihi obſcurum et ſuſpectum.

[25] *ἀδοξία*] ſic libri, ſed dixi modo, mihi videri leg. eſſe *ἀδοξίαν*.

[26] *ἐξετάσας τὴν*] ſic Aug. omittens *δὲ*, quod Morell. interpoſitum habet.

[27] *ἀλλ᾽ ἀρκεῖν*] ſic Aug. et ♀. *οὐκ ἀρκεῖν* Morell. *ſed ſufficere arbitratus eſſe in Iuliani inimicis, qui aiat, eum peccare.*

[28] *οὔτε ἡ προσιοῦσα νὺξ*] malim *οὔτε προσιοῦσα ἡ νὺξ*] neque reuocauit Euſtathius Iulianum e carcere, aut libertati eum reddidit, magna parte diei peracta, neque nocte ingruente, neque nocte eadem praeterita, neque die proximo inſecuto, tametſi amicus aliquis Euſtathii, homo, ei familiaris, et minime ſuſpectus, literas alias ex aliis ad eum dabat, quibus Euſtathium hortabatur, vt facinori finem imponeret, quod ſatius fuiſſet exorſum non eſſe.

[29] *οἱ νόμοι*] addidi haec duo vocabula ex Aug. ſubaudi *ἠδικοῦντο*. ſed reuera iniuriam in illo vno corpore accipiebant leges, quae aequum cenſent, vt accuſatio praecedat, ſequatur iudicium, quo ſi coargutus ſit reus, tum denique condemnetur, et poenas luat, ſi ſcilicet accuſatoris cauſa ſit potior, quam rei. In hac autem Iuliana cauſa profecto accuſator non vincebat,

ἐκράτει, πῶς γὰρ τῶν οὐδὲ εἰρημένων [30]; πῶς δ' ἂν ὅ γε εἰπὼν ἔλεγεν; εἶτα παρ' αὐτὸν [31] κελευόμενος σιγᾷν ἠδίκητ' ἂν [32]; ἀπὼν δὲ ἐξελήλεγκτο [33]; καὶ τὸ μέτρον δὲ [34] αὐτὸ τῆς τιμωρίας σκεψώμεθα. δεσμὸς ἦν ἡ τιμωρία, καὶ ἔδει κείμενον ἐν μέσῳ τῶν τὰ δεινότατα εἰργασμένων [35], ταῖς τε ἐξ αὐτῶν ὀσμαῖς ἀπόλλυσθαι καὶ τοῖς τῶν ἁλύσεων κτύποις, καὶ δακρύειν τε αὐτὸν, καὶ παρὰ τῶν οἰκείων [36] ἀκούειν ὑπὲρ τῶν τῆς γυναικὸς οἰμωγῶν. βοὴ γὰρ [37] οὐκ ἂν ἤρκεσεν, ἀπειλὴ δὲ [38], καὶ τὸ

μὴ

[30] *πῶς γὰρ τῶν οὐδὲ εἰρημένων*] quomodo enim potuiſſet defenſionem eam vincere, quae dicta nunquam fuerit? ſic ♀ et Aug. *πῶς γὰρ τῶν δὲ οὐκ εἰρημένων.*

[31] *παρ' αὐτὸν*] ſic Aug. *παρ' αὐτῶν* Morell. vtrumque penes me quidem perinde vitioſe. leg. videtur *παρὰ τοῦ a quonam?*

[32] *ἠδίκητ' ἂν*] ſic Aug. *ἠδικεῖτ' ἂν* Morell. *a quonam iuſſus* (Iulianus) *tacere fuiſſet, iniuriam paſſus?* is, qui ne locutus quidem fuit. *a quonam coargutus fuiſſet is, qui* ne coram tribunali quidem ſtetit, ſed plane *abſuit?*

[33] *ἐξελήλεγκτο*] ſic ♀ et Aug. *ἐξελήλεκτο* Morell.

[34] *καὶ τὸ μέτρον δὲ*] *ſed et* modum poenae ſpectemus — h. e. poſtquam iniquitatem rationis aduerſus Iulianum procedendi vidimus, videamus nunc quoque modum, id eſt menſuram poenae, illi irrogatae.

[35] *τῶν τὰ δεινότατα εἰργασμένων*] ſic Aug. et ♀ *τὸν τὰ δεινότερα εἰργασμένον* Morell. poena itaque illi dicta erat carceris, et oportebat inter criminoſos ſcelerum teterrimorum reos volutatum, paedore ex eorum illuuie emanante, et fremitu catenarum, quibus illi concrepitant, confici.

[36] *οἰκείων*] ſic libri. fuit, cum *οἰκετῶν* praeferrem. *et a famulis accipere, quam miſere vxor ſuper marito affligetur.* Nunc autem id minus neceſſarium, et vulgata bene videtur habere.

[37] *βοὴ γὰρ*] Nempe ad Iuliani punitionem ſatis non erat, Euſtathium cum eo paulo aſperius, et cum vocis minaci quadam contentione queri et expoſtulare? (eſt oratio ironica, aut interrogatio indignabunda et ſtomachabunda.) ſatis non erat comminari! (Euſtathium puta Iuliano.) ſatis non erat aditu curiae ei interdicere, caeteris ſenatoribus coetus ſuos celebrantibus.

[38] *ἀπειλὴ δὲ,*] ſcil. *οὐκ ἂν ἤρκεσεν;* hoc eſt, in directa oratione: poterat Euſtathio ſufficere hoc, vt Iulianum obiur-

μὴ εἰσίτω τῆς βουλῆς εἰσιούσης. οἶδα δ᾽ ἔγωγε καὶ τὴν εἰς ἀργύριον ζημίαν ἧττον εἰς λύπην δεσμοῦ κεκριμένην παρὰ τοῖς εὖ φρονοῦσιν. ἀλλὰ πάντως ἔδει δεθῆναι; καλῶς [39]. ἀλλὰ μίαν ὥραν ἢ δύο. ἢ εἰ βούλει γε δὶς τοσοῦτον. ὅπερ ἐπὶ τῶν ἔμπροσθεν χρόνων εἴ που συμβαίη παθεῖν τινα τῶν πολιτευομένων. καὶ μακρόν γε τοσοῦτον ἐδόκει. τὰ πολλὰ δὲ πρὸ τῶν δεσμῶν αἱ λύσεις [40], τῶν κωλυόντων φθανόντων τὰς εἰς τὴν εἱρκτὴν εἰσόδους. καὶ τουτὶ [41] μὲν ἐπ᾽ ἀδικήμασιν. ἐνταῦθα δὲ τί ἂν εὕροι τις; οὐδέν. εἰ γὰρ δὴ τὰ μάλιστα τῶν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ῥηθέντων ἢ πραχθέντων μηνυτὴς οὗτος ἐγίγνετο πρὸς λουκιανὸν, οὐκ ἀπόῤῥητα ἐξέφερεν, οὐδ᾽ ὅσα σεσιγῆσθαι [42] χρῆν, ἀλλ᾽ ἃ [43] τῶν

iurgaret, vt ei minaretur, poterat ingressu curiae interdicere, poterat mulctam ei pecuniariam irrogare.

[39] δεθῆναι; καλῶς.] sic distingui oportere, olim admonueram, et video nunc in Aug. sic distinctum. Sed negas, Eustathi, fieri vllo modo potuisse, vt carceris poena Iuliano condonaretur. Recte enim vero. fac ita esse. at poterat satis esse ad horam vincire, aut ad duas, aut ad quatuor, si vis.

[40] αἱ λύσεις] scil. ἦσαν aut ἐγίγνοντο, διὰ τὸ τοὺς κωλύοντας (vel τὰ κωλύοντα) τὰς εἰσόδους εἰς τὴν εἱρκτήν· φθάνειν τὰς εἰσόδους αὐτάς. pleruinque tamen remissiones carceris carcerem ipsum antcuertebant; et antequam carceri damnari limen eius transirent, intercedebat interdictum, poenae executionem interpellans, idque vel in reis manifestorum criminum vsu veniebat. hic autem, in hac causa, quis est, qui crimen ostendat? Nullum profecto poterit demonstrari. Fac enim vel maxime detulisse Iulianum ad Lucianum dicta aut acta in tribunali Eustathii, at ideo tamen non statim propalauit nefanda, silentio digna.

[41] τουτὶ] sic Aug. τοῦτο Morell.

[42] σεσιγῆσθαι] sic Aug. σιγᾶσθαι Morell.

[43] ἀλλ᾽ ἃ] sic dedi de meo. in libris est ἀλλὰ, vno vocabulo. Sed ea, quae nemo non potest, si vult, tenere, librariis in porticu edentibus, significat acta, quae tum temporis in maioribus quibusque Romani imperii vrbibus, vt olim Ciceronis aetate Romae, a notariis exarabantur, et per porticus venalia circumfereban-

τῶν ὑπογραφέων διδόντων ἐπὶ τῆς στοᾶς [44], ἅπασιν ὑπῆρχεν εἰδέναι. καὶ ταῦτα ἐποίει [45] καὶ παρέβαινε τοὺς νόμους [46] οὐχ ὡς πονηρὸν μισῶν ἐκεῖνον, οὐδ' ὡς ἐκεῖνον εἰς τὰ δικαστήρια [47], οὐδ' ὡς εἰς αὐτὸν κακόν. ἀλλ' ὡς εἰς ἐμὲ χρηστὸν, καὶ νικῶντα τὴν τῶν οἰκετῶν θεραπείαν, δι'

bantur, atque iactabantur a vilissimis propolis per angiportus. saepissime Cicero in epistolis horum *actorum* meminit. vt Famil. 12. 8. *Scelus Lepidi ex actis, quae ad te mitti certe scio, cognosse te arbitror.* v. Gesner. Thes. L. L. T. I. p. 219. illa acta eodem olim erant loco, quo sunt hodie sic dictae *nouellae*, vel *gazettae*. dicuntur hic *οἱ ὑπογραφᾶς* notarii actuarii, scribae tachygraphi, qui in iudiciis acta et dicta notis, h. e. verborum compendiis, excipiebant, ea acta *διδόναι ἐπὶ τὰς στοὰς, dare consueuisse in porticus,* h. e. venum exposuisse, et in manus dedisse baiulis quibusdam, qui mercede vili in dies conducti, illa acta per porticus, vbi res omnes venales prostabant, baiularent, et proclamarent, atque venditarent, coactamque inde pecuniolam ad actuarios, a quibus conducti erant, referreut. simile hoc est institutum illi, quo hodie faex librariorum extrema vtitur. conducunt illi muliones fugitiuos, vt per nundinas stulto popello *die Gespraeche im Reiche der Todten* et alias eiusmodi quisquilias, chartas concacatas, oblinant et obtrudant.

[44] *ἐπὶ τῆς στοᾶς*] sic Aug. *ἐπὶ τὰς στοὰς* Morell.

[45] *ἐποίει*] Eustathius. ita se gerebat Eustathius erga Iulianum, (in quo grauiter leges violauit.) non quo Iulianum odisset, vt malum hominem, aut vt inimicum iudiciis et foro, aut vt in semet [Eustathium puta] perfidum et improbum: sed vt hominem, mei amantem et ita mei studiosum, vt in demerendo me mihique inseruiendo vel famulorum diligentiam superet. cuius studii gratia aequum erat profecto, vt Iulianus, etiamsi vel maxime culpae fuisset obnoxius, tamen ab Eustathio certe, homine, qui se mei fert studiosissimum, veniam impetraret.

[46] *καὶ παρέβαινε τοὺς νόμους*] sic dictum est paulo insolentius, pro *καὶ ταῦτα ποιῶν παρέβαινε τοὺς νόμους*, aut *καὶ ταῦτα ἐποίει παραβαίνων τοὺς νόμους.*

[47] *οὐδ' ὡς ἐκεῖνον εἰς τὰ δικαστήρια*] articulum *τὰ* ex Aug. addidi verum adhuc in v. *ἐκεῖνον* haereo, quod alienum videtur, et modo praecessit. num *οὐδ' ὡς ἀσεβοῦντα εἰς τὰ δικαστή-*

δι' ἥν, εἰ καὶ μὴ λίαν ἦν ἄμεμπτος, παρά γε τούτου τυγχάνειν ἦν δίκαιος[48] ἐπιεικείας. ᾔδει γὰρ[49] αὐτὸν[50] συνόντα τέ ἐμοι, καὶ προνοίας ἀξιούμενον[51]. καὶ ἦν[52] καὶ τῶν εὖ τι πεποιηκότων[58] αὐτόν. ὥστε μηδ' εἰς ἄγνοιαν τῆς οὔσης αὐτῷ πρός με συνηθείας ἀναχωρεῖν[54]. αὐτὸς γὰρ ἦν ὁ, πρὶν ὑβρίζειν ἐμε, τῆς βοηθείας, ἣν ἐβοήθησεν αὐτῷ, τὴν προς ἐμὲ χάριν αἰτιώμενος, οὐ πρὸς ἕτερον, ἀλλὰ πρὸς αὐτὸν ἐμὲ, ταῦτα[55] λέγων. καὶ μὴν[56] καὶ καλλίμαχον ἐν μὲν ταύτῃ[57] ζῶντα

κατήρια. Sententia certe tale quid postulat.

48 παράγε τούτου τυγχάνειν ἦν δίκαιος] sic ♀ et Aug. παράγε τοῦτον τυγχάνει (sic) ἦν δικαίως Morell.

49 ᾔδει γὰρ] norat enim, Eustathius puta.

50 αὐτὸν] Iulianum.

51 ἀξιούμενον] scil. παρ' ἐμοῦ.

52 ἦν] est h. l. tertia persona, non prima. b neficio quodam Eustathius Iulianum ornauerat.

53 εὖ τι πεποιηκότων] mediam voculam ex Aug. addidi.

54 συνηθείας ἀναχωρεῖν. αὐτὸς γὰρ ἦν, ὁ πρὶν ὑβρίζειν ἐμὲ, τῆς βοηθείας, ἣν ἐβοήθησεν αὐτῷ] sic integraui hunc locum ex Aug. cuius haec est sententia. vt ad latebram ignorantiae receptum habere nullum posset, neque excusare, sibi vsum mei cum Iuliano latuisse. Ipse enim Eustathius, eius auxilii, quod antequam mihi insultaret, Iuliano tulerat, causam ad suam erga me propensam voluntatem retulit. (seu dixit, gratia mei se Iuliano benefecisse) idque non ad alium quempiam, sed ad ipsum memet professus est. Morellus locum hunc et mendosum et hiulcum ediderat sic. συνηθείας, ἣν ἐβοήθει αὐτῷ reliquis interiectis omissis. Notabilis mihi videtur in his dictio βοηθείας ἣν ἐβοήθησεν αὐτῷ. paene ausim affirmare, nusquam alibi dictionem βοηθεῖν τινι βοήθειαν legi, pro προσφέρειν βοήθειαν. Erit ergo aut in peculiaribus Libanio dictionibus, aut in propriis istius aeui. In iis, quae ad hunc locum olim annotaueram, parum est, quod nunc probem. vnum hoc videram, ἀναχωρεῖν in vulgata Morelliana desiderari.

55 ταῦτα] scil. ὅτι διὰ τὴν αὐτοῦ πρὸς ἐμὲ χάριν εὖ πεποιήκῃ ἰουλιανόν.

56 καὶ μὴν] nouum caput querelarum, ad Callimachum pertinens.

57 ταύτῃ] senatum Antiochenum significat.

ζῶντα τῇ βουλῇ, παρενοχλούμενον δὲ ὑπὸ τῆς σεμνοτέρας[58] δεόμενον δὲ μὴ τοῦτο πάσχειν[59]. οὐδὲ γὰρ τὸν νόμον κελεύειν. κύριος ὢν δι᾽ ἐπιστολῆς παῦσαι τὴν ἀδικίαν, οὐκ ἐβουλήθη, διὰ τὸ λίαν ἐμὲ βούλεσθαι, ἐστὶ γὰρ ὁ καλλίμαχος οὗτος τῶν ἡμῖν[60] τε πεπλησιακότων, καὶ πρὸς τῷ δύνασθαι[61] λέγειν, κατὰ τὸν τρόπον εὐδομιμῶν. Φεύγων οὖν[62] οἷς εὐφραίνειν εἶχέ με, δι᾽ ὧν ᾔδει λυπήτων, ἔπραξε. καὶ τί ἂν δέοι περὶ ταῦτα διατρίβειν; ἀλλὰ προσέπεσε μὲν ἡ περὶ τὰ οὔρθρα μοι νόσος, καὶ φλέβα ἐτμήθην, καὶ ὕπνος οὐδαμοῦ, κακὸν οὐκ ἔλαττον τῆς νόσου, καὶ τοῦτο αὐτὸς οὐκ ἠγνόει. πῶς γάρ; ὄντος τε αὐτῷ παρ᾽ ἐμοὶ κατὰ τοὺς λόγους[63] υἱέως, καὶ πολλῆς ἀνάγκης οὔσης ἐκείνῳ[64] φράζειν πρὸς τοῦτον ἅττα πραχθείη καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν. οὐκοῦν ὁ μὲν[65] εἶπεν ἂν τὴν τοῦ μηδὲν λαβεῖν[66] αἰτίαν, ὁ δ᾽ ἤκουσε. τίς οὖν ἀκούσας[67] γεγένηται; ἆρ᾽ ἐβόησε τὴν τῶν ἀλγούντων βοήν; καὶ τῶν ἡμεροδρόμων[68] τὸν εἰσόμενον ἐν οἷς

εἴην

58 ὑπὸ τῆς σεμνοτέρας] ſignificat ſenatum CPtanum, qui Callimachum ad ſe traducere, et ſibi vt adſcriberetur, efficere ſtudebat.

59 δεόμενον δὲ μὴ τοῦτο πάσχειν] ſic Aug. ſine τοῦ quod Morell. poſt δὲ additum habet.

60 οὗτος τῶν ἡμῖν] ſic ♀ et Aug. Morelliana caret articulo.

61 τῷ δύνασθαι] ſic ♀ et Aug. τὸ δύν. Morell.

62 φεύγων οὖν] Euſtathius puta. fugiens itaque ea, per quae me potuiſſet exhilarare, ſtuduit iis, per quae norat aegre ſe mihi facturum. δι᾽ ὧν ᾔδει ὅτι ἐμὲ λυπήσῃ.

63 κατὰ τοὺς λόγους] id eſt διὰ τ. λ. literarum accipiendarum gratia.

64 ἐκείνῳ] filio Euſtathii, diſciplinae meae commiſſo.

65 οὐκοῦν ὁ μὲν] ergo credibile ſane eſt, a filio patrem de cauſa certiorem eſſe factum, cur eo die ludum non adiret, et conſueta exercitia literaria non obiret, aut a me literarum nihil acciperet.

66 μηδὲν λαβεῖν] ſcil. τῆς διδαχῆς.

67 τίς οὖν ἀκούσας] qualem ergo ſe geſſit erga me, poſteaquam comperit, me aegrotare?

68 τῶν ἡμεροδρόμων] num curſorum ſuorum aliquem [quod genus famulorum erat in honeſtiſſimis] domum meam miſit, accepturum a meis

dome-

εἴην ἔπεμψεν; ἀλλ᾽ ἄτε τῶν ἄλλων οἰκετῶν ἔτος ἐδένα, ἔθ᾽ οἱ φέρεσι τῷ παιδὶ τὰ βιβλία. τοσῦτον ἀπέχε τὸν παιδαγωγόν [69]. ἀλλ᾽ ἡ μὲν [70] νόσος ἔδωκεν ἐπὶ τὲς λόγες ἐπανελθεῖν, ὀγδόης διηκέσης [71] ἡμέρας. ὁ δ᾽ ἦν ἐδὲν βελτίων [72], ἀλλ᾽ ἐδ᾽ αὐτῦ [73] τῦ πάλιν ἐν συνεσίαις ἡμᾶς εἶναι τὸν, ὡς συνήδοιτο, ἐρῦντα ἔπεμψε. Θεωρείσθω δὴ κἀκ τῶν δευτέρων. τίνα δὴ [74] ταῦτά ἐςι τὰ δεύτερα; κατείληπτο [75] μὲν ἡ δεξιά μοι χεὶρ ὑπὸ τῆς αὐτῆς νόσε, μᾶλλον ἢ πρότερον, ὥςε τῦ πειρᾶσθαί μοι βοηθεῖν ἀποςάντας τὲς ἰατρὲς, βλέποντας εἰς ἀλλήλες, ἀθυμεῖν. ὁ δ᾽ ᾔδει μὲν ἐ κακῶν ἦν [76], ὥσπερ πρότερον,

domesticis, quo loco esset mea valetudo.

[69] τὸν παιδαγωγὸν] sic Aug. subaudi πέμψαι. tantum abfuit vt paedagogum mitteret, qui de mea valetudine percunctaretur. τῶν παιδαγωγῶν est in Morell. De pueris, qui herorum liberos ad ludum itantes prosequi solerent, codices eorum bajulantes, v. 582, 41. ed. Morell. paedagogi erant in numero seruorum honestissimorum.

[70] ἡ μὲν] sic ♀ et Aug. ἡμῖν Morell.

[71] διηκέσης] sic Aug. δ᾽ ἠκέσης Morell.

[72] ἐδὲν βελτίων] *nihilo* humaniorem Eustathius se tum erga me gerebat, quam vrgente morbo se gesserat.

[73] αὐτῦ] id est ὑπὲρ αὐτῦ. notum est, ὑπὲρ, χάριν, ἕνεκα, talia solere omitti. ne hoc ipsum quidem renunciauit ad me per legatum quemquam, se mihi de recuperata bona valetudine congratulari, per quam mihi liceret denuo in consuetis scholis versari.

[74] δὴ] sic Morell. δὲ Aug. sed videamus in secundis quoque hominis ingenium. Ecquaenam vero ego illa secunda appello? Dextra nimirum —

[75] κατείληπτο] sic Aug. κατείληπται Morell.

[76] ὁ δ᾽ ᾔδει μὲν ἐ κακῶν ἦν] sic Aug. et sic ego quoque ferme olim conieceram. ὁ δὴ μὲν ἐ κακὸν ἦν Morell. Eustathius norat ille quidem, quibus in malis essem, at nihilomagis tamen quenquam ad me inuisendum misit. Cum interim vrgeretur et pungeretur a familiaribus cum eo querentibus, et ostendentibus, amicitiae iura ab eo laedi, qui se in eiusmodi tempore talem gereret, coactus et repugnans, ausus est facere. hoc est: misit filium. sed ille, vt ad me accessit, alia omnia, quam rei praesenti consentanea locutus abiit,

τερον, ἔπεμπε δ' οὐδένα. τῶν δὲ αὐτῷ χρωμένων αἰτιωμένων τε, καὶ λεγόντων αὐτὸν ἀδικεῖν τοιοῦτον ἐν τοιούτοις φαινόμενον, ὠθούμενος καὶ τυττόμενος ἔπραξεν, ἃ οὐκ ἐβούλετο. πέμπει τὸν υἱὸν πάντα ἐροῦντα μᾶλλον, ἢ ἃ τοῖς παροῦσι συνέβαινεν. ἔπειτα οὔθ' ὁ παῖς ἧκεν, οὔθ' ὧν ἔστι τὸ τρέχειν. καίτοι πρός γε τῶν ἄλλων πολλοὺς πολλοὶ πόδες ἐνέγκοιεν [77] καθ' ἑκάστην ἡμέραν καλούντων τε ὁμοῦ καὶ τὸ μὴ ἥκειν αἰτιωμένων. καὶ ταῦτ' [78] οὐκ ἐποίει μικροτέρα τὴν ἀρχήν. εἰ δ' ὡς ἐμέ τις ἀπεστάλη, κατεβέβλητ' [79] ἂν εὐθὺς καὶ κατεπάτητο, καὶ οὐκ ἂν ἦν ὅπερ ἦν. καίτοι φησίν· αὐτὸς ἐλθεῖν ὥς σε βουληθεὶς ἐκωλύθην ὑπὸ σοῦ. ὁ δὲ οὐκ ἠβουλήθη μὲν, ἔφη δέ. καὶ τοῦ γε μὴ βεβουλῆσθαι [80] μαρτύρια τὰ παραλελειμμένα, πολλῷ γε ὄντα ἐλάττονα. ὁ γὰρ [81] οὐδ' ἐκείνων [82] ἄξιόν με νομίσας, πῶς ἂν τηλικούτων [83]; πολλάκις

abiit, neque poſtmodum rediit, neque ipſe, neque famulorum Euſtathii quisquam.

[77] ἐνέγκοιεν] ſcil. τοὺς κεκτημένους τοὺς πόδας. ad multos alios facile ferant ſui pedes curſores quotidie. genitius καλούντων et αἰτιωμένων aptus eſt e πόδες.

[78] ταῦτ'] et ea curſorum ad multos alios ablegatio nemini videbatur maieſtatem imperii proconſularis imminuere. ſin autem famulus aliquis ad me miſſus eſſet, tum ſtatim humi abiecta et proculcata fuiſſet dignitas poteſtatis, et Euſtathius non amplius viſus fuiſſet, neque ſibi, neque alii cuiquam, eo in loco conſtitutus, quem obtinet.

[79] κατεβέβλητ' et κατεπεπάτητο] ſic Aug. καταβέβλητ' et καταπεπάτητο Mor.

[80] τοῦ γε μὴ βεβουλῆσθαι] quod officiis erga me defuit multo minoribus, quam eſt illud officium, quod ipſe in ſe recepit, et quo ſe vltro obligauit, quampam eo non ita tenebatur antea, quam tenebatur iſtis officiis tralaticiis, quae inſuper habuit: ex eo colligo, vt hoc maiori et ſplendidiori officio defungeretur, ei nunquam in mentem veniſſe.

[81] ὁ γὰρ] ſic Aug. et margo Morell. cum γρ. in cuius texto eſt ὃς γάρ.

[82] οὐ δ' ἐκείνων] (ſcil. τῶν ἐλαττόνων τιμῶν) ſic Aug. ἐκ ἐκείνων Morell.

[83] τηλικούτων] ſcil. τοῦ αὐτὸς ἐλθεῖν πρός ἐμε. Sed videtur hic deeſſe νομίσαι (in optatiuo) aut

κις τοίνυν εἰς ἱππόδρομον ἰὼν ἐπὶ τὰς τῶν ἁρμάτων ἁμίλλας, παριὼν τὰς ἐμὰς θύρας, καὶ ἅμα βλέπων τὴν ὑπὲρ τῶν κιόνων ὀροφὴν, εἰδώς με κείμενον καὶ ςένοντα καὶ σιτίων, καὶ τῶν ἐμοὶ φιλτάτων ἀποκεκλεισμένον λόγων [84], οὐκ ἠξίωσεν ἐρωτήματος πρέποντος ἀνδρὶ φίλῳ περὶ *5 φίλου [85] οὐδ' ἀκοῦσαί τι κάλλιον [86] ηὔξατο, καίτοι διὰ πέντε [87] βημάτων ἦν ἂν εἰς ἐμοῦ [88]. ἀλλ' οὐκ ἐβούλετο τοῦτ' εἰδέναι τὴν πόλιν οὐδὲ ἔπεμψεν οὔτε τι οὔτ. τινὰ τῶν [89] τιμιωτέρων, οὐδ' οἷς ἐν χερσὶν αἱ μάςιγες [90]. τῆς [91] τοί-

aut νομίσαι. qui minoribus indignum me habet honoribus, qui dignum ille me tanto maioribus habebit?

[84] λόγων] literis, ſtudiis literariis. Sic ♀ et Aug. λόγου textum Morell. et λόγον eiusdem margo cum γρ.

[85] φίλου] ſic dedi de meo, in libris eſt φίλοις.

[86] τι κάλλιον] ſic Aug. et textum Morelli et recte illi quidem. κάλλιον h. l. eſt pro poſitiuo καλὸν, neque optabat ſibi euenire, vt praeclarum quid et optabile de me audiret. Olim ad h. l. hoc annotaueram. recte dat margo τὸ κάλλιον. ſcil. ἄκουσμα. audire orationem acceptiorem auribus honeſtioremque. nam cum de valetudine amicorum percunctamur, accipimus ἄκουσμα, expoſitionem, aut καλὸν καὶ ἡδὺ, aut αἰσχρὸν καὶ ἀπευκτόν. horum duorum generum τὸ κάλλιον eſt illud prius.

[87] πέντε] ſic Aug. πάντων Morell.

[88] ἦν ἂν εἰς ἐμοῦ] *potuiſſet ad me peruenire per quinque ſolummodo gradus*, ſi tot facere ei libuiſſet. Sic dedit margo Aug. cum γρ. nam in texto Aug. idem eſt, quod in Morell. ἦν ἄν τις ἐμοῦ. Sententiam ego quoque olim videram, ſed a verborum veritate aberraueram,

[89] οὔτε τι, οὔτε τινὰ τῶν] ſic Aug. vitioſe ille quidem, placuit tamen vel vitioſam hanc lectionem exhibere, ſi quis in ea forſitan veſtigia melioris reperiret. forſitan reliquit Libanius ſic. οὔτε τῶν φαυλοτέρων τινα, οὔτε τῶν τιμιωτέρων, οὐδ' οἷς — prima duo vocabula οὔτε τι deſunt Morellianae.

[90] οἷς ἐν χερσὶν αἱ μάςιγες] lictores illi deſignantur, qui Manclavitae tum appellabantur, quod nomen ſaepenumero in Ceremoniali Byzantino Conſtantini Porphyrogenneti accurrit.

[91] τῆς] ſic libri. Sed leg. videtur τρεῖς. tribus diebus interpoſitis, ſcil. ab initio noui huius inſultus morbi mei articularis.

τοίνυν ἡμέρας διαλιπὼν πέμπει γραμματεῖον τῶν ἐλεφαντίνων [92], ἀξιῶν τοῦ βαδίζειν ὡς ἐμὲ δοθῆναί οἱ τὴν ἐξουσίαν. εἰδὼς μὲν ὡς [93] οὐκ ἐπιτρέψω, τὴν δὲ [94] τοῦ βεβουλῆσθαι τοῦτο δόξαν ἔχειν ἐθέλων. ἐγὼ δὲ οὔτ᾽ ἠγνόουν ἃ φρονοῖ [95], καὶ μένων [96] ἐν τοῖς ἐμαυτοῦ κανόσιν [97], οὐκ ἐπέτρεπον. ἐκεῖνο μέντοιγ᾽ οὐκ ἠγνόουν, ὡς οὐδὲ καλοῦντος [98] ἧκεν ἄν. εἰ γὰρ ἐβούλετο, τί τοιαῦτα γράφειν ἔδει; τί δ᾽ ὧν ἦν κύριος, ταῦτα παρ᾽ ἐμοῦ ζητεῖν ἀκούειν εἰ τοῦτο αὐτῷ ποιητέον. ἢ δέος [99] ἦν μὴ τῶν τοῦ θυρωροῦ χειρῶν ἡττηθῶσιν [100]* αἱ [1] τῶν ἐκείνου στρατιωτῶν;

[92] τῶν ἐλεφαντίνων] codicillos eburneos pugillares, quos ſibi miſſos eſſe, non literas legitimo modo formatas, ad contemtum ſui refert Libanius, nimis ille querulus, et amore ſui infatuatus homo.

[93] μὲν ὡς] ſic Aug. ſine ἂν, quod Morell. interpoſitum habet.

[94] τὴν δὲ] ſic, duobus vocabulis, ♀ et Aug. τήνδε vno Morell.

[95] φρονοῖ] ſic Aug. φρονεῖ Morell. ipſe ego quoque olim aut φρονῇ, aut φρονέῃ, aut ἐφρόνει conieceram.

[96] μένων] ſic Aug. μένειν Morell.

[97] κανόσιν] ego non neſcius, qua mente iſta dicerentur, et aequum cenſens, meo me modulo metiri, neque pennas vltra nidum extendere, admittendis domi meae congreſſibus virorum honoratiorum, quos adire meum erat, renuntiabam et deprecabar illum congreſſum.

[98] καλοῦντος] ſubaudi ἐμοῦ: non modo ſi veniam acceſſus ei dediſſem, veniſſet, ſed ne ſi inuitaſſem quidem. nam ſi venire volebat, quid opus erat, iſtud literis mandare. veniſſet vltro, nulla praemonitione. quod penes eum eſt, cur vult doceri, ſibine liceat?

[99] ἢ δέος] ſic Aug. (confer notam ad vſum proximum 24.) ἡδέως Morell. Olim ad hunc locum iſtaec annotaueram. [εἰ δὲ δέος ἦν, μὴ τῶν τοῦ θυρωροῦ χειρῶν ἡττηθῶσιν αἱ τῶν ἐκείνου στρατιωτῶν, [ſcil. χεῖρες] ᾔδει Μουσ. — ſin autem metus erat, ne a manibus mei ianitoris vincerentur manus cohortis militaris, quae latus eius, quaqua it, ſtipat, norat quidem Muſonius, quae mihi eſſet in hac re ſententia. reſpicit ad locum in Vita.

[100] ἡττηθῶσιν] ſic ♀ et Aug. ἡττητῶσιν Morell.

[1] αἱ] ſic dedi de meo. ſubauditur enim χεῖρες. in Aug. eſt οἱ, in Morell. ἡ.

τῶν; ᾔδει μουσήλιος [2], ἣν ἔχω πρὸς τὰ τοιαῦτα γνώμην, καὶ ὡς βαρύ μοι τὸ τοῖς τοιούτοις [3] τιμᾶσθαι. ἀλλ᾽ ὅμως οὐδὲν προειπὼν ἧκεν, ἔργοις ἀντὶ ῥημάτων χρησάμενος. ἐβούλετο γὰρ ἐλθεῖν, οὐκ ἔφασκε βούλεσθαι. ἀλλ᾽, οἶμαι, παιδιὰ πᾶν τοῦτο ἦν καὶ γέλωτος ἀφορμὴ τοῖς σὺν αὐτῷ, τῆς νυκτὸς ἀναλίσκουσι τὸ πλέον ἐν ἀστείοις τε καὶ χάρισιν ἀδίκοις. ἐν αἷς δεῖ τινα καὶ παθεῖν κακῶς. μάθοι δ᾽ ἄν τις ὅτι θ᾽ οὕτως ἔχει [4] κἀκεῖθεν. ἀπῄει μὲν γὰρ ἔκ τινος ἐπιδείξεως ἐπῶν ἀκηκοώς. μαθὼν δὲ ὕστερον ὡς παρέλθοι με τῆς ἀκτῖνος ἐπὶ τὸ ψύχος [5] ἀπολαύοντα αὐτοῦ που πλησίον, ἠδικῆσθαι παρὰ τῶν οὐκ εὐθὺς τοῦτο διδαξάντων ἔλεγε. καταβῆναι γὰρ ἂν οὗ καθήμενος ἐτύγχανον, καὶ τῆς ἐντεῦθεν τιμῆς [6] οὐκ ἀμελῆσαι. ὁ δὲ τότε ταῦτ᾽ εἰπὼν ῥήτορος ὕστερον ἀκηκοὼς, ἀπιὼν οὐκ ἐζήτησεν, ὃν τότε οὐκ ἰδὼν ἠδίκητο [7]. ἀλλ᾽ ὅμως φιλῶν οὐ φιλεῖσθαί φησι. πάνυ φιλοῦντος τὰ περὶ τὸν ἄθλιον Δομνῖνον, τὸν συγκοπέντα, τὸν δεθέντα [8],

[2] μουσήλιος] ſic Aug. μουσώλιος Morell. ſuſpicabar aliquando Μουσώνιος.

[3] ὡς βαρύ μοι τὸ τοῖς τοιούτοις] ſic Aug. ὡς βαρύθυμος τοιούτοις.

[4] ἔχει] ſic Morell. ἔχοι vitioſe Aug.

[5] ἐπὶ τὸ ψύχος] ſic libri. num ἐπὶ τῷ ψύχει, an μετὰ τὸ ψύχος. vtrumque eodem ſenſu. *ſole fruentem poſt frigus.* Cum Euſtathius admoneretur ab illa recitatione domum in carrhuca rediens, me illic aliquo in loco ſedere, poſt frigus calore ſolis perfruentem, et iam praeteruectam locum illum eſſe carrhucam, ſuccenſebat iis, qui admonuerant, et amice factum ab iis negabat eſſe, qui ſatis tempori ſe non admonuiſſent. nam alias ſe a carrhuca ſua deſcenſurum fuiſſe et mecum congreſſurum ibi loci, vbi conſediſſem.

[6] τῆς ἐντεῦθεν τιμῆς] haud commiſſurum ſe fuiſſe, vt obliviſceretur honoris hoc modo mihi habendi.

[7] ὃν τότε οὐκ ἰδὼν ἠδίκητο] non requirebat eum, a cuius congreſſu quod ſuorum domeſticorum negligentia eſſet interceptus, tum fuerat conqueſtus, vt de accepta iniuria.

[8] δεθέντα] ſic Aug. et margo Morell. cuius textum dat δοθέντα.

τὸν ἀποστερηθέντα τῶν ἀπὸ τῶν νόμων [9]. ἐν οἷς καὶ ὁ συνήγορος. τῷ δ' οὐδ' ὁ τῶν ἐτῶν. [10], ἀριθμὸς ἐδίδου δικάσασθαι. ἀλλ' ὅμως καὶ κατέγνωστο [11], καὶ κατείχετο, καὶ εἰσεπράττετο, καὶ μάτην ἐκάλει τοὺς νόμους. τῶν τοίνυν τὸν νέον [12] ἐλεούντων δεομένων αὐτοῦ σβέσαι τὴν ὀργὴν, ὑπισχνεῖται μὲν [13], ἦν δ' ὁ αὐτός [14]. τῶν δ' ἠπατημένων ὑποχέσεις μὲν ἕτεραι, ἵστων δ' οὐδ' οὕτω [15] τὴν ὀργήν. τὸ δ' αἴτιον [16]. οἶδεν ὡς βουλοίμην ἂν σεσῶσθαι τὸν ὀρφανὸν, φίλων [17] τε ὄντα παῖδα, καὶ οὐ ῥᾴθυμον χορευτὴν ἐμῷ ὁμύλῳ τοίνυν. (ἡλικιώτης δ' οὗτος ἐμὸς, καὶ πένης

[9] τῶν ἀπὸ τῶν νόμων] Sic Aug. [τὸν] ἀπὸ τῶν νόμων Mor. priore articulo, vt inducendo, vncis incluſo. conieceram olim τὸν ἀποστερηθέντα τὰ ἀπὸ τῶν νόμων. *priuatum et excluſum iuribus ſuis, quae leges ei tribuebant.* nam in τὰ ſubauditur δίκαια, et ad ἀπὸ τῶν νόμων ſubauditur προσγεν' μενα αὐτῷ, vel δεδομένα vel tale quid. quibus in iuribus, Domnino negatis, erat quoque ius habendi cauſidici, qui cauſam pro reo ageret, quum reus ipſe nondum ea eſſet aetate, vt ipſe ſuam cauſam agere poſſet.

[10] οὐδ' ὁ τῶν ἐτῶν] ſic Aug. οὐδ' ἐτῶν Morell.

[11] καὶ κατέγνωστο] copulatiuam addidi ex Aug.

[12] τῶν τοίνυν τὸν νέον] quum igitur illi, qui adoleſcentem indigna paſſum miſerarentur, Euſtathium rogarent, vt iracundiam ſuam exſtingueret.

[13] ὑπισχνεῖται μὲν] ſcil. σβέσειν τὴν ἑαυτοῦ ὀργήν.

[14] ἦν δ' ὁ αὐτὸς] ſic Aug. ἦν δ' αὐτὸς Morell. quod illo nihilo eſt deterius. Sed erat Euſtathius idem, qui ante fuerat, animo nil mutatus.

[15] ὑποσχέσεις μὲν ἕτεραι, ἵστων δ' οὐδ' οὕτω.] Sic Aug. non vſquequaque recte. pro tertio et quarto vocabulo dat Morell. ἑτέρας. ἴστε. Amplector ἵστων *ſiſtebant, inhibebant.* verum illo admiſſo ſtare non poterit ὑποσχέσεις, ſed erit illi ſufficiendum δεήσεις. ſcil. ἐγίγνοντο. *Deceptorum, naſo ductitatorum aliae nouae fiebant ſupplicationes. verum ne hae quidem ſiſtebant iram.* Etiam hoc notandum, quod δ' in proximis τῶν δ' ἠπατημένων, a me ex Aug. additum, Morellianae deſit.

[16] τὸ δ' αἴτιον] Cauſa rei haec erat: Norat nempe Euſtathius, me ſtudere ſaluti pueri orbi, qui et amici hominis eſſet filius, et chori mei [h. e. coetus ſcholaſtici] non ſegnis conſors.

[17] φίλων] ſic Aug. φίλον Morell. Ego olim φίλου conieceram

νης ἐξ εὐπόρου [18], καὶ πάλαι ποτ' οἰκίας εὐδαίμονος.) ἐγὼ μὲν οὖν ἐβοήθουν τὰ εἰωθότα [19] μὴ λείπεσθαι τοῦτον ἐξιῶν ἐνταῦθα [20] τῶν προτέρων ἀρχόντων. ὁ δὲ πεισθεὶς καὶ δοὺς τὴν καλὴν ταύτην χάριν, εἶτα μετετάξατο, καὶ γίνεται μετὰ τῶν πολεμούντων ῥωμύλῳ, τήν τε ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλει κρίσιν ἀπαιτοῦντα [21] τοὺς ὑπηρέτας ὠθεῖν ἐκέλευε, καὶ δεικνῦναι χαμαὶ κείμενον. οἱ δὲ ἦσαν φιλανθρωπότεροι. καὶ τὸ μὲν ἐποίησαν. ὦσαν [22]. τὸ δὲ οὐ προσέθεσαν. ἀλλ' ὅμως ἀξιοῖ δοκεῖν ταῖς εἰς ἐμὲ τιμαῖς νενικηκέναι τὰ παρὰ τῶν ἔμπροσθεν [23] γεγενημένα ἀλλ' οὐκ ἐᾷ [34] ῥωμύλος πάλιν, σῖτον πέμπειν ἐπὶ νέων ἀναγκαζόμενος, ὃν [25] οὐκ ἐνῆν ἐκ τῆς ἐπικειμένης πενίας. καίτοι σαφῶς ἤκουσεν [26] ὡς ἡ περὶ τοῦτο ἀνάγκη τὸν μὲν σῖτον οὐδὲν μᾶλλον πέμψει, ἄξει δ' ἐμὲ μετ' ἀτιμίας μεγίστης εἰς ἰταλίαν συκοφαντούμενον, ὡς ἄρα κινοίην μαντικὴν ἐπὶ τὸν βασιλέως οἶκον εἰδέναι βουλόμενος ἃ δίκαιον ἦν

ram, vt ex interpretatione mea huius loci modo propoſita paret.

[18] εὐπόρου] ſic ♀ et Aug. ἀπόρου Morell.

[19] τὰ εἰωθότα] duo haec vocabula ex Aug. addidi.

[20] ἐνταῦθα] hic, in hoc homine, in Romulo, rogando Euſtathium, vt in indulgentia et clementia erga Romulum demonſtranda deceſſoribus ſuis ne concederet.

[21] κρίσιν ἀπαιτοῦντα] Romulum ab Euſtathio repetentem ius ſuper illis, quae accuſabat, corripi iubet a ſuis lictoribus, et rui, pronumque humi ſterni.

[22] ὦσαν. τὸ δὲ] ſic Aug. et ſic ego ferme quoque olim conieceram. ὦσαν γάρ. τὸ δὲ. Morellus dedit ὤσαντο δὲ – alterum faciebant, eiiciebant enim e praetorio, alterum autem ei condonabant, h. e. humi non extendebant verberandum.

[23] τῶν ἔμπροσθεν] ſcil. ἀρχόντων.

[24] ἐᾷ] ſic Aug. ἔα Morell.

[25] ὃν] ſubaudi πέμπειν.

[26] ἤκουσεν] Euſtathius puta. Atqui non latuit Euſtathio, ſed fuere, qui planis et diſertis verbis eum docerent, neceſſitatem Romulo in hac re admouendam nihilo magis quicquam effecturam, aut frumentum extuſuram eſſe, quam ſi nulla ei admoueatur, at hoc habituram incommodi, vt neceſ-

ἦν ἀγνοεῖν. καὶ προσετίθει, ὡς εἰ καὶ σωθείην, τό γε [27] τῆς ὁδοῦ δεινότερόν ἐμοι θανάτου. ἠξίου τοίνυν αὐτὸν ἀκολουθῆσαι παραδείγμασιν, ὅσοι τὸν ῥωμύλον ἀφεῖσαν διὰ τὴν ἄγαν πενίαν. ὁ δὲ μόλις εἴξας καὶ στήσας βίᾳ [28] τὴν εἴσπραξιν, καὶ παύσας τὰς ἀνάγκας, αὖθις περιέθηκεν [29] εὐθὺς τῆς ὑστεραίας, ὥσπερ συμβούλῳ τῇ νυκτὶ χρησάμενος. καὶ ἦν τὰ δεύτερα τῶν προτέρων πολλῷ χαλεπώτερα. τὰ μὲν [30] γὰρ ἦν ἀπειλὰς ἀκούειν ὑπηρετῶν. τὰ δ᾽ ἐν [31] τῷ δικαστηρίῳ τε [32] ἑστάναι καὶ ταῖς βοαῖς τοῦ δικαστοῦ βάλλεσθαι, καὶ τὸ μετάφρενον ἔχειν ὑπὸ χερσὶ τῶν βασανιστῶν. ἕτερον δέ γε πρὸ τοῦδε, ἐν ᾧ πάλιν οἱ βασανισταί· μῖμός τις, εἶναι φοβερὸς βουλόμενος τοῖς τὰ λάχανα πωλοῦσιν, ὅπως αὐτῶν ἀργύριον λαμβάνοι, ῥῆμά τι κακόηθες ἐπ᾽ αὐτοὺς ἀφῆκεν [33]. ὁ δὲ [34] διδασκάλῳ [35] περὶ τούτων [36] ὥσπερ ἑνὶ [37] τῶν καλῶν κἀγαθῶν τῷ καταπτύστῳ μίμῳ χρησάμενος, θήραν [38] νυκτὸς τῶν ταῦτα πωλούντων ἐποιήσατο, τὸ σεί-

ειν

se mihi sit, maxima cum ignominia, in Italiam proficisci, calumniae purgandae ergo.

[27] τό γε] sic Aug. τὸ δὲ Morell.

[28] βίᾳ] sic Aug. id est διὰ τὴν βίαν τὴν αὐτῷ παρ᾽ ἐμοῦ προσενεχθεῖσαν. vi coactus a me ipsi admota. Morellus διὰ dederat.

[29] περιέθηκεν] scil. αὐτὰς (τὰς ἀνάγκας puta Romulo).

[30] τὰ μὲν] *antea quidem*, in illa superiore vexatione, de qua versus 10 commemorarat.

[31] τὰ δὲ] *nunc autem*.

[32] τε ex Aug. addidi.

[33] ἀφῆκεν] coram Eustathio puta. vel, Eustathium malignis suggestionibus contra olitores instigauerat.

[34] ὁ δὲ] Eustathius autem.

[35] διδασκάλῳ] sic Aug. δὲ καλῶν Morell.

[36] περὶ τούτων] post haec duo vocabula relictum est in Morell. vacuum spatium cum duobus asteriscis defectus indicibus. verum in Aug. nullum est defectus indicium, sed procedunt omnia ordine continuo. Ego ipse quoque olim suspicatus fueram nihil h. l. deesse.

[37] ὥσπερ ἑνὶ] sic Aug. sine ἐν quod Morell. hic dat interpositum. ego malim ὥσπερ ἑνός, aut ὡς περὶ ἑνός.

[38] θήραν] sic Aug. et marge Morellianae, cuius textum θύραν dat. venationem instituebat ista [olera puta] vendentium, mandans negotium eos

exagi-

ειν [39] τοῖς ςρατιώταις ἐκδοὺς. τοῦ δὲ ἐπιςατοῦντος αὐτοῖς, ἀνδρὸς πολιτευομένου καλοῦντός με ἐπὶ συμμαχίαν, ἧκον. πῶς δ' οὐκ ἔμελλον [40]; οὔτε ἀδικημάτων ὄντων, εἴτε τι καὶ μικρὸν ἡμάρτανον [41], τοῦ καιροῦ τὴν αἰτίαν ἔχοντος. ἤλπιζον μὲν οὖν οἱ [42] περὶ τὰς θύρας φανέντα με μόνον παύσειν εὐθέως τὸ φοβοῦν. ὁ δ' [43] ἔνδον ὄντος [44] ἤδη. εἰσάγει μὲν τὸν πολιτευόμενον ὑπὸ φωνῶν, αἳ τὴν καρδίαν σείουσι. καὶ πάλιν αἱ δεξιαὶ τοῖς βασανιςαῖς ὑπὲρ αὐχένος. καινὸν μέν τι [45] τοῦτο καὶ πρῶτον ὑπὸ σοῦ γενόμενον. εἴ τις [46] ἕτερος βοηθήσων ἀφίκτο. ἀλλ' ὁ τὴν ὀργὴν πεποιηκὼς ἦν ὁ τιμώμενος ἐγώ. οὐ παρακαθημένου ςήθη τε καὶ ὤμους καὶ νῶτα καὶ γαςέρας ἀνθρώ-

πων

exagitandi et compellendi militibus. σαίειν dicitur pro territare, pauefacere, similitudine a feris ducta, quae complosione manuum, aut clamore, aut fremitu magno e lustris suis extracta in retia compelluntur. Ego vero a magisto istorum [hortulanorum puta] vocatus, decurione quodam nostro, accurri ad ferendam opem, ecquidni etiam facerem, (seu suppetias latum accurrerem,) cum neque delictum commissumue quid esset, aut si quid etiam esset erratum in re aliqua minuta, temporis id referendum esset infelicitati.

[39] τὸ σαίειν] sic Aug. et margo Morell. cuius textum omittit articulum, id quod etiam praestare arbitror.

[40] πῶς δ' οὐκ ἔμελλον] scil. ἧκειν ἐπὶ συμμαχίαν.

[41] ἡμάρτανον] scil. οἱ τὰ λάχανα πωλοῦντες.

[42] οἱ] sic Aug. εἰ Morell. olitores ad ostium Eustathii stantes, aut etiam ianitores eius.

[43] ὁ δὲ] Eustathius autem. Sic Aug. τοῦ δὲ Morell.

[44] ἔνδον ὄντος] subaudi ἐμοῦ. cum iam in tribunal essem ingressus.

[45] τι] sic Aug. τοι Morell.

[46] εἴ τις] sic libri. Sine dubio parum quid hic deest. aut οὐκ ἄν, aut οὐκ ἂν γενόμενον. quod non fuisset futurum, si quis alius adiutor, non ego, illi decurioni praesto fuisset. Olim ad h. l. istaec annotaueram: Iam erat quidem hoc nouum, et a te primo, Eustathi, repertum, vt senatores ad quaesitionem introuocati accederent comitante tortore. ἀλλ' ὅμως ἤφιετο ἄν, εἴ τις ἕτερος βοηθήσων ἀφίκτο. sed videtur tamen futurum tum fuisse, vt senator illaesus abiret, si quis alius ei aduocatus subuenisset, non ego, verum ego, homo ab Eusta-

 thio

πων ταλαιπώρων ἐδείκνυες. ἕνα δὲ σφῶν ὑποθεὶς μάστιξιν ἔξαινες. ὃ ἐμοὶ κἂν ὀνείρασιν ἀφόρητον: ὥστ' ἰλιγγιῶν [47] τῇ καρδίᾳ πηδώσῃ τὴν δεξιὰν προσῆγον. τοιαῦτα τοῖς ἐμοῖς ὀφθαλμοῖς τε καὶ ὠσὶν ἐχαρίζετο [48]. καὶ ὡς ἐξεφερόμην, ῥήματα ἠφίει [49] κατ' ἐμοῦ πολλὴν ἔχοντα βλασφημίαν ἁμιλλωμένην πρὸς τὴν πρὶν εἰσελθεῖν με γεγενημένην. ὑπὲρ ὧν ἀμφοτέρων [50] ὕστερον ἐπυθόμην τῶν συνήθων τινος, καὶ μη νύσαντος [51], καὶ παραινέσαντος μήτε θαμίζειν ὡς αὐτὸν, μήτ' ἀξιοῦν τινος τυγχάνειν. τὰ τοίνυν ἰουλιανὸν, οὗ διατετέλεκα [52] κηδόμενος, καθελόντα, πῶς οὐχὶ καὶ τἀμὰ καθῄρει, τῷ μηδὲν ὠφελεῖν δύνασθαι; τὸ μὲν γὰρ [53] βούλεσθαι πᾶσιν ἦν δήπου δῆλον. τὸν οὖν ἄνθρωπον τοῦτον [54], τὸν τὴν μικρὰν οὐσίαν, ἣν εἶχεν, ἀνηλωκότα περὶ τοὺς τῶν ἁρμάτων

thio tanti factus, is eram, qui misero tantam tempestatem irarum et poenarum consciscerem. nam assidente me et coram spectante nuda pectora —.

[47] ἰλιγγιῶν] cum vertigine correptus et titubans, ab illius spectaculi foeditate, inter manus circumstantium educerer e tribunali —.

[48] ἐχαρίζετο] Eustathius puta.

[49] ἠφίει] sic Aug. ἀφίει Morell.

[50] ἀμφοτέρων] de vtroque probrorum genere, tam illo, quod in me iactabat, priusquam tribunal ingrederer, quam hoc, quo me lapidabat abeuntem et degressum; certiorem me faciebat amicus, aliquis meus, qui et Eustathii mores animumque me docuerat, et dehortatus fuerat, ne eum frequentarem, neue gratiam ab eo aliquam rogarem.

[51] μηνύσαντος] scil. ὅστις ἐστὶν ὁ εὐστάθιος, ὡς δολερὸς καὶ ἀργαλέος.

[52] οὗ διατετέλεκα] sic ♀ et Aug. οὔτε τέλεκα Morell. quod igitur Iulianum perdiderat, quem semper cura et studio amplexus eram, qui poterat id idem non vna meas quoque fortunas non pessumdare, defectu facultatis commodandi alicui. quamquam me velle commodare amicis, notum et manifestum erat omnibus.

[53] γὰρ] sic Aug. οὖν Morell.

[54] ἄνθρωπον τοῦτον] Iulianum eundem designat. v. p. 551. 28. ed. Morell.

[55] ὂν τὰ μὲν] sic ♀ et Aug. ὄντα τὰ μὲν textum Morell. ὄντα μὲν margo eiusdem omisso articulo, constitutum rerum cura-

των δρόμους, καταστάντα πραγμάτων ἐπιμελητὴν ὑπ' ἀρχῆς ἐκ ἀφανοῦς, ὃν τὰ μὲν [55] ἐν τῇ πόλει, τὰ δὲ ἐπιόντα τοὺς ἀγροὺς, ἔδει θεραπεύειν. τοῦτον τοίνυν αὐτὸν [56] ἀπήλασεν, οὔτε κατηγόρων γραψαμένων, οὔτε πραγμάτων ἀντὶ τῆς ἐκείνων φωνῆς γεγενημένων. ἀλλ' ὅτι πάλαι κακῶς ὑπὸ τοῦδε [57] πάσχων ἐκεῖνος [58]. οὐκ ἐσιώπησε, καὶ οὐκ ἐνεθυμήθη πρὸς αὐτον, ὅτι τοιαῦτα [59] οὐκ οἴσω ῥαδίως, οὐδ' ὅτι πολλάκις εἴποιμι πρὸς αὐτὸν, ὅτι βουλοίμην ἂν εὖ πράττειν τὸν ἄνθρωπον. ἆρ' οὖν καὶ τούτοις τετίμημαι, ἢ καὶ [60] τοῖς περὶ τὸν παῖδα τὸν Βίζου; ὃν ὕβρισε μέν τις [61] ὑπ' ὀργῆς, νήψας δὲ αὐτὸν κατεμέμφετο, καὶ τῷ δεδομένῳ παρὰ τῶν νόμων [62] χρώμε-

νος

curatorem vel inspectorem, cuius esset alias vrbana, alias, quae ruri eueniunt, factis illuc excursionibus, tueri. videtur Irenarchae munus significare.

[56] αὐτὸν] sic libri. Sed malim αὐτὸς, vltro, nulla de caussa, Eustathius, ex illa statione expulit, quanquam neque delatores eum accusarent, et iure in eum experirentur, neque mores eius contra hominem testarentur, loco accusatorum.

[57] ὑπὸ τοῦ δε] ab Eustathio.

[58] ἐκεῖνος] Iulianus.

[59] τοιαῦτα] sic Aug. ταῦτα Morell. neque memor fuit, etiamsi ipse taceret, me tamen tantam ipsi factam iniuriam inulto et silentio transmissurum non esse, saepeque numero me testatum fuisse ad Eustathium, rem mihi gratam eum facturum esse, si Iulianum in re lauta collocaret.

[60] τετίμημαι, ἢ καὶ] sic ♀ et Aug. τετίμηνται, εἰ καὶ Morell. Ergone illis in rebus exhibitus mihi est honor? an etiam in his, quae filio Bizae contigerunt? Caussa haec perobscura est, et aenigmatice a Libanio exposita.

[61] ὕβρισε μὲν τις]. sic Aug. ὕβριζέ τις Morell. sine coniunctione. quem cum contumelia affecisset aliquis, paulo post iniuriae auctorem ipsum poenituit, cum ad sanam mentem rediisset —

[62] τῷ δεδομένῳ παρὰ τῶν νόμων] vtebatur venia ab ipsis legibus data, et millenis iam in caussis forensibus vsurpata, vt nempe, si aut plane conticesceret laesus, aut ab actione iam occoepta desisteret, bis ipsa quoque tolleretur, et persecutio rei omnis illi eo cessaret.

νος ἐπ' ἀμυθήτοις γε τοῖς κεκριμένοις, ἐδεῖτο τῆς αἰτίας ἀφίσαθαι, καὶ μηδένα εἶναι τὸν ἀναγκάζοντα διώκειν [63]· ὁ δὲ, ἀλλὰ δὶς ἔφασκε διώκειν [64], κἂν εἰ [65] μὴ βούλοιο [66], βουλόμενος λαβεῖν ὑπὸ χεῖρα τὸν νέον. ἐνταῦθα τί μὲν οὐκ εἶπον, τί δὲ τῶν εἰς δεήσεις φερόντων παρέλιπον, οὐκ ἀδικοῦντα ῥυόμενος [67], ἀλλ' ὅπως μὴ πάθοι τι [68] κακὸν ἀδίκως; ὁ δ' ἔμενε πολεμῶν [69] τε τῷ νόμῳ καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τὴν αὐτοῦ πρὸ τῆς ἐκείνου [70] φιλανθρωπίας ποιούμενος. καλή γε [71] ἡ τιμὴ, καὶ πρὸς ταύτῃ γε ἐκείνη [72]. ἠξίουν μὲν [73] αὐτὸν ἐλευθερῶσαι τῆς σιτηγίας

[63] ἀναγκάζοντα διώκειν] et vt actorem, qui vltro de causa desisteret, eamque missam faceret, nemo cogeret ad actionem prosequendum.

[64] δὶς ἔφασκε διώκειν] Eustathius, ni laesus aggressorem persequi in iure vellet, se lites illi aiebat vel duas esse intenturum; volebat nempe adolescentem (meum discipulum) vnguibus suis arripere.

[65] κἂν εἰ] sic Aug. Morelliana transposita hoc habet.

[66] βούλοιο] sic libri. Sed videtur leg. βούλοιτο.

[67] οὐκ, ἀδικοῦντα ῥυόμενος] non, quo eriperem criminis reum, sed quo mali ne quid pateretur immerito.

[68] πάθοι τι] sic ♀ et Aug. πάθοιτο (vno vocabulo) Morell.

[69] ὁ δ' ἔμενε πολεμῶν] sic ♀ et Aug. ὁ δὲ μὲν ἐμπολεμῶν Morell.

[70] ἐκείνου] scil. τοῦ νόμου. lex remittebat aggressori culpam, si laesus ei ignosceret, et litem in eum aut nullam institueret, aut coeptam rescinderet. Erat haec humanitas legis, qua noluit Eustathius vti. videtur causa haec fuisse: Bizae vel Bizi, (Βίζου, quod nomen ignoro) alicuius filius (an seruus, παῖς) ab ebrio quodam adolescente, Libanii, quod verisimile est, discipulo, fuerat iniuria laesus. quapropter ei diem in foro Eustathii laesus dixit. sed placatus postmodum ab aggressoris poenitentia rescindebat actionem, et irritam fieri volebat. quod ipsi per leges integrum erat. verum Eustathius laesum cogebat coeptam actionem in aggressorem persequi, Libanio incassum obluctante.

[71] καλή γε] praeclarus enimvero honor hic est mihi habitus! oratio ironica.

[72] ἐκείνη] in nominatiuo. sic ♀ et Aug. ἐκείνῃ (in datiuo) Morell.

[73] μὲν] respondet ἀλλ' οὐ γνοὺς.

ηγίας τοῦ θεοῖς ἐοικότος τε καὶ ὁμιλοῦντος, τοῦ φιλοσόφου τὴν ναῦν [74], καὶ δοῦναί οἱ δι' ἐμοῦ τὴν χάριν [75]. οὐδὲν αὐτοῦ μου δεδεημένου [76], μὰ τοὺς θεοὺς, ἐπαγγεῖλαι [77] τὴν χάριν, τουτὶ [78] δ' αὐτῷ [79] πρὸς πολλοὺς ἐπέπρακτο δι' ἀφθονίαν πλοίων, τοὺς οὐ πάντα ἡμῶν βελτίους. ἀλλ' ἡ ναῦς αὕτη [80] τὴν σωτηρίαν ἔφερε καὶ βασιλεῖ καὶ στρατιώταις καὶ πόλεσι ταῖς ὑπὲρ τὰς ἄλλας [81]. καὶ κίνδυνος ἦν αὐτῷ μηκέτ' ἔχειν τὴν κεφαλήν. οὐ [82] γὰρ ἐχρῆν ἐμὲ αἰτεῖν τὴν ἄφεσιν. ἀλλ' ἕτερον εἶναι τῶν ἐν δου-

74 τὴν ναῦν] haec duo vocabula, quae Morellianae desunt, ex Aug. addidi.

75 τὴν χάριν] sic Aug. τὴν ναῦν Morell. rogabam Eustathium, vt philosophi (haud constat cuius) nauem liberaret necessitate frumenti ab Alexandria ad Antiochiam peruehendi, mihique mandaret, vt ego ore meo beneficii huius nuncium ad philosophum perferrem; quo ille intelligeret, id se mihi debere. quanquam ipse (philosophus puta) testor deorum fidem, nunquam me rogauerat, vt beneficium hoc sibi precibus meis ab Eustathio impetrarem; quod beneficium, ob copiam nauigiorum, multis aliis Eustathius indulserat, hominibus, qui nobis non profecto rebus in omnibus praestant. Sic per litotin dixit, pro, qui nobis inferiores et deteriores sunt rebus et modis omnibus.

76 αὐτοῦ μου δεδεημένου] id est καίτοι αὐτὸς ἐμοῦ οὐδὲν ἐδεδέητο.

77 ἐπαγγεῖλαι] sic ♀ et Aug. ἀπαγγ. Morell.

78 τουτὶ] hoc scil. vt necessitatem frumenti peruehendi remitteret,

79 αὐτῷ] Eustathio puta. Sic ♀ et Aug. αὐτοῦ Morell.

80 ἀλλ' ἡ ναῦς αὕτη] sed nimirum (oratio est cauillantis) nauis haec philosophi afferebat imperio Romano salutem. in hac naui sita erat salus reipublicae.

81 πόλεσι ταῖς ὑπὲρ τὰς ἄλλας] significat Romam et Constantinopolin. erant enim hae duae omnium principes.

82 κεφαλήν. οὐ γὰρ] sic libri. verum mihi placet οὐ interponi. vt sit κεφαλὴν, aut periculum erat Eustathio, ne caput amitteret, si philosopho veniam vecturae nauicularíae faceret. οὐ. Neutiquam. οὐ γὰρ — scilicet non me oportebat hanc gratiam rogare, sed alium aliquem ex iis, qui blanditiis et adulationibus suis obstrictum et seruientem sibi habent Eustathium.

δουλείᾳ διὰ τῆς κολακείας αὐτὸν ἐχόντων. καὶ γὰρ δομνίνῳ γε τῷ σοφιςῇ τὴν παρὰ τῶν πολιτῶν αὐτοῦ [83] χαλκιδέων ἐψηφισμένην τιμὴν τοῦτ᾽ [84] ἂν ἐποίησε κυρίαν. νῦν δ᾽ ὃ δίκαιον ἂν ἦν καὶ καλὸν καὶ εὔλογον τῆς παρ᾽ ἄλλου σπουδῆς τυγχάνον, τοῦτο καὶ ἄδικον καὶ αἰσχρὸν καὶ λόγον οὐκ ἔχον, μᾶλλον γέ τινα ἡδονὴν οἴσειν [85] ἐμοί. ὅτι δ᾽ οὐ κακῶς εἰκάζω, γνοίη τις ἂν ἐντεῦθεν. τὸ δεσμωτήριόν ποτε [86] διορύξαντές τινες τῷ τοῖς σώμασι περικειμένῳ σιδήρῳ, τῆς νυκτὸς σφίσι συναγωνιζομένης, ἐτράποντο πρὸς λῃςείαν. καὶ οἱ μὲν ἐπετίθεντο τοῖς ὁδοιπόροις. ὁ δὲ ἄρχων ἐφ᾽ οἷς ἦν ἡ θύρα, τὴν αἰτίαν ἦγεν [87]. οἱ δ᾽ ἀπέφαινον αὐτοὺς ἀναιτίους, ὡς μὴ εἶναι τιμωρίᾳ χώραν. ἕτερος ἄρχων [88], καὶ κρίσις ἑτέρα, καὶ τὸ μὴ μετὰ τῶν φυλάκων τετολμῆσθαι τὸ ἔργον ἀνωμολόγητο. τρίτος οὗτος [89] ἧκεν ἐπὶ τὰ κεκριμένα, κατ᾽ οὐδεμίαν τοῦτό γε ἐξουσίαν ποιῶν. ὥσπερ οὐδ᾽ ὁ δεύτερος. οἱ δ᾽ εἶναί

μὲ

[83] αὐτοῦ] sic ♀ et Aug. αὖ Morell.

[84] τοῦτο] si scilicet vnus aliquis adulatorum Eustathii gratiam illam pro Domnino ab eo rogasset, nón ego, tum Domninus procul dubio eam obtinuisset.

[85] μᾶλλον γε — οἴσειν] sic Aug. μᾶλλόν γε — οἶσον Morell. οἴσειν etiam dat margo Morell. cum γρ. quod aequum et honestum foret, et consentaneum, si alius quispiam in eo impetrando contendisset, id idem et iniquum et turpe et abhorrens est, cum est eiusmodi, vt contentio mea, prosperum exitum sortiens, gaudium mihi sit allatura.

[86] ἂν ἐντεῦθεν. τὸ δεσμωτήριόν ποτε] sic ♀ et Aug. ἄν, ἦν ἐντεῦθεν τὰ δεσμωτήριον. ποτὲ Morell.

[87] ἐφ᾽ οἷς ἦν ἡ θύρα, τὴν αἰτίαν ἦγεν] mire dictum, pro, ἐφ᾽ οἷς ἦν ἡ θύρα. (subaudi τῆς εἱρκτῆς) ἐπὶ τούτους τὴν αἰτίαν ἦγεν, scil. τοῦ τοὺς δεδεμένους φυγῇ ἀποδεδρακότας, οὕτω τῇ λῃςείᾳ ἐπιτεθεῖσθαι.

[88] ἕτερος ἄρχων] scil. ἦλθε μετὰ τὸν πρότερον, καὶ κρίσις ἑτέρα scil. ὑπ᾽ αὐτοῦ περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος ἐνήρχετο.

[89] οὗτος] Eustathius resumsit, redorsus est denuo diiudicandam causam iam dudum disceptatam, nullo iure, nullo praeditus eius rei audendae auctoritate, quemadmodum item decessor eius, auctore nemine, praeter se, id ausus erat.

μέ τι παρ᾽ αὐτῷ νομίζοντες, ὧν ἐπὶ τὰ σώματα ἐβάδιζεν, ἐλθόντες ἱκέτευόν ἐμε. τȣ̃τον δ᾽ εὐθὺς ἐγώ [90]. ὁ δὲ τραγῳδεῖ τε τὴν [91] διωρυχὴν καὶ τὰ πραχθέντα τοῖς ἀνδράσι. [92], καὶ ὡς ἀσελγαίνοιεν γράμμασιν [93] ἐκεῖνοι [94], καὶ ὡς πραχθείη [95] τοῖς καταράτοις ὑπὸ [96] τῶν Φυλάκων ὁ δρασμός: τῆς ȣ̓͂ν ἐμῆς ἀδυναμίας ἐξελεγχομένης, καταφεύγȣσιν ἐφ᾽ ἕτερον, ὦ πολλῶν ȣ̓κ ἐδέησε ῥημάτων, καὶ ὅ τε φόβος ἐλέλυτο, οἵ τε λῃςαὶ [97] τῶν Φυλάκων εἰδότων ȣ̓δὲν, σφᾶς αὐτȣ̀ς ἀπηλλάχεσαν [98]. ἀλλ᾽ ὅμως μέγαν με πεποιηκέναι φησί [99]. πȣ̃ ποτε;

ὅτι

[90] ἐγὼ] ſcil. ἱκέτευον.

[91] ὁ δὲ τραγῳδεῖ τε τὴν] ſic Aug. ὁ δὲ τραγῳδεῖται τὴν Morell. mallem ὁ δ᾽ ἐτραγῴδει τε τὴν, vt olim conieci, niſi ſcirem, Libanium in narratione rerum geſtarum pro imperfecto aut praeterito, ſaepe praeſens tempus vſurpare. Euſtathius tragicis et ampulloſis verbis exaggerabat facinoris atrocitatem.

[92] τοῖς ἀνδράσι] quantas caedes illi latrones in viis publicis et in agris edidiſſent, et quae incendia, aliaque mala ſparſiſſent.

[93] ἀσελγαίνοιεν γράμμασιν] ſic Aug. ἀσελγαίνοιε (litera extrema minus) γρ. Morell. et quam inſoleſcerent illi latrones literis. h. e. quam inſolentes atque ferociae et minarum plenas illi literas, aut ad ſe, praeſidem, miſſitarent, aut per oppida agroſue ſpargerent, quibus territarent homines, atque ad eo facilius dandum poſtulata compellerent.

[94] ἐκεῖνοι] ſic Aug. ἐκεῖνος Morell.

[95] πραχθείη] id eſt διαπραχθείη vel καταπραχθ. quomodo effecta, perfecta latronibus fuiſſet fuga. Neque tamen ſpecie caret πραθείη, quod in margine Morellianae cum ἴσως legitur. quomodo latronibus vendita fuiſſet fuga.

[96] ὑπὸ] ſic Auguſtani textum. οἷα margo eiusdem cum γρ. et Morelliana. Ego ipſe quoque olim ὑπὸ pro οἷα conieceram.

[97] οἵ τε λῃςαὶ] iam prae ſe ferebat Euſtathius, curabatque per ſuos homines diuulgari, latrones inſciis cuſtodibus carcerem perrupiſſe.

[98] ἀπηλλάχεσαν] ſic ♀ et Aug. ἀπηλλάχεσαν Morell. cuius margo dat. ἴσως ἀπηλλάγασαν.

[99] φησὶ] ſic Aug. et margo Morell. cum γρ. φασὶ textum Morell.

ὅτι μόνιμον τὸν πολιτευόμενον, τὸν ἐμὸν ὁμιλητὴν, τὸν ὁμιλητοῦ πατέρα. ταῖς διὰ τοῦ μολίβδου πληγαῖς ἀπώλλυ. τούτοις οὖν με μέγαν καὶ ζηλωτὸν ἐποίεις ἐπ' ἐμῇ λύπῃ πληγαῖς [100] χρώμενος [1], ὧν οὐ δεῖν καθαρὰ [2] τηρεῖν τὰ σώματα τῶν πολιτευομένων. ἐφ' αἷς ἐγὼ συγκεκαλυμμένος ἀπῄειν αὐτὸς ἡγούμενος εἰληφέναι τὰς πληγάς [4]. εἰ καὶ μόνιμος ἦν ὁ κομισθεὶς ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ἐπὶ τὸ βαλανεῖον. οὐ δεῖ δὴ συμμάχου τοῖς τὰ τοιαῦτα ἰωμένοις [5]. νὴ δί' [6], ἀλλ' ἐν τοῖς πρὸς εὐσέβιον τὸν σοφιςὴν, τὸν οὐχ ἧττον ἄξιον, ἢ 'γὼ, καλεῖσθαι σοφιςὴν, ὑπὲρ τῶν εἰς [7] μόνιμον ἀπολελόγηται. ἀλλ' εἰ καὶ μὴ κακῶς εἶχεν αὐτῷ [8] τὰ πρὸς ἐκεῖνον [9] τούτοις ἂν ἐδείκνυ τὴν ὕβριν, κινῶν [10] μὲν ὑπάρχου γνώμην, τὰ δὲ εἰληφότα τέλος εἰς ἀρ-

[100] πληγαῖς ἀπώλλυ. τούτοις οὖν με μέγαν καὶ ζηλωτὸν ἐποίεις ἐπ' ἐμῇ λύπῃ πληγαῖς] ſic locum hunc integraui ex Aug. et margine Morell. in texto enim eiusdem Mor. omnia a primo πληγαῖς ad ſecundum interiecta deſunt.

[1] χρώμενος] ſic Aug. et margo Morell. cuius textum dat χρώμενον.

[2] ὧν οὐ δεῖν καθαρὰ] ſic libri. malim ὧν ἔδει καθαρὰ — a quibus (verberibus) oportebat corpora ſeruare libera atque intacta.

[3] ἐφ' αἷς] ſic Aug. ὑφ' αἷς Morell.

[4] εἰληφέναι τὰς πληγὰς] ſic ♀ et Aug. omiſſo καὶ quod Morelliana poſt infinitiuum habet intruſum.

[5] ἰωμένοις] ſic Aug. ἠξιωμένοις Morell. Ergo (ſic colligit Libanius) adiutore et deprecatore nil agent hi, quibus talia fomenta parantur, h. e. qui a praeſide verberibus mulcantur. pro illis intercedere velle, incaſſum eſt.

[6] νὴ δί'] ab his incipit nova excuſatio, vel potius expoſtulatio.

[7] ὑπὲρ τῶν εἰς] ſic Aug. et margo Morell. in cuius texto pro media voce eſt ὧν. at, hercle, Euſtathius cauſam ſuam ſatis dixit et purgauit auſa in Monimum, illa ratione, qua vſus eſt cum Euſebio? reſponſio incipit ab ἀλλ' εἰ καὶ μὴ κακῶς —

[8] αὐτῷ] Euſtathio.

[9] τὰ πρὸς ἐκεῖνον] auſa Euſtathii in Monimum.

[10] κινῶν] ſic ♀ et Aug. καινῶν Morell. eo quod labefactauit decretum praefecti praet.

ἀρχὴν αὖθις ἀνάγων [11], παρακαλῶν δὲ πρὸς μάχην ὑπὲρ τῶν ἥκιστα δεομένων ἀγῶνος. καίτοι γραμμάτων [12] ἔδει τῶν σεμνοτέρων ποιήσασθαι τὴν ἀνάγνωσιν. εἶ τ᾽ ἐμοῦ περὶ τῆς ἐν εὐσεβίῳ [13] δυνάμεως ἔρεσθαι εἶ τ᾽ ἐκείνους [14] εἰ μὴ συνίσασιν αὐτοῖς γεγραφόσι [15] περὶ αὐτοῦ [16] τέτταρα ψηφίσματα. τί οὖν αὐτοὺς [17] ἔδει διδάσκειν, ἀφ᾽ ὧν ἐκκρούσειν ἔμελλον τὸ περὶ τούτων πέρας; τί δὲ ποιεῖν καταγέλαστον ἐμέ τε καὶ ἐκεῖνον [18]; ἢ τοῦτ᾽ αὐτὸ καὶ τὸ κατασκευαζόμενον ἦν, γενέσθαι καταγελάστους ἡμᾶς; τοῦτ᾽ οὖν τιμὴν ποιήσεταί τις; τί δ᾽ ἐκεῖνο τιμήν, τὸ μετὰ χλευασίας ἐκβάλλειν με τοῦ δικαστηρίου; ἐβούλετο μὲν [19] γὰρ

[11] ἀνάγων] sic Aug. ἄγων simplex dat Morell.

[12] γραμμάτων] atqui oportebat sacram hac de causa editam notario recitandam dare. h. e. inspicere in rescriptum principis super hoc negotio, et ex eo discere, sitne haec causa ab illo iam definita et peremta, an supersit adhuc aliquid, quod illud rescriptum dubium reliquisset. deinde me interrogare de facundia Eusebii, h. e. mecum deliberare eum oportebat, expediatne in hac causa dicenda Eusebium socium adsciscere. deinde oportebat eos interrogare, meminerintne, semetipsos hac de re iam quatuor decreta scripsisse.

[13] ἐν εὐσεβίῳ] sic Morell. ἐν εὐσεβίᾳ Aug. quod quamquam erunt, qui praeferant vulgatae, ego tamen cum vulgata faciam.

[14] ἐκείνους] eos. quosnam? decessoresne Eustathii, an assessores?

[15] γεγραφόσι] sic ♀ et Aug. γε, γράφουσι Morell.

[16] αὐτοῦ] sic Aug. αὐτῶν Morell. quae lectio si probatur, redibit ad totam Eusebii causam, et idem valebit atque proximum τούτων. (τὸ περὶ τούτων πέρας.)

[17] τί οὖν αὐτοὺς] quid igitur opus erat eos [decessores tuos, aut assessores] docere, seu iis demonstrare, qui possent absolutionem et definitionem huius causae de die in diem prorogare et impedire? quid oportebat meque illumque [Eusebium, ni fallor.] derisui exponere? An quaerebatur etiam hoc ipsum, vt ridiculi fieremus. Hiccine igitur cuiquam honos mihi habitus videbitur?

[18] καὶ ἐκεῖνον] sic ♀ et Aug. copula caret Morelliana

[19] μὲν addidi ex Aug.

γὰρ ἀπελθεῖν ἐμὲ, ὡς ἂν οὐχ ἡδέως ὁρῶν. Φυγὼν [20] δὲ τὸ διαῤῥήδην εἰπεῖν ὡς ἀπελθὼν χαριοῦμαι, τὴν ὁδὸν προςησάμενος [21], καὶ τὸ αὐτίκα ἅψαθαι [22] τοῦ πράγματος ἐμὲ μὲν ἤπειξε καλέσαι χεῖρας, αἵ με διεξοίσουσι [23], καὶ ἦν ἔξω τῶν πυλῶν, τιμᾷν αὐτὸν ἀξιῶν οἷς [24] ἐν τῷ τοιούτῳ νόμος. ὁ δὲ ἠρίςα μένων καὶ πίνων [25] ἐκάθευδεν. ἐγὼ δὲ ἔκαμνον, ὁ δὲ ἥλιος [26] οὐ πόῤῥω τῶν ὠκεανοῦ ῥευμάτων. ἀπειπὼν οὖν ἐπ᾽ ἀπειποῦσι [27] τοῖς οἰκέταις, ἔςενον, πρίν γε δὴ [28] τις ἐλεήσας, τὸ γιγνόμενον εἶπε, τό

τε

[20] φυγὼν] ſic ♀ et Aug. φυγὸν (per omicron) Morell.

[21] τὴν ὁδὸν προςησάμενος] cauſſatus, vel praetextu vſus itineris alio neſcio quo faciendi.

[22] ἅψαθαι] ſaepe aoriſtus locum futuri tenet. alias mallem ἅψεσθαι, Se vbi rediſſet ex illo itinere, ſtatum cauſam praeſentem iterum ad manus eſſe reſumturum.

[23] διεξοίσουσι] famulos vocare, qui me manibus ſuis per turbam circumſtantem in viam, aut per vrbem in agrum educerent. Honoratiores enim ſolebant praeſidem, aliquo profecturum, προπέμπειν in viam deducere, et aliquo vsque comitari. ergo priusquam praeſes ex vrbe excederet, ipſi praevertebant, et exeuntem extra vrbem praeſtolabantur. Hoc genus officii Libanius hic deſignat.

[24] οἷς] ſcil. τιμᾷν τὸν ἄρχοντα.

[25] πίνων] ſic libri. malim tamen πιὼν, potus, cum bibiſſet. ille vero non praeſtabat dictis fidem, in viam ſe non dabat, ſed epulabatur, et bene potus dormiebat. Interim ego, ſuſtentatus a famulis, moleſtias tolerabam, aut per ſemitas vrbis ambulans et extra vrbem procedens, aut in agro ſtans et aduentum praeſidis opperiens, aeſtumque ſolis fruſtra tolerans, vsque ad occaſum ſolis.

[26] ἥλιος] ſic Aug. et margo Morell. cuius textum dat ἠλίθιος.

[27] ἐπ᾽ ἀπειποῦσι] ſic Aug. ἐν ἀπειποῦσι Morell. cum iam dudum ante famuli mei defeciſſent taedio exſpectationis, et moleſtia ſiue ambulandi, ſiue ſtandi in ſole, ego tandem quoque poſt illos poſtremus incipiebam animo delinquere.

[28] πρίν γε δὴ] Donec tandem aliquis, miſertus noſtrum, nobis veram rei rationem demonſtraret, docens, iudicem (Euſtathium) intus domi ſuae menſae aſſidere, paſci epulis, et crapulam edormire. quo audito ego ſic tandem in vrbem

me

τε ἄριστον, καὶ τὸν ὕπνον. οὕτω δὴ ἀπηλλαττόμην οὐ σφόδρα ὑγιαίνων. ἀλλ' ἐν τοῖς περὶ δίφιλον [29] τὸν δαναοῦ, τοῦ γραμματιστοῦ, τοῦ νέους πολλοὺς πεπαιδευκότος. πράττων δὲ οὗτος ταὐτὸ τῷ πατρὶ, νικᾷ τὸν πατέρα τῷ καὶ ποιητὴς ἀγαθὸς εἶναι.) τούτοις οὖν τετίμημαι; ἀλλ' ὡς [30] μὲν αὐτὸν ἀνέστησε τῆς παλαιστίνης, οὐδὲν δεόμενον, ὑποσχόμενος θέατρά [31] τε καὶ τὸν [32] ἀπ' αὐτῶν χρυσόν. καὶ ὡς εἰς κιλικίαν [33] ἀγαγὼν μετ' οὐδεμιᾶς τῆς παρ' ἑαυτοῦ [34] βοηθείας σιγήσαντα ἐπανήγαγεν, ἀριθμή-

me recipiebam, domique me meae abdebam, mentis haud satis compos prae pudore et taedio ludibrii quo stultitiae meae Eustathius illuserat.

[29] ἀλλ' ἐν τοῖς περὶ δίφιλον] noua expostulatio. Sed in moribus, quos Eustathius erga Diphilum demonstrauit, Danai filium, illius ludi magistri, qui multos pueros literas docuit, (quanquam filius patrem, cum quo artem eandem exercet, in hoc antecedit, quod, praeter grammaticam, etiam bonus poeta est:) in illis ergo moribus mihine habuit honorem Eustathius?

[30] ἀλλ' ὡς] cohaerent cum hoc ὡς illa ταυτὶ μὲν ἐάσω, quomodo Eustathius Diphilum deceperit — haec nunc quidem exsequi oratione omittam.

[31] θέατρα] frequentes consessus juuenumque senumque, in quibus ostendendo ingenio plausum et emolumenta maxima mereretur.

[32] τὸν] sic ♀ et Aug. τῶν Morell. aurum, h. e. quaestum vberem illinc redeuntem.

[33] κιλικίαν] sic Aug. ἡλικίαν Morell. Olim cum mihi nondum de vera lectione, quam Aug. postmodum praestitit, constaret, haec coniectaueram. forte εἰς σελεύκειαν. nam paulo post apparet, Diphilum Seleuciae primum docuisse, deinde cum parum responderet illud oppidum spei, qua proponenda Eustathius Diphilum permouerat, vt secum, e Phoenicia in Syriam transiret, rogarat Diphilus Libanium, vt pro se apud Eustathium intercederet. Paruit Libanius, et ab Eustathio nihil aliud obtinuit, quam promissum hoc, operam se daturum, vt Diphilus in Daphne, suburbio Antiochiae, aperiendi ludi facultatem nancisceretur.

[34] παρ' ἑαυτοῦ] sic Aug. scil. a se, Eustathio. παρ' αὐτῶν Morell. quam lectionem olim, meliorem adhuc ignorans, sic incrustabam. παρ' αὐτῶν, scil. τῶν

ἀριθμήσαντα τὰς πόλεις [35], καὶ τῇ καθ᾽ ἡμέραν δαπάνῃ κάμνοντα [36]. ταυτὶ μὲν ἐάσω. ἀλλ᾽ εἰσελθών [37] ποτε ὡς αὐτὸν ἑσπέρας, καὶ περὶ τῆς ἀθυμίας τοῦ ποιητοῦ διελθὼν, καὶ ὡς ἡγοῖτο [38] ἀδικεῖσθαι, μηδέτερον ἀκούων, μήτ᾽ εἰ μένειν μήτ᾽ εἰ [39] ἀπιέναι χρή. πρὸς τοίνυν ταῦτα [40] ἀπολογίας ἀπορῶν. ἠδίκει γὰρ σαφῶς. ἀλλ᾽ ἐγώ, φησι, μέρος αὐτὸν ποιήσω τῆς ἑορτῆς.

καὶ

τῶν σεγευκέων. quum Diphilus tacuiſſet Seleuciae, h. e. iacuiſſet nullo applauſu ciuium, nullo concurſu puerorum ad eius ſcholas, cum abiectus, contemtus, ignoratus omnibus diu languiſſet, nulla ope, nullis beneficiis Seleucienſium adiutus, reduxit eum, h. e. ad Antiochiam illinc redire iuſſit Euſtathius, poſtquam numeraſſet Diphilus oppida. h. e. taedio et moleſtiis itineris fruſtra exhauſtis, nullo operae pretio.

[35] ἀριθμήσαντα τὰς πόλεις] qua dictione iam ſupra vſus eſt Noſter, ſi libri vulgati bene ibi habent, de quo valde dubito; illa itaque dictio ſignificat, praeter aliquod oppidum ita celeriter et rapide praeteruehi, aut per illud, ferente ita via, modo tam trepido tranſire, vt nullum eius fructum inde referas, nihil eius videas, ſpectaculo quod dignum ſit, nihil eius memineris, niſi hoc vnum, te illac tranſiiſſe.

[36] τῇ καθ᾽ ἡμέραν δαπάνῃ κάμνοντα] Diphilus Antiochiae iam deſidens, nullum quaeſtum faciens, ſumtum e re familiari quotidianum, vnde res domeſtica in dies minuebatur.

[37] εἰσελθών] ego aliqua veſpera Euſtathium domi ſuae conueni, et de Diphili rebus aduerſis indeque contracta animi aegritudine expoſui; affirmare eum, iniuriam ſibi fieri, eo, quod neque abire, et domum redire iuberetur, neque manere, ſed in dubio relinqueretur, vtrum faceret.

[38] ἡγοῖτο] ſic Aug. ἡγεῖτο Morell.

[39] μήτ᾽ εἰ μένειν, μήτ᾽ εἰ ἀπιέναι] ſecundum εἰ, quod Morellianae deeſt, ex ♀ et Aug. addidi.

[40] πρὸς τοίνυν ταῦτα] ad quae quid opponeret Euſtathius nil inueniens: (manifeſta enim erat iniuria ab eo ad Diphilum profecta, vt neque infitiari eam, neque excuſare poſſet) ego vero, inquit, partem ludorum eum faciam, h. e. (ni fallor) operam dabo, vt ipſi mandetur conſcribendum carmen in laudes Olympiorum, proxime inſtantium. vnde quaeſtus

ad

καὶ λήψεται τὸν μουσηγέτην ἀκροατὴν [41] ἐν δάφνῃ. λυπηρὸν μὲν οὖν καὶ τοῦτο [42] τῷ διφίλῳ, ἀντὶ τοῦ ἄστεος τὸ προάστειον ἔχειν. ὅμως δ᾽ ἐπείθετό μοι φέρειν, καὶ προσεδόκα κλήσεις δι᾽ ἐπιστολῆς [43] εἰς δάφνην μετὰ τὴν σελεύκειαν. ὁ δὲ καταγελάσας μὲν διφίλου, καταγελάσας δ᾽ ἐμοῦ παρεῖχεν αὑτὸν ἑτέροις ἔπεσιν, ἃ πρόσθεν ἐπεφεύγει. δίφιλος δὲ ἦν οὐδαμοῦ, οὐδ᾽ ἐγώ. δεινὸν γὰρ ἐνόμιζεν [44] εἰ πρὸς τὴν παλαιστίνην ὑπάρξει διφίλῳ λέγειν, εἶναί μοί τινα δύναμιν οἵαν φίλον ὠφελεῖν. ἐκεῖνος μὲν οὖν ἀπῆλθεν εἰπὼν οὐκ ἀμελήσειν τῆς δίκης, ἣν εἶδεν ὀφελομένην αὐτῷ. ἐμοὶ δ᾽ ἀρκεῖ τὸ δεῖξαι πᾶσιν ἀνθρώποις ὡς κἂν τούτοις ἠτιμαζόμην. τὰ δ᾽ ἐπὶ τούτοις οὐ παρ᾽

ἐμοῦ

ad eum non contemnendus redibit.

[41] τὸν μουσηγητὴν ἀκροατὴν] h. e. dabitur ei facultas carminis ſui panegyrici in templo Apollinis recitandi, et puerorum in ſuburbio, vbi templum Apollinis erat, erudiendorum. Verum illud templum conflagrauerat regnante Iuliano? Eratne ergo poſtmodum reſtauratum?

[42] τοῦτο] ſic ♀ et Aug. τούτῳ Morell. Iam erat quidem Diphilo, vt aliae res, tum eum circumſtantes et prementes, ita haec quoque permoleſta, vt audiret, ſperatum docendi locum in vrbe negatum iri, et ſe amandatum et relegatum iri in ſuburbium. attamen vel hoc ipſum quoque, me auctore, cenſebat ſibi tolerandum eſſe, quicquid id eſſet moleſtiae; et exſpectabat iam literas patentes, quibus iuberetur nomine principis in ſuburbio noſtro literas docere. Euſtathius autem, ludibrio Diphilumque meque habens, recitationibus alterius alicuius poetae ſe dabat, quem antea fugerat et oderat. Diphilus autem, et vna ego, nulli vsquam penes eum eramus.

[43] ἐπιστολῆς] ſic Aug. ἐπιστολῶν Morell.

[44] ἐνόμιζεν] intolerabile enim videbatur Euſtathio, eſſe Diphilo datum, vt depraedicaret ad Palaeſtinos ſuos, [Diphilus enim e Palaeſtina erat oriundus] ornamenta illa magna, quibus eſſet apud Antiochiam cumulatus, meae ſe debere gratiae. Gratioſum enim me eſſe, et ita potentem, vt amicis prodeſſe poſſim. Diphilus itaque domum rediit, minatus, ſe ſibi non defuturum, neque omiſſurum poenas ſibi debitas ab Euſtathio repetere. [videtur

ἐμȣ̃ δεῖ τινα μαθεῖν. ἀγνοεῖ γὰρ ȣ̓δείς. πῶς γὰρ [45], τάγ' ἐν μέσῳ δεδειγμένα καὶ βεβοημένα; ὧν ὑβριστικώτερα τὰ οἴκοι [46], πλείονος ἐκεῖ τῆς ἐξȣσίας ȣ̓́σης. ἀ σιωπᾷν ἐμοὶ κάλλιον. ἀλλ' ὅμως φιλεῖν με καὶ φησὶ [47], καὶ ὄμνυσι καὶ μηδενὸς ταύτῃ λείπεσθαι καὶ μηδὲ τῶν ἄγαν [48] δοκȣ́ντων φιλεῖν. εἰ δὲ ποιȣ̃τός ἐστι φιλῶν [49], ποῖόν τι χρὴ νομίζειν αὐτȣ̃ [50] τὸ μῖσος εἶναι; ἐγὼ δὲ οἶδα τȣ̀ς φίλȣς αὔξοντας [51], ȣ̓ καθαιρȣ̃ντας, καὶ μεγάλα ποιεῖν πειρωμένȣς ἐκ μικρῶν, ἀλλ' ȣ̓κ ἐκ μεγάλων μικρά. τῷ δὲ ȣ̓δὲν παρεῖται τῶν εἰς τȣ̃το [52] φερόντων, καὶ ȣ̓κ ἠδυνήθη μὲν [53] διὰ τȣ̀ς θεȣ̀ς ὁπόσον ἐβȣ́λετο, δῆλος δ' ἐγένετο πλέον βȣλόμενος, ἢ ὅσον ἐδυνήθη. ἀλλ' ὅμως

φησιν

tur homo vltionem poeticam minatus esse, carmine Archilocheo in Eustathium vulgando, tametsi statim adiuncta videntur vltionem indicare aliquanto acerbiorem.] mihi autem satis est, mortalibus omnibus ostendere, quantam mihi Eustathius contumeliam in hac quoque causa adsperserit.

[45] πῶς γὰρ] scil. ἀγνοήσειέ γέ τις, vel ἀγνοήσειεν ἄν τις.

[46] τὰ οἴκοι] scil. δεδειγμένα καὶ ἠσελγημένα εἰς ἐμέ.

[47] φησὶ] sit Morell. φήσει. Aug. et margo Morell. Sed praefero vulgatam ob insequens ὄμνυσι. paulo post quoque p. 562. 1. (Morell.) ait φησίν, vbi Aug. cum vulgata consentit.

[48] τῶν ἄγαν] sic ♀ et Aug. τῷ ἄγαν Mor. hac in parte iurat, se nemini concedere, ne amicorum quidem vnicuiquam, eorum, qui in amicissimis mihi penitissimisque habeantur.

[49] φιλῶν] sic ♀ et Aug. φίλων Mor. quod si autem in amando, aut cum amat, talis est, vel, quod si autem erga eos, quos amat, eo est animo, quale oportet eius odium esse, vel, quem existimabimus eum esse, quam saeuum et crudelem irarum, si in quem odio et animis exarserit. Cuius amicitia tam saeua est, quam dirum et funestum erit eiusdem odium.

[50] αὐτȣ̃] sic ♀ et Aug. αὐτὸν Mor.

[51] τȣ̀ς φίλȣς αὔξοντας] sic libri. Sed post φίλȣς videtur τὰ τῶν φίλων excidisse.

[52] εἰς τȣ̃το] artium earum, quibus amicorum res et fortunae deteruntur et prosternuntur, Eustathius nullam sibi reliquit intactam.

[53] ȣ̓κ ἠδυνήθη μὲν] scil. ἡμᾶς

βλάπ-

φησιν ὑπὲρ ἅπαντάς με φιλεῖν καὶ τῇ γνώμῃ παριέναι τὴν φύσιν καὶ προσόμνυσι, πρᾶγμα ποιῶν ἀρχαῖον, ἐπιορκῶν [54], ὡς δὴ πλεῖστον τῆς γῆς τῶν θεῶν ἀπεχόντων καὶ οὐδὲν ἐν αὐτῇ τῶν [55] πραττομένων ἢ λεγομένων εἰδότων. ὅτι δὲ οὕτω ταῦτ᾽ ἔχει, μάθοι τις ἂν ἐκεῖθεν. τοῦ γὰρ νόμου, καθ᾽ ὃν οὐκ ἔξεστι τοῖς ἄλλοις εἰς τὰς τῶν ἀρχόντων καταγωγὰς βαδίζειν ἥκοντός τε καὶ κρατοῦντος, καὶ τὰς εἰσόδους κωλύοντος, τὰ μὲν τῶν ἄλλων ἐκεῖσε [56], γραμματεῖα καθ᾽ ἑκάστην φέρεται τὴν ἡμέραν, γιγνομένων ἀντὶ τῆς γλώττης τῶν γραμμάτων. ἐμῶν [57] δὲ οὐδέποτε. τὸ δ᾽ αἴτιον. πρὸς τοὺς μὲν εἶπεν ὅτι δεῖ πέμπειν, καὶ περιεῖναι τοῦ νόμου [58], πρὸς ἐμὲ δὲ οὔ. καίτοι καὶ μὴ πειθόμενον [59] τοῖς πρώτοις ῥήμασι, δευτέροις ἔδει καὶ τρίτοις ἐπαναγκάζειν, καὶ τὴν σπουδὴν ἐκτεῖναι μέχρι τοῦ τέλους, ἐχουσάν τι καὶ ἀπειλῆς, ἣ [60] γένοιτ᾽

βλάπτειν officere nobis tantum, quantum voluit, non potuit, negantibus diis atque intercedentibus: prodidit tamen nihilominus factis, se plus laedere nos voluisse quam potuisset.

54 ἀρχαῖον, ἐπιορκῶν] sic Aug. ἀρχαῖον ἐπίορκον Morell. olim conieceram ἀρχαίων ἐπιόρκων.

55 οὐδὲν ἐν αὐτῇ τῶν] sic Aug. olim conieceram οὐδὲν τῶν ἐν αὐτῇ. articulus τῶν abest a Morell.

56 ἐκεῖσε] scil. ad Eustathium, in eius praetorium.

57 ἐμῶν] sic libri. ego vero malim ἐμὸν, scil. γραμματεῖον.

58 καὶ περιεῖναι τοῦ νόμου] post infinitiuum videtur ταύτῃ deesse, *hoc pacto legem eludere*. reliquis quidem auctor fuit, vt, si quid se vellent, quia non liceret secum congredi, et verbis de eo secum agere, id literis inclusum ad se referrent, eaque fraude legem circumuenirent.

59 πειθόμενον] sic Aug. πειθόμενος Morell. vnde olim πειθομένους efficiebam. Sed praestet lectio Augustani πειθόμενον, scil. ἐμε. Et primae ipsius inuitationi, ad crebrius dandum ad se literas, parum obsecundassem, debuisset me, si vere mei studiosus fuisset, altera et item tertia cohortatione ad crebrius scriptitandum compellere, et contentionem illam vsque ad finem perducere. (h. e. non desistere a contentione sua, priusquam quaesita perfecisset.)

60 ἣ] articulum hunc ex Aug. addidi.

ἂν ἐκ φιλίας. νῦν δέ μοι δοκεῖ [61] τῶν μὲν ἄλλων εἵνεκα καταμέμφεσθαι τὸν νόμον, τῷ δὲ πρὸς ἐμὲ μέρει θαυμάζειν. ὡς δὲ λέγει μὲν φιλεῖν, πράττει δὲ τοὐναντίον, ξωμύλος πάλιν ἑλκόμενος δείκνυσιν. ὃν ἑλκόμενον ᾔδει πάλιν ἐγκείμενον ἐμοί. καίτοι τοῦ γε φιλοῦντος ἦν, οὐ κακὸν εὗδον [62] ἀνεγείρειν, ἀλλ' εἰ καί τις ἄλλος ἐπιφέρει [63], κοιμίζειν. νῦν δὲ κἀκείνῳ [64] περιέστησε τοὺς δάκνοντας, ὅπως ἐκεῖνός ἐμε [65]. καὶ τοῦτο δρᾶται πολλάκις καθ' ἑκάστην ἡμέραν οὐκ ἐωμένης τῆς πρὸς τοὺς νέους ὁμιλίας κόσμῳ χωρεῖν [66]. ἀλλ' ἐκεῖνο φιλοῦντος, εἰπέ μοι, τὸ φυγεῖν [67] δικάσαι τηνδὶ, ἐν ᾗ διὰ τὴν τῶν ἀδίκων ἰσχὺν ᾔδει μοι θησόμενος [68]. καίτοι καὶ παρεκάλει πρότερον [69] εἰσελθεῖν, καὶ τὸ μέλλειν ἐμέμφετο, καὶ

μεθ'

[61] νῦν δέ μοι δοκεῖ] Iam vero videtur mihi Euſtathius caeterorum quidem cauſa moleſtiſſime ferre, quod eiusmodi lex lata ſit; mea vero cauſſa, vel maximopere ſibi congratulari, latam eam eſſe.

[62] εὗδον] ſic ♀ et Aug. εὕδοντ' Morell.

[63] ἐπιφέρει] ſic libri. ego vero malim ἐπεχείρει — ſcil. τοῦτο τὸ κακὸν ἀνεγείρειν, κοιμίζειν. decebat amicum, malum rurſus quieti dare et componere, ſi qui fuiſſent alii, qui id e ſomno reſuſcitare conarentur.

[64] κἀκείνῳ] ſic ♀ et Aug. κἀκεῖνο Morell. illi quoque, Romulo puta. videtur cauſa Romuli cum cauſa Libanii ita arcte coniuncta fuiſſe, vt, ſi Romulus caderet, vna quoque Libanio concidendum eſſet.

[65] ἐμὲ] ſcil. δάκνῃ.

[66] χωρεῖν] ſic Aug. χαίρειν Morell.

[67] φυγεῖν] ſic Aug. φιλεῖν Morell.

[68] τηνδὶ, ἐν ᾗ διὰ τὴν τῶν ἀδίκων ἰσχὺν ᾔδει μοι θησόμενος] ſic Aug. τὴν διεννηνοχυῖαν διὰ τὴν τῶν ἀδίκων ἰσχὺν ἤδη μυθησόμενος Morell. Nihil hic fateor me cernere. in Lectionem quidem μοι θησόμενος olim quoque ipſe incideram, ſed vt gallina coeca granum inuenit; neſciens veram rei rationem, quam ne nunc quidem teneo. Satius itaque habeo, poſuiſſe lectiones librorum, easque lectoribus diiudicandas relinquere, quam meque lectoresque friuolis et variis coniecturis exagitare.

[69] καίτοι καὶ παρεκάλει πρότερον] atqui hortabatur antea, vt illam cauſam in forum inducerem, et obiurgabat meam

in

μεθ᾽ ἡμῶν ἔλεγεν εἶναι τοὺς νόμους. ἀλλ᾽ ἐκεῖνο [70] μὲν ἦν ἑαυτῷ τι πράττοντος. τουτὶ δὲ ἐπ᾽ ἐκείνῳ τετελεσμένα τοῦ πρὸς ἐμὲ μίσους. ἐκεῖνο μὲν οὖν ζητῶν ἐξηπάτα. ζητῶν δὲ οὐκ εἴα [71], ἀλλ᾽ ἔχων ἐπεβούλευε καὶ τῆς πάντως ἐσομένης μοι νίκης ἀποστερῶν. ὡς χαρίσαιτο τοῖς κόλαξιν, εἰς τοῦθ᾽ ὑπήγαγε τὴν δίκην, ὥστ᾽ αὐτὴν σεσιγῆσθαι τῷ μηνί [72]. ἤκουσεν ὅτι προσήκει λῦσαι καλῶς τινα δεθέντα, μέλλοντα τὴν βουλὴν ὠφελήσειν. οὐκ ἔλυσε. διὰ τί; ὅτι ὁ τοῦ [73] δεσμώτου μνηθεὶς ἦν ἐγώ. τῶν αὐτῶν δὲ παρ᾽ ἄλλου λεγομένων λόγων ἐλύετο ἂν, οὐκ ὄντος ἀχρήστου τοῦ λέγοντος τοῖς εὐςαθίου πράγμασιν, ὥσπερ ἐγώ. ἦν δὲ [74], ὡς ᾤετο, χάρις καὶ ἐν οἷς ἠπείλει θαλασσίῳ βουλεύσειν αὐτόν [75]. καὶ ἡ πρόφασις μάλ᾽ ἐπιεικής. τὸ

in ea re ceſſationem, et nobis fauere leges aiebat.

[70] ἐκεῖνο] ſic ♀ et Aug. ἐκείνῳ Morell. verum haec eius erat oratio, qui commodum ſibi priuatum aliquod venaretur, illa autem ſuperior oratio, modo a me commemorata, proficiſcebatur ab odio mei, quod iam ſe proferre et monſtrare nil verebatur. poſteaquam perfectum et comparatum id habebat, quod quaeſierat. decipiebat ergo et diſſimulabat adhuc quaerens id, quod quaerebat.

[71] ζητῶν δὲ οὐκ εἴα] loco huius ſecundi ζητῶν olim ſuſpicabar leg. eſſe εὑρών. hac ſententia: εὑρὼν δὲ οὐκ εἴα, ſcil. δικάζεσθαι vel εἰσάγειν τὴν δίκην, inuento autem eo, quod quaerebat, inducere nos cauſam et deferre in forum non ſinebat; ſed gaudens parta praeda ἐπεβούλευε, inſidiabatur mihi, fraudansque me victoria, quam paene iam manibus tenebam, quo rem adulatoribus ſuis gratam faceret, ad eam procraſtinationem extraxit cauſam, vt iam prae diuturnitate conticuerit, et ad obliuionem ſilentiumque deciderit.

[72] τῷ μηνί] ſic libri, ſed cum differentia interpunctionis. σεσιγῆσθαι τῷ μηνί. ἤκουσεν ὅτι — ſic dat Morelliana interpunctum hunc locum. Contra Auguſtanus ſic. σεσιγῆσθαι. τῷ μηνὶ ἤκουσεν ὅτι, — olim conieceram σεσιγῆσθαι τῷ μήκει. *prae diuturnitate.* tum ingreditur nouum caput accuſationis.

[73] ὅτι ὁ τοῦ] priorem articulum ὁ ex Aug. addidi

[74] ἦν δὲ, ὡς —] nouum caput accuſationis.

[75] αὐτὸν] ſic Aug. cum leni. dedi de meo αὑτὸν cum aſpero. in Mor. eſt αὐτῷ. erat autem, ipſi ſi credimus auctori, erat

κύριον ὄντα ἐκεῖνον τῶν δεδειγμένων ἡμῖν λόγων αἰτοῦντι μὴ [76] διδόναι τηροῦντα τὴν δίψαν [77]. ὁ δὲ [78] ἐδίψησε μὲν τούτων οὐδὲ πώποτε [79], δοκεῖν δὲ ἐβούλετο, κερδαίνειν ἴσως τι νομίζων εἰς δόξαν οἷόν τι καὶ [80] περὶ τὸν υἱὸν [81], § ὃν ποτὲ μὲν [82] ἄξειν [83], [ποτὲ δὲ μεταπέμψεσθαι [84],] ποτὲ δὲ πέμψειν λέγων ὡς ἐπὶ βελτίω ῥεύματα, εἶχεν [85] ἐν Τύρῳ τε καὶ τοῖς χείροσιν, ὡς αὐτὸς ἔφασκε, λόγοις, πρὶν δὴ [86] ἡ ἀρχὴ δεῦρο μετὰ τῶν ἀδελφῶν τὸν νεανίσκον ἐκάλεσε. καὶ μὴν εἰ μὲν [87] ἐκέκτητο τῶν ἡμετέρων λόγων,

haec quoque gratis et officiositatis genus, quod ista minatus est Thalassio. Causa minarum erat illa sane amica et officii plena. Thalassium scilicet, penes quem essent orationes a me habitae, sibi earum communicationem postulanti negasse, eoque sitim suam sustinuisse, non sedasse.

[76] μὴ] sic Aug. μοι Morell.

[77] δίψαν] sic Mor. δίψην Aug. sed cum α super η.

[78] ὁ δὲ] atqui ille, Eustathius puta, nunquam sitiuit, h. e. appetiit, desiderauit commentationes meas.

[79] οὐδεπώποτε] sic Aug. οὐδέποτε Morell.

[80] οἷόν τι καὶ] sic Aug. addens τι, quo caret Morell.

[81] περὶ τὸν υἱὸν] scil. ἐγίγνετο vel ἐποίει.

[82] ὃν ποτὲ μὲν] sic Aug. omissis ψευδῆ τι quae duo vocabula Morelliana pone ὃν inserta dat.

[83] ἄξειν] modo aiebat Eustathius, se operam daturum, vt filium suum Tyro ad me Antiochiam ipse adduceret.

[84] ποτὲ δὲ μεταπέμψεσθαι] sic Aug. in futuro. pro postrema voce dat Morell. μεταπέμψασθαι in aoristo. mihi videtur totum hoc comma, seu tria haec vocabula delenda esse et propterea vncis inclusi.

[85] εἶχεν] id est ὅμως εἶχεν quamquam dictitaret, modo filium a se ipso ad me adducendum, modo mittendum, vt ad riuos salubriores, tamen eum retinuit Tyri, et in disciplina, vt ipse (Eustathius) aiebat, deteriore.

[86] πρὶν δὴ —] donec magistratus ille, quem nunc gerit, filium illum natu maiorem vna cum fratribus huc adduxit vna cum patre. h. e. quum Eustathius adhuc praeses Phoeniciae esset; nam postmodum, huc veniens pater, filios secum adduxit, et disciplinae meae commisit erudiendos.

[87] καὶ μὴν εἰ μὲν] atqui si Eustathius potitus erat meis orationibus, et eas possidebat, antequam eas a Thalassio postulauit, quod ait se fecisse, non

γων, ȣ̓κ ἐδίψη[88] κατὰ τὸν αὐτȣ̃ λόγον[89]. εἰ δ' ȣ̓κ ἦν κεκτημένος, ȣ̓κ ἐπεθύμει. πῶς γὰρ ȣ̓κ ἂν εἶχε βȣλόμενος; τί ȣ̃ν ἔδει παίζειν, καὶ προσποιȣ́μενον ἐρᾷν ὧν κατεφρόνει, γενναῖον ὑβρίζειν ἄνθρωπον ἀπειλῇ θεȣ̀ς φοβȣ́μενον, φίλȣς αἰσχυνόμενον, δίκαιον, σώφρονα κρατȣ̃ντα μὲν γλώττης, κρατȣ̃ντα δὲ ἡδονῶν[90]. τȣ̀ς μὲν κόλακας ἐλεȣ̃ντα[91], τοσȣ̃τον κολακείας ἀπέχοντα, τȣ̀ς δ' ἐν[92] τῷ λοιδορεῖν ζῶντας ἀμυνόμενον σιωπῇ. ἤτεις δι φθέραν[93] ȣ̓χ ὡς ἐγγραψάμενος[94] ἔχῃς τὰ κεῖθεν[95]. ἀλλ' ὅπως αὐτὴν ἐκεῖθεν[96] τȣ́τȣ δὲ ȣ̓κ ἐραςȣ̃

μηδὲ

non potuit Thalassius sitim earum suam remorari et ardentem sustinere: sitim enim quandam suam, si dis placet, iactat.

88 ἐδίψη] sic Aug. ἐδίψα Morell.

89 κατὰ τὸν αὐτȣ̃ λόγον] sic 2 et Aug. κατὰ τῶν αὐτȣ̃ λόγων Morell. vt eius verbo vtar. id quod ille quidem prae se fert verbis. sin autem rursus nullas vnquam secum habuit Eustathius meas orationes, falsum est, et mentitur, quum ait, earum se desiderio teneri. qui enim potuisset fieri, vt illis careret, si vnquam vere et bona fide voluisset illis potiri. significasset modo mihi suum earum desiderium, et statim eas ad ipsum misissem. quid igitur opus erat, cauillari, et quas res contemneret, earum rerum simulato studio insultare viro amplissimo, incutiendis minarum terroribus, idque ei, qui deos revereretur, — laudat nempe Thalassium, vsque ad finem fere paginae.

90 ἡδονῶν] sic Aug. ἡδονῆς Morell.

91 κόλακας ἐλεȣ̃ντα] miseratur adulatores, tantum abest, vt ipse adulationi sit deditus.

92 τȣ̀ς δ' ἐν] coniunctionem δὲ, qua caret Morelliana, ex Aug. addidi.

93 ἤτεις διφθέραν] sic Aug. ὥςεις διφθ. Morell. Vnde olim efficiebam ὥς' εἰ ἤτεις διφθ. postulabas (Thalassium puta) codicem (ipsius, quo meas lucubrationes compactas haber.)

94 ἐγγραψάμενος] sic libri. ego vero nullus dubito, legi esse ἐκγραψ. non quo curares, a librariis tuis illinc exemplum tuos in visus exscribi, eoque facto haberes isto codice comprehensa.

95 ἔχῃς τὰ κεῖθεν] sic Aug. ἔχθιςα κεῖθεν Morell.

96 αὐτὴν ἐκεῖθεν] sic libri. ego vero malim αὐτὴν ἐκείνην. Sed quo codicem illum ipsum Thalassii haberes atque teneres,

μηδὲ στατῆρι τὰ παιδικὰ τιμᾶν [97]. τί οὖν ἠδίκει [98] μὴ διδοὺς τῷ μὴ ἀποδώσοντι; κτήσασθαι δὲ οὕτω βούλεσθαι καὶ τὰ οὐ πολλοῦ λόγου πάντως [99] ἂν εἴη. σὺ δὲ ὅστις εἰς ἐμὲ, δεδήλωται μὲν οἷς ἔφην, εἰ καὶ πολλὰ παραλέλειπται. σαφὲς δὲ ἔσται καὶ τῷδε [100]. τοῖς γὰρ ἐν τῷ διαφθεῖραι τὰ πρὸς τὸν διδάσκαλον δίκαια κακοῖς ἐξελεγχθεῖσι [1] συζῇς, σύνει [2], συνδιατρίβεις, ὁμιλεῖς, συνδειπνεῖς, συμπίνεις, συναριστᾷς. κἂν αὐτοῦ [3] βουληθῶσι καθεύδειν, ἐξουσία πολλὴ, καὶ τὸ κωλύον οὐδέν. οἱ δ' ἐν ἑκάστῳ τούτων λόγοι κατὰ τῶν ἐμῶν τρόπων [4], ἔχοντες μὲν ὑγιὲς οὐδὲν, πολλὴν δὲ ἡδονὴν ἀμφοτέροις, τοῖς τε ψευδομένοις, τῷ

τε

res, seruaresque tibi proprium.

[97] οὐκ ἐραστοῦ μηδὲ στατῆρι τὰ παιδικὰ τιμᾶν] amatoris non est, delicias suas ne aurei quidem unius numi aestimare. h. e. dici nequit is aliquid amare, si in id ne vnum quidem numum aureum impendere velit. Atqui tu, Eustathi, in exscriptionem lucubrationum mearum e codice Thalassiano ne numum quidem aureum erogare voluisti. Ergo recte negabo te earum amore vnquam captum fuisse.

[98] τί οὖν ἠδίκει —] quid est ergo, quod Thalassius in eo peccarit, si tibi negauit id, quod tu ei redditurus non eras? Hoc autem modo acquirere velle vel ea quoque, quae non magni sint pretii, facile est, et cuiusuis de triuio hominis etiam abiectissimi.

[99] πάντως] sic libri, malim παντὸς, id est τοῦ παντός, tralaticium est et cuiuscunque.

[100] τῷδε] sic ♀ et Aug. τόδε Morell.

[1] ἐξελεγχθεῖσι] sic ♀ in Aug. est simplex ἐλεγχθεῖσι. ἐξελεγχθεὶς dat Morell. id est τούτοις, οἳ ἐξηλέγχθησαν κακοὶ ὄντες ἐν τῷ διαφθεῖραι τὰ δίκαια τὰ τῶν μαθητῶν πρὸς τὸν διδάσκαλον. tu enim conuersaris iis, et eorum conuictu vteris, qui conuicti sunt animi mali et ingrati in eo, quod violarunt iura, a discipulis magistro debita. h. e. illis, qui me, eorum qui olim fui magister, nunc exagitant, et cornua mihi opponunt, improbi discipuli et ingrati.

[2] σύνει] sic Aug. et margo Morell. in cuius texto est συνίεις. illud σύνει (vna es) est a verbo σύνειμι vna sum cum aliquo, familiariter eo vtor.

[3] αὐτοῦ] eo ipso in loco, vbi tecum epulantur et potant, et helluantur.

[4] κατὰ τῶν ἐμῶν τρόπων] subaudi εἰσὶ, vel γίγνονται, vel λέγονται.

τε ἀκούοντι, καὶ ὅ, τι ἂν ἐκείνοις δόξῃ, τοῦτο δεῖ κρατεῖν, κἂν τἀναντία βούλωμαι. παῖδες μὲν γὰρ αὐτοῖς οὐκ εἰσὶ, χρυσὸς δὲ πολὺς, καρπὸς πατρῴας πονηρίας [5]. πρεσβυτέρων δὲ νεωτέρους [6] οἶδεν ἀποφέρειν ἡ μοῖρα. ὠνεῖτ' οὖν τῇδε [7] τῇ θεραπείᾳ διαθήκην ἑαυτῷ συμφέρουσαν. θηρατῇ δὲ τοιούτῳ καὶ πάντα [8] ἐλάττω νομίζοντι χρημάτων, εἰκότως τοὐμὸν ἐν οὐδενί. τί οὖν μὴ ταῦτα ὁμολογεῖ, καὶ οὕτως ἀπολογεῖται, ἀλλ' ἀξιοῖ πείθειν *, ὑβρίζων [9] περιφανῶς, ὡς τιμῶν οὐ πέπαυται. ὅς γε καὶ διὰ τοῦ πολλὰ ἀγαθὰ αὐτῷ συνειδότος θυρωροῦ χθὲς ταὐτὸν ἐποίησε, μιμουμένου [10] τὸν διδάσκαλον. ὡς γὰρ ἔλαβεν ὁ τοιχωρύχος [11] γράμματά μου, μεμφόμενα δεσμὸν

γονται. Sermonesque, quos illi identidem inter se caedunt, in prandendo, in coenando, etc. omnes sunt vel habentur in mores meos.

[5] *καρπὸς πατρῴας πονηρίας*] haereditas a patribus accepta tradita, qui eam artibus nequissimis accumulauerant.

[6] *νεωτέρους*] sic Aug. *νεωτέροις* Morell. videtur auctor sic reliquisse. *πρεσβυτέρων δὲ πολλάκις προτέρους τοὺς νεωτέρους οἶδεν ἀποφέρειν ἡ μοῖρα*. *Saepe sors iuniores auffert* (h. e. de medio tollit) *priores senioribus*, h. e. ante seniores. quamquam, ait, amici Eustathii hi, quorum haereditates Eustathius captat, ipso sunt multo iuniores, tamen sperat ipsos ante se vita esse excessuros; quia saepe fiat, vt iuniores ante seniores decedant.

[7] *ὠνεῖτ' οὖν τῇδε*] sic Aug. *ὧν αἰ τὸ τῇδε* Mor. vnde olim efficiebam *ὧν ὠνεῖτο τῇδε* — redimebat igitur Eustathius hac sedulitate officiositatis testamentum [id est haereditates.]

[8] *καὶ πάντα*] hic loci non est *καὶ* copula, sed *καὶ πάντα* tantundem est atque *ἅπαντα*. tali aucupi, nihil non pecuniis posthabenti, mirum si ego nullo in loco sum.

[9] *ὑβρίζων*] sic dedi de meo. in libris est *ὑβρίζειν*. Sed, quamquam palam et aperte mihi insultat, tamen vult mihi persuadere, se nunquam finem fecisse mei honorandi.

[10] *μιμουμένου*] sic ♀ et Aug. *μιμούμενον* Morell. genitiuus redit ad *θυρωροῦ*. idem ausus est heri, h. e. nuper, per ianitorem suum, imitatum illum exemplum magistri, h. e. Eustathii.

[11] *ἔλαβεν ὁ τοιχωρύχος*] sic Aug. *βλάβοι ἐμὲ τοιχωρύχος* Morell. cuius margo pro *βλάβοι* (quod est nihili) dat *λάβοι*. Ianitor ille Eustathii, trifurci-

δεσμὸν μητρὸς καὶ κόρης ἄδικον, ἀπήλασε[12] τὸν δόντα τὰ γράμματα, φήσας, ȣ̓κ ἐμὰ ταῦτα, τȣ̃ δεδωκότος δὲ εἶναι. τοιȣ́τȣς[13] τȣ̀ς ἐμȣ̀ς θεράποντας ἐποίησε τῷ λόγῳ, διαβάλλων[14] μȣ τὸν βίον ἐν τοῖς ἐκείνων τολμήμασιν. εἴτ' ȣ̓κ εἰδότος μȣ ταῦτα, εἴτ' εἰδότος. καίτοι τά γε τοιαῦτα πλάττειν[15] ȣ̓ κακὸν, μέλλον τά γε λύειν[16] τι κακόν. ὅμως δέ γε[17], ὅπερ ἐλέγετο, καὶ ἦν, ἐμȣ̃, τȣ̃ τοῖς[18] ἀδικȣμένοις συναχθομένȣ, καὶ τοῖς ἐκείνων ȣ̓χ ἧττον, ἢ κεῖνοι, πληττομένȣ[19]. ὁ δὲ πολλάκις

μὲν

furcifer, homo ſceleſtiſſimus, vt literas meas accepit, a ſeruo meo ſibi redditas, domino ſuo porro reddendas a ſe; quibus litteris quaeſtus cum Euſtathio fueram,) ſeu cum obiurgaueram) de iniqua matris alicuius cum filia in vinculis detentione; perlatorem earum literarum rebus infectis repulit et ablegauit, negans eas a me exaratas, ſed ab illo, qui pro meis ſibi reddidiſſet, confictas eſſe.

[12] ἀπήλασε] ſic ♀ et Aug. ἀπέλασιν Morell.

[13] τοιȣ́τȣς —] tales oratione faciebat ſeruos meos. h. e. praedicabat eos tales eſſe. Facio aliquem oratione meo malum, cum aio malum eſſe.

[14] διαβάλλων] eoque infamabat, in inuidiam atque ignominiam adducebat meos. i. e. vnde neceſſe erat maculam aliquam mihi adſpergi, atque me videri, ſeu ſecordem dominum, ſeu improbum et nequam; ſecordem quidem, ſi neſcirem, quas nequitias ſerui mei clam me aſſimulato meo nomine agitarent; nequam autem ſi conſcius ipſis quidem eſſem fraudum eiusmodi, at ignorantiam ſimularem, quo ſi fraus pateſceret, ego culpam a me in ſeruos poſſem amoliri.

[15] τοιαῦτα πλάττειν] eiusmodi pias fraudes comminiſci, atque haec futura fuiſſet, ſi fraus fuiſſet. (vt nulla fuit, ſed mera veritas) non eſt res mala, neque damnanda, quoniam id agitur per eiusmodi fraudem, vt malum aliquod, calamitas quaepiam releuetur. Pro πλάττειν, quod habui ex Aug. eſt πράττειν in Morell.

[16] λύειν] ſic Aug. λύσειν Morell. non male.

[17] ὅμως δέ γε] at nihilominus tamen literae erant ab eo profectae, a quo eſſe dicebantur, à me puta, qui dolorem participare ſoleo cum oppreſſis iniuria.

[18] τȣ̃ τοῖς] duobus vocabulis. Sic ♀ et Aug. τȣ́τοις vno Morell.

[19] τοῖς ἐκείνων, ȣ̓χ ἧττον ἢ κεῖνοι

μὲν αὔριον ἕξων[20] τὴν ἄφεσιν εὐσέβιος ὁ γέρων, ἔργῳ δὲ ὄπω τυχὼν, τί σοι φαίνεται μηνύσειν[21]; ὃ τὸ βλάβην[22] αὐτῷ γενέσθαι τοὺς ἐμοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ λόγους; ἑτέρων ἀφειμένων ἐπ' ἄλλους καταφυγόντων, ὧν[23] οἱ οἰκέται ταλάρους καὶ σπυρίδας φέροντες.[24] ἐκεῖσε[25] βαδίζουσιν ἰχθῦς ἔχειν[26] τῷ δικαιοτάτῳ καὶ τὰ ἀπὸ τῶν δένδρων[27]. ἕτερον[28] τοίνυν οὐδὲν ἔλαττον[29]. ἥκων γὰρ εἰς τὸ βουλευτήριον ὡς μείζω ποιῆσαι[30] τὴν βουλὴν κατὰ

κεῖνοι, πληττομένου. Sic ♀ et Aug. τοῖς ἐκείνου οὐχ ἧττον ἢ κεῖνοι πληττομένου Morell. illorumque malis haud minus atque ipsi illi, qui ea mala tolerant, afficior.

[20] ἕξων] sic vno vocabulo, ♀ et Aug. ἐξ ὧν Morell. Eusebius, senior ille, saepe quidem cras habiturus remissionem. h. e. ille, quem tu saepe mihi confirmasti, cras, cras certo certius esse dimittendum, et e carcere laxandum; nondum tamen rem ipsam, h. e. emissionem et libertatem adeptus est.

[21] μηνύσειν] subaudi πρὸς τοὺς εἰδότας τὸ ἀληθές. quid putas eum esse significaturum. h. e. cuius rei eum putas documentum ignaris fore? quid putas homines vulgo ex eius exemplo collecturos esse?

[22] ὃ τὸ βλάβην] sic Aug. et margo Morell. cum ἴσως. ὃ τῷ βλ. textum Morell. nonne hoc? damno ei fuisse meam intercessionem pro ipso, cum interea alii, qui ad alios intercessores confugissent, dimissi essent.

[23] ὧν] redit ad ἄλλους. *quorum aliorum serui* —

[24] φέροντες] sic Aug. πλέκοντες Morell.

[25] ἐκεῖσε] illuc, domum Eustathii puta.

[26] ἔχειν] sic Aug. ἔχοντες Morelli textum, ἔχει margo eiusdem cum γρ. Nescio an locus hic ita sit constituendus. σπυρίδας φέροντες ἐκεῖσε βαδίζουσιν ἰχθῦς ἐχούσας ἐκείνῳ τῷ δικαιοτάτῳ — (aut, ἰχθῦς ἐχούσας τῶν λιπαρωτάτων) καὶ τὰ ἀπὸ —

[27] τὰ ἀπὸ τῶν δένδρων sunt ficus, oleae, vuae, amygdala, poma, pyra, pruna, persicae, mala armenia, aliaque id genus.

[28] ἕτερον] subaudi δέχεσθε ἔγκλημα, vel παράδειγμα τῆς αὐτοῦ πρός ἐμε φιλίας.

[29] οὐδὲν ἔλαττον] scil. τῶν προτέρων.

[30] ποιῆσαι] non improbo. ὡς ποιῆσαι idem est atque ἐπὶ τῷ ποιῆσαι. malim tamen aut ὡς μ. ποιήσων, aut ὡς μ. ποιῆσαι βουλόμενος.

κατὰ τὸν νόμον τὸν νῦν [31], οὐκ ἐκάλεσέ με ἐγγύθεν, εἰδὼς ἐγγύς με καθήμενον [32] ἐν ἀλλοτρίῳ χωρίῳ [33] καὶ ταῦτα πολλοῦ χρόνου [34] τὴν κοινωνίαν ταύτην ἑωρακότος, τῶν ἀρχόντων, εἰ καθευδήσειε, τὴν βουλὴν ἐπεγειρόντων [35]. ὅτι [36] τε οὖν ἔδει χρῆσθαι τῷ πράγματι [37] καὶ μὴ πεφυλαγμένον ἐπανάγειν. ἦσαν δ᾽ αὐτῷ λόγοι [38] πολλοὶ καὶ καλοὶ

[31] *τὸν νῦν*] ſic ♀ et Aug. *τὸν ſνῦν* Morell. poſſet hic locus aliquid conferre ad conſtituendam orationis huius aetatem, ſi conſtaret, quaenam lex his verbis deſignetur, et, ſi ea lex ſupereſſet adhuc, quo anno ſit lata. ſententia legis ea fuerit neceſſe eſt, vt Conſularis prouinciae cuiusque cum ſenatu principalis vrbis, in qua praetorium ſit, et ipſe reſideat, conſeſſus in curia publicos agitet. quaerendum hac de lege, ſicubi exſtat.

[32] *ἐγγύς με καθήμενον*] ſcholas enim habebat Libanius, in ſenaculo, eo ipſo, vbi Decuriones conueniebant. facile ergo erat, Libanium illinc arceſſere, quoties Euſtathius in curiam veniret.

[33] *ἐν ἀλλοτρίῳ χωρίῳ*] in alio aliquo ſpatio, vel conclaui, non eo, in quo decuriones conueniebant.

[34] *καὶ ταῦτα πολλοῦ χρόνου*] ſic Aug. *καὶ ταῦτ᾽ οὐ χρόνου* Morell. ſubiicere iuuat olim a me ad h. l. annotata. fort. *καὶ ταῦτ᾽ οὐ τοῦ νῦν χρόνου πρώτου τὴν κοινωνίαν ταύτην ἑωρακότος.* praeſertim cum haec aetas non prima viderit hanc communionem [virorum puta honoratorum, vel axiomaticorum, cum curialibus ſeu magiſtratibus oppidanis.] nam praefecti veteres conſueuerant curiam, ſi quando dormitaret, expergefacere. h. e. veteres quoque praefecti et conſulares non raro in curiam venerant, vt actis curialium inuigilarent, et ſi quam eorum deprehenderent ſocordiam, eam oratione graui notarent, atque corrigerent.

[35] *ἐπεγειρόντων*] ſic ♀ et Aug. *ἐπαγειρ.* Morell.

[36] *ὅτι*] ſic, vno vocabulo, Aug. *ὅ, τι* duobus Morell. neutrum intelligo. etiamſi *ὅτι* aias aptum eſſe e praemiſſo *εἰδὼς*, tamen non ſatis cohaeret, neque ſatis plena et plana eſt oratio.

[37] *τῷ πράγματι*] ſignificat illum veterem, ſed dudum intermiſſum morem, vt praefecti et conſulares in curiam venirent, et deliberationes curialium praeſiderent, et orationes ad eos haberent. Illo itaque inſtituto eſſe vtendum, et dudum omiſſum reuocandum eſſe.

[38] *λόγοι*] accipio h. l. pro cauſis

καλοὶ βουλομένῳ τι τῶν δικαίων ποιεῖν. νῦν δ' ὁμοίως ᾤετό μοι[39] προσήκειν ἀπεῖναι τῷ μυρίους ἔχοντι καταλέξαι προγόνους πεπολιτευμένους τοῖς οὐκ οἶδ' ὁπόθεν ἥκουσι. καί μοι δοκεῖ κἂν καλέσαι τινας ἐκείνων[40] ἡδέως[41], ἐμὲ παρεὶς, εἰ μὴ[42] τὴν ὑπερβολὴν τῆς ὕβρεως ἔδεισε. τὴν αὐτὴν τοίνυν αὖθις αἰτούμενος χάριν, ἣν[43] πολλάκις ὑπο-

cauſis vel argumentis dicendi. quamquam multae et praeclarae ei erant cauſae, de quibus potuiſſet verba facere, dummodo voluiſſet aliquid iuſtorum et aequorum facere.

39 ὁμοίως ᾤετό μοι] ſic Aug. ὁμοίως ὡς τὸ μὴ Morell. perinde mihi conuenire, vt a curia abeſſem, autumabat, (quamuis innumeros haberem in maioribus meis enumerare, in rep. verſatos,) atque illis, qui neſcio vnde veniſſent, h. e. peregrinis et obſcuro genere ortis. cohaeret ὁμοίως cum τοῖς οὐκ οἶδα ὁπόθεν ἥκουσι. me decere hoc arbitrabatur haud ſecus, atque decere idem viliſſimos et obſcuriſſimos quoque de ſterquilinio natos.

40 ἐκείνων] videtur mihi Euſtathius libenter vocaturus, h. e. in numerum curialium allecturus, aut ſaltim inuitaturus fuiſſe, vt congreſſibus ſuis cum Senatu intereſſent, eorum haud paucas. eorum puta, quos paulo ante dixerat, ignobilium, quos nemo noſſet vnde veniſſent, potius, quam vt me invitaret.

41 ἡδέως] ſic Aug. ἀδὲ ὡς Morell.

42 εἰ μὴ —] niſi reueritus fuiſſet extremam ignominiam, quam ſibi eo facto eſſet contracturus, ſi nempe, me praeterito, ad conſeſſus ſuos publicos in curia miſcellaneam quamcunque plebeculam admitteret.

43 ἣν] ſeruaui Morellianae lectionem hanc, praeferens eam lectioni ἧ, quae eſt in Auguſtano. Iterum itaque a me rogatus Euſtathius eandem gratiam, quam cum ſaepe eſſet pollicitus, nunquam tamen indulſerat, ſapienter (vt ipſe quidem ſibi videbatur) differebat, eludebat et a ſe in longinquum amoliebatur meam rogationem eo, quod huic rogationi meae aliam ſuam opponeret. videtur Libanius hoc dicere velle: Cum lex noua ferretur ab imperatore, Syriae praeſidente Euſtathio, vt praeſidiales conventibus decurionalibus intereſſent, et orationibus ad curias habendis eas gubernarent, venit Euſtathius quoque in curiam Antiochenam. Ibi Libanius rogabat Euſtathium, vt ſe quoque, qui in proximo doceret, ſub eodem tecto, ſub quo curiales conuenirent, in-

ὑποσχόμενος ἔδωκεν οὐδεπώποτε [44], [ἀλλὰ [45]] σοφῶς ᾤετο [46] διεκρούσατο, λόγους ἀνταιτήσας ἐμοὺς, ἐπαίνους δήπουθεν ἑαυτοῦ [47]. εἰδὼς μὲν ὡς [48] οὐκ ἐροίην, πολλῶν ἕνεκα, σχῆμα δὲ πορίζων τῷ μὴ δεδωκέναι τὴν πολλάκις ἀτιμασθεῖσαν χάριν. καὶ ἐποίει [49] δὴ τῶν λόγων τούτων ἑαυτὸν ἐραστὴν τῷ λόγῳ. ἐπεὶ τῇ γ' ἀληθείᾳ λόγος οὐδεὶς αὐτῷ τῶν ἡμετέρων λόγων. εἰ δ' ἦν, περὶ αὐτοὺς ἂν

terdum arcesseret, ad audiendas orationes eas. si quas Eustathius ad curiam esset habiturus. Recepit id quidem Eustathius facturum. sed verbis fidem rebus ipsis nunquam fecit; et quoties Libanius istam gratiam rogaret, ipse contra aliam a Libanio rogabat, quam sciebat aeque parum ab eo se impetraturum, quam ipse illam daturus erat. Ita vulpecula vulpeculam suis artibus eludebat. compensationis ergo, rogaret, orationes puta quasdam meas; quibus scilicet laudes eius ego depraedicarem. [Hoc nempe volebat Eustathius, vt persuadere vult Libanius, tametsi verbis disertis non prodebat.] bene gnarus ille quidem, me nunquam coram illo esse dicturum, idque multis de causis; effugium tamen et praetextum quaerens et parans, colorandae suae recusationi, in eo, quod ego toties aspernatus essem gratiosam ipsius obsecrationem.

44 *οὐδεπώποτε*] sic Aug. *οὐδὲ πώποτε* Morell.

45 *ἀλλὰ*] turbat orationem, quapropter vncis inclusi.

46 *ᾤετο*] sic Aug. et margo Morell. cum *γρ.* cuius textum dat *ὅτε.* profecimus quidem haud parum ad veram huius loci lectionem inuestigandam, sed superest adhuc, vt addamus *ὡς.* vt sit (omisso *ἀλλὰ*) *σοφῶς, ὡς ᾤετο, διεκρούσατο, λόγους ἀνταιτήσας ἐμοὺς, ἐπαίνους δήπουθεν ἑαυτῷ* sapienter, (vt nempe sibi videbatur,) amoliebatur et excusabat, eo, quod pro gratia, quam ego eum rogabam, aliam ipse me, quasi

47 *ἑαυτοῦ*] sic Aug. *ἑαυτῷ* Morell. nil refert.

48 *εἰδὼς μὲν ὡς*] sic Aug. sine *οὖν*, quod Morell. post *μὲν* insertum habet.

49 *ἐποίει*] sic Aug. et ♀ *ἐπῄει* Morell. ideoque se faciebat verbis et ferebat amatorem harum [id est mearum] orationum. (h. e. ideoque mirifico se studio et admiratione incredibili teneri mearum orationum dictitabat,) sed verbis modo: nam reapse nostrae orationes nullo prorsus in loco penes eum erant.

ἂν [50] οἱ δέκα μῆνες ἀνάλωντο. ἀλλ᾽ ἐκ εἰς ὃς νῦν ἀνθρώπες [51], ὃς ἅπαντες ἴσασιν. ὧν ἔν τε τοῖς γόνασιν, ἔν τε ταῖς χερσὶν αὐτῶν συνεχῶς ὁ καταγέλαςος τόκος [52]. τὰ δεδειγμένα καὶ πρὸ τῶν πλάτωνος ἀγαπώμενος. τὸ δὲ δὴ νῦν τοῦτο ὁ πολὺς ἔρως καὶ τὸ τῷ μὴ [53] τυγ-

[50] εἰ δ᾽ ἦν, περὶ αὐτὰς ἂν] sic Aug. sine spatio vacuo lacunae indicio. In Morelliana sic est εἰ δ᾽ ἦν * * ὁ περὶ αὐτὰς ἂν· οἱ δέκα μ. vnde ego hanc olim procudebam lectionem. [εἰ δ᾽ ἦν, scil. αὐτῷ λόγος τις τῶν ἡμετέρων λόγων] ὅλοι περὶ αὐτὰς ἂν οἱ δέκα μῆνες ἀνάλωντο. sin autem fuisset penes eum aliqua ratio et aliquis honor nostrarum orationum, toti illi decem menses, [quos Antiochiae cum imperio fuit] in illis meis orationibus et commentationibus ab eo essent absumti. Ex hoc loco intelligitur, Eustathium per decem menses solummodo Consularem Syriae fuisse.

[51] ἀλλ᾽ ὃς ἐκ εἰς νῦν ἀνθρώπες] id est ἀλλ᾽ ἐκ ἀνάλωντο ἂν εἰς τέτες τὰς ἀνθρώπες, εἰς ὃς νῦν ἀνάλωνται.

[52] τόκος] partus ingenii, commentarius, oratio, aliud quodcunque scriptum. τὰ δεδειγμένα] scil. ὑπὸ τοῦ Εὐςαθίε. quod Eustathius recitauit. vult dicere: qui semper gestant manibus, tractantque et legunt, voluuntque super genubus et reuoluunt orationem, ab Eustathio recitatam, quam maioris faciunt, quam ipsum Platonem. Ille autem nunc tam inuidiose iactatus amor, et τὸ τῷ μὴ τυγχάνειν ἀνιᾶσθαι λέγειν, et contestatio prae se ferentium, angi se et affligi, quod rogata non impetrent: [h. e. simulata aegritudo ob negatam a nescio quo recitationem] non ille verus amor est, sed studium emolumentorum, quo sperant a viro aliquo summi iis faciendo, quibus causae in foro pendent, propter artis oratoriae vim et facultatem, et qui vxorem duxit ex horum [quos notat Libanius] gente, ideoque se decere existimat, vt eos ornet. — Locus hic totus cum insequentibus est perobscurus, quia Libanius, homo minuti et muliebris animi, impos sui prae stulta admiratione sui, inuidentia, aemulatione, liuore, inconstantia, et quae alia sunt vitia humilis et malesani animi, eminus modo, per aenigmata, notare et adumbrare res mauult, quam exprimere et nominatim designare, praesertim minutas illas et vix commemoratione dignas, quarum in sterquilinio volutari amat.

[53] τὸ τῷ μὴ] sic ♀ et Aug. secun-

τυγχάνειν ἀνιᾶσθαι λέγειν, οὐκ ἔρως ἐστιν, ἀλλ' ἀνήρ, πολλοῦ μὲν τοῖς δικαζομένοις ἄξιος δι' ἰσχὺν τῆς τέχνης, γήμας δ' ἐκ τῆς τούτων οἰκίας, καὶ νομίζων προσήκειν αὐτοὺς εὖ ποιεῖν, ὁρῶν αὐτὸν ἄλλοσέ πη [54] φερόμενον, ὧν δ' οὐκ ἄξιον ἠμεληκότας [55], ὥστεν [56] ἥκιστα βουλόμενον εἰς ταῦτα τὰ ῥήματα, ὅτι δεῖ με λόγου τυχεῖν, καὶ ὅτι δεινὰ ἂν πάθοιμι μὴ τυχών. ἃ μὲν οὖν ἤθελεν, ἦν ἐκεῖνα [57], ἃ δ' ἠνάγκασται ταῦτα, ἃ οὐκ αὐτοῦ δίκαιον νομισθῆναι μᾶλλον, ἢ τοῦ βιασαμένου. πλὴν εἰ τοῦτο δύναιτο πείθειν ὡς ἅπαντα τοῦτον ἐκάθευδε [58] τὸν χρόνον. ἀλλ' οὐκ ἐκάθευδεν, ἀλλ' ἦν, ἐν οἷς ἦν [59]. ἐν μέσῳ ψῆφον [60] θέμενος. πάντας ἐξεληλέγχθαι [61] λόγους καὶ τὸν ῥωμύλον [62] φήσει τοῦτον ἂν σῶσαι μόνον. διὰ τί; καὶ γὰρ ἂν

secundo articulo caret Morelliana.

[54] ποι] sic Aug. πη Morell.

[55] ἠμεληκότας] sic Aug. ἠμεληκότα Morell.

[56] ὥστεν] sic Aug. ὡς Morell.

[57] ἦν ἐκεῖνα]hic ordo verborum est in Aug. inuertit Morell.

ἐκάθευδε] nisi persuadere nobis potest, toto illo decem mensium tempore se dormiuisse [h. e. nihil in magistratu suo se serio et ex animi sui sententia, sed ex aliena libidine egisse.

[59] ἐν οἷς ἦν haec tria vocabula, quae Morellianae desunt, ex Aug. addidi.

[60] ψῆφον] sic ♀ et Aug. ψήφων Morell. sed in medio versabatur, [h. e. omnibus se conspiciendum dabat eum,] qui sententiam hanc pronuntiaret, omnes coarguta esse orationes. [h. e. oratores omnino omnes a Libanio victos et infantiae conuictos esse, et cum eo comparari nullo modo posse.] sed, vt rursus inculcem, totius huius loci sententiam vix per transennam perspicio; et in vna hac oratione contra Eustathium plus molestiae deuorandum habui, quam paene ab omnibus superioribus orationibus.

[61] ἐξεληλέγχθαι] sic Aug. γ deest Morell.

[62] τὸν ῥωμύλον] sed aiet Eustathius, Romulum a se seruatum esse. Cur vero solus ille ab eo seruatus est? Nam si hoc beneficium non tulisti a me, alia quidem profecto tulisti, in quibus sunt etiam literae, qua filius tuus e ludo meo literario secum extulit a me sibi impertitas, ingentes, quae ipsi tibi visae sunt, et quae

ἂν μὴ τῦτό σοι γένηται, ἕτερα δήπυ γεγένηται, ὧν ἕν ἐςιν [63] ἃ παρ' ἡμῶν ὁ παῖς σοι [64] κτησάμενος ἔχει, μεγάλα καὶ αὐτῷ σοι δοκῦντα, καὶ τῆς εὐνῆς ἀναςήσαντά σε πολλάκις. ὐκ ἐχρῆν ῦν τύτοις [65] δοθῆναι τὴν χάριν εἰ καὶ μηδὲν ἦν προσλαβεῖν, ἢ καὶ πρὸς ἀριςέα δωρεὰς μεμνημένον ταῦτα ἂν ἔλεγες ὡς ἐπὶ δευτεραίᾳ ἀριςείᾳ λάβοι. τὸ πραχθὲν [66] δὲ ὔπω τιμῆς ἄξιον. εἰπόντος δώσεις [67]. τί ὖν ὐκ εἶπον ἤδη; ἢ ὐδὲν τά τοτε ῥηθέντα, καὶ τὰ διὰ τὰ ῥηθέντα πραχθέντα, πᾶσαν ἁπάντων θεάτρον ἀποκρύψαντα [68] τὴν βακχείαν. σὺ δὲ, τότε μὲν, ὡς ὐκ ἄλλος [69], ὡμολόγεις τετιμῆσθαι. νῦν

quae saepe te lecto surgere coëgerunt.

[63] ὧν ῦν ἐςιν] sic Aug. media vox deest Morellianae.

[64] σοι] sic Aug. σε Morell.

[65] ὐκ ἐχρῆν ῦν τύτοις] sic ♀ et Aug. ὐκ ἐχρῆν ἦν τύτοις ῦν Morell. his igitur gratiam referri nullam oportebat? nisi eadem conditione, vt ista gratia tua a me officio quodam nouo compensaretur. Aut, tune viro forti, athletae, aut militi, coronas palmasue merito, easque postulanti, praemia praeclari facinoris sui, sic occurras, vt dicas: ea ipsum praemia virtutis tum esse adepturum, cum alterum virtutis specimen ediderit? nam istud quidem specimen, quod iam edidisset, mercede dignum non videri.

[66] δευτεραίᾳ ἀριςείᾳ λάβοι. τὸ πραχθὲν] sic Aug. δευτεραίαν ἀριςείαν λάβοιτε πραχθὲν Morell. leg. videtur ἐπὶ δευτέρᾳ ἀριςείᾳ λάβοι. scil. τὴν δωρεάν. aut si ἀριςεῖα mauis, et pro accusatiuo pluralis habes, in genere neutro, leg. ἐπὶ δευτέρᾳ (scil. μάχῃ) τὰ ἀριςεῖα λάβοι.

[67] εἰπόντος δώσεις] Daturum te mihi rogatam gratiam ais, vbi orationem dixero. [de laudibus tuis, ni fallor.] Quid ergo? nonne iam tum dixi? aut an tu pro nihilo habes ea, quae dudum dixi, et ea, quae istam meam orationem insecuta sunt? tam clari puta et omnem modum excedentes plausus, vt quicquid vnquam theatra bacchantia tumultuata sunt, id hi pone se reliquerint, et obscurarint.

[68] ἀποκρύψαντα] sic ♀ et Aug. ὑποκρ. Morell.

[69] ὡς ὐκ ἄλλος] sic est in texto Aug. et ipse quoque ego olim ἄλλος conieceram in Morell. et in margine Aug. cum γρ. est sic. οἷς ὐκ ἄλλοις. tu ipse tum quidem confitebaris, te a me ornatum esse iis honoribus, quibus nemo ante te ali s.

νῦν δὲ ὡς ἀντ' οὐδενὸς δώσων, εἰ δοίης [70] λαβεῖν ἀξιοῖς πρότερον εἰ μέλλοις [71] δώσειν. καί τοι χάριν μὲν ἐκείνων [72] ἔχων ἐπὶ τὴν ἀμοιβὴν ἴθι. μικρὰ δὲ αὐτὰ [73] νομίζων καὶ οὐδὲν, θαυμαστὸν οὐδὲν, εἰ [74] μηδὲ ταῦτ' οἰήσῃ τι [75] εἶναι. ὡς οὐχὶ θαυμάσαιμ' ἂν εἰ καὶ λαβὼν οὐ δώσεις. ὅρκων δὲ τῶν σῶν αὐτὸς ἀφήρησαι [76] τὴν πίστιν τῷ πλήθει τῶν ὅρκων τῶν ὠλιγωρημένων. ὥστε καὶ ὅστις ὠνεῖται παρὰ σοῦ τὸ δίκαιον ὀμνύντος, οὐκ ἔχει θαρρεῖν. ἀλλ' ἔστιν ἐν φόβῳ μὴ τοῖς ὀμωμοσμένοις [77] τὸ πέρας οὐκ ἀκολουθήσῃ [78]. ἔστιν οὖν κἀνταῦθα δέος μὴ τὸ μὲν καὶ αὐτὸς δοῦναι φύγῃς [79], λαβὼν δὲ καὶ ἔχων καταγελάσῃς.

[70] εἰ δοίης] sic, duobus vocabulis, ♀ et Aug. εἰδοίης, vno vocabulo, Morell. nunc autem ea veteris oratione, vt, si rogatam gratiam mihi des, non relaturus, sed temere abiecturus, et gratiam prior aufferre postulas, si sperare velim aliquam abs te obtinere.

[71] μέλλοις] sic Aug. μέλλεις Morell.

[72] ἐκείνων] eorum, quae a me iam abstulisti, Eustathi, officiorum gratiam si mihi habes, age, aude illa compensare. Sin autem minuta illa habes, et pro nihilo, nil est mirandum, si ne haec quidem, quae tu a me exigis adhuc tibi praestanda, etiam nullo duces loco esse.

[73] αὐτὰ] sic ♀ et Aug. αὐτῷ Morell.

[74] καὶ οὐδὲν, θαυμαστὸν οὐδὲν, εἰ —] sic Aug. vnde posterius οὐδὲν, quo Morell. caret, addidi.

[75] οἰήσῃ τι] sic, duobus vocabulis, Aug. οἰήσοιτο (vno) Morell.

[76] ἀφήρησαι] sic, vno vocabulo, Aug. ἀφαιρεῖ σε Morell. duobus iuramentis, quae dicis, ipse tute fidem detrahis crebritate periuriorum.

[77] τοῖς ὀμωμοσμένοις] sic Aug. sine οὐκ quod Morell. inserit, sic exhibens τοῖς οὐκ ὠμομοσμένοις. vnde olim coniectando effeceram haec [μὴ ἴσα τοῖς οὐκ ὀμωμοσμ. ne exitus perinde spem suam fallat, atque si Eustathius fidem suam iure iurando non obligasset. Coniectura haec, tametsi cum lectione Aug. eodem tendit, necessario tamen veritati membranarum concedet.

[78] ἀκολουθήσῃ] sic Aug. ἀκολουθήσει Morell.

[79] φύγῃς] sic Aug. φυγῆς Morell. Ego ipse quoque olim φύγῃς conieceram, sed sic, vt locum, quem suspicarer hiulcum esse, ad hunc modum sarci-

σης. εἰ δὲ δεῖ τι καὶ ἕτερον εἰπεῖν ἀνθ᾽ ὅτου προσῆκέ μοί τι παρ᾽ αὐτοῦ γεγενῆσθαι. τῶν ὑπ᾽ αὐτοῦ γραφομένων· τὰ δὲ ἦν φλυαρία. πολλῶν μὲν ἤκουσα πρὸ ταυτησὶ τῆς ἀρχῆς, πολλῶν δὲ ἐν αὐτῇ τῶν ἐκκεισομένων [80]. ἀπὸ γὰρ δὴ τούτων ἤρχετο, οἷς ἐτιτρωσκόμην μὲν τὰ ὦτα, φέρειν δὲ ἦν ἀνάγκη, καὶ τὸ δεινότατον, καὶ ἐπαινεῖν. ὥς οὐδὲν ἔδει παρ᾽ ἡμῶν [81] ἕτερα καὶ αἰτεῖν. πεποιημένων μοί τινων χάριτος ἀξίων. τῷ δὲ [82] εἰς ἡμᾶς ἀγαθὸν οὐδὲν, οὔτε πρότερον, οὔθ᾽ ὕςερον. ἐπεὶ καὶ τὴν δίκην αὐτὴν, ἀφ᾽ ἧς ἦν ἂν ἡμῖν κριθείσης [83] διαφυγεῖν ζημίαν ἄδικον, οὔτ᾽ εἰσήγαγεν, οὔτ᾽ ἔκρινεν, ὁρῶν τῶν ἀδίκων [84] τό τε πλῆθος, τό τε σχῆμα. δίκαιον μὲν

γὰρ

ſarcirem. τὸ μὲν αἰτούμενον, φυγόντος ἐμοῦ, σὺ καὶ αὐτὸς δοῦναι φύγῃς. verendum eſt, ne gratiam rogatam ſi tibi nego, tu mihi neges pariter eam, quam te rogo. rurſus autem, ſi tibi concedo, quod tu vis, tu deinde, potitus tuo ſtudio, ſpem noſtram deſeras, et nos deluſos vanitate tuorum promiſſorum irrideas. Aliud ſi fas eſt commemorare, dicere audeat velim, qua re promeritus ſim, vt de me iſta ſcriberet, quae ſcripſit, nugacia, anilia? Multa iſtiusmodi ad aures meas peruenerunt, ab eo iactata, et antequam hunc magiſtratum capeſſeret, et cum eum gereret. quae cum vulnerarent animum meum, τῶν αἰκισαμένων, (ſic enim leg. in aoriſto) ferenda tamen erant, et, quod acerbiſſimum, vel laudanda quoque. Nil itaque neceſſe erat, eum nouam gratiam abs me flagitare, qui nonnulla feciſſem, redhoſtimento digna: ab illo autem ad me boni nihil eſt profectum, neque dudum, ante initum magiſtratum, neque poſtea. nam et ipſam illam cauſam, a qua ſecundum nos iudicata licebat nobis mulctam haud meritam effugere, neque in forum introduxit, neque diſceptauit. Haec olim, quae nunc omnia non probo:

[80] ἐκκεισομένων] ſic Aug. αἰκισομένων Morell. neutrum intelligo. neque priſtina mea coniectura αἰκισαμένων mihi nunc placet.

[81] παρ᾽ ἡμῶν] ſic Aug. παρ᾽ ἡμῖν Morell.

[82] τῷ δὲ] ſubaudi πεποίηται.

[83] κριθείσης] ſic Aug. κριθεῖσι Morell.

[84] ὁρῶν τῶν ἀδίκων] ſic ♀ et Aug. ὁρώντων ἄδικον Morell. propterea, quod improborum videret globum et numerum, et ſplendorem, atque auctoritatem. nam iure quidem illi nullo fidebant; at numero

abun-

γὰρ εἶχον. οὐδέν. πολλοὶ δὲ ἦσαν. τὸ δ' εἶναι πολλοὺς, νενοσηκυίᾳ μέν γ' ἀρχῇ [85] φοβερὸν, ἐῤῥωμένῃ δὲ οὔ. καὶ ἅμα οὐδεὶς ἦν ἐμοῦ λογος αὐτῷ πεπεισμένῳ λόγους ποιεῖν καλοὺς [86]. τοιοῦτος εἰς ἡμᾶς ὁ γεννάδας οὗτος. ὅςις ὅτι μὴ τῆς ἀρχῆς αὐτῷ λυθείσης [87] πεσόντες ἐκλαύσαμεν, ἀγανακτεῖ. ἔδει δὲ ὡς ἔοικεν ἐπ' αὐτὴν * ἐρχομένου [88] τοῦτο πεπρᾶχθαι.

abundabant. qui validus est ad vincendum titulus.

[85] μέν γ' ἀρχῇ] sic Aug. μὲν γὰρ ἀρχὴ (in nominatiuo) Morell. terret coniuratorum multitudo, magistratum infirmum et velut aegrotantem, quanquam fortem et robustum nil terret. Praeterea ideo me contemnebat, quod ipse sibi in animum induxerat, se posse orationes ipsum bellas conscribere.

[86] καλοὺς] sic Aug. πολλοὺς Morell.

[87] τῆς ἀρχῆς αὐτῷ λυθείσης] ergo scripta haec est inuectiua, postquam Eustathius in honore Consularis Syriae successorem accepisset. sententia est: aegre fert et stomachatur, quod, cum magistratus ipsi suus abrogaretur, non humi nos abiecimus, non plorauimus, sed aequo animo id tulimus. atqui oportebat non tum lamentari, cum illi potestate decedendum erat, sed tum potius, cum ad eam capessendam accedebat.

[88] ἐρχομένου] sic dedi de meo. nam in libris est ἐρχόμενον. Sic tandem aliquando scopulum hunc, non salui quidem, nam saepissime offendimus, sed vt potuimus, praeteruecti sumus.

LVI.

ΠΡΟΣ ΑΝΑΞΕΝΤΙΟΝ [1]

Ὁρῶν σε πρὸς τὰς παρὰ τοῦ πατρὸς, ὦ φίλτατε, τεταραγμένον ἐπιστολὰς [2], καὶ ἅμα τῶν ἐνταυθοῖ [3] τινας αἰσθανόμενος ταὐτὰ ποιοῦντας τοῖς γράμμασιν [4], οἶμαι δεῖν ποιεῖν [5] ἀφ' ὧν ἔσῃ βέλτιον βεβουλευμένος. ἴσως μὲν γὰρ ἔσται τι [6] καὶ τῷ συμβούλῳ. πολὺ μέντοι τῷ πεισθέντι [7] μεῖζον, ἢ τῷ πεπεικότι [8], τὸ κέρδος. τὰ μὲν οὖν ἀγγελλόμενα [9] περὶ τὸν σὸν εἶναι νυνὶ πατέρα διὰ

τὴν

[1] Sic quidem in Aug. exaratum est hoc nomen, item in editione Bongiouannii. verum in codice Palatino appellatur Auxentius.

[2] *ἐπιστολὰς*] quibus Auxentius domum reuocatus erat ab Antiochia, e medio cursu studiorum literariorum, quem sub oculis Libanii agebat, ad obeundas domi functiones curiales.

[3] *τῶν ἐνταυθοῖ*] subaudi *σοι φίλων καὶ ἐπιτηδείων.*

[4] *ταὐτὰ ποιοῦντος τοῖς γράμμασι*] id est *σε ταράττοντας καὶ θορυβοῦντας.*

[5] *ποιεῖν*] scil. *ταῦτα* sapit non nihil latinismum. *duxi faciendum esse, vt statueres aliquanto sapientius.*

[6] *ἔσται τι*] subaudi ex insequentibus *κέρδος.*

[7] *τῷ πεισθέντι*] tibi, Anaxenti.

[8] *τῷ πεπεικότι*] sic August. idem coniectura quoque Bongiouannius deprehendit, in cuius codice fuit *πεποιηκότι*, quod is in editione sua exhibuit. id est, mihi consilii auctori.

[9] *τὰ μὲν οὖν ἀγγελλόμενα*] molestiae et sollicitudines, terroresque, quibus nunc teneri et circumagi tuum patrem, tuae huius ad nos profectionis ergo, fama est; quem et rebus acerbis et verbis contumeliosis maiorem in modum laedi atque cruciari audimus, ea merito nos quoque vehementer sollicitos animique deiectos habent.

τὴν σὴν ὡς ἡμᾶς ὁδὸν, τὰ μὲν ἔργοις, τὰ δὲ λόγοις, τῷ πάσχοντι λύπην οὐ μικρὰν ἔχοντα ἑκάτερα, καὶ ἡμᾶς ἂν εἰκότως λυποίη. μὴ γάρ με ὑπολάβῃς ἐθίζειν σε τοῦ γεννήσαντος ὀλιγωρεῖν. ἅ τε γὰρ οἱ νόμοι λέγουσιν, οἶδα, καὶ πρὸς τοῖς ὑπ' ἀνθρώπων κειμένοις τούτοις, τὸν τῆς φύσεως οὐκ ἀγνοῶ, καὶ ὅτι μετὰ τοὺς θεοὺς τοῦτο [10] τίμιον, καὶ ὅτι τούτῳ τὰ μέγιστα τῶν χρεῶν ὀφείλομεν, καὶ οὐκ ἔλαττω γ' ἢ πατρίσι, καὶ ὅτι χείρων τῶν θηρίων ὁ περὶ ταῦτα ἁμαρτάνων. πᾶν γὰρ ἀδίκημα τοῦδε μετριώτερον, καὶ πολεμίων ἐπιόντων δεῖ γονεῦσιν ἀμύνοντα δέχεσθαι μεθ' ἡδονῆς πληγὴν, ἀφ' ἧς ἔστιν ἀπελθόντα [11] θαυμάζεσθαι. καὶ, τό γε ἐπὶ τὴν δόξαν ἧκον, ζῆν τε ἀεὶ καὶ εἶναι. πατρὸς δὲ προδότῃ, καὶ κακῷ περὶ τὰς τοιαύτας ἀμοιβὰς, μήθ' ὁμωρόφιός [12] ποτε γενοίμην, μήτε ὁμοτράπεζος, μήθ' ἑκὼν, μήτ' ἄκων. καὶ ταῦτα οὐκ ἄλλῳ παραινεῖν ἄμεινον, ἢ ἐμαυτῷ. δυοῖν τε γὰρ ἐπιδείξεοιν [13], τῆς μὲν περὶ τὸν πατέρα, τῆς δὲ περὶ τὴν μητέρα τὴν μὲν ὑπὸ τοῦ ταχέως ἐκεῖνον ἀποθανεῖν, ἀφῃρέθην. τὴν δὲ οὐ φαύλην οἶμαι πεποιῆσθαι. ὥστε μοι καὶ μιμητὰς γενέσθαι τινας, τῆς οὔσης μοι δόξης [14] ἐπὶ τοῦτο [15] ἀγούσης. καὶ νῦν εἰ ἐπανήκων παύσεις μὲν τοῦ κα-

κῶς

[10] τοῦτο] scil. τὸ τῶν γονέων πρᾶγμα vel μέρος. verbo, οἱ γονεῖς.

[11] ἀπελθόντα] scil. ἐκ τοῦ ζῆν, h. e. τελευτῶντα. quo e vulnere si contingat filium mortem oppetere, publicam id ei admirationem conciliabit, vitamque immortalem, in gloria puta. Seu vitam gloriae nunquam desituram.

[12] ὁμωρόφιος] per ω in secunda syllaba, 2 et Aug. per omicron Veneta.

[13] ἐπιδείξεοιν] sic Aug. ἐπιδείξεων Morell. Nos dicturi essemus. *von den beyden Lectionen. die ich hätte aufsagen sollen.*

[14] τῆς οὔσης μοι δόξης] ad οὔσης subaudi ἐκ τούτου vel παρὰ τοῦτο. quoniam gloria mihi ex hac re parta (vel nata) eos ad illud (me imitandi studium) impellebat.

[15] ἐπὶ τοῦτο] scil. τὸ γενέσθαι ἐμοῦ μιμητὰς ἐν τῷ τοὺς γονέας εὖ ποιεῖν.

κῶς ποιεῖν τοὺς ἐπιβουλεύοντας [16], ἀνελὼν δὲ τὰ δυσχερῆ, λεῖον αὖθις καὶ ἀπράγμονα τῷ πατρὶ καταστήσεις τὸν βίον, σπεῦδε, μὴ μέλλε, πορεύου. καὶ τοῦτό γε οὐκ ἂν οἶμαι τὸν ἑρμῆν [17] οὐκ ἐπαινέσαι. εἰ δὲ τὸν μὲν νῦν ἐχθρὸν [18] οὐδὲν ἂν μεταβάλοι, οὐδ᾽ εἴσεται [19] χάριν ὧν αὐτὸς ἠνάγκασεν, οὐδὲν ἑκὼν [20] ἔπραξας ἃ [21] μὴ βουλόμενος ἦξας ἰσχυρότερα ποιήσεται, τί τὸ κέρδος τοῖς νῦν οὖσι δυσκόλοις προσθεῖναι τὴν περὶ τοὺς λόγους ζημίαν; ὅτι μὲν γὰρ ὡς ἐπὶ τί βέλτιον ἥκεις [22], αὐτὸς ἥκων ὡμολόγησας; οὐ γὰρ ὅπως ἴδοις τὴν πόλιν, ἀφῖξαι, ἀλλ᾽ ἦν αἴτιον οἱ λόγοι, εἶναι δὲ ὁμοῦ παρ᾽ ἄλλοις καὶ τῶν τῇδε μετέχειν, οὐχ οἷόν τε. ἀλλὰ μὴν οὐδεὶς ἐγγυητὴς [23] ὡς

ὁ

16 τοὺς ἐπιβουλεύοντας] ſcil. τῷ σῷ πατρί.

17 τὸν ἑρμῆν] non vereor, ne Mercurius hoc coeptum improbet, ſiue quatenus viis et itinera agentibus praeſt, ſiue quatenus literis et eloquentiae, quibus tum Anaxentius operam dabat.

18 ἐχθρὸν] videtur aliquis in eo oppido, vnde Auxentius oriundus erat, fuiſſe ſophiſta, qui, aegre ferens, Auxentium e ſua diſciplina ad Libanii ludum tranſiſſe, iam illo profecto tumultuaretur, et eum domum retrahere laboraret, praetextu eo vſus, neceſſe eſſe, vt Auxentius functiones curiales in patria obiret.

19 εἴσεται] ſic ♀ et Aug. οἴσεται Veneta. εἴσεται ſciet, id eſt, habebit tibi gratias eius conſilii ſuſcepti, ad quod ſuſcipiendum ipſe te vi adegit atque compulit; vt nempe eius diſciplina relicta ad meam te conferres.

20 ἑκὼν] ſic libri. malim ἥκων. nihil effeciſti tua illa domumitione, vel reditu.

21 ἃ] ſic libri, malim καὶ ἄ. et, quae, quod nolebas fieri atque manere, ideo domum te receperas, ea firmiora atque multo grauiora reddet. i. e. odium tui et ex eo natas moleſtias, quas patri tuo tibique et tuis reliquis neceſſariis creavit. Nam, quod huc veniſti, meaeque te fidei et inſtitutiocommiſiſti, eo palam profeſſus es, te meas literas illius prioris tui magiſtri literis praeferre, neque alia ſpe atque mente ſuſcepiſſe huc proficiſcendi conſilium, quam quod tibi viderere maiores a me literarum fructus percepturus eſſe, quam ab illo percepiſſes.

22 ἥκεις] ſic libri. malim tamen aut ἥκοις, aut ἧκες.

23 ἐγγυητὴς] ſic Aug. et ſic con-

ὁ δυσμενὴς ἐκεῖνος [24] καὶ πικρὸς καὶ χαλεπὸς ἐκβαλεῖ μὲν ἐκ τῆς ψυχῆς τὴν ἀπέχθειαν, σπείσεται [25] δὲ πρὸς τὸν λελυπηκότα, ἀντὶ δὲ τοῦ κακὰ παρέχειν, τῶν, εἴ τις ἐπ' αὐτὸν [26] ἴοι, συμμαχησόντων ἔσαι. ἀλλ' ἀνιάσει μὲν ἐκεῖνον [27], οἷσπερ νῦν, ἢ καὶ ἔτι πλείοσι. προσθήσει δέ σε τῷ πατρὶ, νομίζων αὐτῷ δίκην ὀφείλεσθαι παρ' ἀμφοῖν, σοῦ μὲν, τὴν τοῦ τῶν ἐμῶν ἐπιθυμῆσαι, τοῦ πατρὸς δὲ, τὴν τοῦ συγκεχωρηκέναι [28]. καί τοι μὴ νόμιζε τὸν μὲν ἔμπειρον πραγμάτων ἐλαύνεσθαι καὶ πάσχειν κακῶς, πατέρα τὸν σὸν, σὲ δ' ἂν τὴν ἐκείνου [29] δύναμιν διαφυγεῖν, ἣν ἐκ τοῦ μόνος κατειληφέναι τὴν πόλιν ἔχει. ἐὰν οὖν ἐξ αἰτίας ψευδοῦς ἐπιςήσας σοι συκοφάντην, ἢ ὅλως ἀναρπάσῃ [30], ἢ δήσῃ [31] (πολλοὺς δὲ ἴσμεν πολλοῖς τοιαῦτα ἄρχοντας κεχαρισμένους) πότερον τῷ πατρὶ λελυκὼς ἔσῃ συμφορὰς, ἢ τῶν [32] οὐσῶν ἐκείνῳ κεκοινωνηκώς; οἶδα δ' ἔγωγέ τισι τὸν δεσμὸν ἐξ ἐπιβουλῆς ἐνεγκόντα [33] θάνατον. ὃ σύ γε μηδ' ὄναρ πάθοις. ἐρεῖς νὴ

δία

conieccerat quoque Bongiouannius, qui e codice suo ἐγγυητὰς dedit. Subauditur ἐςί.

[24] ὁ δυσμενὴς ἐκεῖνος] est ille idem sophista, Libanii aemulus. v. p. 235, 18. edit. Venetae.

[25] σπείσεται δὲ πρὸς τὸν λελυπηκότα. et cum auctore suae aegritudinis [h. e. cum patre tuo] pacisceur atque in gratiam redibit. πρὸς quod Venetae deest, addidi ex ♀ et Aug.

[26] αὐτὸν] eundem illum λελυπηκότα irarum et molestiarum suarum auctorem, h. e. patrem tuum Auxenti.

[27] ἐκεῖνον] patrem tuum iisdem modis anget et cruciabit, quibus nunc cruciat.

[28] συγκεχωρηκέναι] subaudi σοι τὸ ἐπιθυμῆσαι τῶν ἐμῶν λόγων καὶ διατριβῶν.

[29] ἐκείνου] illius inimici tui patrisque.

[30] ὅλως ἀναρπάσῃ] sic libri. malim σ' (id est σε) interponi.

[31] δήσῃ] subaudi haec in parenthesi: facile autem fiat, vt eius rei veniam et facultatem ipsi det praeses vester; nouimus enim, praesides multos multis sophistis hoc gratiae genus petentibus indulsisse) —

[32] ἢ τῶν] id est ἢ μᾶλλον τῶν —

[33] ἐνεγκόντα] sic Aug. compositum ἐπενεγκόντα dat Veneta.

δεῖ χρηςὸς ἔσεσθαι περὶ αὐτὸν [34] καὶ δίκαιος, καὶ ποιήσειν ὐδὲν ἔτι τοιῦτον [35]; καὶ τίς ὅρκος εἶναι δόξει φοβερὸς, ὃς τῆς ἀπιςίας ἐκείνυ περιέςαι; ἡγήσεται γὰρ ἀναβολὴν εἶναι τῆς γνώμης τὸν ὅρκον, καιρῦ δὲ διδόντος πάλιν σε τὸν αὐτὸν ἔσεσθαι, καὶ τῶν αὐτῶν ἀντιλήψεσθαι διατριβῶν καὶ λόγων. ὐκῦν μισήσει μὲν ταῦτα λογιζόμενος, μισῦντα δὲ ἕξει σε, τὸν ὑφ᾽ ἑαυτῦ [36] μισύμενον. ὕτω δὲ πρὸς ἀλλήλυς ἔχοντας ἓν ποιμαίνειν ποίμνιον [37] καὶ χαίρειν μὲν τοῖς ἀλλήλων κακοῖς, προσποιεῖσθαι δὲ τοῖς ἀγαθοῖς [38], εἰ καὶ μὴ κείνῳ δεινὸν, σοί γ᾽ ἂν εἴη, βελτίςῳ γε ὄντι καὶ δικαίῳ καὶ ὡς ἀληθῶς ἐλευθέρῳ. ζῆν γὰρ ἀνάγκη σὺν ἀηδίᾳ γε καὶ τῷ μοχθηρὸν ἑαυτὸν ὑπολαμβάνειν [39], καὶ τῷ κατεγνωκέναι μὲν ὧν ποιεῖς, φυγεῖν

[34] αὐτὸν] illum tuum patrisque tortorem, Sophiſtam.

[35] τοιῦτον] ſic Aug. τοιῦτο Veneta. talia inpoſterum te non eſſe facturum, qualia antehac feciſſes.

[36] ὑφ᾽ ἑαυτῦ] ſic Aug. textum. nam in margine eſt cum γρ. idem, quod Veneta dat, ὑπ᾽ αὐτῦ.

[37] ἓν ποιμαίνειν ποίμνιον] videtur ex h. l. colligi poſſe, Auxentium vitae genus illud amplexum eſſe, eique ſe conſecraſſe, quod puerorum in literis inſtitutione continetur, et deſtinatum fuiſſe docendae iuuentuti eodem in ludo, in quo docebat ille ſophiſta, ipſi tam infeſtus.

[38] ἀγαθοῖς] in hoc vocabulo deſinit folium 251. codicis Auguſtani, tum euulſum ei eſt folium vnum, cuius adhuc ſuperſunt laciniae, exiguae, quo in folio perſcripta ſunt illa, quae in editione Veneta a p. 233, 33. ad p. 238. 7. v. τῦ πηλίως leguntur. vid. ibi annotanda. vt itaque gratulamur nobis, in Veneta ſupereſſe, quae fortuna aut ſtultitia vel furor hominum in Aug. nobis denegauit, ita rurſus ibi nobis congratulabimur, ſeruatam nobis ab Auguſtano eſſe clauſulam huius orationis, ſeu epiſtolae, bene longam, quae Venetae deeſt.

[39] τῷ μοχθηρὸν ἑαυτὸν ὑπολαμβάνειν] eo, quod tui temet pigeat pudeatque, quippe qui tibi nequam videaris eſſe. Simulator enim, aliter agens atque loquens, quam ſentit, vtique veterator et improbus eſt; neque fieri poteſt, quin ipſe, ſeſe pertentans, ſibi diſpliceat.

φυγεῖν δὲ αὐτὰ μὴ δύναϑαι. ὁριεῖ δὲ ὑμῖν [40] οὐ τὰ χωρία τῶν λόγων τὰς ὁμιλίας, οὐδὲ λουτρὰ [41] καὶ ἐργαστήρια, καὶ αἱ τῶν ἀρχόντων ὁδοὶ [42] χωρούντων τε ἄλλοσε καὶ ἐπανερχομένων. ἀλλὰ καλεῖ [43] μὲν ἐπὶ τράπεζαν ἐκεῖνος, πολλοὶ δὲ οἱ τοῦτο ποιοῦντες καιροὶ, καὶ ἄνευ γε τῶν καιρῶν πολλάκις [44] ὁ τρόπος. πολλοῖς γε ἥδιόν ἐστιν

ἂν

40 ὁριεῖ δὲ ὑμῖν] non autem loca vobis dispescent scholas, h. e. necesse vobis erit in iisdem diaetis aut porticibus docere, aut vna ambobus, aut altero in vices alterius succedente.

41 λουτρὰ] in eadem conuenietis balnea, in casdem tabernas. solebant enim literati et causidici, quum aut e scholis domum redirent, aut opperirentur tribunalium apertionem et judicum aduentum, alicubi in tabernis ad forum, tonstrinis, myropoliis, thermopolis, desidere et otium confabulando conterere.

42 αἱ τῶν ἀρχόντων ὁδοὶ] necesse item vobis erit, tum convenire, cum praesides modo venientes in vrbem cum gratulatione excipiendi atque in praetorium deducendi, modo vrbe exeuntes, ad vrbis portas comitandi et in iter deducendi sunt. aduentus praesidum ad vrbem est generis duplicis, et exitus item. aduenientes cum gratulatione excipiebantur primum capessentes prouinciam, deinde quoties ex illo itinere, quod fori per oppida agendi et prouinciae perlustrandae gratia suscepissent, redirent. rursus deducebantur cum gratulatione e praetorio ad vrbis portas et in iter, quoties ad lustrandam prouinciam, et ad fora per oppida agenda exirent; deinde cum, successore dato, plane prouincia decederent. Eiusmodi δοχαῖς exceptionibus praesidum ad vrbis portas, et προπομπαῖς deductionibus eodem, necesse erat, vt, quicquid in oppido quoque nobilitatis esset, id interesset. quapropter etiam professores literarum, vt homines ordinis elegantioris, decebat eo conuenire, genusque hoc honoris praesidibus exhibere.

43 καλεῖ] id est ἀλλὰ καὶ καλεῖ. vel οὐ μόνον δὲ ταῦτα ὑμᾶς ἀναγκάζει πολλάκις συνιέναι καὶ πολλαχοῦ συμπαρεῖαν, ἀλλὰ καὶ καλεῖ σε ὁ σοφιστής ἐστιν ὅτε ἐπὶ δεῖπνον, ἐξ ἔθους, τακτοῖς χρόνοις καὶ καιροῖς. vnde colligo, fuisse more receptum, vt professor eloquentiae, ludi alicuius literarii magister, collegas suos certis diebus, et certis de caussis atque oportunitatibus, epulis exciperet.

44 πολλάκις] sic lego et distinguo. πολλάκις ὁ τρόπος. non modo

ἂν ἢ τισιν αἰτιᾶσθαι. τί οὖν τότε ποιήσεις; τὸ μὲν γὰρ οὐχ ὑπακούειν χαλεπὸν ἂν εἴη ποιοῦντος [45], τὸ δ' ὑπακούειν ἀναισθήτου τε καὶ οὐ βουλομένου τὰ πεπραγμένα εἰδέναι. καὶ ὃν καὶ γράψαιτ' ἄν τις [46] τὸν πατέρα τε λέγων καὶ οἷα ἠδικημένος [47] οἷα ποιοῦντα τὸν παῖδα ὁρᾷ τὸν ἑαυτοῦ. καὶ μὴν εἰ μὲν ἐκείνου προαπέλθῃς [48], ἀλγῶν ἂν ἀποθνήσκοις, οὐ τυχὼν ὧν ἐπιθυμεῖς. εἰ δ' ἐκδέξαιο τεθνεῶτος αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν [49], ζητῶν ἃ λαβεῖν ἐκωλύθης,

modo certa quaedam tempora certaeque oportunitates necessitatem vna cibum capiendi vobis offerunt, sed saepe quoque rectores ludorum literariorum a suo impelluntur ingenio, et a sua quadam morum facilitate atque hilaritate, vt etiam extra illa stata tempora collegas ad epulandum secum inuitent. *πολλοῖς γε ἥδιόν ἐστιν, ἂν* [id est *ἐὰν*] *ᾖ τισι συνεστιᾶσθαι.* multi quidem eo sunt animo, vt suauius in societate epulentur, quam soli. Quis ergo tum eris, et quid tum institues, Auxenti, cum ille te sophista ad suas vocabit epulas?

45 *χαλεπὸν ἂν εἴη ποιοῦντος*] ob insequens *ἀναισθήτου* et *μὴ βουλομένου* malim hic quoque, omisso *ποιοῦντος*, legi *χαλεποῦ*. Subaudi *ἀνθρώπου*. Sit vel habeatur id hominis difficilis, morosi. aut alias accipe, quae olim ad h. l. annotaui. [ante *ποιοῦντος* videtur aliquid deesse, e. c. *ἀπάνθρωπα* vel tale quid. *recusare et spernere vocantem, erit insolens et graue, laedes enim sic humanitatem.* mihi quidem durius accidit *χαλεπὸν* cum *ποιοῦντος* copulare. si quis tamen hoc malit cum interprete, nil cum eo contendam.

46 *καὶ ὃν καὶ γράψαιτ' ἄν τις*] sit eius denique, quem parricidii reum agere et in ius vocare par sit, ostendendo quantas iniurias patri oblatas ingratus filius dissimulet atque obliuioni transmittat. Habetur enim pro indicio animi, a parentibus alienati, si liberi parentum iniurias in hostibus eorum non exsequuntur, sed cum his pacate et amice degunt.

47 *ἠδικημένος*] scil. *ὁ πατὴρ ὑπὸ τοῦ ἑαυτοῦ ἐχθροῦ.*

48 *ἐκείνου προαπέλθῃς*] ante patrem e viuis si discedas.

49 *τὴν ἀρχὴν*] videtur Auxentius sperasse, vt aliquando e vita scholastica ad ciuilem transferretur, et in officio patris, quodcunque id fuit, collocaretur.

θης, αὐτὸν ἂν κατεσθίοις [50]. ὁ πατὴρ δὲ [51] ἀδικεῖται παρὰ τοῦ κριθέντος ὑπὸ σοῦ μὴ σπουδαίου διδάσκειν. πόσοι δὲ ἄλλοι πατέρες ἀπὸ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἐξοργιζομένων τῶν διδασκόντων ὑβρίσθαι λεγόντων, χωρούντων τ' ἐπὶ τὰς τιμωρίας τῶν παρόντων, οὐκ ἐχόντων τοὺς ἀπηρκότας λαβεῖν; οὐχ αἱ μητέρες τεθνεώτων τῶν πατέρων εἱλκύσθησαν εἰς ἀγοράν, ἀήθεις οὖσαι τοῦ πράγματος [52], καὶ κλύδωνί τε καὶ χερσὶ στρατιωτῶν παρεδόθησαν; οἷς δὲ οὐδέτερον, οὔτε πατέρες, οὔτε μητέρες, ἐπί τε τοὺς οἰκέτας καὶ τοὺς ἀγροὺς ἧκον τοὺς αὐτῶν, καὶ οἷς τούτων ἔμελεν [53], ἄγχοντες καὶ ἀποπνίγοντες, ἀναγκάζοντες τῶν ἀλλοσε δεσποτῶν πεπορευμένων καταβοᾶν. εἶδον δὲ ἔγωγέ τινας

[50] *αὐτὸν ἂν κατεσθίοις*] ipſe tuum cor exedas, cum quaeras incaſſum eas literas, quas a me accipere eſſes prohibitus. (ſi ſcil. nunc domum te recipias ſtudiis tuis nondum abſolutis.)

[51] *ὁ πατὴρ δὲ*] hypophora, nouum argumentum, ad demonſtrandum, neceſſe eſſe, vt Auxentio venia detur, affectis adhuc ſtudiis, domum redeundi. Atqui, qui te ad iter hoc ingrediendum et ad feſtinandum impellunt, hoc vtuntur argumento. Pater, aiunt, iniurias accipit ab eo, quem tu magiſtrum tibi iudicaſti haud idoneum. Haec illi. quibus ita occurro. *πόσοι δὲ ἄλλοι πατέρες* — ſcil. *ἠδικοῦντο* — ſolusne pater tuus is eſt, cui haec acerbitas contingat? Nonne multi alii quoque patresque matresque eandem ob cauſam ſunt vexati, a magiſtris literarum, ad iram prouocatis a deſertione iuuenum. Hi enim magiſtri, exiſtimantes iniuriam et contumeliam ea deſertione ſuae diſciplinae ſibi factam eſſe, idque prae ſe ferentes, procedere ſolent ad vltionem, et ad poenas repetendas; qu's quia nequeunt ab ipſis adoleſcentibus, vtpote peregre agentibus et extra poteſtatem ſuam euectis, repetere, repetunt ab iis, qui in loco eodem ſecum ſunt, et in vrbe adhuc verſantur, h. e. ab adoleſcentum neceſſariis.

[52] *τοῦ πράγματος*] h. e. *τοῦ ἐν ἀγορᾷ στρέφεσθαι καὶ διαμάχεσθαι πρὸς τοὺς συκοφαντοῦντας.*

[53] *οἷς τούτων ἔμελεν*] procuratores deſignat, h. e. homines ingenuos ſeu liberae conditionis, qui abſente domino alicuius praedii rem eius familiarem curabant. res nota e Ciceronis Quintiana. ſed *οἰκέται* villici ſunt ſeruilis conditionis.

νας δρασμῷ μὲν ἐπὶ τοῖς λόγοις χρησαμένους, ἐν ἀγνοίᾳ γονέων τοῦτο πεποιηκότας. οὐ μὴν ὀνήσαντάς γε τοὺς γονεῖς τῷ λαθεῖν, οὐδὲ ἀπηλλαχότας παρὰ τοῦτο τῶν παρὰ τῶν σοφιςῶν κακῶν. ἀλλ᾽ οἱ μὲν [54] ἐμάνθανον, οἱ δὲ ἐπολεμοῦντο. καὶ οὐδένα τούτων οὐδὲν, πρὶν ἢ προσῆκεν [55], ἐπανήγαγεν. οὔτε γὰρ οἱ πατέρες τοιαύτας κλήσεις ἐκάλουν, οὔθ᾽ αὐτόν τις τῶν νέων τοιαῦτα ἠδίκησεν. ἀλλ᾽ οἱ μὲν [56] ἐν τοῖς ἄλλων καμάτοις [57] παρεῖχον τοῖς ἐξ ἑαυτῶν κτᾶσθαι λόγους. οἱ δ᾽ [58] οὐκ ἐποίουν κακῶς ῥιπτοῦντες ἃ διώκοντες ἧκον. ἐνοχλεῖται νῦν ὁ σὸς πατήρ; καινὸν οὐδέν. ἔξω μένων [59] αὐτὸς τῶν λόγων; καὶ τοῦτο

τῶν

[54] οἱ μὲν] filii. οἱ δὲ — parentes. Sed interea dum filii peregre literis operam dabant, insciis parentibus, domi parentes vexabantur et vrgebantur, vt filios arcesserent.

[55] πρὶν ἢ προσῆκεν] ante finitum literarum curriculum.

[56] οἱ μὲν] parentes.

[57] ἐν τοῖς ἄλλων καμάτοις] sententia haec est: parentes interea persuadebant quibusdam ciuium, vt cum filiis suis vices curialium functionum permutarent, quo filii sui in studiis literarum ne impedirentur. Auxentius debebat e. c. hoc anno curiale aliquod onus gerere. sed aberat domo. Antiochiae penes Libanium literis operam dabat. Iam quo liceret ei ibi manere vsque ad perfectionem literarum, reperiebat pater eius aliquem amicum, ad quem series curialium onerum non nisi aliquot annis post erat peruentura, vt hoc anno ea capesseret, spondens, fore, vt filius, posteaquam rediisset, eo anno vices eius capesseret. sic non onera sed annos inter se permutabant, nam onera quotannis erant aequalia.

[58] οἱ δὲ] filii puta. hi autem supersedebant ea dementia, vt, decedentes de medio curriculo studiorum modo inchoatorum, ea bona e manibus abiicerent, quorum consequendorum causa peregrinationes suscepissent, et in aliena oppida se contulissent.

[59] ἔξω μένων] p. 265. recitat Bongiouanni ἔξω δὲ μένων. nil refert. videtur leg. esse ἕξῃ in secunda persona futuri I. medii. *tu autem ipse manens in eo loco, quo nunc es, inhaeresces literis?* i. e. egone tibi auctor sum, vt hoc facias? respondet. Solet fieri hoc quoque. nisi praecessisset ὁ σὸς πατὴρ, aut si praecessisset vel ὁ ἐμὸς πατὴρ, vel ὁ πατὴρ simpliciter, suaderem ἕξομαι μένων. facile potuit μαι terminatio ob ini-

tium

τῶν εἰωθότων. ἢ δεῖξόν μοι παῖδας ἐκ μέσου τοῦ μανθάνειν ἀναπτομένους [60], ἔπειτα ἐλθόντας οἴκαδε [61] παρεστηκότας τοῖς φύσασιν ἀτιμίᾳ μόνῃ τὴν βοήθειαν ὁρίζοντας. τί γὰρ ἂν καὶ προσετίθεσαν [62]; ἀλλ᾿ οὔτε ῥώμη ταῦτ᾿ [63] ἐπεῖδεν, οὔτε τῶν αὐτοχθόνων ἡ πόλις [64], οὔθ᾿ ἡ τέρπειν πεφυκυῖα βήρυτος, οὔθ᾿ ἣ τὰς ἀρχὰς, ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου δέδωκεν, ἢ εἰ βούλει γε, ὁ τοῦ διός. ὃ τοίνυν οὐδ᾿ ἐνθάδε ἴσμεν γεγονὸς ἀπὸ τοιαύτης προφάσεως. ἐπ᾿ ὀρφανίᾳ γέ [65], τινες τοῦτ᾿ ἐποίησαν. μᾶλλον δ᾿ οἱ ταῖς ὀρφανίαις εἰς ῥαθυμίαν χρησάμενοι. οἷς γὰρ

tium ſimile vocis proximae intercidiſſe. *egoue immorabor literis hic maneus?* h. e. tune mihi huius conſilii auctor es? reſpondet. ſum vero. nam id quoque moris eſt. aut, ſi tu negas, oſtende mihi —

[60] ἀναπτομένους] *euolantes.* idem eſt atque ἀναπετομένους.

[61] ἐλθόντας οἴκαδε] totum ſtudium huiusmodi filiorum in eo exitu exſpirauit, vt elingues ipſi, et ignari viarum iuris et eloquentiae, adſtarent coram iudicio ad latus patrum, quorum cauſam defendere debebant, et defenſum venerant, et eam cauſam non modo non orarent, neque defenderent, ſed vel laederent quoque atque debilitarent et infamarent dedecore ſuo infacundiae et ignorantiae, quo dedecore caruiſſent, ſi diutius in literarum ſtudio permanſiſſent.

[62] προσετίθεσαν] quid enim nouarum literarum, peregre perceptarum, appoſuiſſent, vel apponere potuiſſent ad eas literas, quas domi perceptas ſecum domo extulerant?

[63] ταῦτα] morem hunc, vt quis, ſtudiis nondum perfectis, e medio curſu literarum, domum remigret.

[64] αὐτοχθόνων ἡ πόλις] Athenae. enumerat ſcholas tum celebriores, et oſtendit, exempli inauditi eſſe, vt ſtudioſorum quisquam vi domum a literis abſtraheretur ad munia ciuilia obeunda. ſcholae illae celebriores ſunt Romana, Athenienſis, Berytenſis, Alexandrina.

[65] ἐπ᾿ ὀρφανίᾳ γε] fatetur tamen aliquos e medio curſu ſtudiorum literariorum domum rediſſe, quibus ſcilicet, interea dum domo abeſſent, patres morte deceſſiſſent. ſed eos negat coactos hoc feciſſe, ſed vltro, ait, et volentes, praetextu orbitatis abutentes ad deſerenda ſtudia literarum, quarum nullo amore tenerentur. Exemplum igitur illorum nil valere.

γὰρ αὖ ἔρως παιδείας, τὰ μὲν [66] ἀφεῖσαν ἐπιτρόποις καὶ νόμοις, αὐτοὶ δ' ἔπινον, οἷα δὴ [67] τῶν μεσῶν αἱ πηγαί. σοὶ δὲ ὁ πατὴρ, εἰ καὶ ἀνθρώπῳ δυσχερεῖ συμπέπλεκται, ἀλλὰ ζῇ γε, καὶ φωνὴν ἔχει, καὶ φθέγγεται, καὶ οὐκ ἀκούει τι μᾶλλον τῶν ἀηδεστέρων, ἢ λέγει. ἴσως δ' ἄν τι καὶ παιόμενος ποιεῖ παραπλήσιον πύκταις ἐκείνοις, οἳ τῷ δύνασθαι πληττόμενοι φέρειν, τοὺς πλήττοντας ἀπειπεῖν ἠνάγκασαν. καὶ μὴν εἰ μὲν πλουτεῖτε [68], κατὰ τοῦτ' ἂν ἀντέχοιτε. εἰ δ' ὀλίγα τὰ ὄντα ὑμῖν, οὐδὲν ἂν ὑμῖν ἐν ταῖς προσβολαῖς * ἀπολλύοιτο [69] μέγα. τῇ μητρὶ * τῇ ἐμῇ [70] συμμάχων μὲν ἔδει ποτε, ἐβοήθει δὲ οὐδείς. ἀπεδήμουν δὲ αὐτὸς, ἐν οἷς δὲ ἦν, ἧκον. ἀλλ' ὅμως οὔτ' * ἀνεκαλούμην [71], οὔτ' ἄκλητος ἀνιστάμην. οὐδετέρῳ [72] γὰρ τοῦτ' ἐφαίνετο πρέπειν. ἀλλὰ τὰ μὲν τῆς οὐσίας ὑπέρρει, καὶ τῶν πωλούντων ἦ μὲν [73] ἀγροὺς πολλὴν γῆν ἀπὸ πολλῶν ἐργαζομένην. ὅμως δὲ ἦν ὅπερ ἦν, νομίζων, οὐ τὸ τὴν ἐν τῇ μάχῃ τάξιν λιπεῖν εἶναι μόνον κακὸν, ἀλλὰ καὶ τὸ τὴν τοῦ μανθάνειν. εἴτε τις ὑπὸ πατρὸς εἴη ταχθεὶς, εἴτε αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ. πρὸς μὲν

οὖν

66 τὰ μὲν] scil. κτήματα, vel τὴν πατρῴαν κληρονομίαν, καὶ τὴν αὐτῆς ἐπιμέλειαν.

67 οἷα δὴ] scil. παρέχουσι πόματα.

68 εἰ μὲν πλουτεῖτε] si locupletes estis, facile satisfaciatis [tu et pater tuus] necessitatibus curialibus. sin autem estis in re tenui, nullam possitis facere ingentem iacturam in his insultibus, qui in vos fiunt.

69 ἀπολλύοιτο] sic dedi de meo. Veneta dat ἀπολαύοιτο.

70 τῇ μητρὶ τῇ ἐμῇ] sic rursus dedi de meo. Veneta τῇ μητρὶ 'μῇ.

71 ἀνεκαλέμην] non reuocabar domum. Sic dedi de meo pro ἐνεκαλέμην Venetae.

72 οὐδετέρῳ] neque mihi, neque matri.

73 ἦ μὲν] sic Veneta, pro quo Bongiauannius coniicit ἦμεν *eramus* vno vocab. ego fateor, me neque intelligere siue illud, siue hoc, neque probabilem medicinam reperire. probarem Bongiouannii coniecturam, si τοὺς ἀγροὺς cum articulo legeretur. et eramus in potestate vendentium fundos nostros, qui fundi erant terra ingens, a multis laborata colonis. vt γῆν πολλὴν sit dictum per appositionem.

οὖν τὰς ἀγγελίας [74] ἔκυπτον εἰς γῆν ἀπὸ λύπης. καὶ τῆς λύπης μὲν οὐ περιῄειν ζητῶν φάρμακον, ἀλλ᾽ εἶχον ἐγγὺς ἐπ᾽ αὐτῶν τῶν χειρῶν, αὐτὰ τὰ βιβλία, καὶ τῶν ἐξιόντων ἀγρῶν [75], ἃ παρὰ τούτων ἦν ἀντιλαβεῖν, ἐφαίνετό μοι καλλίω καὶ τιμιώτερα. ἀλλ᾽ οὐδὲ δημοσθένης ὁ παιανιεὺς ἐν τῇ τῶν ἐπιτρόπων ἀδικίᾳ, καὶ ταῖς κλοπαῖς, καὶ ταῖς ἁρπαγαῖς, τῇ μητρὶ παρεστηκὼς ἐθρήνει. ἀλλὰ καίτοι νοσήμασι τῶν περὶ τοὺς λόγους ἱδρώτων εἰργόμενος, ὅμως ἦν ἐν τοῖς πόνοις, ἀφ᾽ ὧν ἔμελλεν εἰς ἄνδρας ἥκων δείξειν ἀφόβως καὶ τοῖς ἄλλοις, ὡς οὐκ ἀκίνδυνα ἐτρύφων. πόσα μὲν ἤκουεν ὀρέστης ἐν φωκεῦσι τρεφόμενος περὶ τῶν ἐν μυκήναις αἰγίσθῳ τολμωμένων; ὃς οὕτω γήμας κακῶς, οὐδὲ τὰς θυγατέρας εἴα τοῦ μετὰ τροίαν ἐν δείπνῳ πεσόντος ἀναπνεῖν. ἀλλ᾽ ὅμως ἀνέμεινε τῆς καθόδου τὸν καιρόν. εἰ δὲ προηπείχθη, τὸν μὲν βουλόμενον δίκην λαβεῖν ἐδείκνυεν ἄν, τούτου δὲ οὐδὲν ἂν εἶχε πλέον. ἀναμιμνήσκου δὲ καὶ τοῦ μετὰ λύτρων [76] ἐπὶ τὸν νεκρὸν τὸν ἕκτορος ἥκοντος. ὁ τοίνυν πρίαμος ἄγων εἰς ἔλεον ἀχιλλέα διὰ τῆς μνήμης τοῦ πηλέως καὶ τῶν λόγων ταύτην ἀρχὴν ποιησάμενος [77], κἀκεῖνον ἔφη βαρυτέρων πειρᾶσθαι τῶν περιχώρων, καὶ οὐκ ἀντεῖπεν ἀχιλλεὺς ἀκούων τούτῳ τῷ μέρει τῶν λόγων, ὡς ἄν τις εἰδὼς ὅτι ταῦθ᾽ οὕτως ἔχει. ἀλλ᾽ οὐ διὰ τοῦτο τὸν πόλεμον καὶ τὰ τοῦ πολέμου πράγματα ἀφεὶς, καθελκύσας τὰς ναῦς, ἧκεν εἰς φθίαν, κουφότερον τῷ πηλεῖ ποιήσων τὸν βίον. ἀλλὰ τοὺς μὲν [78] ἐμίσει, τῶν δὲ οὐκ ἀφίστατο. οἶδ᾽,

οἶδ

74 ἀγγελίας] malos et triſtes nuncios, qui mihi Athenis agenti, de fortunis meis Antiochia literis perſcriptae, aut ore perlatae veniebant.

75 τῶν ἐξιόντων ἀγρῶν] ſcil. ἐκ τῆς ἐμῆς δεσποτείας. et quae ab his, libris puta, accipiebam, ea mihi praeclariora maiorisque videbantur facienda, quam fundi e poteſtate mea exeuntes.

76 τοῦ μετὰ λύτρων] deſignat Priamum.

77 in vocabulo ποιησάμενος definit haec oratio in editione Veneta. Inſequentia ex Auguſtano codice addidi.

78 τὰς μὲν] hoſtes Peleo incom-

σιδ', ἐν οἷς πηλεὺς [79], καὶ πολλοὺς ἑτέρους εἶναι συγγενεῖς τῶν τῇ τροίᾳ προσεδρευσάντων. μάρτυς δὲ ἱκανὸς τῶν τοιούτων κακῶν ὁ θουκυδίδης λέγων. ἥτε γὰρ [80] ἀναχώρησις τῶν ἑλλήνων ἐξ ἰλίου χρονία γινομένη πολλὰ ἐνεώχμωσεν, ἔτι [81] μὴ εἶναι τοῖς ἐπανήκουσιν ἡσυχίαν εὑρεῖν. ἀλλ' οὔτε τῶν ἄλλων οὐδεὶς τῶν οἴκοι φροντίζειν μᾶλλον ἠξίωσεν, οὔθ' ᾧ τοσαύτη πρόφασις ἀποπλεῖν ὑπῆντα περὶ τὸ γέρας [82] καὶ τὴν ὕβριν. ὁ δὲ οὐδὲ τῶν ὀμωμοκότων εἷς ἦν. εἶτι τοίνυν οἱ μὲν ἔμενον ἐν τῷ πολεμεῖν, ὅπως εἰς τὴν αὐτοῦ γυναῖκα κομίσαιτο. μόνος γὰρ ὁ μενέλαος ἠδίκητο, καὶ σῶμα ἓν ἥρπαστο, ἡ ἑλένη. σὺ δὲ οὐκ ἄλλῳ πονήσεις, ἀλλὰ σὸν τοῦτό ἐστιν. ὥσπερ [83] ἐκεῖνος ἐκείνην, οὕτως αὐτὸς τοῦθ' ἕξεις. ἐδείκνυον μὲν οὖν ἄνω που τῶν ἀμηχάνων ὄν, τῷ σοφιστῇ πρὸς ὑμᾶς ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις γενέσθαι ποτ' ἂν φιλίαν. ἐῶμεν δὲ πολλὴν καὶ μεγάλην, καὶ οἵαν ταῖς ὑμνουμέναις παραβαλέσθαι γενήσεσθαι. ὑμεῖς δὲ μὴ τοῦτο λογίζεσθε μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐντεῦθεν ἐσομένην ζημίαν. ἡ θησαυροῦ μὲν κωλυό-

commodantes. *τῶν δὲ*] operum belli puta.

[79] *ἐν οἷς πηλεὺς*] subaudi *ἐγγόνοι*.

[80] *ἥτε γὰρ* —] Verba leguntur libro I. cap. 12. Sed ad hunc modum: *ἐπεὶ καὶ μετὰ τὰ τρωϊκὰ ἡ ἑλλὰς ἔτι μετανίστατο καὶ μετῳκίζετο, ὥστε μὴ ἡσυχάσασα αὐξηθῆναι. ἥ τε γὰρ ἀναχώρησις τῶν ἑλλήνων ἐξ ἰλίου χρονία γενομένη πολλὰ ἐνεώχμωσε, καὶ στάσεις ἐν ταῖς πόλεσιν ἐγίγνοντο.*

[81] *ἔτι*] sic Aug. sed sine dubio leg. est *ὥστε*.

[82] *περὶ τὸ γέρας*] respectu praemii, quod, sibi antea ab ipso datum Agamemnone, postmodum idem Agamemnon ereptum iuerat, quae erat insignis contumelia. Briseis est *τὸ γέρας*, eiusque ereptio *ἡ ὕβρις* hic commemorata. neque reliquorum ad Troiam heroum quisquam domuitionem meditabatur, neque Achilles ipse tametsi Agamemnon, Briseide eripienda ipsum dedecorauerat, eoque causam ipsi grauissimam atque decentissimam dederat cum classe sua domum redeundi; praesertim cum Achilles in numero coniuratorum haud fuisset.

[83] *ὥσπερ*] sic Aug. sine copula. malim *καὶ ὥσπερ*. — et vt ille illam, Menelaus Hele-

nam,

κωλυόμενοι τυχεῖν, ὐ πράως τοῦτ᾽ ἂν ἡγεῖσθε [84]. λόγων δὲ κωλυόμενοι τυχεῖν, πράως ἀξιώσετε φέρειν; καίτοι τί τοσοῦτον [85] ὁ μίδας, ὁπόσον ὁ δημοσθένης; τί τοσοῦτον ὁ κινύρας, ὁπόσον ἰσοκράτης; τί τοσοῦτον ὁ λυδὸς [86], ὁπόσον ὁ λυσίας; τίς ἐγγὺς τῶν ἀθηνῶν θήσεται τὰς αἰγυπτίας θήβας; τίς ἴσον κρινεῖ τὸν ἑκατέρας πλοῦτον, χρήματα καὶ σοφίαν; οὗτος γὰρ δὴ τῶν ἀθηνῶν ὁ πλοῦτος εἰ φέρεις οὗτος. τίς δεῦρο [87] βαδίζοντος λαβόμενος ἤρετο; σὺ δὲ δὴ τί μαθὼν ταύτην ποιῇ τὴν ὁδόν; καὶ διὰ τί τῶν παρόντων [88] ἀμελῶν τὰ ἀπόντα [89] ζητεῖς; οὐκ εἰς μέτρον [90] ἂν ἑκατέρων καταστὰς, πλέον ἂν ἐπειρῶ τι δεικνύειν ἐν τοῖς δευτέροις; ἔγωγε ἡγοῦμαι πρᾶγμα δὴ πωλῆσαι [91] ἂν τῆς τοιαύτης αἰτίας, ὃ λαμπροτέρους ποιεῖ τοὺς ἔχοντας οὐ μόνον τῶν ἐν λειτουργίαις δειξάντων αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν μάχαις καὶ πολέμοις καὶ στρατηγίαις. τίς γὰρ ἀριστεύς; τίς ἡγεμὼν στρατεύματος οὐκ ἐλάττων ῥήτορος περὶ πολέμου καὶ εἰρήνης λέγοντος ἐν ἐκκλησίαις, ἄγοντος ἐφ᾽ ἑκάτερον ὁπότε βέλτιον; τἆλλα τοι-

nam, abstulit, ita tu hoc (γέρας τῶν λόγων praemium literarum) tibi hinc aufferes.

[84] ὐ πράως τοῦτ᾽ ἂν ἡγεῖσθε] sic Aug. num deest δεῖν φέρειν non sitis existimaturi, vos oportere id animo aequo ferre. nam πράως ἡγεῖσθαί τι dictio mihi videtur esse aut non satis graeca, aut perquam insolens.

[85] τί τοσοῦτον] scil. δύναται.

[86] ὁ λυδὸς] Croesus puta. Sed maluit orator illo generico, quam hoc proprio, vti, quo locum haberet lusus verborum, λυδὸς et λυσίας.

[87] πλοῦτος εἰ φέρεις οὗτος. τίς δεῦρο] repraesentaui lectionem et interpunctionem Augustani, tametsi locum hunc non intelligo.

[88] τῶν παρόντων] quae domi habebas.

[89] τὰ ἀπόντα] quae non poteras nisi foris adipisci.

[90] εἰς μέτρον] nonne, si singula quaeque, bona scil. domi praesentia et foris quaerenda, si inter se, quasi metiendo, comparares, studeres demonstrare, plus praestantiae his posterioribus inesse? literis puta, quae tibi foris erant quaerendae.

[91] πρᾶγμα δὴ πωλῆσαι] rursus hoc non intelligo.

τοίνυν ἀφεὶς ἐξετάσω τὸν ῥητορικῆς διδάσκαλον. καὶ τὴν μὲν πρόσοδον ἐῶ τὴν ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς ὥραις περὶ γῆν νοσημάτων ἐμποδιζομένην. ἀλλὰ τὸ ἄρχειν εὐγενοῦς νεότητος πόσον τί; τὸ δὲ περὶ τοὺς λόγους ἐπιδιδοῦσαν ὁρᾶν; τὸ δὲ χωροῦσαν ἐπὶ βίων ὁδούς; τιμὰς δὲ τὰς παρὰ τούτων; τὰς παρὰ τῶν πατέρων; τὰς παρὰ τῶν πολιτῶν; τὰς παρὰ τῶν ξένων; οὗτοι καὶ τοῖς ἄρχουσιν αἰδέσιμοι, τοῖς τε ἐλάττοσι, τοῖς τε μείζοσι. κἂν αὐτοὺς τοὺς ἐν βασιλείᾳ λέγῃς. λέγω δὲ αἰδεσίμους τοὺς κεκλημένους τε καὶ ὄντας. οὐ κατ᾽ ἔρωτα καὶ αὐτὸς ἡμῖν ἀφῖξαι. ὡς ὅστις ὄνος ἐστὶ λεοντῇ κεκαλυμμένος, ἀθλιώτερος ἐν ἐλέγχῳ καὶ γέλωτι ζῶν, ἢ εἰ σιγᾶν ἐγνώκει, καὶ ποιεῖσθαι τὸν βίον ἀπὸ τοῦ λίθους τοῖς οἰκοδομοῦσι φέρειν, ἢ τινος ἑτέρας τοιαύτης ταλαιπωρίας. τοὺς μέν γε κἂν ἐλεήσαι τις, τοῖς δὲ οὐκ ἂν συγγνοίη. οὐδὲ γὰρ τῷ Φαέθοντι, ᾧ βέλτιον ἦν μὴ πεπεικέναι τὸν πατέρα, μηδὲ χάριν εἰληφέναι τοιαύτην, ἧς τὸ πέρας, ἐκπεσόντα κεῖσθαι τὸν ἡνίοχον. ἀλλ᾽ ἐκεῖσε ἐπάνειμι, ὅτι οὐδὲν φαιδρότερον ἐν θεάτρῳ σοφιστοῦ τὰ πρέποντα κινουμένου τε καὶ σχηματιζομένου. ὅτε δὴ καὶ τοῖς κρατοῦσιν αὐτῶν [92] ἐκείνους [93] ἐπέρχεται μᾶλλον ἢ σφᾶς αὐτοὺς εὐδαιμονίζειν. ὡς αὐτοῖς μὲν ἐν τοῖς ἑτέρων σώμασι [94] τῆς ἰσχύος, τῷ σοφιστῇ δ᾽ ἐν τῇ ψυχῇ κειμένης. διὰ τοῦτο πατρὸς ἂν ἀκούσαις λέγοντος ὡς ὑπὲρ τοῦ τῷ παιδὶ τοῦτο ἐγγενέσθαι τὸ κτῆμα, πάντα ἂν ἡδέως τὰ ὄντα εἰσενέγκαι, κἂν εἴ τί ποθεν ἕτερον γένοιτο [95]. τό τε γὰρ ἀντὶ τούτων ἐσόμενον εἶναι πολὺ κάλ-

λιον

[92] *αὐτῶν*] non video quorsum redeat. de athletis hic agi, constat. Sed cur illi *κρατοῦντες αὐτῶν* appellantur; cum non praecesserit, quos vicerint?

[93] *ἐκείνους*] scil. *τοὺς σοφιστάς*. Sed mallem *ἐκεῖνον*. in singulari, sc. *τὸν σοφιστήν*.

[94] *ἐν τοῖς ἑτέρων σώμασι*] cur *ἑτέρων*? poterat hoc abesse. athletae gloria potest quidem illa dici in aliorum corporibus sita esse, quatenus illa vincit. planius tamen dicas, in suo corpore sitam illam esse, quam in alieno.

[95] *κἂν εἴ τί ποθεν ἕτερον γένοιτο*]

λιον, δύναϲθαί τε ἀντὶ τῶν προειμένων ἀντεισενεγκεῖν ἴσα, ἔστι δὲ οὐ καὶ πλείω. καὶ τεθναίη δ᾽ ἂν ὑπὲρ τοῦ τοιοῦδε πατὴρ ἥδιον, τῷ τῆς φύσεως δικαίῳ προστιθεμένων τῶν ἀπὸ τῶν λογων. σκόπει τοίνυν πηλίκου πηλίκον καταθήσεις τὸν μισθόν. χάριτος ἀνονήτου δόξαν ἀθάνατον. εἰ καὶ τῆς οἰκίας [96] τοῦτ᾽ ἔφερε τῷ πατρί σου χρόνον τινὰ στέρησιν. οὐκ ἂν εὖ φρονεῖν [97] ἐδόκει παρ᾽ ἑτέροις μετοικῶν τοῦτον τὸν χρόνον, ἢ σοὶ φθονῶν τοσαύτης δυνάμεως; πόνον [98] ἔχει το πρᾶγμα αὐτῷ. τί δ᾽ οὐ τῶν καλῶν τοιοῦτον; τοῦτο καὶ ἀθλητὴν στεφανοῖ καὶ στρατιώτην. τοῦτο καὶ κυβερνήτῃ παρέχει διασῶσαι τὸ σκάφος. τοῦτο καὶ ἰατρῷ τὸν νόσῳ δαπανώμενον. τοῦτο καὶ γεωργῷ τὰ διὰ τῆς γῆς. λόγος δὲ καὶ τοὺς θεοὺς ταύτην τῶν ἀγαθῶν ζητεῖν παρὰ τῶν ἀνθρώπων τιμήν [99]. ἀντ᾽ ἀργυρίου καὶ χρυσίου, τοὺς πόνους. παῖδας ἤδη μοί τις ἑαυτοῦ παραδοὺς ξένος οὐκ ἀνέστρεφεν, ἀλλ᾽ εἰσιὼν ἐκαθίζετο, καὶ παιδαγωγὸς οὐδαμοῦ τῶν παίδων ἐφαίνετο. ἐρομένου δή μου, ποῦ δ᾽ οὗτος, καὶ τίς; οὐ γὰρ δὴ δώσεις, ἔφην, ταύτην τοῖς υἱέσι τὴν ἐλευθερίαν [100]. αὐτὸν ἔφησεν εἶναι τῶν ἑαυτοῦ τὸν παιδαγωγόν. καὶ οὕτως ἐποίησε, καὶ τοῦ-

το

νοιτο] ſic Aug. malim προσγένοιτο. et ſi quid aliud ad praeſentes fortunas ſuas fortuito accedat.

[96] οἰκίας] in Aug. ſed leg. videtur οἰκείας. etiamſi pater tuus, tuorum ſtudiorum cauſa, deberet per tempus aliquod domo abeſſe, h. e. ſolo patrio carere.

[97] οὐκ ἂν εὖ φρονῶν] ſubaudi μᾶλλον, nonne ſapere videretur magis, ſi per illud tempus apud alios inquilinum ageret, quam ſi tibi ſapientiae opes inuideret, h. e. domi te retineret, atque tecum ipſe quoque domi maneret.

[98] ἢ σοὶ φθονῶν; τοσαύτης δυνάμεως πόνον] ſic Aug. interpunctum dat. ego vero nullus dubitaui prauam hanc interpunctionem mutare. A πόνον ἔχει incipit obiectio. *Atqui res haec ipſi* (patri tuo) *moleſtiam creat.* reſpondet. ecquae autem laus moleſtia caret?

[99] τιμὴν pretium, mercedem, qua bona homines a diis redimant.

[100] ταύτην — τὴν ἐλευθερίαν] vt eos ſinas ſine paedagogo vagari.

το ἐν οὐκ ὀλίγοις ἔτεσιν. οὗ πραττομένου τῶν οἴκοι δήπουθεν ἠμέλει, καὶ τοῖς μοχθηροτέροις τῶν οἰκετῶν ὑπῆρχεν ἄδεια κακουργεῖν. καὶ ὁπότε τις πρὸς αὐτὸν ταῦτα λέγοι, πρὸς εἰδότα μὲν μᾶλλον ἔφασκε λέγεσθαι, πάνυ δὲ φαῦλον πρὸς τοῦτο τὸ κέρδος ἡγούμενον τὴν περὶ ἐκεῖνα βλάβην. ἥγησαι δὴ καὶ αὐτὸς παρεῖναί τε σοι τὸν πατέρα καὶ παρέχειν ἑαυτὸν εἰς θεραπείαν τὴν σήν. εὐχὴ δὲ οἶμαι πατρὶ νοῦν ἔχοντι, παιδὶ παιδευομένῳ καὶ τὰ τῶν οἰκετῶν εἰσφέρειν. ἃ δ᾽ ἀπὼν ἐβλάπτετ᾽ ἄν, καὶ οὐκ ἂν ἦν [1] ἐλάττω δήπου τῶν νυνὶ γιγνομένων. οἶμαι δὲ καὶ θεῶν τινας αὐτῷ παρέσεσθαι καὶ βοηθήσειν, καὶ οὐχ ἥκιστά γε τοὺς λόγους [2], ἀμειβομένους ὑμῶν τὴν σπουδὴν τὴν περὶ τὰ παρ᾽ ἐκείνων δοθέντα. οἶμαι δὲ καὶ ἀνθρώπων τινας φανεῖσθαι τοὺς οὐκ αἰτιασομένους τὰ πραττόμενα μόνον, ἀλλὰ καὶ διακωλύσοντας, λέγοντας, ὡς οὐ ταύτην ἐκεῖνον προσήκει τοῦ θρόνου προέσθαι [3] φυλακὴν μᾶλλον, ἢ τὸ δεικνύειν [4] ὡς ἀμείνοσιν ἑτέραις οὐκ ἐντεύξονται πηγαῖς; δεῖν γὰρ νικῶντα λόγοις κατέχειν τοὺς μαθητὰς, ἀλλ᾽ οὐ φόβῳ τῶν τοὺς πατέρας αὐτοῖς περιστησομένων δεινῶν, εἰ μὴ μένοιεν αὐτοί. λυθείη δ᾽ ἂν καὶ τὰ νῦν ἐπικείμενα ταῦτα παύσοντος διαδοχῇ τὸν νῦν ταῦτα χαριζόμενον [5] ἀνδρὸς δικαιοτέρου. τάχα δ᾽ ἂν

εἴη

[1] καὶ οὐκ ἂν ἦν] sic Aug. videtur h. l. aliquid deesse.

[2] τοὺς λόγους] sic Aug. verum sine dubio leg. est τοὺς λογίους, deos sapientiae et eloquentiae et literarum praesides.

[3] προέσθαι] sic Aug. num ποιεῖσθαι? non oportere illum (Sophistam, inimicum Anaxentii patrisque) hoc modo studere cathedram suam tueri, (quo scilicet ille adhuc studuerit, insectando patres iuuenum, qui e ludo suo aufugissent) sed rebus ipsis planum facere, non alibi posse meliores inueniri eloquentiae magistros, quam ipse sit.

[4] ἢ τὸ δεικνύειν] malim articulum abesse.

[5] τὸν νῦν ταῦτα χαριζόμενον] scil. ἄρχοντα. Si successor, vir aequi studiosior datus fuerit huic praesidi, qui sophistae per malam et iniquam gratiam ista conniuet.

εἴη μοι πρὸς αὐτὸν [6] καὶ φιλία. μὴ τοίνυν ἀπείπῃς, μήτε σὺ, μήτ᾽ ἐκεῖνος [7], μήτ᾽ ἀμείνονος θελήσοις εἶναι φαυλότερος. μηδὲ ὧν κατηγορήσεις ὕϛερον, ταῦθ᾽ ὡς καλὰ ποίει νῦν. μηδ᾽ ἀπελθόντα πόθει χρόνον τὸν ἀντὶ τοῦ παρόντος χρήσασθαι [8]. μηδὲ, τίς ἂν ἦσθα τοῦτ᾽ οὐχ ἁμαρτὼν [9], λέγε πρὸς τοὺς συνόντας, ἀντὶ τοῦ συνήδεσθαι σαυτῷ τῆς παρούσης ἰσχύος. ὀδυσσεὺς μὲν οὖν αἰσχρόν φησιν εἶναι δηρόν τε μένειν κενεόν τε νέεσθαι. σοὶ δ᾽ οὐ καλὸν, πρὶν ὅσον ἄξιον διατρίψαι παρ᾽ ἡμῖν, ἀραβίοις φανῆναι [10]. οὐδὲ γὰρ ἡδέως ὄψονται τὸν οὕτως [11] ἐπανήκοντα, οὐδὲ ὡς ἔχοντα τὸ πᾶν ἀσπάσονται. οὐδ᾽ ἐννοήσουσι συλλόγους καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς δοκιμασίαν, ἀλλ᾽ ἀπ᾽ αὐτοῦ τοῦ τῆς ἀποδημίας χρόνου [12] τὴν σὴν ἐπάνοδον

κακιοῦ-

[6] πρὸς αὐτὸν] fcil. τοῦτον τὸν ἕτερον ἄρχοντα, τὸν δικαιότερον. forfitan illi nouo futuro praefidi, quem confido praefentia omnia mala effe fopiturum, eft mecum familiaritas.

[7] μήτ᾽ ἐκεῖνος] neque ille, pater tuus puta.

[8] μηδ᾽ ἀπελθόντα πόθει χρόνον, τὸν ἀντὶ τοῦ παρόντος χρήσασθαι.] Sic Aug. mihi videtur leg. μηδ᾽ ἀπελθόντα πόθει τὸν χρόνον, ἀντὶ τοῦ παρόντι χρῆσθαι, neque defidera tempus elapfum potius, quam vt eo, cum adeft, recte vtaris.

[9] τοῦτ᾽ οὐχ ἁμαρτὼν] Si hac in re non peccaffes. h. e. fi praemature, rudis adhuc ftudiis, e difciplina mea non difceffiffes domumque properaffes. Ad amicos tuos ne praedica, qualis et quantus orator fuiffes futurus, fi errorem hunc non erraffes, quam vt potius cum illis tibi congratuleris de facundia, e meis fcholis tibi parta. h. e. da potius operam, vt e fcholis meis eloquentiae robur id referas domum, de quo tute tibi vna cum amicis tuis congratulentur, quam vt committas, vt caufa tibi fit ad amicos querendi de leuitate tua, per quam factum fit, vt nunc fis infans, qui, fi magis fapuiffes, orator nunc effe poffes clariffimus et fortiffimus.

[10] ἀραβίοις φανῆναι] Erat igitur Anaxentius Boftrenus?

[11] οὕτως] ita, vt nunc effes rediturus, fi redires domum, affectis adhuc ftudiis.

[12] χρόνου] quia ftatum peregrinationis literariae tempus non peregiffes, fed praeuertiffes immaturo et praepropero domum reditu.

κακιοῦσιν. οὔτ᾽ ἀπαιτοῦντες λόγον, αὐτῷ τε τῷ μηδένα λόγον ἀπαιτεῖν κατεγνωκότες τοῦ πράγματος [13]. ἀλλ᾽ ἣν μένῃς ὁπόσον ἄξιον, καὶ τῆς τέχνης ἀεί τι λαμβάνῃς, ὡς αὐτὴν ὅλην ἔχειν τε, καὶ διδόναι δύνασθαι, προεκπέμψεις μὲν ἐλπίδας τὰς [14] περὶ ἑαυτοῦ, λυπήσεις δὲ μέλλων [15], εὐφρανεῖς δὲ φανείς. ἔπαινοι δέ σοι καὶ τῷ πατρὶ, τῷ μὲν, οὐκ ἀναγκάσαντι. πρὶν ἢ συμφέρειν, παρεῖναι, σοὶ δὲ, ὁμοῦ τήν τε ἐπ᾽ ἐκείνῳ [16] λύπην, τοὺς τε ὑπὲρ τῶν λόγων ἐνηνοχότι πόνους. ἀντίθες [17] τοῖς νῦν ἀνιαροῖς καὶ τοῖς τοῦ πατρὸς δάκρυσιν. οὐ γὰρ ἀπιστῶ τήν τε ἐξάξουσάν σε παρ᾽ ἡμῶν μετ᾽ εὐφημιῶν ἡμέραν, τήν τε εἰς τὴν τῆς ἰοῦς πόλιν [18] εἰσάξουσαν ἡμέραν, ἣν ἐκ καλῆς γυναικὸς βοῦν ἐποίησε κατ᾽ ἀνάγκην ὁ ζεύς. καὶ πολλαὶ πίστεις τῷ λόγῳ. ὃς ἐμοὶ μὲν εἴρηται διὰ βραχέων, μᾶλλον δὲ οὐχ ὅλος. σοὶ δὲ ἅπας εἰρήσεται τὴν πόλιν ἐγκωμιάζοντι. δῆλον γὰρ ἐντεῦθεν ἄρξῃ τῶν ἄθλων, ὑμνῶν πόλιν ἀρχαίαν καὶ τῆς ῥωμαίων προβεβλημένην ἀρχῆς καὶ λόγων εἶναι βουλομένην ἐργαστήριον. ὁ πατὴρ δέ σοι καθεδεῖται μερίτης τῶν ἐπαίνων τοῦ θεάτρου, κἀκεῖνον στεφανοῦντος. τότε τὰ νῦν πικρὰ καὶ χαλεπὰ φίλα καὶ ἥδιστα κρινεῖ. τότε τῷ πάντα γενναίως ἐνεγκεῖν αὐτὸν ἐπαινέσεται. οἶμαι δὲ καὶ περὶ τὸν ὀδυσσέα τοῦτο γενέσθαι ἤδη τε ὄντα ἐν ἰθάκῃ, καὶ τὴν ἀρ-

χὴν

[13] τοῦ πράγματος] totum tuum institutum, nimis citum illum reditum, et nimis breuem Antiochiae commorationem.

[14] τὰς] num χρηστὰς? praemittes in patriam bonas de te spes, antequam ipse illuc redieris.

[15] λυπήσεις δὲ μέλλων] quo magis cuncteris et reditum extrahas, eo grauiore moestitia ciues atque necessarios tuos affliges.

[16] ἐπ᾽ ἐκείνῳ] quam pro patre, vel eius causa tolerasti.

[17] πόνους. ἀντίθες] sic Aug. Sed interponendum videtur οὖν.

[18] τὴν τῆς ἰοῦς πόλιν] id est Tyrum. Ergone Tyrius erat Anaxentius? atqui paulo ante erat Arabs. h. e. vt suspicabar, Bostrenus. An itaque Libanius Phoenicas et Arabas promiscue habuit pro iisdem?

χὴν μετὰ τοῦ παιδὸς καὶ τῆς γυναικὸς αὖθις εἰς ἑαυτὸν ἔχοντα[19]. ἔχαιρέ πεπονθὼς ἃ ἐπεπόνθει διὰ θαλάττης ἐρχόμενος. καὶ παρεῖχεν ἑορτὴν αὐτῷ τῶν φοβερῶν ἐκείνων ἕκαστον, καὶ αὐτός γε ὁ κύκλωψ, καὶ τὸ σπήλαιον αὐτοῦ, καὶ ἡ θύρα, καὶ ὁ λίθος. τίς ἔσῃ ψηφίσματι καὶ γνώμῃ κοινῇ πρὸς ὅρον[20] ἀγόμενος; τίς πλάτει διδασκάλῳ τὸ μεταχωρεῖν δεχόμενος; τίς εἰς ἀγῶνα προκαλούμενος; τίς ἀγωνιζόμενος; τίς κρατῶν; τίς κηρυττόμενος; ὁ δὴ πτήξας καὶ πεσὼν ἀπὸ τοῦ φρονήματος πεσεῖται καὶ θεραπεύσει τὸν κρείττονα, τοῦ μὴ καὶ τῆς προσηγορίας ἐκπεσεῖν χάριν εἰδὼς τοῖς θεοῖς. ἢ φιλονεικῶν ἀγαθὸν ἡγήσεται σύμβουλον τὸν ἡσίοδον οὐκ ἐῶντα τοῖς κρείττοσιν ἀντιφερίζειν. ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα μάλιστα μὲν ὁ σὸς πατὴρ ἐπίδοι καὶ τὴν ψυχὴν ἐν πολλοῖς ἀγαθοῖς ἀφεὶς μεταστάίη. εἰ δ᾽ οὖν καὶ φθαίη[21], τῶν ταῦτα λαλούντων[22] οὐκ ἀπορήσει. οἱ γὰρ ἀεὶ καταβαίνοντες ἐκεῖσε[23] τὸ τῶν ζώντων πρὸς τοὺς ζῶντας ποιοῦσι πρὸς τοὺς τεθνεῶτας. ὅταν οὖν, ὦ ἀναξέντιε, τῶν τἀναντία τοῖς εἰρημένοις ὑπ᾽ ἐμοῦ παραινούντων ἀκούῃς,

ἐχθροὺς

[19] ἔχοντα] sic Aug. mihi videtur leg. ὁρῶντα (vel ἰδόντα) ἐλθόντα. cum esset iam in Ithaca atque videret huius insulae principatum vna cum vxore filioque ad se rediisse.

[20] πρὸς ὅρον] sic Aug. non hoc magis intelligo, quam insequens πλάτει (sic est in Aug. perspicue exaratum) διδασκάλῳ τὸ μεταχωρεῖν δεχόμενος. Num πλατεῖ? quod idem erit atque παχεῖ. Num τὸ μεταχωρεῖν idem est atque ἡ μεταχώρησις, vel ἡ ἧττα. Eritne itaque haec sententia: ecquis eris tum, cum videbis crassum magistrum tibi concedentem? significat sophistam eundem, quem toties hac oratione exagitauit.

[21] εἰ δ᾽ οὖν καὶ φθαίη] scil. ἀποθνήσκω πρίν σε ἐπανήκειν καὶ ταῦτα πάντα τὰ καλὰ σοί τε καὶ ἑαυτῷ γίγνεσθαι.

[22] λαλούντων] id est ἑαυτῷ μηνυόντων.

[23] ἐκεῖσε] scil. ad Orcum.

ἐχθροὺς τε αὐτοὺς ἡγοῦ. καὶ σοῦ καὶ τοῦ σοῦ πατρὸς, * καὶ μεμνημένος [24] ὧν διῆλθον, διέλεγχε τῆς συμβουλῆς τὴν βλάβην.

[24] καὶ μεμνημένος] copulam, quae Auguſtano deeſt, de meo addidi.

LVII.

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ. [1]

Εἰμὶ μὲν τῶν ἀπηντηκότων [2] λουκιανῷ οὐ διὰ τὸ μηδὲν ἔχειν ἐγκαλεῖν, ἀλλ' ὅτι πάντα διαγέγονα τὸν χρόνον πρᾴως μᾶλλον τὰ τοιαῦτα φέρειν¦ἀξιῶν, ἢ τιμωρίας ἐπιθυμῶν. ἐπεὶ δὲ ᾐσθόμην τινῶν αἰτιωμένων τὸ μὴ καὶ πάντας εἶναι τοὺς ἀπηντηκότας τῷδε, τὸ οὕτως [3] ὀλίγους.

[1] Scriptam eſſe hanc orationem circa A. 386. apparet ex eo, quod p. 437. 18. ed. Mor. Arcadium commemorat, in ſpem imperii ſuccreſcentem.

[2] τῶν ἀπηντηκότων] *Solebat* praefectorum et comitum atque praeſidum ad vrbes, quibus rectores veniebant, aduentus praenuntiari per eorum viatores. quo facto, qui ipſis bene vellent, aut eos promereri et gratiam apud eos inire ſtuderent, ipſis ante vrbem occurrebant, eosque in vrbem deducebant. Idem honoris Luciano quoque a ſe exhibitum hic ait Libanius, de occurſione ante portas vrbis hic agi patet e p. 433. ed. Mor.

[3] τὸ οὕτως] ſic Aug. τῷ οὕτως Wolfenb. Ferrar. Morell. Sed rectum eſſe τὸ, docet conſtructio, quae haec eſt: οἴομαι δεῖν ἐπιδεῖξαι τούτοις τὸ οὕτως ὀλίγους (ſcil. ἀπαντῆσαι τῷ λουκιανῷ) γεγενημένον δικαίως. arbitror oportere me hoc docere, quod tam pauci

γους οἶμαι δεῖν ἐπιδεῖξαι τοῦτο [4] δικαίως γεγενημένον, καὶ μὴ τοῖς ἡδέως τινας ἐξαπατῶσι δεδόσθαι τινα κατὰ τῆς πόλεως ἀφορμήν. οἱ μὲν οὖν ἐπὶ ταῖς εὐφημίαις [5] οὗτοι τεταγμένοι, καὶ τοῦτ' ἔχοντες τέχνην, ἀπήντησάν τε καὶ τὸν εἰωθότα κατειλήφεσαν [6] τόπον [7], μείζους, ἢ χρῆν, ὑπ' αὐτοῦ [8] γεγενημένοι, καὶ τιμαῖς ταῖς κατὰ τῆς βουλῆς τετιμημένοι. ὥστε, ὑφ' ὧν εἶχον [9], ἐπὶ τὴν ἀντίδοσιν παρεκέκληντο. τοὺς δὲ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν οὐδὲν ἦν τὸ πεῖθον ταῦτα ποιεῖν [10]. ὅσοι γὰρ ὕβρεων τρόποι, παρέλιπεν [11] οὐδένα [12]. τέτταρας μὲν ἡμέρας μόνας τοῦ μηνὸς [13] οὐ ποιήσας [14] προσρήσεως. δειλης δ' ἀπειπὼν [15] εἰς ἅπαξ μὴ βαδίζειν ὡς αὐτόν. ἐπιτάγματα δὲ μηδαμῇ προσήκοντα τοῖς τῆς μεγάλης βουλῆς ἀναγκάζων

pauci Luciano occurrerint, id recte eſſe factum.

[4] τοῦτο] ſic libris. puto τούτοις leg. eſſe.

[5] ἐπὶ ταῖς εὐφημίαις] ſignificat, eos moderatores acclamationum publicarum, de quibus iam in or. adv. Flor. non parum queſtus erat. κράκται appellantur in Ceremoniali Conſtant.

[6] κατειλήφεσαν] ſic Aug. Wolf. Ferr. κατειλήφασαν Morell.

[7] τόπον] non in theatro, ſed in campo ante vrbem.

[8] ὑπ' αὐτοῦ] ſic Aug. Wolf. Ferr. ἀπ' αὐτοῦ Morell.

[9] ὑφ' ὧν εἶχον] ab iis, quae a Luciano acceperant vel impetrauerant vel praeceperant, ſtimulabantur ad reddendam illi gratiam.

[10] ταῦτα ποιεῖν] id eſt ἀπαντᾷν καὶ εὐφημεῖν.

[11] παρέλιπεν] ſic Aug. Wolf. Ferrar. παρέλιπον Morell. quicunque ſunt contumeliarum modi, nullum eorum praeteriit Lucianus.

[12] οὐδένα] ſubaudi τούτων.

[13] τοῦ μηνὸς] in Aug. τοῦ ῥηθέντος μηνὸς Ferrar. et Morell. τοῦ ρη μηνὸς Wolfenbüttel. (ſic) vnde facile patet, ρη eſſe natum ex errore librarii, ſic ſcribentis pro μη quod debebat ſcribere. ex illo ρη deinde alius quis ῥηθέντος effecit. quamquam toti menſi non niſi quatuor exemit dies, quibus ſolis interdixit ſe conueniri; caeteris omnibus permiſit; idem tamen veſpere plane vetuit ad ſe adiri.

[14] οὐ ποιήσας] ſic Aug. Wolfenb. Ferrar. pro his duobus vnum ἐποίησε dat Morelliana.

[15] ἀπειπὼν] ſic reliqui. ſola Ferrar. vitioſa dat ἐπειπών.

ζων δέχεσθαι. αὐτὴν τοίνυν τὴν ἔχουσαν τὰς εἰσόδους ἡμέραν[16] οὐκ ἔχειν καὶ μικρὸν ὑστερήσαντας ἐκέλευσεν. ἀλλ᾽ ὁ τοῦ πλείονος ἀποσχισθεὶς ἀπεκέκλειτο[17]. δεομένοις δὲ τοιούτοις καὶ τοσούτοις ὑπὲρ ἀνθρώπων ἀθλίων μέχρι μὲν ῥήματος διδοὺς τὴν χάριν, ἔργῳ δὲ πᾶν τοὐναντίον ποιῶν[18], πότερ᾽ ὕβριζεν, ἢ οὔ; καὶ πάνυ γε φαίην ἂν[19], προσόντος τοῦ καὶ[20] καταγελασθῆναι παρ᾽ αὐτοῦ τοὺς οὐκ ἀπιστήσαντας. ἔτι τοίνυν τοὺς ταὐτοῦ μετέχοντας αὐτῷ θρόνου[21] κατὰ τὸν νόμον, βουλόμενος ἀφελέσθαι τὴν τιμήν, εἶτ᾽ ἐκβάλλειν οὐκ ἔχων, προσκεφαλαίοις αὐτὸν ὕψωσεν. ὡς τοῖς μὲν ἐπὶ τῆς σανίδος, αὐτῷ δ᾽ ἐπ᾽ ἐκείνων[22] εἶναι καθῆσθαι, καὶ τὸν ὦμον ἔχειν ἀνωτέρω τῆς ἐκείνων κεφαλῆς. τὸ δ᾽ ἱδρύειν[23] μὲν πρὸ τῶν θυ-

ρῶν

[16] *αὐτὴν τοίνυν — ἡμέραν*] vulgata, quae in libris omnibus eſt, ſi bene h l. habet, accuſatiuus hic accipiendus eſt pro *κατὰ τὴν ἡμέραν*, aut *ἐπὶ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ*, prout olim accepi, ſic reddens hunc locum: edixit, vt illum ipſum diem, qui tamen ex lege praeſcripta introitus habebat, illi non haberent, qui paulo tardius advenirent. h. e. vt qui paulo tardius ad Lucianum accederet, et non cum tota ſalutantium caterua introiret, ille excluderetur, vel illo ipſo die, qui tamen conſecratus eſſet ſalutationibus. verum tamen videtur potius ſic leg. eſſe *οὐκ ἔχειν τοῖς καὶ μικρὸν ὑστερήσασιν*. aut *ἔχειν, καὶ ἀπεῖναι τοὺς καὶ μικρὸν ὑστερήσαντας*.

[17] *ἀπεκέκλειτο*] ſic tres mei libri. Sola Morell. dat *ἀπεκέκλειστο*.

[18] *ποιῶν*] ſic Aug. et Morell. *εἰπὼν* Wolfenb. et Ferrar.

[19] *φαίην ἂν*] ſcil. *αὐτὸν ὑβρίσαι*.

[20] *καὶ* addidi ex Aug. Wolf. et Ferr. nam deeſt Morell.

[21] *ταὐτοῦ μετέχοντας αὐτῷ θρόνου*] apparet hinc, Lucianum Praefectum praetorio aut Comitem orientis non fuiſſe; ſed minorem aliquem honorem geſſiſſe; quia conſortes honoris dicitur habuiſſe, aeque alto ſcamno ſedentes.

[22] *ἐπ᾽ ἐκείνων*] ſic Aug. et Wolfenb. *ἐκείνων* (ſine *ἐπ᾽*) Ferrar. *ἐπ᾽ ἐκείνῳ* Morell. *ſuper illis τῶν προσκεφαλαίων* puta, puluinaribus.

[23] *ἱδρύειν*] ſic Aug. Wolf. et Ferrar. *ἐπιδρύειν* Morell. quod ne graecum quidem eſt. videtur vocabulum *ἱδρύειν* h. l. ſignificare, iubere vt conſiſtant et ſe opperiantur.

ρων τοὺς αὐτὸν ὀψομένους, ποιεῖν δὲ ταύτην τὴν κάθεδραν ὑπὸ πλήθουσαν ἀγορὰν ἐξεπίτηδες, πῶς οὐ [24] τρυφῶντος ἦν ἐν τῇ διὰ τούτων ὕβρει; ἀντὶ [25] οὖν ἀτιμίας καὶ ὕβρεως τρέχειν ἔδει τοὺς ταῦτα πεπονθότας ἄλλον πρὸ ἄλλου πειρώμενον ἰδεῖν τε καὶ περιβαλεῖν καὶ φιλῆσαι; ἀλλ᾽ οὐ ταῦτα μισούντων τε [26] καὶ μισουμένων ἐστιν, ἀλλ᾽ ἐν οἷς τἀναντία. νοῦν γὰρ ἐχόντων ἀνθρώπων τὸ ἀμύνασθαι [27], καὶ τοὺς θεοὺς ὁρώντων ἀμυνομένους, καὶ τὴν φύσιν αὐτὴν εἰσηγουμένην [28]. οὐ τοίνυν ἐπ᾽ ἐκείνας ἀνέλθοιμι τὰς αἰτίας [29], ὅτι ὁ μὲν οὐκ ἤκουσεν, ὁ δὲ βραδέως. ὁ δ᾽ ἠῤῥώστησεν, ὁ δ᾽ ἦν ἐν ἀνάγκῃ μείζονι. τούτων οὐδὲν αἰτιώμενος [30], τοὺς μὲν ἀπαντήσαντας σιδηροῦς καλῶ. τοὺς δ᾽ οὐκ ἀπηντηκότας εἰκός τι φημὶ παθεῖν. τί γὰρ ἂν αὐτοὺς καὶ ἐξῆγε; τὸ δοῦλους [31] ἀντ᾽ ἐλευθέρων γεγενῆσθαι;

[24] πῶς οὐ] sic A. W. et F. sola Morell. παρ᾽ interponit vitiose. item mox ἂν pone τρυφῶντος. quae particula ἂν a reliquis abest.

[25] ἀντὶ] sic A. W. et F. pro ἂν Morell. ergo oportebat (hoc aut cum interrogatione aut cum cauillatione est pronuntiandum) ergone oportebat, tanquam ad remunerationem adspersae sibi a Luciano ignominiae, eos, qui ista perpessi essent, citato cursu illi occurrere.

[26] μισούντων τε] sic iidem. Morelliana dat μισοῦντος sine τε. hi mores non sunt eorum, qui odia mutua inter se exercent, sed qui amicitias.

[27] ἀμύνασθαι] sic Aug. et Morell. ἀμύνεσθαι Wolf. et Ferrar.

[28] εἰσηγουμένην] scil. τὸ ἀμύνεσθαι.

[29] αἰτίας] cur scilicet multi non occurrerint Luciano, ad vrbem accedenti. non allegabo hoc, posse alios praetexere, se nil audiuisse de aduentu Luciani, alios se sero audiuisse; alios se tum aegrotasse, alios se districtos aliis negotiis multo maioribus tum fuisse.

[30] αἰτιώμενος] sic A. W. F. αἰτιώμενοι Morell.

[31] αὐτοὺς καὶ ἐξῆγε; τὸ δούλους —] sic A. W. et F. αὐτοὺς ἐξηγήσατο δούλους Mor. ecquid eos tandem ex vrbe extraxisset, et coegisset tibi occurrere? num hoc, quod seruitutem cum libertate, in qua nati sunt, mutauere? an quod sine vinculis alligati sunt Luciani ostio? an quod — et sic omnes istae sententiae, quae inci-

νῆσθαι; τὸ δεσμῶν ἄνευ περὶ τὰς θύρας δεδέσθαι; τὸ τοὺς μὲν ἐν φόβῳ βεβιακέναι πληγῶν, τοὺς δὲ καὶ εἰληφέναι[32]; τὸ γυμνοὺς ἐν τοῖς χιτωνίσκοις ὑπὸ ταῖς πικραῖς τῶν βασανιστῶν φωναῖς εἰσῆχθαι μυριάκις; τὸ πρανεῖς[33] χαμαὶ κειμένους ἐν οἴκτου μέρει τὴν σωτηρίαν αἰτεῖν; τὸ πρὸ τοῦ ζεύγους πλανᾶσθαι κατὰ τὴν πόλιν ἀπειρηκόσι ποιεῖν[34]; ἀλλ᾽ ἐπὶ τῶν σκληροτάτων ὕπνον[35]; ἀλλὰ τοὺν[36] μέσῳ δεῖπνον τὸ καθ᾽ ἑκάστην ἑσπέραν; ἀλλὰ τῆς καταδίκης τὸν ὄμβρον[37]; ἀλλὰ τὸ τοὺς δεσπότας δακρύεσθαι παρὰ τῶν ἀκολούθων ὁρώντων ἐν ἐκείνοις, ὧν

οὐδὲν

incipiunt a τὸ legendae et pronuntiandae sunt cum interrogatione.

32 εἰληφέναι] scil. αὐτάς. τὰς πληγὰς puta.

33 πρανεῖς] sic Aug. πᾶν εἰς Wolf. Ferrar. et Morell. vnde ego olim πρηνεῖς effeceram. num, quod proni iacentes humi in gratiae et misericordiae parte salutem rogant?

34 ποιεῖν] sic libri. malim ἀπειρηκόσι ποσίν, pedibus defatigatis, et ambulare amplius haud valentibus.

35 ἀλλ᾽ ἐπὶ τῶν σκληροτάτων ὕπνον] sic Aug. et Wolf. Num ἀλλ᾽ ὁ ἐπὶ τ. σκλ. ὕπνος. an ἀλλ᾽ οἱ ἐπὶ τ. σ. ὕπνοι. pro postrema voce dat Ferr. ὕπνων, et Morelliana ὕπνωσεν. post ἀλλὰ subaudiendum est ἐξῆγεν ἂν αὐτοὺς, *sed fortassis extraxit eos ex vrbe in occursum Luciani* ἀλλ᾽ ὁ ἐπὶ τῶν σκληροτάτων ὕπνος? *somnus super rebus quibusque durissimis?* saxis puta, vel etiam modis accipiendi indignissimis. est interrogatio cauillatoria.

36 τοὺν μέσῳ] sic ♀ et Aug. τοὐμμέσῳ Wolf. et Ferrar. quod idem est. et suadeo haec vetusti moris exarandi vestigia religiose seruari. τοῦ ἐν μέσῳ. Morell. Sed quid est *coena in propatulo?* cur in propatulo habenda? an τοὐμμέσω δεῖπνον est coena inter somnum superioris noctis et proximae insequentis interiectum.

37 τὸν ὄβρον] sic libri. Suspicabar olim τὸ ἀνήμερον. *at fortasse saeuities condemnationis? at denique hoc, quod heri eum ad locum redacti sunt, vt seruos eorum misereatur, videntes in ipsis ea edi ludibria insolentiae, quae in se nunquam meminere. quanam itaque re passi sint illi se ex vrbe in occursum Luciani extrahi? an hoc, quod quae res senatui aegritudinem crearent, eaedem Luciano parerent gaudium?* tota oratio haec est cauillatrix.

οὐδὲν [38] ἐν ἑαυτοῖς; τῷ ποτ᾽ οὖν ἐξήγοντ᾽ ἄν; ἢ τῷ τὴν μὲν λύπην τῆς βουλῆς εἶναι χαρὰν ἐκείνῳ, τὴν δὲ χαρὰν [39] ἀνίαν; καὶ τὴν μὲν αὐτοῖς [40] ἐντιθέναι, τὴν λύπην. τὴν δὲ [41] ἢ κωλύειν, ἢ ἐνοῦσαν ἐκβάλλειν. ἀλλ᾽ ὅτι ταντάλους ἅπαντας ἐποίησε τοὺς [42] ὑπὸ τῷ λίθῳ; λίθος γὰρ ὁ φόβος εἰρήσθω μοι. εἰ γὰρ ἅμα [43] ῥοπάλοις ἀπαντήσαντες [44] παίοντες [45] κατήνεγκαν, οὐκ ἦν λόγος [46] καὶ τῷ θυμῷ καὶ ταῖς πληγαῖς. οἶμαι μὲν [47], εἰ καὶ πενθέα τὸν κατάρατον ποιησάμενοι τοῦτον, τὰ μέλη

[38] ὧν οὐδὲν] id eſt ταῦτα, ὧν ἑώρων οὐδὲν ἐν ἑαυτοῖς.

[39] χαρὰν ſecundi loco ſola Morell. dat χάριν.

[40] αὐτοῖς] ſcil. τοῖς βουλευταῖς. Sic A. W. F. ſola Mor. αὐτός.

[41] τὴν δὲ] ſcil. χαράν.

[42] ἐποίησε τοὺς] Sic A. W. F. pro his duobus vocabulis ſola Morell. dat ἐποιήσατο. num hoc eos extraxiſſet, quod Lucianus Tantalos fecit omnes, ſaxo ſuppoſitos? Appello autem ſaxum metum, quem Lucianus occurrentibus ſibi incutiebat.

[43] εἰ γὰρ ἅμα] mediam coniunctionem γὰρ addidi ex A. W. et F. nam deeſt Morellianae. Suſpicabar olim, aliquid hic deeſſe ad integritatem ſententiae. at nil deeſt quidem, verumtamen tacite a legente quoque cogitando addi debet hoc ferme ratiocinum. Ego vero Luciano auctor ſim, vt non modo non ſuccenſeat illis, qui ſibi non occurrerunt, ſed vel gratias quoque maximas huius inofficioſitatis habeat. Nam ſi hi (qui ei nil curarunt occurrere) occurriſſent cum baculis, et eum contudiſſent, atque exanimem humi ſtrauiſſent. ἀπαντήσαντες (in nominatiuo) leg. quo ducit ἀπαντήσαντες, quod eſt in c. F.

[44] ἀπαντήσαντες] ſic ♀ et Aug. atque Wolf. ἀπαντήσαντας Morell.

[45] παίοντες] ſcil. Lucianum, κατήνεγκαν] ſubaudi rurſus αὐτόν.

[46] οὐκ ἦν λόγος] ſic A. W. F. οὐκοῦν ὁ λόγος Morell. mihi videtur leg. eſſe οὐκ ἀπῆν λόγος — non defuiſſet ratio, neque iracundiae, neque verberibus. h. e. non ſine graui cauſa illi in Luciano verberibus commulcando iracundiae ſuae induliſſent.

[47] οἶμαι μὲν] ſubaudi οὐδὲ τότε ἀπεῖναι λόγον. Ne tum quidem hercle illi eſſet iniuria facta, mea ſententia, ſi nefandum hunc et exſecrabilem hominem pro Pentheo habentes, fruſtatim diſtuliſſent.

μέλη [48] διέῤῥιψαν. ἐπεὶ καὶ αὐτὸ τό τινας γενέσθαι τοὺς ἀπαντῶντας, τέχνης ἔργον ἦν. οἱ γὰρ δὴ κήρυκες κινοῦντες εἰς ἔξοδον τὴν πόλιν τοὔνομα τῆς ἀρχῆς λέγοντες [49] καὶ παρακρουόμενοι καὶ τὸν οὐκέτ᾽ ὄντα φόβον ἐπάγοντες [50], ὡς ἔχοντες [51], εἰ βούλοιτο [52], ἔτι καὶ τρῶσαι, τοῦτο δὴ τοῦ [53] συνδίκου [54] ῥάψαντος, ἀνθρώπου πῶν ἂν ὑπὲρ αὐτοῦ μηχανησαμένου πρᾶγμα [55], οὕτως ἐξέβη [56]. τῆς ἐσθῆτος δὲ ἕτερα μηνυούσης καὶ τῶν πρὸ τοῦ ζεύγους, οὐκ ἂν φαίη [57] ὡς κατηρώμεθα τοῖς κήρυξιν, ἀλλ᾽ ὡς ᾔδειμεν χάριν μᾶλλον, ὄψιν ἡδίστην θεώμενοι, λουκιανὸν ἀσθενῆ καὶ ζητοῦντα τὴν ἀρχὴν, οὐκ ἔχοντα ἄχρι νοῦ τὸν ἐνθυμούμενον [58] κλέψαι τῇ νυκτὶ τὴν εἴσοδον

[48] τὰ μέλη] ſic Aug. et Wolf. τὰ μέρη Morell. quam ad lectionem haec olim annotaueram pro verbis τὰ μέρη dat c. F. μέλη vnde effici debebat μεληδὸν, *fruſtatim*, *membratim*, vt ſit ποιησάμενοι τοῦτον μεληδὸν διέῤῥιψαν.

[49] εἰς ἔξοδον τὴν πόλιν τοὔνομα τῆς ἀρχῆς λέγοντες] haec octo vocabula vni Ferrarienſi deſunt.

[50] ἐπάγοντες] ſic A. W. F. ἐπιόντες Morell. verum pendent hi nominatiui, et natant ſine fulcro, pradicato non inſequente.

[51] ἔχοντες] ſic libri. malim tamen ἔχοντος in genitiuo ſingulari. quaſi adhuc haberet Lucianus facultatem laedendi, ſi vellet.

[52] βούλοιτο] ſic A. W. F. βούλοιντο Morell.

[53] δὴ τοῦ] ſic iidem libri, omittentes οὐ, quod Morell. interpoſitum dat.

[54] συνδίκου] vocabulum σύνδικος ſub Valentiniano coepit vſurpari. Tillemont V. p. 29.

[55] πρᾶγμα deeſt Wolfenbüttelenſi et Ferrarienſi et facile equidem patiar abeſſe.

[56] ἐξέβη] Lucianus puta ex vrbe.

[57] φαίη] ſic A. W. et F. Lucianus puta. φαίην Morell.

[58] οὐκ ἔχοντα ἄχρι νοῦ τὸν ἐνθυμούμενον] ſic Aug. in texto, item Wolf. et Ferrar. quam lectionem probabam ſic interpretans. [ne tantillum quidem mentis habentem, vt conſilium caperet noctu furtim et clam in vrbem intrandi.] quamquam nunc nondum mihi res hactenus liquida videtur eſſe. in Morelliana, et in margine Aug. cum γρ. legitur ſic οὐκ ἔχοντα ἃ χρῆν, οὐ τὸν ἐνθυμ.

οδον ἐπεὶ μὴ πριᾶσθαί γε [59] ἐξῆν [60] πόθεν τὸν [61] γύγου δακτύλιον. ἢ μισθωσάμενον γοητείαν [62] ὑπὸ τοῖς ἐκείνης [63] μαγγανεύμασι δραμεῖν [64]. τὸ μὲν προσῆκον τοῦτ᾽ ἦν. ὁ δὲ ὥσπερ ὀλύμπια νενικηκὼς [65], οὐ μόνον γυμνῇ τῇ κεφαλῇ καὶ πανταχοῖ [66] βλέπων ἤλαυνεν [67], ἀλλ᾽ ἦν ὑβριστὴς καὶ ἰδιώτης. καὶ τοῦτο μὲν ἄνδρα λαρισσαῖον [68], ἐκ λόγων τε ἐν δίκαις [69] δυνηθέντα, καὶ πόλεις ἐν ἀρχῇ [70] σεσωκότα, τιμῶντα ἠτίμασε μετὰ τοῦ περὶ ταῦτα νόμου. τοῦτο δὲ φόβους αὖθις ἐπέσεισε τῇ βουλῇ, τήν τε ἑαυτοῦ λέγων [71], τήν τε ἐκείνων νεότητα. ὡς διὰ ταύτην αὐτὸς μὲν [72] ἐκείνων ἄρξων, ἐκείνους δ᾽ ὑπ᾽ αὐτῷ κεισομένους. καὶ τίς σοι [73] ταῦτα βάκις, τίς ἀμφίλυτος, ὅτι καὶ γηράσεις καὶ ἄρξεις, καὶ ὢν ἤδη [74]; διὰ

[59] γε deest Ferrarienſi.

[60] ἐξῆν] ſeruaui hoc e Morelliana, tametſi reliquis in libris eſſet ἔξεν.

[61] τὸν] ſic A. W. F. οὖν Morell.

[62] γοητείαν] ſic libri. Sed malim γοήτριαν. Sagam, veneficam, incantatricem.

[63] ἐκείνης] ſic ♀ et Aug. ἐκείνου Morell. ἐκείνοις Wolf. et Ferr. *ſub illius* (Sagae puta) *veneficiis currere.*

[64] δραμεῖν] ſola Ferrar. dat δρασαμένων.

[65] νενικηκὼς] ſic libri, praeter Morell. in qua eſt νενικηκὸς, per omicron.

[66] πανταχοῖ] ſic Aug. reliqui πανταχῇ.

[67] ἤλαυνεν] ſic A. W. F. ſola Morell. dat ἕλκων ἐμέ.

[68] λαρισσαῖον] ſic A. et Mor. χαρυσαῖον Wolf. et Ferr.

[69] ἐν δίκαις] ſic Aug. et Mor. et Wolf. καὶ δίκαις Ferr.

[70] ἐν ἀρχῇ] ſic A. W. et Morell. ἐξαρχῆς Ferrar.

[71] τήν τε ἑαυτοῦ λέγων] ſic libri. verum procul dubio aut ante λέγων, aut poſt, deeſt πολιὰν vel tale quid. Senectutem ipſe ſuam iactans, aut canos ſuos.

[72] μὲν ex A. W. F. reddidi, quod e Morell. exciderat.

[73] σοι] ſic A. W. F. μοι Morell. vel tale quid. ecquis tibi Bacis haec fata, has ſortes cecinit? nam cum hoc τίς σοι cohaeret inſequens ἤδε, vt ſtatuo leg. eſſe pro ἤδη et ᾔδει. v. paulo poſt.

[74] ὅτι καὶ γηράσεις, καὶ ἄρξεις, καὶ ὢν ἤδη] ſic A. W. et F. aliquanto quidem melius, quam Morelliana, in qua ſic eſt ὅτι ἐγγηράσεις καὶ ἔρξεις ὢν ἤδει. Ego modo indicaui, mihi videri, pro

διὰ τί δὲ, εἰ καὶ ταῦτα οὕτως ἕξει [75], τὴν διάνοιαν οὐ κατέχεις; ἀλλ᾽ ἤδη βοᾷς ὡς τὴν ἔννομον ἀρχὴν τυραννίδα ποιήσεις [76], τῇ προτέρᾳ τήν δε προσιθείς. ἔν τε γὰρ ἐκείνῃ τοὺς πρὸ αὐτῆς οὐ πτήξαντας [77] ἐποίεις κακῶς. καὶ νῦν ποιήσειν λέγεις. ταυτὶ δὲ οὐ ποιμένος (ὅπερ ἐστὶν ὁ ἄρχων) ἀλλὰ λύκου [78]. τί δ᾽ ἂν καὶ ἐγκαλοίης τῇ βουλῇ λαβὼν τὴν ἀρχήν; δῶμεν γὰρ [79], ὅτι δεινότερα πάσχουσα τῶν ἀργυρωνήτων, καὶ τῶν μὲν ὑπὲρ φυγῆς [80] διαλεγομένων πρὸς αὐτήν. καὶ ὀρῶν καὶ ἄντρων καὶ κορυφῶν. τῶν δ᾽ ὑπὲρ βασιλείων εἰκόνων, ἅσπερ ἔχουσιν

αὐτοῖς

pro ἤδη, vel ᾔδει, vidari leg. esse ᾖδε *cecinit*. vt hoc cohaereat cum τίς σοι βάκις quis tibi Bacis, quis Amphilytus cecinit, fore, vt tu senium attingeres, et ad magistratus pervenires, et quorumnam populorum? h. e. fuitne vates, qui tibi praediceret, quibusnam populis tu aliquando esses praeses vel rector futurus?

75 ἕξει] γρ. ἔχει margo Morell. quid? si vel maxime res ita euentura est, cur non celas tua consilia, et decreta? sed iam nunc clamas —

76 ποιήσεις] ποιήσῃς Wolfenb.

77 πτήξαντας] sic A. W. F. πτήσαντας Morell.

78 οὐ ποιμένος, ὅπερ ἐστὶν ὁ ἄρχων, ἀλλὰ λύκου] sic A. W. et F. nisi quod hi duo, W. et F. articulum ὁ ante ἄρχων omittunt, οὐ ποιμένος, οὐκ ἄρχοντος, ἀλλὰ λύκου Morell.

79 δῶμεν γάρ] subaudi σε λαβεῖν αὐτήν. demus enim h. e. fingamus tantisper, te praesidatum adipisci. Num id senatui vitio dabis, quod quamvis indigniora atque acerbiora toleret, quam serui aere emti — tamen neque ipse in animum induxerit, neque ab aliis passus sit tibi persuaderi, vt — adv. πάσχουσα respondet οὔτε αὐτοὺς ἔπεισαν — nam βουλὴ est vocabulum, multitudinem hominum, designans; et orator interea ad aliam constructionem delapsus erat τοιαῦτα ἀκούοντες. scil. οἱ βουλευταί. Sic factum, vt omissa priore constructione ἡ βουλὴ πάσχουσα, posteriorem ταῦτα ἀκούοντες οἱ βουλευταὶ amplexus, et huic inhaerens, subiungeret οὔτε αὐτοὺς ἔπεισαν.

80 καὶ τῶν μὲν ὑπὲρ φυγῆς] et tametsi auctores alii fuissent, vt vrbe auffugerent, — alii, vt ad statuas principum confugerent, alii, vt sub aras ecclesiarum Christianarum, tamen ea consilia sequi noluerunt, sed citius ea, quae dixi, dira et nefanda, quam isto modo suis malis liberari voluerunt.

αὐτοῖς χειμαζομένοις λιμένας. ἑτέρων δὲ τόπους λεγόντων ἰσχύοντας, καὶ τραπέζας τοῖς κράτος ἔχουσιν αἰδεσίμους [81], ἃς ὑπελθοῦσιν ἄδειαν εἶναι. μὴ γὰρ εἶναι τὸν σφόμενον. τοιαῦτα ἀκούοντες, ἃ καὶ πρὶν ἀκούειν, ὑπῆρχεν αὐτοῖς ὁρᾷν [82], οὔτε αὐτοὺς ἔπεισαν, οὔτε ὑφ' ἑτέρων ἐπείσθησαν οὐδέτερα [83], οὔτε φεύγειν, οὔτε λαβόντες τοὺς εἰς τὰ θέατρα φερομένους τῶν βασιλέων τόπους ἐκεῖσε [84] καταφυγόντες ἀπολυθῆναι τῶν δεινῶν. ἀλλὰ μᾶλλον ᾑροῦντο πάσχειν, ἃ διῆλθον, ἢ τυχεῖν τοιαύτης ἀπαλλαγῆς. οὐ τοίνυν οὐδὲ διὰ τῆς πρεσβείας οὐδὲν ἀγνοούμενον τὸν ὕπαρχον ἐδίδαξαν [85], ἀλλ' ἡκόν τε [86] παρ' ἰδόντα [87], καὶ ἃ μεθ' ἡμῶν ἐπεπόνθεις [88], ἀντὶ

τοῦ

[81] αἰδεσίμους] ſic Aug. et Morell. αἰδεσίμως Wolf. et Ferrar. vnde margo Morell. repetiit.

[82] ὁρᾷν] cernere, deprehendere. quamquam haec conſilia tam acuta et ſubtilia non erant, vt ipſi ſenatores in ea incidere ſponte ſua non potuiſſent.

[83] οὐδέτερα] ſic ♀ Aug. Wolf. et quodammodo quoque Ferrar. in qua eſt οὐδὲ ἕτερα. οὐδέτεροι vitioſe dat Morell. quid illud *neutrum* ſit, docent ſtatim inſequentia, οὔτε φεύγειν etc.

[84] ἐκεῖσε] non in theatra, ſed, ni fallor, in eccleſias.

[85] ἐδίδαξαν] ſic ♀ et Aug. ἐδίδαξα Morell. ἐδίδαξεν Wolf. et Ferrar.

[86] ἡκόν τε] ſic Aug. Wolf. Ferr. ἥκοντα (vno vocabulo) Morell.

[87] παρ' ἰδόντα] ſic Aug. et Wolf. videtur etiam Ferrar. idem dare voluiſſe, in qua eſt παριδόντα. In Morell. παριδόντα vno vocabulo. mihi videtur leg. παρ' εἰδότα. Sed veniebant legati ſenatus (ad Praefectum Praetor. Or. CPli reſidentem, Tatianum, ni fallor) dudum illum gnarum earum omnium rerum, quas legati erant dicturi; et quae illi nobiscum paſſi erant, (a Luciano) vltro illis narrabat, eoque illos opera leuabat ea exponendi, de quibus expoſtum venerant. neque mirandum id eſt, ſed neceſſe erat atque conſentaneum, id ita euenire.

[88] ἐπεπόνθεις] ſic A. W. et F. ego nullus dubito leg. eſſe ἐπεπόνθεισαν, facile terminatio ἂν potuit elidi, ſiue in concurſu cum proximo vocabulo ἀντὶ, ſiue quod eiuſmodi terminationes per compendia ſolerent exarari, quae poſtmodum

τȣ̃ δεῖσθαι λέγειν, ἤκȣον. εἰκότως. πολὺ γὰρ θάττω [89] τὰ τῆς Φήμης πτερὰ τῶν ἐκείνȣς [90] Φερόντων τροχῶν. ἐχρήσαντο δ' ȣ̉δὲν ȣ̉δὲ τῷ διὰ [91] τῶν ἀνωνύμων γραμμάτων ἐπὶ σε πολέμῳ τῶν μυρία δὴ [92] ςησάντων τρόπαια, καὶ Φρόνημα ἄρχȣσι καθελόντων. μὴ θρηνεῖν δὲ ἐλαυνομένȣς ȣ̉κ ἦν. εἰ δέ σοι τȣ́τȣ [94] δίκην ὤφειλον, καὶ τοῖς τυράννοις οἱ τυραννȣ́μενοι [95]. ἀλλ' ȣ̉τ' ἐκείνοις ἐκεῖνοι [96], ȣ̉θ' οἵδε σοι. ἀλλὰ οἱ τῆς αὐτῆς αἴτιοι τοῖς ταύτης ἄξια παθȣ̃σιν [97]. ἀλλὰ νὴ δία, τὰ μετὰ τὴν πύλην [98] τῶν πρὸ αὐτῆς ἐπιεικέςερα; ἀλλ' ȣ̉κ ἂν μὲν Φαίην

dum aut praeteruisa sunt, aut corrupta ab ignorantibus aut supinis librariis typographisue. cuius rei exempla quaedam ex editione Ferrariensi in pristina ad h. l. annotatione attuli.

[89] θάττω] sic Aug. reliqui θᾶττον.

[90] ἐκείνȣς] scil. τȣ̀ς πρέσβεις.

[91] ȣ̉δὲ τῷ διὰ] articulum, quo caret Morelliana, reddidi ex A. W. F.

[92] δὴ] γρ. δὲ Wolf. item Ferrar. vnde margo Mor. repetiit.

[93] Φρόνημα ἄρχȣσι] videtur μυρίοις interponendum esse.

[94] τȣ́τȣ] scil. τȣ̃ θρηνεῖν ἐλαυνόμενοι. huius rei, quod scil. a te exagitati, quererentur.

[95] οἱ τυραννȣ́μενοι] scil. ὀφείλȣσι δίκην. sic A. W. F. ȣ̉ τυραννȣ̃. Morell. si tibi propterea, quod Antiocheni de te ad Praef. Praetorio questi sunt, fas est poenas ab iis repetere, h. e. eos ideo vexare, fas quoque tyrannis eadem de causa erit, in eas saeuire, quos potestate sua constrictos tenent. atqui absurdum hoc esse constat. Est igitur etiam prius inconsentaneum.

[96] ἐκείνοις ἐκεῖνοι] sic A. W. F. ἐκεῖνοι ἐκείνῳ Morell. neque ab illis (tyrannis puta) illi, (a tyrannis exagitati) propterea plectendi sunt, quod queruntur; neque hi (Antiocheni) abs te.

[97] τῆς αὐτῆς αἴτιοι τοῖς ταύτης ἄξια παθȣ̃σι] sic A. et W. parum abit ab illa lectione Ferrar. in qua eadem est lectio, nisi quod pro duobus primis vocabulis ibi est τοῖς αὐτοῖς. Morelliana sic dat τῆς αὐτῆς ἄξια παθȣ̃σι, caeteris omissis. Penes me dubium est nullum, sic esse legendum: τῆς κραυγῆς αἴτιοι τοῖς ταύτης (scil. τῆς κραυγῆς) ἄξια παθȣ̃σι. quorum culpa factum est, vt aliqui coacti vociferarentur, h. e. quiritarentur, illi puniendi sunt ab illis qui passi sunt ea, ob quae merito vociferabantur.

[98] τὰ μετὰ τὴν πύλην] adhuc,

φαίην ὡς οὐκ εὐπόρησε [99] τῶν ἐπαινούντων. ἦσαν δὲ οὗτοι τίνες; οἷς ἄρρρα μὲν τὰ τῶν ὀρχηστῶν κάτω, μᾶλλον δὲ ἄμφω [100], τά τε κάτω, τά τε ἄνω. λέγεται [1] δὲ πᾶν τὸ ἐπελθὸν, κἂν πάντες κωλύωσί μοι [2]. τούτοις, πρὶν ἥκειν δεῦρο, διαδοὺς χρυσίον, καὶ πρότερον ἑτέραις κατειλημμένοις [3] χάρισι ταῖς διὰ τῶν ὀρχηστῶν, ἐπιῤῥήματα τοιαῦτα ἐξήγαγεν [4], ἃ θαυμάσαι μ' ἂν εἰ μὴ κοινὴν τῆς πόλεως ποιήσει τὴν ζημίαν. ἀρξάμενοι γὰρ ἀπὸ τῶν θεῶν καὶ τούτους μαστιγώσαντες ἐν τοῖς λόγοις, ἠσέβησαν μὲν εἰς τὸ [5] αὐξόμενον τοῖς ῥωμαίων πράγμασι, τὸν καλὸν ἀρκάδιον, οὐκ ἀπέχοντο [6] δὲ τῆς τῶν ἐπάρχων συνω-

huc, ait, dixi de moribus tuis ante iter tuum CPlin ſuſceptum, honoris illinc quaerendi cauſa, et cauſas expoſui, cur inde redeunti tibi et ad vrbem noſtram accedenti tam pauci occurrerint; ante portas vrbis, honoris noui congratulandi ergo. Fortaſſe ciuiliores ſunt mores tui erga ciues noſtros ab illo tempore tui ad nos reditus et ab illa conſalutatione atque congratulatione ante portas vrbis noſtrae facta. Non ego equidem inficias ibo, illi praecones laudum non defuiſſe — nam paulo poſt recte in c. F. legitur εὐπόρησε.

99 εὐπόρησε] ſic A. W. F. εὐπορήσαιεν Morell.

100 μᾶλλον δὲ ἄμφω] ſaepe alias quoque de foeda libidine queritur, quae in hiſtrionum corpora ſaeuiebat. hic turpiſſima duo flagitia deſignat pathicorum, vtroque ore libidinis aeſtum accipientium.

1 λέγεται] ſic libri. malim in imperatiuo, λεγέσθω. dicitor, dicatur.

2 μοι] ſic Aug. redibit ergo ad ἐπελθόν. quicquid in mentem mihi venit. reliqui dant με. quae eſt lectio planior. Subaudi κωλύωσι λέγειν. etiamſi omnes me loqui prohibeant.

3 κατειλημμένοις] ſic A. W. et F. vnde margo Morellianae repetiit. et recte. cohaeret enim hic datiuus cum τούτοις διαδούς. In Morell. eſt κατειλημμένους, in accuſatiuo.

4 ἐξήγαγεν] elicuit ex eorum ore ea verborum probra.

5 τὸ] ſic, in neutro, eſt in libris. quod ſi bene habet, addendum videtur καλὸν pone πράγμασι. in decus Romanae rei increſcens, formoſum Arcadium. In Wolfenb. eſt αὐξόμενον.

6 ἀπέχοντο] ἀπέχοντος Ferrar. γρ. ἀπέχοντο margo Morell.

συνωρίδος, τοῦ μὲν πατρός[7] τε καὶ διδασκάλου, τοῦ δὲ παιδός[8] τε καὶ μαθητοῦ, λύκους ἐπαφιέντες τοῖς λυκίοις[9]. ἔτι τοίνυν ἔπαυσαν μὲν τὰς τέχνας, ἀπεῖπον δὲ τῷ λαβόντι τὴν ἀρχὴν μὴ προσιέναι τῇ πόλει. καὶ ταύτης τῆς μανίας τιμὴν ὁ μὲν ἔδωκεν, οἱ δ᾽ ἔλαβον. καὶ τούτων ἑτοιμασθέντων αὐτῷ, καλλωπισάμενος ἱματίοις ὁ θεοῖς ἐχθρὸς προελθὼν, ὡς δὴ λουσόμενος, εἰς μέσους αὐτοὺς ἐμπεσὼν ἑσπέρας, τῷ λουτρῷ χαίρειν εἰπὼν ἀναστρέψας οἴκαδε, ἐβάδιζε παραπεμπόμενος ὑπὸ τοσαύτης ἀσελγείας. καὶ οἱ μὲν ἠσέλγαινον, ὁ δὲ ἐβρενθύετο, ὥσπερ ἐν τοῖς ἐκείνων[10] ἢ αὐτοῦ βελτίονος ἀντὶ χείρονος, ἢ χειρόνων ἐκείνων ἀντὶ κρειττόνων ἐσομένων. καὶ ὅπως διὰ πάσης γε ὑπερβολῆς ἔλθῃ τὰ τῆς ὕβρεως, καὶ παραλειφθείη μηδὲν, μηδὲ σιωπηθὲν ᾖ, σκότῳ[11] ποιεῖ πλείω τὴν παῤῥησίαν, ἀφελὼν τὴν λαμπάδα. οἱ δὲ οὔτε πυρὸς, οὔτε σελήνης ἐλεγχούσης, ἐκώμαζον. ἠλῶσαν μέντοι καὶ οὕτω τινες φωνῇ τε καὶ γέλωτι καὶ τῷ καλεῖν ἀλλήλους, καὶ τῶν θεῶν γε βουλομένων[12] δώσουσιν αὐτίκα δίκην. ἣν αἰσχρῶς διαφυγὼν[13] λουκιανὸς, οὐδοὺς ἀναισχύντους, ὡς ἔστιν ἀκούειν[14], ἔρχεται τὴν πόλιν ἡμῖν εἰς

[7] πατρός] sic Aug. Wolf. et Ferrar. παιδός Morell. et margo Aug. cum γρ. Tatianus significatur.

[8] παιδὸς] Proclus est.

[9] λυκίοις] sic Aug. reliqui λύκοις. *lupos immittentes lupusculis.* id est in carminibus suis probrosis, post factam luporum mentionem, quo Tatianum notauerant, etiam lupusculos commemorantes, Proclum perstringentes.

[10] ἐν τοῖς ἐκείνων] scil. ἐπιτηδεύμασι. quasi per illa istorum coepta hoc esset consecuturus, vt aut ipse ornatior videretur, quam esset, aut illi turpiores ipsa veritate.

[11] σιωπηθὲν ᾖ, σκότῳ] sic Aug. W. Ferr. σιωπηθὲν, ἢ σκότῳ Morell. *ne quid tacitum esset,* (aut sileretur) *maiorem dicendi libertatem facit tenebris inducendis, quas tenebras induxit tollenda face.*

[12] καὶ τῶν θεῶν γε βουλομένων] sic A. W. F. καίγε τῶν θεῶν βουλ. Morell.

[13] διαφυγὼν] sic A. W. F. διαφοιτῶν Morell.

[14] ἀκούειν] sic A. W. F. ἀκοῦσαι Morell.

εἰς αἰτίας ἑτέρας ἐμβεβληκώς. ἐν γὰρ δὴ τοῖς τοιούτοις κακοῖς, κἂν τὸ πλέον σωφρονῇ, μετὰ τοῦ μανέντος ἐγκέκληται, συκοφαντούμενον μὲν, ἔξω δ᾽ οὐκ ἔνι καταστῆναι [15] μέμψεως. τούτων τοῖς ἐπαίνοις γαυριᾷ λουκιανὸς, οἷς ἄν τις εἰκότως χρήσαιτο τεκμηρίοις τοῦ πρὸς ἔσχατον ἥκειν αὐτὸν κακίας. ὥστε εἰ καὶ τοῦτο μόνον ἤγγειλέ τις βασιλεῖ, ὅτι συμφορὰ μὲν τοῖς [16] δ᾽ ἐστι τὸ τῆς ἀρχῆς τὸν δεῖνα [17] πεπαῦσθαι, πλείστου δ᾽ ἂν τιμήσαιντο πάλιν αὐτὸν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἰδεῖν καὶ κατὰ τοῦτ᾽ [18] ἂν αὐτὸν ὀφείλειν νομίσαι δίκην. ἀλλ᾽ ὅμως τινὲς ἠξίουν καὶ τοὺς οὐ τοιούτους τὰ τούτων ἁμαρτάνειν, καὶ θρηνεῖν [19], ὡς πηγῆς ἀγαθῶν ἀπολωλυίας τῇ πόλει. κακῶν μὲν οὖν ἀφορμῆς. ταῦτα δὲ [20] ἐστιν ἀτιμίαι, πληγαὶ [21], νόμων δίκης ἀσθένεια. φόβος συνδίκοις [22]. περιγαμφωθεὶς [23] γυμνὸς

[15] καταστῆναι] sic A. W. F. καταστῆσαι Morell.

[16] τοῖσδε] factionalibus puta.

[17] τὸν δεῖνα] Lucianum nempe.

[18] καὶ κατὰ τοῦτ᾽] vel ob hanc solam causam, ob hunc de Luciano ad se perlatum nuncium, existimaturus sit Augustus, Lucianum oportere poenas dare. νομίσαι (scil. τὸν βασιλέα) aptum est ex ὥστε praemisso.

[19] θρηνεῖν] quod Luciano successor mitteretur, quasi bonorum fons in eo exsiccaretur. Imo vero malorum fomes exstinguebatur, successore Luciano mittendo.

[20] ταῦτα δὲ] scil. τὰ κακὰ, haec autem mala, quorum originem et occasionem praebuit Lucianus, haec sunt.

[21] ἀτιμίαι, πληγαί. νόμων δίκης ἀσθένεια] sic libri. Sed non videntur haec sana. Num ἀτιμίαι καὶ πληγαὶ τῶν πολιτευομένων. νόμων καὶ δίκης ἀσθένεια. Olim sic conieceram ἀτιμίαι πλᾶσαι νόμων. δίκης ἀσθένεια.

[22] φόβος συνδίκοις] subaudi ἐπικρεμασθεὶς vel tale quid. metus syndicis, (hoc est patronis senatus et ciuitatis) iniectus, vel impendens. sic A. W. F. φόβος σὺν δίκῃ Morell. Syndici erant defensores causae ciuium, numero pares tribunis plebis apud Romanos, Valentiniani aetate demum instituti.

[23] περιγομφωθεὶς] sic Morell. περιγομφηθεὶς textum Augustani, sed in eius margine est γρ. περιωφθεὶς, quod idem etiam est in Wolf. et Ferrar. vnde margo Morellianae repetiit. prio-

γυμνὸς ὁ πολιτευόμενος. ἔφεσις [24] κεκωλυμένη δέει. Φρόνημα τῶν ȣ̉δενὸς ἀξίων [25]. ταπεινότης * τῶν πολλȣ̃ [26]. μέγας ὁ μῖμος. ȣ̉δὲν ὁ διδάσκαλος. πολλαὶ ψευδολογίαι· τȣ́των [27] ἐν τοῖς πλείοσιν ἐπιορκίαι. ταῦτα καὶ ἃ μηδὲ [28] ἐξειπεῖν ῥᾴδιον, πεπαῦσθαι μὲν [29] ἀγαθὸν μέγα. εὐεργέτης [30] μὲν ὁ ςρατηγὸς ὁ τὸν ὑπαρ-

priorem lectionem ſi praeferimus, haec erit ſententia: in cuſtodia arcta concluſus, velut ad palum vel paxillum adſtrictus, nudus, aduerſus frigora haud munitus, decurio. In malis, Luciano obtinente in rep. graſſantibus, erat hoc quoque, vt viri munera in rep. gerentes, in arctam cuſtodiam detruderentur, atque palis ibi fixis vndique alligarentur. (*geſtöcket und gepflöcket wurden.*) neque finerentur veſtes in corpore habere, per quas aduerſus frigora tuti eſſent. Lectionis poſterioris haec erit ſententia: In malis illis erat etiam hoc, vt nemo eſſet, aegre qui ferret, aut intercederet, quo minus Senator nudus (ſeu veſtibus, ſeu fortunis) conſpiceretur, aut ſi ſenatori veſtes deſtringerentur vapulandi ergo, aut ad virgas corpore accipiendum.

[24] ἔφεσις] prouocatio ad Imperatoris tribunal vel cognitionem intercepta metu.

[25] Φρόνημα τῶν ȣ̉δενὸς ἀξίων] ſic olim e coniectura locum hunc recte diſtinguendo declaraueram, et a codicibus mſptis rationem meam confirmatam poſtmodum reperi. Miſere locum hunc obſcurarat mala interpunctio in Morell. quam referre quid opus eſt? magni ſpiritus et magna auctoritas hominum nauci; ταπεινότης τῶν πολλȣ̃ [ſcil. λόγȣ ἀξίων] humilitas hominum ſummi faciendorum. μέγας ὁ μῖμος, magna potentia hiſtrionis, ȣ̉δὲν ὁ διδάσκαλος. contemtus erga profeſſores literarum.

[26] τῶν πολλȣ̃] articulum hunc τῶν, quo libri carent, de meo addidi.

[27] τȣ́των] ſcil. τῶν ψευδολογιῶν. et horum (mendaciorum) pleraque periuriis ſtipata et confirmata.

[28] ταῦτα καὶ ἃ μηδὲ] ſic libri. Sententia videtur poſtulare. ταῦτα καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπὶ λȣκιανȣ̃ ἤκμασεν, ἃ μηδὲ — Haec et alia plura mala ſub Luciano viguerunt, quae ne verbis quidem exſequi facile eſt.

[29] μὲν] ſic Aug. et Morell. μετὰ Wolf. et Ferrar. Sine dubio leg. μέντοι. vt ſit πεπαῦσθαι μέντοι ἀγαθὸν μέγα.

[30] εὐεργέτης] ſic libri. Sed malim cum copula καὶ εὐεργέτης.

ὕπαρχον [31] κεκινηκώς. εὐεργέτης δὲ τατιανὸς, οἷς ἤκȣσε πληγεὶς, εὐεργέται δὲ ἄμφω πάλιν τοῖς ὡς βασιλέα περὶ τȣ́των γράμμασι, ταὐτὰ [32] μὲν βȣλομένοις, ταὐτὰ δὲ φθεγγομένοις. ἀλλ᾽ ἀδικȣ̃μεν ἡσθέντες, χρημάτων μὲν κακῶς δοθέντων καλῶς ἀναςρεφόντων [33], ἐθῶν δὲ τῶν τε ῥωμαλεωτέρων, τῶν τε ὡραιοτέρων, ὅθεν ἐκινήθησαν, ἐπανιόντων. κιόνων [34] τε τῶν ἴσων ἀξιȣμένων, παρέδρȣ [35] τε συνειλημμένȣ, ςρατιωτῶν

τȣ

[31] τὸν ὕπαρχον] Tatianum. ille enim (Comes Orientis puta) illi (praefecto Or. Tatiano) de audacia et libidine Luciani expofuit, hic autem a Comitis expofitione ad miferationem noftri, et ad indignationem iuftamque Luciani punitionem commotus et accenfus eft. fed et alio rurfus modo hi ambo de nobis bene meriti funt, eo, quod de moribus Luciani ad Imperatorem literis datis expofuerunt. Conftat ex hoc loco, Lucianum in officio Comitis Orientis fuiffe, non in Praefecti.

[32] ταὐτὰ bis] fic recte A. W. F. ταῦτα bis Morell.

[33] ἀναςρεφόντων] id eft διότι λȣκιανὸς νῦν ἀναγκάζεται ἀποδιδόναι τὰ χρήματα (ὥσπερ ἐςὶ δίκαιον) ἃ πρότερον ἀδίκως ἔλαβεν. Sed fortaffis iniuriam in eo facimus (vel iniqui fumus eo; oratio eft cavillatoria) quod lactamur, eas pecunias, quas Lucianus olim per nefas rapuit, nunc, prout decebat, redire, h. e. Lucianum cogi, (vt etiam par erat) rapinas priftinas reuo[illegible]ere.

[34] κιόνων] meliora quoniam non fuccurrunt, repetam olim ad h. l. prodita; non quo probem ea, de quibus vel maxime dubitem; fed quaeftionis ad inftar, de qua, qui volent, difputent. quibus de columnis loquatur, non perfpicio; vel de ftatuis; facile enim fieri poffit, vt Libanius κίονας appellet eos, quos alii ἀνδριάντας, ni fallor, loquitur de ftatuis Imperatorum, qui in Circo vel Amphitheatro exponi folebant, vt fupplices ad eas confugerent. quod cum adhuc fub Luciano aut plane negatum aut periculofum fuiffet (v. paulo ante vbi prouocatio ad principem negata et intercepta metu dicitur) iam illae ftatuae ius fuum recuperabant, Luciano magiftratu decedere iuffo. *ibid.* affefforem Luciani iniuriarum eius confcium et confortem arreptum fignificat.

[35] παρέδρȣ] num iniuria lactamur, quod affeffor tuus correptus

τε[36], τῶν μὲν ταῦτα ἐπαινεσάντων, τῶν δὲ εἰσηγησαμένων[37]; εἰ γὰρ ἀποκτεῖναί τε αὐτὸν[38] ἔδοξε βασιλεῖ καὶ προσαποστερῆσαι ταφῆς, οὐ καὶ τό θ' ἡμᾶς χαίρειν ἐχρῆν; καὶ ὠδῖνας ἀμείβεσθαι τὸ ἔργον; τί δ' ἂν ἥδιον γένοιτο τοῦ παμπόνηρον ἄνθρωπον καὶ ἔχιν σφάττεσθαι, καίεσθαι, κατακόπτεσθαι[39]; ταυτὶ μὲν οὖν ὅ, τε ἥλιος ἥτε θέμις ἐπίδοι, θεοί τε, ὧν ἐπὶ τοῖς[40] ἡμετέροις ὄρεσιν ἱερὰ παρὰ τῶν ἐκ τῆς ἑλλάδος δεῦρο μετῳκηκότων ἱδρυμένα. τοῖς δ' ἀντιοχέων[41] ὑγιαίνουσι καὶ τὰ πεπραγμένα αἰτιωμένοις μὴ τοσοῦτον[42] ἀρκείτω, μηδ' ὀμνύτωσαν οἱ βουλεύοντες μόνον ἀλγεῖν τοῖς τετολμημένοις, ἀλλ' ἔργῳ τοῦτο δεικνύτωσαν. τοῦτο δὲ[43] ἐστιν, ἐλεῖν δι' ὅσων ἂν ἐστι[44],

τοὺς

reptus sit, Luciane, fraudum tuarum conscius atque minister?

[36] στρατιωτῶν τε] scil. συνειλημμένων. et quod illi milites item sint comprehensi et in custodiam dati, qui partim ipsi Luciano ita acclamauerant, partim auctores populo fuerant, vt acclamaret ipse quoque.

[37] post εἰσηγησαμένων tacite a legente quoque subiicienda est ad praemissam ironicam interrogationem haec responsio οὐκ ἀδικοῦμεν. iniuriam non facimus.

[38] αὐτὸν] sic A. W. et Ferr. vnde margo Morell. repetiit. αὐτὰς textum Mor. sed redit ad solum Lucianum.

[39] σφάττεσθαι, καίεσθαι, κατακόπτεσθαι] sic, ἀσυνδέτως, A. W. F. καὶ σφ. καὶ καίεσθαι, καὶ κατακόπτ. Morell.

[40] ὧν ἐπὶ τοῖς] sic W. F. et Mor. item margo Aug. cum γρ. nam in texto eius est ὧν οἴκοις. qua in lectione perspicua cerno vestigia lectionis ὧν ἐν τοῖς. *quorum sunt in* (vel *super*) *montibus* — perinde est vtrum optes.

[41] τοῖς δ' ἀντιοχέων] sic ♀, Aug. et Wolf. sed Ferrar. atque Morell. coniunctionem δ' omittunt.

[42] τοσοῦτον] scil. τὸ αἰτιᾶσθαι τὰ πεπραγμένα.

[43] τοῦτο δὲ] scil. τὸ δεικνῦναι τὸ ἑαυτῶν ἄλγος ἐπὶ τοῖς τετολμημένοις. Quod autem super ausis istis animis crucientur, id hoc modo testatum facient, vt —

[44] ἂν ἐστι] sic A. et W. ἂν ἔνεστι Morell. ἔνεστι Ferrar. sine ἄν, vt linguarum effrenes capiant, quibuscunque modis capere et coarguere poterunt.

τοὺς γλώττας ἀκολάστους ἔχοντας, παραδοῦναι [45] τοῖς νόμοις, τῶν ξένων διακρίναι τοὺς μετριωτέρους ἀπὸ τῶν κατορωρύχθαι [46] δικαίων. καὶ τῶν μὲν συνήδεσθαι τῇ πόλει μενόντων, τῶν δ᾽ αὐτὴν ἐλευθεροῦν [47], ἐκβάλλοντας, ἐξωθοῦντας, ἐκκηρύττοντας. ἡ δὲ κρίσις [48]. οἷς μὲν ἐστιν οἶκος καὶ γυνὴ καὶ τέκνα καὶ τέχνη, τούτοις μὲν μεταδιδόναι τῆς πόλεως ἄξιον, ὡς ἐν τούτοις αὐτῶν τῆς ἐυταξίας δηλουμένης [49]: οἷς δ᾽ ἀντὶ τούτων ἁπάντων [50] τὰ παρὰ τῶν ὀρχουμένων; ζητεῖν κελεύειν [51] ἑτέραν αὐτοῖς πόλιν, ἐπ᾽ ὤμων τοὺς ὀρχηστὰς φέροντας. ἐστὶ δὲ οὐκ αἰσχρὸν ἡμῖν αἰτῆσαι ταύτην παρὰ βασιλέως τὴν χάριν, ἀφ᾽ ἧς εἶναι δόξομεν αὐτῷ βελτίους, ἐν τῷ ψηφίσματι τοὺς τρόπους ὁρῶντι [52] τῆς πόλεως. μὴ γὰρ οἰέσθω μηδεὶς ξίφει ταῦτά ποτε στήσεσθαι [53] καὶ θανάτοις. οὐδὲ γὰρ τὰ νῦν ἐπέπρακτο ἂν ἕνεκά γε θανάτων εἴπερ ἦν τι τοσοῦτον [54] ἐν τοῖς θανάτοις. νῦν δὲ ὁμοῦ περί τε τῶν

ὄντως

[45] παραδοῦναι] subaudi αὐτοὺς, vt eos legum seueritati tradant.

[46] τῶν κατορωρύχθαι] subaudi ζώντων. ab iis, qui digni essent, qui viui defoderentur humo.

[47] ἐλευθεροῦν] sic A. W. F. ἐλευθεράντων Morell.

[48] κρίσις] ratio vel adminiculum, malos a bonis discernendi, hoc est.

[49] δηλουμένης] sic A. W. F. δηλουμένοις Morell.

[50] ἁπάντων] vni Ferrariensi deest hoc vocabulum. qui autem his omnibus carent, eorumque loco in amore saltatorum acquiescunt, h. e. quibus histriones paris vel et maioris fiunt, quam vxores, liberi, artes, domus, sedes fortunarum fixae, denunciandum est illis, quaerendam ipsis aliam esse vrbem.

[51] κελεύειν] sic A. W. F. κελεῦσαι Morell.

[52] ὁρῶντι cohaeret, non cum ψηφίσματι, sed cum βασιλεῖ. videbimur hoc meliores imperatori, cernenti mores ciuitatis in decreto nostro.

[53] στήσεσθαι] posse fieri, vt ea intemperantia extremis suppliciis sistatur et compescatur. nam si res ea opprimi posset mortis terroribus, haec insolentia, de qua nunc queror, nunquam exstitisset; tam multis et saeuis mortis minis est interdicta.

[54] τοσοῦτον] scil. κράτος, ὥστε δύνασθαι στῆσαι τὰ τοιαῦτα πονηρεύματα.

ȣ̓͂τως ἀπελθόντων [55] ἐν τῷ θεάτρῳ πρὸς ἀλλήλȣς λέγȣσι, καὶ τὰ πρότερα [56] κρύπτεται τοῖς δευτέροις, τῶν ὀρχηςῶν αὐτȣ̀ς τὸ φρονεῖν [57] ἀφαιρȣμένων, πλέον τι τῶν προτέρων δυνηθέντων, ἐχόντων πολλȣ̀ς ἑτοίμȣς ὑπὲρ αὐτῶν τελευτᾷν. τὴν μὲν ȣ̓͂ν τήμερον ὀργὴν ὑμῶν ἐπαινῶ, καὶ τὸ φάσκειν ȣ̓κ οἴσειν εἰ μὴ λάβοιτε δίκην. ἣν δὲ ὑπὲρ τȣ͂ μέλλοντος ἔχω γνώμην, ἐγὼ πιςεύω ȣ̓ λειφθήσεσθαι [58] τῶν μάντεων. ȣ̔͂τοι γὰρ οἱ χαλεποὶ καὶ ὦ γῆ τε καὶ ἥλιε βοῶντες, λȣσάμενοί τε καὶ δειπνήσαντες καὶ πολὺν [59] τοῖς ἐκπώμασιν ἐπισπασάμενοι τὸν ὕπνον, καὶ μόλις ἐγερθέντες, ȣ̓͂τε πρὸς ἑαυτὸν ἕκαςος [60], ȣ̓͂τε πρὸς ἄλλον

ρεύματα. sic est in A. W. et F. τοσȣ͂το (sine ν) Morell. si tantum efficere valerent propositae mortis minae.

[55] ἀπελθόντων] a nominativo οἱ ἀπελθόντες. (non a τὰ ἀπελθόντα.) eo ipso tempore, quo inter se sermocinantes memoria repetunt exempla eorum, qui contumeliosam linguae in scena laxatae proterviam capite luerunt, tamen multo, quam illi, atrociora audent, dementati ab histrionibus.

[56] τὰ πρότερα] scil. τολμήματα flagitia vetustiora obscurantur a recentibus.

[57] αὐτȣ̀ς τὸ φρονεῖν] sic A.W. F. omittentes τε quod Morell. pone αὐτȣ̀ς ingessit. saltatoribus ipsum sensum communem ex eorum animis excutientibus, iis quippe saltatoribus, qui multo, quam superiores, sunt potentiores, cum habeant non paucos paratos pro ipsis mortem oppetere.

[58] πιςεύω ȣ̓ λειφθήσεσθαι] confido ταύτην (subaudiendum enim id est) hanc meam sententiam haud minus veram, neque minus certam fore pronunciatis vatum. Sic dat Aug. Eodem tendit quod olim conieceram ȣ̓ πιςεύω λειφθήσεσθαι. In Wolf. sic est: ἐγὼ ȣ̓ πιςεύω ȣ̓ ληφθήσεσθαι. In Morell. et Ferrar. ἐγὼ ȣ̓ πιςεύω αὐ ληφθήσεσθαι. Sed repetendum est a λείπεσθαί τινος ab aliquo vinci.

[59] πολὺν] si ♀ et A. et W. πολλὴν Ferr. et Mor.

[60] ȣ̓͂τε πρὸς ἑαυτὸν ἕκαςος] nunc quidem decuriones nostri omnes securi sunt, et nefandis his factionalium ausis altum indormiunt, non recogitantes neque privatim quisque secum, neque inter se commemorantes, quam acerba poena sit illam audaciam et insaniam insecutura. nemo se, nemo alium reprehendit — sed cum veniet tempus animadversionis, tunc capita scala

ἄλλον ἐρεῖ τι περὶ τούτων. ἀλλὰ καὶ τῶν τε πεπραγμένων [61] τῶν πολλῶν οὐδὲν εἴρηται. οὐδ᾽ εἶπέ τις οὐδ᾽ ἕνα καλῶς, οὐδ᾽ ἤκουσεν. ἠκούσης δὲ ἤδη τῆς φλογὸς ἢ τῆς νεφέλης ἢ τῶν κυμάτων πολὺ τὸ τοῦ δημοσθένους ἐν στόμασι· νὴ τὸν δία. ἔδει γὰρ τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι, καὶ τὸ μὴ ποιῆσαι. τὸ δ᾽ αἴτιον· μισοῦσιν ἀλλήλους, καὶ τοῖς ἀλλήλων φθονοῦσιν ἀγαθοῖς. κἂν εἴπῃ [62] τις γνώμην τῷ κοινῷ λυσιτελοῦσαν, στέρεσθαι τοῦ κέρδους ἕλοιτ᾽ ἄν τις, ἢ κερδᾶναι διὰ τῆς ἑτέρου φρονήσεως. ὃ δὴ καὶ καθεῖλε τὴν βουλὴν, καὶ μικρὸν ἐκ μεγάλων ἐποίησε τὸ μὴ ταῦτα φρονεῖν [63], τὸ μὴ συμπονεῖν, τὸ μὴ τῶν αὐτῶν ὀρέγεσθαι, τὸ μὴ συνεστάναι, τὸ διῃρῆσθαι, τὸ διακεκόφθαι, τὸ πολλὰς εἶναι τὴν μίαν, τὸ τὰ τοῦ λέγοντος ἐν τοῖς δικαστηρίοις ὑπὸ τῶν οὐ λεγόντων διὰ τῶν προσώπων ψέγεσθαι μετὰ σιγῆς [64], τὸ τὸν ὑβριστὴν ἄρχοντα τῶν ἐπαινούντων εὖ ποιεῖν [65]. τὰ δὲ τῶν ἔμπροσθεν [66] οὐ τοιαῦτα. ἀλλ᾽

ὁμο-

scalpent vnguibus infestis, tunc comas laniabunt, tunc poenitebit eos sui, tunc crebrum in ore habebunt Demosthenicum illud: OPORTEBAT VTIQVE HOC ET HOC FECISSE —

61 τῶν τε πεπραγμένων] sic Aug. et Wolf. particulam τε omittunt F. et Morell. quae si seruatur, necesse est versu proximo pro οὐδ᾽ εἶπε legi οὔτ᾽ εἶπε. (per tau.)

62 εἴπῃ] sic Aug. et W. εἴποι Morell, εἴπει Ferr.

63 μικρὸν ἐκ μεγάλων ἐποίησε τὸ μὴ ταῦτα φρονεῖν] consentiunt in hanc lectionem libri. Sed leg. μικρὰν ἐκ μεγάλης (aut μικροὺς ἐκ μεγάλων) ἐποίησε τῷ (in datiuo) μὴ ταὐτὰ φρονεῖν. et sic quoque insequentia octo τὸ cum totidem τῷ sunt mutanda.

64 μετὰ σιγῆς] sic Aug. μετὰ τῆς σιωπῆς reliqui. eo quod dicentium in tribunalibus consilia et auctoritates a silentibus reliquis oris compositione, vel ipso vultu, nutibus, et ictibus oculorum, improbantur.

6 εὖ ποιεῖν] sic libri. Non intelligo locum hunc. Olim coniiciebam, quo nunc nil melius inuenio. τὸν ὑβριστὴν ἄρχοντα ταῖς φωναῖς τῶν ἐπαινούντων ἐπαίρειν. contumeliosos praefectos solemus vocibus collaudantium inflare, et ad leuitatem audaciamque erigere. aut ὡς ἕνα τῶν εὖ ποιούντων ἐπαινεῖν. contumeliosum magistratum

ὁμαθυμαδὸν ἐπὶ τὰς πράξεις ᾔεσαν, καὶ ὅτι φαίνοιτο συμφέρειν ταῖς ἁπάντων ψήφοις κύριον ἦν, ὅ, τε παρόντων ἄρχων εἰς ὀντινȣ͂ν [67] εἰς ὅλην [68] ἐδόκει τȣ͂το ποιεῖν. καὶ τὸ κοινὸν σχῆμα πλέον ἔχετο πρὸς [69] ἀλλήλȣς ἐγκλημάτων. εἰπόντες τέ τι δράσειν, ἔδρων. μὴ ποιήσειν τε, ȣ̓κ ἐποίȣν. οἱ δὲ νῦν [70], χθὲς ἐγώ τε κἀκείνων τέτταρες, μικρόν τι μετὰ μεσημβρίαν συγκαθήμενοι, τὴν ἐν ὑπαίθρῳ καταληφότες ὁδὸν, λόγοις ἐχρώμεθα κατὰ τῶν ἠσελγημένων, καὶ ὅτι δεινὰ ποιήσομεν εἰ ταῦτα περιοψόμεθα. καὶ ἐδόκει δὴ δεῖν καλεῖν τε τὴν βȣλὴν εἰς τὸ βȣλευτήριον καὶ ψηφίσματα γράφειν, ἀφ' ὧν ὅτι ποῤῥωτάτω τῆς αἰτίας ἔςαι [71]. ταῦτα εἴρηται. ταῦτα ȣ̓ πέπρακται. τῆς γὰρ ἐπιȣ́σης ἐγὼ μὲν ἐχώρȣν ὡς τὴν βȣλὴν [72] ἐν τῷ βȣλεύειν ȣ̓͂σαν εὑρήσων. τῶν δὲ [73], δύο μὲν [74] ἀπηντήκεσαν καὶ ἦσαν ȣ̓ κακοὶ περὶ τὰς συνθήκας. δύο δὲ ἀφανεῖς ἤςην, παραινέσαντες, οἶμαι, καὶ τοῖς ἄλλοις σφᾶς αὐτȣ̀ς ἀφανίζειν. σημεῖον δέ. ἐκφανέντες γȣ͂ν ἑσπέρας, ȣ̓͂τ' αὐτοὶ πρόφασιν ἔλεγον [75], ἐκεί-

νȣς

ſtratum laudare, vt patronum et benefactorem aliquem.

[66] τῶν ἔμπροσθεν] ſcil. βȣλευτῶν aut πεπολιτευμένων.

[67] εἰς ὀντινȣ͂ν] ſcil. τῶν βȣλευτῶν. ſic A. W. ὅντιναȣ͂ν Morell. ἀτινȣ͂ν. Ferrar.

[68] εἰς ὅλην] ſcil. τὴν βȣλήν.

[69] ἔχετο πρὸς] ſic A. et W. ἔχε τὸ πρὸς F. et Mor. neutrum intelligo. Num haec eſt ſententia? Si quis Senator alteri, item ſenatori, vitio quid daret, totum corpus eam criminationem ad ſe trahebat, exiſtimans, eam ad ſe pertinere. vt ἔχετο ſit pro ἀντείχετο. ſed tum tamen τῶν deſiderem. τῶν πρὸς ἀλλ. ἐγκλ. quod τῶν etiam in margine Morell. cum ἴσως eſt annotatum.

[70] οἱ δὲ νῦν] ſcil. βȣλευταὶ ὄντες τί; quid ſenatores qui nunc ſunt? vel eſt nominatiuus abſolutus, pro περὶ δὲ τῶν νῦν εἴ τι δεῖ εἰπεῖν. quod autem ad eos decuriones noſtros, qui nunc ſunt, attinet, vt eos cum prioribus comparem.

[71] ἔςαι] ſcil. ἡ βȣλή.

[72] ὡς τὴν βȣλὴν] ſic. A. W. F.

[73] τῶν δὲ] illorum quatuor autem, de quibus nempe modo commemorauerat.

[74] δύο μὲν] ſic A. W. F. omittentes vitioſum οἱ quod Morell. interponit.

[75] πρόφασιν ἔλεγον] cur ſcili-

νους τε ἠτιῶντο[76]. εἶτα ἔτι θαυμάζουσιν, εἰ, μηδὲν ποιοῦντες, ὧν τοῖς κρατήσουσι προσήκει[77], κρατοῦνται[78] ῥᾳδίως. καὶ τὸ νικᾷν ἐστι τῶν πολλῶν. ἡ μὲν οὖν βουλὴ, παρὸν αὐτῇ βοηθεῖν, οὐκ ἠβουλήθη. ὁ δὲ ἡμμένος ἡμῖν τῆς ἀρχῆς, ἥκων ποιήσεται μὲν τῶν ἐνταυθοῖ πραγμάτων προοίμιον τὴν τῶν ὑβρικότων δίκην. οἱ δὲ γονάτων ἅψονται τῶν νῦν ὑπερορωμένων[79], οἷς οὐ δίκαιον μὲν ἀμύνειν. οἱ δὲ καὶ οὕτως ἀμύνουσιν[80].

cet ad condictum non venissent.

[76] ἐκείνους τε ἠτιῶντο] illos duos autem, qui venissent, obiurgabant.

[77] προσήκει] scil. ποιεῖν. Si, nihil cum agant eorum, quae agere oportet eos, qui superiores euadere velint, vincuntur.

[78] κρατοῦνται] sic ♀ et Aug. κρατοῦντα Wolf. κρατοῦν Ferr. ἐκρατοῦντο Morell.

[79] τῶν νῦν ὑπερορωμένων] ipse sese Libanius designat. tunc ad me confugient, intercessionem meam apud nouum praesidem rogabunt; tametsi me nunc contemnunt.

[80] ἀμύνουσιν] sic libri. malim ἀμυνοῦσιν in futuro. hi tamen, nunc spreti, tum praesto erunt laborantibus, et pestem ab ipsis depellent. id est, ego succurram tamen ipsis, quamquam ita de me non sunt promeriti. Clausulam hanc addit Augustanus. ὡς ἀντιοχεῖς διὰ τὸν λουκιανοῦ τρόπον. *ad Antiochenos super Luciani moribus.*

LVIII.

LVIII.

ΚΑΤΑ ΣΕΒΗΡΟΥ. [1]

Πάρεισι μὲν οἱ δικάσοντες ἡμῖν, καὶ ὑπήκουσαν εὖ ποιοῦντες ἀνίσχοντι τῷ θεῷ, δεῖ δὲ οὐδὲν ὅρκου πρὸς ὑμᾶς, ἦ μὴν φυλάξειν ὑμᾶς τὸ δίκαιον. ἐν γὰρ δὴ [2] τῷ τὰ δίκαια αἰδεῖσθαι καὶ φυλάττειν, ἅπαντα βεβιώκατε τὸν χρόνον. καὶ γίγνοιτ᾽ ἂν ὑμῖν ἀνθ᾽ ὅρκων ὁ τρόπος. ὥστε με καὶ πάνυ προσδοκᾷν δόξειν ὑμῖν [3] μηδὲν ἀδικεῖν, εἰ καὶ μὴ τὸ τῆς τύχης παρ᾽ ἐμοί τε καὶ τοῖς ἀντιδίκοις ἴσον. ἠξίουν μὲν οὖν [4] ἔγωγε τὸν χρηστὸν ἀντίοχον, καὶ μὴ κατηγορεῖν ἐξῆν αὐτῷ τῶν πεπραγμένων, διὰ τὸ ζῆν ὑπὸ

[1] κατὰ Σεβήρου. ſic enim multo rectius in cod. Aug. et in eo, quo vſus eſt Bongiouanni, inſcribitur, quam in editione Mor. πρὸς τὴν βουλήν. v. Valeſ. ad Diodor. Sicul. II. 592. Hanc orationem Bongiov. denuo recudi curauit, pro inedita, deceptus titulo, quem ſcil. in indice orationum, a Mor. editarum, editioni Pariſ. praemiſſo, non reperiebat. vnde conſtet, quanto cum vſu Libanii ad Libanium, auctorem tam difficilem intellectu, edendum acceſſerit, in quo ornando vix ille cum aliquo fructu et laude verſetur, qui multis annis in eo habitarit; nedum, qui, quid eius editum ſit, quid nondum, ignoret. Severus hic Conſularis Syriae fuit A. 382. v. Ammian.

[2] δὴ] caret hac particula editio Veneta, quae particula eſt in Aug. et Morell.

[3] ὑμῖν] ſic Aug. et Morell. ὑμᾶς Veneta, in mentem vobis eſſe venturum hoc, (vel decreturos vos eſſe) nullam iniuſtitiam committere.

[4] οὖν eſt in Aug. et Morell. quod deeſt Venetae. non perſequar minutatim ſingulas quasque ambarum editionum, Morellianae et Bongiouannianae, differentias, ſed ſolummodo

ὑπὸ σεβήρῳ, καὶ δύνασθαι ῥᾳδίως κακῶς παθεῖν, ἔν τε[5] τῷ σιγᾷν μένειν, καὶ ταύτῃ γε, εἰ μηδενὶ τῶν ἄλλων, νέμειν τι[6] τοῖς δικαίοις. ἐπεὶ δὲ καὶ λέγει, καὶ πολλὰ[7], καὶ μέμφεται, καὶ βούλοιτ' ἄν με μεταπεισθῆναι, καὶ εἶναι ἐν ᾧπερ ἦν[8], εὔχομαι μὲν αὐτὸν ὑπ' ἐμοῦ μεταπεισθῆναι μηδενὶ τῶν νυνὶ τούτων[9] βλαβείσης τῆς οὔσης ἡμῖν φιλίας. εἰ δ' οὖν καὶ ἄχθοιτο[10] τῷ[11] μὴ λαβών με παρὰ τὸν σεβῆρον ἄγειν, ἀξιώσω μοι συγγνώμην ἔχειν, εἰ τὴν σπουδὴν αὐτοῦ τὴν ὑπὲρ ἄλλων[12] ἐν τοῖς[13] ὑπὲρ ἐμαυτοῦ[14] μιμήσομαι. μικρὸν δὲ ἄνωθεν ἀνάσχεσθέ μου λέγοντος, ὦ ἄνδρες δικασταί. γνώσεσθε γὰρ ὡς οὐδ' ἐν οἷς ποιῶ νῦν, ἀδικῶ. τοῦτόν[15] μοι παρέδωκεν ὁ πατὴρ, ἐπαινέσας μου τὴν περὶ μισθοὺς μεγαλοψυχίαν[16] καὶ πιστεύων ἐν ἴσῳ τὸν οὐ δώσοντα τοῖς διδοῦσιν[17] ἔσεσθαι. δευτέρῳ

modo notabiliores. Vniuerse potest altera ex altera emendari. neutra enim per omnia vt non probanda, ita rursus non est damnanda, sed alternant laudes ambarum; modo haec melius habet, modo istaec.

[5] ἔν τε] malim ἔν γε.

[6] τι] sic Aug. et Veneta. ἐπὶ Morell.

[7] καὶ πολλὰ] hoc καὶ Morellus, vt supervacaneum (id quod credibile est ei visum fuisse) vncis inclusit. Sed non est, *verba facit, et quidem multa* et indesinenter *verba facit*, seu disputat hac de re *queriturque.*

[8] ἦν] estne prima an tertia persona? olim pro prima accipiebam et sic reddebam. vt sim qui ipse est, h. e. accusator Malchi.

[9] τούτων] sic Veneta. τούτῳ Aug. et Morell. per nullum horumce negotiorum, quae nos nunc intercedunt.

[10] ἄχθοιτο] sic Aug. et Veneta. ἔχθ. Morell.

[11] τῷ] sic Aug. et Morell. τὸ vitiose Veneta.

[12] ὑπὲρ ἄλλων] sic Aug. et Veneta. ὑπερβάλλουσαν vno vocabulo Morell.

[13] ἐν τοῖς] sic Aug. et Veneta. praepositione caret Morell.

[14] ὑπὲρ ἐμαυτοῦ] sic Morell. et Aug. ὑπὲρ αὐτοῦ Veneta.

[15] τοῦτον] hunc Seuerum, quem nunc accuso, tradidit mihi pater eius erudiendum.

[16] μεγαλοψυχίαν] subaudi ἑαυτοῦ.

[17] διδοῦσιν] sic Aug. et sic quoque olim conieceram leg. esse. δοῦσιν Veneta. δώσουσιν Morell. iactans ille quidem suam in danda

ρω δ᾽ ἔτει θορυβήσας τι περὶ τὰς θύρας, καὶ εἰσδραμὼν [18], καὶ λαβόμενος τοῦ παιδὸς [19], εἷλκεν ἐπ᾽ ἀγῶνας καὶ δικαστήριον καὶ δίκας. ὁρῶν δὲ ταῦτα ἐγώ, τοῦτον, ἔφην, τὸν τηλικοῦτον [20]; τὸν ἐν προοιμίῳ [21] τῆς τέχνης; πῶς μὲν οἴσοντα τοῦ δικάζοντος τὸ πρόσωπον; πῶς δὲ τῶν συνηγόρων τὰς τόλμας; πῶς δ᾽ αὐτοῦ τοῦ δικαστηρίου τὸ σχῆμα; ταῦτα ἀκούων, οὐδὲν ἔφη [22] με λέγειν, οὐδὲ πείσεσθαι. κρατῆσαι δ᾽ οὐ δυνηθεὶς ἐγὼ τοῦ πατρὸς, ᾔτουν παρὰ τῶν θεῶν μὴ γενέσθαι τι κακὸν ἀπὸ τῆς δυσβουλίας ἢ τὸν νέον ἀπῆγε. καὶ μὴν οὔπω τρίτος, καὶ λόγος πολὺς, εἶναι πολλὴν τῷ σεβήρῳ δύναμιν ἐν συνηγορίαις [23], εἶτα πλείστην, εἶτα πάντας ἡττῆσθαι [24] τοὺς νικᾷν εἰωθότας, καὶ ἦσαν οἱ λέγοντες χρυσίον ὑπὲρ τούτου γόητι γεγενῆσθαι, καὶ εἶναι τὸ πραττόμενον ὑπὸ τῆς ἐκείνου σοφίας, οὐ τῆς τοῦ ῥήτορος. καὶ μαρτυρεῖν τὸ μηδὲν εἶναι καλὸν ἐν τοῖς λόγοις, ἐγὼ τοίνυν [25] τὰς μὲν νίκας ἡδέως, ταῦτα δὲ οὐχ ἡδέως ἤκουον, κἂν τοῖς δευτέροις καὶ τρίτοις [26] τῶν αὐτῶν μὲν συμβαινόντων (ἐνίκα γὰρ [27],) τῶν

danda mercede doctrinae magnificentiam, at reapſe cum clandeſtino propoſito nil dandi, et exiſtimans, me tanti id non eſſe facturum, ſed nil dantem pari loco, atque dantem, eſſe habiturum.

18 εἰσδραμὼν] ſcil. εἰς τὸ ἐμὸν ἀκροατήριον.

19 τοῦ παιδὸς] arripiebat filium ſuum, Seuerum puta, eumque vi et obtorto collo e ludo meo abſtractum, cogebat in forum prodire ad cauſas actitandum.

20 τὸν τηλικοῦτον] ſcil. εἷλξας ἐπ᾽ ἀγῶνας?

21 προοιμίῳ] ſic Aug. et Veneta. προοιμίοις Morell. Subauditur ἔτι ὄντα.

22 ἔφη] ſcil. Seueri pater.

23 συνηγορίαις, εἶτα] ſic Aug. et Veneta. ſine [τε εἶναι] quae duo vocabula Morellus, ipſe haud fidens iis, ſed ſuſpecta habens, vncis incluſa, interpoſuit.

24 ἡττῆσθαι] ſic Aug. et Veneta. ἡττᾶσθαι Morell.

25 ἐγὼ τοίνυν] ſic A. et V. ſine δὲ, quod Mor. interpoſitum habet.

26 τοῖς δευτέροις καὶ τρίτοις] iterum atque iterum.

27 ἐνίκα γὰρ] ſic A. et V. Morellus miſere locum hunc confoſſum exhibuerat ſic: συμ-

αὐτῶν δὲ θρυλλουμένων πάλιν, ἐγὼ τοῖς μὲν ἡδόμην, τοῖς δὲ ἠχθόμην, πράττων τὸ τοῦ φιλοῦντος ἐν ἀμφοτέροις. μετὰ ταῦτα τοίνυν πολλοῦ γ' ἐλθόντος τούτων ἀγαθῶν ῥεύματος καὶ παραδοξοτέρου, καὶ μείζω χώραν [28] τῷ λόγῳ παρέχοντος τῷ περὶ τοῦ γόητος, τῶν μὲν τὸν γόητα λεγόντων κατεγέλων [29], ῥητορείας καὶ καλοκαγαθίας ἀξιῶν ἅπαντα ταῦτα εἶναι, σεβῆρον δὲ οὐκ ἐλάνθανον, ταῖς ἐκείνου τιμαῖς καὶ χαίρων καὶ φιλοτιμούμενος. καὶ χωρῶν τε ἐπ' αἰγύπτου [30], καὶ πάλιν ἐκεῖθεν ὡς βασιλέα, δι' ὧν ᾤετο δόξειν εἶναι περὶ ἐμὲ δίκαιος, ἅπαντα ἔπραττε, καὶ τοῦ μοῦ γήρως [31] ἐραστὴν αὐτὸν ἐκάλει. γενόμενος δὲ ἐν ταῖς νυνὶ [32] ζώναις ταυταισὶ [33] ταῖς δύο [34], γράμμασί τε μ' ἐκόσμει, τό τε μάλιστα αὐτὸν δεῦρ' ἄξον ἐμὲ ἔφασκεν εἶναι. καὶ πολλὰ μὲν τοιαῦτα ἀπὸ θρᾴκης ἐφοίτα, ἦλθε δὲ τινα καὶ ἀπὸ ταρσῶν πόλεως [35], ἧς διὰ μέσης ἔρχεται κύδνος ὁ ποταμός. ἔλεγε δὲ ταῦτα πάντα ὡς ἀδικεῖσθαί τε τῷ μὴ τεθεᾶσθαί [36] με νομίζοι, σπεύδοι [37] τε ὅπως ἴδοι. καὶ ἐπειδὴ τὸ πρα-

βαινόντων ἐν τούτοις. καὶ γὰρ τῶν αὐτῶν δὲ —

[28] χῶραν] sic A. et V. χαρὰν Morell.

[29] κατεγέλων] sic rursus iidem. καταγελῶν Morell. ridebam eos, qui veneficium crepabant, aiens, ista omnia facundiae virtutique Seueri deberi.

[30] ἐπ' αἰγύπτου] sic Aug. et Morell. ἐπ' αἴγυπτον Veneta. vtrumque cum dicatur in eandem sententiam, praetuli illud, vt exquisitius, et vsitatius adeo.

[31] γήρως] sic A. et V. γήρους Morell.

[32] νυνὶ] sententia postulat μετὰ ταῦτα. tunc enim, cum ista scribebantur, cingula illa Seuerus dudum deposuerat.

[33] ταυταισὶ] sic A. et V. ταυτησὶ Mor.

[34] ταῖς δύο] quaenam illae duae sunt zonae seu ἀρχαί, honores Seueri? et quaenam prouinciae, ante illam Antiochiae gestam? Apparet e proximis insequentibus, alteram in Thracia, h. e. CPli fuisse, alteram in Cilicia, apud Tarsum.

[35] ταρσῶν πόλεως] sic libri. neque improbo. Conuenientius tamen cum more Libanii arbitror περσέως πόλεως.

[36] τεθεᾶσθαι] sic libri. malim

πρῶτον [38] συνεμίξαμεν, καταβὰς, ἔχων ἐςῶτα πλησίον τὸν ἐφεςηκότα ταῖς ἑῴαις πόλεσι, πλείοσί με φιλήμασιν, ἢ τῶν ἄλλων ἕκαςον ἠσπάσατο, καὶ τοῦτο διατριβὴν [39] οὐκ ὀλίγην ἐνεποίησεν. οἷς τοίνυν ταραχήν τε καὶ φόβον παρέχεν ἥκων τε καὶ μέλλων, εἰδότες μὲν οἵδε τὰ δεύτερα, ἰδόντες δὲ τὰ τρίτα, μίαν ἄδειαν [40] καὶ μίαν καταφυγὴν ἕξειν ἐλπίσαντες τὴν αἰδῶ σεβήρου τὸν πρὸς ἐμὲ, κοινῇ πάντες ἐφέροντο πρὸς ἐμέ τε καὶ ταυτὶ τὰ γόνατα [41], οἱ μέν τι καὶ ὑπουργηκότες ἡμῖν, τοῖς δ' ἦν αὐτὸ δίκαιον τοῦτο, τὸ βεβοηθηκέναι με πολλοῖς οὐδὲν εὖ προπαθόντα, δείλης οὖν αὐθημερὸν [42] ἐπιτρέψαντος ἀπελθὼν αὐτὰ ταῦτα ἀπήγγελλον τήν τε ἐλπίδα τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸν ὡς ἐμὲ δρόμον. καὶ ὡς εἶ [43] κύριος εὐεργέτην με πολιτῶν ἐμαυτοῦ καταςῆσαι καὶ ποιῆσαι,

lim tamen θεᾶσθαι in praeſenti.

[37] σπεύδοι] ſic Veneta et Morell. quod ſeruaui. σπεύδει Aug.

[38] τὸ πρῶτον] ſic A. et V. τὸ πρόσωπον Morell.

[39] διατριβὴν] materiam ſermonum in circulis. Quos ergo Seueri et aduentus ipſe, et rumor de inſtante aduentu eius, in trepidationem terroremque coniecerat, illi, cum ſcirent ſecunda, et oculis cernerent tertia, — certatim ad me confugiebant. Obſcurum eſt, quaenam illa ſint *ſecunda* et *tertia*. videntur ſecunda eſſe honores, a Seuero abſente per literas Libanio delati, tertia vero honores, ab illo huic coram habiti.

[40] poſt vocabulum ἄδειαν addit Morelliana, ſed ſola, haec: καὶ μίαν ἀποςροφὴν, vnde colligitur, aliis in vetuſtis Libanii libris ἀποςροφὴν, in aliis καταφυγὴν fuiſſe, quorum amborum vocabulorum eadem eſt vis et ſententia.

[41] ταυτὶ τὰ γόνατα] haec mea genua.

[42] αὐθημερὸν] illo ipſo die, quo tantum honoris mihi Seuerus detulerat, eoque ſpem hominumque meamque tam erexerat, cum, ipſius permiſſu, domum meam diſceſſiſſem, veſpera eadem per literas ipſum hac de re faciebam certiorem, ſignificans ſpem hominum de me conceptum et concurſum eorum ad me. Et penes te eſt, inquam (vel, his enim verbis vtebar,) ciuium me meorum reddere ſoſpitatorem.

[43] εἶ] in ſecunda perſona poteſt ferri. Sic Aug. et Veneta. et ſic modo interpreta-

 tus

σαι τιμιώτερον. ὁ μὲν ȣ̓ν ὅμηρός φησι· καὶ ἐλίσσετο πάντας, ἀτρείδα [44] δὲ μάλιστα. ἐγὼ δὲ ὑπὲρ ἁπάντων δεόμενος, ὑπὲρ μάλχȣ μάλιστα τȣ̃το ἐποίȣν, διὰ τὸ μείζȣς [45] εἶναι τȣ̀ς κινδύνȣς ἐκ μειζόνων τῶν διαβολῶν. σεβῆρος δὲ χρηστός τε ἦν ἐν τοῖς ῥήμασι, καὶ τιμήσειν ἔλεγε τῇ πραότητι τὸν μειλίχιον δία. ὥστε τὸν παρακαθήμενον ἀλέξανδρον ἐπαινεῖν τὴν εἰς ταῦτα ἑτοιμότητα. τίνα δὴ τἀπὶ τȣ́τοις; ἐκέλευσε θαῤῥεῖν τȣ̀ς δεδεμένȣς, καὶ πάντα τἀληθῆ πρὸς αὐτὸν περὶ [46] πάντων λέγειν. μάλχον δὲ μετὰ τȣ̀ς ἄλλȣς λόγȣς [47], καὶ ὡς φανεῖται τὸ χρυσίον [48]. ταῦτα τῆς μὲν ἐπιȣ́σης ὁ ἄρχων ἐφύλαξεν, ἐν δὲ τῇ μετ᾽ ἐκείνην ἐκίνησε. καὶ τȣ̀ς μὲν ἄλλȣς ὅπως μεταχειριεῖται, θεὸς οἶδε. τὰ δὲ δὴ μάλχȣ, τρὶς ἀποθανεῖν αὐτῷ [49] βέλτιον ἦν, καὶ γενέσθαι τῷ πολυφήμῳ δεῖπνον, ἢ παθεῖν, ἃ πέπονθε μενȣ́σης [50] ἡμῖν τῆς πολιτείας καὶ ȣ̓ μεταπεσȣ́σης. ἃ γὰρ ȣ̓δ᾽ ἀγοραίων παχόντων [51] ἐνέγκαι τις ἂν

ἀδα-

tus ſum. καὶ μόνος εἶ *et tu ſolus babes in poteſtate,* ſi legeretur, nil offenderes. Haud rarum eſt, a narrantis perſona ad agentis tranſiri, a tertia ad ſecundam. Verum ὡς ſi ſervamus, vtique ἂν melius conveniat. Significabam item, penes eum eſſe.

[44] ἀτρείδα] in duali. ſic A. et V. ἀτρείδας Morell.

[45] poſt μείζȣς aut in hac regione deeſſe videtur αὐτῷ.

[46] περὶ] ſic Veneta. παρὰ A. et Morell.

[47] λόγȣς] ſic libri. aut deeſt aliquid, e. c. ὡς ἀφήσει ἔλεγε, vel ſimile quid. aut aliquo alio modo corrupta haec ſunt.

[48] τὸ χρυσίον] quod intervertiſſe Malchus inſimulabatur, et quod reſtituendum erat fiſco. affirmabat itaque Seuerus, Libanio poſt ſermones alios de aliis habitos, Malchum a ſe cuſtodia emiſſum iri, et ſpem affulgere auri huius alicunde reperiundi.

[49] αὐτῷ] ſic A. et V. αὐτὸν Morell.

[50] μενȣ́σης] tametſi gaudeamus adhuc priſtina reip. libertate, legibus conſtituta, neque cum principe bono tyrannum mutauerimus, et ad ſeruitutem delapſi haud ſimus.

[51] παχόντων] male deeſt Venetae, ſed ſoli. quae ſi patiatur plebeius aliquis homo, de illo genere, qui tabernas in foro habent, artibusque ſellulariis exercendis, oleribusque

et

ἀδακρυτί, ταῦτα ὁ ἄρξας[52], ταῦτα ὁ ζώνην, ὁ θρόνον, ὁ δικάζειν παρὰ τοῦ κρατοῦντος λαβὼν, ταῦτα ὁ στρατιώταις ἐπιτάξας, ταῦτα ᾧ[53] βασιλεὺς ἐπέστειλε[54] πολλάκις. οὐ γὰρ ἔτι κρύψαι τὸ μῖσος οἷός τε γενόμενος οὐδ' ἀντισχεῖν[55] τῷ μεγέθει[56] πᾶν ὅσον εἶχεν ἐν τῇ καρδίᾳ κείμενον ἐξέχεε, μικρὸν ἀπέχων μανίας. καὶ γυμνοῦσθαι τῆς χλαμύδος. καὶ ἦν ἐκείνη χαμαί. καὶ τοῦ πρώτου χιτῶνος. καὶ ἦν ὁ χιτὼν χαμαί. καὶ τοῦ τρίτου[57], τοῦ λινοῦ. καὶ ἦν καὶ οὗτος μετ' ἐκείνων. δεινὰ μὲν οὖν καὶ ταῦτα, καὶ ἦν οὐδεὶς, ὃς οὐκ ἐξεπέπληκτο. στήσεσθαι δ' αὐτὸν[58] ἐνταῦθα τῶν πολλῶν οἰομένων, μετέωρος μὲν ὁ μάλχος ταῖς ἐσομέναις πληγαῖς ὑποκείμενος, ῥάβδων δ' ἐπὶ γῆς ἑωρῶντο φάκελλοι. τῶν δὲ αἰεὶ ταῖς πληγαῖς τριβομένων[59] ἀπορριπτουμένων, ἑτέρων ἀκραιφνῶν ἔδει. ταὐτὸ δὲ ἦν καὶ περὶ τοὺς τύπτοντας, τὸν ἀπειπόντα ἀδμῆτος[60] ἐκδεχομένου, καὶ δέκατος ὁ τελευταῖος ἦν. τούτων δὲ ἓξ μὲν εἰς τὰ νῶτα τὴν ἰσχὺν ἀνή-

et talibus vendendis victum quaerunt, non possis siccis oculis intueri: ea passus est [Malchus] vir honoratus, h. e. honore aliquo functus.

52 ταῦτα ὁ ἄρξας] scil. ἔπαθεν. describitur hic Malchus, dignitas eius extollitur, ad demonstrandam supplicij indignitatem, ad tanto maiorem ciendam castigato commiserationem, et crudeli iudici adspergendam tanto acerbiorem inuidiam.

53 ᾧ] ille, cui, seu ad quem, Imperator saepe sacras misit. sic ♀ et Aug. ὁ Morell.

54 ἐπέστειλε] sic Aug. et Ven. ἐπέτειλε Morell.

55 ἀντισχὼν] sic A. ἀντισχεῖν Morell. et Veneta neque hoc male.

56 τῷ μεγέθει] sic libri. Aut interponendum, aut certe subaudiendum est αὐτοῦ. *eius* odii puta.

57 καὶ τοῦ τρίτου] sic libri. atqui praeterita est mentio τοῦ δευτέρου χιτῶνος — cur ita? nullus dubito sic leg. καὶ τοῦ δευτέρου, καὶ τοῦ τρίτου, τοῦ λινοῦ.

58 στήσεσθαι δ' αὐτὸν] sic ♀ et Aug. (sed in hoc noua manus perobscura nota seu compendio scripturae perquam euanido id indicarat.) deest coniunctio Morellianae et Venet.

59 τριβομένων] sic A. et Mor. τριβουμ. Veneta.

60 ἀδμῆτος] sic A. et V. ἄτμητος Mor.

ἀνήλωσαν. αἱ πλευραὶ δὲ τέτταρας εἰς αὐτὰς ἐκένωσαν [61], τούτου τοῦτο [62] κελεύσαντος, ἀντὶ τοῦ νώτου γενέσθαι τὰς πλευρὰς τοῖς τὰς ῥάβδους ἔχουσι. καὶ πολὺ μὲν τὸ ῥέον αἷμα, πολλαὶ δὲ αἱ διασπειρόμεναι σάρκες ὑπὸ τῶν πληγῶν * ἐκτεμνόμεναι [63] τοῦ σώματος. μάλχος δὲ μέχρι μὲν μέσων αὐτῶν [64] ἐβόα, τὸ δ᾽ ἐντεῦθεν ἄφωνος ἐτύπτετο, τὸ καὶ δύνασθαι [65] βοῆσαι τοῖς κακοῖς ἀφαιρεθεὶς. τίνα ἂν τις δίκην ἑτέραν [66] ἐπὶ τούτοις προσέθηκεν; ἀφεῖλου τὴν δέλτον, καθ᾽ ἣν ἦρξεν. ἐγύμνωσας, οὐ τῶν μὲν, τῶν δ᾽ οὔ, πάντων δὲ ἱματίων. πληγὰς δὲ οὐδ᾽ ἂν [67] ἀριθμήσαι τις. ἄφες δὴ τοῖς τε ἰατροῖς, καὶ τοῖς οἰκείοις τὰς τοῦ σώματος χαράδρας, ἤν πως πείσωσι τὰ διεστηκότα συνελθεῖν. ὁ δ᾽ ἐπ᾽ ἄλλο προύβη πολὺ τῷ πάσχοντί τε ἀλγεινότερον, καὶ τοῖς ὁρῶσιν [68] ἐλεεινότερον. παρέδωκε τοῖς διὰ τῆς πόλεως ἄξουσι τὸ καλὸν ἐκεῖνο θέαμα, τὰ ἐν τῷ σώματι βάθη. καὶ οὐδεὶς ἦν ὃς οὐκ ᾤμωξέ γε [69] καὶ τὸ πρόσωπον ἔπληξε,

καὶ

[61] ἐκ[illegible]σαν] notanda dictio, qua latera verberati dicuntur in ſemet κενῶσαι τέτταρας ἄνδρας, exinaniuiſſe quatuor homines. h. e. tam diu toleraſſe plagas, vt quatuor homines ordine caedendo eſſent defatigati.

[62] τούτου τοῦτο] illius (Seueri puta) iuſſu. ſic Aug. et Veneta. primam vocem omiſit Morellus, quae neceſſaria vtique eſt. altera, τοῦτο, carere poteramus.

[63] ἐκτεμνόμεναι] ſuffeci hoc arbitratu meo in locum ἐκτεμπόμεναι, quod eſt in libris.

[64] αὐτῶν] ſic A. et V. vsque ad quintum lictorem vel ſpiculatorem, vt tum appellabantur, caedentem. αἰτίων dat Mor.

[65] δύνασθαι] ſic A. et V. δύναιτο Morell. ab ipſis plagis eo redactus, vt, tametſi vellet vociferari, tamen non poſſet, vociferando iam defatigatus.

[66] τίνα ἂν τις δίκην ἑτέραν] ſic Aug. et Veneta. τί ἂν τις δίκην ἕτερον Morell. quis tantae poenae aliam adhuc maiorem addidiſſet? Malcho tu, Seuere, ademeras codicillos illius honoris, quem geſſerat; detraxeras ei veſtes, non quasdam modo, ſed plane omnes.

[67] οὐδ᾽ ἂν] ſic A. et V. οὐδεὶς Morell.

[68] τοῖς ὁρῶσιν] ſic A. et V. articulo caret Morelliana.

[69] γε] ſic libri. malim tamen τε.

καὶ τοὺς λυθέντας νόμους ἐθρήνησεν. εἶχον δέ τινα ὕβριν καὶ αἱ ἀναξυρίδες [70], ὧν ὅσον ὑπὲρ τοὺς μηροὺς, ἐξελήλεγκτο [71] τοῖς ῥάβδοις, καὶ τοὔργον ἀπολωλέκει, σκέπειν οὐ δυνάμενον. μάλχῳ δὲ αἰτοῦντί τι τοιοῦτον, ὃ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν [72] ποιησάμενος, οὐκ ἂν ἐθεᾶτο τοὺς θεωμένους αὐτὸν, ὁ δώσων οὐκ ἦν. πολλοὶ μὲν ἂν δόντες ἡδέως, φόβῳ δὲ τῶν ὁρωμένων εἰργόμενοι. ὁ δ' αὐτὸς φόβος καὶ τῆς ἀκριβοῦς θεραπείας ἀπεστέρησε μάλχον, ἰατρῶν, τῶν μὲν οὐ προσιόντων, τῶν δ' οὐ πᾶσιν, οἷς ἐνῆν, χρωμένων, εἰδότων ὡς ἥδιστ' ἂν ἀκούσαι τεθνεῶτα τὸν μάλχον, καὶ τοῦθ' ὡς εἰκότως ἐπεπείκεσαν αὐτοὺς, αὐτὸς οὗτος ἐμαρτύρησεν ὁ πρὸς τὸν περὶ τῆς τελευτῆς γενόμενον λόγον οὕτω διατεθεὶς, ὡς [73] καὶ σκιρτῶν ὁρᾶσθαι. ταῦτα τοίνυν ἅπαντα ποιήσας οὕτως ἐναντίως ἔχοντα ταῖς ἐμαῖς ὑπὲρ μάλχου δεήσεσιν, ἀδικεῖσθαι φησὶν οὐκ ἀφικνουμένου μου [74] παρ' αὐτὸν, καὶ πέπομφεν ἀντίοχον πείσοντά με ποιεῖν, ὃ πρόσθεν [75]. ἀλλ' εἰ μὲν ἀνελεῖν, ἀντίοχε, δύνασαι τὰ πεπραγμένα, καὶ ποιῆσαι μὴ γεγενῆσθαι, βαδίζω-

[70] καὶ αἱ ἀναξυρίδες] sic A. et V. cum articulo αἱ, quo Morell. caret.

[71] ἐξελήλεγκτο] sic A. et V. γ omiserat Morellus. corruptum et dilaceratum fuerat a plagis. verbera docuerant, tantam non inesse corio tenacitem, quae verberibus resistat.

[72] ὃ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν] sic A. et V. ὁ πρῶτον ὀφθαλμὸν Morell. vniuerse in bonis lectionibus hi duo libri plerumque inter se consentiunt. Malcho roganti, eiusmodi aliquid sibi dari, quo si vultum tegeret, consequeretur hoc, vt eos saltim ipse non aspiceret, quorum oculis totus patebat, nemo erat, qui daret, quamquam multi erant, qui libentissime dedissent; sed obstabat metus similium, si fecissent, in se patrandorum, iis, quae coram oculis cernebant.

[73] ὡς quo caret Morelliana, dant A. et V. ego vero imposterum, vt operae parcam inutili, manifestas Morellianae mendas, a Bongiouannio sublatas, haud commemorabo, sed solas illas attingam, vbi Aug. a Veneta discedens cum Morelliana facit.

[74] μου quod est in Aug. et Morell. male abest a Veneta.

[75] ὃ πρόσθεν] scil. ἐποίουν.

δίζωμεν, ἴωμεν, εἰ καὶ ἡ νὺξ ἕτερα λέγει. εἰ δὲ οὐδὲ θεῶν τοῦτο ἄν τις δύναιτο, τί τὸν μετέχοντα τῆς ἀτιμίας μάλχου πείθειν ἐπιχειρεῖς ἑαυτὸν καταισχύνειν, καὶ πρὸς ἅπαντας ὁμολογεῖν, ὡς ἀναίσθητος εἴην [76], καὶ οἷος τοὺς ὑβρίζοντας προσκυνεῖν. ἀδικοῦντα γάρ φησι, μάλχον ἔλαβον περὶ τὸ βασιλέως χρυσίον. οἶδα, ὡς ἐπλημμέλησέ τι τοιοῦτον ὑπ᾽ ἀνδρῶν πανούργων ἐξαπατηθεὶς ἐλπίσι γλυκείαις τε καὶ δειναῖς ἄνθρωπον λαβεῖν [77]. τὸ δὲ τῆς ἀπάτης τοῦτο καὶ τοῦ μεγίστου τῶν θεῶν [78] ἴσμεν ἀψάμενον. ἀλλ᾽ ἔστω πᾶν τοῦτο μάλχου καὶ τῆς ἐκείνου γνώμης [79] τὸ ἀδίκημα. τί οὖν; ἡνίκα ἠξίουν, ἤκουές μου λέγοντος· ὅτι σῶσον ἡμῖν ἄνθρωπον ἀναμάρτητον, καὶ πανταχοῦ γενόμενον ἄγρυπνον τοῦ δικαίου φύλακα; ἀλλ᾽ εἰ τοῦτο τοιοῦτον ἦν, αὐτὸς ἂν αὐτὸν ἔσωζεν, ἐν τοῖς πράγμασι [80] τὴν σωτηρίαν ἔχων. ἔλεγον [81] τὸν ἄνθρωπον ἔχειν μὲν τὰ ἀλλότρια, καὶ ὁμολογεῖν, καὶ ἀποδώσειν, ἄξιον δ᾽ εἶναι δι᾽ ἔργα τινὰ καλὰ, μηδὲν πλέον παθεῖν. καὶ ταῦτα λέγων ἐδόκουν δίκαια λέγειν, καὶ οὐκ ἄλλως ἔφησθα ποιήσειν, καὶ ἐπίστευον, καὶ πρὸς αὐτὸν

τε

[76] ἄην] ſic A et V. ἄη (in tertia perſ.) Morell. neque hoc male.

[77] γλυκείαις τε καὶ δειναῖς ἄνθρωπον λαβεῖν] videor mihi iambum alicuius tragici cernere, vbi ἐλπὶς ſpec appellata fuit γλυκεῖα καὶ δεινή τις ἄνθρωπον λαβεῖν.

[78] τοῦ μεγίστου τῶν θεῶν] alludit ad ſomnum Iouis, quo eum oppreſſit Iuno apud Homerum Iliade 14. interea Troiani a Graecis caeduntur, quo facto Iupiter euigilat, et deceptum ſe ſentiens grauiter ſtomachatur initio Iliadis 15. vbi v. Pope.

[79] γνώμης quod recte in A. et Mor. legitur, male abeſt a Veneta, operarum, ni fallor, errore. eſto id totum ſententiae Malchi. h. e. age imputemus id propoſito Malchi, aiamus eum id deliberato, conſulto egiſſe.

[80] ἐν τοῖς πράγμασι] ſic A. et V. ἐν αὐτοῖς πρ. Morell. vnde olim efficiebam ἐν αὐτοῖς τοῖς πράγμ. quod vt nunc non damnabo, ita nemini obtrudam.

[81] ἔλεγον] ſic libri. malim tamen ἐγὼ δ᾽ ἔλεγον. facile potuit ἐγὼ ob ſimilitudinem cum ἔχων proximo excidere.

τε ἐκεῖνον[82] καὶ τοὺς ἄλλους φίλους ἀπήγγελλον τὰ φιλάνθρωπα, ἐφ᾽ οἷς σε μὲν ἐπῄνουν, μάλχῳ δὲ συνέχαιρον. ταῦτ᾽ οὐκ ἂν μὴ οὕτως ἔχειν εἴποις. καίτοι χρῆν τὸν, ἅπερ ἔλεγε ποιήσειν, οὐ πράξοντα, μηδὲ λέγειν ὅτι ποιήσει. ῥᾴδιον γὰρ ἦν ἀποκρίνασθαι· ὅτι, ὦ φίλτατε, βούλομαι μὲν ταῦτα, μάλχου δὲ ἡ πονηρία κωλύει τὴν χάριν, πληγάς τε ἀπαιτοῦσα, καὶ τἄλλα δὴ, τά τε πρὸ αὐτῶν, τά τε μετ᾽ αὐτάς. οὐ γὰρ δὴ δέος ἦν, μὴ χαλεπήνας δήσω τὸν ἄρχοντα, οὐδὲ μὴ γενοίμην δυσμενής. οὐ γὰρ οὕτως ἄτοπός τις ἦν, ὥστ᾽, ἀντὶ τῆς τοῦ πράγματος φύσεως, τοῦ μὴ δόντος αἰτιᾶσθαι τὴν γνώμην. ἀλλ᾽ ᾔδειν ἂν αὐτῷ τοῦ τἀληθὲς ἀπηκοέναι χάριν, καὶ τοῦ μήτε αὐτὸς ἠπατῆσθαι, μήτ᾽ ἄλλον τινα[83]. νῦν δ᾽ αἰσχύνη πολλή. ἀπήγγελται[84] μὲν ἄλλα, πέπρακται δὲ ἄλλα, καὶ ἤλπισαι μὲν ἐπιεικῆ, πέφηνε δὲ ἄγρια. οἷς τε ἔργον κακῶς με λέγειν, ἀφορμὴ γέγονεν εἰς ἃ βούλονται, τοῦτ᾽ αὐτὸ λέγουσιν, ἐμὲ πατέρα τῶν ῥημάτων[85], ἀλλ᾽ οὐ σὲ, γεγενῆσθαι, καὶ πεπλασμένῃ προσδοκίᾳ μεῖζον ποιῆσαι μάλχῳ τὸ κακὸν, βλέποντι μὲν εἰς ἀμείνω, πειρωμένῳ δὲ τῶν χειρόνων. καὶ κινδυνεύω γέρων ἄνθρωπος ἐνέγκασθαι προσηγορίαν, ἣν οὐδ᾽ ὄναρ νέος ὤν[86]. καίτοι, φησὶν, ἠπίου μου τετύχηκεν ὁ μάλχος ἐπὶ τῆς προτέρας ἡμέρας. τί δέ; οὔτε αὐτὸς ᾔτουν ἡμέραν μίαν, αἵτε ὑποσχέσεις αἱ ☼ σαὶ[87] τὸ πᾶν εἶχον. τί γὰρ πλέον εἶχον, * ἔχων[88] πρᾳοτέραν ἡμέραν, θηριώδους τῆς μετ᾽ ἐκεί-

[82] ἐκεῖνον] Malchum puta.

[83] post v. μήτ᾽ ἄλλον τινα deesse videtur δι᾽ ἐμοῦ vel δι᾽ ἐμέ.

[84] ἀπήγγελται] abs te ad Malchum eiusque amicos renunciaui. sic A. et Morell. ἐπήγγελται Veneta. quod minus probo.

[85] ἐμὲ πατέρα τῶν ῥημάτων] quae abs te ad Malchum, velut a te dicta, retulissem, ea ipsum me commentum fuisse, non te dixisse.

[86] νέος ὤν] scil. ἠνεγκάμην. proditoris puta, mendacis, versipellis, Eurybati.

[87] αἱ σαὶ] posterius vocabulum de meo addidi.

[88] ἔχων item de meo addidi. quid enim plus habebam, habens vnum diem paulo mitiorem?

ἐκείνην ἐσομένης; καὶ τῆς μὲν φεισομένης, τῆς δ' ἀπολούσης; οὐδὲ γὰρ ἰατρὸς, εἰ κτείνειεν αὔριον, ὃν ἔσωσε τήμερον, μισθοῦ μεμνῆσθαι δίκαιος διὰ τὸ τήμερον ἔργον, ἢ μίσους [89] τυγχάνειν διὰ τὸ δεύτερον. οὐδ' αὖ λῃστὴς, ὃν [90] ἐθήρασεν, ἑστιάσας πρότερον, εἶτα ἀποσφάξας, ἧττον ἀπέσφαξε διὰ τὴν προλαβοῦσαν τράπεζαν. ἴσμεν δὲ καὶ τοὺς διοσκόρους, οἳς ἂν ὦσιν εὐμενεῖς, μέχρι λιμένων παραπέμποντας αὐτούς τε καὶ τὸν γόμον. ἀλλ' οὐ τοῦ μὲν [91] ῥύονται κλύδωνος, τῷ δὲ προΐενται. τὴν μὲν οὖν ἐκείνης [92] ἡδονὴν ἡ ἐπιοῦσα ἔσβεσε. τὰ δὲ τῆς δευτέρας ἡμέρας βοηθείας. εἶτα τὰ μὲν ἦν [93] σκιὰ καὶ οὐδέν. τὰ δ' οὕτως ἰσχυρὰ καὶ μεγάλα. ὁ δὲ καὶ ἀχάριστόν με καλεῖ, μεγάλην εἰληφότα χάριν. οὐ γὰρ βασανισθῆναι δι' ἐμὲ τὸν μάλχον, τῇ φρικωδεστάτῃ δὴ βασάνῳ, οὐδὲ ἀποτμηθῆναι τὴν κεφαλήν. καὶ τίς σοι τοῦ σοφοῦ τούτου [94] διδάσκαλος; ἤ, ὥσπερ [95] καὶ ἑτέροις, ἐκεῖνος ὁ λίβυς, ὁ ἱερὸς [96], εἶτα μίδας. ὃς, ὃν ποτε μὲν ἀποκτείνειε ξίφει, τοὺς τοῦ τεθνεῶτος οἰκείους ἠξίου χάριν αὐτῷ, τοῦ μὴ πυρὶ γενέσθαι τὴν τελευτὴν, εἰδέναι. οὗ δὲ πῦρ ἐποίει τὸν θάνατον, πάλιν ἦγεν εἰς χάριν τὸ μὴ στερεῖσθαι τὸν τεθνεῶτα ταφῆς. καὶ σὺ δὴ τὴν αὐτὴν βαδίζεις,

τοὺς

89 ἢ μίσους] idem est ac si dixisset, ἢ μᾶλλον μίσους.

90 ὃν] id est τοῦτον (vel ἄνθρωπον) ὃν —

91 τοῦ μὲν] non autem, quos ex aliqua procella saluos extraxerunt, eosdem alii tradunt (vel obiiciunt) mergendos.

92 ἐκείνης] scil. τῆς ἡμέρας.

93 βοηθείας. εἶτα τὰ μὲν ἦν] sic libri, melius nunc non extundo, quam haec: βοηθείας δεῖται. καὶ τὰ μὲν ἦν. postero die quae euenerunt, ope egent medica; et sic illa quidem priora, blandae puta pollicitationes, mera fuerunt vmbra, merum nihil; haec autem posteriora tam sunt valida, et perseuerantia, atque ardua, (vt nempe cuique est cernere.)

94 τοῦ σοφοῦ τούτου] scil. εὑρήματος, vel ἀπολογήματος.

95 ὥσπερ] sic libri. malim tamen ὅσπερ.

96 ὁ λίβυς ὁ ἱερὸς] quis ille? pro ἱερὸς, quod est in Aug. et Veneta, dat Morell. ἱερεύς.

Olim

τοὺς καταγελῶντας οὐχ ὁρῶν. τίς γὰρ οὕτως ἢ παῖς, ἢ ἀνὴρ ἀνόητος, * ὃς [97] οὐκ ἂν ῥαδίως τοῦτον καταλάβοι τὸν λόγον; πότε γὰρ οὐκ ἐν τοῖς δεδωκόσιν ἔσῃ χάριν, ἀεὶ τινος ὄντος τοῦ παραλελειμμένου; καὶ γὰρ εἰ τὴν κεφαλὴν ἀποτετμήκεις, εἶπες ἄν, ὅπερ ὁ πρότερος [98]. καὶ εἰ κατὰ μέλος [99], εἶπες ἂν τὴν ταφήν. καὶ εἰ κυσὶ καὶ ὄρνισιν ἐδεδώκεις τὸν νεκρὸν, ἦν ἂν εἰπεῖν· ἀλλ᾽ οὐκ εἰς λέβητας ἐνέβαλον, οὐδὲ ἑψήσας ἔφαγον. ἀλλ᾽ οἶμαι πολὺς ὁ γέλως, χάριν ταῦτα ποιεῖν. ἢ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκόψας ἠξίωσας ἄν μοι κεχαρίσθαι δοκεῖν τῷ [100] μὴ καὶ τὴν γλῶτταν προσαφαιρῆσαι. ὥσπερ ἂν εἴ τις δημεύσας τινὸς τὰ ὄντα, φιλανθρωπίαν ἐκάλει τὸ μὴ καὶ αὐτὸν ἐψηφίσθαι δουλεύειν. οὕτω τοίνυν οὐκ ἦν ταῦτα χάρις, ὥστε οὐκ ἐτόλμησεν ἐν τῷ καιρῷ τῶν δεήσεων εἰπεῖν, ὅτι μοι δώσει τὸ μὴ τὸ καὶ τὸ παθεῖν [1] τὸν ἄνθρωπον, ἄλλο δὲ οὐδέν. καίτοι γε εἰ ἦν χάρις, τίς βλάβη τῇ χάριτι, καὶ πρὶν, ἢ δοθῆναι, φαίνεσθαι; καὶ παρώξυνέ [2] με, φησι, ῥήμασί τισι θρασυτέροις. εἰ δὲ μὴ ταῦτα εἴρητο, οὐκ ἂν ταῦτα ἐπεπόνθει. πῶς οὖν ἐν τοῖς [3] πρὸ τῶν εἰρημένων τούτων ἀδικήματα ἔφασκες εἶναι τῆς ἐχά-

της

Olim aliquando legebam ἑκάνος ὁ λίβυς βάσαρις, ἢ νάβις, ὃς ὄν ποτε — Mihi nunc non liquet.

97 ἀνόητος ὃς] articulum ὃς de meo addidi. *nemo est tam demens, quin*

98 ὁ πρότερος] paulo ante commemoratus Libys.

99 post κατὰ μέλος videtur κατεκεκόφεις vel simile quid deesse. Si contruncasses. verum libri haud suffragantur.

100 τῷ] sic Aug. et Morell. τὸ Veneta. nil refert. vtrumque probabile est.

1 τὸ μὴ τὸ καὶ τὸ παθεῖν] non ausus est mihi polliceri sic: Ego dabo hoc Malcho, vt hoc et hoc supplicium ne patiatur. vel ego hoc, et item hoc tormentum remittam; nihil autem aliud plus indulgebo.

2 παρώξυνε] Malchus. ἐμὲ] Seuerum. nam haec est hypophora et oratio ex persona Seueri.

3 ἐν τοῖς] subandi γεγενημένοις ὑπὸ τοῦ μάλχου.

της ἄξια δίκης; μὴ οὖν ἀμφότερα λεγέτω. ἀλλ' εἰ μὲν ἡ περὶ τὸν οἶκον τὸν βασιλέως βλάβη τοσαύτην ἀπήτει τὴν δίκην, τί μέμνηται τῶν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ῥημάτων; εἰ δὲ ταῦτα τοιούτοις [4] ἔδει κεκολάσθαι, σεσιγήσθω τὰ περὶ τὰ χρήματα, * ἃ φησιν αὐτὸς [5] οὐκ ἂν ἐξετασθῆναι, τῷ φάσκειν τὰ ῥήματα τὴν ὀργὴν πεποιηκέναι. σκεψώμεθα δὴ καὶ αὐτὰ τὰ ῥήματα, * τὰ ὡς [6] ὅδε φησι, δακόντα αὐτόν. ὡμολόγησε μὲν ὀφείλειν, καὶ καταθήσειν, οὐ μὴν εὐθύς γε δύνασθαι. δεῖν δὲ οἱ μηνῶν δύο. ταῦτ' οὖν ὀργῆς ἄξια; ταῦτα θυμοῦ; ταῦτα χαλεπότητος; ταῦτα ἀγριότητος; οὐκ, ἀφ' οὗ γένος ἀνθρώπων, καὶ τὸ εἰσπράττεσθαι καὶ τὸ ὀφείλειν, τοῦτ' ἔχει τοῖς ὀφείλουσι βοήθειαν, τῶν μὲν αἰτούντων [7] ἀναβολὴν, οἷς δ' ἔξεστιν ἀνανεύειν, διδόντων. κἂν τούτῳ τοῖς ὀφείλουσιν ἀναπνεῖν παρεχόντων, ὃ γὰρ οὐκ ἂν δυναίμην διαλῦσαι τήμερον, ὕστερον ἂν [8]. κατέχει δὲ αὐτὸν ὁ δεδανεικὼς ὁ μὲν δύο μῆνας, ὁ δὲ τρεῖς, ὁ δὲ δὶς τοσούτους, ὁ δὲ ἐνιαυτὸν, ὁ δὲ καὶ πλεῖον. εἶθ' ὕστερον, ἃ προεῖται [9]. κομιζόμενος, αὐτόν τε ἐπαινεῖ, καὶ τὴν αὐτοῦ μέλλησιν, ὡς αὐτὴν οὖσαν τὴν ἀποδοῦσαν [10]. ἤδη δέ τινες ἀφορήτοις ἀνάγκαις

[4] τοιούτοις] subaudi τρόποις aut αἰκίσμασι.

[5] ἃ φησιν αὐτὸς] quorum (numorum fiscalium) non facile futurum fuisse, vt a Malcho vnquam ratio repeteretur ipse Seuerus ait. hoc exsculpsi e lectione Aug. et Venetae ἀφεὶς ἂν αὐτός. in Morell. est ἀφ' ὧν ἂν αὐτός.

[6] ῥήματα, τὰ ὡς] articulum τὰ de meo addidi.

[7] τῶν μὲν αἰτούντων] idem est, ac si dixisset, τὸ τοὺς μὲν ἀναβολὴν αἰτεῖν, τοὺς δὲ διδόναι, δυναμένους καὶ μὴ διδόναι. ex quo sunt homines, eaeque hominum inter se necessitudines, vt alii nomina exigant, ab aliis debita, nonne auxilii caput in hoc est debitoribus, vt rogantibus ipsis moram creditores, qui denegare poterant, indulgeant

[8] ὕστερον ἂν] scil. δυναίμην. est oratio ficta debitoris, moram a creditore postulantis.

[9] ἃ προεῖται] sic Morell. et margo Aug. in cuius texto, vti et in Veneta, est, ἂν πρόηται. forsitan ἃ 'ν pro ἃ ἄν.

[10] τὴν ἀποδοῦσαν] sic Aug. duo haec vocabula desunt Venetae. pro iis dat Morell. τὴν ἀπολ-

ἀνάγκαις ἐνδήσαντες τὸν ὀφείλοντα, τὸν μὲν ἐπὶ βρέχον ἔπεμψαν, αὐτοὶ δὲ, ἐφ᾽ ὃν ἔλθοιεν, οὐκ εἶχον. οὕτω δὲ ἀνθρωπίνως τοῦτ᾽ ἔχειν ἔδοξεν, ὥσθ᾽ ὁ νόμος καὶ δικαστὴν ἐν τοῖς τοιούτοις χρόνου κύριον ἐποίησε. κἂν ὁ ὀφείλων μηδενὸς ἐπιεικοῦς παρὰ τῶν εἰσπραττόντων τυγχάνῃ, καταφυγὼν ἐκεῖσε [11] τὸ μὴ ἤδη καταβάλλειν εὕρετο, καὶ οὐκέτ᾽ ἂν ὁ εἰσπράττων ἄγξειεν, οὐδὲ ἐπιλάβοιτο, σὺ δ᾽ ἀκούσας δύο μῆνας ἐπήδας ἐπὶ μάλχον. τοῦ χάριν; ἔλυέ σοι ταῦτα τὴν ζώνην; ἀλλ᾽ ἀφῃρεῖτο τοῦ τῆς ἀρχῆς χρόνου; ἀλλὰ πενίαν ἔφερεν; ἀλλ᾽ ἀσθενέστερον ἐποίησε τῶν ἐχθρῶν εἶναι βουλομένων; ἀλλὰ τὴν οὖσάν σοι παρὰ τῷ κρατοῦντι δόξαν εἰς τοὐναντίον μετέβαλλεν; ἀλλ᾽ ἐκώλυεν ἀρχῆς τυχεῖν; οὐ τὸ ἐξεῖναι πολύ τι δεινὸν εἰπεῖν, ὅτι [12] δύο μῆνες συλλέξουσι τὸ συνέχον τοῦτο τὴν ῥωμαίων ἀρχὴν χρυσίον. ἀλλ᾽, οἶμαι, προφάσεις μὲν οἱ μῆνες, τὸ βούλημα δ᾽ ἔτυπτεν ἐν μάλχῳ τοὺς μάλχου κηδομένους. οὓς οὗτος μὲν ὑλακτῶν οὐ πέπαυται, πολλαχοῦ δὲ μάλχος εὑρηκὼς ἐπικούρους οὐκ ἔμελλε φυγὼν ὡς τοῦτον μεταπηδήσειν. καὶ δὴ δῶμεν ἀγροικότερον αὐτῷ τὰ περὶ τοῖν μηνοῖν εἰρῆσθαι. οὐ οὖν ἐξῆρκει μὴ τυχόντα ἐκβαλεῖν;

ἀπολύουσαν. quod aliud nihil ipsis reddidisset aes debitum, quam haec mora. h. e. propterea quod nisi moram indulsissent debitori, nunquam ab eo recuperassent pecuniam creditam. iam vero quia solvendi diem prorogarunt, eo effecerunt, vt ille interea, numis vnde vnde corrogatis, posset factum nomen diluere.

[11] ἐκεῖσε] scil. πρὸς τὸν δικαστὴν καὶ τοὺς νόμους. debitor illuc, ad iura iudicemque, receptum habens, impetrat remissionem necessitatis, iam nunc statim in continente soluendi. καταβάλλειν est in Aug. et Morell. in Veneta male καταβάλλῃ.

[12] οὐ τὸ ἐξεῖναι πολύ τι δεινὸν εἰπεῖν ὅτι] sic libri, nisi quod Morelliana ἄτε dat pro postrema voce ὅτι. ego vero locum hunc non intelligo. Num pro οὐ leg. est οὗ, ad hunc modum? ἀλλ᾽ ἐκώλυεν ἀρχῆς τυχεῖν, οὗ τὸ ἐξεῖναι πολύ, attamen (ironice interrogat) intercedebat Malchus, quominus tu Seuere, magistratu potirere, cuius magna esset potestas. (οὗ est vbi.) ἢ δει-

λεῖν; κἂν τούτῳ μὴ λαβεῖν [13] τὴν δίκην; πληγῶν δὲ οὐκ ἦν καιρὸς, καὶ τοιούτων, καὶ τοσούτων, οὐδὲ ἐν γυμνῷ τῷ σώματι, οὐδὲ ἐν στρεφομένῳ [14], τοῦ μηδὲν μέρος εἶναι πληγῶν καθαρόν. οὕτω μὲν οὐ [15] σφόδρα τὸ δίκαιον ἦν ἐν οἷς μάλχος ἔπαθεν. εἰ δ' οὖν καὶ θείη τις, αὐτὸς ἔχοιμ' ἂν ἐγκαλεῖν τὸ καὶ οὕτως ὑβρίσθαι. ἀλλ' ἥκω, φησιν ἀντίοχος, ἐκείνου πεπομφότος. καὶ τοῦτό ἐστι λύοντες τὴν αἰτίαν. ἐστὶ δὲ τοῦτο μὲν ὁμολογοῦντες τὴν αἰτίαν, τὸ δὲ ταύτην λύσιν οὐδεὶς ἂν μοι δεῖξαι δύναιτο. τὸ γὰρ δὴ πεπραγμένον ἀνίατον, καὶ ἕως ἂν ἐπιδειχθῇ σεβῆρος, ἃ εἶπεν [16]. οὐκ εἰρηκὼς, οὐκ ἐστὶν ἐμὲ μὴ παρακεκροῦσθαι. εἰ δὴ [17] δώσομεν τοῖς ἀδικοῦσι, ποιοῦσιν ἃ βούλονται, φίλους ἔχειν τοὺς κακῶς πεπονθότας ἀπ' ὀλίγων συλλαβῶν, μεγάλην ἂν εἴημεν αὐτοῖς πλεονεξίαν δεδωκότες, εἰ παροινοῦντες, εἰς οὓς ἂν ἐθέλωσι, μηδὲ μισοῖντο παρὰ τῶν ὑβρισμένων, ὡς, ὧν ἔδρασαν, αὐτοὶ κατεγνωκότες. ἐστὶ δ' οἶμαι ῥᾴδιον καὶ τῷ κακῶς ἀγορεύσαντι, καὶ τῷ ῥαπίσαντι, καὶ τῷ καταβλάψαντι, καὶ τοῖς τὰ μείζω τολμῶσιν, ἐν ταπεινότητι τῇ τῶν μετεγνωκότων προσελθοῦσι, φίλους ἔχειν τοὺς ἔχοντας, ὃ κατηγοροῖεν ἄν. ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως ἀπηνέχθην εἰς τοὺς ὁμολογοῦντας ἁμαρτεῖν [18]. ὁ γὰρ ἀνὴρ ἡμῖν οὐδαμοῦ τοῦτο φθέγγεται,

οὐδ'

νὸν εἰπεῖν, ὅτι. aut, estne facinus atrox, si quis aiat, se intra mensem alterum collecturum esse aes —?

[13] *μὴ λαβεῖν*] sic libri. num *μὴ φαύλην λαβεῖν in eoque satisfactionem sumere non contemnendam?*

[14] *στρεφόμενον* corpus, cum de vapulante agitur, est illud, quod cum antea esset in dorso caesum, nunc inuertitur, vt venter et pectus plagas accipiant.

[15] *μὲν οὐ*] videtur *οὖν* interponendum.

[16] *ἃ εἶπεν*] quae Seuerus ad me tum dixit, cum mihi conconfirmaret, nullam Malcho molestiam creatum, nullasque plagas inflictum iri.

[17] *εἰ δὴ*] sic Aug. et Morell. *δὴ* deest Venetac. ego cum *δὲ* malim commutatum.

[18] *ἀπηνέχθην εἰς τοὺς ὁμολογοῦντας ἁμαρτεῖν*] delapsus vel abreptus errore quodam eo sum, vt agam cum his hominibus

οὐδ᾽ εἶπεν ἀντίοχος οὐδαμοῦ τὸ ῥῆμα τοῦτο φέρειν. οὐδ᾽ ἀκήκοεν ἡμῶν οὐδείς. τί οὖν ἄν τις συγγινώσκοι τῷ λέγοντι, μήτ᾽ ἐμὲ, μήτ᾽ ἐκεῖνον ἠδικηκέναι μηδὲν, ἀλλ᾽, ἅπερ ἂν θεὸς, ταῦτ᾽ αὐτὸν ποιῆσαι; ἀλλ᾽ εἰ καὶ μὴ [19] τοῖς ῥήμασι, τοῖς δὲ ἔργοις ὡμολόγηκεν, ἐν λύπῃ τε ὢν, καὶ τὴν σὴν ποθῶν συνουσίαν. σὺ δ᾽, ἐλέγξας πολλοὺς ἡμαρτηκότας εἰς σὲ, διηλλάγης. πάνυ γε. εἰσὶ δέ γε πρὸς οὓς οὐ διηλλάγην, οὐδ᾽ ἔσται χρόνος ὁ τοῦτο ἐψόμενος, οὐδ᾽ ὁ παρὰ τοῖς κάτω θεοῖς. ἀλλὰ ψυχὴ ψυχὰς φεύξεταί τε, καὶ οὐ διαλέξεται [20], κατὰ τὴν αἴαντος τοῦ σαλαμινίου, ἡνίκα ὀδυσσεὺς ἐν ᾅδου τὴν αὐτοῦ διεμέμφετο νίκην. ἐγὼ δὲ οἶδα μὲν οὗ δεῖ παῦσαι μῖσος, οἶδα δὲ ἐν οἷς οὐδέποτε. καὶ δυναίμην ἂν εἰπεῖν πρὸς ἄνθρωπον σπονδάς μοι γεγενημένας τίνος [21] τοῦτο πείθοντος, τοῦ μηδὲν ἀνήκεστον εἰς τοὺς ὑπὸ χεῖρα περὶ ὧν ἐδήθη [22] πεπρᾶχθαι. ᾔτησέ τις ἡμερῶν ἀριθμὸν εἰς τὸ τὸν ἀγρόν τινας ἀπελθεῖν τὸν ἑαυτοῦ [23]. οὐκ ἔδωκεν ὁ ἄρχων. ἀπῆλθεν ἀγανακτήσας.

χρό-

bus, tanquam cum iis, qui fateantur ſeſe peccaſſe. Atqui Seuerus id nuſquam fatetur.

[19] ἀλλ᾽ εἰ καὶ μὴ] haec eſt ficta Antiochi oblocutio, Libanio ſic occurrentis: atqui ſi verbis culpam Seuerus haud fatetur, rebus tamen certe fatetur.

[20] διαλέξεται] ſic Aug. et Morell. melius, quam διαλλάξεται Veneta.

[21] γεγενημένας τίνος] ſic libri. dubito tamen, an ſatis pleni et integri illi ſint. videtur ſententia haec ferme poſtulare. γεγενημένας προφέροντα καὶ πυνθανόμενον τίνος τοῦτο πείθοντος. Si quis exempla mihi proferat (vel obiiciat) gratiae cum inimicis reconciliatae, interrogetque, cuius rei cauſa in gratiam cum iis redierim, reſpondere illi poſſim, ideo me rediiſſe in gratiam, quod nihil immedicabilis mali ab iis profectum eſſet ad eos, qui in poteſtate eorum fuiſſent, rebus in iis, quas rogaſſem (aut rogaſſent).

[22] ἐδεήθη] ſic libri: verum aut ἐδεήθην eſt leg. aut ἐδεήθησαν. aut in prima perſona ſingularis, aut in tertia pluralis.

[23] εἰς τὸ τὸν ἀγρόν τινας ἀπελθεῖν τὸν ἑαυτοῦ] ſic Aug. et Morell. vitioſe quidem, ſed et Veneta non plane emendate dat εἰς τὸ τῶν ἀγρῶν τινας ἀπελ-

θεῖν

χρόνος ἐκοίμισε τὴν ὀργήν. οὐ γὰρ κακῶς, ἀλλ' οὐκ εὖ ἐπεπόνθει, περὶ οὗ διειλέγμην. ἑτέρῳ καταδίκην ἀνελεῖν ἠξίωσα, διδόντος τοῦ νόμου, ὁ δὲ οὐκ ἐβουλήθη. καὶ τοῦτο ἔχθραν τὴν μέχρι τινὸς ἐποίησεν, ἀλλ' οὐ τὴν εἰς ἅπαν. ἔπειτα ἦλθον, οἷ πρότερον [24]. οὐδὲν γὰρ ἄσχημον ἐγεγόνει περὶ τὸν φίλον, οὐδ' οἷς κατέθηκεν [25], ἄτιμος ἦν. τὰ δὲ νῦν, τὰ δὲ ὑπὸ τούτου [26], τὰ δ' εἰς τοῦτον, τῆς αἰσχύλου καὶ σοφοκλέους δεῖται ψυχῆς, ἀτελεύτητον εἶναι βούλεται τὴν ἀπέχθειαν, καὶ τὰ κεκινηκότα τοσαύτην πόλιν εἰς ὀδυρμὸν, ἀποκρούσεταί με τῶν θυρῶν, μονονουχὶ βοῶντα· μὴ σύ γε, μὴ καταθῇ τὴν ἔχθραν, μὴ σβέσῃς τὸ μῖσος. μὴ θεραπεύσῃς ὄφιν. μὴ γένῃ κακὸς εἰς ἱκέτην, δοῦλον, οἷς ἔπαθε, τῶν αὑτοῦ δούλων γεγενημένον, οὐκ ἐγκαλέσαι δυνάμενον οἰκέταις, οὐ κατηγορῆσαι ῥαθυμίας ὑμῶν [27]. οὐ μέμψασθαι γυναικὸς ὕπνον. πανταχοῦ γεγυμνωμένον φρονήματος, καὶ τῆς παρρησίας, ταῖς τε ῥάβδοις, καὶ ἃ προσεγένετο ταύταις, ἐκβεβλημένον. ἔλεγε δὲ καὶ [28] τὴν ἀρχὴν ἀντίοχος, καὶ δύναμιν,

θῶν τῶν ἑαυτοῦ. quamquam lectio haec ab emendata proxime abest. videtur nempe leg. esse εἰς τὸ εἰς τῶν ἀγρῶν τινας ἀπ. τῶν ἑαυτοῦ. rogabat aliquis a praeside veniam ad aliquot dies in fundos quosdam suos excurrendi. Negauit veniam praeses. Abiit igitur ille, qui frustra rogauerat, a praeside iratus.

[24] οἷ πρότερον] itabam, quo ante consueueram, rursus frequentabam interiecto tempore post praesidem eum, a cuius congressibus me aliquamdiu abstinueram, simultatem cum eo gerens.

[25] οἷς κατέθηκεν] neque per mulctam, quam dependit, capite minutus fuit.

[26] ὑπὸ τούτου] at quae nunc euenerunt, quae ab hoc [Severo] quae huic [Malcho], ea tragoedi vocem postulant.

[27] ὑμῶν] sic libri. Sine dubio male. leg. enim est υἱῶν, vel υἱέων. non reprehendere vel obiurgare leuitatem, socordiam, libidinem liberorum.

[28] ἔλεγε δὲ καὶ] sed in illis momentis, quibus afferendis persuadere mihi Antiochus voluit, vt cum Seuero in gratiam redirem, erat hoc quoque, quod ostenderet, Seuerum cum potestate, eaque magna, esse.

μιν, καὶ ὅση τὸ μέγεθος αὐτὴ, καὶ ὡς οὐκ ἀκίνδυνον ἄρχοντος ἔχθρα. ἐγὼ δὲ τοῦτο πάλαι μὲν ἠπιστάμην. οὐ μὴν φόβῳ γε τῆς δυνάμεως προὔδωκά ποτε τὸ δίκαιον, οὐδὲ ἐκείνους ἐκολάκευσα μᾶλλον, ἢ μετὰ τῶν ἠδικημένων ἔστην. καὶ ταῦτα πολὺς μέν μοι σύνοιδε χρόνος, πολλαὶ δὲ πόλεις, πολλὰ δὲ ἔθνη, πολλοὶ δὲ ἄνθρωποι, πολλοὶ δὲ τόποι, καὶ τὸ δὴ μέγιστον ἁπάντων, οἱ θεοὶ, οἱ ἀνθ' ὅπλων μοι καὶ περιβόλων καὶ τειχῶν γεγένηνται. οὐ γὰρ, ὡς οὐκ ἐπεβουλευόμην, εἴποιμ' ἂν, ἀλλ' ὡς τῇ τῶν θεῶν ῥοπῇ διεσωζόμην, ὥσπερ ἐκεῖνος ὁ τὴν τροίαν ἑλὼν τῇ τῆς ἀθηνᾶς εὐνοίᾳ, ἣ τά τε ἄλλα αὐτῷ συνέπραξε, καὶ τὰ οἴκοι συγκατέστησε. πέπεικα τοίνυν ἐμαυτὸν ὡς οὐδὲν ῥαθυμοτέρων τῶν [29] συμμάχων τεύξομαι, οὐδὲ καταγνόντες τῆς περὶ ἐμὲ σπουδῆς, ἄρχοντος δυνάμει προήσονται. οὐδ' ὃν ἐν νεότητι προνοίας ἠξίωσαν, τοῦτον ἐν γήρᾳ προδώσουσι. μετὰ δὲ τῆς τῶν θεῶν ἐπικουρίας ἤδη τις ἐπίστευσε καὶ μεθ' ἑνὸς ἑταίρου πέρας ἐπιθήσειν; οἷον ἐβούλετο, τῷ τρωϊκῷ πολέμῳ. ὅλως δὲ εἰ τούτῳ ὑπακουσόμεθα φόβῳ [30], τί τῶν ἁπάντων οὐ χαριούμεθα φόβῳ; ὥστε ἡμῖν εἶναι τὴν ἀσφάλειαν ἐν τῷ μηδὲν ἐκεῖνον αἰτῆσαι τῶν οὐ καλῶν. φέρε γὰρ, οἶμαι, κελεύοι λελουμένον καὶ πεπωκότα χωρεῖν εἰς τὸ διδασκαλεῖον· πείσομαι; τί δαὶ, μισεῖν τινα τῶν φίλων; πείσομαι; τί δαὶ, κύβους ἐν χεροῖν ἀντὶ βιβλίων ἔχειν; πείσομαι; καὶ μὴν, εἰ τὸ νῦν ἀνεξόμεθα δι' ἣν ἔχει δύναμιν, κἀκείνων ἕκαστον [31]. τοῦ γὰρ αὐτοῦ δέους ἐπόντος, οὐκ ἔστιν οὐδὲν φυγεῖν. ἀλλὰ καὶ

πολλοὶ

[29] τῶν] ſic libri. Sed ſuſpicor, leg. eſſe αὐτῶν. in animum induxi meum, me deos habiturum eſſe ſocios nihilo ſegniores, quam in Ulyſſis cauſa fuerunt.

[30] φόβῳ] ſic libri. ſed addo articulum, τῷ φόβῳ. huic generi metus ſi obſecundabimus, vel ſeruiemus, vt ſcil. potentiorum vim atque potentiam extimeſcamus.

[31] κἀκείνων ἕκαστον, δι' ἣν ἐκείνων ἕκαστον] ſic libri. Sed ſine dubio pone poſterius ἕκαστον deeſt ἐπιτάξει, illorum quoque vnumquodque (ſcil. tolerabimus) propter eam potentiam, qua fretus praeſes vnumquodque imperabit.

πολλοί [32], φησιν, ἀποστερήσονται βοηθείας, ἣν μὴ εἰσιὼν [33] παρ' αὐτὸν βοηθήσῃς. καὶ τί τὸ πεῖθόν ἐστιν, ὡς ἐγὼ τοῦτο ποιῶν λύσω τινὶ συμφοράν; τὰ πεπραγμένα μὲν γὰρ οὐ τοῦτο λέγει. τὸ δ' ἀφανὲς ἐκ τοῦ φανεροῦ λαμβάνει κατ' ἰσοκράτην κρίσιν [34]. εἰ μέν εἰσιν οἱ εὖ παρ' αὐτοῦ δι' ἐμὲ πεπονθότες, δεῖ πιστεύειν ἔσεσθαί τι παραπλήσιον. εἰ δ' οὐδεὶς ἀγνοεῖ τὰ μάλιστα, εὔηθες αὐτοὺς ἐξαπατᾶν καὶ τοῖς οὐδέποτ' ἐσομένοις δελεάζεσθαι. χωρὶς δὲ τούτων οὐδὲ σπάνιν ὁρῶ τῶν τοῖς δεησομένοις συμμάχων παραστησομένων, οἳ ἀντὶ τοῦ τὰς ἱκετείας ἀναμένειν, αὐτοὶ θηρῶσιν, ὅπως τοὺς δεομένους ἕλξουσι [35]. καὶ εἰσὶ πολλοὶ πανταχοῦ τῆς πόλεως, οὐδὲν αἰσχυνόμενοι τὸ μισθοῦ ταῦτα ποιεῖν. ὥστε τοῦτο μηδένα φοβείτω. τὸ γὰρ μυρίους ἄρξαι, συχνοὺς ἐποίησε τοὺς δυναμένους ἀμύνειν. ἐκεῖνοι καὶ εὖ ποιήσουσι καὶ ἀντευπείσονται, φίλτατε ἀντίοχε, οἳ τὸν ἄνθρωπον καταδεδούλωνται τοῖς περὶ τῶν πονηρῶν ἔργων ἐκαίνοις τοῖς ἐν τοῖς συμποσίοις. ὥσπερ γὰρ αἰακῶ συναριστῶντες, ἀλλ' οὐκ ἀγορᾶς περιτρίμματι, τὴν τῶν πραττομένων ὑπ' αὐτοῦ φύσιν οὐκ ἐξετάζοντες, πίστει χρῶνται τοῦ τὸ δίκαιον ἐν ἐκείνοις εἶναι, τῷ τοῦτον εἶναι [36] τὸν ταῦτα πεποιηκότα. ἐν οὖν φιά-

[32] ἀλλὰ καὶ πολλοί] atqui, ait Antiochus, interpres Seueri, nisi cum Seuero redibis in gratiam, multos eius auxilio priuabis, h. e. tuorum amicorum multos non licebit tibi ad Seuerum commendare.

[33] εἰσιὼν] id est ἐν τῷ εἰσιέναι, vel παρὰ τὸ εἰσιέναι. si nempe auxilium ipsis haud feras ineundo ad praesidem; h. e. si praesidem haud conuenias, quod si faceres, esses opem multis laturus.

[34] κρίσιν] volebam aliquando τὴν κρίσιν. praesertim quod τὴν facile in concursu cum ἰσοκράτην elidi potuerit. Sed nunc necessariam non puto, neque codices suffragantur.

[35] ἕλξουσι] si margo Aug. cum γρ. a noua manu. ἕξουσι textus Aug. et Veneta ἄξωσι Morelliana. ego olim coniiciebam ἕξουσι. *quo ipsis sint, qui opera ipsorum vtantur.*

[36] εἶναι τῷ τοῦτον εἶναι] secundum et tertium vocabulum abest ab Aug. et Veneta. In Morelliana sic leg. εἶναι τὸ τοιοῦτον εἶναι, sed in margine ad τὸ annotatum est ἴσως τῷ. quod am-

φιάλαις ὧν τοιαῦτα ἐχȣ́σαις ἄνθη, ταχὺς δȣ̃ναι χάριν γίνεται. ἀνίςω [37] δὴ καὶ ταῦτα ἀπάγγελλε. ποίοις ποσὶν ὑποςρέψας, ἴσως ἐρεῖς; * οἵοις [38] αἴας, οἵοις ὀδυσσεύς. ȣ̓ γὰρ ἐκείνων τὸ μὴ πεῖσαι, τȣ̃ τοιαῦτα δὲ ὑβρικότος ἦν. ἃ καὶ νῦν οἶμαι δόξειν. ἀλλ᾽ ἐγὼ πορεύσομαι [39] παρ᾽ αὐτὸν, καὶ ὄψομαι, καὶ συνέσομαι, καὶ καθεδȣ̃μαι πλησίον, καὶ τὰ τῶν φίλων διαλέξομαι, εἰδὼς οἷα τοιȣ́τοις ἔργοις ἀκολȣθήσει ῥήματα; τί μὲν [40] γὰρ ἐρȣ̃σιν ἄνδρες; τί δὲ γυναῖκες; τί δὲ παῖδες; τί δὲ νεότης; τί δὲ γῆρας; ȣ̔͂τος ὁ φιλοικτίρμων; ȣ̔͂τος ὁ ἐλεήμων; ȣ̔͂τος ὁ τοῖς χαλεποῖς ἐχθρός; ȣ̔͂τος ὁ τοῖς ἠπίοις φίλος; τῷ δὲ ἡλίῳ ταῦτα ἀρέσειν νομίζομεν; τῇ δὲ νυκτί; τοῖς δ᾽ ἐν ἑκατέρᾳ δαίμοσι; τῇ δὲ πάντα ὁρώσῃ δίκῃ; εἶτα τὸ μὲν ζῆν ἐλευθέρως ἐπαινεῖ, τὰ δὲ τῶν ἑκόντων δȣλευόντων ποιῶν ȣ̓κ αἰσχύνεται; ȣ̓ γὰρ δὴ μαχȣ́μενος εἰσῆλθεν [41] αὐτῷ καὶ ἐξελέγξων, ὁπόσα ἠδίκηκεν, ἀλλ᾽ ἔςιν ἅπαν τȣ̃το πτήξαντος καὶ δείσαντος [42] καὶ

κολα-

amplexus ſum. Sententia eſt haec. quod hic (Seuerus) iſta fecerit, hoc vtuntur argumento ad docendum, iſta aequa et iuſta eſſe. E τοιȣ́τον effeci marte meo τȣ́τον.

[37] ἀνίςω δὴ] haec Libanius ad Antiochum: iam ſurgas licet, Antioche, et adeas ad Seuerum, eique haec referas velim meo nomine. ſed tu hic me forte interrogabis: Quibusnam in pedibus reuerſum me vis illi haec renuntiare, Libani? Aias nempe, reſpondet Libanius.

[38] οἵοις bis dedi de meo, quo melius reſponderet praemiſſo τοίοις, quam οἷς, quod eſt in libris.

[39] ἀλλ᾽ ἐγὼ πορεύσομαι] eſt interrogatio cum cauillatoria indignatione. Egone ad Seuerum accedam — bene gnarus, quam turpem in famam et maleuolos hominum ſermones mea eſſet iſthaec incurſura ſtultitia.

[40] μὲν] ſic libri. malim με. quid enim de me praedicabunt?

[41] εἰσῆλθεν] Libanius puta ad Seuerum. non enim profecto (ſic inter ſe ſermocinabuntur Antiocheni) Libanius eo Seuerum conuenit, quo cum eo expoſtulet, eumque commiſſarum coarguat iniuriarum.

κολακεύειν εἰδότος. ταῦτα, ὦ φίλε Ἀντίοχε, περὶ τοῦ σοῦ φίλου [43] βούλει λέγεσθαι; ταῦτ᾽ ἐλθεῖν ἐπ᾽ ἐμὲ τὰ βέλη; καὶ τίνας οἴει πρός ἐμε τοὺς ἄλλους ἄρχοντας ἔσεσθαι, βλέπειν ἔχοντας εἰς τοιαῦτα παραδείγματα; οὐ τοιαῦτα πρὸς αὐτοὺς ἐρεῖν; ἀνὴρ οὗτος ἀτιμαζόμενος μὲν οἶδεν οὐκ ὢν [44] ὁπόσος ὁ ἄρχων, τιμώμενος δὲ συρίττει. ἀναπηδήσας γάρ, φησιν, εἰ φανείης, τιμήσει τὴν κεφαλήν [45]. πάνυ γε. καὶ γὰρ ἄλλας μυρίας [46], καὶ κομιδῆ τινας ὀλίγους οἶδα τοὺς οὐ τοῦτο λαβόντας. φίλος μὲν γάρ ἐστιν οὐδενί. οὐδὲ βούλοιτο εὖ πράξαι τινα ἀνθρώπων. τοῖς δὲ χείλεσιν ἐξαπατᾷ, καὶ βούλοιτ᾽ ἂν ἕκαστον νομίζειν, αὐτὸν παρ᾽ αὐτῷ προκεκρίσθαι τῶν ἄλλων. ἐπειδὴ γὰρ οἶδε τοῖς πράγμασιν αὐτοῖς οὐ κτησόμενος ἐπαινέτας, ταύτην εὕρηκε τὴν τέχνην, ὡς εἰς ἀτιμίας τάξιν [47] ἥκειν αὐτῷ τὰς τιμάς. ἀλλὰ μισοπόνηρός εἰμι [48], φησὶ, καὶ τὴν φύσιν ἔδει κἀνταῦθα κρατεῖν, καὶ λόγους ἥκουον [49] ὑπὲρ Μάλχου βοηθεῖν βουλομένους. ἀλλ᾽ οὐ ταῦτά φησι μα-

[42] πτήξαντος καὶ δείσαντος] hic ordo verborum est in Aug. et Morell. inuertit participia Veneta.

[43] περὶ τοῦ σοῦ φίλου] id est, de me, Libanio.

[44] οἶδεν οὐκ ὤν] hic vir (Libanius) si contemnitur, sentit, se tantum non esse, quantus est praefectus, sin autem honore afficitur, insolescit, et te exsibilat.

[45] τιμήσει τὴν κεφαλὴν] sic libri, ego nullus dubito leg. esse φιλήματι τιμήσει τὴν σὴν κεφαλήν. atqui, (sic pergit Antiochus me oppugnare) Seuerus vt modo in conspectum ei veneris, exsiliet de sella, et capiti tuo dignos honores osculo exhibebit.

[46] ἄλλας μυρίας] scil. osculo condecorauit Seuerus.

[47] εἰς ἀτιμίας τάξιν] ita promiscue et nullo iudicio exhibet et oggerit cuiuis honores, vt penes eum euiluerint, et in contumeliae locum deuenerint.

[48] μισοπόνηρός εἰμι] ficta haec est oratio tanquam ex ore Seueri, seueritatem, in Mâlcho exercitatam, excusantis odio scelerum, quo ardeat, a natura sibi indito.

[49] ἤκουον] scil. a te, mi Libani, causam Malchi malam tuente, quapropter mihi hoc erit magis contendendum, vt ius aequum tuerer, neque me paterer abs te vinci et ad lenitatem probrosam deflecti.

μαρέας [50], οὐδ᾽ ὁ τούτῳ παρεδρεύων, δι᾽ οὓς πάντα ἀργυρίου, πάντα ἐν πράσει, καὶ πολὺς ὁ νιφετὸς τῶν λημμάτων, διδόντος μὲν τοῦ διώκοντος, διδόντος δὲ τοῦ φεύγοντος, τὰ μὲν ἀλλήλων οὐκ εἰδότων, ὄντων δ᾽ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐλπίδος. ἔνι δὲ οὐδὲ τοῖς ἡττημένοις, ὃ προήκαντο, κομίσασθαι ὅρκοις τισὶ προδιωκημένου τοῦ πράγματος. προῖκα δὲ οὐδὲν, οὐ ψῆφος, οὐκ εἴσοδος, οὐκ ὄνομα, οὐ συλλαβή τις, οὐ γράμμα. καὶ ταῦτα οὕτω πωλεῖται φανερῶς, οὐδένα ὀφθαλμὸν, οὐδὲ οὓς φοβούμενα, ὥστ᾽ εἶναι δόξαν, μαντείαις αὐτοὺς πεπιστευκότας μηδὲν ὀκνεῖν. ὡς γοῦν οὐ δώσοντες δίκην, ἅπαντα θερίζουσι, πάντων σύρων βοώντων, ὡς, ὅσοις ἀπὸ τουτωνὶ τῶν θρόνων γεγένηνται πλοῦτοι, πάντες εἰσὶ πρός γε τοῦτον πένητες. εἰκότως ἄρα καὶ, οἱ τοὺς ἐν μείζοσι σχήμασιν ἄρχοντας ὠνοῦνται, καὶ παρ᾽ ἡμῶν [51] ἔθνησκον ἂν, εἴ τι τῶν δικαίων ἐγίγνετο, τούτους ὑφ᾽ ἑαυτοῖς ἔχουσι. μέχρι μὲν οὖν ἀπῆν οὗτος, ἅτερος [52] ἤσθιεν, ἥκοντος δὲ ἄμφω. ἢ τί ποτ᾽ ἂν ἕτερον τὰς βροντὰς ἐκείνας ἔπαυσε, καὶ τὰς ἀστραπάς; οὐδὲν, ἀλλ᾽ ἔστι τῷ μαρέᾳ τούτῳ κηδεστὴς, πάσης κηδείας δυνατώτερος. καὶ τὸ μὲν ἔργον [53] τούτου, τἀληθὲς δὲ ἀφα-

[50] μαρέας] nomen affefforis, quo Seuerus potiffimum in rebus agendis vtebatur. frigidae illi et vanae excufationi occurrit Libanius fic. Quod tu, Seuere, ais, id mentiris. Malos et fcelera tu non odifti, fed fas nefas per Maream tuum vendis, iuftitiam cauponaris.

[51] παρ᾽ ἡμῶν] fic libri. coniiciebam olim παρ᾽ ὧν, fic interpretans; et quorum iuffu, fi quid eorum fieret, quae oportet, capitali afficerentur fupplicio, hos ipfi in poteftate habent. Verum hoc admiffo, neceffe fit, οἱ verfu proximo fuperiori omitti. Viderint fagaciores.

[52] ἅτερος] Mareas, ni fallor. quamdiu aberat ab Antiochia Seuerus, tamdiu vorabat populum alter, is eft Mareas. pofteaquam autem Seuerus aduenit, vorant ambo. Mareas et Seuerus. quid enim aliud (fi non eft partitio praedae inter duos illos latrones) quid aliud fopiiffet illa fulmina et tonitrua, h. e. voces et minas Mareae.

[53] ἔργον] olim adhunc locum iftaec annotaui, quae num pro-

ἀφανίζοντες, βίκτωρα δὴ τὸν διαλλακτὴν ἐποίησαν ἐν πολλοῖς τοῖς ὁρῶσιν. ὁ δὲ [54] τὸν οὐδὲ ἔτι δεδεμένον ἔλυεν. ὁ δὲ μισοπόνηρος ἔπεμπε μαρέαν πάλιν, τὰ αὐτὰ ἀμήσοντα καὶ τὰ αὐτὰ τρυγήσοντα, καὶ τὰ αὐτὰ κεροῦντα. ἔπεμπε πάλιν ἐπὶ τὰς αὐτὰς πηγὰς καὶ τοὺς αὐτοὺς κρουνοὺς καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον. ἃ κατὰ μικρὸν ἀγείρων εἰς μέγεθος ἤγαγεν. οἶδε γὰρ ὁ πέμπων αὐτὸν ἐφ᾽ ὁμοίαν βορὰν, ὡς ἀμφοῖν ἡ θοίνη, τοῦ τε ἀπεσαλμένου, τοῦ τε ἀπεσαλκότος. καὶ τί θαυμαστὸν εἰ κερδῶν οὕτος ἡττᾶται τηλικούτων, ὃ καὶ τοὺς ἀποδέκτας ἐξεπολέμησεν ἐν ταῖς τιμαῖς, ὧν βασιλεὺς ἐν ταῖς ἀρχαῖς [55] ἐκ τῶν παρὰ τῆς γῆς αὐτῷ προσιόντων δίδωσιν, ὠνεῖσθαί τε ἀναγκάζων, ὧν οὐδὲν ἐδέοντο, καὶ προσέτι μέτροις ἀδικῶν οὐ συμβαίνουσι τῷ νόμῳ, οὕτω μὲν οὗτος ἐπώλει, κακῶς δ᾽ ἠγόραζον ἐκεῖνοι, καὶ ἡ πενία πλοῦτον ἠναγκάζετο ποιεῖν. ἀλλ᾽ ὅμως εἰ μὴ ἀριστείδην αὐτὸν προσερεῖς, ἀδικήσεις ὦ τῆς ὅ, τι βούλοιτο πραττούσης τύχης· εἰ δ᾽ ὀρθῶς, ἢ μὴ, βούλεσθαι [56] μὴ σκοπούσης, ἀλλὰ τὰς

τῆς

probent, ipſi viderint intelligentiores: [reconciliatio gratiae inter Maream et Seuerum. τούτου] eius, quem modo κηδεστὴν Mareae appellauit, f. gener ille eſt. nam κηδεστὴς modo ſocerum, modo generum, modo qui alicuius ſororem in matrimonio habet, ſignificat. illi autem [Seuerus et Mareas] verum obſcurantes Victorem interceſſorem et interpretem fecerunt ſuum in magna ſpectatorum corona.

[54] ὁ δὲ prius ad Victorem refero, poſterius ad Seuerum.

[55] ἐν ταῖς ἀρχαῖς] ſic libri. malim ταῖς ἀρχαῖς ſine praepoſitione. ſuſceptores debellavit, h. e. exinaniuit, eneruauit, peſſumdedit immanitate pretii, quod ipſe ſtatuebat frumento ſibi ab imperatore in cellam dato; quemadmodum omnes praeſides et rectores habent a rep. frumentum in cellam ſibi datum, vt veteres Romani loquebantur. (v. Ciceron. Verrin.) nos hodie appellamus *Deputat Korn.* Hoc frumentum Seuerus redemtoribus vectigalium tanti vendebat, quanti ipſe vellet, et, vt emerent, inuitos cogebat.

[56] βούλεσθαι] ſic libri. aut plane delendum arbitror, aut cum Bongiouannio leg. βούλεται.

τῆς δυνάμεως ἐπιδείξεις ἐν τῷ μὴ σώζεσθαι τὸ εἰκὸς ποιουμένης. αὕτη διονυσίῳ σικελίαν ἔδωκεν, εἰδότι τοὺς ὄνους [57] τοῦ πατρὸς, οὓς ἤλαυνεν. αὕτη τὴν αὐτὴν νῆσον ἀγαθοκλεῖ, καὶ ὁ πατὴρ, ὁ κεραμεὺς, οὐκ ἐκώλυε καὶ τί ἂν ἑρμείαν τὸν εὐνοῦχον λέγοιμι καὶ τὸν αταρνέα; ἀλλὰ πῶρος οὐκ ἐκ κουρέως μὲν, ἰνδοῖς [58] δὲ ἐπέταξεν; εἴπω τὸν ἀνθρακέα βαρδυλῖνον προσεκύνουν [59] ἰλλυριοί; μικρὸν ἂν ὀρθαγόρας μετὰ τούτους δόξειε σικυῶνος κρατῶν ὁ μάγειρος. καὶ νῦν τοίνυν τὴν αὐτὴν ὁρῶμεν οὖσαν τὴν θεὸν καὶ τὸ τῶν ἐπιδείξεων τούτων εἶδος οὐ πέπαυται, ἀλλ᾽ ἄνθρωποι καὶ τοῖς γείτοσιν ἀγνῶτες, καὶ δικαίως ἂν αἰπολοῦντες, ἢ ποιμαίνοντες, ἢ βουκολοῦντες, ἢ ἐν συβώταις ὄντες, μετέωροι φέρονται τοῖς παρὰ τῆς τύχης δεδομένοις πτεροῖς. ἡ δ᾽ ἀκούει μὲν κακῶς ἐν ἅπασι τόποις, ὡς οὐ ταῖς ἀρεταῖς ταῦτα τηροῦσα μόναις. ποιήσει δὲ μέχρι ἂν εἴη γένος ἀνθρώπων, ἃ δὴ πολλάκις πεποίηκε. κἂν ἴδῃς συβώτην ὑσὶν ἑπόμενον, μὴ διαπτύσῃς, λογιζόμενος, ὡς τάχ᾽ ἂν καὶ οὗτος κοσμηθείη τῇ τύχῃ. δεινὸν μὲν οὖν καὶ αὐτὸ τοῦτο, καὶ οὐδαμῆ φορητὸν, ἀπὸ μυλώνων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἀγρυπνιῶν ἄγεσθαί τινας ἐπὶ δυνάμεις τε καὶ ἀρχῶν λαμπρότητας. πολὺ δὲ γίνεται καὶ δεινότερον καὶ ἀφορητότερον, ὅταν οἱ ἐπὶ τοιαῦτα μετενεχθέντες ἀπὸ τοιούτων, μὴ θέλωσιν εἰδέναι τίνες ἐκ τίνων γεγένηνται, μηδὲ παρέχωσι καὶ τοῖς προτέροις τὴν ψυχὴν

χὴν

[57] εἰδότι τοὺς ὄνους] inuigilanti asinis, pascenti eorum gregem. sic loqui amat Libanius. v. p. 579. 42. ed. Morell.

[58] οὐκ ἐκ κουρέως μὲν, ἰνδοῖς] fort. οὐκ ἐκ κουρέων (in plurali) μὲν ἦν, ἰνδοῖς — nonne ortus erat a maioribus, qui barbitonsores fuissent. Egit hoc de loco Wesseling ad Diodorum Siculum, non memini nunc, vbi.

[59] βαρδυλῖνον προσεκύνουν] videtur aut ὃν aut ὡς interponendum esse, aut sic leg. vt olim coniiciebam, βαρδύλιν, ὃν προσεκύνουν.

[60] ἐξελάσαντες] aut addendum, aut certe subaudiendum est ταῦτα, vel ἐκεῖνα. illa, priora puta, memoria prioris fortunae suae ex animo exturbata.

χὴν ἐνοικεῖν, ἀλλ᾽ ἐξελάσαντες [60] ὅλην ποιῶσι τῶν δευτέρων. οἷος ἡμῖν καὶ οὗτος, ὃν ἔδει μὲν περὶ τὸν τίγριν πανδοκεῦσιν ὑπὲρ κόπρου μάχεσθαι, γέγονε δὲ κύριος τοῦ πολὺ μέρος τῆς οἰκουμένης κυκᾷν. ἀλλ᾽ ὦ θεοὶ καὶ θεαὶ πείσατε τὴν τύχην, ἃ περὶ σεβήρου προσήκει [61] καὶ τῆς ἀλόγου σπουδῆς αὐτὸν τῆς παρ᾽ ἐκείνης, ἐκβαλόντες, δείξατε τὸν κολοιὸν τὸν ἐν τῷ μύθῳ.

[61] Post προσήκει deest aut ἐνθυμεῖσθαι, aut ἐννοεῖσθαι. aut tale quid.

LIX.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΑΠΗΤΟΣ.

Ὥνπερ [1] αὖ [2] πρότερον καὶ νῦν ἔοικέ μοι δεῖν φαρμάκων [3], νόσου πάλιν καταλαβούσης τοὺς ὁμιλοῦντας ἡμῖν πολὺ χαλεπωτέρας, ἧς πρόσθεν [4] τινες ἐνόσησαν. βουλοίμην

[1] ὥνπερ] ſic Bauaricus. et ſic ego quoque conieceram. ὅνπερ eſt in Aug. ὥσπερ in Morell.

[2] αὖ] vſurpat hanc particulam Libanius ſaepe pro καί. hactenus itaque recte hic legitur. alias tranſponi poſſet aut pone proximum καὶ νῦν, aut pone πάλιν verſu proximo.

[3] φαρμάκων] ſic A. et margo Morell. cuius textum, vt et Bauar. dant φαρμάκου. quod in hoc mireris, in quo ὥνπερ praeceſſerit.

[4] πρόσθεν] πρόσθε (ſine ν) Aug.

λοίμην δ' ἂν ὑμᾶς καὶ κατὰ τὴν ἴασιν, ἐκείνοις [5] γενέσθαι παραπλησίους, τῆς αὐτῆς καὶ νῦν θεραπείας ταὐτὰ δυνηθείσης. ἐστὶ δὲ αὐτὴ [6] λόγος τε καὶ παραίνεσις καὶ τὸ πεισθῆναι κάλλιον εἶναι τοῦ ζῆν ἐν ὕβρει τὸ σωφρονεῖν. ἐγὼ γάρ τοι τὸ μὲν διὰ πληγῶν τε καὶ μαστίγων πειρᾶσθαι νουθετεῖν ἔφυγον, ὁρῶν ταῦτα πολλαχοῦ τοὐναντίον ποιοῦντα. τὴν δ' ἀπὸ τοῦ συμβουλεύειν ὠφέλειαν νομίσας χρησιμωτέραν [7], καὶ μᾶλλον ἔχειν ἐπανορθοῦν, ἐπὶ τοῦτο ἧκον [8]. δέοντος οὖν [9] μοι τοῦ πράγματος ἐν τοῖς οὐκέτι πλημμελήμασιν [10] ἱκανὴν ἀπόδειξιν, οὐκ ἀήθην προσήκειν τὸ ταύτῃ νουθετεῖν ὑμᾶς ἀφεὶς, ἕτερόν τι ζητεῖν. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἐθελήσειν χείρους ἐκείνων φανῆναι τῶν, ἀφ' ὧν ἐπείσθησαν, καὶ δόξαν ἡμῖν, καὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς ἡδονὴν, ἐνηνοχότων. τὸ μὲν οὖν δίκαιον ἦν τοῖς ὑμῶν αὐτῶν ἔργοις ἀφαιρεῖν τι τῶν κακῶν, ἃ παρὰ τοῦ καιροῦ φερόμενα τῇ τῶν ἐλλήνων φωνῇ προσέπεσε, καὶ πρὸς τὴν τῶν πνευμάτων βίαν εἰς ὅσον οἷόν τ' ἀντέχειν. νῦν δ' οἷς ἐξαμαρτάνετε, προστίθετε τοῖς δεινοῖς, καὶ μείζω ποιεῖτε τὰ δυσχερῆ, παραπλήσιον ποιοῦντες ναύταις, οἳ τῆς τε θαλάσσης οἰδούσης, καὶ τῆς νεὼς κύμασι ταραττομένης, ἀντὶ τοῦ πάσῃ τέχνῃ πειρᾶσθαι σώζειν τὸ σκάφος, ἐπιτείνουσι τοῖς παρ' ἑαυτῶν τόν τε κίνδυνον καὶ τὰ φοβοῦντα. καὶ ὑμᾶς τοίνυν ἄτοπον, ἀφέντας ἀμύνειν τῷ σχήματι τῷδε τῶν λόγων πονοῦντί τε καὶ πιεζομένῳ, δι' ὧν χεῖρον πράξουσιν, ἐπεισάγειν. ἦν [11] μὲν οὖν ἂν ἐπιτιμήσεως ἄξιον, ὡς ἔχον ἡμῖν βλάβην, εἰ καί τισι

[5] ἐκείνοις] sic ♀ et Aug. ἐκείνους Bav. et Morell.

[6] αὐτὴ] sic Aug. αὕτη Bav. et Mor. perinde videtur esse.

[7] χρησιμωτέραν] subaudi εἶναι, quamquam additum mallem ob insequens ἔχειν.

[8] ἧκον] sic Aug. ἥκω Bav. Mor.

[9] οὖν] sic ♀ et Aug. αὖ Bav. Mor.

[10] οὐκέτι πλημμελήμασιν] quae non iam amplius peccata vel errores sunt, sed crimina, sed scelera.

[11] ἦν] sic ♀ et Aug. νῦν Bav. Mor.

τισι τῶν ἄλλων ἐπετίθεσθε, λέγω, τῶν ἔξω τοῦ τεμένους τῶν μουσῶν. μηδὲ γὰρ χειροτέχνης παχέτω κακῶς ὑπὸ νέου διατρίβοντος ἐν παιδείᾳ, ἀλλ' ἀγέτω[12] πρὸς ἐκείνους εἰρήνην, καὶ μηδὲ τῶν παρὰ τῶν ἐκεῖθεν[13] ποιουμένων τὸν βίον ἐπαίνων αὐτὸν ἀποστερείτω. ἀλλὰ καὶ τὰς τοιαύτας γλώττας εἰς εὐφημίας[14] ἑαυτοῦ προκαλείσθω[15] καὶ τοσοῦτον ἀπεχέτω τοῦ πρός τινα τῶν τούτων εἰς λοιδορίαν καθίστασθαι, ὥστε, κἂν παρ' ἐκείνων τινὸς εἰς αὐτὸν ἔλθῃ τι τοιοῦτον, ἀνέχεσθαι, καὶ δεικνύναι καὶ ταύτῃ, πόσον τι τὸ μέσον πρὸς ἀγοραῖον νέῳ τῆς ἑρμοῦ τελετῆς ἠξιωμένῳ. τὸ μὲν ἄριστον τοῦτο ἂν ἦν. εἰ δ' οὐκ ἂν ὅλως δύναιο βέλτιστος εἶναι, μέχρι τούτων[16] γίγνου κακός· βλασφημῶν εἰς χρυσοχόον, ἀσελγαίνων εἰς σκυτοτόμον, παίων τέκτονα, λακτίζων ὑφάντην, ἕλκων κάπηλον, ἀπειλῶν ἐλαιοπώλαις. καλὸν μὲν γὰρ τούτων μηδέν, οὐδ' ἄξιον τῶν ἱερῶν, ἐφ' ἃ[17] χωρεῖτε καθ' ἑκάστην ἡμέραν· ἔσω δὲ ἔξω τούτων τὰ ἀπὸ τῆς κακίας, καὶ μὴ τολμάτω τὸν οὐδὸν[18] ὑπερβαίνειν. ἀλλὰ δὴ καὶ τοῦτο γινέσθω[19] τἀσεβὲς[20], οὐκ ἀνεκτὸν μὲν, συμπεσὼν δὲ νέῳ νέος μαχέσθω. νῦν μὲν ψιλαῖς ταῖς χερσί, νῦν δ' ἀντὶ λίθου τῇ διφθέρᾳ χρώμενος. καίτοι καὶ τραύματα μὲν ἐντεῦθεν γένοιτ' ἄν. ὅμως δ' ἂν ἐκ παραδειγμάτων ἡμῖν εἴη[21] παραμυθία, ὧν τὰ μὲν ἑωράκαμεν,

[12] ἀγέτω] adolescens puta literis operam dans.

[13] ἐκεῖθεν] per artes manuarias, sellularias.

[14] εὐφημίας] sic Aug. et margo Morell. cum γρ. εὐφημίαν textum Morell. et Bav.

[15] προκαλείσθω] προσκαλ. Bav.

[16] τούτων] sic Aug. et margo Morell. cum γρ. τούτου textum eius et Bav.

[17] ἐφ' ἃ] sic ♀ Aug. Bav. ἀφ' ἃ Morell.

[18] τὸν οὐδὸν] lectio τὴν ὁδὸν, quae cum γρ. in margine Morelli est, in Bav. legitur.

[19] γινέσθω] sic Aug. in texto, sed in margine cum γρ. dat γενέσθαι quod item est in Bavar. et Morell.

[20] τἀσεβὲς] malim articulum abesse, et sic interpungi γινέσθω, ἀσεβὲς οὐκ ἀνεκτὸν μέν, fiat, scelus illud quidem haud tolerandum.

[21] ἡμῖν εἴη] sic Aug. ὑμῖν ᾖ Bav. et Morell.

καμεν, τὰ δ' ἀκηκόαμεν. τὸ δὲ νῦν καὶ τὸ καινόν [22] τοῦ καὶ οὔπω πρότερον ἐν μουσείῳ φανὲν, ἐπεστρατεύσατε τοῖς παιδαγωγοῖς, οὓς αἰδεῖσθαι νόμος ἦν καὶ τοὺς μὲν ὑβρίκατε, τοῖς δὲ ἀπειλεῖτε [23]. καὶ ταπεινὸν πεποιήκατε τὸ μετὰ φρονήματος διάγον ἔθνος. τῶν μὲν, οἷς ἔπαθον, καταπεσόντων, τῶν δὲ τῇ τῶν ἴσων ἐλπίδι. ἦν δὲ οὐ ταῦτα αὐτοῖς ἡνίκα ἐφοίτων ἐγώ. ἀλλ' ἐν τιμαῖς οὗτοι μετὰ τοὺς διδασκάλους, μιμουμένων τῶν νέων τοὺς διδασκάλους, παρ' ὧν καὶ αὐτῶν ὑπῆρχον τιμαὶ τοῖς παιδαγωγοῖς τὸ δίκαιον ἔχουσαι. μεγάλα γὰρ, ὡς ἀληθῶς μεγάλα τὰ παρὰ τούτων εἰς τοὺς νέους. ἀνάγκαι τε ὧν τὸ μανθάνειν δεῖται, καὶ τὸ πολὺ κάλλιον, ἡ σωφροσύνη. οὗτοι γὰρ φρουροὶ τῆς ἀνθούσης ἡλικίας. οὗτοι φύλακες. οὗτοι τεῖχος, ἀπελαύνοντες τοὺς κακῶς ἐρῶντας, ἀπωθοῦντες, εἴργοντες, οὐκ ἐῶντες ὁμιλεῖν, ἀποκρουόμενοι τὰς προσβολὰς, ὑλακτοῦντες κύνες πρὸς λύκους γιγνόμενοι [24]. οὔτε παρὰ πατρὸς παιδὶ γένοιτ' ἂν, οὔτε μαθητῇ παρὰ τοῦ διδασκάλου. ὁ μὲν γὰρ ἐπιστήσας τῷ υἱεῖ τὸν ἄνθρωπον, ἐν ἄλλοις ἐστὶν, ἐν ἐπιμελείᾳ μὲν πόλεως, ἐν φροντίδι δὲ ἀγρῶν, καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς καὶ θεραπόντων γε καὶ θεραπαινῶν. πολλάκις τε συνέβη τι τοιοῦτον, δι' ὃ κατέτριψεν ἐπ' ἀγορᾶς ἅπασαν τὴν ἡμέραν. τῷ δὲ [25] αὐτὸ τοῦτο, ἓν ἔργον [26] ὁ νέος, καὶ τὸ τούτου συμφέρον. καὶ νυκτὸς ἡκούσης τῷ πατρὶ μὲν ἔξεστιν ἐν ὕπνῳ κεῖσθαι, καὶ προστιθέναι τι καὶ τῆς ἡμέρας,

εἰ

[22] καὶ τὸ καινὸν] prima duo vocabula abesse mallem.

[23] ἀπειλεῖτε] sic A. B. et margo Morell. cum γρ. ἠπειλεῖτε textum Morell.

[24] γιγνόμενοι. οὔτε] sic libri. sed interponendum est sine dubio aut ἃ, aut οἷα.

[25] τῷ δὲ] illi autem, paedagogo puta, vnum solum est negotium iuuenis, fidei suae commissus. aliud nihil agit, quam vt inuigilet studiis et moribus eius. Sic dat Aug. in texto. in margine autem idem dat γρ. τὸ δὲ quod idem quoque est in Bav. et Morell.

[26] ἓν ἔργον] sic textum Aug. sed margo eius, item Bav. et Mor. dant ἐνεργῶν vno vocabulo.

εἰ δόξειεν. ὁ δὲ [27] αὐτόν τε καὶ τὸν νέον ὑπάγει τῷ λύχνῳ, καὶ πρῶτον αὐτὸν ἀφυπνίσας, ἐπ᾽ ἐκεῖνον ἔρχεται, πλέον τι τῶν ἀλεκτρυόνων ποιῶν, ἐγείρων τῇ χειρί. τῶν αὐτῶν [28] τοίνυν τούτων ἡττᾶται καὶ τὰ τοῦ διδασκάλου, τοῦ μέχρι μὲν μεσημβρίας εἰδότος τὸν νέον [29], μετὰ ταῦτα δὲ οὐχ ὁρῶντος, οὐδὲ συνόντος, οὐδὲ πονοῦντος περὶ αὐτόν. καὶ τὰ παρ᾽ αὐτοῦ δὲ τοῦδε διδόμενα τῷ παιδὶ, τῷ παιδαγωγῷ φυλάττεται. δι᾽ ὧν γὰρ ὧν ἡ φυλακὴ γένοιτο, τῶν παιδαγωγῶν ἐστιν, ἐπικειμένων, κεκραγότων, ῥάβδον δεικνύντων, σκύτος σειόντων, εἰς μνήμην τὸ ληφθὲν [30] ἀγόντων τοῖς περὶ αὐτὸ πόνοις, τοῖς μὲν ἀνιαροῖς, τοῖς δ᾽ ὑπὸ τῆς μελέτης οὐκ ἔτι λυποῦσιν. ἔν γε μὴν ταῖς ἀῤῥωστίαις, (καίτοι ταῦτα ἔξω τῶν λόγων ἐστὶ) πρὸς μὲν τὰς ἁμιλλῶνται τῶν μητέρων, τὰς δὲ καὶ παρέρχονται. μικρὸν γὰρ εἰπεῖν τροφούς. αἱ μέν γε ἀπειποῦσαι διακενῆς εὕροντο [31] ῥαστώνην. οἱ δὲ προσεδρεύουσιν, ὅτου δεηθεῖεν οἱ κάμνοντες, παρεχόμενοι, τὰ μὲν λέγουσιν ὑπουργοῦντες, τὰ δὲ καὶ φθάνοντες, καὶ συμβάσης τελευ-

[27] ὁ δὲ] paedagogus autem femetipfum et adolefcentem admouet lucernae: et poftquam ipfe fibi fomnum ex oculis excuffit, tum puerum quoque expergefacit.

[28] τῶν αὐτῶν] Pari modo vincit haec paedagogorum diligentia multis modis eam, quae a magiftris ad pueros proficifcitur. Magifter enim puerum non nifi vsque ad meridiem in oculis habet; toto reliquo diei tempore ab eo abeft.

[29] εἰδότος τὸν νέον] obfervante pueros, et fciente quid agant. erat εἰδότι τὰς νέας pafcenti gregem afinorum, atque tuenti.

[30] ληφθὲν] fic Aug. λαφθὲν Mor. in Bauarico eft vocabulum ambigue exaratum, vt vtrouis trahi poffit. acceptum, lectionem a magiftro traditam.

[31] ἀπειποῦσαι διακενῆς, εὕροντο] fic diftinctum h. l. exhibet Aug. contra Morelliana comma ponit poft primum vocabulum, omittens pone fecundum. Sententia paulo eft obfcurior; quae videtur haec eft. nutrices, vbi vigilando et laborando feffae funt, inueniunt requietis aliquid, vel recreantur διὰ κενῆς (fcil. ὥρας) intercapedine illa otii, quod ipfis ad refpirandum datur per horam

τελευτῆς οἰμωγαί τε οὐκ ἐλάττους παρὰ τῶν παιδαγωγῶν ἢ τῶν τοκέων [32], καὶ πένθη μακρότερα, ὥσθ᾽ οἱ μὲν εἶξαν τῷ νόμῳ μόνον, οἱ δὲ [33] καὶ ἀφειμένοι τοῦ νόμου [34] πενθοῦσιν ὅμως. οἶδα δ᾽ ἔγωγέ τινας καὶ μνήματα τῶν ὑπ᾽ αὐτοῖς παιδευθέντων οἰκήματα σφῶν αὐτῶν πεποιημένους, καὶ διαλεγομένους γε ἐγγύθεν, προσκειμένων αὐτοῖς τῶν σωμάτων τῷ λίθῳ, καὶ τοὺς μὲν ὀψέ ποτε ἀπελθόντας, τοὺς δὲ αὐτοῦ [35] τελευτήσαντας. ἀλλὰ καὶ τεθνεῶτος πατρὸς ἐπίσταμαι παιδαγωγὸν ἐπίτροπόν ποτε δίκαιον γενόμενον καὶ τὴν τῆς ὀρφανίας αἴσθησιν ἀφελόντα [36] τῷ παιδί. πολλὰ ἂν ἔχοι διελθεῖν σοφιστὴς μοὺ βελτίων ἐπὶ ταύτην αὐτὸν ἀφεὶς τὴν ὑπόθεσιν. ἃ πάντα [37] προσῆκεν αἰσχυνθέντας [38] τίμιον ἡγήσασθαί τι τοὺς παιδαγωγοὺς, καὶ μᾶλλον, εἴ τις ἄλλος προπηλακίζοι [39], κωλύειν, ἢ αὐτοὺς εἶναι τοὺς τοῦτο ἀδικοῦντας. καὶ ἔγωγε θαυμάζω τῶν νομοθετῶν, οἱ τῶν πατέρων πεποίηνται πρόνοιαν, κολάζοντες τῶν παίδων τοὺς ἀμελοῦντας αὐτῶν, ὅπως οὐ τῶν αὐτῶν γραμμάτων καὶ τούτους ἠξίωσαν. ἐγὼ μέντοι, καθάπερ πολλῶν ὑπὲρ τῶν παιδαγωγῶν κειμένων νόμων, οὕτω παρών τε καὶ ἀπὼν ἀνώρ-

horam vnam atque alteram vacuam a labore.

[32] τῶν τοκέων] articulum hunc secundum omittunt Aug. et Bav.

[33] μόνον, οἱ δὲ] sic libri. mihi vero leg. videtur *οἱ μὲν εἶξαν τῷ νόμῳ*, illi quidem, parentes puta, cedunt legibus, hoc est lugent liberos, quia leges illum luctum imperant. *μόνοι δὲ οὗτοι, καὶ ἀφειμένοι τ. ν. π.* hi autem, paedagogi, soli autem hi, paedagogi puta, lugent, tametsi per leges a necessitate lugendi absoluti sunt.

[34] τοῦ νόμου] sic Aug. τῶν νόμων Bav. et Mor.

[35] αὐτοῦ *eodem ipso in loco mortuos*, vbi pupilli ipsorum sepulti essent. Sic ♀ et Aug. αὐτοὺς Bav. et Morell.

[36] ἀφελόντα] sic Aug. ἀνελόντα Morell. vtramque lectionem vna dat Bav.

[37] ἃ πάντα] *quae omnia*, duobus vocabulis. Sic ? et Aug. et Bav. ἅπαντα vno dat Morell.

[38] αἰσχυνθέντας] subaudi ὑμᾶς.

[39] προπηλακίζοι] sic Aug. προπηλακίζει (in indicat.) Bav. et Mor.

ἀνώρθουν τὸν ἐμαυτοῦ, τὸν χωλόν. εἰς δέ γε τοὺς ἄλλους ἀνήλισκον μὲν οὐδὲν, τιμαῖς δὲ ταῖς ἄλλαις ἐχρώμην, οἵους ἐβουλόμην καὶ ὑμᾶς καὶ εἶναι καὶ ὁρᾶσθαι. νῦν δὲ τί; τοὐναντίον ποιεῖτε κακῶς, ὑβρίζετε, προπηλακίζετε, τὰ ταῖς τῶν τρυφώντων ἐξευρημένα τέρψεσιν εἰς τὸ τῶν μουσῶν [40] εἰσέλκετε χωρίον, καὶ δέον καὶ τοὺς ἔξω ποιοῦντάς τι τοιοῦτο φαύλους νομίζειν, ἐπεισηνέγκατε τὰ κείνων τῷ τῆς σοφίας τεμένει, καὶ γεγένησθε τῶν ποιούντων. εἶτά μ' ἐρήσεταί τις. ἅπαντες οὖν οἱ παιδαγωγοὶ χρηστοὶ καὶ τιμᾶσθαι δίκαιοι, καὶ οὐδεὶς πονηρός τε καὶ τιμωρίας ἄξιος; ἐγὼ δὲ οὐδὲ περὶ [41] τῶν ἐν τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασι τοῦτό γ' ἔχοιμ' ἂν εἰπεῖν, ὅτι βέλτιστοι πάντες, καὶ οὐδὲν οὔτε μεῖζον, οὔτε μικρὸν [42] ἁμαρτάνοντες. ἀλλὰ κἂν τοῖς ἄρχουσι, κἂν τοῖς ἀρχομένοις, κἂν ταῖς βουλαῖς, κἂν τοῖς δήμοις, κἂν τοῖς δικάζουσι, κἂν τοῖς συναγορεύουσι, κἂν τοῖς ἄστεσι, κἂν τοῖς ἀγροῖς, κἂν τοῖς γε ποιμέσιν αὐτοῖς, οἳ τοῖς προβάτοις διαλέγονται, καθ' ἕκαστον δὴ τούτων εὕροι τις ἄν τι καὶ παρορώμενον. ἀλλ' οὐκ ἔξεστι συνελθοῦσιν ἀνθρώποις, δέκα, ἢ πλείοσιν, ἢ ἐλάττοσιν, χεῖρας αὐτοῖς ἐπιφέρειν καὶ τύπτειν, ἀλλ' οὐδὲ ῥήμασι τιμωρεῖσθαι καὶ λοιδορίαις, ἀλλ' ἢ κατὰ τοὺς νόμους ἐπεξιέναι δεῖ τοῖς ἀδικοῦσιν, ἢ τὴν ἡσυχίαν ἄγειν. διὰ τοῦτο δικάζει μὲν πολλάκις ἀνὴρ πολλὰς [43] δίκας ὀφείλων, καὶ ἀποκτίννυσί γε τοὺς ταὐτὰ δεδρακότας ἑαυτῷ. προσπίπτει δὲ οὐδεὶς, οὐδ' ἐκβαλὼν τοῦ θρόνου, καὶ καταβαλὼν παίει τοῖς ἑαυτοῦ ποσὶ τὴν ἐκείνου κεφαλὴν, ἀλλ' ἢ γράψεται καὶ * κρινεῖ [44] καὶ διδόντα δίκην ὄψεται, ἢ τοῦτο

[40] μουσῶν] sic Aug. μουσείων Bav. et Mor.

[41] περὶ] sic ♀ et Aug. παρὰ Morell. vtrumque dat Bav.

[42] μικρὸν] sic libri. malim tamen ἔλαττον.

[43] πολλὰς] sic ♀ et Aug. πολλὰ Morell. πολλάκις iterum Bav. modo enim praecessit. Ego olim conieceram πολλὰς πολλοῖς δίκας ὀφείλων.

[44] κρινεῖ] sic dedi de meo. in libris est κινεῖ. iudicabit, h. e. more Graecorum, quem Latini quoque imitati sunt, idem atque, aut adducet in iudicium,

τοῦτο οὐ ποιῶν ἕξει παρ᾽ ἑαυτῷ τὼ χεῖρε, οἷα πρώην ὁρῶμεν [45] περὶ τῶν ἀρχόντων τοὺς δωροδοκήσαντας. ἐπέστη κατήγορος. ἐκλήθησαν μάρτυρες, δι᾽ ὧν βαδίζον [46] ἦλθεν εἰς τὸ δωμάτιον [47] ἐκείνῳ τὸ χρυσίον. ἐφάνη. εἶτ᾽ ἀρνήσεως οὐκέτ᾽ οὔσης εἰσεπράττετό τε καὶ τὰ δοκοῦντα τοῖς νόμοις ἐπράττετο. ἔδει τοίνυν καὶ τὰ παρ᾽ ὑμῶν εἶναι τοιαῦτα, γραφὴν, κατηγορίαν, ἔλεγχον. καὶ οὐδεὶς ἂν ἦν ὁ τοὺς ἐλέγξαντας αἰτιώμενος, ἀλλὰ τοὺς ἠδικηκότας, καὶ φανερῶς οὕτως, ὡς μηδὲ ἐγγενέσθαι λαθεῖν. νῦν δὲ ἐκεῖνα μὲν φυγόντες, τυραννεῖν δὲ τῶν παιδαγωγῶν ἀξιοῦντες, οὐκ ἂν ἔχοιτε λέγειν ὡς οὐκ ἠδικήκατε, ἄλλως τε καὶ τρόπον ἀσελγέστατον ὑβρικότες, οὐκ οἶδα ὁπόθεν εἰσελθόντα τὸ πρῶτον, οἳ δὴ καὶ πρῶτον εἰσῆλθεν [48]. ὁ δ᾽ ἐστι τίς; τάπητα τεταμένον ἐπὶ γῆς ἔχουσι ταῖς χερσὶ κατὰ πλευρὰν ἑκάστην, νῦν μὲν πλείους, νῦν δ᾽ ἐλάττους, ὡς ἂν εἰσηγῆται τοῦ τάπητος τὸ μέτρον. θέντες οὖν κατὰ μέσον αὐτὸν [49] τὸν τὰ αἴσχιστα πεισόμενον

um, efficiet, vt res rei cognoscatur, aut idem atque καταχρινεῖ condemnabit, efficiet, vt condemnetur a iudice causa cognita.

[45] ὁρῶμεν] sic Aúg. malim tamen ἑωρῶμεν vt vlitatius. ὁρῶμεν Bav. et Morell.

[46] βαδίζον] in neutro, vt ad χρυσίον redeat. Sic Aug. βαδίζων in masculino Bavar. et Morell.

[47] δωμάτιον] in Scrinium, vel interius cubiculum rei, repetundarum accusati.

[48] εἰσελθόντα τὸ πρῶτον οἳ δὴ καὶ τὸ πρῶτον εἰσῆλθεν] sic Aug. et ego quoque olim, in primo et postremo vocabulo consentiens, nisi quod pro quarto ὅτι coniicerem. εἰσῆλθεν quoque Bauaricus dat, in reliquis consentiens Morellianae, in qua sic est εἰσελθόντες τὸ πρῶτον ὃ δὴ καὶ τὸ πρῶτον εἰσῆλθον. postrema verba hoc volunt, ἐκεῖσε, ὅποι καὶ εἰσῆλθεν, morem petulantissimum ingressum nescio vnde in ludum, quisquis tandem ille est ludus literarius, in quem ille mos primus ingressus fuit. Eminus et dissimulanter significat, in ludo suo natum esse illum morem.

[49] μέσον αὐτὸν] sic ♀ et Aug. nec non Bav. omittentes τὸν, quod Morelliana vitiose interpositum habet.

νον, ἀναῤῥίπτουσιν εἰς ὅσον οἷόν τε (πολὺ δὲ τοῦτό ἐστι) σὺν γέλωτι. γέλως δὲ[50] τοῦτο καὶ τοῖς περιεστηκόσι, τοῦ τε ἰλίγγου τοῦτον[51] ποιοῦντος, καὶ τῆς βοῆς, ἣν ἀφίησι μὲν ἐν τῇ φορᾷ τῇ ἄνω, ἀφίησι δὲ ἐν τῇ κάτω. ὁ δὲ ποτὲ μὲν ἧκεν εἰς μετέωρον τὸν τάπητα, καὶ σέσωσται. ποτὲ δὲ ἁμαρτὼν αὐτοῦ, χαμαί τ' ἐστι, καὶ τοῖς μέλεσι ζημιωθεὶς ἀπῆλθεν, ὡς μηδὲ κίνδυνον τῆς ὕβρεως ἀπεῖναι. καὶ τὸ δεινότατον, ὅτι κἀνταῦθα γέλως, τοῦτο τοίνυν τὸ νικῶν[52] ἀσελγείᾳ μάλιστα μὲν ἁπάσης τῆς ῥωμαίων[53] γῆς ἐχρῆν ἀποκεκλεῖσθαι. εἰ δὲ μή, μή τοι γε εἰς ἐμοῦ παρελθεῖν, καὶ ταῦτα ἐμοῦ ποιμαίνοντος, ἐφ' οὗ[54] καὶ οὖσαν τήνδε τὴν ἀτιμίαν ἔδει πεπαῦσθαι. νῦν δ', ὦ θεοί, οὐκ οὖσα γεγένηται, καὶ κατὰ τίνων; οὐ τῶν οἰκετῶν, δι' ὧν ἕπεται τὰ βιβλία[55], ἀλλὰ κατὰ τῶν ἐν σεμνῇ[56] προσηγορίᾳ, καὶ ὧν δεῖ τοῖς τῶν διδασκάλων πόνοις. ἔπειτα ὁ τοῦτο παθών, ὁ μὲν ἀποδρὰς οἴχεται, ὁ δ' οὐχ οἷός τ' ὢν[57] μένει μὲν ἄκων, καταδεδυκὼς δὲ ποι ζῇ, τό τε φθέγγεσθαί τι, τό τε ἀντιβλέπειν ἐχθροῖς, ἢ φίλοις, ὑφ' ὧν ἔπαθεν, ἀφῃρημένος. οὕτω γὰρ αἰσχύνης ἐστι[58] τὸ πρᾶγμα μεστόν, ὡς οὐχ ὁρώμενος ὁ τῷ τάπητι περιπεσὼν καταγελᾶται μόνον, ἀλλὰ κἂν εἰς οὓς ἀφίκηται[59],

γρα-

50 δὲ addidi ex Aug. quod Bav. et Mor. deeſt.

51 τοῦτον] ſcil. τὸν γέλωτα. ſic Aug. τοῦτο Bav. et Mor.

52 νικῶν] in neutro participii praeſentis. ſic ♀ Aug. et Bav. νικῶν ſola Morell.

53 τῆς ῥωμαίων] ſic Aug. et Bav. τῶν ῥωμ. Mor.

54 ἐφ' οὗ] ſic Aug. ἐφ' ᾧ Bav. et Mor.

55 δι' ὧν ἕπεται τὰ βιβλία] in ſeruis literatis infimi erant, qui pone liberos ad ſcholas itantes cum libris ibant: paedagogi honeſtiori erant conditione, et liberos manu vel brachio ducentes comitabantur.

56 ἐν σεμνῇ] articulum τῇ interponit Morell. quo carent Aug et Bav. ſed hic pro ἐν vitioſe dat εἰ. Pro proximo ὧν δεῖ, quod eſt in Aug. et Bav. dat Morell. ἐν δή.

57 οὐχ οἷος τ' ὢν] ſcil. ἀποδρὰς οἴχεσθαι.

58 ἐστι addidi ex Aug. et Bav. quod Morell. deeſt

59 ἀλλὰ κἂν εἰς οὓς ἀφίκηται] id

γραφόντων ἐν τῇ διανοίᾳ τῶν ἀκουόντων τὸ πραττόμενον. τοιαῦτα ὅπλα τοῖς παιδαγωγοῖς ἐπηνέγκατε, πλύνοντες μὲν ἐκείνους, καθαιροῦντες δ' ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ τὰ τῶν διδασκάλων, εἴτ' ἀγνοοῖεν [60] τὰ τολμώμενα, εἴτ' οὐκ ἀγνοοῦντες ὀλιγωροῖεν. κακὸς γάρ, φησιν, εἴς τινα τῶν τῆς ἑτέρας φωνῆς ἡγεμόνων ὁ παιδαγωγὸς οὗτος ἡλίσκετο. καὶ τοῦτό γε αὐτός, περὶ ὃν ἐγεγόνει κακός, ἔλεγεν. ἀλλ' οὔπω τοῦτο κακίας ἀπόδειξις τὸν δεῖνα περὶ [61] τοῦ δεῖνος εἰπεῖν, ὡς εἴη κακὸς περὶ αὐτόν, ἀλλὰ δεῖ δήπου καὶ ἐξελέγχειν, ὅτι τὸ καὶ τὸ περὶ αὐτὸν ἥμαρτεν. ἀποκρινάσθω τοίνυν ἐκεῖνος, ἢ ὑμεῖς ὑπὲρ αὐτοῦ. τῶν φίλων τινὰς αὐτῷ [62] δυσμενεῖς ἐποίησεν [63]; ἀλλὰ τοῖς ἐπαινοῦσιν αὐτὸν ἐναντίας ἀφῆκε φωνάς, ταῖς ἐπαινούσαις μαχομένας [64]; ἀλλ' ἐσομένους μαθητὰς ἐκώλυσεν; ἀλλ' ὄντας ἀπέστησεν; ἐβουλήθη μέν, ἐρεῖ [65], τὸ

δύνα-

id est οὐ μόνον ὑπὸ τούτων ὑφ' ὧν ὁρᾶται, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τούτων εἰς οὓς ἀφίκηται ἄν. Verum ſi paullum attendas, ſentias, aut ineptam eſſe hanc elocutionem, aut tautologam. Nam qui venit ad aliquos, ab iis quoque conſpicitur, ad quos venit. Ego equidem nullus dubito, leg. eſſe ἀλλὰ κἂν εἰς οὓς αὐτοῦ τοὔνομα ἀφίκηται. non ſolum ipſe coram videtur ab iis, quorum in conſpectum venit, ſed etiam ab iis, ad quos vel nomen eius ſolummodo perueniat. Poſſit tamen Libanius quoque videri hoc dicere voluiſſe: οὐ μόνον καταγελᾶται ὑπὸ τούτων, ὑφ' ὧν ὁρᾶται, καταπίπτων, ἀλλὰ καὶ μετὰ τοῦτο ὑπ' ἄλλων εἰς οὓς ἂν ἀφίκηται. Num autem verba, vt iacent, hanc ſententiam ſubiiciant, alii iudicanto. Num addenda negatio. εἰς οὓς οὐκ ἀφίκηται. *Sed etiam ab illis videtur, ad quos non peruenerit?*

[60] ἀγνοοῖεν] per duplex omicron. Sic ♀ A. B. ἀγνοῖεν (per vnum) Morell.

[61] περὶ] ſic ♀ A. B. πρὸς Mor.

[62] αὐτῷ] illi magiſtro linguae latinae, pro quo verba facere, vt abſente, adoleſcentes ſuos hortatur Libanius, vt illius aduerſus paedagogum ſtudioſos.

[63] ἐποίησεν] paedagogus nempe ſuper tapete in auras eiaculando ſuccuſſus.

[64] μαχομένας] ſic Aug. et Bav. μαχόμενος Morell.

[65] ἐρεῖ] ille profeſſor latinus, hic a Libanio obiurgatus.

δύνασθαι δ᾽ ἀπῆν. ὁ δὲ [66] συκοφαντεῖσθαί φησιν. οὐδὲ γὰρ βουληθῆναι μέντοι [67] διὰ τὸ φίλτρον τῶν ἡμετέρων λόγων, οὓς θαυμάζειν ἠνάγκαζε τοὺς νέους, καὶ μὴ πλέον νέμειν τοῖς ἑτέροις [68], ἢ τούτοις. ἐβούλετο δὲ ὁ κείνους διδάσκων πλέον εχειν ἐκείνους ἢ τούτους. καὶ πολλάκις ἀπὸ βιβλίων [69] ἐπὶ βιβλία μετήνεγκε. τοῦ τοίνυν τοῖς νέοις συμφέροντος ἀπητεῖτο δίκην, εἰ δὴ συμφέρει μετὰ τῶν δευτέρων [70] ἔχειν καὶ τὰ πρότερα. ἀλλὰ μὴ διὰ τὰ δεύτερα τῶν πρώτων ἐξεῤῥῆσθαι. καὶ δὴ καὶ δίκην ὤφειλεν οὗτος [71]. οὐκοῦν ἐκεῖνον [72] ἔδει τὴν εἰωθυῖαν λαμβάνειν. ἡ δὲ ἦν, ἐκβαλεῖν τῆς τῶν νέων ἐπιμελείας, πείσαντα τὸν πατέρα [73]. τοῦτο δ᾽ οὐ δυνηθέντα τὴν ἡσυχίαν ἄγειν. ὁ δὲ ταύτην μὲν οὐκ ἦλθεν, ἣν ἴσως ἄν τις καὶ ἄλλος. ὑμῖν δ᾽ ἐπέταξε τὰ μὴ κατὰ τοὺς νόμους, ἃ τῷ μὲν ἔμελλεν ἡδονὴν οἴσειν, ὑμῖν δὲ τὴν χείρω δόξαν. ἀπὸ γοῦν ἐκείνης τῆς ἡμέρας εἰς ταύτην ὁ τοῦ τάπητος λόγος ἔχει τὴν πόλιν καὶ τὸν πεπονθότα καὶ τοὺς πεποιη-

tus. vt ἐβουλήθη ad paedagogum referatur.

[66] ὁ δὲ] atqui paedagogus ait, calumniam eam esse; mendacio se obrui.

[67] βουληθῆναι μέντοι] sic libri. Sed sine dubio deest aliquid. videtur δοκεῖν interponendum ad hunc modum. οὐδὲ γὰρ βουληθῆναι. se ne voluisse quidem. nunquam in mentem sibi venisse, vt carperet ipsius gregem, aut a magistro abalienaret. δοκεῖν μέντοι. verum facile fieri potuisse, vt nonnuliis id voluisse atque egisse videretur.

[68] τοῖς ἑτέροις] latinis literis puta. ἢ τούτοις] quam his graecis, quas nos excolimus.

[69] ἀπὸ βιβλίων] a codicibus graecis ἐπὶ βιβλία a latinos traducere laborauit.

[70] τῶν δευτέρων] si e re iuvenum est, tenere vna cum secundis, h. e. latinis literis, etiam primas, graecas puta. Secundas illas, has primas appellat, non ob dignitatem modo, sed ob tempus quoque.

[71] οὗτος] paedagogus. est prosopopoeia studentium professori latino, et paedagogum prementium.

[72] ἐκεῖνον] illum professorem latinum oportebat poenas ab eo repetere solitas. Ita Libanius illis occurrit.

[73] πείσαντα τὸν πατέρα] conscio patre pueri, eiusque venia impetrata.

ποιηκότας[74]. ἐλεοῦντος δι' ἐκεῖνον ὑμᾶς[75] πλέον, ἐν οἷς τοιοῦτοι τρόποι, ὥς, εἴ περ εἴχετε[76] νοῦν, ἔδει νομίζειν ἐχθρὸν τὸ τοιαῦτα ἠτηκότα. διὰ τί γὰρ ἐζήτει παρ' ὑμῶν, ἃ μὴ παρ' αὐτοῦ; εἰ[77] μὲν γὰρ οὐκ ἄτοπον τὸ διὰ τοῦ τάπητος, αὐτὸν ἔδει τοῖς περὶ αὐτὸν ἐπιτάττειν[78] λαμπρᾷ τῇ φωνῇ, τὸν παιδαγωγὸν ἐγκαθίζειν εἰς τὸν τάπητα, τἀπὶ τούτῳ πεισόμενον. εἰ δὲ πονηρὸν εἶναι τὸ πρᾶγμα κατεγνώκει, πῶς οὐκ ἠδίκει ταῦτα ἐφ' ὑμᾶς ἄγων, ὧν οὐ καλὸν ἡγεῖτο μετέχειν δοκεῖν; ὑμεῖς δὲ ὑπηρέτας ὑμᾶς αὐτοὺς κατεστήσατε[79] πράγματος, ὃ ποιεῖν ἐκεῖνος ὤκνησε, καὶ οὐκ ᾐσχύνεσθε; καὶ ὁ μὲν ὑβρισμένος εἷς, καὶ προνοίᾳ θεῶν οὐκ ἀπολωλώς. τὸ δέος δὲ κοινὸν τῶν παιδαγωγῶν, ἀπειλῆς οὔσης ἐν τοῖς γεγενημένοις, ἐπὶ πάντας ἥξειν[80] τὸ κακόν. μὴ οὖν[81] θαυμάζετε, εἰ εἷς μὲν γέγευται τοῦ τάπητος, ἀλλήλους δὲ παρακαλέσαντες καὶ συνερρυηκότες ἐβόων. ὁ γὰρ κοινὸς φόβος ἐποίει τὴν σύνοδον, καὶ κρεῖττον ἡγοῦντο

το

74 πεποιηκότας. ἐλεοῦντος δι' ἐκεῖνον ὑμᾶς] sic Aug. cum quo Morell. quoque consentit, hactenus discrepans, quod pro δι' dat δέ. mihi videtur locus ita esse leg. καὶ τὸν πεπονθότα καὶ τοὺς πεποιηκότας ἐλεοῦσαν. fabula de tapete totam obtinet ciuitatem, miserântem et eum, qui passus est hanc iniuriam, et eos, qui fecere; ἐλεοῦσαν δὲ ἐκείνου ὑμᾶς πλέον (vel etiam ἐλεοῦσαν δ', ἢ ἐκεῖνον, ὑμᾶς πλέον. eadem sententia) at miserantem vos magis, quam illum; vos inquam, vtpote in quibus isti mores insint.

75 ἐκεῖνον ὑμᾶς] interponunt Bauar. et margo Morell. cum γρ. ἢ. prorsus contra sententiam auctoris.

76 εἴχετε] sic ♀ Aug. et Bav. εἴχετο Morell.

77 εἰ] sic ♀ A. et B. οἱ Morell. nam si insania ea non erat, ipsum decebat suis familiaribus clara voce mandare, vt miserum paedagogum tapeti imponerent.

78 τοῖς περὶ αὐτὸν ἐπιτάττειν] sic ♀ A. et B. τῆς π. α. ἐπιτάττειν Morell.

79 κατεστήσατε] sic ♀ A. et B. κατεστήσατο Morell.

80 ἥξειν] sic A. et B. ἧξον Morell.

81 μὴ οὖν] sic A. et B. μὲν οὖν Morell.

το τὸ μὴ παθεῖν τοῦ παθόντας[82] στένειν. ἦν μὲν οὖν αὐτοῖς βουληθεῖσι καὶ παρὰ τὸν ἄρχοντα δρόμος. οἱ δ᾽ ἀρκεῖν ἡγήσαντο τὸν παρ᾽ ἐμὲ, καὶ ἐκάλουν με δικαστὴν, οὐχ ὑμεῖς. ἦν γὰρ τοῦθ᾽, ὡς ἔοικεν, ἄξιον τῶν ὑμῖν ὑπαρχόντων[83]. καὶ ἐγὼ μὲν ἔσβεσα τὴν φλόγα λόγοις, ὑμεῖ δ᾽ ἐῤῥῶσθαι φράσαντες σοφοκλεῖ[84] καὶ τῷ λέγειν καὶ πείθειν, ἐπὶ τοὔργον[85] ἐπηδήσατε, καὶ μείζονος φρονήματος ἀπό γε τοῦ[86] περὶ τὸν τάπητα γέμοντες[87] ἀπήλθετε. καὶ τῆς ὑστεραίας εἰς τὸ διδασκαλεῖον ἤλθετε, δέον ἐν σκότῳ καθημένους μέμφεσθαι τὰ πεπραγμένα καὶ τὸ κοινὸν δὴ τοῦτο τῶν ἀδικούντων ποιεῖν, αἰτιᾶσθαι[88] τὴν τύχην ἀνθ᾽ ἑαυτῶν. εἷς γὰρ[89] ὁ τοῦτο παθὼν, ἐρεῖτε, τοῖς ἄλλοις δὲ τὰ προσήκοντα πεφύλακται. καὶ γὰρ τούτῳ[90], πρὶν ἢ παθεῖν. ἀλλ᾽ ὅμως πεπαρ-

[82] παθόντας] ſic A. et B. παθόντα (ſine ς) Morell.

[83] ἄξιον τῶν ὑμῖν ὑπαρχόντων] id eſt ἀδελφὸν καὶ ἀκόλουθον τοῖς πρότερον παρ᾽ ὑμῶν γεγενημένοις. a vobis, qui iſtud facinus in paedagogo patraſſetis, etiam hoc poterat exſpectari, vt me vitarent, vt cauſam ſuam me celarent. Hoc poſterius facinus illi priori geminum germanum eſt. Ego qui et ignorarem hoc ſupplementum, et non poſſem non ignorare, ſupplebam olim ſic, ad ſententiam ſatis conuenienter. καὶ μετὰ μείζονος τοῦ φρονήματος ἀπὸ τῶν περὶ τὸν τάπητα. multo maioribus cum animis et ſpiritibus, quam antea habebatis, ad ſcholas a ſcelere, in tapete commiſſo, acceſſiſtis.

[84] σοφοκλεῖ] videtur ad ſententiam quandam Sophoclis alludere, ſuadentem, priusquam certamen ad arma deferas, orationis experiri ſuadelam.

[85] ἐπὶ τοὔργον] ſic A. et B. ἐπὶ τὸν λόγον Morell.

[86] ἀπό γε τοῦ] ſic Aug. ἀπό τε τῶν Bauar. ἀπό τε Morell. ſine articulo.

[87] γέμοντες] hoc addidi ex Aug. et Bav. nam Morell. deeſt.

[88] αἰτιᾶσθαι] ſic ♀ A. et B. αἰτιᾶσθε Morell.

[89] εἷς γὰρ] ſubaudi ἐστιν. vnus enim eſt ſolummodo, dicetis, cui iſta eſt oblata contumelia. reliquis autem (paedagogis puta) ſeruata ſunt ſua iura, ſui honores.

[90] τούτῳ] ſic ♀ et A. τοῦτο Bav. et Morell. ſcil. πέφυλακτο τὰ δίκαια. nam et huic ipſi quoque paedagogo ſalua erant ſua iura ad illam vsque diem.

πεπαρώνηται, καὶ οὐ τῷ [91] μὴ πεπονθέναι τὸ [92] μηδὲ παθεῖν ἔχε. λογίζεται οὖν [93] τούτων ἕκαστος τῶν οὐ πεπειραμένων τοῦ τάπητος, ὡς οὐκ ἰσχυρὸν αὐτοῖς τὸ μὴ πεπειρᾶσθαι πρὸς τὸν ἔπειτα χρόνον, οὐδ᾽ ὁ παρελθὼν ἐγγυᾶται τὸ μέλλον, ἀλλ᾽ ἢν ὀργή ποτε προσπέσῃ, ταχὺ πολλὰ τοιαῦτα ἔσαι. ἑνὸς κατεχέατε [94] τὴν ὕβριν, τῶν δ᾽ ἄλλων ἀπέχεσθε [95]; παρὰ τοῦτ᾽ οὖν οὐχ ὑβρίκατε τὸν ὑβρισμένον; οὔκουν οὐδ᾽ ὁ κτείνας ἕνα ἄνδρα, ἀνδροφόνος, ὅτι μὴ πάντας; οὐδ᾽ ἂν τὴν ὑπὲρ τοῦ τεθνεῶτος δοίη δίκην δικαίως διὰ τοὺς ζῶντας; ἀλλ᾽ οἶμαι τὰς τιμωρίας δυοῖν ἕνεκα λαμβάνομεν, τοῖς τ᾽ ἠδικημένοις βοηθοῦντες, καὶ τοῖς οὔπω. τοὺς μὲν παραμυθούμενοι, τοὺς δὲ ῥυόμενοι. ἕως ἂν οὖν ἕνα αὐτῶν [96] ὑβρισμένον ὁρῶσι τοιαῦτα οἱ παιδαγωγοὶ, τῷ τῶν τὰ τοιαῦτα [97] πεισομένων συζῶσι φόβῳ. αὐτῷ τοίνυν ὑβρίζονται [98] τῷ φόβῳ, καὶ τρόπον τινὰ ἐν τοῖς πεπονθόσιν εἰσὶν οἱ πεισόμενοι. νὴ δία γὰρ διδάσκαλος ἦν ὁ κελεύων; οὔπω [99] μοι δεσπότην λέγεις.

[91] οὐ τῷ] sic duobus diuisis vocabulis, ♀ et Aug. οὔτω (vno voeab. et cum aspero) Bav. et Morell.

[92] τὸ sic ♀ et Aug. atque Bav. τῷ Morell. ad verbum sic sonat, non habuit τὸ non pati, in τῷ non passus esse. h. e. in superioris temporis immunitate satis ei praesidii non fuit ad securitatem posterioris.

[93] λογίζεται οὖν] sic Bauar. λογίζετ᾽ οὖν Aug. et Mor. perinde est.

[94] κατεχέατε] sic Aug. ego olim coniiciebam κατεχέετε vel κατεχεῖτε. quod eodem redit. in Bauar. est κατεχέτε. (sic, penacute.) κατέχετε Morell.

[95] ἀπέχεσθε] sic Aug. et Bav. et quodammodo margo quoque Morell. in quo est γρ. ἀπεχῆσθε. in texto est ἀπεχῆσθαι.

[96] αὐτῶν] vnum sui ordinis. sic ♀ et Aug. atque Bav. αὐτὸν Morell.

[97] τὰ τοιαῦτα] articulum τὰ ex Aug. addidi.

[98] ὑβρίζονται] sic Bauar. et ♀ ὑβρίζοντι Morell. et, quod mireris, Aug. quoque.

[99] οὔπω] sic ♀, Aug. et Bav. οὕτω Morell. *magistrum mihi edis.* h. e. meram auctoritatem, quae hortari possit, non cogere. *nondum herum*, h. e. non eum, penes quem sit imperium et vis compellendi. Poterat quidem magister te hortari; verumtamen semper erat

γεις. καίτοι καὶ δούλοις ἀδικοῦσιν ἐξ ἐπιτάγματος οὐκ ἐ[ξ]αρκεῖ τὸν δεσπότην εἰπεῖν [100], οὐδὲ, ἃ παθεῖν ἀπειθοῦντας ἔδει, ἀλλὰ τοῦ πεπεῖσθαι δόντες δίκην μανθάνουσιν, ὡς οὐ πάντα τῷ δεσπότῃ πειστέον, οὐδ᾽ ἣν [1] τὰ παρ᾽ ἐκείνων θυμουμένων τῶν ἐκ τῶν νόμων ᾖ χαλεπώτερα. διδάσκαλος ἦν ὁ κελεύων; οὐκοῦν ἐχρῆν πρὸς τὸν θαυμάσιον τοῦτον διδάσκαλον [2] λέγειν, ὡς ἃ μὲν χρὴ κελεύοντος δράσομεν, πάντα δὲ οὐ δράσομεν [3], καὶ οὐχ [4] ὅσα ἐστὶ κακά. οὐδὲ γὰρ τοὺς γονέας κελευόντων πατάξομεν, οὐδὲ βωμοὺς ἀνατρέψομεν, οὐδὲ τοὺς ἐκείνοις δυσμενεῖς ἀποκτενοῦμεν. γένοιτο δ᾽ ἄν που διδάσκαλος καὶ θαυμάζων ὥραν μαθητοῦ [5] καὶ κελεύων τῷ δεομένῳ χαρίσασθαι. ἆρ᾽ οὖν καὶ τοῦτο [6] χαριούμεθα; δεινὸν μέν τ᾽ ἂν [7] εἴη. ὁ γάρ τοι [8] διδάσκαλος ἅμα τ᾽ ἐζήτησεν, ἃ μὴ χρὴ, καὶ τὸ εἶναι τοῦ νέου κύριος ἀπολώλεκεν. ἦν μὲν γὰρ ἐκ τῆς ὠφελείας [9] κύριος, βλάπτων δὲ ἐχθρὸς ἂν εἴη. νόμος δὲ λυπεῖν τὸν ἐχθρὸν, οὐκ εὐφραίνειν. ὥστ᾽ οὐδὲ οὗτος [10] εἰκότως

τως

penes te, si nolles, non obsequi.

[100] εἰπεῖν] excusare dominum, allegare sui excusandi ergo, herum id iussisse, neque poenas commemocare, quae se maneant, heri mandata haud exsequentem.

[1] οὐδ᾽ ἣν —] ne si poenae quidem, quas heri irati a servis sumunt, poenis legum sint vel acerbiores. Sic restitui locum ex 2 Aug. et Bav. nam in Morell. ἦν (erat) est pro ἣν si, et ᾖ prorsus deest.

[2] τοῦτον διδάσκαλον] sic Aug. interponunt τὸν Bav. et Mor.

[3] πάντα δὲ οὐ δράσομεν] haec verba desunt Aug.

[4] οὐχ abest a texto Bauarici, sed est in margine ex alia lectione. deest quoque Mor.

[5] μαθητοῦ] μαθητῶν Bav.

[6] τοῦτο] sic Aug. et Bav. τούτῳ Mor.

[7] μέν τ᾽ ἂν] sic Aug. et Bav. μὲν γ᾽ ἂν Mor.

[8] γάρ τοι] sic iidem. γὰρ simplex dat Mor.

[9] ἐκ τῆς ὠφελείας] habebat enim adolescentem in potestate ideo, quod emolumenta ab eo (magistro) ad hunc proficiscebantur.

[10] οὗτος] sic Aug. ne hic quidem magister, non magis quam alii aliqui flagitiosa imperantes. οὕτως Bav. et Morell.

τως ἂν πειθομένους εἶχε[11] τοιαῦτα ἐπαγγέλλων[12], ἀφ' ὧν μισεῖ[13] μὲν ὑμᾶς ὁπόσον ἐν παιδαγωγοῖς, φεύγει δὲ τῆς νεότητος τὸ σωφρονοῦν. τῆς πόλεως δὲ[14] τόπος ἅπας τοῦτον ἔχει τὸν λόγον, ὅτι γυμνῶσαι τῆς τῶν παιδαγωγῶν φρουρᾶς βουλόμενοι[15] τοὺς νέους, ὅπως ἐπ' ἐξουσίᾳ τρυγῶσιν, εἶτ' ἄλλως οὐκ ἔχοντες, τὰ τοῦ τάπητος ἐπήνεγκαν[16], ἵν' εἰδῶσιν ὡς ἡ τῶν εὐμόρφων[18] ἀποστατέον αὐτοῖς[19], ἢ κείνων ἀντειλημμένοις[20] εἰ τοῖς διὰ τοῦ τάπητος εἶναι κακοῖς. καὶ τίνας οἴεσθε τοὺς πατέρας ὑμῖν, εἰ ταῦτα ἀκούσαιεν, ἔσεσθαι; φαιδροὺς καὶ οἷοι[21] γένοιντ' ἂν πατέρες ἐπ' ἀκοῇ χρηστῇ; δυστυχῶν ἄρα πατέρων παῖδες ὑμεῖς. ἀλλ' ἀνιάσεσθαι καὶ θρηνήσειν οὓς ἔφυσαν; εἶτα λύπης τοιαύτης καὶ δακρύων αἴτιοι τοῖς γονεῦσι καθιστάμενοι, θεῶν ὀργὰς[22] οὐ[23] δεδοίκατε; ἢ βραχὺς ὑμῖν[24] καὶ τούτου λόγος; μετὰ χρηστῶν γε βιώσεσθε

11 εἶχε] ſic Aug. εἶχον Bav. et Mor.

12 ἐπαγγέλλων] ſic Aug. et Bav. ἐπαγγέλλειν Morell.

13 μισεῖ et φεύγει] ſic Aug. es ♀ μισεῖν et φεύγειν Bav. et Morell. Etiam margo Morell. dat γρ. φεύγει.

14 δὲ] ſic ♀ et Aug. δεῖ Bav. et Mor.

15 βουλόμενοι] magiſtri impudici praecipue, tum et alii iuuenes adultiores literarum ſtudioſi, et quicunque alii ſimiles illis ſunt improbitate.

16 ἐπήνεγκαν] ſic Aug. et Bav. ἀπήνεγκαν Morell.

17 εἰδῶσιν] ſic ♀ et Aug. ἴδωσιν Bav. et Mor.

18 εὐμόρφων] ſic ♀ Aug. et Bav. ἀμόρφων Mor.

19 αὐτοῖς] tam ad paedagogos, quam ad corruptores iuventutis poteſt referri; priore modo haec eſt ſententia: ſibi (paedagogis) neceſſe eſſe, vt deſiſtant ab adoleſcentibus, et eos miſſos faciant. altero haec: neceſſe eſſe, vt pueros iſtis conſceleratis permittant.

20 ἀντειλημμένοις] ſic Aug. ἀντειλημμένοι Bav. ἀντειλημμένον Morell.

21 οἷοι] ſic ♀ et Aug. οἷαι Bav. οἷσι Morell.

22 ὀργὰς] ſic A. et B. ὀργὴν Morell.

23 οὐ] ſic ♀ A. et B. οὖν Morell.

24 ὑμῖν] ſic A. et B. ἡμῖν Morell.

ώσεσθε[25] τῶν ἐλπίδων. καὶ μὴν τοῖσγε[26] τοῦ φοιτᾷν ἀπηλλαγμένοις ἔθος τὰ πεπραγμένα αὐτοῖς ἡνίκα ἐφοίτων, ἐν συνουσίαις διηγεῖσθαι. πότερ' οὖν ταυτὶ τὰ νῦν ἐρεῖτε καὶ φιλοτιμήσεσθε; οὐχ οὕτως ὑμᾶς αὐτοὺς μισήσετε[27]. ἀλλ' αὐτοί τε ἀποκρύψεσθε, κἂν ἄλλος λέγῃ, χαλεπανεῖτε. οὐκοῦν ἄμεινον μὴ[28] πεπρᾶχθαι ταῦτα, οἷς αἰσχυνεῖσθε πεπραγμένοις. τί δ' ὁ μαθητὴς οὐκ εὐφροσύνας παρασκευάζειν τῷ διδασκάλῳ δίκαιος; πάνυ γε. τούτων οὖν πραττομένων[29], οὐκ ἀθυμεῖν ἡμᾶς ἀνάγκη; παντί που δῆλον. τούτῳ δὲ κἂν μὴ κατάρα τις ἕπηται, ταὐτὸν ἡ λύπη καὶ μετὰ σιγῆς ποιεῖ. τὰς δ' ἐριννῦς, ὥσπερ τῶν γονέων, οὕτω καὶ τούτων[30] χρὴ νομίζειν κήδεσθαι. εἰπέ μοι, παιδαγωγοὶ δὲ ὑμῖν[31] τοῖς ταῦτα δεδρακόσιν οὐκ εἰσιν; εἰσί. τούτους τοίνυν εἰ μὲν ἀτιμάζετε, τῆς τῶν ἀσεβῶν ἐστε συμμορίας. εἰ δὲ τιμᾶτε, διὰ τί τοὺς τῶν ἄλλων ἐλαύνετε; ὃ γὰρ ὑμῖν οὗτοι, τοῦτ' ἐκείνοις ἐκεῖνοι[32], κέρδος ἐμοὶ φέροντες, ὅσον περ οὗτοι[33]. καὶ εἰ δὴ τῶν ὑμετέρων ὑπ' ἄλλων τυπτομένων ἠδίκητ'

ἂν

[25] *βιώσεσθε*] est oratio ironica. cum spe praeclara scilicet aetatem agetis. *βιώσεσθαι* dat Aug. quodsi probetur, quamquam minus arbitror probandum esse, tum signum interrogandi post *λόγος* cum commate erit mutandum, et pone *ἐλπίδων* collocandum, vt *μετὰ χρηστῶν γε βιώσεσθαι τῶν ἐλπίδων* sit enarratio vocabuli *τούτου*.

[26] *μὴν τοῖς γε*] sic A. et B. *μὲν τοι γε* Morell.

[27] *μισήσετε*] non videmini vosmet ipsi adeo exosi esse, aut vosmet tantum vestri odium cepisse non videtur. *τιμήσετε* Bauar. sed codex ille ab indocto et supino librario fuit exaratus.

[28] *ἄμεινον μὴ*] sic Aug. interponit Morell. *τοῦ*. cum adscripto in margine *ἴσως τὸ μή*. quod idem etiam est in Bavarico.

[29] *τούτων οὖν πραττομένων*] sic ♀ et Aug. particula *οὖν* carent Bav. et Morell.

[30] *τούτων*] paedagogum puta.

[31] *ὑμῖν*] sic ♀ A. et B. *ἡμῖν* Morell.

[32] *ἐκείνοις ἐκεῖνοι*] sic Aug. Bav. et ♀ pro prima voce dat Morell. *ἐκεῖνο*.

[33] *οὗτοι*] sic ♀ Aug. et Bav. *αὐτοὶ* Morell.

ἂν ὁ θεσμὸς, καὶ νῦν ἠδίκηται τῶν τοῖς ἄλλοις [34] ἐφεστηκότων [35] ὑφ' ὑμῶν ὑβριζομένων. ἡ δ' ὕβρις αὕτη καὶ ὁ τῶν ἴσων φόβος ἔλαττον ἐκ μείζονος δύναται ποιεῖν τὸ ποίμνιον. ὁ γὰρ, οὐ ταῦτα οὐ πείσεται [36], θαυμάζων, τὰ δὲ τῇδε διαβάλλων, ἐκεῖσε πέμπειν τοῖς γονεῦσι συμβουλεύσει τοὺς αὑτῶν [37]. ἀξιόπιστος δ' ἂν εἰκότως ὁ παιδαγωγὸς εἴη, πλαττόμενος μὲν τῶν ἐνταῦθα ἐρᾷν, τὸ δὲ τοῦ νέου συμφέρον πρότερον ἄγων. οὕτω τοῖς ἡμετέροις [38] πράγμασιν ἐπιζήμιον ζητεῖτε τιμωρίαν, ἀνθ' ἧς [39] ἄξιον εὔχεσθαι τοῖς θεοῖς ἡμᾶς ὑπὲρ ὑμῶν. ἀλλ' ἔα τοὐμὸν [40], εἰ δοκεῖ. σκεψώμεθα δὲ πάλιν τὸν ἀναρριφέντα. οὐκοῦν οὔτε τῇδε [41] ταὐτὸν ἔργον ποιῶν θρέψεται· (οὐ γὰρ ποιήσει, τοὺς ἑωρακότας ἃ πέπονθεν αἰσχυνόμενος, καὶ τὸν ταῦτα δεδεγμένον τόπον.) ὅποι τ' ἂν ἀφι-

[34] τῶν τοῖς ἄλλοις] ſic Bav. media vox Aug. et Mor. deeſt.

[35] ἐφεστηκότων] ſic ♀ Aug. et Bav. ὑφεσ. Morell.

[36] ὁ γὰρ, οὐ ταῦτα οὐ πείσεται] ſic ♀ Aug. et Bav. ὁ γὰρ οὐ ταῦτα πείσεται Mor. paedagogus enim, qui ludos eiusmodi magni facit, vbi ſperat, ſe nullam talem iniuriam accepturum, noſtrum autem ludum, in quo haec fiunt, in inuidiam et ignominiam ſuis criminationibus adducit, is auctor parentibus fit, vt liberos ſuos illuc mittat, non huc.

[37] τοὺς αὑτῶν] ſic ♀ et Aug. τοῖς α. Bav. et Mor.

[38] ἡμετέροις] ſic Bav. et ♀ ὑμ. Aug. et Morell.

[39] ἀνθ' ἧς] id eſt ἀντὶ ταύτης τῆς τιμωρίας, ἣν ἡμᾶς ἄξιον ἦν εὔχεσθαι ὑμῖν γίγνεσθαι παρὰ τῶν θεῶν, ἠδικημένοις ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν. loco illius poenae, quam conueniebat me a diis precibus rogare vobis euenire vt ab inimicis veſtris ſumeretis, a quibus laeſi eſſetis. Haec ſententia exſiſtit e vulgata, quae eſt in libris meis omnibus. malim tamen legi ὑμᾶς ὑπὲρ ἡμῶν. quam poenam decebat vos deos rogare, vt vlciſcendi mei cauſa ab inimicis repeterent.

[40] τοὐμὸν] ſcil. πρᾶγμα vel ὄφελος. ſed tranſmittamus nunc meum priuatum emolumentem, neque illuc reſpiciamus.

[41] τῇδε] neque hac in vrbe eodem quaeſtu in poſterum faciendo, quem adhuc fecit, poterit neceſſaria vitae alimenta ſibi comparare. non enim faciet eundem quaeſtum pudore ductus eorum, qui ſe ſpectarunt, iſta corpore tolerantem.

ἀφίκηται [42] τὸν περὶ ὧν πεπαρώνηται [43] λόγον εὑρήσει. ὃ, τε μέγιστον ἐν παιδαγωγῷ, φόβος ὁ κατὰ [44] τῶν ἀγομένων, ἀναιρήσεται. ἢν γὰρ ἅπτηται βλακευόντων, ἀντιβλέποντάς τε ἕξει καὶ προφέροντας τὸν τάπητα. τίς οὖν αὐτῷ δώσει τὸν ἄρτον; οὐδὲ [45] γὰρ ἐπὶ τὴν τῶν ἐρίων ἐργασίαν τρέψεται, ἥν γε οὐκ οἶδε. λείπεται δὴ προσαιτεῖν μετὰ δακρύων. εἶθ' ὑμᾶς ἄξιον τοιούτων αἰτίους ἀνθρώπων ὁτωοῦν [46] γεγενῆσθαι, καὶ οὔτε τὴν ὀργὴν τῶν ταῦτα μισούντων δεδοίκατε δαιμόνων, οὔτε τὴν δύναμιν. καὶ μὴν οἱ μὲν οὔπω πρὸς ῥώμην ἥκοντες λόγων εἰκότως ἂν βούλοιντο τοῖς τρόποις εὐδοκιμεῖν [47] τούς τ' ἐν τῇ δυνάμει ταύτῃ μὴ βλάβην ποιεῖν τῇ παρ' ἐκείνης [48] δόξῃ τὴν [49] ἀπὸ τῆσδε τῆς κακίας. ἀλλὰ μηδὲ τοὺς ὑμῖν ἐχθρῶς ἔχοντας, φθόνῳ τοῦτο ποιοῦντας, εὐφραίνετε, οὓς ἀπήγγειλέ μοι τις τρυφᾶν ἐν τῇ μνήμῃ τῇ περὶ τὸν τάπητα, καὶ τὴν αἰτίαν ἄγειν ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἡμερότητα τὴν ἐμήν. εἰ γὰρ ἐκεῖνός, φησιν, ᾔδει πικρῶς κολάζειν, οὐκ ἂν ταῦτα ἡμαρτάνετο. ἐγὼ δὲ ἥδιον ἐκ

λόγων

[42] ἀφίκηται] sic Aug. et Bav. ἀφιγμένοις Morell. et in margine ἴσως ὅποι γ' ἂν ἀφιγμένος. ἢ ἀφῖκται. quae vt haud pauca Morelliana, non intelligo. et quocunque tandem venerit, ibi inueniet rumorem de contumelia sibi adspersa.

[43] πεπαρῴνηται] in hoc vocabulo exspirat, proh dolor! codex Augustanus, quem vt aegerrime fero tot lacunis hiulcum, ita rursus congratulor mihi, ex eo licuisse tot aliorum librorum lacunas explere. Silebit itaque iam hinc in posterum in commentariis nostris hoc nomen, quo hactenus personuere.

[44] κατὰ] malim παρὰ. reuerentia puerorum erga paedagogos tolletur.

[45] οὐ δὲ] οὐ Bauar.

[46] ὁτωοῦν] sic Bav. ὡτῳοῦν Morell. vos ergo decebat, tantas clades hominum cuipiam consciscere?

[47] τοῖς τρόποις εὐδοκιμεῖν] sic ♀ et Bav. operae Morelli non nihil hic conturbauerant.

[48] ἐκείνης] scil. δυνάμεως ἐν τῷ λέγειν.

[49] τὴν] scil. δόξαν. per opinionem malam, vel infamiam, ex hac improbitate exsistentem non debilitare gloriam ex eloquentiae laude partam.

λόγων ἂν παρεχοίμην εὐτάκτους τοὺς ὁμιλοῦντας, ἤ γε μετὰ μαστίγων, καὶ διὰ τὸ αἰδεῖσθαι μᾶλλον, ἢ διὰ τὸ πλήττεσθαι. ἴσως ἂν εἴποι τις ὑμῶν, οὐκ ὀρθὴν εἶναι τὴν ἐπιτίμησιν κατὰ πάντων γενομένην, οὐ πάντων ὄντων ἐν τῷ τάπητι [50]. ἐγὼ δὲ μετὰ τῶν δεδρακότων ἀδικεῖν ἡγοῦμαι τοὺς οὐ κεκωλυκότας, πολὺ πλείους ὄντας τῶν πεποιηκότων. ὁ γὰρ ἐξὸν ἐπισχεῖν, μὴ βουληθεὶς τῆς πράξεως κεκοινώνηκεν. ἔδει δὲ ἢ μὴ ἐπιτρέπειν, ἢ κατηγοροῦντας τῶν πεπραγμένων, καθαροὺς εἶναι τῆς ἀσελγείας. ὑμεῖς δὲ οὔτε τοῦτο, οὔτ᾽ ἐκεῖνο, ὥς, οὐδ᾽ εἰ πάνυ βούλεσθε δοκεῖν μὴ μετέχειν τοῦ τάπητος, δύνασθε. τῶν οὖν πεποιηκότων [51] τῷ λόγῳ τὴν ἀνάγκην μᾶλλον νομιστέον τὸν λόγον, ἢ τοῦ συγγεγραφότος. εὔχομαι δὲ τοῖς θεοῖς πεπλῆχθαί τε τὰς ψυχὰς ὑμῖν ὑπὸ τῶν εἰρημένων, καὶ γενέσθαι καλλίους.

Hactenus orationes Libanii e codice Augustano. Exscribam nunc alias eiusdem, quibus ille codex caret, aliunde petitas, et primum quidem e Bauaricis.

[50] ἐν τῷ τάπητι] scil. ἐνόχων.

[51] πεποιηκότων] Existimandum est, orationem hanc minus ab eo, qui conscripsit, profectam esse, quam ab iis, qui Scriptori (vel auctori et recitatori) necessitatem admouerunt scribendi eam aut recitandi.

LX.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑ ΚΑΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΝ ΛΟΓΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ. [1]

Προθεωρία. Ἐκεῖνο μάλιστα παρατηρητέον ἐν τῷ παρόντι λόγῳ, ὅτι [2] δυοῖν ὑποκειμένοιν προσώποιν ὁρμᾶται μὲν ἐκ μιᾶς ἀρχῆς ὁ λόγος πρόεισι μέχρι τινὸς διὰ κοινῶν [3] ἐγκωμίων. σχιζόμενος δὲ κατὰ τὰς πολεμικὰς πράξεις, καί τινας ἑτέρους ἐγκωμιαστικοὺς τόπους, πάλιν συνάπτεται, κοινὸν ἐπάγων τὸ τέλος. ὡς ἂν μάλιστα εἷς ὢν φαίνοιτο καὶ μὴ διπλοῦς. ἡ δὲ λέξις, οὔτε τὸ μέγεθος διώκουσα πρὸς τὸ σκοτεινὸν ἐκφέρεται, οὔτε, τιμῶσα τὴν σαφήνειαν, εἰς ταπεινότητα καταπίπτει [4].

Ἔμελλον, οἶμαι, μηδενὸς ἀνδρῶν παροξύνοντος, αὐτόματος ὁρμήσειν ἐπὶ τὸν λόγον [1] τῷ τοῦ πράγματος δικαίῳ πρὸς τὴν εὐφημίαν κινούμενος. πρῶτον μὲν γὰρ

τῶν

[1] Titulus huius orationis in Bauarico ſic haber. ἐγκώμιον et infra hoc vocabulum ſcripta ſunt haec: βασιλικὸς εἰς κωνστάντιον καὶ κώνσταντα.

[2] παρατηρητέον ἐν τῷ παρόντι λόγῳ, ὅτι] παρατηρεῖν ἄξιον, ὅτι —

[3] διὰ κοινῶν] ſic Bauar. ſine τε quod Morell. interpoſitum dedit.

[4] καταπίπτει] Bav. ſimplex πίπτει dat.

[1] Habita eſt poſt caedem Conſtantini iunioris, ſuperſtite adhuc Conſtante, Nicomediae. p. 120, 43. ed. M. item epiſt.

τῶν ἀτοπωτάτων ἂν ἦν, εἰ βασιλεῖς μὲν τοῖς αὐτῶν σώμασιν οὐκ ἀποκνοῦσι τὴν ἀσφάλειαν ἡμῖν κατακτώμενοι. ἡμεῖς δὲ μηδ᾽ ὧν ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας ἐργαζόμεθα λόγων τὸ μέρος ἐκείνοις ἀναθείημεν. ἀλλ᾽ οὕτω πόῤῥω κεισόμεθα [2] τοῦ προσήκοντος, ὥστ᾽ οὐδὲ πολλοστὸν συνθήσομεν [3] λόγον, ὃν πρῶτον εἰκὸς ἦν γενέσθαι. ἔπειτα δὲ τῶν αἰσχίστων ἡγοῦμην, τοὺς μὲν γεωργοῦντας ἀποφέρειν τῶν καρπῶν τοῖς βασιλεῦσι τὰς ἀπαρχάς· τοὺς δὲ περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατρίβοντας τὴν ἐπ᾽ αὐτοὺς ἥκουσαν ἐγκαταλιπεῖν συντέλειαν, καὶ ταῦτα βελτίω καὶ σεμνότερον ἐκείνων ᾑρῆσθαι [4] βίον ὑπειλημμένους. χωρὶς δὲ τούτων οἱ μὴ ταῖς ἀρίσταις τῶν πράξεων τοὺς παρ᾽ αὐτῶν ἐπαίνους προσάγοντες, ὁμοῦ τε τοὺς εἰργασμένους ἀδικοῦσι, καὶ σφῶν αὐτῶν κατηγοροῦσιν. ἐκείνους μὲν ἀποστεροῦντες, ὧν εἰκὸς ἦν αὐτοὺς ἀπολαύειν, τὴν δὲ αὐτῶν φύσιν ἐπιδεικνύντες, οὐκ ἐπισταμένην τὰ χρηστὰ θαυμάζειν. διὰ μὲν δὴ ταῦτα καὶ ἔτι πλείω πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ἐμαυτὸν ἐκίνουν, οὐκ ἀναμένων παρ᾽ ἑτέρων ἀρθῆναι [5] τὸ σύνθημα. ἐπεὶ δ᾽ ἔτι σκοπουμένον ἐγκατελάμβανε τοὐπίταγμα, καὶ συνῆλθον γνώμη τε καὶ παράκλησις, οὐκέτ᾽

ᾠήθην

epist. 150, 28. commemorat seditionem CPtanam, per quam illinc auffugere necesse habuerat.

[2] κεισόμεθα] post optatiuum ἀναθείημεν rursus hic quoque optatiuum exspectabam, eadem manente constructione. Ergone κεισοίμεθα legendum?

[3] συνθήσομεν] coniiciebam aliquando σχήσομεν, ad hunc modum, οὐδὲ πολλοστὸν σχ. si eorum, quorum ratio primo loco haberi debebat, ne post nescio quot alios quidem habimus, h. e. vix sero tandem aliquando eorum meminisse incipiemus, quos omnium primos commemorari oportebat. Deinde venit in mentem, an pro ὃν leg. sit οὗ. scil. λόγου. si ne millesimam quidem partem ejus operis conscribamus, quod initio consentaneum et exspectandum erat, fore, vt conscribatur.

[4] ᾑρῆσθαι] sic ♀ et Bav. ἡρεῖσθαι Morell.

[5] ἀρθῆναι] ab αἴρειν. sic margo Morell. cum γρ. αἱρεθῆναι Bav. et textum Mor.

ᾠήθην εἶναι βουλῇ χώραν, ἀλλὰ τοῦ τὴν προθυμίαν εἰς ἔργον ἄγειν[6] τὸν καιρὸν ἐφεστάναι. ἦ πάντων ἂν ἦν ῥαθυμότατος, εἰ προέμενος οὕτω θαυμαστὴν ἀφορμὴν οὐχ ὑπὲρ τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς σιωπῆς ἐζήτουν λόγον. ἄλλως θ' ὅτε[7] τρία τὰ μέγιστα περιγίνεται. οὐ γὰρ μόνον τοῖς βασιλεῦσιν ὅσον ἔξεστι τοῦ γιγνομένου[8] φυλάξομεν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ δόξαν ἴσως προσληψόμεθα βελτίω, καὶ τῷ τὴν ὑπόθεσιν προβαλόντι[9] φιλοτιμηθῆναι παρέξομεν. ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν εἰς τοὺς παιδοτρίβας ἔρχεταί τι τῆς ἀπὸ τῶν στεφάνων εὐκλείας, οὕτως ὁ τοῦ λόγου συναίτιος κοινωνεῖ τῆς ἀπ' αὐτοῦ φιλοτιμίας. ἔστι μὲν οὖν ἔθος τοῖς ἐπιχειροῦσιν ἐγκωμιάζειν, τὴν μὲν αὑτῶν καταμέμφεσθαι δύναμιν, ὡς πολὺ λειπομένην τῶν πραγμάτων· τὴν δὲ τῶν πραγμάτων ἀποθαυμάζειν ὑπερβολήν, ὡς πολὺ νικῶσαν τοὺς λόγους. ἐγὼ δέ, εἰ καὶ μηδενὶ τῶν ἔμπροσθεν τοῦτο ὑπῆρχεν εἰρημένον, πάντως ἂν τὴν παροῦσαν χρείαν εὑρεῖν ἡγοῦμαι τὸν λόγον. εἰ μὲν γὰρ ἐνῆν διελεῖν τὸ ἀγώνισμα, καὶ ἐν μέρει πρὸς ἑκάτερον[10] ἀποδοῦναι, καὶ νῦν μὲν τῷ πρεσβυτέρῳ τὸ ὄφλημα διαλῦσαι, μικρὸν δὲ ὕστερον[11] ἐπὶ τὴν ἑτέραν μερίδα μετελθεῖν. οὐδὲ οὕτω μὲν

ἂν

6 ἄγειν] sic Morell. et margo Bav. ἀγαγεῖν eiusdem textum.

7 ὅτε] sic ♀ et Bav. ὅτι Morell.

8 τοῦ γιγνομένου] malim τὸ γιγνόμενον. id quod fieri par et necesse est.

9 προβαλόντι] videtur ille Pr. Pr. Or. aut Praef. Vrbi fuisse. materiam laudis ei daremus, qui nobis hoc negotium in mandatis dederat. φιλοτιμηθῆναι an ἐμφιλοτιμηθῆναι, nil refert. vbi se iactaret ad Imperatorem et reliquos proceres, his verbis: esse suis in amicis, aut in prouincialibus, Libanium, qui vnus omnium optime posset Imperatorem laudare, quod scripta ab eo testari possit oratio.

10 τὸ ἀγώνισμα, καὶ ἐν μέρει πρὸς ἑκάτερον] sic Morell. in margine eiusdem, item in Bavar. sic legitur τὸ ἀγώνισμα ἐν μέρει, καὶ πρὸς ἑκ. Olim coniiciebam τ. ἀγ. καὶ τὸ ἐν μέρει π. ἑ.

11 μικρὸν δὲ ὕστερον] paulo post, h. e. aliquanto tempore interiecto

ἂν πρὸς τὴν ἀξίαν ἠρκέσαμεν. οὐ μὴν τοσοῦτον ἂν ἴσως ἡττηθέντες ἀπήλθομεν. ἐπεὶ δὲ ὅ τε προβαλὼν τὸν ἆθλον ἴσῳ πόθῳ κεχρημένος εἰς ἀμφοτέρους, οὐ τὴν ἡμετέραν δύναμιν ἐσκέψατο μᾶλλον, ἢ ὅπως ἑνὶ καιρῷ περιληφθεῖεν ἀμφότεροι. ὅλως τε οὐκ εἶχε καλῶς ἐπὶ τῶν ἐγκωμίων διασπᾷν τοὺς καὶ φύσει καὶ γνώμῃ καὶ ταῖς ἀρεταῖς συνημμένους, πῶς οὐκ ἀνάγκη τοῦ μετρίου τοσοῦτον ὑστερεῖν, ὅσονπερ ἂν εἰ γῆν καὶ θάλατταν ἐνεχειροῦμεν ἡμέρᾳ μιᾷ μετρεῖν. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ τὰ μάλιστα τοῦτο συμβαίνοι, πολλὴν εἰσόμεθα τοῖς νικῶσι τὴν χάριν. ἐπειδὴ γὰρ οἱ μὲν λόγοι τὰ ἔργα μηνύουσιν, αἱ δὲ τῶν ἀρχόντων ἀνδραγαθίαι κέρδη τῶν ἀρχομένων εἰσίν, οἱ μηδὲ[12] ἔχοντες εἰπεῖν ὅσον πεπόνθασι, δῆλοι δήπου πᾶσίν εἰσι μείζω λόγου παντὸς τὴν εὐτυχίαν καρπούμενοι. ὥστ' εἰ καὶ παράδοξον εἰπεῖν, ἐν τούτῳ μόνῳ[13] τὸ νικᾶσθαι τοῦ νικᾷν λυσιτελέστερον. πολλαχῇ δέ μοι δοκεῖ χαλεπὸν εἶναι τὴν εὐφημίαν ταῖς τῶν βασιλέων ἀρεταῖς ἐξισῶσαι. ὅσον μὲν γὰρ βασιλικῶν αὐλῶν ἄξιοι κριθέντες καὶ στρατευομένοις συναπαίρουσι, καὶ τῶν ἐπὶ τῆς ἡσυχίας παρ' ἡμέραν πραττομένων οὐκ ἀπείρως ἔχουσι, τούτοις μὲν ἕν ἐστιν ἐργῶδες τὸ ζητεῖν ὅ, τι χρὴ τῶν ἐγνωσμένων ἄξιον εἰπεῖν. ἡμῖν δὲ τοῖς ἄλλοις εἰ καὶ πολλῶν ἡ γνῶσις πάρεστιν, ἀλλὰ πλείω γε, ὧν ἴσμεν, ἀγνοεῖν[14]. καὶ περιέστηκεν ἡμᾶς διπλοῦς ὁ κίνδυνος, εἰ μὴ μόνον, οἷς ἴσμεν, οὐκ ἐξαρκέσομεν πρὸς ἀξίαν, ἀλλ' εἰ καὶ

τὰ

iecto poſt, non hac eadem oratione, ſed alia breui poſt habenda.

[12] μηδὲ] ſic de meo dedi, ne dicere quidem valentes. μηδὲν Bav. et Morell.

[13] μόνῳ] ſic Bav. μόνον Morell.

[14] poſt ἀγνοεῖν legitur vncis incluſum ἐστὶ in Morell. quod vocabulum cur Morellus incluſerit, me fugit. num indicare volebat, id ſe de ſuo addidiſſe? an delendum ſibi videri? In Bauarico certe non eſt, neque opus illo eſt, cum poſſit e proximo πάρεστι repeti. mihi tamen leg. videtur ἀγνοεῖν ἀνάγκη. ſcil. ἐστὶ vel πάρεστι.

τὰ πλείω σιωπήσομεν. ὥστε δεῖ [15] μήτε πάντα ἐφεξῆς ἀπαιτεῖν, μήτε τῶν ὅλων τὸ πλέον, ἀλλὰ τῶν εἰρημένων ἀποδεξαμένους, ὧν τε δὴ παρίεμεν [16], συγγνώμονας εἶναι καὶ [17], εἰ μηδὲ [18] τούτων, ὧν ἴσμεν, ἐφιξόμεθα. πόθεν οὖν ἄρξασθαι καλόν; ἢ δῆλον ὡς ἐκ τῆς αἰτίας, ἣ καὶ τούτους ἀγαθοὺς ἀπειργάσατο. λεγέσθω δὴ τὸ τοῦ πλάτωνος ἐπ᾽ αὐτοῖς, μᾶλλον τούτοις, ἢ ἐκείνοις πρέπον, εἰς οὓς εἴρηται, ὅτι ἀγαθοὶ δ᾽ ἐγένοντο διὰ τὸ φῦναι ἐξ ἀγαθῶν. ὥσπερ γὰρ ἐπὶ τῶν καρπῶν, ἣν μέν τις εὐγενῆ τε καὶ κεκριμένα καταβάλῃ τὰ σπέρματα, καθαράν τε καὶ εἰλικρινῆ καὶ γενναίαν ἐν περιόδοις ὡρῶν κομίζεται [19] τὴν φοράν· ἢν δέ τις περὶ τὴν καταβολὴν ῥαθυμήσας, ἐκ τῶν ἐπιτυχόντων ἐκείνην ἐπὶ τὴν γῆν ἀφῇ, σώζεται τοῦ σπέρματος τὸ κίβδηλον ἐν τοῖς φυομένοις. οὑτωσὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπείας φύσεως ἡ τῶν γεννητόρων ἀρετὴ διαβαίνειν εἰς τοὺς ἐκγόνους εἴωθεν. ἐπειδὰν ἡ βασκανία μὴ μεῖζον ἰσχύσαι τῆς ἀγαθῆς τύχης δυνηθῇ. ὅ μοι δοκεῖ σαφέστατα νῦν ὁ χρόνος ἐνεγκεῖν. οὔτε γὰρ ἐξ ἀμείνονος ῥίζης ἔχοι τις ἂν ἐπιδεῖξαι βασιλέων βλάστην προελθοῦσαν, οὔτ᾽ ἀμεινόνως συμβαίνουσαν τῇ ῥίζῃ τὴν βλάστην, πανταχοῦ μὲν οὖν ἡ τοῦ δικαίου μερὶς ὅτῳ [20] ἂν προσῇ, βέβαιόν τε ἀπεργάζεται τὴν κτῆσιν, καὶ μετὰ τῆς ἡδίστης ἐλπίδος εἰς ἅπαντα παραπέμ-

πες

[15] ὥστε δεῖ] sic textum Morell. recte. quapropter oportet neque hoc postulare vt omnia Imperatorum gesta ordine enarremus, neque istud, vt saltim ex illis cunctis partem longe maximam. In margine Morell. legitur sic γρ. ὡς μήτε. quae lectio etiam in Bav. est.

[16] ὧν τε δὴ παρίεμεν] sic Morell. recte. et eorum veniam nobis dare, quae praetermittimus, et in eo item ignoscere, si, quae nouimus, haud plene atque perfecte eloquimur. In margine Morell. et in Bauar. legitur ὡς τι παρίεμεν.

[17] καὶ] subaudi συγγνώμονας εἶναι.

[18] εἰ μηδὲ] εἰ μὴ Bauar.

[19] κομίζεται] sic Bav. et margo Morell. cum γρ. textum dat κομίσεται.

[20] ὅτῳ] subaudi κτήματι.

πει τὸν χρόνον. βασιλεία δὲ τοσούτῳ πλέον τῶν ἄλλων δικαίαν ἐσχηκέναι τὴν ἀρχὴν βούλεται, ὅσῳ μεγέθει τε καὶ τύχης ὑπερβολῇ τὸν φθόνον ἐπισπωμένη ἐπ᾽ ἀσφαλεςέρας ἐθέλει τῆς κρηπῖδος βεβηκέναι. οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων, πλέον ἄξιον θαυμάσαι τῆς παρούσης ἀρχῆς τὴν δικαιοσύνην, ἢ τὸ μέγεθος. οὐ γὰρ τοὺς κεκτημένους ἐκβαλόντες εἰς ἀλλότριον κλῆρον ἐνέβησαν. οὐδ᾽ αὖ τὸ πλῆθος θεραπεύσαντες, ἐώνηνται τὸ σχῆμα, καθάπερ τι τῶν ἐξ ἀγορᾶς ὠνίων. ἀλλ᾽ ὥσπερ οἱ καθ᾽ ἕκαςον πατρῴας καὶ παππῴας κληρονομοῦσιν οὐσίας, νόμῳ πρὸς τοῦτο καλούμενοι. οὕτω καὶ τούτοις ἄνωθεν ἐκ τριγονίας ἡ βασιλεία προσήκουσα [21]. εἰ μὲν οὖν [22] ἐπὶ τὸν προπάτορα τὸν λόγον ἀνάγοιμεν, καὶ τὸν τρόπον ἐξετάζοιμεν, καθ᾽ ὃν ἐπέβη τοῦ πράγματος, οὐχ εὑρεῖν τι πρὸς σεμνότητα φέρον χαλεπὸν, ἀλλὰ μᾶλλον χρόνου τυχεῖν εἰς πλῆθος διηγημάτων. ἓν δ᾽ οὖν εἰπὼν, ὃ μόνος δὴ τῶν ἔμπροσθεν ἔδειξεν, ἐπὶ τὸν ἐκείνου παῖδα, τῶνδε δὲ γονέα, μεταβήσομαι. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες οἱ κατ᾽ ἐκεῖνον δυναςεύοντες ζημίαν αὑτῶν ποιούμενοι τὸ τοὺς ὑπηκόους ἐν ἀφθόνοις διάγειν, μετῆγον τὰς ἐκείνων εὐπορίας εἰς τὰ βασίλεια, πέρας εὐδαιμονίας κρίνοντες εἰ ςενοχωροῖεν ταλάντοις τοὺς θησαυρούς. καὶ συνέβαινε τοὺς μὲν ἀφαιρεθέντας ἐν δάκρυσι καὶ πενίᾳ διαζῆν, τοῖς δὲ λαβοῦσιν ἀνόνητον κεῖσθαι τὸν πλοῦτον. ὁ δὲ πάντα ἄριςος ἐκεῖνος, πάντως που συγγενόμενος δημοσθένει, καὶ τὸν νόμον ἐκεῖθεν λαβὼν, ταμιεῖα μὲν ἀσφαλῆ τὰς τῶν κεκτημένων οἰκίας ἐνόμισεν· οὐδαμοῦ γὰρ ἂν ἐν καλλίονι σωθῆναι. καταλαμβανούσης δὲ δαπανημάτων ἀνάγκης, ἤρκει κηρύξαι τὴν χρείαν. καὶ πάντα ἦν χρημάτων μεςὰ, ἑκόντων

των

[21] προσήκουσα] potest ἐςι subaudiri. probabilius tamen mihi quidem est, excidisse ante, aut post hoc verbum, φαίνεται. constat, ipsorum esse imperium, ipsis conuenire, vt peculium.

[22] οὖν] in marginibus tam Morell. quam Bav. legitur γάρ.

των διδόντων τοῖς πέλας [23]. οὕτω τῷ μὲν ἑκουσίῳ τὸ φιλότιμον πρόσεστιν. ᾧ δὲ ἀνάγκη συνέζευκται, τοῦτο οὐκ εὐμενῶς ὑπακούειν πέφυκε. καὶ γάρ τοι ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρησάμενος οὐ ταὐτὸν τοῖς ἄλλοις οὔτε ἔπαθεν, οὔτ' ἐποίησεν. οὐ γὰρ ἐπὶ μικρὸν χρόνον ταῖς τῶν ὑπηκόων συμφοραῖς εἰς ἡδονὴν ἀποχρησάμενος, ὑπὸ τῶν πεπιστευμένων ὕστερον ἀπεσφάττετο. ἀλλὰ τόν τ' ἄλλον χρόνον ταῖς τῶν ἀρχομένων εὐνοίαις ἐδορυφορεῖτο, καὶ τελευτῶντι τὴν βασιλείαν ὑπῆρξε τῷ παιδὶ παραδοῦναι. τοιαύτη τῆς θεοφιλοῦς ἀρχῆς ῥίζα καὶ καταβολὴ μετὰ τοῦ δικαίου παγεῖσα καὶ ὡς [24] ἂν ἥκιστα κινηθείη. ὃ δέ, καίπερ ἐπειγομένους κατέχει, καὶ σιωπηθὲν οὐκ ἔχει παραίτησιν, τοῦτο παρελθεῖν, ὥσπερ οὐ θεμιτὸν εἶναί μοι φαίνεται. ὄντων γὰρ αὐτῷ παίδων πλειόνων, εἶδε τὸν ἀκριβέστερον τῆς βασιλείας φύλακα. καὶ τὴν ἡσυχίαν ἐκείνοις ἐπιτάξας, ὃν ἐπιτηδειότερον ᾔδει, τοῦτον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐκάλει. πλείω τοῦ πράγματος ποιούμενος πρόνοιαν, ἢ ὅπως ἐπ' ἴσης οἱ παῖδες αὐτῷ κεκλήσονται. παραλαβὼν [25] τοίνυν τὰ πράγματα, γνώμῃ τε πατρικῇ καὶ θείῳ νεύματι, τὴν ὁμηρικὴν εὐχὴν ἐπλήρωσε, πᾶσιν, οἷς ἐβουλεύσατο καὶ κατέπραξε, τὸν γεννήτορα παραδραμών. καὶ τὸ μέγιστον. ὅσῳ γὰρ πλέον ἐνίκα, τοσούτῳ πλέον ἐκεῖνον ἐσέμνυνεν. ἡ γὰρ τοῦ παιδὸς νίκη τῆς ἐκείνου κρίσεως μαρτύριον καθίστατο. οὐ γὰρ ᾠήθη δεῖν καθήμενος τρυφᾷν, ἀλλ' εὐθὺς ἀπὸ γραμμῆς ἐνεργὸς ἐδείκνυτο, οὐδὲ τοὺς τοῦ πατρὸς πόνους εἰς οἰκείαν ῥᾳστώνην ἀνή-

[23] τοῖς πέλας] ad h. l. haec olim adſcripſeram. τ. π. delendum videtur, niſi forte in eo latet ταῖς ἀπειλαῖς, quod indicio ſit, deeſſe hanc ſententiam: ἃ πρότερον ἐκέκλειστο ταῖς ἀπειλαῖς, omnibus vltro dantibus ea, quae antea minis clauſa erant, h.e. quae vi et minis coacti negabant daturos, et recuſabant.

[24] καὶ ὡς] ſic Bav. et Mor. Ego nullus dubito, leg. eſſe καλῶς vno vocabulo.

[25] παραλαβὼν] Conſtantinus M. puta.

ἀνήλισκεν. ἀλλ' εἰ μὴ καὶ τῶν πόνων φανῆται[26] κληρονόμους, ἀδικήσειν ἐνόμιζεν. οὐδ' εἰ μή τις ἐπ' αὐτὸν ἔλθῃ[27], κέρδος ἔκρινεν ἡσυχίαν ἀπράγμονα, ἀλλ' εἰ μή τις[28] τοὺς ἀδίκως ἄρχοντας καθέλοι, κοινωνεῖν τῶν ἀδικημάτων ὑπελάμβανε ταῦτα πρὸς αὐτὸν εἰπὼν, καὶ τοιούτοις λογισμοῖς ἐπιῤῥώσας τὴν ἔμφυτον τόλμαν. ὁρῶν τὴν μεγάλην πόλιν λόγῳ μὲν ἀρχομένην, ἔργῳ δὲ ὑπὸ τοῦ κρατοῦντος[29] πορθουμένην, καὶ τὸν αὐτὸν ἄρχοντα καὶ πολέμιον, οὐκ ἤνεγκε. οὐδὲ ἀνεκτὸν ἐποιήσατο, ζῶντος αὐτοῦ καὶ τὸν ἥλιον ὁρῶντος, τὴν τῆς οἰκουμένης κορυφὴν ὑπὸ τυράννου βίας περιορᾶσθαι τηρουμένην. ἀλλ' εὐθὺς ὡς εἶχεν ἐνδὺς τὰ ὅπλα, πρῶτον πόλεμον ὑπὲρ τοῦ κεφαλαίου τῶν ὅλων ἤρατο, ἐν τοῖς αὐτοῦ κινδύνοις ἑτέροις λύων τὰς συμφοράς. ὃν μὲν οὖν τρόπον πρὸς τὰ τείχη προσιὼν[30] ἄκοντα τὸν τύραννον ἀνίστη, καὶ δειλίᾳ κρυπτόμενον ὑπ' ἀνάγκης ἐξῆγε. καὶ ὡς ἐκεῖνος συμπλέκεσθαι μὲν οὐκ ἐτόλμα, πανουργίᾳ δὲ μετῄει τὸν ἀγῶνα, καὶ τὸ τεταμένον ὑπὲρ τοῦ ποταμοῦ τέχνασμα[31], καὶ ὡς τὸ μηχάνημα, καθ' ὧν[32] μὲν εὑρέθη, τούτους οὐκ ἐλύπησε, τῷ δὲ συνθέντι πρὸς ὄλεθρον ἤρκεσε, καὶ περιεστήκει τὸ τῆς παροιμίας αὐτὸν τοῖς οἰκείοις βουλεύμασιν ἁλισκόμενον, ταῦτα πάντα καὶ ἔτι πλείω λογογράφοις τε καὶ ποιηταῖς ἱκανῶς ὕμνηται πάλαι. καὶ οὐκ ἂν εἰ σφόδρα βουλοίμεθα λέγειν, ἐπὶ τοῦ παρόντος χρόνος[33] ἐνδίδωσιν. ἀπαλλάξας δὲ τὴν μεγάλην πόλιν τῆς ἐπικειμέ-

[26] φανῆται] γρ. φανείη margo Morell. idem eſt in Bav. quoque.

[27] ἔλθῃ] ἔλθοι Bav.

[28] τις videtur delendum, et eius in locum aut nihil, aut καὶ ſufficiendum.

[29] κρατοῦντος] Maxentius is eſt.

[30] πρὸς τὰ τείχη προσιὼν] Verborum hic ordo eſt in Bav. in Mor. iſte προσιὼν πρὸς τὰ τείχη.

[31] τέχνασμα] pons futilis, ſeu facillimo negotio diſſolubilis,

[32] καθ' ὧν] ſic ♀ et Bav. καθ' ὃν Morell.

[33] χρόνος] γρ. χρόνου margo Morell. quod neſcio an praeſtet,

κειμένης νεφέλης καὶ παραχὼν ἀναπνεῦσαί ποτε. καὶ μετασήσας πρὸς εὐπάθειαν τὰ δυχερῆ, ὁρμηθεὶς ἀπὸ γενναίας οὕτω πράξεως, πάντα τὸν ἐν ἐκείνῃ [34] τόπον ἐπῆλθεν, ἀνακαθαιρόμενος γῆν τε καὶ θάλατταν. καὶ τὸ μὲν λυμαινόμενον ἐξορίζων ἅπαν, τὸ δὲ σωτήριον ἀντεισάγων πανταχῆ. καὶ τοῖς μὲν βαρβάροις πολεμῶν, τῷ δὲ τῶν ὁμοφύλων βασιλεῖ [35] τῶν ὑπαρχόντων οὐ φθονῶν. ἔνθα δὴ καὶ διπλῆς ἀρετῆς σημεῖον ἐξήνεγκεν. οὔτε γὰρ εἰρήνην ἐξὸν ἄγειν, πολεμεῖν ἐπεθύμησεν, οὔτε πολεμεῖν δεῆσαν ἀπώκνησεν. ἀλλ᾽ οὕτω καὶ πρὸς ἐκείνην εἶχεν ἀκριβῶς, καὶ πρὸς τοῦτον ἀνδρείως, ὥστε τὰς μὲν συνθήκας ἕτερος ἐκίνησε, τὸ δὲ τοῦ πολέμου κράτος ἐκεῖνος ἠνέγκατο. καί με μηδεὶς ἔξω τῶν καιρῶν ὑπολάβῃ [36] φέρεσθαι, μηδὲ κενὴν πεποιῆσθαι τὴν περὶ τὸν πατέρα διατριβήν. ἔδει γὰρ ἅπασι γενέσθαι φανερὸν, ὅτι μεγίστων παραδειγμάτων οἱ παῖδες οὐκ ἀπελείφθησαν. ὅσοι μὲν γὰρ ἐκ φαύλων γεγονότες ἢ παρῆλθον τοὺς φύσαντας, ἢ κατ᾽ οὐδὲν χείρους ἐφάνησαν, τούτους μὲν οὐκ ἔστιν ἐφ᾽ ὅτῳ τις ἂν ἀγασθείη. δεῖ γὰρ οὐδεμιᾶς πραγματείας πρὸς τὴν τοιαύτην ἅμιλλαν. οἷς δὲ γονέων ἔσηκεν οὐκ ἀγεννῆ παραδείγματα, τούτους, εἰ πλησίον ἐκείνων γένοιντο, μεθ᾽ ὑπερβολῆς θαυμαστέον ὅτι πρὸς τὴν τῶν ἀρίστων μίμησιν τὴν ἐπιμέλειαν ἐξέτειναν. μέλλων δ᾽ ἐπὶ τὰς εὐδαίμονας τῶν βασιλέων προβαίνειν γονὰς, ἔννοιάν τινα λαμβάνω ποιητῶν τε τινῶν καὶ τῶν ἐν ἱστορίαις ἀτόπων, καὶ σκοπῶν εὑρίσκω μύθοις μὲν καὶ τερατείαις κεκοσμημένους τοὺς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ᾀδομένους. λειπομένην δὲ ὅμως τὴν τῶν μύθων ἐξουσίαν τῆς ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ἀληθείας. κῦρον μὲν τοίνυν οἱ σεμνύνοντες, ὄψιν ἐν τοῖς ὕπνοις

[34] ἐν ἐκείνῃ] dele praepositionem, ἐκείνῃ per se idem est, atque ἐκεῖ in Italia pura et Occidente. margo Morell. dat τὸν ἐκείνου τόπον. quod forte erunt, qui probent.

[35] βασιλεῖ] Licinio; ad quem etiam proximum ἕτερος redit.

[36] ὑπολάβῃ] ὑπολάβοι Bavar.

ὕπνοις ἀστυάγῃ γενέσθαι φασὶν ὡς ἐκ μανδάνης τῆς ἐσομένης κύρου μητρὸς, ἀναβλαστήσειέ τε ἄμπελος, καὶ τὴν ἀσίαν ἅπασαν ἐπιλάβοι. ὑπὲρ δὲ ἀλεξάνδρου τοῦ μακεδόνος αἰσχυνθέντες εἰ πατρὸς νομίζοιτο φιλίππου, δράκοντα συγκατακλίνουσι ὀλυμπιάδι, πρὸς ἔκπληξιν τῶν μειρακυλλίων τὴν συνουσίαν συμπλάσαντες. ὁ δὲ τῶν ἡμετέρων βασιλέων τόκος, οὐ μύθων, οὐδὲ ἐνυπνίων πρὸς κόσμον ἐδεήθη. ἀλλ᾽ ὥσπερ τὰ κάλλιστα τῶν σωμάτων οἴκοθεν κεκτημένα τὸ φαιδρὸν, οὐκ ἐφέλκεται τὴν ἔξωθεν ὤραν. οὕτως ἡ τῶνδε γένεσις πάντα ὑπερβᾶσα λόγον ἀλλόκοτον, αὐτὴ μόνη[37] πρὸς σεμνότητα κέκριται[38]. εἰ δέ τῳ μέγα δοκεῖ τὸ μετὰ συμβόλων γενέσθαι, δεξιῶν, καί τινες ἐρασταὶ τούτου τοῦ μέρους καθήμενοι περὶ πολλοῦ ποιήσαιντ᾽ ἂν ἀκροαταὶ καταστῆναι τῶν οἰωνισμάτων οἷς συνεξέδραμεν ὁ τόκος, οὐδὲ τούτους ζητοῦντας μᾶλλον, ὃ ποθοῦσιν, ἀφήσομεν, ἢ πληρώσαντας[39] τὸν πόθον. ἀνοίσω[40] δ᾽ οὐδὲν εἰς μυθολογίαν, εἰς ἀφανὲς ἀποφέρων τὸν λόγον. ἀλλ᾽ ἃ πάντες ἴσασιν ἐρῶ. προσέσται δέ τι τῷ προδήλῳ καὶ λαμπρότητος[41]. ἀεὶ μὲν γὰρ ὁ θειότατος τῶνδε πατὴρ πρὸς ἔργοις ἦν τάς τε χεῖρας καὶ τὸν λογισμόν. καὶ οὔτε ἡμέρας φανείσης, οὔτε νυκτὸς ἐπελθούσης, ἔχοι[42] τις ἂν εἰπεῖν, ὡς ἔληγεν ἢ συναμφοτέρων, ἢ πάντως γε θατέρου. καὶ μὴν οὐδ᾽ ἐκεῖνό γέ ἐστιν ἀντειπεῖν ὡς οὐχ ὁπόσα πράξειεν, ἢ βουλεύσαιτο, πάντα βασιλικῆς ἀρετῆς ἐπ᾽ ἔχατον ἦν ἥκοντα. εἰ τοίνυν περὶ τούτων οὕτω φρονεῖν ἄξιον, οὐκ ἔτ᾽ ἂν ἀκριβολογοίμεθα δικαίως, εἴ τις ἐν τοῖς χρόνοις, οἳ τούτους ἔφηναν, οἰωνὸς ἀμείνων τῶν ὠδίνων ἡγήσατο. ἀλλ᾽ ἁπλῶς ἔξεστιν εἰπεῖν, ὡς οὐκ ἐνῆν τικτομένων μὴ δεξιῶς ἔχοντα προδειχθῆ-

37 *αὐτὴ μόνη*] sic margo Morell. in cuius texto item in Bav. est *αὐτῇ μόνῃ*.

38 *κέκριται*] *κέχρηται* Bauar.

39 *πληρώσαντας*] nominatiuum — *τες* dant margo Mor. et Bav.

40 *ἀνοίσω*] sic Bauar, *ἀνήσω* Morell.

41 *τι τ. πρ. καὶ λαμπρότητος*] sic Bav. *τις τ. πρ. καὶ λαμπρότης* Morell.

42 *ἔχοι*] sic Bav. *ἔχει* Morell.

δειχθῆναι σημεῖα, εἴπερ ἅπας ἐφεξῆς ὁ χρόνος ἔγεμεν ἀγαθῶν συμβόλων. λέγω τοίνυν θαῤῥῶν, ὅτι λυομένης ἀρίστης ὠδῖνος καὶ τῆς προτέρας καὶ τῆς μετ᾽ ἐκείνην ἢ στρατόπεδον ἐπὶ νίκην ἐξῄει, ἢ στρατόπεδον [43] ἀπὸ νίκης ἀνέστρεφεν. ἢ σκυθῶν ἔθνος ἔπιπτεν, ἢ σαυρομάτων ὑπέκυπτεν. ἢ γένος ἕτερον βαρβαρικὸν ἐδωροφόρει. ἢ βασιλεὺς ὁ μέγας αὐτοχειρίᾳ τρόπαιοι ἵστη, ἢ χρημάτων ὄγκον ἐκ τῶν βασιλείων εἰς τοὺς ἀρχομένους ἐξέχει, ἢ δεσμωτηρίων χρόνιος συμφορὰ φιλανθρωπίᾳ τοῦ κρατοῦντος ἐλύετο. συνελόντι δὲ εἰπεῖν, ἢ λογισμὸς ὑπὲρ ἅπασαν ἀνθρωπίνην φύσιν ἐπὶ νοῦν ἤρχετο, ἢ τὸ βουλευθὲν [44] εἰς ἔργον ἤγετο. ταῦτα τίνος ἀμπέλου θαλλούσης ἐν ὀνείρασιν οὐκ ἀμείνω, τίνος ὀρνίθων πτήσεως οὐκ ἰσχυρότερα σημεῖα; τίνος δρακόντων φάσματος οὐκ ἀληθέστερα πρὸς πίστιν; ἐπεὶ δ᾽ οὖν ἐγένοντο καὶ προῆλθον εἰς φῶς, ἄξιοι μὲν τῆς τοῦ σπείραντος φύσεως, ἄξιοι δὲ τῆς κοινῆς ἐλπίδος, μή τοι [45] νομίσῃ τις ἀκούσεσθαι πηλίου κορυφὰς, καὶ κενταύρου σῶμα διφυὲς, καὶ τροφέα μισάνθρωπον καὶ τροφὴν ἐξηγριωμένην. ἃ [46] δὴ πλάσασα δωρεῖται τῷ παιδὶ τῆς θέτιδος ἡ ποίησις οὐκ ἔχουσα τὴν παρὰ τῷ πηλεῖ τροφὴν ἀποδεῖξαι ζηλωτήν. ἀλλ᾽ ἐτρέφοντο μὲν, οὗπερ ἐτέχθησαν, ἐν βασιλείοις, ὧν οὐδὲ τοῖς προπυλαίοις ὁ παραβάλλων τὸ χείρωνος ἄντρον σωφρονεῖ. εἷλκον δὲ μαστὸν οὐ λυκαίνης, οἷα καθ᾽ ἑτέρων ἤδη τινες ᾄδειν ἐτόλμησαν, ἀλλὰ πρέποντα βασιλικοῖς προσενεχθῆναι χείλεσιν, ὡς ἂν ἥμερον γένεσιν ἥμερος τροφὴ διαδέξαιτο. ἔφερε δὲ αὐτοὺς ὁ πατὴρ, ὁπότε τὴν ψυχὴν εἰς ἐκείνους τρέψειεν, οὐκ ἐπὶ θηρίου δορᾶς, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ εὐδαίμονος ἁλουργίδος. ἴσως δ᾽ ἂν καὶ πλείω καὶ θειωδέστερα πρὸς βασιλικὴν

[43] ἢ στρατόπεδον] ſubaudi ἄλλο.

[44] βουλευθὲν] βουληθὲν Bauar. et margo Morell.

[45] μήτοι] ſic Bauar. et margo Morell. cum ἴσως. nam in texto eſt μή τι.

[46] ἃ] praetuli, cum in Bavarico reperirem quidem ὃ, quod Morellus dedit, ſed ei quoque ſuperſcriptum ἃ.

λικὴν συντελεῖ [47] τροφὴν, ὧν οἵ τε πλείονες [48] ἄπειροι, τοῖς τε ἐπιςαμένοις [49] ἐξειπεῖν οὐ θέμις, ὥσπερ τι τῶν ἀποῤῥήτων. διὸ δή μοι δοκεῖ καιρὸς εἶναι βαδίζειν ἐπὶ τὴν παιδείαν, ὥςε ἔχειν εἰδέναι πάντας, ὡς οὐκ αὐτομάτου φορᾷ τύχης τέλειοι τὴν ἀρχὴν ἀπέβησαν, ἀλλὰ, πρὸς ἣν πόῤῥωθεν ἀπηύθυνεν αὐτοὺς ὁδὸν ἡ μελέτη, ταύτην ἐπορεύθησαν. διπλῆ δὴ τῆς [50] παιδεύσεως ἰδέα τοῖς βασιλεῦσιν ἤσκησε τὰς ψυχάς. τῇ μὲν γὰρ πρὸς βασιλείας διοίκησιν, τοσούτου πράγματος, ἐῤῥυθμίζοντο. τῇ δὲ πρὸς δεινότητα λόγων καὶ ῥητορικῆς ἰσχὺν ἐπλάττοντο. ᾧ γὰρ θάτερον μὲν ὑπάρχει, θατέρου δὲ ἡ κτῆσις ἄπεςι, τούτῳ χωλεύειν τὴν ἀρετὴν ἀνάγκη, καθ᾽ ὁπότερον ἂν σπανίζοι. ὅ, τε γὰρ τὴν μὲν τῆς διοικήσεως μάθησιν ἔχων, τῆς δὲ τοῦ δύνασθαι λέγειν τέχνης ἐςερημένος, ἀγροικότερος ἀναφανεὶς βασιλεὺς, τὴν μὲν ἀρχὴν ἰθύνειν οὐκ ἀδυνατεῖ. τὸ δὲ μετὰ χαρίτων οὐκ ἔχει. ὁ δὲ λόγοις μὲν εἰς ἄκρον ὁμιλήσας, τὴν δὲ τοῦ μείζονος πράγματος ἐπιςήμην οὐ λαβὼν, ὁ τοιοῦτος [51] ςωμύλος ἀποφανθεὶς εἰς μὲν ἀγοραίων κομψότητα τὸ σεμνὸν τῆς βασιλείας κατάγει, τοῦ δὲ ἐκείνῃ προσήκοντος μεγέθους ἀπελήλαται ποῤῥωτάτω. ἀλλ᾽ οἵ γε ἡμέτεροι βασιλεῖς ἄμφω δεξιοὶ κατὰ τὴν τέχνην [52], λόγων μὲν [53] τῶν [54] ῥωμαίοις προσηκόντων ἡγεμόνας ἐπαγόμενοι [55] τοὺς ἀρίςους τῶν τότε, βασιλικῆς δ᾽ ἐπιςήμης οὐ ζητή-

[47] συντελεῖ] συντελοίη Bav.
[48] πλείονες] πλέονες Bav.
[49] ἐπιςαμένοις] videtur οὐκ eſſe praeponendum.
[50] δὴ τῆς] Bauar. δή τις. forte vtrumque eſt copulandum, vt ſit διπλὴ δή τις τῆς π.
[51] ὁ τοιοῦτος] ſic Bav. et ὅτι οὗτος Morell.
[52] τέχνην] ſic nude et ſimpliciter rhetorica, vel eloquentia appellatur.
[53] λόγων μὲν] ſic iacent verba in libris. mihi videtur μὲν a loco ſuo aberaſſe, et ſic eſſe leg. κατὰ μὲν τὴν τέχνην λόγων τῶν ῥωμ.
[54] τῶν] ſic Bav. τοῖς Morell.
[55] ἐπαγόμενοι] in aor. 2. cum ad ſe donis et penſionum largitate allicuiſſent. fuit cum ſuſpicarer, leg. eſſe πεπαμένοι nacti, adepti, quod verbum eſſe poeticum quidem, verumtamen

ζητήσαντες διδάσκαλον, ἀλλ᾽ ἐγγύθεν ἔχοντες αὐτὸν τὸν φυτεύσαντα. ὃς οὔτε φθόνῳ κρύψειν ἔμελλε τῆς ἐπιστήμης τὰ καίρια. τὸ γὰρ τῆς φύσεως οἰκεῖον τοῦ νοσήματος ἰσχυρότερον. οὔτ᾽ ἀπειρίᾳ βλάψειν τοὺς ἀγομένους. οὐδεὶς γὰρ πορρωτέρω τῆς βασιλικῆς ἐμπειρίας ἤλασεν. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ μέτρον ἡγοῦνται τῆς εἰς τοῦτο φερούσης μαθήσεως [56] ἵππον τε ἀναβῆναι, καὶ τόξον ἐντεῖναι, καὶ βέλει σκοποῦ τυχεῖν, καὶ ξίφει πλῆξαι, καὶ πρὸς δόρατος ἄφεσιν ἀρκοῦσαι παρασχέσθαι τὴν δεξιὰν, καὶ πρὸς κρυμοὺς διακαρτερῆσαι, καὶ πρὸς θάλπους ὑπερβολὴν μηδαμῶς ἀπειπεῖν. ἔστι δὲ καὶ τούτων μὲν οὐ μικρὰ πρὸς βασιλικὴν διδαχὴν ἡ συντέλεια. τοῖς δ᾽ οὐχ οὗτος ἦν ὅρος τῆς παιδείας. ἀλλ᾽ ἦν μὲν καὶ ταῦτα τῶν ἐγκυκλίων ἀσκημάτων, προσῆν δὲ μέρος ἕτερον πολὺ τούτων ἐντιμότερον. ἐπειδὰν γὰρ λήξαιεν τῶν περὶ ταῦτα γυμνασιῶν, ἐρρύθμιζεν αὐτοῖς ὑποθήκαις ὁ πατὴρ τὰς ψυχάς. δικαιοσύνην εἰσάγων. ἀδικίᾳ χώραν οὐ διδούς. θυμοῦ καιρὸν καὶ πρᾳότητος διορίζων, τί μὲν δεσποτεία λέγων, τί δὲ βασιλεία δεικνύς. καὶ ὡς ὁ ζητῶν ἐκείνην, τήνδε ἀπολώλεκεν. οὐδεὶς δ᾽ ἂν ἐφίκοιτο τῆς ἀκριβείας, ᾗ τοὺς παῖδας ἐφ᾽ ἑκάστης ἡρμοττεν ἡμέρας. ὃ δὲ μάλιστα ἀγασθεὶς τῆς παιδείας ἐκείνης ἔχω, τοῦτο ἐρῶ. ἐμβιβάσας γὰρ αὐτοὺς εἰς τὸ προοίμιον τῆς βασιλείας, νέους ὄντας κομιδῆ, καὶ μετενεγκὼν ἐκ τῆς τῶν ἰδιωτῶν τάξεως, οὕτως ἤσκει τὰ βασιλικά. ᾔδει γὰρ ὅτι μεγαλοφροσύνη μὲν οἰκειότατον τῷ πράγματι, καὶ ἄνευ ταύτης τὸ πλέον τῆς λαμπρότητος οἴχεται. ἐκ δὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων,

ὁποῖ

men a Xenophonte frequentatum inter omnes constat.

[56] τῆς εἰς τοῦτο φερούσης μαθήσεως] redit τοῦτο ad id quod loci huius situs et argumentum satis lectori cuique subiicit. scil. τὸ ἔμπειρον εἶναι τῆς βασιλικῆς ἐπιστήμης. In margine Morell. proponitur haec varians lectio. μάθησις διοικήσεως. vnde colligi possit, in libris quibusdam sic olim prostitisse exaratum, τῆς εἰς ταύτην φερούσης τὴν μάθησιν, τὴν τῆς βασιλικῆς διοικήσεως.

ὁποῖ' ἄττα ἂν ᾖ, τὸ φρόνημα τοῖς ἀνθρώποις ἐμφύεται. ἐβούλετο δὴ τοῖς σεμνοτέροις ἐθήμασί τε καὶ ἐπιτηδεύμασιν ἐκ νεότητος συζῶντας, ἀμαθεῖς γενέσθαι μικρότητος. ὥστε ταπεινῷ μὲν ἢ φαύλῳ μηδενὶ προσάγειν τὸν λογισμόν. ὅ, τι δὲ βουλεύσαιντο, τοῦτο πρὸς μέγεθος βλέπειν. ταῖς γὰρ τῶν νέων οἶμαι ψυχαῖς ἁπαλωτέραις οὔσαις ὅ, τι ἂν προσενέγκῃς μάθημα, ῥαδίως ἱδρύεται, καὶ παγὲν τὴν πρώτην, ἀμετάστατον μένει. καὶ οὔτε ὁ τῶν σεμνοτέρων ἐθάς, εἰ δυσχερείᾳ χρήσαιτο, πρὸς τὴν ἀκαιρίαν ἐκπλαγεὶς ἐκβάλλει τὸ φρόνημα, οὔτε ὁ ταπεινότητι σύντροφος, πρὸς τὰ μείζω καλούμενος, ἐξισοῖ τὴν γνώμην τοῖς πράγμασιν. ἀλλ' ἐν τοῖς ὅροις μένων τῆς παλαιᾶς συνηθείας, ἔοικεν ἀποσειομένῳ τὸ μέγεθος, ἐλάττων ὢν ἢ φέρειν. ταῦτα δὴ καλῶς ἐξετάσας, καὶ καταμαθὼν ἀκριβῶς τροφῆς τε καὶ παιδείας τὴν δύναμιν, καὶ βουληθεὶς τοὺς παῖδας οὐκ ἐν φαυλοτέροις τὰ μείζω λαμβάνειν, ἀλλ' ἐν ἀμείνονι σχήματι τὰ σεμνότερα μανθάνειν, περιβάλλει μὲν αὐτοὺς ἐθήματι βασιλείας συμβόλῳ, κηρύττει δὲ κήρυγμα καὶ τοῖς μαχίμοις, καὶ ταῖς πόλεσιν, ὅτι παρῆλθον εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκείνου νεύματι, καὶ χρὴ καὶ τούσδε προσκυνεῖν. ταῦτα δὴ προτελέσας, ποιεῖ μὲν αὐτοῖς στρατόπεδα καὶ θεραπείαν, καὶ ὦτα δὴ καὶ ὀφθαλμοὺς, πανταχῇ τὸ μίμημα πρὸς τὸ ἀρχέτυπον διασώζων. δίδωσι δὲ προσηγορίαν, τῆς μὲν ἔμπροσθεν ἀμείνω, τῆς δ' αὐτοῦ δευτέραν. ἔστι γὰρ, ὡς ἂν εἴποι τις, καὶ βασιλείας τάξις τελεωτέρα. καὶ τοῦτο εἰκότως οὕτως ἐποίησεν. οὔτε γὰρ ἐν ἰδιώταις ἀφῆκε μένειν. οὔτ' εὐθὺς ἐπὶ τὸ ἄκρον προήγαγε, τοῦ μὲν τὸ ταπεινὸν φοβηθεὶς, τοῦ δὲ τὸ ὑπερβάλλον. εἴ τε γὰρ εἰς ἰδιώτας τελεῖν ἀφεὶς, οὕτω παιδεύειν ἐπεχείρει, ἀθυμότερον ἂν ἐδέχοντο τὴν μάθησιν, τιμῆς οὐ παρούσης. εἴ τ' εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς ἐπὶ τὴν κορυφὴν εἶγε τῆς ἐξουσίας, ῥαθυμότερον ἂν πρὸς τὰς μελέτας διέκειντο, τὸ πᾶν ἤδη κεκτημένοι. ὁ δὲ τὸ προσῆκον αὐτοῖς

ἀπο-

ἀποτεμόμενος μέτρον, ὃ [57] μετὰ φρονήματος ἔμελλεν ἐπιμελείας ἔρωτα παρέξειν, ἕτερον μεῖζον προσέθηκεν. οὐ γὰρ εὐθὺς ἐξέπεμψεν ἑτέρωσε [58] μετὰ τῶν δυνάμεων, ἔξω τῶν ὀφθαλμῶν ἑαυτοῦ τὰς διατριβὰς αὐτοῖς ποιῶν, ἀλλὰ κατέχων ἐποπτεύειν ἠξίου τὰ δρώμενα, κατὰ τοὺς κοινοὺς τῆς κυβερνητικῆς διδασκάλους, οἱ τοὺς ἄρτι τῆς τέχνης ἁπτομένους ἐπὶ τῶν οἰάκων καθίσαντες, ἐν τῇ πρύμνῃ προσεδρεύουσιν. ἵν᾽ εἰ μὲν κατὰ λόγον ἰθύνοιεν ἐκεῖνοι τὸ σκάφος, συγχαίρωσιν. εἰ δέ τι γίνοιτο πλημμελὲς, ἐγγύθεν ἐπιβοηθοῖεν [59]. ἐπεὶ δ᾽ οὖν ἐδόκουν τῆς πρὸς αὐτὸν συνουσίας ἀπολελαυκέναι τὰ γιγνόμενα [60], καθάπερ τις ἀετὸς τοὺς νεοττοὺς εἰς πτῆσιν γυμνάζων, οὕτως ἤδη δυνάμεις παραδοὺς ἐξέπεμπε. τὸν μὲν τῆς ἑῴας, τὸν δὲ τῆς ἑσπέρας προβαλλόμενος. καὶ τοῦτο ἔπραττε τριῶν τῶν μεγίστων εἵνεκα. πρῶτον μὲν γὰρ τοὺς ἐφ᾽ ἑκάτερα κατῳκισμένους βαρβάρους ἐβούλετο τῷ φόβῳ τῶν ἐφεστηκότων πρὸς ἀνάγκην κατείργεσθαι. ἀσφάλειαν οὖν ᾤετο παντὶ πορίειν [61], εἰ τὰ πέρατα τῆς ἀρχῆς ὀχυρώσαιτο [62]. δεύτερον δὲ οὐχ ἡγεῖτο καλῶς ἔχειν ἐν ἀδείᾳ μέσῃ τοὺς παῖδας διάγοντας ἀμελετήτους εἶναι τῆς πολεμικῆς φροντίδος, ἀλλ᾽ ἔχειν ὅ, τι καὶ μεριμνήσωσι [63]. τρίτον δὲ καὶ [64] μέγιστον. ᾔδει γὰρ κατὰ τὴν ἀπόστασιν ἀκριβεστέραν τὴν δοκιμασίαν ληψόμενος. ὅσα μὲν γὰρ ἐν τῷ μετ᾽ ἐκείνου συνδιατρίβειν ἐπράττετο, οὐ τῆς τῶν σωφρονούντων ἡγεῖτο γνώμης, ἢ τῆς τοῦ

συνει-

57 μέτρον, ὃ] inuertunt haec vocabula Bav. et margo Mor.

58 ἑτέρωσε] sic ♀ et Bav. ἑτέρων Morell.

59 ἐπιβοηθοῖεν] sic Bav. ἐπιβοηθῶεν Morell.

60 τὰ γιγνόμενα] quantum satis esset, et quantum oporteret, pro cuiusque aetate et facultate, et pro patris consilio. articulum omittunt Bav. et margo Morell.

61 πορίειν] γρ. ποιεῖν margo Morell.

62 ὀχυρώσαιτο] sic Bauar. ὠχυρώσαντο Morell.

63 μεριμνήσωσι] μεριμνήσουσι Bav.

64 τρίτον δὲ καὶ] interponit Bauar. ὁ ante καί.

συνεῖναι μᾶλλον ἀνάγκης εἶναι. εἰ δὲ καὶ καθ' αὑτοὺς [65] γενόμενοι, καὶ τὴν ἐκ τοῦ χωρισμοῦ προσλαβόντες ἐλευθερίαν, τὴν ἴσην ποιήσαιντο τῆς τάξεως φυλακὴν, ἴσως ἤδη τῆς φύσεως ἡγεῖτο τὴν σωφροσύνην ἔσεσθαι, καὶ κρείττονας φανεῖσθαι τῆς παροιμίας, ἢ τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁρίζειν τὴν αἰδῶ βούλεται. ὁ μὲν δὴ τούτοις τοῖς λογισμοῖς ἐξέπεμπεν. οἱ δὲ πόθῳ μὲν τοῦ πατρὸς μένειν ἐπεθύμουν, τῷ δὲ μὴ τολμᾶν ἀντιτείνειν, οἷ βαδίζειν ἐχρῆν ἠπείγοντο. ἐπεὶ δὲ κατέλαβον τοὺς δεδομένους χώρους, ἀμείνω πάσης εὐχῆς τὴν πεῖραν παρείχοντο, τοῖς μὲν δεξαμένοις ἔθνεσιν ἀντὶ πατέρων φανέντες, τὸν δ' ἐκπέμψαντα πανταχῆ σεμνότερον ἀποφήναντες, ἃ μὲν ἐτύγχανον εἰδότες ταῖς μελέταις βεβαιωσάμενοι, ἃ δὲ προσλαβεῖν ἔδει, ταῖς ἐμπειρίαις κτησάμενοι. τῷ μὲν χρόνῳ τῆς ἡλικίας εἰς παῖδας τελοῦντες ἔτι, τῷ δὲ τῆς συνέσεως ὀξυτέρῳ τοῖς πρεσβυτέροις ἁμιλλώμενοι, παντὸς μὲν ἄμεινον τὸ πρακτέον ἀνευρίσκοντες, οὐδὲν δὲ, ὧν γνοῖεν, ἐπιτελοῦντες πρὶν κοινῶσαι τῷ γεννήτορι, τῶν μὲν οἰκείων βουλευμάτων ἐκεῖνον κριτὴν ποιούμενοι, τῶν δ' ἐκείνου δογμάτων αὑτοὺς διακόνους ἀποφαίνοντες. πολλὴν μὲν ἐξουσίαν κεκτημένοι, ἥκιστα δὲ ταῖς ἐξουσίαις καταχρώμενοι. τὰς μὲν ἡδονὰς τῇ σωφροσύνῃ νικῶντες, τὰ δὲ σώματα τοῖς γυμνασίοις ἐπιῤῥωννύντες. οὐ μᾶλλον ἐπ' αὐτοῖς, ἢ τοῖς τρόποις, τῷ πατρὶ μεγαλαυχεῖσθαι παρέχοντες. πολλῇ μὲν ἠπείρῳ τοῦ φύσαντος διειργόμενοι, πᾶσι δὲ τοῖς πραττομένοις παρεῖναι τὸν πατέρα νομίζοντες. καίτοι ταῦτα τῷ μὲν ἁπλῶς σκοποῦντι κόσμος τῶν εἰργασμένων μόνον καθίσταται, τὸ δ' ἀληθὲς, κοινὴ τῶν εἰργασμένων καὶ τοῦ κρίναντος εὔκλεια γίνεται. οἱ μὲν γὰρ τῇ τῶν ἔργων ἀποδείξει κοσμοῦνται, τῷ δὲ προσηκόντως ἑλομένῳ κρίσεως ὀρθῆς δόξα περιγίνεται, καὶ συμβαίνει δι' ἀλλήλων εὐδοκιμεῖν ἀμφοτέρους, τοὺς μὲν

παρὰ

65 καὶ καθ' αὑτοὺς] addidi copulam e Bauar.

παρὰ τοῦ μεγίσου βασιλέως τὴν ψῆφον ἔχοντας, τὸν δὲ [66], τῇ τῶν αἱρεθέντων ἀρετῇ βεβαιουμένης τῆς ψήφου. ἀεὶ μὲν οὖν ἔγωγε τῆς παρούσης βασιλείας τὸ πηδάλιον ἐν τῇ τοῦ κρείττονος ᾠήθην ἐγκεῖσθαι χειρὶ, καὶ τούτου μὲν τὴν ἀπόδειξιν πολλὰ πολλαχόθεν ἐπιῤῥέοντα παρεῖχεν. οἶμαι δὲ, εἰ καὶ μηδὲν ἦν ἕτερον, ὃ ταύτην παρίση [67] τὴν δόξαν, ὅ γε μέλλω φράσειν, πάντως ἂν ἐπὶ ταύτην ἀγαγεῖν τὴν γνώμην. ἐπεὶ γὰρ, ὅσον ἐδόκει τῷ κρείττονι, τὴν οἰκουμένην ὁ τῶνδε πατὴρ ἰθύνας αὐθις ἀπῆλθε, συνεσόμενος τῷ τῇδε καταπέμψαντι, τοσούτου πράγματος συμβάντος, οὐκ ἐκινήθη τὰ τῆς βασιλείας, οὐδὲ μετέςησε τοὺς κληρονόμους τῆς ἀρχῆς τῶν συμβάντων οὐδέν. ἀλλ᾽ ἔμεινε μὲν ἐπὶ τῆς ἴσης τάξεως, ἔμεινε δ᾽ οὐ χωρὶς πραγματείας, οὐδ᾽ ἄνευ τοῦ χρήσασθαι ταῖς χερσὶ τοὺς διαδεξαμένους εἰς τὸ κατασχεῖν βεβαίως τὰ δοθέντα. ἀμφοτέρων δὴ τούτων ἔγωγε συνήδομαι τοῖς βασιλεῦσι μάλιςα. τοῦ τε παρὰ τοῦ πατρὸς λαβεῖν τὴν ἀρχὴν, καὶ τοῦ τῆς γενομένης ταραχῆς φανῆναι κρείττονας. ἐνταῦθα γὰρ, εἴ περ που, συνηνέχθη τό τε δίκαιον καὶ τὸ τῆς ἀνδρείας. εἴ τε γὰρ μὴ τὴν παρ᾽ ἐκείνου ψῆφον ἔχοντες, διὰ σφῶν αὐτῶν τὴν βασιλείαν ἐκτῶντο [68], εὐψυχίας μὲν ἂν εἶχεν ἡ κτῆσις ἀπόδειξιν, ἡ δὲ τοῦ δικαίου μερὶς οὐ προσῆν ἂν τοῖς γιγνομένοις. εἴτε δόντος ἐκείνου μηδὲν προσυπῆρξε δύσκολον, ἀλλὰ κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν ἐξῆν ἀπολαύειν τῶν δοθέντων, τὸ μὲν δικαίως κρατεῖν ὡμολόγητ᾽ ἂν, ἡ δὲ τῆς ἀνδρείας εὔκλεια τοῖς τοῦ δικαίου λογισμοῖς οὐκ ἂν συνυπῆρχε. νῦν δὲ τὸ μὲν παρ᾽ ἑκόντος λαβεῖν, δικαιοσύνης. τὸ δὲ τῶν δεινῶν γενέσθαι βελτίονας, τῆς ἐσχάτης ἀνδρείας σημεῖον. πάρεςιν οὖν τῷ βουλομένῳ σκοπεῖν, εἴτε μικρῶν ἀγαθῶν αἰτιώμεθα

θεοῦ

[66] τὸν δὲ] sic Bauar. et τῶν δὲ Morell.

[67] παρίση] γρ. παρίςαται margo Morell. παρίςαι (sic) Bav.

[68] ἐκτῶντο] ἐκτήσαντο Bav. verum tamen in margine idem dat vulgatam haec altera lectio etiam in margine Mor. annotata est.

θεοῦ κηδεμονίαν, εἴτε τὸ τῶν πραγμάτων ὑπερβάλλον οὕτως ἀναπείθει φρονεῖν [69]. τίς ἂν οὖν ἀμείνω τῆσδε βασιλείαν ἐπιδείξειε τῆς ὑπὸ μὲν [70] τῶν προγόνων κτηθείσης, ὑπὸ δὲ τοῦ πατρὸς αὐξηθείσης, ὑπὸ δὲ τῶν νῦν ἐχόντων [71] βεβαιωθείσης; τίς ἂν τοὺς ἀρίστους τῶν ἐν μνήμῃ τοῖσδε παραβάλλειν ἐπιχειρῶν, οὐκ ἂν ἀγνοεῖν δόξειε πραγμάτων φύσιν τε καὶ μέτρα [72]. ξέρξην μὲν οὖν ἐῶμεν, εἰ δοκεῖ, τὸν ἀνοίᾳ τὰ μέγιστα δυστυχήσαντα, καὶ καμβύσην, τὸν εἰς μανίαν ἐκκυλισθέντα. δαρείῳ [73] δὲ, εἴ τῳ φίλον, παραθέντες ἐξετάσωμεν καὶ κῦρον ἐκεῖνον, οὗ τὸ θαῦμα μικροῦ σύμπαντας κατέχε. κύρου μὲν οὖν εὐθὺς γενομένου κατεψήφισθη θάνατος, καὶ ταῦτα ὑπὸ τῶν προσηκόντων. καὶ εἰ μὴ συμφορᾷ γυναικὸς βουκόλου τὸ βρέφος διέσωσεν, οὐκ ἂν ἦν κῦρος οὐδαμοῦ. ἀνδρωθεὶς δὲ καὶ νικήσας [74] πέρσας, μήδοις ἐπελθὼν, τὸν πάππον διέφθειρε. τὸ μέν τι [75] πλεονεξίας ἐπιδειξάμενος, τὸ δὲ δυσσεβείας οὐ πόῤῥω. τὸ μὲν γὰρ * τὴν οὐ προσήκουσαν [76] ἀρχὴν ἁρπάσαι, πλεονεξίας. τὸ δὲ προσεῖναί τινα περὶ τοὺς οἰκείους φόνον, οὐκ εὐσεβές. δαρείῳ δὲ τὴν βασιλείαν ἔδωκεν [77] ἱπποκόμου τέχνη, καὶ ἵππος δύσερως, καὶ χρεμετισμὸς μεμηχανημένος. οἱ δὲ ἡμέτεροι βασιλεῖς εὐθὺς ὡς ἐτέχθησαν, ὑπὸ κοιναῖς ἁπάν

[69] φρονεῖν] γρ. φωνεῖν margo Morell.

[70] μὲν addidi e Bauarico.

[71] ἐχόντων] ſic Bav. et margo Morell. cuius in texto eſt ἀρχόντων.

[72] μέτρα] ſic Bav. μέτρον Morell.

[73] δαρείῳ] ſic Bav. δαρεῖον Morell.

[74] νικήσας] ſic libri. malim κινήσας. cum Perſas commouiſſet, ad fortiter et ſtrenue agendum oratione ſua exemploque incitaſſet.

[75] τι] ſic Bav. τοι Morell. cohaeret illud τι, quodammodo redundans, cum πόῤῥω. οὐ πόῤῥω τι idem eſt atque οὐ πόῤῥω ſimplex. Conſtructio haec eſt, ἐπιδειξάμενος τὸ μὲν ὂν οὐ πόῤῥω [τι] τῆς πλεονεξίας, τὸ δὲ οὐ πόῤῥω τῆς δυσσεβείας.

[76] τὴν οὐ προσήκουσαν] ſic collocaui verba arbitratu meo. In libris ſic iacent οὐ τὴν προσήκ.

[77] ἔδωκεν] ἔδωκαν Bauar.

ἁπάντων εὐχαῖς ἐτρέφοντο. εἰσκληθέντες[78] δὲ τὴν βασιλείαν ἔλαβον, οὐκ ἐκκλεισθέντες εἰσεβιάσαντο. οἶμαι τοίνυν ποθεῖν τινας ἐν τῷ λόγῳ τὸν ἀλέξανδρον ἰδεῖν τοῖν βασιλέοιν ἡττώμενον. ἔστι δὲ οὐδὲν ἔργον τὴν νίκην ταύτην ἐργάσασθαι. εὐθὺς τοίνυν τῷ τῶν προγόνων ἀξιώματι παρεληλύθασι τὸν ἀλέξανδρον. ποῦ γὰρ ἴσον ἢ παραπλήσιον ἀμύντας, ἄνθρωπος ὑποτελὴς φόρου, ἢ φίλιππος κλέπτων τὰς πόλεις, καὶ πατέρων ἀρεταὶ ψαύουσαι τῆς οὐρανίας ἁψῖδος. ἔτι τοίνυν ἀλέξανδρος μὲν οὐδὲν κεκτημένος, ᾧ στέργειν ἄξιον, ἐπεχείρει[79] τῷ πλείονι. καὶ τὴν αὐτὴν προσθήκην τε τοῖς ὑπάρχουσιν ἐποιεῖτο, καὶ τοῦ μηδὲν ἐξ ἀρχῆς ἐσχηκέναι * θαυμαστὸν[80] ὁμολογίαν. ὥστε ἦν χρόνος, ὅτε οὐκ ἦν ἀλέξανδρος λαμπρός. οἱ δὲ ἡμέτεροι βασιλεῖς ἐκ μεγέθους τε τὴν πρώτην ἤρξαντο, καὶ διετήρησαν εἰς τέλος τὸ μέγεθος. χωρὶς δὲ τούτων ἀλεξάνδρου μὲν αὐξομένου κατὰ τὴν ἀρχὴν, ἦσαν οἱ φάσκοντες ἀδικεῖσθαι. τὰ γὰρ ἑτέρων ἀφαιρούμενος ηὔξετο. οὗτοι δὲ ὁμοῦ τε μέγιστοι τῶν ἀνθρώπων εἰσὶ, καὶ τὴν ἑτέρων[81] οὐ περικόπτουσιν. ἄνωθέν γὰρ ἔχοντες ὅσην ἄξιον, οὐδεμιᾶς προσθήκης προσδέονται. ὁπότ᾽ οὖν ἀλέξανδρος καὶ δαρεῖος καὶ κῦρος φαυλότεροι τῆς ὑπὲρ αὐτῶν δόξης ἀναφαίνονται[82] παρὰ τὸ πρὸς τούτους κρίνεσθαι, ποῦ τὸν λοιπὸν[83] κατάλογον τῶν βασιλέων

[78] εἰσκληθέντες] non ſatis planum quid ſibi velit. *vocati* quo? num ad imperium? ita tamen reliquiſſe Libanium, patet ex inſequente ἐκκλεισθέντες, cum quo alliterationem captavit; ſubfrigidam illam quidem, vt mihi videtur.

[79] ἐπεχείρει] ſic Bav. ἐπιχειρεῖ Morell.

[80] θαυμαστὸν] ſic de meo dedi. in libris eſt θαυμαστήν. per id ipſum, quod patrimonio et fortunis praeſentibus addebat, profitebatur ab initio, ſe nihil admodum mirandum (ſeu magnifaciendum) habuiſſe.

[81] καὶ τὴν ἑτέρων] ſic ♀ et Bav. copula caret Morelliana.

[82] ἀναφαίνονται] γρ. ἀναφέρονται margo Morell. vtramque lectionem exhibet Bauar.

[83] τὸν λοιπὸν] ſic Bav. τῶν λοιπῶν Morell.

λέων τάξομεν, ἡνίκα ἂν εἰς τούτους * ἀποβλέπωμεν [84]. ἔοικε δὲ κατὰ [85] μικρὸν ὁ λόγος εἰς τὸ πρόσω χωρῶν αὐταῖς ἤδη προσάγειν ταῖς πράξεσιν, αἳ μετὰ κινδύνων ἐτελέσθησαν. καὶ ἔγωγε μείζω κίνδυνον ὁρῶ τοῖς λέγουσιν ἐπικείμενον, ἢ τοῖς παραταξαμένοις αὐτοῖς. οὔτως οὐ φαυλότερον εἰπεῖν τι τῶν μεγίστων, ἢ κατορθῶσαι. τοσοῦτον δὲ ὑπειπεῖν ἄξιον. ἡμῖν γὰρ ἡ γνώμη νῦν ἐξ ἱστορίαν συνθεῖναι πάντα περιλαμβάνουσαν, οὐδὲ διήγησιν ψιλὴν ἀποτεῖναι, μηδὲν ἔξω καταλείπουσαν ἑαυτῆς, ἀλλ᾽ εὐφημίαν τινὰ τοῖς σωτῆρσι τῆς οἰκουμένης ἀναθεῖναι. ἔστι δὲ τοῦ μὲν ἱστορίαν συντιθέντος διὰ πάντων ἐφεξῆς τῶν εἰργασμένων ἐλθεῖν. τοῦ δὲ ἐγκωμιάζειν ἐπιχειροῦντος [86], μηδὲν μὲν εἶδος εὐφημίας παραλιπεῖν, οὐ μὴν διὰ πάντων ἕκαστα [87] διελθεῖν. ὅπερ οὖν περὶ τῆς τροφῆς τε καὶ παιδείας πεποιήκαμεν, ἑκατέρου μὲν εἰς μνήμην ἐλθόντες, οὐ μέντοι καθ᾽ ἑκάτερον ἁπάντων, τούτῳ καὶ κατὰ τῶν ἐν τοῖς πολέμοις ἔργων χρηστέον. εἰ μὲν οὖν οἷόν τε ἦν εὐχῆς τυχεῖν, δέκα μὲν οὐκ ἄν μοι στόματα, κατὰ τὸν ὅμηρον, ᾐτησάμην γενέσθαι, δύο δὲ γλώττας ἀντὶ παντὸς ἐβουλήθην ἄν μοι παρὰ τοῦ κρείττονος ὑπάρξαι. ἵν᾽ ὥσπερ τὰ ἄλλα κατὰ συζυγίαν ὁ λόγος ἐπαινῶν ἐχώρει, οὕτω κἀν τοῖς πολεμικοῖς ἔργοις τὸ ἴσον διεσώσαμεν. ἐπεὶ δὲ τοῦτο εὔξασθαι μὲν ῥάδιον, λαβεῖν δ᾽ οὐ δυνατὸν, τὴν τῶν βασιλέων ἡλικίαν [88] ὁ λόγος ἀκολουθίαν ποιείσθω, καὶ κοσμήσας οὕτως, ὅπως ἂν δύνηται, τὰ περὶ τὴν περσίδα τοῦ πρεσβυτέρου, ἐντεῦθεν ἐπὶ [89] τὴν ἑσπέραν μεταχω-

ταχω-

[84] ἀποβλέπωμεν] coniunctivum marte meo suffeci in locum indicatiui, qui est in libris.

[85] δὲ κατὰ] interponit Morell. καὶ, quod Bav. omittit.

[86] ἐπιχειροῦντος] sic Bav. ἐπιχειροῦντες Morell.

[87] ἕκαστα] malim καθ᾽ ἕκαστα.

[88] ἡλικίαν] sequatur oratio aetatem Augg. hoc est, de maiore natu prius verba faciam, tum de minore.

[89] ἐντεῦθεν ἐπὶ] sic Bauar. omittens ὁ λόγος, quod interpositum habet Morell. ego vero iam dudum ante suspicatus fueram, delendum esse, quod superuacaneum esset. paulo enim ante praecessit.

ταχωρείτω, ποικίλοις ὁμοῦ καὶ μεγίςοις ἔργοις ἐντευξόμενος. μικρὰ δέ μοι προδιαλεχθῆναι περὶ τοῦ θειοτάτου τῶνδε πατρὸς ἀναγκαῖον. οἶμαι δ᾽ οὐκ ἔλαττω συντελέσειν εἰς τὴν προκειμένην εὐφημίαν τουτὶ τὸ μέρος, ἢ σύμπαντα τὰ λοιπά. ὁμολογεῖται[90] μὲν γὰρ ἐκεῖνος ἅπασι τοῖς εἰς ἀρετὴν φέρουσιν ἅπαντας τοὺς ἔμπροσθεν παραδραμεῖν. τούτου δὲ οὕτω σαφοῦς ὄντος, καὶ διπλῆν οὐ δεχομένου γνώμην, πάλιν ὁμολογεῖται τῇ κατὰ πόλεμον ἀρετῇ τοσοῦτον αὐτὸν[91] παρελθεῖν, ὅσον τοῖς ἅπασι τοὺς λοιπούς. πολλῶν γάρ, οἶμαι, πολέμων ἐκείνῳ συςάντων, τῶν μὲν πρὸς ὁμοφύλους, τῶν δὲ πρὸς τοὺς βαρβάρους, οὐδείς ἐςιν, ὃν οὐ κατὰ νοῦν θέμενος ἀπηλλάγη, οὐδὲ πρὸς ὃν ὑπακούσαντι μετεμέλησεν, οὐδὲ ὃς[92] ἄνευ λαφύρων αὐτὸν ἀπέπεμψεν. ἀλλ᾽ ὥσπερ συγγραφὴν πρὸς τὴν τύχην ὑπὲρ νίκης ἀϊδίου πεποιημένος, οὕτω θαῤῥῶν τε τὰ ὅπλα ἐτίθετο καὶ ταῖς ἐλπίσι τὸ τέλος[93] σύμφωνον ἐκομίζετο. ἐκείνῳ μέντοι τῷ πάντα ἀρίςῳ καὶ νικᾶν εἰθισμένῳ, καὶ δεινῷ τὰ πολέμια, τὸ περσικὸν ἔθνος τὰς χεῖρας ἀντήρατο. κἂν ἐξετάζῃ τις μετ᾽ ἐμπειρίας τοὺς χρόνους, πρεσβυτέραν εὑρήσει τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου τῆς ἐκείνου μεταςάσεως. ὥςε πρὸς μὲν ἐκεῖνον ὁ πόλεμος ἐκινήθη, εἰς δὲ τὸν παῖδα τοῦ πολέμου τὸ ἔργον κατέβη. πρὸς οὖν τί τοῦτο λέγω; καὶ τί βουλόμενος ἐπεισήγαγον τὸ μέρος; ὅτι, εἰ μὲν ἐκείνου περιόντος τὴν ἡσυχίαν ἦγον, ἐπεὶ δὲ μετήλλαξε τὸν βίον, τοῖς ὅπλοις ἐπεπήδων, οὐ σφίσιν ἂν αὐτοῖς ἔδοξαν μᾶλλον θαῤῥεῖν, ἢ τῶν ἐκεί-

90 ὁμολογεῖται] ὡμολόγηται Bauar. et hic et paulo poſt ſed cum vulgata ſuperſcripta priore hoc loco, non item poſteriore.

91 αὐτὸν] cum aſpero, vt Bav. dat. cum leni eſt in Morell. bellica virtute Conſtantinus, pater, ipſe ſeſe ſuperauit tantum, quantum reliquos rebus aliis ſuperauit.

92 ὃς] ſic ♀ et Bav. ὡς Mor.

93 ταῖς ἐλπίσι τὸ τέλος] hic ordo verborum eſt in Bav. iſte in Morell. τὸ ταῖς ἐλπίσι τέλος.

ἐκείνου[94] καταφρονεῖν. εἰ γὰρ τὸν ἐκείνου βίον μέτρον τῆς ἡσυχίας ἐπεποίηντο, τοῦτ᾽[95] ἂν ἅπασιν ἐδείκνυσαν· ἐπεὶ δὲ πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον ἔγνωσαν διακινδυνεύειν, εὔδηλον ὅτι τοῖς ὑπάρχουσι πιςεύοντες, εἰς τὸν πόλεμον εἰσῆλθον, ἀλλ᾽ οὐκ ἂν οἰηθέντες συναναιρεῖσθαι τὸν φόβον. ἃ τοίνυν πέρσας ἐπῆρεν εἰς τοσοῦτον[96] κίνδυνον ἀναῤῥῖψαι, βούλομαι φράσαι· καὶ γὰρ οὐδὲ εὔλογον εὐθὺς ἀκούσαντι[97] φαίνεται, τοὺς ἀγαπῶντας ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις, εἰ μή τις αὐτοὺς ἐνοχλείη, τούτους, ἐξὸν ἄγειν ἡσυχίαν, πολεμεῖν ἂν ἐθελῆσαι. τοῦτο τοίνυν βούλομαι συντομώτερον εἰπεῖν ὥσθ᾽ ἅπασιν εἶναι δῆλον, ὡς οὐκ ἀπὸ βραχείας γνώμης[98] εἰς τὸν πόλεμον κατέςησαν. οὐκ ἦν εἰρήνη τὸ γιγνόμενον ὑπὸ τῶν περσῶν, ἀλλ᾽ ἀναβολὴ πολέμου. οὐδ᾽ ἵνα μὴ πολεμήσαιεν, τῆς ἡσυχίας ἐπεθύμουν, ἀλλ᾽ ἵν᾽ ἀξίως λόγου πολεμήσαιεν, τὴν ἡσυχίαν ἠγάπων. οὐδὲ τὸ κινδυνεύειν καθάπαξ φεύγοντες, ἀλλὰ πρὸς μέγεθος κινδύνων εὐτρεπιζόμενοι. ἐμίγνυσαν δὴ τρόπον τινὰ εἰρήνην πολέμῳ, σχῆμα μὲν εἰρηνικὸν προβεβλημένοι, γνώμῃ δὲ πολεμούντων χρώμενοι. ἐπειδὴ γὰρ ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἀπαράσκευοι ληφθέντες ἐπλήγησαν, οὐ τὰς εὐψυχίας τὰς αὑτῶν καταμεμψάμενοι, τῷ δὲ τῆς παρασκευῆς ἐλλείποντι τὴν αἰτίαν ἐπενεγκόντες, εἰρήνην ἐπὶ παρασκευῇ πολέμου συνέθεντο, καὶ διετέλουν δὴ τὸ ἐντεῦθεν πρεσβείαις μὲν καὶ δώροις πρὸς τὰς σπονδὰς ἀφοσιούμενοι, πάντα δὲ πρὸς ἐκείνην τὴν γνώμην συντάττοντες

τοντες

[94] τῶν ἐκείνου] ſcil. παίδων. mallem tamen τῶν ἐξ ἐκείνου. ſcil. γεγονότων. In Bauarico ſic reperio exaratum. ἢ τοῦ μετ᾽ ἐκεῖνον κρατήσαντος καταφρονεῖν.

[95] τοῦτο] ſe ſcil. contemtui habere Conſtantini M. ſucceſſorem.

[96] ἐπῆρεν εἰς τοσοῦτον] ſic Morelliana, ſed vitioſe. non melius Bauar. ἐπῆρεν εἰ τὸ τοσοῦτον ſine dubio leg. ἐπῆρε τοσοῦτον. Patet, ει natum eſſe ex ε, poſtrema ſyllaba v. ἐπῆρε et e τ proximo inſequente. et τὸ male iteratum eſſe e proximo τοσοῦτον.

[97] ἀκούσαντι] ſic Bav. ἀκούσασθαι Morell.

[98] ἀπὸ βραχείας γνώμης] e ſubito, calido conſilio.

τοντες. ἐξηρτύοντο δὴ τὰ σφῶν αὐτῶν, διὰ πάσης ἰδέας τὴν παρασκευὴν διακριβοῦμενοι [99], τὴν ἵππον, τὴν ἀσπίδα, τοὺς τοξότας, τοὺς σφενδονίτας, τὰ μὲν ἐξ ἀρχῆς νενομισμένα πρὸς ἄκρον ἐκμελετῶντες, ὧν δ' οὐκ εἶχον τὴν ἐπιστήμην, ταῦτα παρ' ἑτέρων εἰσφερόμενοι, καὶ τῶν μὲν οἰκείων οὐκ ἀφιστάμενοι τρόπων, προστιθέντες δὲ τοῖς ὑπάρχουσι θαυμασιωτέραν παρασκευήν. ἀκούων δὲ τοὺς ἑαυτοῦ προγόνους, δαρεῖον καὶ ξέρξην, ἔτεσι δέκα τὴν κατὰ τῶν ἑλλήνων μετρῆσαι παρασκευὴν, καὶ καταγνοὺς ἐκείνων ἐνδεῶς ἐπιχειρῆσαι, αὐτὸς εἰς τέτταρας ἐτῶν δεκάδας ἐκτεῖναι τὸν χρόνον ἠξίωσεν. ἐν δὲ τούτῳ τοσούτῳ γεγονότι συνήγετο μὲν ὄγκος χρημάτων, ἠθροίζετο δὲ πλῆθος σωμάτων, ἐχαλκεύετο δὲ ὅπλων ἰσχύς. ἤδη δὲ καὶ πλῆθος [100] ἐλεφάντων ἤγειρεν, οὐκ εἰς θέαν ψιλὴν, ἀλλ' εἰς τὴν χρείαν τοῦ μέλλοντος. πᾶσι δὲ προείρητο πάντων τῶν ἄλλων ἀφεμένους τὰ πολέμια μελετᾷν, καὶ μήτε τοὺς πρεσβύτας ἐκβαίνειν ἐκ τῶν ὅπλων, τούς τε νεωτάτους εἰς τὸν κατάλογον τελεῖν, γεωργίαν δὲ γυναιξὶ παραδόντας, αὐτοὺς μεθ' ὅπλων ἔχειν τὴν δίαιταν. ὃ δέ με μικροῦ παρῆλθε [1], πολλῶν ὑπερφέρον, ἄξιον εἰς μέσον θεῖναι. ὁ γὰρ δὴ τῶν περσῶν βασιλεὺς τὸ μέν τι [2] τῆς ἑαυτοῦ γῆς ἐπῄνει, τὸ δέ τι κατεμέμφετο. εἰς μὲν γὰρ σωμάτων φορὰν οὐχ ἡγεῖτο δευτέραν ἑτέρας εἶναι. κατηγόρει δὲ τῆς χώρας, ὅτι τὴν τῶν σωμάτων ἀρετὴν οὐχ ὥπλισεν οἴκοθεν σιδήρου γένεσιν δεῖξασα. τὸ δὲ σύμπαν, ἀνδρῶν μὲν ἄρχειν ὑπελάμβανε, χωλεύειν δ' αὐ-

τῷ

99 *διακριβούμενοι*] *διακρινούμενοι* Bav. sed cum β super ν primo.

100 *πλῆθος*] *γένος* Bauar. quod nescio an futuri sint, qui probent, propterea quod hoc idem voc. *πλῆθος* modo praecessit.

1 *με μικροῦ παρῆλθε*] primum vocabulum, quod e Bauar. addidi, cum Morell. deesset, pro postremaque ibi legeretur *παρῆλθεν*, (cum ν ephelkystico) suspicabar olim leg. esse *ὃ δὲ μικροῦ παρῆλθον.* in prima pers. sing. *paene praeterieram.*

2 *τι*] sic Bauar. et margo Morell. cum *ἴσως* textum M. dat *τοι*.

τῷ τὴν δύναμιν τῇ τῶν ὀργάνων ἀπορίᾳ. ὡς οὖν ταῦτα διασκοπῶν καὶ δυσχεραίνων ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἐκάθητο. ἔδοξεν αὐτῷ δολερὰν ἐλθεῖν ὁδὸν καὶ ἀνελεύθερον, καὶ στείλας πρεσβείαν, καὶ θωπεύσας, ὥσπερ εἰώθει, καὶ προσκυνήσας διὰ τῶν πρέσβεων, αἰτεῖ σιδήρου πολύ τι χρῆμα, πρόφασιν μὲν ὡς ἐφ' ἕτερον ἔθνος προσοίκων βαρβάρων, τὸ δὲ ἀληθὲς κατὰ τῶν δεδωκότων ἐγνωκὼς χρῆσθαι τῇ δωρεᾷ. ὁ δὲ τὴν μὲν ἀληθεστέραν αἰτίαν οὐκ ἠγνόει. τὴν γὰρ ὑποψίαν παρεῖχεν ἡ τοῦ λαμβάνοντος φύσις. εἰδὼς δ' ἀκριβῶς ὅποι φέρει τὰ τῆς τέχνης, παρὸν ἀντιλέγειν, προθύμως ἔδωκεν. ὁρῶν μὲν ἅπαν τὸ μέλλον τοῖς λογισμοῖς, ὥσπερ ἂν ἤδη γεγενημένον, αἰσχυνόμενος δὲ τῷ παιδὶ πολεμίους καταλιπεῖν ἀόπλους [3], βουλόμενος δὲ σκῆψιν ἅπασαν αὐτοῖς προανῃρῆσθαι [4], φράττων δὲ τοὺς ἐναντίους ἀκριβῶς, ὅπως τοῖς ἅπασιν ἀνθοῦντες κατενεχθεῖεν. ἡ γὰρ τῶν ἡττημένων λαμπρότης εἰς τὴν τῶν κρατησάντων εὔκλειαν συντελεῖ. ὁ μὲν δὴ ταύτῃ τῇ μεγαλοφροσύνῃ καὶ ταῖς ἐλπίσιν ἑτοίμως ἔδωκεν [5], ὥσπερ ἐνδείξασθαι βουλόμενος, ὅτι κἂν εἰ τὰ χαλύβων ἐκκαρποῖντο μέταλλα, οὐκ ἂν παρὰ τοῦτο βελτίους φανεῖεν, ὧν ἐτάχθησαν χείρους εἶναι. τῷ δὲ ἄρτιος ἦν ἐνταῦθα ἡ παρασκευή, τῶν μὲν ἔνδον [6] ὑπαρχόντων, τῶν δὲ ἔξωθεν πεπορισμένων, καὶ τῶν μὲν ἀφθόνων προκειμένων [7], τῶν δ' οὐκ ἐλαττόνων τῆς χρείας προσγεγενημένων. ἀκίδες δὴ καὶ σαγάρεις καὶ αἰχμαὶ καὶ ξίφη [8] καὶ πᾶν ὄργανον πολεμικὸν ἐν εὐπορίᾳ [9] τῆς ὕλης ἐχαλ-

κεύε-

[3] καταλιπεῖν ἀόπλους] ſic Bavar. omittens προφάσεως quod Morelliana, ſed uncis ſeptum, habet interpoſitum.

[4] προανῃρῆσθαι] ſic Bav. προανῃρεῖσθαι (ſic) Morell.

[5] ἑτοίμως ἔδωκεν] ſic Bav. invertit Morell.

[6] ἔνδον] ſic Bav, ἔνδοθεν Mor.

[7] προκειμένων] ſic Bav. προσκειμ. Morell.

[8] ξίφη] ſi ♀ et Bav. ξίφοι Morell. quod vitium natum e vitioſo more librariorum, η et οι inter ſe permutandi.

[9] εὐπορίᾳ] ſic ♀ et Bav. πορ. Morell.

κεύετο. πάντα δὲ διερευνησάμενος, καὶ καταλιπὼν οὐδὲν ἀνεξέταστον, ἐπενόησεν ἱππικὸν ἄτρωτον, ὡς εἰπεῖν, κατασκευάσασθαι. οὐ γὰρ ὅσον εἰς κράνος καὶ θώρακα καὶ κνημίδας τῷ παλαιῷ τρόπῳ τὴν ὅπλισιν [10] ὥρισεν, οὐδ᾽ ὅσον μετώπου καὶ στέρνων ἱππικῶν προβαλέσθαι χαλκὸν, ἀλλ᾽ ὥστε τὸν μὲν [11] ἐκ κεφαλῆς εἰς ἄκρους πόδας, τὸν δ᾽ ἐκ κορυφῆς εἰς ἄκρας ὁπλὰς κεκαλύφθαι τοῖς φυλακτηρίοις. ὀφθαλμοῖς δὲ μόνοις ἀνεῷχθαι χώραν εἰς ὄψιν τῶν πραττομένων, καὶ ταῖς ἀναπνοαῖς τοῦ μὴ ἀποπνίγεσθαι. ἔφης ἂν τούτοις μᾶλλον πρέπειν τὴν τῶν χαλκῶν ἀνδρῶν προσηγορίαν, ἢ τοῖς παρ᾽ ἡροδότῳ στρατιώταις. ἔδει δὴ τούτους τὸν μὲν ἵππον ἐλαύνειν, ἀντὶ χαλινοῦ τῇ φωνῇ πειθόμενον. αἰχμὴν δὲ φέροντας, ἑκατέρας χειρὸς ἔργον, ἀπερισκέπτως τοῖς πολεμίοις ἐμπίπτειν, περὶ τὸ δρᾶσαι μόνον τὸν λογισμὸν ἔχοντας, τῇ δὲ τοῦ σιδήρου φυλακῇ τὸ σῶμα πεπιστευκότας. ὡς οὖν ἡτοίμαστο πάντα, καὶ διὰ πάντων ἡ δύναμις ηὐτρέπιστο, οὐκέτι κατέχειν οἷός τ᾽ ἦν αὐτόν. ἀλλ᾽ ὁρῶν μὲν τὸ πλῆθος τῆς στρατιᾶς, ὁρῶν δὲ τὸ τῆς ὁπλίσεως ἀρραγὲς, λογιζόμενος δὲ καὶ τῆς παρασκευῆς τὸ μῆκος, καὶ τῆς μελέτης τὸν χρόνον, καὶ τῆς κρείττονος τύχης ἀνατυπωσάμενος τὴν ἐλπίδα, πέμπει πρεσβείαν ὑπὲρ τῶν ὅρων ἀμφισβητήσουσαν. ἵν᾽, εἰ μὲν παραχωρήσαιμεν τῆς χώρας, ἀκμητὶ κεκρατηκὼς εἴη. εἰ δὲ μηδαμῶς εἴξαιμεν, ἀφορμὴν ταύτην τοῦ πολέμου προστήσαιτο. βασιλεὺς δ᾽ ὁ μέγας, ὡς ἤκουσε, μισήσας τὸν ἄνδρα τῆς ὑπερηφανίας, αὐτὸς ἔφη βούλεσθαί οἱ τὰς ἀποκρίσεις δοῦναι, καὶ τῷ λόγῳ τὸ ἔργον εἵπετο. ὡς δ᾽ ἐξανέστη [12], πάντα εὐθὺς συνεκινεῖτο. ἄρτι δὲ τῆς πορείας ἁψάμενος, ἐπειδὴ κατὰ τήνδε τὴν πόλιν [13] ἐγίνετο, εἶδεν ὁ κρείτ-

των

[10] τὴν ὅπλισιν] scil. τοῦ ἱππέως. nam de armatura equi statim subiicit.

[11] τὸν μὲν] scil. equitem. δὲ] equum.

[12] ἐξανέστη] e sede sua regia, CPli puta, aut ex Europa, transiturus in Asiam.

[13] τήνδε τὴν πόλιν] in qua istaec oratio tum recitabatur, Nicomedia puta. v. p. 150, 28. ed. Mor.

των, ὅτι πολλοῖς μὲν τροπαίοις ἐκεῖνος ἐγγέγραπται, δεῖ δὲ καὶ τοῖν παίδοιν τὸν ἐπὶ πέρσαις τεταγμένον νίκαις ἐλλαμπρύνεσθαι βαρβαρικαῖς. καὶ δόξαν οὕτως, τὸν μὲν ἄνω πρὸς αὐτὸν καλεῖ, τῷ δὲ φέρων τὸ ἔργον προσέθηκεν. ὅπως μὲν οὖν πέρσας ἐπῆρεν εἰς θράσος τὸ συμβὰν, καὶ ὡς ἤδη τὰς πόλεις ἔχειν ἡγοῦντο, πρόχειρον τεκμαίρεσθαι, ταῖς δὲ ἄρα φύλαξ κατελέλειπτο μὲγ᾽ ἀμείνων, καθ᾽ ὅμηρον. ἤ τό γ᾽ ἀληθέστερον, κατ᾽ οὐδὲν δεύτερος. ἐν ἐκείνῳ μέντοι τῷ καιρῷ δυοῖν τοῖν μεγίστοιν συνέπεσε χρεία. ἔνθεν μὲν γὰρ ἡ τοῦ πατρὸς ἐπέστρεφε ταφὴ, ἑτέρωθεν δὲ περσικῆς ἐφόδου κτύπος. ἔδει δ᾽ ἢ τοῖς πολεμίοις ἀπαντῶντα τῆς ὁσίας καταμελεῖν, ἢ τὴν ὁσίαν θεραπεύοντα τοῖς πολεμίοις ἀνοῖξαι τὴν ἀρχήν. τί οὖν ἐποίησεν; οὐ μᾶλλον τὸ κέρδος, ἢ τὴν ὁσίαν ἐσκέψατο. μᾶλλον δὲ ἄμφω καλῶς ποιοῦντα συνῆλθε, καὶ τὸ τῆς ὁδοῦ πάρεργον [14], οὐδενὸς ἀτιμότερον ἔργου. πρὸς μὲν γὰρ τὴν ταφὴν εὔζωνος αὐτὸς ἠπείχθη, πέρσας δὲ κατεῖχεν ἐπὶ τῆς οἰκείας [15] ὁ φόβος, ὃν εἴτ᾽ ἐξ οὐρανοῦ δεξάμενοι συνεστάλησαν, εἴτε [16] τῷ μηδὲν εἰδέναι τῆς ἀναχωρήσεως, ἀλλ᾽ οἴεσθαι τῇ τοῦ βασιλέως ἐντεύξεσθαι [17] δεξιᾷ, ἑκάτερον ὁμοίως εἰς ἐγκώμιον ἀρκεῖ. τὸ μὲν γὰρ τοῦ θεοφιλοῦς ἔχει σημεῖον, τὸ δὲ τῆς περὶ τὴν ἀρχὴν ἀκριβείας τεκμήριον, εἴ γε τὰ τῆς ἀπουσίας [18] τοὺς πολεμίους ἐλάνθανε. διαπραξάμενος δὲ τά τε ἄλλα, καὶ τῷ πάντα ἀξίῳ θαυμάσαι συγγενόμενος ἀδελφῷ, καὶ τοὺς ἐναντίους ἀκούων ὥσπερ ἐκ θεοῦ πληγέντας ἀπολελοιπέναι τὴν

[14] τῆς ὁδοῦ πάρεργον] sic appellat quietem Persarum, Constantio ab Antiochia, vbi viuo patre resederat, ad CPlin patris sepeliendi ergo profecto.

[15] οἰκείας] sic ♀ et Bauar. οἰκίας Morell.

[16] ad εἴτε subaudi e proximo, non ὃν δεξάμενοι, sed συνεστάλησαν.

[17] ἐντεύξεσθαι] sic Bav. ἐντεύξασθαι (in aor.) Morell.

[18] τὰ τῆς ἀπουσίας] id est αὐτή τε ἡ τοῦ κωνσαντίου ἀπὸ τῆς ἀντιοχείας ἀπουσία, καὶ ἡ ταύτης αἰτία, δηλονότι ἡ τοῦ πατρὸς ταφή.

τὴν ὄχθην[19] οὐκ ἔπαθε δὴ τοῦτο τὸ πάλαι θρυλλούμενον, οὐδ', ὅπερ ἐβούλετο, προσδοκήσας ἥξειν αὐτόματον, ῥᾳστώνης ἐποιήσατο τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου, ἀλλ' ἡγησάμενος τοὺς τοιούτους τῶν καιρῶν, ἔργων, οὐκ ἐλπίδος, δεῖσθαι, αὖθις ἔθει τὸν δίαυλον ἀποπληρῶν, ὥσπερ ὡς ἀληθῶς ἐν σταδίῳ διαθέων ἄνω καὶ κάτω συνεχῶς, ἀλλ' οὐ τὸ πλέον τῆς οἰκουμένης ἐπιών· διεδέχετο δὲ τὴν εἰς τάχος ὁδοιπορίαν ἐν ὅπλοις ἑτέρα πορεία[20], καὶ τοῖς ὁρίοις ἐφειστήκει τοῖς περσικοῖς, ἐπιθυμῶν αἱμόξαι τὴν δεξιάν, καὶ ὁ τὸν θυμὸν δεξόμενος[21] οὐκ ἦν. ἀλλ' οἱ τὸν πόλεμον εἰσάγοντες, ἐν φυγῇ τὸν πόλεμον διέφερον, οὐκ ἐκ συμπλοκῆς εἰς φόβον ἐμπίπτοντες. ἀλλὰ τῷ φόβῳ τὴν συμπλοκὴν οὐχ ὑπομένοντες. οὐδὲ ἐκ χειρῶν γενομένης[22] τῆς τροπῆς, ἀλλ' ἀρκούσης τῆς φήμης εἰς τροπήν. μάλιστα δ' ἄν τις ἐκεῖνο θαυμάσειεν. οὔτε γὰρ τὴν προσεδρείαν, οὔτε τὴν ἀναχώρησιν ἀΐδιον[23] ἔγνω ποιήσασθαι. ἀλλὰ χειμαδίῳ χρώμενος τῇ μεγίστῃ τῶν ἐκείνῃ[24] πόλεων, τῆς ὡραίας φανείσης, ἐν τοῖς ὅπλοις καὶ αὐτὸς ἐξέλαμπε, τῆς περσίδος τοσοῦτον ἐπιών, ὅσον ὁ λογισμὸς ἐπέτρεπε. τὸ μὲν γὰρ ὅλως προσκαθῆσθαι[25] τοῖς ἐκεῖ πράγμασι ταπεινὸν ὑπελάμβανε, τὸ δὲ μὴ παντελῶς ἐπελθεῖν[26], ἀργίας ἐνόμιζε. διόπερ τεμὼν τὸν χρόνον, τὸν μὲν στρατείας, τὸν δὲ βουλῆς ἐποιήσατο. ἦν δὲ τὸ κεφάλαιον τῆς βουλῆς, οὐχ ὅπως χρὴ κρατῆσαι φαινόμενον,

[19] τὴν ὄχθην] Euphratis puta.

[20] ἐν ὅπλοις ἑτέρα πορεία] idem est ac si dixisset ἑτέρα πορεία, ἡ ἐν τοῖς ὅπλοις.

[21] δεξόμενος] sic ♀ et Bav. δεξάμ. Morell.

[22] γενομένης] sic iidem, γιναμ. Morell.

[23] ἀναχώρησιν ἀΐδιον qui recessus futurus fuisset perpetuus, si ad CPlin se retulisset.

[24] ἐκείνῃ] sic Bav. et margo Morell. vbi Morellus ἴσως ἐκεῖ alleuit. qua emendatiuncula, si dis placet, supersedere poterat. nam ἐκείνῃ idem est atque ἐκεῖ, vel ἐν ἐκείνῃ τῇ χώρᾳ. Morelli textum dat ἐκείνης. designatur Antiochia.

[25] προσκαθῆσθαι] sic ♀ et Bav. προκαθ. Morell.

[26] ἐπελθεῖν] ἀπελθεῖν Bav. et margo Morell.

γον [27], ἀλλ᾽ ὅπως χρὴ πεῖσαι [28] φανῆναι· εἰς τοσοῦτον γὰρ αὐτοῖς τὰς προσδοκίας ὑπήλλαξεν, ὥσθ᾽ ἃ ποιήσειν ἑτέρους [29] ἐλπίσαντες [30] ἤραντο τὸν πόλεμον, ταῦτα πάσχοντας ὑπὸ τῶν ἀντεπιόντων ἐγκαλύπτεσθαι. καὶ τὸν μὲν πρότερον χρόνον [31] οὕτως ἦν τὸ μὲν ἐμβάλλειν ἐκείνοις σύνηθες, ἡμῖν δὲ τὴν οἰκείαν ἐπιόντων ἐκλείπειν ἀναγκαῖον, ὥστε τὰς προσοίκους ἐκείνοις [32] πόλεις εὕροις ἂν τῷ [33] μὲν χρόνῳ πρεσβυτάτας, τῇ δὲ τῶν ἐδαφῶν κατασκευῇ νεωτάτας. ἃς γὰρ ἐκεῖνοι πυρπολοῦντες ἀπηλλάττοντο, ταύτας ἔδει τοὺς κατιόντας ἀνορθοῦν. νῦν δὲ οὕτω τὸ πρᾶγμα πρὸς τοὐναντίον μεταπέπτωκεν, ὥστε σύρει μὲν ἀτειχίστους τὰς πόλεις οἱ πολλοὶ ἀξιοῦσιν οἰκεῖν, πέρσαις δὲ κινδυνεύει σύμβολον εἶναι νίκης, εἰ κρυπτόμενοι λάθοιεν. καὶ μηδεὶς οἰέσθω μήτε ἀγνοεῖν με τὰς κλοπὰς, αἷς καὶ νῦν ἐχρήσαντο, μήθ᾽ ὅτι καὶ βαλεῖν τινα στρατιώτην ἐξ ἀφανοῦς ἔχον, μήθ᾽ ὅτι συνθήκας εἰς ἀνακωχὴν εὑράμενοι, τῷ διὰ τοὺς ὅρκους ἀφυλάκτῳ πρὸς πλεονεξίαν κατεχρήσαντο. μηδ᾽ αὖ [34] σαφῆ μὲν ἐχηκέναι τὴν τούτων γνῶσιν, ἑκόντα δὲ ὑπερπηδᾶν. τοσοῦτον [35] γὰρ δέω τούτοις τοῖς πράγμασιν αἰσχύνεσθαι, ὥστε εἰ μηδὲν τούτων ὑπῆρχε, τότ᾽ ἂν εἰκότως αἰσχυνθῆναί μοι δοκῶ [36]. ὁ γὰρ τῶν ἡττημένων μηδὲν ἔχων εἰπεῖν, ὅτου καὶ μνημονεύειν ἄξιον, οὗτος καὶ τὸν τῶν κεκρα-

[27] φαινόμενον] ſcil. τὸν πέρσην. malim tamen legi φαινομένων ſcil. τῶν περσῶν vel τῶν πολεμίων.

[28] πεῖσαι] ſcil. Perſas, vel hoſtes, permouere, vt in conſpectum prodirent.

[29] ἑτέρους] ſic ♀ et Bav. ἑτέροις Morell.

[30] ἐλπίσαντες ſic textum Bav. ἐλπίζοντες eiusdem margo et textum Morelli. perinde eſt, vtrum optes.

[31] χρόνον] ſic Bav. et margo Mor. cuius textum dat χρόνων.

[32] ἐκείνοις] ſic Bav. ἐκείνοιν Morell.

[33] τῷ] ſic Bav. τὸ Morell.

[34] μηδ᾽ αὖ] ſic libri. ſed conſtructio poſtulat μήτ᾽ αὖ (per tau.)

[35] τοσοῦτον] ſic Bav. τοσοῦτῳ Morell.

[36] δοκῶ] δοκῶν Bav. ſed cum vulgata ſuperſcripta.

κεκρατηκότων ἔπαινον προσφέρηται. ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν ἐπειδὰν ὁ κλῆρος τὸν πολὺ[37] λειπόμενον ἀποδύῃ πρὸς τὸν ἄριστον, γίνεται μὲν ἡ νίκη[38] τοῦ βελτίονος, ὁ δὲ παρὰ τῶν θεατῶν κρότος οὐκ ἀκολουθεῖ τῷ στεφάνῳ, οὑτωσὶ δὲ καὶ τοῖς πολεμίοις ἡ τῶν ἡττημένων φαυλότης ζημιοῖ τοὺς νενικηκότας εἰς δόξαν. συγχωρῶ δὴ πέρσας δεινοὺς εἶναι καὶ κλέψαι καὶ παρακρούσασθαι, καὶ μὴ τὴν ταχίστην ἀπειπεῖν, καὶ δι' ἐπιορκίας ῥᾷστα ἂν ὑφελέσθαι πολλά. ἀλλ' ὅμως οἱ τοσαύτας ὁδοὺς ἐπὶ τὸν πόλεμον εὑρηκότες οὐκ ἔφερον ὀρθοῖς ὀφθαλμοῖς πρὸς τὴν τοῦ βασιλέως ἀντιβλέψαι κυνῆν. τεκμήριον δὲ μέγιστον ἀμφοτέρων τούτων. εἰ μὲν γὰρ ἤκουον προσιόντα, παντάπασιν ἠφανίζοντο. τῆς δ' ἀπουσίας αἴσθησιν λαμβάνοντες τοῖς ἀντικαθημένοις ἐπεχείρουν. ἐκ μὲν τοῦ προτέρου τὸν φόβον ὁμολογοῦντες, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὴν τέχνην ἐπιδεικνύμενοι. οὕτω τὴν μὲν πολεμικὴν ἐμπειρίαν ἐκέκτηντο. βασιλέως δὲ φανέντος τῆς ἐμπειρίας τὴν μνήμην ὑπὸ τοῦ δέους ἐξέβαλλον. καὶ ὅτι γε οὐκ ἀπεικότως, ἀλλὰ νουνεχόντως τοῦτον τὸν τρόπον ἐχρῶντο τοῖς καιροῖς, ἔδειξεν ἡ πεῖρα. οἱ γοῦν οὐ δυνηθέντες σφᾶς αὐτοὺς κατακρύψαι τὴν ταχίστην, οὐκ ἔφθασαν βασιλεῖ φανέντες καὶ σαγηνευθέντες ὡς ἡμᾶς μετεσκευάσθησαν, οὐχ οἱ μὲν παραδόντες σφᾶς αὐτοὺς, οἱ δὲ ἀγωνιζόμενοι ληφθέντες, ἀλλ' ἁπλῶς πάντες ἑνὶ σχήματι πτήξαντες καὶ χεῖρας εἰς ἱκετείαν προτεινάμενοι. καὶ πλήρωμα πόλεως οὐ φαυλοτάτης ἐν πέρσαις αὐτοβοεὶ, καθάπερ ἐν δικτύῳ συγκλεισθέντες[39], πανοικεσίᾳ μετηνέχθη, καταρώμενον μὲν τοῖς ἐμβαλοῦσι τοῦ πολέμου τὸ σπέρμα, ὀδυρόμενον δὲ τὴν τῆς πατρίδος ἐρημίαν, οὐκ ἀπεγνωκὸς δὲ τὰς ἀμείνους ἐλπίδας ἐκ τῆς τοῦ νενικηκό-

[37] τὸν πολὺ] sic ♀ et Bav. τὸ π. Morell.

[38] ἡ νίκη] articulum addidi ex ♀ et Bav.

[39] συγκλεισθέντες] ἴσως συγκλεισθὲν margo Morelli. verum multo probabilius est, Libanium dedisse ὥσπερ ἰχθῦς ἐν δικτύῳ κατακλεισθέντες.

τος πραότητος. καὶ οὐκ ἐψεύσθησαν. λέγω δὲ ἤδη τὸ μετὰ τὴν αἵρεσιν [40] βούλευμα πολὺ τῆς αἱρέσεως ἄμεινον, παρά γε ἐμοὶ κριτῇ. οὐ γὰρ ἀπέκτεινε λαβὼν, ὥσπερ οἱ κερκυραῖοι τοὺς ἐξ ἐπιδαύρου κορινθίων οἰκήτορας. οὐδέ γε ἀπέδοτο τὰ ἆθλα τοῦ πολέμου, καθάπερ φίλιππος τοὺς αἰχμαλώτους ὀλυνθίων. ἀλλ᾽ ἐπενόησεν ἀντὶ ςήλης καὶ τροπαίου χρήσασθαι τοῖς αἱρεθεῖσι [41], καὶ κομίζων εἰς θράκην κατοικίζει, μηνυτὰς εἶναι καὶ τοῖς ὕςερον τοῦ πάθους. καὶ τούτοις οὐκ ἔνεςιν ἀπιςεῖν. οὐ γὰρ ἐξίτηλον χρόνῳ γεγονυῖαν πρᾶξιν διηγούμεθα, συναγωνιζομένης εἰς ψευδολογίαν ἀρχαιότητος. ἀλλ᾽ οἶμαι πάντας ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἔτι περιφέρειν τὴν χθὲς καὶ πρῴην γεγενημένην τῶν αἰχμαλώτων πομπήν. τοῦτ᾽ ἦν ὃ φημι τοῦ κεκρατηκέναι κάλλιον εἶναι καὶ ςρατηγικώτερον. πόλεις μέν γε πολλοὶ πολλάκις παρεςήσαντο. τὰ δ᾽ ἐκ τῆς ἁλώσεως εἰς τὸ δέον οὐ πολλῶν οὖν διαθέσθαι. σκοπῶμεν γὰρ ὁπόσα συνείληφεν ἑνὶ τούτῳ. πρῶτον μὲν χῶρον ἐξηγριωμένον ἐπὶ θράκης πλεῖςον ὅσον ἡμέρωσε, τοὺς γεωργήσοντας παρασχών. ἔπειτα τὴν μνήμην τῶν κατορθωμάτων εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον παρέπεμψε, τῇ τῶν γενῶν διαδοχῇ τὴν λήθην οὐκ ἀφεὶς κατὰ τῶν πεπραγμένων ἰσχῦσαι. τρίτον τὸ αὐτὸ [42] φιλανθρωπίας καὶ μεγαλοψυχίας σημεῖον ἐξήνεγκε, τοῖς μὲν δάκρυσιν εἰς ἔλεον καμφθεὶς, τὸν δὲ θυμὸν ἀποῤῥίψας ἐν τῇ μεταβο-

[40] αἵρεσιν — αἱρέσεως] ſic textum Morelli et margo Bavarici, contra textum huius et margo illius dant ἄρσιν et ἄρσεως. αἵρεσις h. l. non eſt delectus, quem inter duas pluresve res facimus, ſed captio hoſtium, redactio eorum in poteſtatem. non τὸ αἱρεῖσθαι, ſed τὸ αἱρεῖν, ea ratio, qua Conſtantius captis a ſe hoſtibus vſus eſt, multo eſt praeſtabilior maiorisque facienda, quam hoc ipſum, quod eos cepit, atque in poteſtatem ſuam redegit. Paulo poſt ipſe explicat in iſtis. τοῦτ᾽ ἦν ὃ φημι τοῦ κεκρατηκέναι κάλλιον εἶναι.

[41] αἱρεθεῖσι] ſic margo Bav. quoque, nam textum eius dat ἀρθεῖσι.

[42] τὸ αὐτὸ] quod idem eſſet vna humanitatisque et magni animi teſtimonium.

ταβολῇ τῆς τύχης. ἐπὶ τούτοις, τοὺς πόῤῥω κατῳκισμένους [43] τῆς τῶν πολεμίων χώρας οὐ περιεῖδεν ἀκοῇ μόνον τῶν γεγενημένων ἐξιωμένους, ἀλλ᾽ αὐτόπτας τῶν ὅλων καταςήσας, ἡδονῆς τε πολλῆς καὶ χρηςῆς ἐλπίδος ἐνέπλησεν, ἐπὶ [44] μὲν τοῖς κατορθώμασι γεγηθότας, τοῖς δὲ κατειργασμένοις τεκμαιρομένους τὸ μέλλον. εἰ δέ με δεῖ τι καὶ τῶν ἐμαυτῷ κεχαρισμένων εἰπεῖν, πολλοςῷ χρόνῳ δίκην ὑπὲρ τῶν ἐξ εὐβοίας ἑλλήνων ἀνηρπασμένων ἐπράξατο, ἀντὶ τῶν ἐρετρικῶν γενῶν τούσδε ἐκ τῆς ἐκείνων ἀνασπάσας. ἦν μὲν οὖν ἂν καὶ τοῦτο μέτρον ἀρκοῦν θατέρῳ [45], καὶ φιλοτιμίας οὐδὲν ἂν ἀπῆν, εἰ καὶ μηδὲν ἦν ὑπὲρ τοῦ πρεσβυτέρου [46] προσθεῖναι. τὸν γὰρ οὐδὲν μὲν ἀνωτέρω τῆς ὁσίας πεποιημένον, ἐν δὲ τῷ τοσοῦτον ἀποσχισθῆναι τῶν πραγμάτων μηδὲ τὸ μικρὸν ἀποβαλόντα, φοβοῦντα δὲ τοὺς ἐναντίους εἰ προσιὼν ἂν ἀγγελθείη, καὶ πάλιν παρέχοντα θαῤῥεῖν, εἰ τῆς ἀναχωρήσεως ὁ καιρὸς ἐπιςαίη, πόλεις δὲ τὰς μὲν κινοῦντα, τὰς δὲ κατοικίζοντα, πῶς οὐ διὰ παντὸς φαίη τις ἂν ἀφῖχθαι τοῦ προσήκοντος. οὐ μὴν ἔνεςιν ἀποῤῥῆσαι βουλομένῳ λέγειν, ἀλλ᾽ αὐτὰ δὴ [47] τὰ κυριώτερα λέλειπται. τοῦτο μὲν ἡ τελευταία μάχη, τοῦτο δὲ ἕτερα ἄττα σοφίας τῆς ἐσχάτης βάσανον παρεχόμενα. ἔξεςι δ᾽ ὧδέ πη θεάσασθαι. ἴσμεν ἅπαντες τοῦθ᾽ ὅτι τήνδε τὴν μερίδα τῆς βασιλείας δύο τὰ μέγιςα τῶν βαρβάρων ἔθνη περιπτύσσεται. ἔνθεν μὲν ὑπὲρ ἴςρον σκύθαι κεχυμένοι, ἑτέρωθεν δὲ περσῶν πολυανθρωπία διοχλοῦσα [48]. τούτων τοίνυν οἱ μὲν [49] θρασυνόμενοι πράττουσιν οὐδέν. οἱ δὲ οὐδὲ κι-

νουν-

[43] κατῳκισμένους] κατῳκημένους Bavar.

[44] ἐπὶ] ἐν margo Bav.

[45] θατέρῳ] scil. fratri, Constanti puta.

[46] ὑπὲρ τοῦ πρεσβυτέρου] de Constantio, qui medius fratrum, aliquot annis Constante vetustior erat.

[47] δὴ e Bauarico addidi.

[48] διοχλοῦσα] sic etiam Bav. sed cum εν superscripto, vt sit διενοχλοῦσα.

[49] οἱ μὲν] Persae puta. οἱ δὲ] Scythae.

νοῦνται τὴν ἀρχήν. τίς οὖν οὕτω ῥάθυμος ἢ νωθρός, ὅστις οὐκ ἂν ἥδιστα ζητήσειεν οὕτω παραδόξου πράγματος φύσιν, τί ποτέ ἐστιν, ὃ σκύθας, τοὺς φονικωτάτους καὶ τοὺς ἄρει τετελεσμένους, καὶ δυστύχημα τὴν ἡσυχίαν κρίνοντας, εἰρήνην μὲν ἔπεισεν ἀγαπῆσαι, καταθέσθαι δὲ τὰ ὅπλα, καὶ βασιλέα τὸν ἡμέτερον ἐν ἴσῳ τοῖς οἰκείοις[50] ἄγειν, καίτοι πολὺ μὲν ἀπηρτημένον ἴστρου, τὰς δὲ δυνάμεις ἐφ᾽ ἑτέροις[51] τάττοντα. τίς οὖν ἡ τοσούτου πράγματος αἰτία; ὅτι βασιλεὺς ἀνδρείαν καὶ σύνεσιν ἐπ᾽ ἴσης κεκτημένος, τὰ μὲν εὔβουλίᾳ κεχείρωται τὰ δὲ ἀνάγκῃ μετέρχεται. γνοίη δ᾽ ἄν τις, εἰ παραθείη τῇ νῦν ἀπὸ σκυθῶν ἀδείᾳ τὰς προτέρας καταδρομάς, πρὸς ἃς ἀντιβλέπειν μὲν οὐκ ἐξῆν, μιᾶς δὲ εὐχῆς τυγχάνουσιν ἐγίγνετο σώζεσθαι. αὕτη δὲ ἦν, μὴ παγῆναι βέβαιον ἐν ἴστρῳ κρύσταλλον, ὥστε καὶ ἐπελθεῖν ὑπάρχειν[52]. καὶ τίς ἂν ἔτι θαυμάσειε τῆς ἡσυχίας τὸ βέβαιον, ἐπειδὰν ἀκούσῃ τῆς συμμαχίας τὸ πρόθυμον; οὕτως οὐδὲν μέν ἐστιν, ὃ μὴ μετὰ θαύματος προσβάλλει, ἀεὶ δὲ τῷ δευτέρῳ τὸ πρότερον ἀποκρύπτεται. ὃ γὰρ εἰς ἀκοὴν μὲν ἥδιστον, ἔργῳ δ᾽ οὐδενί πω πρὸ τοῦδε[53] γεγενημένον, ἀλλὰ τοῖς μὲν οὐδὲ ἐπὶ νοῦν ἐλθόν, τοῖς δὲ οὐ δυνατὸν νομισθέν, ᾧ πάντα τὰ πάντων ἀντιτιθεὶς τὸ μηδὲν εὑρήσεις τοῦτο[54] καὶ ἐβουλεύθη, καὶ οὐκ ἀπεγνώσθη καὶ τετέλεσται. πάλαι ἐξῆλθε στρατόπεδον σκυθικόν, τῇ μὲν ῥωμαίων χειρὶ συμβαλλόμενον[55], τῇ δὲ δυνάμει περσῶν ἀντιταξόμενον. καὶ

τὴν

[50] τοῖς οἰκείοις] scil. βασιλεῦσι.

[51] ἐφ᾽ ἑτέροις] idem est, ac si ἐφ᾽ ἑτέρους dixisset.

[52] ὑπάρχειν] ὑποχεῖν Bav. quod ferri possit habet tamen idem vulgatam quoque in margine.

[53] πρὸ τοῦδε] scil. τοῦ βασιλέως. Bav. dat πρὸ τοῦ. antehac, quod etiam probari possit.

[54] ἀντιτιθεὶς τὸ μηδὲν εὑρήσεις τοῦτο] sic libri, sine dubio vitiose. videtur leg. ἀντιτιθεὶς μηδένα εὑρήσεις, ὅτῳ τοῦτο — invenies neminem, cui hoc in mentem venisset, aut qui de eo non desperasset, aut denique qui perfecisset.

[55] συμβαλλόμενον] vt socii faciunt, copias suas cum copiis reip. iungentes, idem hic

loci

τὴν μὲν τούτων [56] ἀρχὴν φυλάξον ἀκίνητον, τὴν δ' ἐκείνων δυναστείαν συγκαταλῦσον. καὶ τὸ ἔτι μεῖζον. οὐ γὰρ ὅσον ἀφοσιώσασθαι, τὴν ἔξοδον ἐποιήσαντο, οὐδὲ ἐπὶ τῆς χρείας ἐθελοκακοῦντες ὤφθησαν, οὐδὲ προσιόντας ἰδόντες βάρβαροι βαρβάρους, ὑπὸ τῆς ὄψεως ἀμείψαντες τὴν γνώμην, εὐθὺς μετετάξαντο, καθάπερ πρότερον θετταλοὶ [57], ἀλλ' ὥσπερ ὑπὲρ τῆς οἰκείας [58] ἀγωνιζόμενοι, τῇ προθυμίᾳ τῶν ἔργων οὐδὲν τῶν κεκληκότων [59] διήλλαξαν. καὶ τούτων οὐ τὰς ἐκείνων φύσεις, τὴν δὲ βασιλέως αἰτιατέον σοφίαν, ὃς ἀντὶ μὲν ἀπίστων πιστοὺς κατέστησεν, ἀντὶ δὲ ἀτάκτων εὐπειθεῖς. ἀντὶ δὲ παλιμβόλων βεβαίους, ἀντὶ δὲ πολεμίων συμμάχους, ἑνὶ δὲ βουλεύματι κατά τε περσῶν ἐπορίσατο προσθήκην, καὶ τῆς σκυθικῆς οὐ σμικρὸν μέρος [60] ἐκένωσε, καὶ τοὺς συνημμένους τῇ προσηγορίᾳ [61] ταῖς γνώμαις ἐξεπολέμωσε. ὥστ' ἔμοιγε μὴ ῥᾳδίαν εἶναι τὴν κρίσιν, πότερον ἐπ' ἀνδρίᾳ πλέον, ἢ σοφίᾳ γνώμης, ἄξιος θαυμάζεσθαι [62]. τοῦ δ' αὐτοῦ λόγου τὴν πίστιν [63] κἀκεῖνο παρέχεται. τοσούτου γὰρ πολέμου διαντλουμένου τῷ βασιλεῖ, στάσις ἔνδοθεν ἐξ ἀπροσδοκήτων ἐκινήθη. καὶ κατεῖχε ταραχή τις οὐ με-

τρία

loci eſt, atque συμμαχησόμενον.

[56] τούτων] redit ad remotius, ad Romanos, vt ἐκείνων ad propius, ad Perſas redit.

[57] θετταλοὶ] reſpicit ad Theſſalorum ad Xerxem tranſitum, illo Theſſaliam inuadente, de quo Herodotus.

[58] τῆς οἰκείας] ſic ♀ et Bav. τῆς οἰκίας Morell.

[59] τῶν κεκληκότων] ſunt hi Romani.

[60] μέρος] γένος Bav. ſed cum vulgata in margine.

[61] τῇ προσηγορίᾳ] ambo enim, tam Scythae, quam Perſae, Romanis erant barbari, vno illo nomine copulati.

[62] θαυμάζεσθαι] θαυμάσαι Bavaricus. quam lectionem neſcio an haud pauci vulgatae etiam ſint praelaturi, habet tamen idem vulgatam quoque in marg.

[63] πίστιν] probationem, demonſtrationem. ſic Bav. κρίσιν Morell.

[64] τὴν μεγίστην] deſignat CPlin. de ſeditione CPtana, quae in A. 342. incidit, v. Valeſ. ad Ammian. Marcell. p. 48. vbi locum hunc citat.

τρίαν τὴν μεγίστην [64] μὲν τῶν τῇδε πόλεων, τῆς δὲ ἁπασῶν μεγίστης δευτέραν. καίτοι τοῦτο ὁ μὲν ἁπλῶς σκοπῶν δυστύχημα νομιεῖ. ὅτῳ δὲ πάρεστιν ἱκανῶς λογίζεσθαι, τῆς ἄκρας εὐτυχίας τὸ συμβεβηκὸς θήσεται. ὥσπερ γὰρ τοῖς ἀρίστοις τῶν ἰατρῶν αἱ τῶν ἀῤῥωστημάτων ὑπερβολαὶ λυσιτελοῦσιν, ἐναποδείξασθαι παρέχουσαι τὴν τέχνην, οὕτω καὶ βασιλεῦσιν αἱ δυσκολίαι τῶν καιρῶν κέρδος φέρουσιν, εἰ μέλλοιεν ὑπὸ τῆς ἐκείνων [65] εὐβουλίας ἐπὶ τὰ βελτίω τελευτήσειν. ἐπεὶ καὶ τὸν αἰακὸν οὐδὲν ἂν ἐκώλυσε μέγιστον μαρτύριον δικαιοσύνης παρῃρῆσθαι, εἰ μὴ τῶν ἀέρων ἀκρασία τοὺς ἕλληνας εἰς τὴν [66] ἐκείνου χρείαν καταστήσασα, παρέσχεν, ὅστις ἦν, ἐπιδείξασθαι. ἐγὼ μὲν δὴ συγχαίρω τῷ βασιλεῖ τῆς παρενθήκης ταύτης [67], ὅτι τοὺς ἀγαθοὺς τῶν κυβερνητῶν ἔδωκε [68] μιμήσασθαι, οἳ τῆς νεὼς πολλοῖς πολλαχόθεν ταραττομένης πνεύμασιν, ἀντέχουσιν ὁμοῦ πρὸς ἅπαντα, κρείττονα τῆς ζάλης παρεχόμενοι τὴν τέχνην. καὶ βασιλεὺς ἐν μέσῳ στὰς πολέμου καὶ στάσεως, καὶ πλήθει πραγμάτων κεκυκλωμένος, οὐκ ἐταράχθη τὴν ψυχὴν ὑπὸ τῆς τρικυμίας, ἀλλ' οὕτως ἤρκεσεν ἀμφοτέροις, ὥσπερ ἂν εἰ πολλὴν ἦγεν ἀπὸ θατέρου σχολήν. ἐνταῦθα δὲ τί πρῶτον, ἢ τί τελευταῖον χρὴ λέγειν; ἢ τίνος μεμνημένον, τί παραλιπεῖν [69]; πότερον ὡς ἀπανέστη τῆς περσίδος, ὑπεριδὼν ἐκείνων [70], ὡς οὐδαμοῦ φανησομένων [71]; ἢ τῆς πορείας τὸ τά-

[65] ἐκείνων] scil. τῶν βασιλέων. sic Bav. et ♀ ἐκείνου dat Morell.

[66] εἰς τὴν] praepositionem, quae Morell. deest, addidi ex ♀ et Bav.

[67] τῆς παρενθήκης ταύτης] sic appellat sedationem huius seditionis, quasi opus secundarium, accessorium ad summam rei, quae erat Persici belli gestio.

[68] ἔδωκε] scil. αὕτη ἡ παρενθήκη αὐτῷ. permisit ei (Constantio puta) haec operis accessio, seu locum ei fecit imitandi peritos gubernatores.

[69] παραλιπεῖν] παραλείπειν Bav.

[70] ἐκείνων] scil. τῶν περσῶν. quod nomen latet in proximo τῆς περσίδος.

[71] φανησομένων] sic ♀ et Bav. φανησομ. Morell. errore operarum.

τάχος, ὦ τοὺς λακεδαιμονίους [72] παρέδραμεν; ἢ τοῦ χειμῶνος τὰς ὑπερβολάς; ἢ τῶν νιφάδων τὰς ἐμβολάς; ἢ τῶν ὄμβρων τὴν συνέχειαν; ὧν ἁπάντων, ὥσπερ τις ἀδαμάντινος, κατεγέλα. ἀλλ᾽, ὡς πρίν γε [73] φανῆναι τοῖς στασιάζουσι τὴν μανίαν ἔσβεσεν; ἀλλ᾽, ὡς τὸν πορθμὸν διέπλευσεν, ὥσπερ θείᾳ νεφέλῃ κεκαλυμμένος; ἀλλ᾽, ὡς τοὺς ἐν αἰτίᾳ μετεχείρισατο; ἀλλ᾽, ὡς τοὺς ἀνεγκλήτους διέκρινεν; ἀλλ᾽, ὡς οὐδένα μὲν διέφθειρε, τοὺς δὲ κακουργοῦντας ἐσωφρόνισεν; ἀλλ᾽, ὡς ἐξουσίαν εἰς λόγον τῇ βουλῇ παρασχὼν, πλεῖον ἐκράτει λέγων; ἀλλὰ πάντα ταῦτα ἀφέντα τῶν ἀμοιβαίων λόγων μνημονεῦσαι δίκαιον, οἷς τὸ δεινότατον τῆς βουλῆς κατεπάλαισεν ὀξέως; ἀλλ᾽, ὡς οὐκ ἔφθη καταστήσας ἐκείνοις τὰ πράγματα, καὶ πρὶν ἢ λῦσαι τὴν ζώνην, αὖθις ἐφειστήκει τοῖς πολεμίοις; οὕτως, ὅπερ [74] ἔφην, ἀμφισβητεῖν μὲν ἔξεστι πότερον ἀνδρίας ἢ συνέσεως ἡ κτῆσις ἄμεινον [75]. ὁπότερον δ᾽ ἂν κριθῇ νικᾷν, παρὰ τῷ βασιλεῖ τὸ κρατεῖν ἐστι. καίτοι ὅτε καὶ τῶν ἡρώων τοὺς ἄκρους ἴσμεν ἀπὸ θατέρου τούτοιν εἰς τὰ πρῶτα βεβηθέντας. τῷ δὲ [76] ἀμφότερα μεθ᾽ ὑπερβολῆς κεκτημένῳ τίνα εἰς ταὐτὸν [77] ἄξιον θεῖναι; φέρε δὴ καὶ τῆς τελευταίας μνημονεύσωμεν μάχης, ἣν τελευταίαν τε καὶ μεγάλην τὴν αὐτὴν ἔξεστι προσειπεῖν, καὶ πολὺ πλέον πρέπουσαν κεκλῆσθαι μεγάλην, ἢ τὴν ἐν κορίνθῳ τὴν ὑμνουμένην. ὑπισχνοῦμαι δὴ τὸν βασιλέα δείξειν ἐν ταύτῃ πέρσας τε ὁμοῦ καὶ τὰς οἰκείας δυνάμεις νενικηκότα. καὶ μηδεὶς πρὶν ἀκοῦσαι ταῖς ὑπερβολαῖς ἀπιστείτω. ἀλλ᾽ ἀναμείνας τοὺς λογισμοὺς,

[72] λακεδαιμονίους] cum armati intra nouem dies e Peloponneso in Atticam veniunt, quo Atheniensibus in pugna Marathonia praesto essent, quamquam sero veniebant. Hanc enim videtur expeditionem designare.

[73] γε abest a Bauar.

[74] ὅπερ] ὥσπερ Bav.

[75] ἄμεινον] sic Bav. ἀμείνων Morell.

[76] δὲ] sic Bavar. γε Morell.

[77] εἰς ταὐτὸν] sic Bav. et margo Morell. cuius textum dat εἰς αὐτόν.

σμοὺς, οὕτως ἐκφερέτω τὴν κρίσιν. μικρὸν δὲ ἄνωθεν ἄρξασθαι βούλομαι. οὕτω γὰρ ἂν τοῦ παντὸς ἡ σκέψις ἀκριβεστέρα γένοιτο. πέρσαι πρὸς τὰς εἰσβολὰς τοῦ βασιλέως ἀπειρηκότες, καὶ τῷ μήκει τοῦ πολέμου κεκακωμένοι τὴν ἀναγκαίαν παράκλησιν εἰς τοὺς κινδύνους ἐλάμβανον. οἷς γὰρ ὁ βίος οὐκ ἐν ἡδονῇ, τούτοις οὐ βαρὺ τεθνάναι [78]. βουλόμενοι δὲ δράσαντές τι καὶ παθεῖν, καταλέγουσι μὲν ἡβηδὸν τοὺς ἄνδρας, οὐδὲ τοῖς κομιδῇ νέοις ἀνεύθυνον τὴν ἀστρατείαν τάξαντες. ἀγείρουσι δὲ τὰς γυναῖκας [79] σκευοφόρους εἶναι τῇ στρατιᾷ. ἔθνη δὲ ποικίλα βαρβάρων πρόσοικα, τὰ μὲν ἱκετείᾳ πείθουσι μετασχεῖν τῶν κινδύνων, τὰ δὲ βίᾳ καταναγκάζουσιν ὑπουργῆσαι πρὸς τὴν χρείαν. τοῖς δὲ χρυσοῦ τι πλῆθος προτείνουσιν, ὃς ἐκ παλαιῶν φερόμενος χρόνων τότε δὴ πρῶτον εἰς τοὺς ἐπικούρους ἀνηλίσκετο. ἐπεὶ δὲ πᾶσαν τὴν ἐκείνῃ [80] διερευνησάμενοι γῆν, ἐρήμους μὲν ἀφῆσαν τὰς πόλεις, πᾶν δὲ τὸ ἐν ποσὶν ἐστενοχώρουν τῷ πλήθει. μελέτην δὲ τῇ πορείᾳ μίξαντες, ἐπὶ τὸν ποταμὸν [81] ἐχώρουν. ἔγνω μὲν βασιλεὺς τὸ γιγνόμενον. πῶς γὰρ ἂν ἐλάνθανεν οὕτω μεγάλη κίνησις. κονιορτοῦ μὲν εἰς αἰθέρα μέσον ἐγειρομένου κτύπου δὲ συμμιγοῦς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν καὶ ὅπλων οὐδὲ τοὺς πορρωτάτους καθεύδειν ἐῶντος. τῶν δὲ κατασκόπων ὄψει τὸ πρᾶγμα λαβόντων, καὶ τὴν ἀγγελίαν οὐκ ἔξωθεν εἰκαζόντων, ἀλλ' ἐκ τῆς θέας φερόντων. ὁ δὲ ταῦτα σαφῶς ἀκούων, τὴν μὲν χρόαν οὐκ ἤμειψεν, ὡς ἄν τις ἔκπληξιν τῇ ψυχῇ δεχόμενος. βουλὴν δὲ ζητῶν εἰς τὰ παρόντα χρηστὴν, κελεύει τοὺς ἐν τῇ φυλακῇ τῶν ὅρων ἱδρυμένους μεταχωρῆσαι τὴν ταχίστην, καὶ μήτε ποταμοῦ ζευγνυμένου ταράττεσθαι, μήτ' ἀπόβασιν ἀνείργειν, μήτε τειχισμὸν κωλύειν, ἀλλὰ καὶ ταφρεύειν ἐᾶν,

[78] τε θνᾶναι] praeponit Bav. articulum τό.

[79] τὰς γυναῖκας] praeponi velim καί.

[80] ἐκείνῃ] ſic Bav. ἐκείνου Morell.

[18] τὸν ποταμὸν] Tigridem.

ἐὰν, εἰ τοῦτο βούλοιντο, καὶ χαράκωμα βαλέσθαι, καὶ περισταυρῶσαι, καὶ ναμάτων ἀφθονίαν προκαταχεῖν, καὶ τὰ τῶν χωρίων ἐπικαιρότατα προλαβεῖν. οὐ γὰρ, εἰ διαβάντες ἐγκαθίζοιεν, τοῦτο παρεῖχε[82] τὸν φόβον. ἀλλ' εἰ τὴν πρώτην ἀποκρουσθέντες, πρόφασιν εἰς φυγὴν λάβοιεν. ἔδει δὴ δελεασθῆναι τοὺς πολεμίους τῇ τῆς ἀποβάσεως[83] ἀδείᾳ. ὡς οὖν ταῦτα συνεκεχώρητο[84], καὶ παρ' ἡμῶν οὐδεὶς ἀπήντα, τριχῇ τὸν ποταμὸν γεφυρώσαντες, πυκνοὶ πανταχῇ διέβαινον. καὶ πρῶτον μὲν ἡμέρας νυξὶ συνείροντες τῆς ἀποβάσεως οὐκ ἔληγον. ἔπειτα τειχίζειν δεῆσαν, αὐθημερὸν τὸν περίβολον ἤγειραν, ὀξύτερον τῶν περὶ Τροίαν Ἑλλήνων. ἤδη δὲ διαβεβηκότων πάντα ἦν μεστά. ὄχθη ποταμοῦ. πεδίων εὖρος. ὀρῶν κορυφαί. οὐδὲν δὲ ἦν εἶδος πολεμιστήριον, ὃ μὴ τὴν στρατιὰν συνεπλήρου. οὐ τοξότης. οὐχ ἱπποτοξότης, οὐ σφενδονήτης[85], οὐχ ὁπλίτης, οὐχ ἱππεύς, οὐχ οἱ πανταχόθεν πεφραγμένοι. ἔτι δ' αὐτοῖς βουλευομένοις ὅποι τράπωνται, βασιλεὺς ἐπιφαίνεται, πᾶσαν ὁμηρικὴν εἰκόνα τῇ λαμπηδόνι[86] παρερχόμενος, καὶ θέμενος τὰ ὅπλα περὶ τοῦ παντὸς ἐσκοπεῖτο. πέρσαι δὲ τότε τοιοῦτόν τι βουλεύουσι. τοὺς μὲν τοξότας καὶ τοὺς ἀκοντιστὰς ἐπὶ τῶν κορυφῶν καὶ τοῦ τείχους ἔταξαν, τοὺς δὲ πεφραγμένους τοῦ τείχους προὐβάλλοντο. οἱ δὲ λοιποὶ τὰ ὅπλα ἀναλαβόντες τοῖς ἐναντίοις προσῄεσαν, ὡς ἀναστήσοντες. ἐπεὶ δὲ κινηθέντας κατεῖδον, εὐθὺς ἐγκλίναντες ἔφευγον, ὑπάγοντες τοὺς διώκοντας εἴσω βελῶν, ὡς ἂν ἐκ μετεώρου τοξεύοιντο. χρόνον μὲν οὖν τινα καὶ τῆς ἡμέρας τὸ πλεῖστον κατεῖχεν ἡ δίωξις. ὡς δὲ οἱ μὲν φυγόντες εἰς τὸ τεῖχος ἐνέπεσον, ἐκάλει δὲ λοιπὸν τοὺς τοξότας ὁ καιρὸς,

καὶ

[82] παρεῖχε] sic Bav. εἶχε simplex dat Morell.

[83] ἀποβάσεως] sic etiam margo Bauar. nam textum eius dat διαβάσεως.

[84] συνεκεχώρητο] sic Bav. συγκεχ. Morell.

[85] σφενδονήτης] sic Bav. σφενδονίτης Morell. arbitror vtrumque recte dici.

[86] λαμπηδόνι] λαμπρότητι Bavarici margo.

καὶ τοὺς πρὸ τοῦ τείχους ἀκραιφνεῖς, ἐνταῦθα δὴ βασιλεὺς νίκην ἐνίκησεν οὐ κατὰ τὰς εἰωθυίας ταύτας, οὐδ᾽ οἷαι πολλαὶ συνέβησαν καὶ νῦν καὶ πρότερον. οὐδὲ αἷς ἐν χερσὶ τὸ ἔργον καὶ πολεμικοῖς ὀργάνοις, οὐδὲ πρὸς ἣν δεῖ κοινωνίας, καὶ οὐκ ἂν ἑτέρως κατεργασθείη, ἀλλ᾽ ἣ καθαρῶς ἔξεστιν οἰκείαν τοῦ κρατήσαντος προσειπεῖν. τί δὲ τοῦτ᾽ ἔστιν; μόνος μὲν ἐξεῦρε τῶν δρωμένων τὸν νοῦν, μόνον δὲ οὐκ ἔλαθεν ἡ γνώμη τῆς παρατάξεως. μόνος δὲ βοήσας μένειν ἢ διώκειν [87], μηδὲ εἰς πρόδηλον ὠθεῖσθαι κίνδυνον, νῦν δὴ καὶ πλέον ἄγαμαι τῆς γνώμης τὸν ποιητὴν, ἢ πολλῶν χειρῶν ἰσχυρότερον εἶναί φησι βούλευμα σοφίας μετέχον. ἡ χρώμενος βασιλεὺς, καὶ πάντα ὁμοῦ συνεὶς, ἑώρα τὸ μέλλον οὐδὲν χεῖρον τῶν παρόντων καὶ γιγνομένων. καὶ σφόδρα γε εἰκότως. ἦν μὲν γὰρ τὸ μεταξὺ τῶν στρατοπέδων ἑκατὸν στάδιοι καὶ πεντήκοντα. ἤρξαντο δὲ τῆς διώξεως ἀγορᾶς πληθούσης [88] ἐπλησίαζον δὲ ἤδη τῷ τείχει δείλης ὀψίας. πάντα δὴ συλλογιζόμενος, τὸν ἀπὸ τῶν ὅπλων πόνον, τῆς διώξεως τὸ μῆκος, φλόγωσιν ἐξ ἡλίου, δίψης [89] ὑπερβολὴν, νύκτα ἐπικειμένην, ἐπὶ τῶν λόφων τοξότας, ἠξίου περσῶν μὲν καταφρονεῖν, πείθεσθαι δὲ τῷ καιρῷ· εἰ μὲν οὖν ἐδέξαντο τὸν λόγον, καὶ μὴ μεῖζον ἴσχυσε τῆς παραινέσεως ὁ θυμὸς, οὐδὲν ἂν ἐκώλυσε, καὶ τοὺς ἐναντίους κεῖσθαι, καθάπερ ἐν τῷ παρόντι, καὶ τοὺς κεκρατηκότας σεσῶσθαι. νῦν δὲ ὅσῳπερ ἄν τις ἐκείνοις ἐγκαλῇ, τοσούτῳ πλέον τὸν βασιλέα σεμνύνει. οἱ γὰρ [90] ἐν τῷ μὴ πεισθῆναι πταίσαντες, τὴν τοῦ παραινέσαντος συμβουλὴν κεκοσμήκασιν. ἐγὼ δὲ καλῶ μὲν κἀκείνας βασιλέων νίκας, ὅσας ἐν κοινωνίαις ἐργάζονται. πολὺ δὲ ταύτας ἐντιμοτέρας ὑπολαμβάνω, ὧν οὐκ ἔνεστι τοὺς μερίτας εἰπεῖν. ὥστε, εἰ καὶ

σφόδρα

87 μένειν ἢ διώκειν] id est μένειν μᾶλλον ἢ διώκειν.

88 πληθούσης] sic ♀ et Bav. πληρούσης Morell.

89 δίψης] δίψους Bauar. et margo Morell.

90 οἱ γὰρ] sic ♀ et Bav. οὐ γὰρ Morell.

σφόδρα φιλονεικεῖ τις, μὴ πάντα κατὰ γνώμην κεχωρηκέναι τοῖς ϛρατιώταις, ὅθεν ἂν κωλύοι τὸυς μὲν μὴ πάντα κατωρθωκέναι, τὸν δὲ πανταχȣ̃ νενικηκέναι, καὶ πρώτȣς γε ἐκείνȣς. ὧν ἄμεινον ἐβȣλεύσατο. ἄξιον δὲ καὶ τὴν τῶν μαχεσαμένων ἀρετὴν ἐξετάσαι καὶ πᾶσι ποιῆσαι καταφανὲς, ἐξ ὅσων ἐλαττωμάτων ὁρμώμενοι ποῖοί τινες ἐγένοντο. πρῶτον μὲν ȣ̓̃ν τοῖς πρὸ τȣ̃ τείχȣς πεφραγμένοις συμμίξαντες, ἐξεῦρον τρόπον τῆς ὁπλίσεως ἰσχυρότερον. ἐπιφερόμενον γὰρ τὸν ἵππον ὁ πεζὸς ἐξιϛάμενος, ἐκείνῳ μὲν κενὴν τὴν ὁρμὴν κατεσκεύαζεν, αὐτὸς δὲ ἐν τῇ παραδρομῇ τὸν ἔποχον ῥοπάλῳ παίων ἐπὶ κόρρης, ἀνέτρεπέ τε καὶ τὸ λοιπὸν εὐπετῶς εἰργάζετο [91]. ἔπειτα ȣ̓κ ἔφθησαν τῷ τείχει τὰς χεῖρας προσενεγκόντες, καὶ καθήρητο [92] τὸ πᾶν ἐξ ἐπάλξεων εἰς πρώτην κρηπῖδα, καὶ ὁ κωλύσων ȣ̓κ ἦν. περὶ πολλȣ̃ δ' ἂν ἐποιησάμην καὶ ὅϛις ἂν [93] ὁ πρῶτος τὸν περίβολον διασπάσας εἰπεῖν, καὶ διατρῖψαι περὶ τὴν ἀνδραγαθίαν. ἴσως γὰρ ȣ̓κ ἀηδέϛερον εἰς ἀκοὴν τȣτό γε τȣ̃ πυρὸς, ὃ τὴν ναῦν ἐπενείματο τὴν θετταλόν [94]. ἐπεὶ δὲ ὁ χρόνος ȣ̓ συγχωρεῖ, δεῖ δήπȣθεν ȣ̓ τȣ̃ τυχόντος δρόμȣ. ὁ μὲν ȣ̓̃ν περίβολος ἀκριβῶς ἔκειτο. οἱ δὲ εἰσεχέοντο, πᾶν μικρὸν τὸ πεποιημένον ἡγȣ́μενοι. καὶ τάς τε σκηνὰς διαρπάζȣσι τῶν ἤδη πεπονημένων ἐγγύθεν τȣ̀ς καρπȣ̀ς κομιζόμενοι, καὶ ὅσȣς ἐγκατέλαβον κτείνȣσι. μόνον δὲ τὸ πεφευγὸς διεσώζετο. τῆς δὲ τροπῆς γεγενημένης λαμπρᾶς ἐδεῖτο μὲν τὸ ἔργον λαμπροτέρας, εἴπως ἐνῆν, ἡμέρας εἰς τὸ τῶν κατορθωμάτων πέρας. ἐπεὶ δὲ εἰς νυκτομαχίαν ἐξώκειλε, τοξευόμενοι μὲν ἐκ τῶν λόφων, ἀμφίβολοι δὲ γένομενοι, δορατίων δὲ ἤδη καὶ βελῶν τοῖς σώμασιν ἐναποκεκλασμένων [95], ἀφῃρημένοι δὲ ὑπὸ

τῆς

[91] εἰργάζετο] malim κατειργάζετο.

[92] καθήρητο] καθῃρεῖτο Bav.

[93] ἂν] num leg. ἦν aut ἂν ἦν.

[94] θετταλὸν] ſic Bav. θετταλῶν Morell.

[95] ἐναποκεκλασμένων] ſic Bavar. et margo Morell. cuius textum dat ἐναποκεκλασμ.

τῆς νυκτὸς τὸ δύνασθαι χρήσασθαι σφίσιν αὐτοῖς ἀνὰ τὸ σκοτεινὸν, ὅμως χωροῦντες ὁπλῖται πρὸς ψιλοὺς πόῤῥωθεν ἰσχύοντας, καὶ πρὸς ἀκραιφνεῖς πεπονηκότες, ἄνδρας μὲν ἀγαθοὺς ἀπέβαλον, τῆς χώρας δὲ τοὺς πολεμίους ἐξήλασαν. καίτοι τίς ἂν ὑπέμεινε τὴν ἐκείνων ἀνδρίαν λογισμὸν προσλαβοῦσαν; ὅπου γε τοσούτοις ἐναντιώμασι χρώμενοι τὸ μετὰ κρείττονος διακριθῆναι τοῦ σχήματος, ὑπ᾽ οὐδενὸς ἀφηρέθησαν. τίς δ᾽ οὐκ ἂν θείη πέρσας ἡττῆσθαι περιφανῶς, οἳ διέβησαν μὲν, ὡς τῆς ἑτέρων κρατήσοντες, τοσούτων δὲ πλεονεκτημάτων ἀπολαύσαντες, ῥίψαντες τὰς ἐλπίδας, ἀπιόντες ᾤχοντο; εἴτ᾽ οὖν τῳ τὸ κρεῖττον [96] εὐβουλίᾳ γνωρίζεται, καὶ τῶν οἰκείων, καὶ τῶν ἀντιπάλων ἀμείνων ὁ βασιλεὺς, οἷς ἐβουλεύσατο. δέδεικται εἴτε τῳ τὰ ἔργα ψιλὰ δοκιμάζειν ἥδιον, οἱ μὲν τὸ στρατόπεδον ἐκλιπόντες, ἐπὶ τὴν σχεδίαν ὥρμησαν. τῶν δὲ ἡμετέρων οἱ μὲν πεσόντες ταῖς μὲν ψυχαῖς ἐνίκησαν, τοῖς δὲ σώμασιν ἀπεῖπον. οἱ δὲ ἐπανελθόντες οὐ πρότερον ὑπενόστησαν [97] πρὶν ἢ τὴν χώραν τῶν πολεμίων ἐκάθηραν. καὶ οὐ προστίθημι τοῦ χωρίου τὴν φύσιν. πλείω λυπήσασαν τῆς τῶν πολεμίων ἀλκῆς. οὐδ᾽ ὅτι πέρσαι μὲν αὐταῖς γυναιξὶ συνήραντο τοῦ κινδύνου, τῆς δ᾽ ἡμετέρας στρατιᾶς τὸ κράτιστον οὐ μετεῖχε τῆς μάχης. τρεῖς δ᾽ οὖν ὅρους θέντες, ταύτῃ σκοπῶμεν τὴν κρίσιν. ἕνα μὲν τὸν πρὸ τῆς μάχης, ἕτερον δὲ τὸν ἐν τοῖς ἔργοις, τρίτον δὲ τὸν ἐπὶ τῆς τροπῆς. οὐκοῦν τὴν μὲν ἀπόβασιν ἐποιήσαντο, καὶ τὸν ποταμὸν ἔζευξαν, οὐ βιασάμενοι τοὺς εἴργοντας. ἀλλὰ παρὰ τῶν οὐ βουληθέντων κωλῦσαι λαβόντες τὴν ἐξουσίαν. ἀποβάντες δὲ καὶ περισκεψάμενοι κρίσει τὰ καρτερὰ τῶν χωρίων κατέλαβον, ἀλλ᾽ οὐχ ὥσπερ ἐν ὅπλων ἀπορίᾳ τοῖς φανεῖσιν ἐπέδραμον.

μέχρι

[96] τὸ κρεῖττον] articulo caret Bav. siue igitur est, qui victoriam in consiliorum sapientia ponat, demonstratum est, ab Imperatore nostro tam suos milites, quam hostes esse diuictos: siue —

[97] ὑπενόστησαν] ἀπεν. Bauar.

μέχρι μὲν οὖν τούτων, ἐκείνων ἡ πλεονεξία. συνιόντων δὲ τῶν στρατοπέδων, ἀντὶ μὲν τοῦ δέξασθαι τοὺς ἐπιόντας, καὶ ποιήσασθαι τὴν μάχην ἐν χερσὶν, ἀπὸ τῆς φυγῆς ἤρξαντο. εἰς δὲ τὸν περίβολον κατακλεισθέντες οὐδ' ὑπὲρ τοῦ τείχους ἠμύναντο, ἀλλ' ἀπέβαλον μὲν τὸ φυλακτήριον, προσαπέβαλον δὲ καὶ [98] τὸν ἐν ταῖς σκηναῖς πλοῦτον. οἱ δ' ἐγκαταληφθέντες [99] ἔπιπτον μὲν οὐδενὶ κόσμῳ, ἐπεῖδον δὲ τὸν τοῦ βασιλέως παῖδα, τὸν τῆς ἀρχῆς διάδοχον, ἐζωγρημένον καὶ μαστιγούμενον καὶ κεντούμενον, καὶ μικρὸν ὕστερον κατακοπτόμενον. εἰ δέ τι που καὶ δεδράκασι, κλέμμα τὸ συμβὰν, οὐκ ἀνδραγαθία γεγένηται. τὰ μὲν οὖν ἐν τῇ μάχῃ ταῦτα. τὰ δ' ἐπ' ἐκείνῃ [100]. τοὺς μὲν νεκροὺς οὐκ ἀνείλοντο, πρὸς δὲ τὴν φυγὴν ἠπείχθησαν, τὰς δὲ γεφύρας διέλυσαν, ἀναμαχεῖσθαι δὲ τὴν πληγὴν οὐδ' ὄναρ ἐλπίζουσιν. ὁ δὲ τὰ λαμπρὰ δυνάμενος, καὶ μέχρι τῶν ἀπειλῶν γενναῖος, κόμην μὲν ἐκείνην, ἣν ἐκόσμει πρότερον, τίλλων ἐξανήλωσε. κόπτων δὲ πυκνὰ τὴν κεφαλὴν, ὀδύρεται μὲν τοῦ παιδὸς τὴν σφαγὴν, ὀδύρεται δὲ * καταλόγων [1] ὄλεθρον, δακρύει δὲ χώραν γεωργῶν ἔρημον, ἀποτέμνειν δὲ τὰς κεφαλὰς βεβούλευται τῶν οὐ καλῶς προξενησάντων αὐτῷ τὴν ῥωμαίων [2] εὐδαιμονίαν. ταῦτα οὐχ ἡμέτερος λόγος εἰς χάριν συγκείμενος, ἀλλ' αὐτόμολοι τὰ σώματα προβαλλόμενοι διαῤῥήδην ἀγγέλλουσιν, οἷς οὐκ ἔνεστιν ἀπιστεῖν. οὐ γὰρ κινδύνων ψευδολογίᾳ τέρπουσι. ταῦτ' οὖν οὐκ ἀμφισβητήσιμόν ἐστι ποιοῦντα τὴν μάχην [3], ὥσπερ τὴν ἐν τανάγρᾳ, καὶ νὴ δία γε τὴν ἐν ὀρεστίδι τεγεατῶν καὶ μαντινέων. ἔχω δὲ λέγειν πολὺ τούτου μεῖζον, ᾧ μηδ' ἂν αὐτὸν ἀντειπεῖν οἶμαι τὸν περσῶν δυνάστην. ὅτι μὲν γὰρ ἐν [4] τῇ νυκτο-

98 καὶ e Bauarico addidi.

99 ἐγκαταληφθέντες] sic Bavar. ἐγκαταλειφθ. Morell.

100 ἐπ' ἐκείνῃ] μετ' ἐκείνην margo Bauarici.

1 καταλόγων] legionum. sic dedi de meo. in Bav. est κατὰ λόγων. in Morell. κατὰ λόγον.

2 τὴν ῥωμαίων] interponit Morell. τῶν, quod Bav. omittit.

3 μάχην] νίκην Bauar.

4 ἐν] ἐπὶ Bav.

νυκτομαχίᾳ πάλιν ἀπῆλθον οἱ λειπόμενοι [5], παρ' ἀμφοτέρων ὁμολογεῖται [6]. τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος δυεῖν ἀνάγκη θάτερον, ἢ κρατηθέντας φυγεῖν, ἢ κρατήσαντας ὅμως εὐλαβηθῆναι τὸ μέλλον. εἰ μὲν οὖν τὸ πρότερον θείημεν, καθαρῶς ἡ νίκη μεθ' ἡμῶν ἕστηκεν. εἰ δὲ τῇ νυκτομαχίᾳ τὸ πλέον σχόντες, οὐκ ἐθάῤῥησαν ἐπεξελθεῖν τὰ λοιπά. πολὺ πλέον ἡ νίκη τοῦ βασιλέως γίγνεται. οἱ γὰρ τῶν μὲν συμβαλόντων κρατήσαντες, πρὸς δὲ τὴν ἐκείνου δεξιὰν οὐκ ἀντάραντες, δῆλον δήπου πᾶσιν ἐποίησαν ὡς οὐκ ἐν τοῖς ἑπομένοις [7], ἢ τῇ φύσει τὴν ἰσχὺν ὁ βασιλεὺς κέκτηται, ὃ τοίνυν ἐν μὲν τοῖς πολέμοις τοιοῦτος, ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς οὐδεμίαν παρέχων εἰς εὐφημίαν ἀφορμήν. ἀλλ' οὕτως ἐν τοῖς ὅπλοις λαμπρὸς, πλέον ἀμείνων ἐστὶν ἐν τοῖς λοιποῖς, ἢ τοῖς ὅπλοις, ὥστ' ἐξεῖναι λέγειν βασιλεύς τ' ἀγαθὸς, κρατερός τ' αἰχμητής. οὐ γὰρ, εἰ μᾶλλον ἑτέρων ἀγριαίνων ὀφθείη, τοῦτο βελτίων φαίνεσθαι τῶν ἄλλων ἡγεῖται [8]. ἀλλ' εἰ πλέον τῶν ἄλλων πρᾳότητι χαίρων μηδὲν ἧττον ἁπάντων κρατοίη [9]. οὐδ' αὖ βασιλικὸν ὑπολαμβάνει [10] τὸ ταρακτικὸν [11] τοῦ βλέμματος, ἀλλὰ μανίᾳ πρέπειν ἡγούμενος, ἐν τοῖς νοσήμασιν ἀριθμεῖ, τὸ μὲν τραχὺ πρὸς τὰς συνουσίας, τυραννικὸν οἰόμενος [12], τὸ δὲ εὐπρόσοδον [13] τῶν τρόπων ἄρχοντος μοίρᾳ προστιθεὶς, μέγα φρονῶν, οὐκ εἰ φόβῳ συνέχει [14] τὴν βασιλείαν, ἀλλ' εἰ τῷ φίλτρῳ τῶν ἀρχο-

[5] οἱ λειπόμενοι] addit Morell. τῶν περσῶν, quod Bav. omittit.

[6] ὁμολογεῖται] ὁμολόγηται (ſic) Bav.

[7] ἑπομένοις] ſubaudi μᾶλλον.

[8] ἡγεῖται] ſic Bauar. ſic tamen, vt ο ſuper αι ſit ſcriptum. ἡγεῖτο Morell. quoque dedit.

[9] κρατοίη] ſic Bav. κρατείη Morell.

[10] ὑπολαμβάνει] ſic ♀ et Bav. ὑπολαμβάνειν Morell.

[11] ταρακτικὸν] πρακτικὸν margo Bauar.

[12] οἰόμενος] ſic Bav. et margo Morell. ἡγούμενος Morell. quod in ſe non malum ideo minus hic conuenit, quia modo praeceſſit.

[13] εὐπρόσοδον] γρ. εὐ πρόσωπον margo Morell.

[14] συνέχει] ſic libri. malim συνέχοι ob inſequens φρουροῖτο.

ἀρχομένων φέροιτο. δεινὸς εὐνοίᾳ μὲν ἀμοιβὴν, πταίσματι δὲ νεῖμαι συγγνώμην, φιλονεικίας κρείττων, ὀργῆς βελτίων, ἡδονῆς ἄρχων. οἴεται γὰρ προσήκειν μὴ τῶν μὲν πόλεων κρατεῖν, τοῖς δὲ τῆς ψυχῆς πάθεσιν ὑπηρετεῖν. τὸν γὰρ οὕτω διακείμενον οὐ μᾶλλον ἀξιοῖ δεσπότην, ἢ δοῦλον, κεκλῆσθαι, ἄτρωτος μὲν πρὸς σωμάτων ὥραν, ἀήττητος δὲ πρὸς θυμὸν ἄκαιρον, ὧν μὲν αὐτὸς εὑρίσκει, τούτων τὴν βουλὴν εἰς μέσον ἄγων. τὰς δὲ τῶν πέλας συμβουλίας οὐκ αὐθαδείᾳ φαυλίζων, ἀλλ᾽ ἔργῳ τὸν παλαιὸν λόγον βεβαιῶν, ὡς ἄρα καὶ τοῦτό γε [15] φρονήσεως τὸ τοῖς βελτίστοις εἰδέναι τὴν ψῆφον τίθεσθαι οὐ ῥαψῳδῶν εἰς μῆκος λόγον μάταιον, ἀλλ᾽ εἰς βραχύτητα ῥημάτων ὄγκον κατακλείων πραγμάτων. εἰς μὲν τὸν τῶν ἐπιτηδείων κατάλογον οὐδένα προπετῶς ἐγγράφων, οὓς δ᾽ ἐγγράψειεν ἅπαξ, οὐκ εἰδὼς ἐξαλείφειν, οὐδ᾽ ἀναλίσκων χρόνῳ τὸ φίλτρον, ἀλλ᾽ ἐπιτείνων τῇ συνηθείᾳ [16] τὸν πόθον. ὑπὲρ μὲν τῶν δικαίων κινδυνεύειν ἀοκνότατος, ἔρωτι δὲ τοῦ πλείονος ἐγεῖραι πόλεμον, ἁπάντων ἀμαθέστατος. εἰς μὲν εὐποιίας ὀξὺς, εἰς δὲ τιμωρίας μελλητής. πενίᾳ μὲν εἰδὼς ἔλεον νεῖμαι, πλούτῳ δ᾽ οὐκ εἰδὼς φθόνον προσενεγκεῖν. οὐ τοῖς ἀδικήμασι κολάσεις ἀναζητῶν, τῷ δὲ πρὸς αὐτὰ ζήλῳ τῶν ἀδικημάτων ἀποτρέπων. σωφροσύνην μὲν εἰς τοσοῦτον ἠσκηκὼς, ὥστε καὶ τῇ προσηγορίᾳ τῆς ἀκολασίας αἰσχύνεσθαι. ἐπιορκίας δὲ τοσοῦτον ἀποστατῶν, ὥστε καὶ πρὸς τὰς εὐορκίας ἔχειν εὐλαβῶς. τὸ δὲ μὴ τὴν γαστέρα λιμῷ συνεθίζειν, οὐ πόῤῥω τιθεὶς ἀνανδρίας. μεγίστοις μὲν ἀεὶ κατορθώμασιν ἐγγεγραμμένος, μέγα δὲ οὐδὲν οὐδεπώποτε φθεγξάμενος. τοῖς μὲν καιροῖς ὑπακούων ὀξέως, οὐ μέν τοι τὴν ὀξύτητα σὺν ταραχῇ ποιούμενος. οὐ πλήθει στρατιωτῶν εἰς τὴν νίκην θαῤῥῶν. τῷ δὲ τῆς εὐσεβείας συνειδότι τὰ βελτίω προσδοκῶν. οὐδὲν μὲν εἰς παρασκευῆς ἐλλείπων ἀκρίβειαν,

[15] γε deest Bauarico.

[16] τῇ συνηθείᾳ] sic Bauar. τῇ συνεσίᾳ Morell.

βίαν, πιστεύων δὲ τῷ θεοφιλεῖ πλέον, ἢ τοῖς ὅπλοις, εἰς τὸ κράτος. ἐγχειρήσεως μὲν οὐδεμιᾶς ἀποκρουσθεὶς οὐδέποτε. ῥᾷστα δὲ ἂν ἐνεγκὼν[17], εἰ καὶ σφαλεὶς ἐτύγχανεν. οὔτε λύπῃ κατηφὴς, οὔτε τῷ περιχαρεῖ μικροπρεπής. ἀλλ᾽ ἑκατέρου τὸ κατάδηλον ἀφελὼν, ἐπὶ τοῦ μετρίου σχήματος τὸ πρόσωπον καταστήσας ἔχει[18]. τὰς μὲν τῶν συνόντων ἀρετὰς ἐπαινῶν, τὰ δὲ ὡς ἑτέρως ἔχοντα τῇ σιωπῇ διορθούμενος. ὁ γὰρ ὑφ᾽ ἑτέρων ἐπιπλήξει σωφρονίζεται, τοῦτο παρὰ τοῦ δε σιωπῇ τὴν διόρθωσιν δέχεται. ὥστε δι᾽ ὧν μὲν ἐπαινεῖ, τὸ χρηστὸν ἐμφανίζει, τῇ δ᾽ αὖ πρὸς τἀναντία σιωπῇ, τὸ μὲν ἁμαρτηθὲν οὐδὲν χεῖρον ἰᾶται, τὸ δὲ τοῦ φιλαιτίου διαφεύγει βαρύ. οὐκ εἰς ὕπνον καὶ ῥᾳστώνην τῆς ἡσυχίας διατρίβων[19] τοὺς χρόνους, ἀλλ᾽ εἰς τὴν τῶν πολεμικῶν ἄσκησιν τὰς ἀναπαύλας μεθιστάς. οὐδὲ πρὸς ψυχαγωγίαν τὴν ἀπὸ τῆς ὀρχήστρας ἀσέλγειαν ἐφελκόμενος, ἀλλ᾽ ἵππων ἁμιλλητηρίων θέᾳ τὴν ψυχὴν θήγων πρὸς ἀνδρείαν. κουφότατος μὲν ἁπάντων ἵππον ἀναβῆναι, τῶν δὲ παρ᾽ ὁμήρῳ πρὸς ἐμπειρίαν τοξικὴν ὑμνουμένων ἀκριβέστερος εἰς σκοπόν. τὰς μὲν τῶν ἀρχομένων ψυχὰς ἐλευθερώσας ὡς μάλιστα[20], μέτρον δὲ τῆς συντελείας αὐτοῖς ἀποφήνας τῆς χρείας τὸ μέτρον. τοιγαροῦν εἰς τοιοῦτον τρόπον καταστήσας τὴν ἀρχὴν[21] μετ᾽ ἐξουσίας μὲν μείζονος, ἢ ἐβούλετο, διεβίω, μετ᾽ ἀσφαλείας δὲ πλείονος, ἢ τῶν ἰδιωτῶν ἕκαστος. ἀλλὰ γὰρ εἰ τὰ πλείω τῶν τούτῳ προσόντων ἀριθμησαίμεθα, οὐδενὸς τῶν ὑπαρχόντων θατέρῳ μνημονεῦσαι δυνησόμεθα. ἐπιστρεπτέον δὴ τὸν λόγον

[17] ἂν ἐνεγκὼν] sic ♀ et Bav. duobus vocabulis. vno συνενεγκων Morel. facillime fuisset lapsurus, si quam cladem accepisset.

[18] ἔχει deest Bauar. margo Morell. quoque deesse libris hoc verbum indicat. nescio an hunc ipsum Bauaricum designans.

[19] διατρίβων] sic Bav. τρίβων simplex dat Morell.

[20] post ὡς μάλιστα videtur δέους aut φόβου aut tale quid deesse.

[21] ἀρχὴν] ψυχὴν Bavar. et margo Morell.

γον πρὸς τὴν ἑσπέραν. καὶ πειρατέον γε οὕτως, ὅπως ἂν παρέχῃ[22], βραχέα μὲν ἐκ πολλῶν ἐκλέξαι, βραχέως[23] δὲ περὶ[24] αὐτῶν ἐκείνων διαλεχθῆναι. ἔχω μὲν οὖν ἐν κεφαλαίῳ τὸ πᾶν σημῆναι τοσοῦτον ἀποφθεγξάμενος, ὅτι τὸ τῆς φύσεως[25] ἴσον τῷ τῆς προαιρέσεως ἐβεβαίωσεν ἴσῳ. καὶ τὸ τῆς προσηγορίας οἰκεῖον[26] ἐπὶ τὴν τῶν πράξεων ὁμοιότητα διεβίβασε, δοὺς κἀκείνας ἀδελφὰς[27] ἀνακαλεῖν. ὥσπερ γὰρ ἐκεῖνος ἅπαντα φόβον ἐκ περσικῆς ἐφόδου προσερχόμενον[28] ἐπέσχεν, οὕτως αὐτὸς[29] τὰ περὶ τὴν ἑσπέραν ἔθνη βάρβαρα πανταχόθεν περικεχυμένα τὴν ἡσυχίαν ἄγειν κατηνάγκασε. θεοῦ δ' ἦν ἄρα τὸ μὲν τέλος ἴσον ἑκατέρῳ πρυτανεῦσαι, τρόπον δὲ διαλλάττοντα πρὸς τὸ τέλος ἑκατέρῳ δοῦναι. ὁ μὲν[30] γὰρ κινηθέντας τοὺς προσοίκους ἐπεστόμισεν, ὁ δὲ[31] οὐδὲ κινηθῆναι τὴν ἀρχὴν ἐπέτρεψεν. ὅπως[32] εἴτε τὸ πρότερον τις ἄγοι θαύματος ἄξιον, εἴτε τὸ δεύτερον ἡγοῖτο λαμπρότερον, εἴτε ἀμφοτέρων ἐπ' ἴσης ἄγαιτο, μηδέτερον ἐκπεφευγὸς εἴη τὴν παροῦσαν βασιλείαν. λέγω δὲ ἤδη μικρόν τι τὸν Θουκυδίδην μιμησάμενος. οὐ γὰρ ἀβασανίστως τὴν ἀκοὴν εὐθὺς ἐδεξάμην[33], οὐδὲ τὸ ταλαιπωρῆσαι

περὶ

[22] παρέχῃ] ſic ♀ et Bav. παρήκῃ Morell.

[23] βραχέως] βραχέα margo Morell.

[24] περὶ] malim καὶ περί.

[25] ὅτι τὸ τῆς φύσεως] addidi articulum τὸ ex ♀ et Bav. τὸ ἴσον τῆς φ. eſt aequabilitas a natura membris corporis et facultatibus mentis indita, vt τὸ ἴσον τῆς προαιρέσεως eſt temperantia et pacatio quaedam commotionum atque propenſionum animi, a prudentia imperata.

[26] τὸ τῆς προσηγορίας οἰκεῖον] id eſt conſtantiam.

[27] ἀδελφὰς] id eſt ſimiles actionibus et rebus geſtis Conſtantii, fratris ſenioris.

[28] προσερχόμενον] ſic ♀ et Bav. προσεχόμ. (ſine ρ) Morell.

[29] αὐτὸς] Conſtans puta, de qua iam orditur differere.

[30] ὁ μὲν] Conſtantius.

[31] ὁ δὲ] Conſtans.

[32] ὅπως] ſic Bav. et margo Morell. cuius in texto eſt ὥστε.

[33] εὐθὺς ἐδεξάμην] ſic Bav. in Morell. haec verba ſunt inverſa.

περὶ τὴν ζήτησιν τῆς ἀληθείας φυγών, τοῖς ἑτοίμοις προσέδραμον, ἀλλ' ἐπιπόνως [34] τε καὶ μετὰ τῆς ἐσχάτης ἀκριβείας περὶ τὸ πρᾶγμα διατρίψας, οὐκ ἂν ἀπιστηθείην εἰκότως. τίνα δὴ τὰ κατορθώματα; ἐστὶ γένος κελτικὸν ὑπὲρ ῥῆνον ποταμόν, ἐπ' αὐτὸν ὠκεανὸν καθῆκον, οὕτως εὖ πεφραγμένον πρὸς τὰ τῶν πολέμων ἔργα, ὥστε τὴν προσηγορίαν ἀπ' αὐτῶν εὑράμενοι τῶν πράξεων ὀνομάζονται Φρακτοί. οἱ δὲ ὑπὸ τῶν πολλῶν κέκληνται Φραγκοί. [τοῦτ' ἔστι [35] προσηγορία τῇ τῶν πολλῶν ἀμαθίᾳ διεφθαρμένη.] οὗτοι μὲν πλήθει πάντα ἀριθμὸν ὑπερβαίνουσιν. ἰσχύϊ [36] δὲ τοῦ σφῶν πλήθους τὴν ὑπερβολὴν παρέρχονται. τούτοις ζάλη μὲν θαλάττης οὐδὲν ἠπείρου φοβερωτέρα. κρυμὸς δὲ ἀρκτῷος ἀέρων εὐκρασίας ἡδίων. συμφορὰ δὲ μεγίστη βίος ἀπράγμων, καὶ πέρας εὐδαιμονίας οἱ τῶν πολέμων καιροί. κἂν εἴ τις ἀκρωτηριάσειε, τῷ λειπομένῳ μάχονται. καὶ οὐ τῶν κρατούντων ἡ δίωξις δέχεται πέρας. εἴτε κρατηθῆναι συμβαίη, τῆς φυγῆς τὸ τέλος ἀρχὴν ἐφόδου ποιοῦνται. γέρα δὲ ἀπονοίας καὶ τιμὰς θρασύτητος νομοθετήσαντες ἔχουσιν. ἀῤῥώστημα δὲ ὅλως τὴν ἡσυχίαν κρίνουσιν. τὸν μὲν οὖν ἔμπροσθεν ἅπαντα χρόνον οἱ τὴν πάροικον ἐκείνοις βασιλείαν λαχόντες, οὔτε λόγους εὕρισκον, οἷς πείσουσιν, οὔτε ὅπλων ἰσχύν, οἷς ἀναγκάζουσιν ἠρεμεῖν, ἀλλ' ἔδει προσιδρυμένους συνεχῶς νύκτα καὶ ἡμέραν ταῖς ἐκδρομαῖς ἀπαντᾶν, καὶ μήτε σῖτον ἔξω τῶν ὅπλων αἱρεῖσθαι μήτε τὸ κράνος ἀποθεμένους ἐπ' ἀδείας ἀναπαύεσθαι, ἀλλὰ μονονουχὶ [37] τῇ σκευῇ συμπεφυκότας σιδηροφορεῖν κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἀκαρνᾶνας. καὶ ταὐτὸ συνέβαινεν, ὅπερ ἐπὶ τῶν προβόλων, ἐπειδὰν ἡ θάλαττα

τα

[34] ἐπιπόνως] sic etiam Bavarici margo, cuius textum dat ἐμπόνως.

[35] τοῦτ' ἐστὶ] recte videtur haec verba Morellus vncis inclusisse, vt aliena. nam αὕτη ἐστὶ προσηγορία dixisset saltim Libanius, si haec scripsisset.

[36] ἰσχύϊ] sic ♀ et Bav. ἰσχὺ Morell.

[37] μονονουχὶ] sic Bav. μονονὲ Morell.

τα ποικίλοις ἐλαυνομένη πνεύμασιν εἰς συνέχειαν ἐγείρηται κυμάτων. ὥσπερ γὰρ ἐκεῖ πρὶν καθαρῶς τὸ πρῶτον κῦμα περὶ τὰς προβόλους ῥαγῆναι, τὸ δεύτερον ἐγκαταλαμβάνει, καὶ τὸ τρίτον αὖθις, καὶ τοῦτο διατελεῖ γιγνόμενον, ἕως ἂν λήξῃ τὰ πνεύματα, οὕτω δὴ καὶ τὰ τῶν Φρακτῶν γένη τῷ τῶν πολεμικῶν ἔρωτι πρὸς μανίαν κινούμενοι πυκνὰς ἐποιοῦντο τὰς προσβολάς, καὶ πρὶν τὴν πρώτην ἱκανῶς ἀποκρουσθῆναι φάλαγγα, δεύτερος στρατηγὸς ἐπέπιπτεν. ἀλλ᾽ ἔδει καὶ τὰ τούτων ποτὲ λῆξαι κύματα, καὶ στῆναι τὴν κίνησιν βεβαίως. ἐφάνη γὰρ βασιλεὺς, ὃς τὸν ἀκόρεστον ἐκείνοις τῶν πολεμικῶν ἔρωτα πρὸς εἰρήνης ἐπιθυμίαν ἔτρεψε. κατ᾽ ἄλλο μὲν οὐδὲν, μείζω δὲ τῆς ἐκείνων περὶ τὰς μάχας προθυμίας τὴν οἰκείαν προδείξας. οὐκουν εἰς πεῖραν χειρῶν ἐλθεῖν ὑπέμειναν, ἀλλ᾽ ἤρκεσεν ὁ φόβος τὰ τῆς πείρας ἐργάσασθαι. καὶ δεξιὰς εἰς μὲν δορατίων ἄφεσιν οὐκ ἀνέτειναν, εἰς δὲ συνθηκῶν αἴτησιν προὔτειναν. τεκμήριον δέ. ἐδέξαντο παρ᾽ ἡμῶν ἄρχοντας, ὥσπερ ἐπόπτας τῶν δρωμένων, καὶ τὴν θηριώδη λύσσαν ἐκβαλόντες λογισμοὺς ἀνθρωπίνους ἐσπάσαντο, καὶ τὴν πλεονεξίαν ἀφέντες τὴν τῶν ὅρκων φυλακὴν ἐτίμησαν. πάντως δ᾽ ἂν καὶ τῆς ἐκ τῶν ὅρκων ἀνάγκης ἀπούσης τὴν ἡσυχίαν ἠγάπησαν. οὕτως εἴωθε τὸ χεῖρον ὑπὸ τοῦ κρείττονος κατείργεσθαι. καὶ νῦν βασιλεὺς οὐ ταῖς φύσεσι τῶν Φρακτῶν, τῷ δὲ παρ᾽ αὐτοῦ φόβῳ, τὰς ἐκείνων ὁμολογίας τηρεῖν παραδοὺς ἐν ταῖς παιόνων πόλεσιν ὑπὲρ τῶν ὅλων βουλεύεται. τοὺς δὲ ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἄρχοντας ἡ Φρακτῶν αἰφνίδιος φορὰ πρὸς αὐτοὺς βλέπειν ἀναγκάζουσα οὐδὲ εἰδέναι

τὴν

[38] τὴν ἀρχὴν] id est orbem Romanum. Subitae Francorum inuasiones cum ad se solos respicere sibique intentos habere animos oculosque cum cogerent superiores imperatores Romanos, vt hi non possent orbem suum, quem ipsi regerent, obeundo lustrare ipsique suis oculis noscitare: factum ex eo est, vt illi Romani imperatores, non visu suo, sed nomine tantum tenus, auditione accepto, nossent,

τὴν ἀρχὴν [38] ἐπέτρεπεν, ἀλλ᾽ ἀκοῇ μόνῃ τὸ ὑπήκοον τοῖς κρατοῦσιν ἐγινώσκετο. τὶς [39] οὖν ἐραστὴς νίκης ἀκμητὶ γινομένης, ἐμφορείσθω τῶν παιδικῶν. ὡς οὐδείς ἐστιν ὅστις οὐκ ἀπὸ ψιλῆς ἐκπλήξεως τὴν δουλείαν ὡμολόγησε. ὁπότερον μὲν οὖν ἄμεινον, εἴτε κινουμένων κρατεῖν, εἴτε μηδὲ κινεῖσθαι παρέχειν, ψηφιζέσθω κατὰ τὴν οἰκείαν [40] ὁ βουλόμενος [41] τύχην καὶ φύσιν [42]. ὡς ὁπότερον ἂν κρατήσῃ, τοῦτο ἀμφοτέρων γίνεται. πλέον γὰρ τοῖς ἀλλήλων, ἢ τοῖς οἰκείοις μεγαλαυχοῦνται. Φρακτοὶ μὲν οὖν τοιοῦτον ὑπῆλθον ζυγὸν δουλείας. τὸ γὰρ μὴ ἔχειν ἑτέρους λῄζεσθαι, τοῦτο ἐκείνοις δουλεία. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα βαρβάρων πάμπολλα γένη πανταχόθεν προσπεφυκότα, καθάπερ θηρία, κεκυκλωμένα [43] τὴν ἀρχὴν, τὰ μὲν μείζω, τὰ δὲ ἐλάττω, πάντα δὲ ὁμοίως δύσμαχα. περὶ ὧν τί ἂν τις πλέον φθέγξαιτο, ἢ ὅτι τὸν ὁμήρου κατάλογον τῷ σφῶν αὐτῶν ἀριθμῷ [44] παρέρχονται. οὗτοι τὰ μὲν ἔμπροσθεν κατέθεον καὶ διήρπαζον, καὶ κακῶν ἰλιάδα τοῖς προσοικοῦσι ῥωμαίων περιίστασαν, καὶ καθ᾽ αὑτοὺς θρασυνόμενοι, καὶ μετ᾽ ἀλλήλων συνιστάμενοι. ἐπεὶ δ᾽ εἶδον

[39] τὶς] malim ὅστις. quicunque igitur victoria delectatur sine sudore parta, satietur ille nunc contemplatione eius rei, cuius admiratione tenetur. Nullus enim fuit Francorum, qui non, vel mero ictus pavore atque reuerentia maiestatis Romanae, se seruum fuerit professus.

[40] οἰκείαν] sic ♀ et Bav. οἰκίαν Morell. pro sua ipsius seu fortuna, seu indole.

[41] ὁ βουλόμενος] articulum e Bavar. addidi.

[42] τύχην καὶ φύσιν] prima duo vocabula desunt Bavarico. atque ea illi codici deesse videtur Morellus indicare vncis illis voluisse, quibus ea inclusit. nam alias caussam expungare possum nullam, cur id fecerit.

[43] κεκυκλωμένα] κυκλούμενα margo Bavarici.

[44] τῷ σφῶν αὐτῶν ἀριθμῷ] τῷ τῶν ἐθνῶν ἀριθμῷ Bavar. et margo Mor. qui facile fiat vt e Bavarico duxerit, vt haec, quae gemina videtur auctoritas, reapse non sit nisi vnica. id quod saepissime vereor ne acciderit.

δον τὸ κεφάλαιον ὑποκύψαν[45], καὶ τοὺς ταράττειν εἰθισμένους ἐκπλαγέντας, ἠκολούθησαν τῇ περὶ τοῦ φόβου[46] κρίσει, καὶ πρὸς τὸ παράδειγμα σωφρονισθέντες τὰς ἐπιδρομὰς κατέλυσαν. καίτοι τί ποτ' ἂν ἔδρασεν ὁ τοιοῦτος εἰς ἀνάγκην χειρῶν ἀφιγμένος, ὅστις ἐλπιζόμενος τοὺς μανικωτάτους συνέστειλεν; οὐ τοίνυν οὐδὲ τὸν διάπλουν[47] εἰς τὴν νῆσον τὴν Βρεττανίαν σιωπῇ παρελθεῖν ἄξιον, διότι πολλοῖς ἡ νῆσος ἠγνόηται. ἀλλ' ὅσῳ πολλοῖς[48] ἠγνόηται, τοσούτῳ πλέον εἰρήσεται. ὥσθ' ἅπαντας[49] μαθεῖν ὅτι καὶ τὴν ἔξω τῆς ἐγνωσμένης βασιλεὺς διηρευνήσατο. οἶμαι δ' οὐ χείρονα τροπαίου τοῦ μεγίστου φανεῖσθαι τὸν πλοῦν. ἡρόδοτος μὲν οὖν, ὁ πλείω τῶν ἀναγκαίων ἐξητακὼς, διαῤῥήδην διαμάχεται μὴ εἶναι τὸν πολυύμνητον ὠκεανὸν, ἀλλ' ὁμήρου, φησὶν, ἤ τινος ἄλλου γενέσθαι πλάσμα ποιητοῦ, καὶ οὕτως εἰς τὴν ποίησιν τὴν προσηγορίαν[50] εἰσενεχθῆναι. οἱ δὲ καὶ πιστεύοντες εἶναί που τὸν ὠκεανὸν, ἰλιγγιῶσι πρὸς τοὔνομα. ὁ δὲ τοσοῦτον ἀπέσχε τοῦ τοιοῦτον παθεῖν, ὥστε, εἰ μὴ καὶ γνοίη, καὶ καθελκύσειε ναῦν, καὶ ἐμβὰς κομισθείη, καὶ τοῖς[51] Βρεττανίας προσορμισθείη λιμέσι, τὸ μέγιστον ἡγεῖτο παρήσειν τῶν ἑαυτῷ[52] προσηκόντων. ἔστι δὴ λόγος, μάρτυρας τὰς ὄψεις παρεχόμενος, ὡς ἄρα μεῖζον εἰς κίνδυνον, πλοῖον στρογγύλον ὑπὲρ ἐκείνης ἀφεῖναι τῆς θαλάττης, ἢ ναυμαχίαν ἑτέρωθι συστήσασθαι[53]. οὕτω λαμπραὶ μὲν καταιγίδες εἰς οὐρανὸν κυρτοῦσι τὰ κύματα, ἐξῶσαι δὲ ὑπολαμβάνοντες ἄνεμοι πρὸς ἀπέραντον ἐκφέρουσι πέλαγος. τὸ δὲ δεινότα-

τον.

[45] ὑποκύψαν] sic ♀ et Bav. ὑποκύψειν Morell.

[46] φόβου] sic et margo Bav. cuius in texto est φοβεροῦ. pro περὶ malim παρά. seruierunt consilio a metu nato.

[47] τὸν διάπλουν] sic ♀ et Bav. τὴν δ. Morell.

[48] ὅσῳ πολλοῖς] id est ὅσῳ μᾶλλον πολλοῖς vel ὅσῳ πλείοσιν.

[49] ὥσθ' ἅπαντας] sic ♀ et Bav. pro prima voce dat Morell. ὡς.

[50] τὴν προσηγορίαν] nomen Oceani.

[51] τοῖς] sic Bav. τῆς Morell.

[52] ἑαυτῷ] αὐτῷ Bav.

[53] συστήσασθαι] συνίστασθαι Bavarici margo.

τον. ἐπειδὰν γὰρ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ὁ κυβερνήτης ἀντιστήσῃ τὴν τέχνην, ὑπονοστεῖ μὲν ἐξαίφνης ἡ θάλαττα. ἡ δὲ τέως μετέωρος ὑπὲρ τῶν κυμάτων ὁλκὰς ἐπὶ ψιλῆς ὁρᾶται τῆς ψάμμου κειμένη. καὶ ἢν [54] μὲν ὀξεῖαν ἀνταποστείλῃ τὴν παλίῤῥοιαν, ἀναλαμβάνει τε αὖθις τὸ σκάφος, καὶ δεῖ τὰ λοιπὰ πονεῖν τοὺς ἐμπλέοντας. ἢν δὲ μελλήσῃ πρὸς τὴν ἐπάνοδον, δύεται κατὰ μικρὸν τὸ πλοῖον ὑπεικούσης πρὸς τὸ ἄχθος τῆς ψάμμου. τούτων οὐδὲν βασιλεὺς ἐσκόπησε. μᾶλλον δὲ πάντα σαφῶς εἰδὼς, οὐκ ἀπώκνησεν. ἀλλὰ τοσούτῳ πλέον πρὸς τὴν ἀναγωγὴν ἔσπευσεν, ὅσῳ πλέον ᾔδει τὸν κίνδυνον τραγῳδούμενον. καὶ τὸ ἔτι μεῖζον. οὐ γὰρ καθήμενος ἐπὶ τῆς ἠϊόνος ἀνέμεινεν, ὥστε τῆς ὡραίας ἐπελθούσης τὸν ὠκεανὸν πραῦναι τὴν ζάλην, ἀλλ᾽ εὐθὺς, ὡς εἶχε, τοῦ χειμῶνος ἀκμάζοντος, καὶ τῶν ὅλων ὑπὸ τοῦ καιροῦ πρὸς ἄκρον ἐξηγριωμένων, νεφῶν, κρυμῶν, κλυδωνίου, οὐ προειπὼν ταῖς ἐκεῖ [55] πόλεσιν, οὐδὲ προκηρύξας τὴν ἀναγωγὴν, οὐδὲ, πρὶν ἢ πληρῶσαι τὸ ἐγχείρημα, θαυμασθῆναι βουληθεὶς ἀπὸ τῆς ἐννοίας, ἐμβιβάσας ἑκατὸν ἄνδρας, ὡς λέγεται, λύσας τὰ ἀπόγεια [56], τὸν ὠκεανὸν ἔτεμνε. καὶ πάντα εὐθὺς πρὸς εἰρήνην μετεβάλλετο. ὠκεανὸς δὲ τὸ κῦμα στορέσας, λεῖον ἑαυτὸν παρεῖχε τῷ βασιλεῖ περαιοῦσθαι. ἡ δὲ συνήθης ἐκείνη τῆς θαλάττης ἀναχώρησις τότε δὴ τὸν νόμον ἀνελοῦσα τὴν χώραν ἐφύλαξεν. οὐ τοίνυν ἡ μὲν ἐπὶ τὴν νῆσον διάβασις οὕτως εἰρηνικῶς, ὁ δὲ ἀπόπλους ἑτέρως ἐχώρησεν. ἀλλ᾽ ἀμείνω τὰ δεύτερα τῶν προτέρων ἀπήντησε, τὴν παροιμίαν σώζοντα, ὥστε μηδεμίαν ἀμφισβήτησιν ὑπάρχειν, ὡς ἀθεεὶ [57] ταῦτα ἐκεῖνος νεανιεύεται, εἰ μὲν τοίνυν ἀφεστηκυίας τῆς νήσου,

καὶ

[54] ἢν] id eſt ἐάν. ſic ♀ et Bav. ἢ Morell.

[55] ἐκεῖ] ἐκείνῃ Bav.

[56] ἀπόγεια] ἔγγεια margo Bav.

[57] ὡς ἀθεεὶ] ſic libri. Sed videtur οὐκ interponendum. neſcio quoque, an pro praeſenti νεανιεύεται ſufficiendum ſit νενεανίευται in perfecto, aut ἐνεανιεύετο in imperfecto.

καὶ τῶν οἰκητόρων νεωτεριζόντων, καὶ τῆς ἀρχῆς περικοπτομένης, καὶ τῆς ἀγγελίας ἐλθούσης, θυμῷ πρὸς τὴν ἀκοὴν καταληφθεὶς, ἀνέῤῥιψε τὸν περὶ τοῦ πλοῦ κύβον, οὐκ ἂν ἦν εἰς φιλοτιμίαν γνώμης τὴν τόλμαν ἀνενεγκεῖν. ἀλλ᾽ ἡ παρὰ τῶν ἀφεστηκότων ἀνάγκη τὸ πλέον τῆς εὐκλείας ἀφῄρει. νῦν δὲ, καθεστηκότων μὲν τῶν ἐν Βρεττανίᾳ πραγμάτων, ἀδείας δὲ ὑπαρχούσης ἀπὸ γῆς τέρπεσθαι τοῖς ὠκεανοῦ θαύμασιν, οὐδενὸς δὲ καταναγκάζοντος ἀνάγεσθαι φόβου μείζονος, οὗ τὴν βλάβην ἔδει φέρειν ἀποκνοῦντα τὸν πλοῦν, τούτων οὕτως ἐχόντων, καὶ παρούσης οὐδεμιᾶς ἀνάγκης, μᾶλλον δὲ, μιᾶς μόνης παρούσης ἀνάγκης, τῆς τοῦ πᾶσιν ἐπιχειρεῖν ἐπιθυμίας, ἑκὼν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις ἑαυτὸν ἐπέδωκεν. ὥσπερ τὰ μέγιστα ζημιωσόμενος, εἰ μὴ τὰ μέγιστα κινδυνεύσειε. θαυμαστῶν δὲ ὄντων τῶν ἔργων, πολὺ μείζων ἐστὶν ὁ πρὸ τῶν ἔργων λογισμός. ἐκεῖνος μὲν γὰρ οἴεται, μήτ᾽ ἂν πρότερον ἐκλυθῆναι ψυχὴν σώματος, πρὶν ἢ τοῦτο βουληθῆναι τὸν κρείττονα, μήτ᾽ ἂν ἐπὶ πλέον συμμεῖναι, βουληθέντος ἐκείνου λελύσθαι. καὶ μήτ᾽ ἂν πλέον βιῶναι μηδένα παρὰ τὴν φυλακὴν, μήτ᾽ ἂν ἐπ᾽ ἔλαττον παρὰ τὸ τολμᾶν. δεῖν οὖν, ὃν ἔξεστι βιῶναι χρόνον, ἀθανάτων κεχρῆσθαι λογισμοῖς. καὶ τί δεῖ δυοῖν ἢ τριῶν ἀρετῇ λεχθέντων ἢ πεπραγμένων μνημονεύειν; ὥσπερ οὐχὶ καὶ τῶν λοιπῶν ἐξ ἴσης ἐπισημαινόντων τὸ θαῦμα. ἵνα δὲ μήτε σφόδρα ῥᾴθυμος εἶναι δοκοίην μήτε τοῖς ἀδυνάτοις ἐπιχειρεῖν, οὔτε πάντων ποιήσομαι τὴν μνήμην ἐφεξῆς, οὔτ᾽ ἐπ᾽ ὀλίγων κομιδῇ στήσομαι. ἐκείνῳ τοίνυν ἡμέρα μὲν ἐν ἔργοις, νὺξ δὲ ἐν ἴσῳ ταῖς ἡμέραις, μέθη δὲ ἀπελήλαται, καὶ τὸ νήφειν ἐν συνηθείᾳ, ἀργὸς δὲ ἅπας ἔχθιστος. ὁ δ᾽ ἐγρηγορὼς ἐπιτήδειος. φρουρὰν δὲ σώματος οὐκ αὐτὸς ἔχει τὴν παρὰ τῶν δορυφόρων, τὴν δὲ παρ᾽ αὐτοῦ τοῖς δορυφόροις παρέχει. ἐπειδὰν γὰρ αἴσθηται κατειλημμένους ὕπνῳ πολλῷ, τοῖς μὲν οὐκ ἀσύγγνωστον τὴν ἀνάπαυλαν ἀφίησιν. αὐτὸς δὲ ὥσπερ ἀνταγωνιζόμενος τῇ φύσει, τὸ δόρυ λαμβάνων, περίπολον αὐτὸν τῶν

Βασι-

βασιλείων καθίσησιν. ὁ δὲ πόνος συνεχὴς τέταται διὰ πάσης ὥρας ἔτους καιρῶν ἁπάντων. ὅμηρος μὲν οὖν φησί που λέγων εἰς τοὺς ἀχαιοὺς, ἐπεὶ οὔ σφι λίθος χρὼς, οὐδὲ σίδηρος. εἰ δέ γε τούτῳ συγγεγονὼς ἐτύγχανε, πάντως οὐδ' ἂν τὴν ἐξ ἀδάμαντος εἰκασίαν εἰς τὴν τοῦ σώματος στεῤῥότητα λαβεῖν ἀπηξίωσεν. οὔτε γὰρ θέρμαις θεριναῖς εἰς ἀσθένειαν ἐκλύεται, οὔτε χειμερίοις κρυμοῖς εἰς νάρκην συστέλλεται, οὔτε χάρισιν ἠρινοῖς πρὸς ἀπόλαυσιν τέρψεως ἄγεται, οὔτε φθινοπώρου δώροις εἰς τρυφὴν καθέλκεται. ἀλλὰ μία τρυφὴ, μία πανήγυρις, σῶφρον ἐργάσασθαι τὸ ὑπήκοον, περίφοβον τὸ ἀλλόφυλον [58]. ἁμιλληθῆναι τοῖς ὑμνουμένοις, προσθεῖναι τοῖς νενομισμένοις, κόσμον δοῦναι τῇ βασιλείᾳ μᾶλλον, ἢ παρ' ἐκείνης ἐνέγκασθαι. ἐν προσθήκῃ διορθωμάτων διεξελθεῖν τὸν βίον, ἀλλ' οὐκ ἐν τῇ τῶν κατωρθωμένων ἀπολαύσει. θέατρα μὲν οὖν καὶ σκώμματα καὶ γέλως, καὶ πᾶν θαυματοποιοῦν ἔθνος ἐν ἴσῳ τοῖς ἄγεσιν ἀπέῤῥιπται. νῆψις δὲ, καὶ τὸ πεφροντισμένον καὶ τὸ πρὸς τοὺς πόνους εὔκολον, καὶ τὸ πρὸς ἀρετὴν εὐφυὲς, καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον ἐν πρώτοις ἄγεται. γυναικῶν δὲ κάλλος ἅπαν κεκράτηται. ὁ δὲ δωροφορῶν [59] ἀπὸ μὲν τῆς δόσεως οὐδὲν [60] ἐντιμότερος. πεῖραν δὲ τῆς γνώμης παρέχων ἀπ' εὐνοίας μᾶλλον τεθαύμασται. μέλλον δὲ ἅπαν [61] ἐγχείρημα λέληθεν, εἷς δὲ πρόοιδεν, ὃς [62] καὶ ἐβούλευσεν. ἔγνωσται δὲ οὐδὲν ὃ μὴ τετέλεσται [63]. ἐξόδων δὲ καὶ πάλιν ἀναχωρήσεων ἀμοιβαῖα τάχη τὰς τῶν πολλῶν δόξας ἀποσφάλλει.

[58] ἀλλόφυλον] ἀλλότριον Bav. et margo Morell.

[59] δωροφορῶν] ſic margo Morell. cum ἴσως. δωρϋφορῶν Bav. (ſic). δορυφορῶν Morell. textum.

[60] οὐδὲν] ſic Bav. et margo Morell. nihilo maioris ideo fit, ſcil. quam ſi nil dediſſet. οὐδενὸς dat textum Mor.

[61] ἅπαν] malim ἅπαντας. vt oppoſitio inter εἷς hoc ſit lucu- lentior vel copulari ambo iſta poſſunt. ἅπαν ἅπαντας ἐγχείρημα.

[62] ὃς] *qui*, ſic ♀ et Bav. ὡς Morell.

[63] μὴ τετέλεσται] videtur καὶ interponendum.

λει. ἐν βασιλείοις ἱδρῦσθαι νομιζόμενος, ὀρῶν ὑπερβάλλει κορυφὰς, ὁδοιπορεῖν νομιζόμενος ἐν βασιλείοις βουλεύεται. πλεῖν δοκεῖ θάλατταν, ὁ δὲ πεζεύων προσέρχεται. πεζεύειν δοξάζεται, ὁ δὲ γῆν ἀποκρύψας πελάγιος φέρεται. καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα διεξέρχεται, οὔτε θεραπείαν εἰς παραμυθίαν τῶν πόνων, οὔτε στρατοπέδου πλῆθος εἰς φυλακὴν ἐπαγόμενος, ἀλλ᾽ εὐαριθμήτους δή τινας ἐξευρὼν, οὓς [64] ἐπίστευεν ἀκολουθήσειν τῷ τάχει, τούτοις προειπὼν ἕπεσθαι, ᾗ ἂν ἡγῆται [65], καθάπερ αὐτός τε πτεροφυήσας καὶ τοὺς ἑπομένους πτερώσας, ὀξύτερον νοήματος ἵεται πανταχῇ. καὶ τί ἄν τις ἄμεινον ζητήσειεν; οὐ γὰρ ἔχων οἷς τισι πολεμίοις συμβάλλοι [66], κατὰ τῶν θηρίων ὁπλίζεται, καὶ τῆς ἐν πολέμοις ἀνδραγαθίας οὐχ εὑρίσκων τὸν καιρὸν, ἐπὶ τῶν εἰδώλων [67] τὴν ἀρετὴν ἐπιδείκνυται. ἐν ἡλίῳ μὲν καθαρῷ τὸ σῶμα γυμνάζων, τὴν δὲ συμμιγῇ [68] σκιὰν εἰς θρύψιν ὑποφέρειν τοὺς χρωμένους ἡγούμενος. ὅλως τε βασιλεὺς ἐθέλει κεκλῆσθαι τῷ τῆς ἀρετῆς ὑπερβάλλοντι μᾶλλον, ἢ τῷ τῆς τύχης βελτίονι. ἀμφοτέρων δ᾽ ἄν τις ἐκεῖνο θαυμάσειεν ὅτι τὴν τῆς ψυχῆς ἁρμονίαν σύμφωνον πρὸς τὸν τῶν ὑπηκόων τρόπον ἡρμόσαντο. καθάπερ γὰρ οἱ τῶν ἰατρῶν ἀγαθοὶ καὶ τὴν προσηγορίαν τῇ τέχνῃ βεβαιοῦντες, οὐ μιᾷ φαρμάκων ἰδέᾳ καθ᾽ ἁπάντων κέχρηνται σωμάτων, ἀλλ᾽ ὁρῶντες [69]

τὸ

[64] ὣς] sic ♀ et Bav. οἷς Mor.

[65] ἡγῆται] sic Bav. ἡγεῖται Morell.

[66] συμβάλλοι] vnum λ detrahunt Bav. et margo Mor.

[67] εἰδώλων] venationes a multis veterum auctorum praedicantur, vt simulacra bellicae virtutis, ad eamque praeparatio atque institutio quaedam et praeexercitatio artium bellicarum.

[68] συμμιγῇ] videtur συμμυχῇ (per υ vel χ) melius conuenire. συν in compositis saepe idem valet atque ἐν. vt itaque idem sit atque ἐμμυχής. pro quo dicere amant ἐνδόμυχος. in latebris versantem. a μύχος recessus.

[69] ἀλλ᾽ ὁρῶντες τὸ διάφορον] καὶ γὰρ ὁρῶντες διάφορον Bav.

τὸ διάφορον, ἐκεῖθεν τὸ τῶν φαρμάκων ἀνευρίσκουσιν οἰκεῖον, καὶ τηνικαῦτα μάλιςα τὰ τῆς ὑγιείας συμβαίνει καθαρῶς, ἡνίκα ἂν ἀμφοῖν [70] ἡ συμφωνία σωθῇ. οὕτω καὶ βασιλεία μετ᾽ ἐπιςήμης ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἰοῦσα τῇ τῶν ἀρχομένων ἕξει τὸ σύμμετρον πορίζεται. καὶ ἤν τε δριμυτέρων, ἤν τε καὶ πρᾳοτέρων δέῃ φαρμάκων, ἑκατέρου τὸν καιρὸν οὐκ ἀγνοήσει. ὥςε εἴπερ αὐτοῖς ἐπῆλθε πρὸς ἀλλήλους ἀμεῖψαι τὰς ἀρχὰς, πάντως ἂν [71] καὶ τὰς ἀλλήλων ἁρμονίας. ἔοικα δὲ τὰ μέγιςα δοκῶν λέγειν μηδέπω καὶ νῦν εἰρηκέναι τὸ μέγιςον. πρότερον μὲν γὰρ ταῖς βασιλείαις ἁπάσαις ὁ φθόνος παρεπεπήγει, καὶ οἵ τε τὰς ἐλάττους ἔχοντες τοῖς τὰ μείζω κεκτημένοις ἐπεβούλευον, οἵ τε τῶν μειζόνων ἀπολαύοντες τοῖς τὰ μικρὰ καρπουμένοις καὶ τῶν ἐλαττόνων ἐφθόνουν. ἀλλὰ μὴν αἵ γε τῶν δυναςειῶν ἰσότητες καὶ πολὺ μειζόνως ἔτρεφον τὸ νόσημα. καὶ φύσεως μὲν θεσμὸς [72] τυραννικῆς ἐπιθυμίας δεύτερος ἐκέκριτο, τὸ δὲ οἰκεῖον ἅπαν παρανοίας ἔγεμεν ἐφ᾽ ἑαυτὸ, καὶ τῶν συμφορῶν αἱ μέγιςαι περὶ τὰς βασιλείας ὑμνοῦνται συμβῆναι. ὅθεν μοι δοκοῦσιν ἐπαρθέντες οἱ ποιηταὶ καὶ μέχρι τῆς οὐρανίας ἁψῖδος τὰς ἐπιβουλὰς ἀνενεγκεῖν. ἀλλὰ νῦν ἅπας μὲν ὁ παλαιὸς χρόνος [73] ἥττηται, ἅπας δὲ φθόνου χαλεπὸς ὀφθαλμὸς ὑπερώριςαι. φιλίας δὲ σύνδεσμος ἀῤῥαγὴς τὰς τῶν βασιλέων συνέχει ψυχάς. ἡ δὲ ἀρχὴ τοῖς μὲν τόποις διῄρηται, ταῖς δὲ εὐνοίαις συνάπτεται. καὶ τὸ τῆς οἰ-

κειότη-

[70] ἀμφοῖν] corporis aegri puta, quod medicamentis recreandum est, et medicamentorum.

[71] πάντως ἂν] scil. ἐπῆλθεν αὐτοῖς καὶ τὰς ἀλλ. ἁρμ. ἀμεῖψαι.

[72] φύσεως θεσμὸς h. l. appellatur ea naturae lex, quae imperat, vt fratres inter sese ament.

[73] χρόνος] exempla, quibus vetus scatet historia, insectationum mutuarum, quibus et fratres, et necessarii, et aemuli inter se saeuierunt, nunc victa, id est nulla sunt. nescio an ad Iouis in Saturnum insidias respiciat.

κειότητος ὄνομα πιστοῦται τοῖς ἔργοις. τοσοῦτον γὰρ ἀπέχουσι τοῦ τοῖς ἀλλήλων ἀγαθοῖς ἀλγεῖν, ὥστε ἑκάτερος θατέρῳ τῶν πρωτείων ἀφίσταται. ἵπποι δὲ καὶ τέτρωρα παρ' ἡμέραν ταῖς διαδοχαῖς τὸ τάχος ἐπιτείνοντα, τὰς ἑκατέρων παρ' ἀλλήλους [74] διαπορθμεύει γνώμας. καὶ τῶν ἐκπεμπομένων ἕκαστος δι' ἴσης τῆς ἐξουσίας ἑκατέραν ἀρχὴν ἐπέρχεται. τὸν δὲ χῶρον, ἐν ᾧ τὰ τῶν βασιλέων [75] τμήματα συγκεράννυται, οὐ στρατοπέδων φρουρεῖ καθέδρα συνεχής, ἀλλ' ἀδόλου πίστεως ἰσχὺς ἀκίνητος. καὶ τί δεῖ πόρρωθεν ζητεῖν τὴν ἀπόδειξιν τοῦ πάντα τε ἐκείνους κοινὰ κεκτῆσθαι, καὶ κοινοὺς ὑφ' ἁπάντων ἄγεσθαι δεσπότας. αὐτὸ γὰρ τὸ νῦν γιγνόμενον τίνος εἰς μαρτυρίαν οὐκ ἄμεινον; λόγος εἰς εὐφημίαν κοινὸς μὲν ἀμφοῖν προβληθεὶς, κοινὸς δ' ἀμφοῖν ἐργασθείς. ὡς οὐκ ὂν σφαλερὸν εἴ τις ἀμφοτέρους ἐξ ἴσης θαυμάσειε. μᾶλλον δ', ὡς οὐχ ὅσιον ὄν, εἰ μή τις ἀμφοτέρους θαυμάσειεν ἐξίσης. ἆρ' οὖν, αὐτοὶ μὲν ἀντὶ τοῦ φθονεῖν ταῖς ἀλλήλων εὐπραξίαις, ἀλλήλους δορυφοροῦσιν, οἷς δὲ δυνάμεις ἐνεχείρισαν [76], ὑπὸ τούτων εἰς κινδύνους κατέστησαν, οἷα τὰ πρόσθεν λέγεται συμπεσεῖν πολλάκις, τῶν μὲν μεγέθει χρημάτων, τῶν δὲ ταῖς στρατηγίαις εἰς ἐπανάστασιν χρησαμένων [77]. ἀλλὰ καὶ τοῦτο τῶν παρόντων ἐξαίρετον. οὐδεὶς γάρ ἐστιν, ὅστις οὐκ ἂν δέξαιτο τεθνάναι πρότερον, ἢ περὶ τὸν πιστεύσαντα γενέσθαι πονηρός. οὐδεὶς δὲ, ὅστις οὐκ ἂν ἕλοιτο καταποντίσαι τὰ ὄντα πρότερον, ἢ νεωτέρων πραγμάτων χορηγίαν ποιήσασθαι. καίτοι πρότερον μὲν οἱ βοηθέντες ἐπὶ χρήμασι τῶν νῦν μέσως ἐχόντων εἰς εὐπορίαν καταδεέστερον ἐπλούτουν. νῦν δὲ οἱ μέσως ἔχοντες τῶν πρότερον βασιλέων ἀφθονώτερον διάγουσιν. ἀλλ' ὅμως οὐκ ἐκφέρει πρὸς θρασύτητα τὴν γνώμην τὸ τῆς περιου-

[74] ἀλλήλους] sic Bav. et margo Mor. cuius textum dat ἀλλήλοις.

[75] βασιλέων] num βασιλειῶν. *imperiorum.*

[76] ἐνεχείρισαν] sic ♀ et Bav. ἐνεχείρησαν Morell.

[77] χρησαμένων] κεχρημένων margo Bav.

περιεσίας ὑπέρογκον. τί ποτ' ὖν αἴτιον τῆς τε προτέρας ἀγκωμοσύνης καὶ τῆς νῦν εὐγνωμοσύνης; ὅτι τότε μὲν τὸ τῦ δημοσθένες συνέβαινε, καὶ μείζων ἦν ὁ τῦ μέλλοντος φόβος τῆς παρέσης χάριτος, καὶ τὰς δόσεις αἱ δημεύσεις κατελάμβανον. ἐῴκει δὴ τὸ γιγνόμενον εὐρίπε ςροφαῖς. εἰς γὰρ τὸν δεδωκότα τὸ δῶρον ἐπανήρχετο μετὰ τῦ προςείψασθαι τῷ λαβόντι συμφοράν. ὅκεν εἴα τῦ μέλλοντος τὸ δέος ἠρεμεῖν τὸν δεξάμενον. ἀλλὰ μία σωτηρίας ἐλπὶς ὑπέκειτο, τὸν δεδωκότα διαφθεῖραι. νῦν δέ γε πολὺς μὲν ἐκ βασιλέων πλῦτος εἰς τὲς ὑπηκόες μεταῤῥεῖ. πανταχῦ δὲ τὸ βέβαιον τῇ φιλοτιμίᾳ συνέζευκται, καὶ τοῖς λαμβάνεσιν ἐ μείζων ἡδονὴ τῦ λαβεῖν ἢ τῦ μετ' ἀσφαλείας ἔχειν. ἕτερον δέ γε πολὺ [78] τέτε σεμνότερον, καὶ τὸ κέρδος εἰς ἅπαντας ἐκτεῖνον. εἰ γάρ τις ἔροιτο ὁντινῦν, τί μάλιςα βαρύτατον ἀνθρώποις τῶν εἰωθότων λυπεῖν ἐν αἰχμαλώτῳ τύχῃ, εὐθὺς ἂν ἐδὲν περισκεψάμενος εἴποι τὴν τῶν γυναικῶν αἰσχύνην. τῦτο τοίνυν ἐν μὲν ταῖς ἀνωτέρω βασιλείαις ἐκ ἀπετέτραπτο, ἀλλ' ὥσπερ τὲς φόρες ἐκλέγειν ἐπὶ τοῖς νενομισμένοις ἐτέτακτο, ἕτω καὶ τὰ τῆς ἁρπαγῆς τῶν γυναικῶν εἰς ἔθος ἀφῖκτο, καὶ οἱ τὲς πολεμίες ἀνείργοντες τῷ τῆς ἐλευθερίας σχήματι τὰς τῶν ἀνδραποδισμῶν συμφορὰς ἀνεμίγνυσαν, ἐδὲν ἀπεοικότες κυνῶν, γενναίων μὲν πρὸς τὲς λύκες, ὠμῶν δὲ πρὸς τὰ ποίμνια. ἀλλὰ νῦν ἅπας μὲν φόβος τῶν γάμων ἀπελήλαται [79], ἀσφάλεια δὲ τὰς τῶν γενῶν διαδοχὰς μετ' εὐθυμίας [80] παραπέμπει, σωφροσύνη δὲ τρόπων ἐχ ἡττᾶται τυραννικῆς ἀνάγκης. γυναικὸς δὲ ὥρᾳ [81] ἐνευτυχεῖν [82] ἀκίνδυνον. εὐνὴ δὲ πᾶσα καθ' ἅπασαν γῆν

[78] πολὺ] πολλῶν margo Bav. voluit πολλῷ dare.

[79] ἀπελήλαται] ἀπελήλακται Bav.

[80] μετ' εὐθυμίας] sic Bav. πρὸς εὐθ. Morell.

[81] ὥρᾳ] sic dedi de meo. In libris est ὥραν.

[82] ἐνευτυχεῖν] composui marte meo hanc lectionem e duabus, quarum altera est in Bav. εὐτυχεῖν, altera ἐντυχεῖν in Mor.

γῆν καὶ θάλατταν, τὸ τούτων μέρος, ἀνύβριστος. τῶν τοίνυν γεωργούντων τοῖς ἀδικουμένοις, καὶ μικρὰ μὲν ἢ φαῦλα κεκτημένοις, πολλὰ δὲ φέρειν ἠναγκασμένοις, καὶ τούτου συμβεβηκότος παρὰ τὴν ἀμετρίαν τῶν πρὸ τοῦ τὴν χώραν ἀναμετρεῖσθαι ταχθέντων, καὶ πολλῆς ἀπορίας οὔσης, τῆς μὲν συντελείας κατεπειγούσης, τῆς δὲ γῆς οὐκ ἀποχρώσης. καὶ ταύταις ταῖς συμφοραῖς ἐπήμυναν, λογιστῶν δευτέρων ἀκριβείᾳ, τὴν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν βλάβην λύσαντες. καὶ τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν γεωργῶν, ἢ περιλαμβάνειν ἀριθμῷ τὰ τῶν εὖ πεπονθότων ἔθνη. ὅλως γὰρ ταῖς ἁπάντων ἁπανταχόθεν ἱκετείαις ἀνέῳκται τὰ βασίλεια, καὶ οὔτε γένος, οὔθ' ἡλικίας μέτρον, οὔτε τύχης ἀξίωμα πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς φιλανθρωπίας διακέκριται ἀλλ' ἐφ' ὑψηλοῦ καθήμενοι πᾶσιν ὁμοίως κηρύττουσι θαῤῥεῖν, ὡς οὔτε νεότης, οὔτε γῆρας, οὔτε πενίας εὐκαταφρόνητον σχῆμα τῆς κοινῆς ἐπικουρίας ἀποκεκλείσεται, οὐδὲ λυμανεῖται τὸ δίκαιον οὔτε δικαστὴς δυσμενὴς, οὔτε ἀντίδικος ἰσχυρός. ἀλλὰ πρόχειρον εἰπόντι τὴν συμφορὰν, τὸν ἔλεον ἐπισπάσασθαι. ἐν τούτῳ δὴ τῷ μέρει γενόμενος ὑπερηγάσθην, ὅτι τὴν φιλανθρωπίαν ἔννομον πρυτανεύειν [83] ἠξίωσαν, καὶ οὔτε τοὺς ἀδικουμένους περιεῖδον, καθάπαξ ἀπειπόντες μὴ δεῖσθαι, οὔτε τοῖς ἐξαπατᾷν τολμῶσι [84] συνέπραξαν, πάντα ἐφεξῆς πιστεύσαντες. ἀλλ' ἐπειδὴ τοὺς μὲν ᾔδεσαν παρὰ τὴν ἀσθένειαν ἔλαττον ἔχοντας, τοὺς δ' ° ἐπὶ παρακρούσει [85] ταῖς ἱκετείαις χρησομένους, ἵνα τοὺς μὲν [86] ἀνταγωνιάσωσι

τῇ

[83] ἔννομον πρυτανεύειν] clementiam dispensare per viam legum et iuris forensis, hoc est, vt nemini gratia indulgeretur, nisi cui processus iuris ordinarius eam adiudicasset.

[84] ἐξαπατᾷν τολμῶσι] qui falso et per fraudem quererentur vt factam sibi iniuriam, et miserabiliter lamentaretur, quae facta non esset.

[85] τοὺς δ' ἐπὶ παρακρούσει] sic dedi de meo, pro τοὺς δὲ τῇ παρακρ. quod est in libris. imposturae ergo, quo fucum facerent.

[86] τοὺς μὲν] secundum ordinariam loquendi et construendi

τῇ βοηθείᾳ, τῶν δὲ τὴν ἀπάτην φυλάξοντας, τὴν τῶν νόμων ἰσχὺν τῇ φιλανθρωπίᾳ συνῆψαν [87], κώλυμα τοῦτο ταῖς παραγωγαῖς ἀνευρόντες. καὶ συμβαίνει δὴ πανταχῇ μὲν τοὺς βασιλεῖς ταῖς ἱκετείαις ἐπινεύειν, μηδεμῇ δὲ τῶν θεσμῶν τὴν ἀκρίβειαν ὑπὸ τῆς φιλανθρωπίας βλάπτεσθαι. ἀπὸ τῆς αὐτῆς δὴ γνώμης καὶ τὴν τῶν ἀμφισβητημάτων διάγνωσιν εἰς τοὺς ὑπάρχους ἀπώσαντο. σκοπούμενοι γὰρ εὕρισκον νόμων μὲν ἰσχὺν ἡττωμένην βασιλικῆς ἐξουσίας. ψυχὴν δὲ βασιλείας εἴκουσαν ὄψει δακρύων. ἔδεισαν οὖν μὴ πρὸς τὰς ἀντιβολήσεις καὶ τοὺς ὀδυρμοὺς ἐπικλασθέντες, φιλανθρωπότερα πλέον ἢ νομιμώτερα [88] κρίνωσι. καίτοι τί μεῖζον ἢ τὸ κυρίους μὲν εἶναι τῶν νόμων αὐτούς, τοὺς νόμους δὲ αὐτῶν κυριωτέρους ποιεῖσθαι; ἄρχοντας τοίνυν τοὺς εἰς τὰς πόλεις ἐκπεμπομένους οἱ μὲν ἔμπροσθεν βασιλεῖς τοὺς φονικωτάτους ἀρχικωτάτους ἐνόμιζον. ὥστε οὐκ ἦν ἐνδοξότερον πολεμίων [89] πλείονας ἢ τῶν ἀρχομένων διαφθεῖραι. νῦν δὲ τῷ μὲν ξίφει τὸ σχῆμα ἐκπληροῦται [90]. τῆς δὲ βασιλικῆς πραότητος ἐν ταῖς τῶν ὑπάρχων ψυχαῖς εἰκόνες ἐκλάμπουσι. δεῖ δὲ οὐδὲν ἀνάγκης καὶ φόνων εἰς τὸ γενέσθαι τὰ δέοντα, ἀλλ᾽ ἀρκεῖ φράσαι τὸν ἐφεστηκότα, καὶ κατὰ πόδας τὸ τέλος. ἀεὶ δὲ τοὺς προτέρους ὑπάρχους ἀναπαύοντες ἐν τῷ μέρει, δευτέρους ἑτέρους πρὸς τὰς διοικήσεις ἄγουσι. καὶ πάνυ γε εἰκότως. εἴτε γὰρ ἐπίπονόν τι τὸ χρῆμα τῆς ἀρχῆς, οὐκ ἀξιοῦσι διηνεκεῖ φορτίῳ τοὺς αὐτοὺς ἐπιτρίβεσθαι.

di rationem deberet hoc redire ad τὰς παρὰ τὴν ἀσθένειαν ἔλαττον ἔχοντας. verum sententia repugnat, postulans hoc ad τοὺς ἀδικοῦντας referri. Verum de his nihil commemoratum est paulo ante. Ergone sic leg. est. τοὺς μὲν ἀδικοῦντας ἀντανιάσωσι τῶν ἀδικουμένων τῇ βοηθείᾳ, vt iniuriarum auctores in vicem cruciarent auxilio ferendo hominibus, iniurias illas passis.

87 συνῆψαν] προσῆψαν Bav. et margo Morell.

88 νομιμώτερα] sic Bav. νομικώτερα Morell.

89 πολεμίων] malim cum articulo, τῶν πολ. ob insequens τῶν ἀρχομένων.

90 ἐκπληροῦται] simplex πληροῦται dat Bav.

βεσθαι. εἴ τε τινὸς εὐδαιμονίας μετέχον, πολλοὺς εἰς μετουσίαν τῆς εὐδαιμονίας καλοῦσιν. ἔτι τοίνυν κἀκεῖνο κατιδόντες, ὅτι πεφύκασιν αἱ μὲν τιμαὶ χρηστοὺς ποιεῖν, αἱ δὲ τιμωρίαι τοὺς πονηροὺς κολάζειν, τοὺς μὲν περὶ τὰς τιμωρίας διατρίψαντας οὐ κωλύειν ἡγήσαντο γενέσθαι πονηρίαν, ἀλλὰ τὴν ἀεὶ γιγνομένην ἐκκόπτειν, καὶ τὸ πραττόμενον ἐοικέναι ταῖς τῆς ὕδρας ἐκτομαῖς, αὐτοὶ δὲ ταῖς εὐποιίαις τὰς ἁπάντων προκατέχοντες γνώμας μᾶλλον ἔπραξαν ὅπως χρήσωνται βελτίστοις, ἢ ὅπως ἀδικοῦντας κολάσωσι. τοσαύτης οὖν ἀρετῆς ἐν μέσῳ προκειμένης, τί χρὴ μέγιστον τῶν ἁπάντων νομίσαι; πότερον τὴν εὐγένειαν, ἢ τὴν τροφήν; καὶ πότερον τὴν δικαιοσύνην, ἢ τὴν τῶν τρόπων σωφροσύνην; καὶ πότερον τὴν πρὸς τοὺς πολεμίους ἀνδρείαν, ἢ τὴν πρὸς ἀλλήλους συμφωνίαν; καὶ πότερον τὴν πρὸς ἕκαστον φιλανθρωπίαν, ἢ τὴν ἁπανταχοῦ σύνεσιν; οἵ γε καὶ πρὸς τὰς μεγίστας τῶν πράξεων οὐκ ἐνόμισαν μαντικῇ τὴν ἐλπίδα θαῤῥύνειν. οὐ πρὸς τὸ πρόχειρον, ἐμοὶ δοκεῖν, ἀπιδόντες, ὅτι πολλάκις ἐλάττων ἀναφαίνεται τῆς τοῦ μέλλοντος εὑρέσεως, ἀλλ᾽ ὅτι, κἂν εἰ τὰ μάλιστα τὸ μέλλον ἀνιχνεύοι [91], δυοῖν ἐμπόδισμα γίγνεται, φιλοτιμίᾳ τε καὶ ἀνδρίᾳ. τούς τε γὰρ ἀποτευξομένους, εἰ προείδειεν, οὐκ ἐᾷ κρείττονα τῆς τύχης παρασχέσθαι τὴν προθυμίαν, ἀλλ᾽ εὐθὺς δειλοὺς ποιεῖ τὰ χείρω προδείξασα. οἷς τε ἀπόκειται τὰ χρηστὰ, τούτους [92] ἀφαιρεῖται τὴν ἐπ᾽ ἀνδρίᾳ δόξαν. οὐ γὰρ ἀρετῇ μᾶλλον, ἢ τῷ τῆς ἐκβάσεως προδήλῳ δοκοῦσι πεπιστευκέναι. ὅσοι δ᾽ ἂν ὁμοίως [93] ἀγνοοῦντες τὸ πέρας, ἄνδρες ἀγαθοὶ γίγνονται, καὶ κατορθοῦντες θαυμαστοὶ, καὶ σφαλέντες ἄμεμπτοι. εἰ δέ τις μέλλοι τὸν προσήκοντα λογισμὸν ὑπὲρ ἁπάντων χρήσειν, μή μοι ψιλὸν ἐξεταζέτω τῶν ἐγκωμίων τὸν ἀριθμόν,

[91] ἀνιχνεύοι] sic Bav. ἀνιχνεύει Morell.

[92] τούτους] sic Bav. τούτοις Mor.

[93] ὁμοίως] siue exitus ille secundus, siue aduersus erit.

θμόν, ἀλλ᾽ ἑκάστῳ προσαγέτω τὴν τῶν εἰργασμένων ἡλικίαν. καὶ τάχα μεῖζον ἐν τῇ νεότητι τῶν πεποιηκότων, ἢ τῷ μεγέθει τῶν πεποιημένων εὑρήσει τὸ θαῦμα. δοκεῖ δέ μοι καὶ τὸ βούλημα τοῦ τὴν οἰκουμένην συστησαμένου νῦν δὴ μάλιστα σώζεσθαι. ἐπειδὴ γὰρ ἵδρυσε μὲν τὴν γῆν, ἔχεε δὲ τὴν θάλατταν, ποταμοὺς δὲ προήγαγεν, ἔδειξε δὲ νήσων περίῤῥυτον θέσιν,. πάντα μὲν εἰς τὸ δημιουργηθὲν ἐγκατέθετο σπέρματα καὶ βοσκήματα, καὶ ὅλως ὁπόσων ἔμελλεν ἀνθρωπεία δεήσεσθαι φύσις. οὐ μέντοι πάντα γε πᾶσιν ἔνειμε μέρεσιν, ἀλλὰ διῄρει τὰ δῶρα κατὰ τοὺς χώρους εἰς κοινωνίαν τοὺς ἀνθρώπους ἄγων τῇ παρ᾽ ἀλλήλων χρείᾳ, καὶ φαίνει δὴ τὰς ἐμπορίας, ὅπως τῶν παρ᾽ ἐνίοις φυομένων κοινὴν εἰς ἅπαντας ἐξενέγκῃ τὴν ἀπόλαυσιν. τοῦτο τοίνυν τὸ[94] φιλάνθρωπον βούλευμα καὶ σωτήριον πρότερον μὲν ἀνῄρητο καὶ διέφθαρτο, καὶ τὸ τῆς ἐπιμιξίας ἐν ἴσῳ τοῖς φόνοις ἀπείρητο. ὁ δὲ ἀλοὺς[95] κατεκρημνίζετο. ἐῴκει δὴ σχήματι διατετμημένῳ τὸ σχῆμα τῆς γῆς. ἀλλὰ νῦν συνῆλθε μὲν καὶ συνῆπται τὸ τέως διῃρημένον, κεκόμισται δὲ τὴν οἰκείαν τάξιν τὸ τέως διεσπασμένον. μία μὲν ἤπειρος, μία δὲ θάλαττα, κοιναὶ δὲ αἱ νῆσοι. ἀνεῳγμένοι λιμένες. ἀναπεπταμέναι πύλαι[96]. ὁλκάδες δὲ πανταχοῖ[97] τὰ πανταχόθεν κομίζουσαι στενοχωροῦσι τοὺς ὅρμους. πανήγυρις δὲ κοινὴ διὰ πάσης μικροῦ τῆς ὑφ᾽ ἡλίῳ τέταται, τῶν μὲν καθ᾽ ἱστορίαν, τῶν δὲ κατ᾽ ἄλλας προφάσεις, τῶν μὲν[98] πελάγη περαιουμένων, τῶν δὲ δι᾽ ἠπείρου θεόντων, καὶ οὔτε τῶν νείλου θαυμάτων οἱ τὴν ἑσπέραν οἰκοῦντες ἀθέατοι. τῶν τ᾽ ἐπὶ τῆς ἑσπέρας καλῶν οἱ νείλῳ προσοικοῦν-

[94] τοίνυν τὸ] sic Bav. omittens γε, quod Morellus interposuit.

[95] ἀλοὺς] peregrinus deprehensus in solo peregrino.

[96] πύλαι] angusti meatus per montes, claustra montium et totarum regionum, vt Thermopylae, vt pylae Caspiae etc.

[97] πανταχοῖ] sic Bav. πανταχῇ Morell.

[98] τῶν μὲν] sic Bav. sine καὶ, quod Morell. praeponit.

οἰκοῦντες οὐκ ἄπειροι. Φοίνικες δ' ἐν σικελικοῖς ὅρμοις, σικελιῶται δὲ πάλιν ἐν Φοινίκων λιμέσιν. ἀνεῖται δὲ ἡ τῆς ἀθηνᾶς πόλις τοῖς λόγων ἐμπόροις, ἀνεῖται δὲ τὸ Βιθυνῶν ἔθνος τοῖς ὁτιοῦν ἐπιθυμοῦσι λαβεῖν [99]. καὶ τί δεῖ σμικρολογεῖσθαι καθ' ἕκαστον, ἀλλ' οὐχὶ μίαν εἰς ἅπαντα φωνὴν ἀφεῖναι, ὅτι νῦν τὰ σωφρονοῦντα τῆς οἰκουμένης γένη καθάπερ ἐν χορῷ μίαν ἁρμονίαν ἐντειναμένα [100] συνᾴδει, δύο κορυφαίων ἐνδιδόντων τὸ μέλος. οἱ μὲν οὖν ἔμπροσθεν παυόμενοι τῶν λόγων ἐπιεικῶς ηὔχοντο πλειόνων ἀγαθῶν τυχεῖν. καί μοι δοκοῦσιν εἰκός τι πεπονθέναι. πλειόνων γὰρ ἐδέοντο μᾶλλον, ἢ τετυχήκεσαν. νῦν δ' οὐδὲν αἰτῆσαι πάρεστιν, ὃ μὴ πάλαι πάρεστιν ἡ πεῖρα. ὥστε καὶ τοῦτ' ἂν εἴη τῶν βασιλέων ἐξαίρετον, ὅτι μηδὲν ἡμῖν κατέλιπον, ὃ ζητήσομεν.

99 λαβεῖν] scil. τῶν λόγων.
100 ἐντειναμένα] sic ♀ et Bav. ἐκτεν. Morell.

LXI.

ΜΟΝΩΙΔΙΑ ΕΠΙ ΤΩΙ ΕΝ ΔΑΦΝΗΙ ΝΕΩΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΑΝΑΛΩΘΕΝΤΙ ΠΥΡΙ. ΩΣ ΦΑΣΙ ΔΕ ΚΕΡΑΥΝΩΙ.

Ἄνδρες, ὧν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀχλὺς κατακέχυται, ὥσπερ νῦν καὶ τοῖς ἐμοῖς, μήτε καλὴν, μήτε μεγάλην καλῶμέν ἔτι [1] τήνδε τὴν πόλιν. ὁ μὲν δὴ πέρσης ἐφ' ἡμᾶς

1 καλῶμεν ἔτι] sic Bav. invertit Morell.

ἡμᾶς στρατὸν ἀγαγὼν, ᾤετο βέλτιον εἶναι σεσῶσθαι τὸν νεὼν, καὶ τὸ κάλλος τοῦ ἀγάλματος ἐκράτει θυμοῦ βαρβαρικοῦ. νῦν δὲ, ἥλιε, καὶ γῆ, τίς ἢ πόθεν ὁ πόλεμος οὗτος, ὃς οὐχ ὁπλιτῶν, οὐδ᾽ ἱππέων, οὔτε ψιλῶν τινῶν δεηθεὶς, μικρῷ σπινθῆρι πάντα ἀνάλωσε; καὶ δὴ τὸν νεὼν ἡμῖν ὁ μὲν πολὺς ἐκεῖνος κατακλυσμὸς οὐ παρέσυρεν, ἐν αἰθρίᾳ δὲ, καὶ τῆς νεφέλης παρελθούσης, κατενήνεκται. εἶτα διψώντων μέν σοι τῶν βωμῶν αἵματος, ἔμενες, ἄπολλον, φρουρὸς ἀκριβὴς τῆς δάφνης, καὶ ῥαθυμούμενος, ἐστὶ δὲ ὅποι καὶ προπηλακιζόμενος, περικοπτόμενός τε τὸν ἔξω κόσμον, ἠνείχου. νῦν δὲ μετὰ πολλὰ μὲν πρόβατα, πολλὰς δὲ βοῦς, στόμα βασιλέως ὅσιον τῷ ποδὶ δεξάμενος, ἰδὼν, ὃν προὔλεγες, ὀφθεὶς ὑπὸ τοῦ μεμηνυμένου, πονηροῦ γειτονήματος [2] ἀπαλλαγεὶς, νεκροῦ τινος ἐνοχλοῦντος ἐγγύθεν, ἐκ μέσης τῆς θεραπείας ἀποπεπήδηκας. πόθεν ἔτι φιλοτιμησόμεθα [3] πρὸς ἄνδρας ἱερῶν μεμνημένους [4] καὶ ἀγαλμάτων. οἵαν, ὦ Ζεῦ, γνώμης καμνούσης ἀφῃρέθημεν ἀνάπαυλαν. ὡς καθαρὸν μὲν θορύβων ἡ δάφνη χωρίον, καθαρώτερον δὲ ὁ νεὼς, οἷον λιμένος ἐπὶ λιμένι παρ᾽ αὐτῆς πεποιημένου τῆς φύσεως. ἀκυμάντων μὲν ἀμφοῖν, πλείω δὲ τὴν ἡσυχίαν τοῦ δευτέρου παρεχομένου. τίς μὲν οὐκ ἂν αὐτόθι νόσον ἀπέδυ, τίς δ᾽ οὐκ ἂν φόβον, τίς δ᾽ οὐκ ἂν πένθος; τίς δ᾽ ἂν ἐπόθησε τὰς τῶν μακάρων νήσους; ὀλύμπια μὲν οὐ μάλα πόῤῥω, συγκαλέσει δὲ ἡ πανήγυρις τὰς πόλεις. αἱ δὲ ἥξουσι βοῦς ἄγουσαι [5] τῷ ἀπόλλωνι θυσίαν. τί δράσομεν; ποῖ καταδυσόμεθα; τίς ἡμῖν θεῶν διαστήσει τὴν γῆν; ποῖος κῆρυξ, ποία σάλπιγξ οὐχ ὑποκινήσει δάκρυα; τίς ἑορτὴν ἐρεῖ

τὰ

[2] πονηροῦ γειτονήματος] templum S. Babylae significat, ab ipso Iuliani fratre, Gallo Caesare conditum.

[3] φιλοτιμησόμεθα] in indicatiuo, per omicron. sic Bav. per ω Morell.

[4] ἱερῶν μεμνημένους] id est paganos nostros, cultui deorum adhuc deditos.

[5] ἄγουσαι] ἄγοντες Bav. qui tamen modo ante αἱ δὲ seruat, non οἱ δὲ dat.

τὰ ὀλύμπια, τȣ̃ πτώματος ἐγγύθεν ἐπεμβάλλοντος ὀδυρμόν; δὸς τόξα μοι κερȣλκὰ, φησὶν ἡ τραγῳδία. ἐγὼ δὲ λέγω, καὶ μαντικῆς τι μικρὸν, ὅπως τῇ μὲν [6] ἕλω, τοῖς δὲ τοξεύσω τὸν δράσαντα. ὦ τόλμης ἀσεβȣ̃ς; ὦ ψυχῆς μιαρᾶς; ὦ θρασείας χειρός; τιτυός τις ȣ̃τος ἕτερος, ἢ ἴδας, ὁ ἀδελφὸς λυγκέως, ȣ̓ μέγας μὲν, ὥσπερ ἐκεῖνος, ȣ̓δὲ τοξότης, ὥσπερ ȣ̃τος. ἀλλ᾽ ἓν τȣ̃τ᾽ εἰδὼς [7], κατὰ θεῶν μαίνεσθαι. τȣ̀ς μὲν ἀλωέως ἔτι διανοȣμένȣς τὰς κατὰ [8] θεῶν ἐπιβȣλὰς θανάτῳ κατέπαυσας ἄπολλον. τȣ́τῳ δὲ πόῤῥωθεν φέροντι τὸ πῦρ ȣ̓κ ἀπήντησεν οἶςος ἐπ᾽ αὐτὴν πετόμενος τὴν καρδίαν; ὦ δεξιᾶς τελχῖνος; ὦ πυρὸς ἀδίκȣ; πȣ̃ ποτε ἄρα τὸ πρῶτον ἔπεσε; τί τȣ̃ κακȣ̃ τὸ προοίμιον; ἆρα ἐξ ὀροφῆς ἀρξάμενον ἐπὶ τἄλλα πρȣ̈́βη, τὴν κεφαλὴν ἐκείνην, τὸ πρόσωπον, τὴν φιάλην, τὴν κίδαριν, τὸν ποδήρη χιτῶνα; ἥφαιςος δὲ, πυρὸς ταμίας, ȣ̓κ ἠπείλησε τῷ πυρὶ [9] λυμαινομένῳ, τὴν χάριν ὀφείλων τῷ θεῷ μηνύματος ἀρχαίȣ; ἀλλ᾽ ȣ̓δὲ ὁ ζεὺς, ὄμβρων ἡνίας ἔχων, ἀφῆκεν ὕδωρ ἐπὶ τὴν φλόγα, καὶ ταῦτα λυδῶν ποτε βασιλεῖ δυςυχήσαντι σβέσας πυράν; τί πρῶτον ἄρα πρὸς αὐτὸν εἶπεν ὁ τὸν πόλεμον ἀράμενος; πόθεν ποτὲ τὸ θράσος [10]; πῶς δ᾽ ἐφύλαξε τὴν ὁρμήν; πῶς δ᾽ ȣ̓κ ἔλυσε τὸ δόγμα, τȣ̃ θεȣ̃ τὸ κάλλος αἰδεσθείς; ἄνδρες, ἕλκομαι τὴν ψυχὴν πρὸς τὸ εἶδος τȣ̃ θεȣ̃. καί μοι πρὸ τῶν ὀμμάτων ἵςησιν ὁ λογισμὸς

[6] *τῇ μὲν*] scil. arte diuinandi, capiam, h. e. detegam, eruam et coarguam. *τοῖς δὲ*] illis vero, sagittis nempe, confodiam auctorem facinoris.

[7] *αἰδὼς*] subaudi, *ὥσπερ ἐκεῖνοι*.

8 *τὰς κατὰ*] sic Bav. sine *τῶν* quod Morell. interpositum habet; quod locum si hic habebit, post *κατὰ* debebit collocari.

[9] *ȣ̓κ ἠπείλησε τῷ πυρὶ*] non comminatus est igni, tum, cum id grassaretur; h. e. grassantem et omnia late vastantem non obiurgauit, non repressit, non cohibuit. vt Neptunus et Aeolus ventos et fluctus apud Virgilium.

[10] *θράσος*] *θάρσος* Bav. et margo Morell.

σμὸς τὸν τύπον [11], τὴν [12] ἡμερότητα τῆς μορφῆς. ἁπαλότητα δέῤῥης ἐν λίθῳ ζωστῆρα περὶ τῷ στήθει [13], συνάγοντα χιτῶνα χρυσοῦν, ὡς αὐτοῦ τὰ μὲν ἐνιζάνειν [14], τὰ δὲ ὑπανίςασθαι. τὸ δὲ ὅλον σχῆμα τίνος οὐκ ἂν ζέοντα ἐκοίμισε θυμόν; ἐῴκει γὰρ ᾄδοντι μέλος. καί πού τις αὐτοῦ καὶ ἤκουσεν, ὥς φασιν, ἐν μεσημβρίᾳ κιθαρίζοντος ὦτα εὐδαίμονα; τὸ δὲ ᾆσμα ἦν ἔπαινος τῆς γῆς. ἦ μοι φαίνεται καὶ σπένδειν ἀπὸ τῆς χρυσῆς κυάθου, ὅτι τὴν κόρην ἔκρυψε ῥαγεῖσά τε καὶ συνελθοῦσα. ἐβόα [15] μὲν ὁδοιπόρος ἀνιούσης τῆς αὐγῆς. ἐκυκᾶτο δὲ φίλη δάφνης ἔνοικος, ἱέρεια τοῦ θεοῦ. πληγαὶ [16] δὲ στέρνων καὶ οἰμωγή τις ὀξεῖα, διὰ χωρίου πολυδένδρου δραμοῦσα, πίπτει μὲν εἰς τὸ ἄστυ δεινή τε καὶ φρικώδης, ὄμμα δὲ ἄρχοντος ἄρτι * γευόμενον [17] ὕπνου πικρῷ ῥήματι τῆς εὐνῆς ἐξανέστησεν. ὁ δὲ ἐμμανὴς ἤλαυνε. πτερὰ γὰρ ἑρμοῦ ζητῶν [18], αὐτὸς μὲν ἐπὶ ζήτησιν ᾔει τῆς τοῦ κακοῦ ῥίζης; φλεγόμενος ἔνδον, οὐχ ἧττον ἢ ὁ νεώς. δοκοὶ δ' ἐφέροντο κάτω φέρουσαι πῦρ, ὅτῳ πελάσειαν, φθείρουσαι, τὸν ἀπόλλω μὲν εὐθύς, ἅτε καὶ μικρὸν διέχοντα τοῦ τέγους. ἔπειτα δὲ [19] τὰ ἄλλα κάλλη μουσῶν, οἰκιστῶν εἰκόνας, λίθων ἀστραπάς, κιόνων ὥραν. ὁ δὲ τῶν ἀνδρῶν ὅμιλος περιεστήκεσαν

[11] τὸν τύπον] τοῦ τύπου Bav. et margo Mor.

[12] τὴν abeſt a Bav.

[13] τῷ στήθει] τὸ στῆθος Bav.

[14] ἐνιζάνειν] id eſt συνιζάνειν. ἐν et σὺν in compoſitis inter ſe alternant.

[15] ἐβόα] aut non habemus in tegram hanc monodiam, et ſane e Chryſoſtomo ſolummodo excerpta eſt, qui non videtur totam retuliſſe, aut, vt in affectu luctus contingit, auctor conturbatius effundit animi ſui ſenſa, ſine rerum ordine et vinculis verborum ab aliorum argumento ad aliud transſiliens.

[16] πληγαὶ] ſic ♀ et Bav. πληγας Morell.

[17] γευόμενον] ſic de meo dedi, pro γευόμενος, quod eſt in libris. redit enim ad ὄμμα. lamentatio horrifica praefecti excitat oculum, modo ſomnum guſtantem.

[18] ζητῶν] videtur λαβὼν melius conuenire.

[19] ἔπειτα δὲ] poſt haec vocabula addi velim καί.

σαν ὀλοφυρόμενοι μὲν, βοηθεῖν δὲ ἀποροῦντες. ὃ καταλαμβάνει τοὺς ἀπὸ γῆς ναυαγίαν ὁρῶντας, ὧν ἡ βοήθεια δακρῦσαι τὸ γινόμενόν. ἢ πȣ μέγαν μὲν [20] ἤγειραν γόον ἐκπηδήσασαι τῶν πηγῶν αἱ νυμφαὶ, μέγαν δὲ ζεῦς ἐγγύς πȣ καθήμενος. ὁποῖον εἰκὸς ἐπὶ τιμαῖς υἱέως συγκεχυμέναις. μέγαν δὲ δαιμόνων μυρίων ὅμιλος ἐν τῷ ἄλσει διαιτωμένων. οὐδὲν ἐλάττω θρῆνον ἐκ μέσης τῆς πόλεως ἡ καλλιόπη [21], τοῦ χοροποιοῦ τῶν μουσῶν ἠδικημένου [22] τῷ πυρί. γενοῦ μοι καὶ νῦν, ἄπολλον, οἷόν σε ἐποίησεν ὁ χρύσης καταρώμενος [23] τοῖς ἀχαιοῖς, θυμοῦ τε πλήρη καὶ νυκτὶ ἐοικότα, ὅτι δή σοι τὰς θυσίας ἡμῶν ἀποδιδόντων, καὶ, ὅσον ἦν ἀπενεχθὲν [24], ἀντικαθιστάντων, προανηρπάσθη τὸ τιμώμενον [25], οἷον νυμφίου [26], πλεκομένων ἤδη στεφάνων, ἀπελθόντος.

[20] μὲν e Bav. addidi.

[21] ἡ καλλιόπη] ſcil. ἤγειρεν.

[22] ἠδικημένου] ſic Morell. ἠδικημένων Bav. quae lectio ſi ſit admittenda, debebit ſic interpungi et legi. ἡ καλλιόπη τοῦ χοροποιοῦ, naeniam tollet Calliope non minorem, quam ductor choreae ſuae, (Muſarum puta, quarum e numero erat Calliope.) τῶν μουσῶν ὁμοίως ἠδικημένων τῷ πυρί. propterea quod Muſae pariter, atque Apollo, laeſae ſint illo incendio. Ego vero acquieſco in vulgata, et alteram lectionem pro lapſu librarii habeo.

[23] καταρώμενος] ſic ♀ et Bav. καταράμενος Morell.

[24] ἀπενεχθὲν] quod de fundis, olim templo tuo conſecratis, detractum a Chriſtianis fuerat, id tibi reſtituere ſtudentibus nobis.

[25] τὸ τιμώμενον] obiectum cultus noſtri. τὸ σὸν ἕδος.

[26] οἷον νυμφίου — ἀπελθόντος] idem eſt, ac ſi dixiſſet οἷον εἰ νύμφιος πλ. ἤδη σ. ἀπῆλθεν. tanquam ſi ſponſus aliquis eo ipſo tempore, quo corollae iam ipſi confererentur, e viuis exceſſiſſet.

LXII.

ΜΟΝΩΔΙΑ ΕΠΙ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑι ΣΕΙΣΜΩι ΑΦΑΝΙΣΘΕΙΣΗι. [1]

Εἶτα ὅμηρος μὲν ἐδὲ τὴν τȣ̃ φυτȣ̃ φθορὰν ἄνευ τȣ̃ ἐλεῆσαι παρέδραμεν. ἀλλ᾽ ὥσπερ αὐτὸς ὢν ὁ φυτευσάμενος καὶ καμὼν, εἶτα ὁρῶν ἐπὶ γῆς ἐκτεταμένον, οἱονεὶ θρῆνον εἰς τὸ ἔρνος ᾄδει. ἐγὼ δὲ τῆς Νικομήδȣς πόλεως, ἐν ᾗ λόγȣς μὲν, ὃς εἶχον, ἐπηύξησα, φήμην δὲ ἣν ἐκ εἶχον, ἐπεκτησάμην. ταύτην δὲ, τὴν ἐναγχος μὲν πόλιν, νυνὶ δὲ κόνιν, σιγῇ δακρύσω [2], τȣ̃το δὴ τῶν [3] πολλῶν. ἢ καὶ λόγων αὐτῇ μεταληπτέον, ὃς ἐξέθρεψε. πάντως, εἰ καὶ αὐλητὴς [4] ἐτύγχανον ὢν, νίκας αὐτόθι πολλὰς ἀνῃρημένος ἐπ᾽ αὐλήσει, τȣ̀ς ἄλλȣς ἂν ἀφεὶς, ὅπως ἐδύναντο, ςένειν, γοερῷ μέλει τὸν θρῆνον ἐπλήρȣν. ἐξέςω δή μοι, καθάπερ παρȣ̃σι, τοῖς θεοῖς διαλεχθῆναι, καὶ εἰς εὐθύνας ἀγαγεῖν τῆς συμφορᾶς τὸν λόγον [5]. ȣ̓ σύ ποτε, ὦ πόσειδον, ἐν διὸς μετὰ

[1] Scripta est ergo. Sub A. 354. nam p. 202. 11. ait, Nicomediam nuper admodum vrbem adhuc fuisse, nunc rudera esse.

[2]] δακρύσω] sic Bav. δακρύσων Morell.

[3] δὴ τῶν] videtur τὸ interponendum.

[4] καὶ αὐλητὴς] malim κἂν αὐλ. etiamsi nil aliud quam tibicen essem. aliam nullam artem meliorem atque honestiorem tenerem.

[5] τὸν λόγον] non oratio adducitur ad rationem reddendam, sed rei accusati, qui hic sunt dii. malim igitur τῷ λόγῳ. fictione saltim tenus, vel oratione saltim tenus. nam recte dii nequeunt ad orationem reddendam citari. in ἀγαγεῖν subauditur αὐτȣ́ς.

μετὰ τῶν ἄλλων συγκαθήμενος δαιμόνων, δυσχεραίνων τὸ τεῖχος τῶν ἑλλήνων, ὃ προὐβάλοντο τῶν νεῶν ἐν ἰλίῳ, τοῦτο μέγιστον αὐτῶν κατηγόρεις, ὅτι θεῶν ἀμελήσαντες ἐβάλοντο κρηπῖδα. καὶ διὰ τοῦτό γε, εὖ ποιῶν, ἐπειδὴ ἥλω τὸ ἴλιον, ᾠήθης χρῆναι καὶ τὸ τεῖχος ἀνελεῖν. καὶ ῥαδίως τοῦτο ἔπραττες, κελεύσας εἰς αὐτὸ τοὺς ποταμοὺς ἐμβαλεῖν, οἳ ἀπὸ τῆς ἴδης ὥρμων. τί δὴ τῷ ταύτης οἰκισμῷ μεμφόμενος, παραπλήσιον βουλὴν ἐβούλευσας; οὐχ ὁ μὲν πρῶτος οἰκιστὴς [6], ἑτέρωθι πολίζειν ἐπιχειρῶν, ἀπαντικρὺ τῆς νῦν οὔσης, μᾶλλον δὲ τῆς οὐκέτ' οὔσης, ἀφ' ὑμῶν ἤρχετο τοῦ ἔργου. καὶ ἦν ἱερεῖά τε ἐπὶ βωμοῖς, καὶ περὶ τοὺς βωμοὺς [7] ὅμιλος. ὑμεῖς δὲ μετεστήσατε τὴν σπουδὴν ἐπὶ τὸν ὄχθον αἰετῷ τε καὶ δράκοντι. ὧν ὁ μὲν ἱερείων κεφαλὴν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῖς ποσὶν ἁρπάσας· ὁ δ' ἐκ γῆς ἀναδὺς μέγας τε, καὶ ὁπόσον ἡ ἰνδῶν λέγεται βόσκειν, ὁ μὲν τὸν ἀέρα τεμὼν, ὁ δὲ τὴν θάλατταν, συγκαταίρουσιν εἰς τὸν λόφον. οἱ δὲ εἵποντο, θεοῖς ἕπεσθαι χειραγωγοῖς ἡγέμενοι. τὰ δὲ ἦν ἄρα πάντα ἀπάτη. κατακλύζεται δὴ τὸ πρῶτον πολέμου κύματι [8]. ἔστω τοῦτο. καὶ γὰρ κόρινθος, ἣν ἔχες, καὶ γῆ κέκροπος, ἧς ἠράσθης. ἀφικνεῖται δεύτερος [9] οἰκιστὴς, μάλιστα δὴ βασιλέων θεοὺς ἡγεμόνας ποιούμενος. μεγέθει [10] θυσίας ὑπερβαλλόμενος κρεῖττον ὑμῶν νευσάντων, ἐπηνώρθου τὸ ἄστυ τῆς ποίας δὴ δίκην ὀλιγωρίας ὤφειλεν [11], ὥσπερ ἡ αἰτωλῶν γῆ τῆς οἰνέως [12]; καλὸν οὖν, ἢ κατὰ θεῶν τρόπον,

[6] πρῶτος οἰκιστὴς] Nicomedes.

[7] περὶ τοὺς βωμοὺς] sic Mor. περὶ τοῖς βωμοῖς Wolfenb. Ferr.

[8] πολέμου κύματι] bellum designat Scythicam innuasionem sub Valeriano Augusto c. A.C. 258. v. Zosim. l. I. p. 32. edit. Oxon. qui locus insignis est nostri commentarius.

[9] δεύτερος] sic Wolfenb. ὁ ἕτερος Ferrar. et Morell.

[10] ποιούμενος μεγέθει] videtur ὃς interponendum, et Dioclétianus designari. v. Lactantius de M. P. 7. 10.

[11] ὤφειλεν] imo vero ὦφλεν.

[12] τῆς οἰνέως] scil. ὀλιγωρίας τῶν θεῶν ὦφλε δίκην. quod e contemptu v. Iliad. IX. item infra p. 252. 18. ed. Morell.

πον. ὧν συνεφάπτεσθε ποιημάτων ἀνθρώποις, ταῦτα ταῖς ὑμετέραις χερσὶ διαχεῖν, καὶ μιμεῖσθαι τὰ παίδων ἀθύρματα, οἷς τοῦτο [13] εὕρηται, τὸ διαφθείρειν, ἃ πεποιήκασιν; ἐκεῖνο δὲ καλόν, ὦ Πόσειδαν, ὑπὲρ μὲν τῆς Ἀττικῆς, ὅπου πόλεως αὐτόθι ἰσχυούσης [14], δι' ἔριδος ἐλθεῖν πρὸς τὸ γένος [15], καὶ ἐν ἀκροπόλει τοσοῦτον ἀπεχούσῃ θαλάσσης ῥέεθρον δεῖξαι [16]. πόλεως δὲ τοσαύτης τε καὶ τοιαύτης μὴ ὅπως ἔρωτα λαβεῖν, ἀλλὰ καὶ ὑποσπάσαι τὸ βάθρον. τίς γὰρ ἐκείνης, μείζων μὲν οὐκ ἂν εἴποιμι, καλλίων δέ; μέτρῳ μὲν γὰρ τεττάρων [17] ἐλείπετο. τοσοῦτον ἀτιμάσασα τοῦ μεγέθους, ὅσον ἔμελλε λυπήσειν τῶν οἰκητόρων τοὺς πόδας [18]. εἰς δὲ κάλλους λόγον [19] τὰς μὲν ἀπέλειπε, ταῖς δὲ ἐξισοῦτο, πάντως δὲ οὐκ ἐκρατεῖτο, δεχομένη μὲν ταῖς ἀγκάλαις τὴν θάλατταν, εἰσιοῦσα δ' εἰς τὴν θάλασσαν ταῖς ἄκραις, ἐπιβαίνουσα μὲν τῆς χηλῆς, ἀναβαίνουσα δ' ἐπὶ τὸν λόφον. στοῶν δύο δυάσι διειλημμένη, διηκούσαις τοῦ παντός. λάμπουσα μὲν δημοσίοις κατασκευάσμασι, τοῖς δὲ ἰδίοις συνεχής. ἐκ τῶν ὑπτίων ἐπὶ τὴν ἄκραν, οἷον κυπαρίττου κλάδοι, ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ. νάμασι διαρρεομένη. κήποις δορυφορουμένη.

[13] τὰ παίδων ἀθύρματα, οἷς τοῦτο] Morellus ſic edidit, ſuone Marte, an ex aliquo codice, haud conſtat. In Ferrar. et Wolfenbütt. ſic eſt. τὰ παίδων, οἷς ἀθύρματα τοῦτο. vnde efficio τὰ παίδων (ſcil. ἔργα, vel ἐπιτηδεύματα, puerorum inſtituta, vel mores,) οἷς ἀθυρμάτων ἓν τοῦτο εὕρηται — qui inter alia genera ludorum etiam hunc inuenerunt, vel excogitarunt ſibi, vt, quae paulo ante conſtruxiſſent, paulo poſt rurſus ipſi deſtruant.

[14] αὐτόθι ἰσχυούσης] videtur inſerendum τοσοῦτον ὅσον ὕστερον.

[15] πρὸς τὸ γένος] ſubaudi τὸ σόν, erat enim Minerua e Ioue nata, fratre Neptuni.

[16] δεῖξαι] ſic cum Morell. Wolfenbütt. ζεῦξαι Ferrar.

[17] τεττάρων] ſcil. πόλεων. quae quatuor vrbes ſunt Roma Cpſis, Alexandria, Antiochia.

[18] τὰς πόδας] quatenus verendum erat, ne pedibus incolarum aegre faceret, longitudine viae puta, ſi quibus eſſet neceſſe futurum, ab vno fine vrbis ad alterum ambulare.

[19] λόγον] ſic dedi de meo; in libris eſt λόγων.

ρουμένη. βουλευτήρια δὲ καὶ χωρία λόγων, καὶ ἱερῶν πλῆθος, καὶ λουτρῶν μεγέθη. καὶ λιμένος καιρὸν, εἶδον μέν. δηλῶσαι δ᾽ οὐκ ἂν δυναίμην. πλὴν τοσοῦτόν γε ἐρῶ, ὅτι φοιτῶντες ἐκ νικαίας ἐκεῖσε, διὰ μὲν τῆς ἄλλης ἰόντες, ὑπέρ τε τῶν δένδρων ἐποιούμεθα λόγους, καὶ τῆς γῆς, πρὸς ὅτου φορὰν ἀγαθὴ[20], οἰκείων τε πέρι, καὶ φίλων, καὶ παλαιᾶς σοφίας. παραμείψαντες[21] δὲ τῶν ὀρῶν τοὺς ἑλιγμοὺς, ἐπεὶ φανείη τὸ ἄστυ, τοῦτο δ᾽ ἐγίγνετο τῆς ἀποστάσεως ἐν πεντήκοντα σταδίοις οὔσης καὶ ἑκατόν. ὁπότ᾽ οὖν ἐκλάμψειε, περὶ μὲν τῶν ἄλλων σιγὴ ἦν. ὁ λόγος δὲ ἅπας ἡ πόλις. καὶ οὔτε κῆποι προς[22] αὐτοὺς εἷλκον αἰωρούμενοι τοῖς κλάδοις, οὐ νῶτα λῄων, οὐ θαλάττης ἐργάται. καίτοι πέφυκέ πως ὁδοιπόρων ὀφθαλμὸν ἐπισπάσασθαι θαλαττουργὸς καὶ κώπην ἀναφέρων, καὶ δίκτυον ἀφιεὶς, καὶ δι᾽ ἀγκίστρων ἐπιβουλεύων ἰχθύσιν. ἀλλ᾽ ἦν δεινοτέρα γοητεῦσαι τῆς πόλεως ἡ μορφή. καὶ τυραννεύουσα τῷ κάλλει τῶν ὀμμάτων, μίαν αὐτοῖς εἰργάζετο στάσιν[23] τὴν πρὸς αὐτήν. ἴσον δὲ τὸ πάθος τῷ τε πρῶτον ὁρῶντι, καὶ ὅστις ἐγγηρᾷ[34] τῇ πόλει. ἐδείκνυ δ᾽ ἂν οὑτοσὶ[25] τῷ πέλας ὁ μὲν βασίλειον ἐπαστράπτον τῷ κόλπῳ, ὁ δὲ θέατρον ὑπερλάμπον τῆς ὅλης. ἄλλος δὲ ἄλλας ἀλλαχόθεν ἐκπεμπομένας αὐγάς. ὃ δὲ ἐνίκα, χαλεπὸν ἦν εὑρεῖν. ὥστε ὥσπερ ἄγαλμα σεβόμενοι προσηλαύνο-

[20] ἀγαθὴ] scil. ἐστιν, vel ἐὴ. sic Wolfenb. et Ferrar. ἀγαθῆς Morell.

[21] παραμείψαντες] aut est anacoluthum, aut est nominatiuus absolutus pro genitiuo consequentiae, παραμειψάντων ἡμῶν, aut pro datiuo παραμείψασιν ἡμῖν.

[22] πρὸς] sic ♀ et Wolfenb. περὶ Ferrar. et Morell.

[23] στάσιν] vocabulum hoc hic loci non seditionem, tumultum, discordiam, sed stationem, actionem standi, significat. vrbs haec faciebat oculis vnam stationem apud se, h. e. oculos intuentium in vna se ita figebat, vt illi insistere vni viderentur, et ad aliud nil delabi posse.

[24] ἐγγηρᾷ] sic omnes mei libri. γρ. ἐνεγήρα margo Morell. quae lectio videtur praestare.

[25] οὑτοσὶ] sic libri mei. malim tamen οὕτωσὶ hoc pacto.

λαύνομεν. χωροῦντι δὲ ἐπὶ Χαλκηδόνος μεταστρέφεσθαί τε ἦν ἀνάγκη, μέχρι τὴν θέαν ἡ φύσις ἀφῃρεῖτο τῆς ὁδοῦ, καὶ [26] ἐοικέναι τοῖς ἑορτῆς πεπαυμένοις. τὴν δὴ τοιάνδε πῶς οὐ πάντα τῶν θεῶν τὸν χορὸν ἐχρῆν περιστάντα φρουρεῖν; παραγγέλλοντας ἀλλήλοις προσέχειν τὸν νοῦν ὅπως μηδενὶ γένοιτο παραδῦναι [27] κακῷ. νῦν δὲ οἱ μὲν ἐπέθεντο, οἱ δὲ ὑπεχώρησαν, ἤμυνε δ᾽ οὐδείς. καὶ ταῦτα πάντα, ἃ διῆλθον, ἦν ποτε. νῦν δ᾽ οὐκ ἔστιν. ὦ δαίμονος; οἷον τῆς οἰκουμένης ἀπήνεγκε βόστρυχον. ὡς ἐξετύφλωσέ γε τὴν ἑτέραν ἤπειρον, γενναῖον ἐκκόψας ὀφθαλμόν. ὡς δεινὴν κατέχεε τῆς ἀσίας ἀμορφίαν, οἷον ἄλσους τὸ μήκιστον ἐκτεμὼν, ἢ οἷον μορφῆς τῆς καλλίστης ῥῖνα περιτεμών. ὦ σεισμῶν ἀδικώτατε, τί τοῦτο ἔδρας; ὦ πόλεως ἀπελθούσης. ὦ προσηγορίας εἰκῆ μενούσης; ὦ διὰ γῆς καὶ θαλάττης ἀλγηδόνος δραμούσης; ὦ φήμης, ἣ πάσης μὲν ἡλικίας, πάσης δὲ τύχης ἔσεισε τὴν καρδίαν; τίς οὕτω λίθινος, τίς ἀδαμάντινος, ὅτῳ μὴ τὴν ψυχὴν ἔτρωσεν ὁ λόγος; τίς οὕτω κρείττων δακρύων, ὃς οὐκ ἔπεσεν εἰς δάκρυα; ὦ παθήματος μυρία κάλλη τῆς πόλεως εἰς ἓν χρῶμα κεράσαντος; ὦ δυστυχοῦς ἀκτῖνος, οἵαν μὲν προσέβαλλε τὴν πόλιν ἀναχοῦσα, οἵαν δ᾽ ἀφεῖσα κατέδυ; μικρὸν μὲν ἀπεῖχεν ἡμέρα περὶ πλήθουσαν ἀγορὰν εἶναι. θεοὶ δὲ φύλακες τῆς πόλεως τοὺς νεὼς ἐξελελοίπεσαν. ἡ δὲ ἐφέρετο καθάπερ ναῦς ἐρήμη. τῆς τριαίνης δὲ ὁ δεσπότης κινεῖ μὲν τὴν γῆν, κυκᾷ δὲ τὴν θάλατταν, καὶ αἰρίζαι τῇ πόλει οὐκέτι ἐπεπήγεσαν, ἀλλὰ τοῖχοί τε τοίχοις προσέπιπτον κίονές τε κίοσιν, ὀροφαί τε κατέρρεον, θεμέλιοί τε ἐξεπήδων, καὶ πάντα ἐτα-

[26] καὶ] subaudi a communi, *necesse erat*, ἦν ἀνάγκη, *eo loci deuenire, vt similis esset viator iis, qui festi diei finem obierunt*, h. e. aegre ferre iucundi spectaculi sublationem.

[27] παραδῦναι] sic libri. ego vero nullus dubito, leg. esse παραδῦναι. *irrepere*. vt nullum malum clam irrepere posset. γένοιτο idem h. l. est, atque ἐγγένοιτο vt nulli malo datum esset furtim subire.

ἐταράττετο. ἀνεφαίνετο μὲν τὸ κρυπτόμενον. τὸ φαινόμενον δὲ ἀπεκρύπτετο. σχήματα δὲ ἐκεῖνα καὶ ἄρθρα καὶ τὸ διὰ τῶν μερῶν συμπληρούμενον εἶδος, πάντα ἡ προσβολὴ πρὸς μίαν ἀνεμίγνυ σύγχυσιν. οἱ δὲ ἄνθρωποι πρὸς ἔργοις ὄντες ἐβάλλοντο κοινοῖς τε καὶ ἰδίοις οἰκοδομήμασιν. ἐπὶ μὲν τῷ λιμένι φόνος ἐγίνετο πολύς τε καὶ ἀγαθῶν, περὶ τὸν ἄρχοντα δὴ τῶν λογάδων ἠθροισμένων. θέατρον δὲ ἀποῤῥαγὲν ὅσον ἐπεῖχε κατήνεγκε. τὸ δ᾽ ἀεὶ καταφεῦγον εἰς τὸ οὔπω πεπτωκὸς ἐπειδὰν εἴσω γένοιτο, κατεχώννυτο. θάλαττα δὲ βιασθεῖσα τῆς γῆς ἐπέλαβε. πῦρ δὲ ὁπόσον ἦν ἑκασταχοῦ λαβόμενον τῆς ξυλώσεως προσέθηκεν ἐμπρησμὸν τῷ σεισμῷ καὶ ἄνεμός τις, ὥς φασιν, ἔτρεφε τὴν φλόγα. καὶ νῦν ἡ πολλὴ πόλις κολωνὸς πολύς. οἱ δὲ διαδύντες, ὀλίγοι δέ τινες, μετὰ τραυμάτων ἀλῶνται. ἥλιε, πάντα ὁρῶν, τίς ποτε ἐγένου. καὶ ταῦτα [28] ὁρῶν; πῶς οὐ κατέσχες πόλιν τοσαύτην ἐξιοῦσαν τῆς γῆς; ἀλλ᾽ ὑπὲρ μὲν βοῶν, ὧν ἥψαντο ναῦται πεινῶντες, πάντα ποιεῖς, καὶ ἀπειλεῖς τοῖς ἐν οὐρανῷ, δώσειν σαυτὸν τῷ πλούτωνι. τὴν δὲ τῆς γῆς ἀγλαΐαν, πολλῶν μὲν βασιλέων πόνον, μακροῦ δὲ πόνου τέχνημα, μεθ᾽ ἡμέραν [29] ἁρπαζομένην οὐκ ᾤκτειρας, ὦ καλλίστη πόλεων, ὡς ὀπίσω γε λόφῳ παρεδόθης τὸ πρῶτον, πονηρῷ τε καὶ πονηρὸν ἵππον μεμιμημένῳ, καλὸν ἱππέα τῶν νώτων ἐκκεκρουκότι; ποῦ νῦν στενωποί; ποῦ στοαί; ποῦ δρόμοι; ποῦ κρῆναι; ποῦ δ᾽ ἀγοραί; ποῦ μουσεῖα; ποῦ τεμένη; ποῦ δ᾽ ὄλβος ἐκεῖνος; ποῦ νεότης; ποῦ γῆρας; ποῦ λουτρὰ χαρίτων καὶ νυμφῶν αὐτῶν; ὧν τὸ μέγιστον ὁμώνυμον. βασιλεῖ τῷ ἐκπονήσαντι [30] πόλεως ὅλης

[28] καὶ ταῦτα] etiam haec cernens, qui tot alia cernis horrenda et nefanda.

[29] μεθ᾽ ἡμέραν est intra vnum diem, nitor ille adhuc ante istum diem supererat, post illum diem nullus erat. formata haec est dictio ad illam Aeschinis, vbi de Thebarum vrbe ait, μεθ᾽ ἡμέραν μίαν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀνήρπασται, p. 72. 32. ed. H. Steph.

[30] βασιλεῖ τῷ ἐκπονήσαντι] Diocletiano ni fallor.

ὅλης ἀντάξιον. ποῦ νῦν βουλή; ποῦ δῆμος; ποῦ γυναῖκες; ποῦ παῖδες; ποῦ βασίλειον; ποῦ δ' ἱππόδρομος Βαβυλωνίων τειχῶν ἰσχυρότερος. οὐδὲν ἄσυλον. οὐδὲν ἀνάλωτον. πάντα εἴσω τῆς συμφορᾶς. ὦ πλήθη ναμάτων ποῦ ῥεῖτε νῦν; ἐπὶ ποίας οἰκίας; ἐπὶ ποίας κρήνας; ἀπερρώγασι μὲν ὀχετοὶ καὶ πολυσχιδεῖς τῶν ὑδάτων ὁδοί. φέρεται δὲ τῶν πηγῶν ἡ χορηγία κατὰ τὸ εἶκον, χαράδρας τε ἐργαζόμενον καὶ ἐν τοῖς κοίλοις λιμνάζον. ἀρύεται δὲ οὐδεὶς, οὔτε πίνει, οὔτε ἄνθρωπος, οὔτε ὄρνιθες. καὶ γὰρ τούτοις φοβερὸν τὸ πῦρ, ὃ διὰ πάσης κάτωθεν ἕρπον, ᾗ ἂν ἐνδιδῷ τὰ ἄνω, πρὸς τὸν ἀέρα τοξεύει. τὴν δὲ δὴ πολυάνθρωπον ἔχει μεθ' ἡμέραν μὲν οὐδεὶς, νυκτὸς δὲ δῆμος εἰδώλων. ἅ [31] μοι δοκεῖ στενοχωρίαν τοῖς ὑπὸ γῆν ποιήσειν, ἐπειδὰν περάσῃ τὸν ἀχέροντα. λήμνια μὲν οὖν ὑμνεῖτο κακὰ καὶ ἰλιὰς κακῶν. στήσεται δὲ ἐκείνων ἡ μνήμη. τὰς δὲ ὑπερβολὰς τῶν δεινῶν ἐνθένδε ὁ βουλόμενος ἐνδείξεται. ἤδη που σεισμὸς τὸ μέν τι περιεῖλε, τοῦ δὲ ἀπέχετο. ἀλλὰ ταύτην γε ἐστόρεσεν. ἤδη τινὰς ἐστόρεσεν. ἀλλ' οὐ τοσαύτην γε ἔκλινεν. εἰ γὰρ ἢ τῶν σωμάτων ἐξῄρητο μόνων λοιμῷ κατασυρέντων, ἢ κατὰ νόμον ἔξω πανδημεὶ θυόντων [32], καὶ μὴ ἐπεπτώκει πάλαι [33], ἅπασαν οὐ χρῆν ἀπονείρασθαι. νῦν τοίνυν ἄμφω κεῖται, καὶ τὸ σχῆμα τοῦ ἄστεος εἰς τὸν τῶν οἰκητόρων ἐλύθη φόνον. ὀδυρέσθω δὴ πᾶσα μὲν νῆσος, πᾶσα δὲ ἤπει-

[31] ἃ] scil. εἴδωλα. ὃ dant Wolfenb. et Ferrar. vnde margo Morell. repetiit. videntur ὃς dare voluisse, vt ad δῆμος referatur.

[32] ἢ κατὰ νόμον ἔξω π. θυόντων] sententia haec est: aut, si necesse et fatale erat, vt incolae omnes vna perirent, cur non eiusmodi tempore locoque sunt intercepti, cum extra vrbem essent omnes, sacro fungentes, quod ex vetusto ritu patrio non intra moenia licet fieri, sed extra debet peragi; quo saltim vrbs salua mansisset.

[33] πάλαι non videtur loco suo stare, sed post νόμον esse inserendum, sic tamen, vt παλαιὸν legatur, ad hunc modum: ἢ κατὰ νόμον παλαιὸν ἔξω πανδημεὶ θυόντων, ἅπασαν —

ἤπειρος, καὶ γεωργοὶ, καὶ ναυτίλοι, καὶ κῶμαι, καὶ καλύβαι, καὶ πᾶν ὅ, τι εἰς ἀνθρώπου φύσιν συντελεῖ [34]. καὶ κατεχέτω τὴν οἰκουμένην κωκυτὸς, ὁποῖος τὴν αἴγυπτον * ἐπ' οἰχομένῳ [35] τῷ ἄπιδι. νῦν ἔδει καὶ πέτραις δοθῆναι δάκρυ [36], καὶ ὄρνισι νοῦν, εἰς συναυλίαν τοῦ πένθους. ὦ λιμένος, ὃ φεύγουσι νῆες ἀνήγοντο σπουδῇ ἀπόγεια [37] κόπτοντες. ὁ πρὶν ὁλκάδων ἔμπλεως οὐδὲ λέμβον εἰσπλέοντα δείκνυσιν. ἀλλ' ἐστὶ φοβερώτερος ἐμπόροις τοῦ τῆς σκίλλης οἰκητηρίου. ὦ δυστυχίας ὁδοιπόρων, οἱ τὴν μηνοειδῆ μὲν καὶ σκιερὰν ὁδὸν, ἣ περὶ τὸ τέλμα τοῦ κόλπου χαριέντως ἐλήλαται, ταύτην μὲν οὐκ ἴασι. ἐμβάντες δ' εἰς πλοῖον παραπλέουσι τὸν ὄχθον, ἐφ' ὃν ἠπείγοντο πρότερον, τρέμοντες ὥσπερ τὴν χάρυβδιν, τεκμαιρόμενοι τῆς θαλάττης [38] τὰ πάλαι ἑστηκότα. ὦ φιλτάτη πόλεων, σὺ μὲν κατέκλασας ἀνθρώπους τῷ πάθει. σὺ δὲ ἐξέπληξας [39] τῷ πτώματι καὶ γένος ἅπαν ἐν ἱκετηρίοις κάθηται, δοκοῦντες τῶν ὅλων καταχεκρίσθαι τελευτήν. μὴ γὰρ ἂν ἔτι μηδενὸς εἶναι φειδὼ μετὰ τὸ κάλλιστον. τίς ἄν με πτερώσας ἐκεῖσε κομίσειε [40]; τίς ἂν ἐπὶ τῆς ἄκρας στήσειε, πικρὸν μὲν ἰδεῖν, ἔχει δέ τινα παραμυθίαν ἐραστῇ, παιδικοῖς περιχυθῆναι κειμένοις.

34 συντελεῖ] τελεῖ simplex Ferrar. et Wolfenb.

35 ἐπ' οἰχομένῳ] ob mortem *Apidis*, sic, duobus vocabulis, dedi de meo. in libris est vno vocabulo ἀποιχομένῳ.

36 δάκρυ] sic Ferr. et Wolfenb. δάκρυα Morell.

37 ἀπόγεια] malim cum articulo τἀπόγεια.

38 τῆς θαλάττης] praeponendum videtur ἐκ — qui prospicientes e mari in terram continentem aedificiorum olim aliquando stantium, sedes oculis et manu designabant et notabant.

39 aut post ἐξέπληξας aut post τῷ πτώματι deesse videtur τοὺς κάτω. manes inferos terrore consternasti a fremitu tantae ruinae.

40 verba τίς ἄν με πτερώσας ἐκεῖσε κομίσειε desunt Ferrar. et Wolfenb.

LXIII.

LXIII.

ΠΡΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΝ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΟΡΧΗΣΤΩΝ. [1]

Οἶδα μὲν [2], ὅτι καὶ τῶν φίλων τοῖς σεμνοτέροις, καὶ πᾶσιν, ὅσοι πρὸς ἡμᾶς οὐχ ἡδέως ἔχουσι, τοῖς μὲν * ἐνθυμεῖσθαι [3], τοῖς δὲ αἰσχύνεσθαι δώσομεν [4], εἰ πράγματι [5] οὐκ οἶδ᾽ ὅπως χείρω δόξαν λαβόντι συναγορεύειν ὑποσταίημεν. ἀλλ᾽ εἰ μὲν μὴ πολλὰ πολλάκις ἐν τῷ βίῳ, καὶ τῶν ἀμεινόνων, καὶ τῶν οὐ τοιούτων, τῆς οὐ προσηκούσης τυχόντα φήμης, τὰ μὲν ἐνομίσθη φαῦλα, τῆς κρείττονος ὄντα μερίδος· τὰ δὲ καταφρονούμενα [6] ἂν δικαίως, πρὸς τὸ τιμᾶσθαι μετέστη, καλῶς ἂν εἶχεν ἐπιτιμᾶν τοῖς ᾑρημένοις ἀμύνειν [7], ὧν κατηγορεῖν ἔδει. ἐπεὶ δ᾽ οὐ πανταχοῦ τὴν ὀρθὴν κρίσιν ὁρῶμεν [8] νενικηκυῖαν, οὐδὲν δεινὸν [9] λόγῳ βοηθεῖν τοῖς οὐκ ἐν δίκῃ ψεγομένοις. αὐτοῖς μὲν

[1] Ariſtides oratione quadam, hodie deperdita, ſuaſerat, vt ſaltatores Lacedaemone expellerentur. Huic oppoſita haec eſt aduerſaria, cuius ipſe Libanius meminit ep. 530. 15.

[2] οἶδα μὲν] ſic Bauar. duobus vocabulis, vno οἴδαμεν Morell.

[3] ἐνθυμεῖσθαι] ad ſeueritatem meditationis redire, et animo veluti percelli, vt ſi quis rem audiat, qua parum delectetur, aut rem ſuſcipiat grauem, arduam, plenam aleae. in Bauar. eſt εὐθυμεῖσθαι in Morell. εὐθυμεῖν.

[4] poſt δώσομεν videtur ἀφορμὴν deeſſe.

[5] πράγματι] ſaltationi hiſtrionicae et pantomimicae.

[6] τὰ δὲ καταφρονούμενα] coniunctionem δὲ quae deeſt, Morell. ex ♀ et Bauar. addidi.

[7] ἀμύνειν] ſubaudi τούτοις.

[8] ὁρῶμεν] ſic Bauar. ὁρῶ Morell.

μὲν οὖν τούτοις καὶ μάλιστα προσήκοι [10] βοηθεῖν, ὥσπερ τῶν κρινομένων τοῖς συκοφαντουμένοις. ὁ δὲ, διότι φαῦλον ἐνομίσθη, φεύγων τὸ συνειπεῖν, τὴν ἀνάγκην [11] τοῦ λέγειν αἴτιον ποιεῖται τῆς σιωπῆς. τὰ μὲν γὰρ θαυμαζόμενα τῶν ἔργων οὐδὲν ἂν δέοιτο συμμάχων, εὐτυχοῦντα [12] κατὰ τὴν δόξαν. τοῖς δὲ ἐναντίοις ἐπικουρεῖν ἀνάγκη. καθάπερ τῶν γνωρίμων τοῖς πενεστέροις. εἰ δὲ [13], ὧν προσήκει τὴν ἀδοξίαν ἀνελεῖν, τούτοις ὀκνήσομεν [14] συνειπεῖν, ἐπειδὴ κατηγόρηται, τὸ συνηγορεῖν ἀναιρήσομεν ὅλως, τῶν μὲν εὐδοκιμούντων οὐ δεομένων βοηθείας, τῶν δὲ ἐν χρείᾳ ταύτης ἀποστερουμένων, φόβῳ τοῦ δοκεῖν τοῖς οὐ καλοῖς βοηθεῖν. τῶν μὲν οὖν ἐχθρῶς ἡμῖν ἐχόντων οὐ πολὺς λόγος. καὶ γὰρ εἰ μὴ ταύτην εἶχον τὴν πρόφασιν, ἑτέρας ἂν ηὐπόρουν. ὡς οὐδέν γε ῥᾷον τοῦ κακῶς ἀγορεύειν, ἐάν τις ὀλιγωρῇ τοῦ δοκεῖν εἶναι κακός. τῶν δ' ἐπιτηδείων ἡμῖν τοῖς τεταραγμένοις ἐκεῖνο λέγω. μικρῷ χρόνῳ ἀποστήσαντες ὑμᾶς αὐτοὺς, ἧς νῦν ἔχετε [15] δόξης περὶ τῶν ὀρχουμένων, καὶ δεξάμενοι μεθ' ἡσυχίας τὸν λόγον, ἂν μέν τι φαίνωμαι λέγων [16], καὶ περιγένωνται τῶν κατηγοριῶν οἱ λογισμοὶ, παύσασθε πονηρὸν νομίζοντες, ὃ μὴ τοιοῦτόν ἐστιν. ἂν δὲ μηδὲν τῶν νῦν δοκούντων

[9] οὐδὲν δεινὸν] ſic Bav. nefas non eſt, oratione ea defendere, quae per nefas incuſentur. In Morell. eſt οὐδὲ δεῖ.

[10] προσήκοι] quid? quod neſcio, an his vel maxime ſuccurrere oporteat. Sic, in optatiuo, Bav. προσήκει in indicat. Morell.

[11] τὴν ἀνάγκην —] id ipſum pro cauſa ſilentii ſui allegat, quod eum debebat impellere atque cogere ad verba faciendum.

[12] εὐτυχοῦντα] ſic Morell. εὖ τυχόντα Bav. forte duobus vocabulis εὖ τυχόντα voluit dare. Sed bene habet vulgata.

[13] δὲ] ſic ♀ et Bav. καὶ Morell

[14] ὀκνήσομεν] ſic ♀ et Bav. ὀκνήσομαι Morell. ſin autem reformidabimus linguae operam illis commodare, a quibus depellenda eſt infamia, nulla alia de cauſa, quam quod inuidia laborant, defenſionis praeſidium plane tollemus.

[15] ἔχετε] ſic Bav. ἔχητε Morell.

[16] λέγων] ſic libri. videtur tamen λέγειν leg. eſſe.

των ὁ λόγος μεταϛῆσαι δυνηθείη, μένῃ δὲ ἐν ταῖς ψυχαῖς καὶ μετὰ τὴν ἀκρόασιν ἡ πρὸ τῶν λόγων ψῆφος, τότ᾽ ἤδη με φάσκειν οὐ καλῶς βεβουλεῦσθαι ἰδόντα τοῖς αἰσχίστοις ἐμαυτὸν συνήγορον. τὸν μὲν οὖν [17] ἐμὸν εἰς ἀριστείδην ἔρωτα, καὶ ὡς, αἱρέσεως μοι δοθείσης ἢ νικῆσαι πλούτῳ τὸν μίδαν, ἢ καὶ κατὰ μικρὸν ἐγγὺς ἐλθεῖν τῆς τοῦδε τέχνης, εὐθὺς ἂν ἐγενόμην τοῦ δευτέρου [18], παντὶ που δῆλον. οὐ γὰρ ἐξ ὧν ἀκηκόασί μου φάσκοντος ἐρᾷν, ὃ κἂν ψεῦδος ἦν ἴσως [19], τοῦτο συνίσασιν, ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ πολλῷ μείζονος εἰς πίϛιν, ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν ἐπίϛανται, πόσον τι τὸ φίλτρον τοῦ ῥήτορος ἐν ἐμοί [20]; τὸ γὰρ, ἡνίκα ἂν ποιῶ λόγους, τῶν ἰχνῶν ἔχεσθαι τοῦ ἀριϛείδου, καὶ πειρᾶσθαι τοὺς ἐμοὺς ἀφομοιοῦν, εἰς ὅσον οἷόν τε, τοῖς ἐκείνου. καὶ κέρδος ποιεῖσθαι τοῦ βίου τό τινα τῶν καθημένων εἰπεῖν ὡς ἐοίκαμεν, σημεῖον οἶμαι παμμέγεθες τοῦ τῶν ἄκρων ἡγεῖσθαι τὸν ῥήτορα. ἐϛὶ δὲ καὶ τοῦτο αὐτὸ τιμῶντος τὸν ἀριϛείδην, τὸ τοῖς ὑπ᾽ ἐκείνου ῥηθεῖσιν ἀντιλέγειν, εἴ περ τὸ τοῖς ὑπ᾽ ἐκείνου τεθεῖσι νόμοις ἀκολουθεῖν ἔχει τινὰ τῷ θέντι τιμήν. ὁ γὰρ δὴ μάλιϛα τοῖς ὑπὸ τῶν προτέρων γεγραμμένοις ἐναντία διεξελθὼν, καὶ ταύτῃ πλέον, ἢ τοῖς ἄλλοις εὐδοκιμηκώς. καὶ μὴ τὸν χρόνον ἀξιῶν πλέον φέρεσθαι τῆς ἀληθείας, οὗτός ἐϛιν. ὥσθ᾽ ὁ μὲν ἀντιλέγειν τοῖς τοῦδε κατοκνῶν [21] ἐπιλαμβάνεται τῆς γνώμης καθ᾽ ἣν ἠξίου τοῖς προτέροις ἀντιλέγειν ἐκεῖνος.

[17] οὖν e Bavar. addidi.

[18] τοῦ δευτέρου] scil. μέρους ἀρετῆς.

[19] ἴσως e Bauarico addidi, quod idem paulo post, vbi indicabo, vitiose redundans et loco non suo a Morello relatum, omisi.

[20] τοῦ ῥήτορος ἐν ἐμοί] Post v. ῥήτορος exhibet Morelliana perperam ἴσως, quod auctoritate Bauarici hinc e sede aliena, per nefas occupata, sublatum, in suam sedem paulo ante restitui.

[21] κατοκνῶν] sic ♀ et Bauar. κατομηνῶν Morell. quisquis reformidat repugnare (sententiis maiorum) ille Aristidis mores et coepta improbat; nam ille quoque ausus est, et se indignum non censuit, maioribus repugnare.

ἐκεῖνος. ὁ δὲ τοῦτο [22] πρὸς ἀριστείδην ποιῶν, ὁ παρὰ τοῦδε πρὸς τοὺς ἔμπροσθεν γεγένηται, * τῷ [23] τοῖς παραδείγμασιν ἀκολουθεῖν, ἔπαινον τῶν ἔργων τῶν ἐκείνου παρέχεται τὸν ζῆλον. εἰ μὲν οὖν [24] πείθων λακεδαιμονίους τοὺς ὀρχηστὰς ἐλαύνειν, τούτους [25] δὴ τοὺς νῦν, ἐν τῇ τῶν νόμων ἀναγνώσει [26] τὸν λόγον ἴσῃ, λέγων ὡς οὐ δέχεται ταῦτα ὁ λυκοῦργος, οὐδ᾽ ἔστιν ἐν οἷς ἐκεῖνος ἔγραψεν, οὐδὲ πάτριον αὐτοῖς, οὐδὲ ἔννομον, ἴσως μὲν καὶ τότ᾽ ἂν εἶχον ἀντιθεῖναι λόγον. τί φής; μεταπεπτωκότων τῶν καιρῶν, καὶ τοσαύτης ἐπὶ πάντα καινότητος ἐλθούσης, καὶ τῶν ἐθῶν, τῶν μὲν ἐκκεχωρηκότων, τῶν δὲ ἀντεισηγμένων, καὶ τῆς σπάρτης ἀντὶ τοῦ κατ᾽ ἄμφω [27] τῶν ἑλλήνων ἄρχειν, μετὰ τῶν ἄλλων ὑπακουούσης, οἷς βέλτιον, τῶν παλαιῶν αὐτός τε μέμνησαι συλλαβών, καὶ τοὺς ὑποτελεῖς φόρον [28] κελεύεις, ἐν οἷς [ἡνίκα] ἐκράτουν,

ἔξον

[22] τοῦτο] malim ταὐτό.

[23] τῷ] ſic dedi de meo pro τὸ, quod eſt in libris.

[24] εἰ μὲν οὖν] concluſio huius ſententiae eſt aliquanto poſt in illis ἐπεὶ δὲ ὅλως (p. 477. 9. edit. Morell.)

[25] τούτους redit, non ad ὀρχηστὰς, ſed ad Lacedaemonios. hos puta, qui nunc ſunt.

[26] ἐν τῇ τῶν νόμων ἀναγνώσει] ſic Bav. pro tertio et quarto vocabulis dat Morelliana hoc vnum τούτων.

[27] κατ᾽ ἄμφω] terra marique.

[28] φόρον] ſic Bav. φόρους Morell. Sed perinde eſt, et parum ad rem hoc facit. maioris eſt, inſequentia ita in libris circumferri corrupto, vt reſtitui nequeant. Priſtina noſtra coniectura leuat malum, non ſanat. ſcil. pro ἐν οἷς ſuſpicabar olim leg. eſſe ἐκλέγειν. ad hanc ſententiam: illos, qui ipſi nunc vectigales ſunt, vis ab aliis vectigalia exigere, nunc, poſteaquam ordinem parendi mutarunt cum illo vetuſto imperandi, quo exciderunt. Licebat olim talia commentari et declamare, cum adhuc potentiores eſſent. Haec nos olim. Nunc ſimplicior haec videtur ratio, vt circa κελεύεις exiſtimetur quidem deeſſe φέρειν aut ἀποφέρειν aut tale quidpiam. res enim ipſa id ſtatim ſubiicit. caeterum ἐν οἷς bene videtur habere, ſcholium eius autem, vocabulum ἡνίκα puta, tollendum eſſe. quapropter etiam illud ἡνίκα vncis incluſi.

ἐν

ἐξὸν ταῦτα μελετᾷν, ἐν ᾧ τὴν τȣ̃ κρατεῖσθαι μετειλήφασι τάξιν. μυρία ἂν ἦν λέγειν πειρωμένῳ δεικνύειν, ὡς ȣ̓ καιρὸς ἔχεσθαι τȣ̃ λυκȣ́ργȣ. πῶς γὰρ ȣ̓κ ἄτοπον, ἀσπίδος μὲν ȣ̓κ ȣ̎σης λακεδαιμονίοις [29], μήτ᾽ ἀγανακτεῖν, μήτ᾽ ἐπιτιμᾷν. εἰ δέ τι τῶν παρόντων ἀπολαύȣσι καιρῶν, ἐπεισάγειν τῇ τέρψει τὸν λυκȣ̃ργον. ȣ̓ μὴν ἀλλ᾽, ὅπερ ἔφην, εἰ [30] τοῖς νόμοις * ἐκεῖνος [31] ἰσχυρίζετο μόνοις κατὰ τῶν ὀρχȣμένων, ἤνεγκα ἂν, ȣ̎πω τȣ̃το νομίζων κατηγορίαν τȣ̃ πράγματος. πολλὰ γὰρ ἂν τῶν διαφανῶς παρ᾽ ἄλλοις τιμωμένων ἐκβεβλῆσθαι [32] τῆς σπάρτης ὑπὸ τῶν νόμων. οἷον αἱ τῶν ξένων ὑποδοχαὶ πανταχȣ̃ καλὸν, ἀλλ᾽ ȣ̓κ ἐκείνοις. τείχει πιςεύειν ἀσφαλές. τοῖς * δὲ [33] εἶναι γυμνοῖς ἔννομον. αἱ δὲ περιȣσίαι πολλὰς ηὔξησαν πόλεις, καὶ πολλὴ σπȣδὴ περὶ το πλȣτεῖν ἕλλησιν ὁμȣ̃ καὶ βαρβάροις. λακεδαιμονίȣς [34] δ᾽ ἐπεπει-

ἐν ᾧ cohaeret cum κελεύας. imperas vectigalia dependenda, quo tempore Lacedaemonii in aliena poteſtate ſunt, id quod licebat agitare tum, quum adhuc rerum potirentur. ἐν οἷς autem cohaeret cum ἐξόν.

[29] λακεδαιμονίοις] ſic Bauar. λακεδαιμονίων Morell.

[30] εἰ] ſic ♀ et Bav. ἐν Mor. reſumit ſententiam, coeptam v. 4. p. praeced. in verbis εἰ μὲν ἂν, abſolutam illam quidem v. 6. huius p. quia tamen illa ſententia ab eius oppoſito ſic eſſet nimis auulſa, nunc, poſteaquam propius ad alterum membrum, illi oppoſitum, accedit, in gratiam lectoris repetit exordium prioris membri, et ipſum primum membrum praeterea ἐκεῖνος eſt leg.

[31] ἐκεῖνος] ſic dedi de meo, in libris eſt ἐκείνοις. quod erunt plerique qui probum putent, meam autem coniecturam ſuperuacaneam.

[32] ἐκβεβλῆσθαι] bene hoc ſi habet, neceſſe eſt, verſu proximo poſt ὑπὸ τῶν νόμων deeſſe συμβέβηκε. alias breuius eſſet legi ἐκβέβληται.

[33] τοῖς δὲ εἶναι γυμνοῖς ἔννομον] ſic dedi de meo. vulgata pro δὲ dat μέν. verum ſententia δὲ poſtulat. γυμνὸς hic ſignificat, non veſte nudum, ſed cui patria eſt moeniis carens. Apparet ex oppoſitione. penes alios eſt cautae conueniens prudentiae, moeniis fidere. verum his lege imperatum eſt, vt ſint nudi, h. e. moeniis haud tecti.

[34] λακεδαιμονίȣς] (Lacedaemoniis puta) in accuſatiuo. ſic Bauar.

πεπείκεσαν οἱ νόμοι τὴν πενίαν ἰσχυροτέραν εἶναι τῶν χρημάτων. μετὰ τούτων ἡγούμενος καὶ τοὺς ὀρχηστὰς κωλύεσθαι τῆς σπάρτης ἐπιβαίνειν, οὐκ ἂν εἶχον χαλεπῶς. ἐπεὶ δὲ ὅλως τὸ πρᾶγμα κακίζει, καὶ νόσον ὀνομάζει καὶ φθορὰν τῶν θεωμένων, καὶ προστίθησι τῇ βλασφημίᾳ σύρους [35], ἔδοξέ μοι προδοσία τις εἶναι, σύρον ὄντα καὶ αὐτὸν, καὶ λέγειν ἴσως δυνάμενον, σιγῆσαι. καὶ μὴ τοῖς ὑπὲρ τοῦ πράγματος λόγοις ἐξελέσθαι [36] καὶ τὸ πᾶν ἔθνος αἰτίας. ὅθεν δὲ τὸ πᾶσι παραινεῖν ἀφεὶς, σπαρτιάταις διείλεκται μόνοις, ἴσως οὐ χεῖρον ἐξετάσαι. δοκεῖ τοίνυν μοι, τοῖς κατὰ τοῦ πράγματος λόγοις οὐχ ὁρῶν ἐνοῦσαν ἀφθονίαν, ἐπὶ τὴν σπάρτην καταφεύγειν, καὶ τὰ πάτρια τῆς λακεδαίμονος, ἵνα τὴν ἐκείνων [37] σπάνιν τοῖς τῶν ἀκουόντων ἐπαίνοις ἀποκρύψῃ, καὶ τὸν λόγον ἀπὸ τῆς ἐκεῖ στενοχωρίας εἰς * πεδίον [38] ἐξαγάγῃ, βρασίδας καὶ λεωνίδας καὶ λυκούργους καὶ ἡρακλέας καὶ διοσκούρους ἄνω καὶ κάτω στρέφων. ἐπεὶ καὶ τὸ τοὺς μίμους συνάψαι τοῖς ὀρχησταῖς, οὐ μάλα θαρροῦντός ἐστι τῷ κατὰ τῶν ὀρχηστῶν λόγῳ. τί γὰρ ἔδει τοὺς κεχωρισμένους τοῖς πράγμασιν εἰς μίαν ἄγειν ὑπόθεσιν; ἐξὸν χωρὶς ἑκατέρῳ προσελθόντα χρήσασθαι πρὸς ἐπίδειξιν τῇ τομῇ. ἀλλ᾽ οἶμαι τὸ τοῦ βελτίονος σχήματος ἤλπισε χεῖρον ἀποφαίνειν ἀπὸ τῶν μετιόντων ὃ χεῖρον εἶναι δοκεῖ [39], καὶ τὴν τῶν μίμων δόξαν ἕλξειν ἐπὶ τὴν ὄρχησιν.

ἐγὼ

Bauar. datiuum dederat Mor.

[35] σύρους] cauſa haec videtur Libanio fuiſſe primaria, cur Ariſtidi obloqueretur, quod Ariſtides Syros pro natione friuola, leui, hiſtrionica, nugis et impuritati omni dedita traduxiſſet. Abluendam hanc a populo ſuo ſibi labem eſſe, exiſtimabat Libanius.

[36] ἐξελέσθαι] liberare culpa et ignominia totum genus. Sic Bav. et margo Morell. cuius textum dat ἐξελέγχεσθαι.

[37] ἐκείνων] ſcil. τῶν κατὰ τοῦ πράγματος αὐτοῦ λόγων.

[38] εἰς πεδίον] ſic dedi de meo pro εἰς παιδείαν, vt eſt in Morell. aut εἰς παιδίαν, (per iota ſimplex,) vt eſt in Bauar. opponuntur hic inter ſe στενοχωρία anguſtiae ſoli, et πεδίον campus ſpatioſus.

[39] ὁ χεῖρον εἶναι δοκεῖ] pantomimi-

ἐγὼ δὲ, εἰ μέν τι καὶ τὸ τούτων μέρος [40] ἐπανορθοῖ τὸν βίον, ἐν ὑστέρῳ ζητεῖν αἰτήσομαι δεῖν. ὅτι δὲ οὐκ ἔλαθέ με τεχνάζων ἀριστείδης ἐν τῇ μίξει [41] τῶν ἐπιτηδευμάτων, τοῦτ᾽ ἐβουλήθην ἐνδείξασθαι, καὶ ἅμα παραινέσαι τοῖς ἀκούουσι τῶν ἐκείνου, φυλάττεσθαι τὰς ἐπιβουλάς, καὶ πρῶτόν γε ἐκεῖνο θαυμάζειν ἄξιον, εἰ ταῖς ἄλλαις τέχναις μαρτύριον ἀρετῆς συγχωροῦντες εἶναι τὸν χρόνον, τὴν ὄρχησιν αὐτῷ τούτῳ κοσμουμένην [42] οὐκ αἰσχυνόμεθα. ὡς μὲν οὖν συνεισῆλθε [43] τόδε τῷ παντὶ, καὶ ὡς ἐξ ὅσου περ οὐρανὸς, ἐκ τόσου καὶ τοῦτο, καὶ ὡς ἡ τῶν ἀστέρων πορεία φυλάττουσα δρόμον ἁρμονίᾳ τινὶ καὶ θείῳ δρόμῳ * χωροῦντα [44], πάλαι παρὰ τῶν σοφωτάτων ὄρχησις προσείρηται. ταῦτα μὲν αὐτοῖς ἀφίημι τοῖς τὰ μετέωρα φροντισταῖς [45].

ἀλλ᾽

mimicam designat. Sententia est: a pantomimis, artem exercentibus, inuidia publica flagrantem, totum genus saltatorum et saltationis sperat, a se in inuidiam adductum iri.

40 μέρος] sic Bav. et margo Morell. cuius textum dat μῖμος.

41 μίξει] μείζονι margo Bav.

42 post κοσμουμένην videtur deesse ἀτιμάζοντες aut καταφρονοῦντες, aut ἐκφαυλίζοντες, aut simile quid. Si nos nostri non pudet, vilipendentes saltationem illo ipso decore (antiquitatis puta) etiam ipsam condecoratam.

43 συνεισῆλθε] συνῆλθε Bav. cum vulgata in margine.

44 χωροῦντα] sic de meo dedi. in libris est χωροῦντι. Sed adhuc quoque proximo voc. δρόμῳ offendor. quae enim dictio? δρόμον δρόμῳ χωροῦντα. lege aut ἁρμῷ aut ῥυθμῷ.

45 τοῖς τὰ μετέωρα φροντισταῖς] pro φροντίζουσι, aut pro τῶν μετεώρων φροντισταῖς. Hoc de schemate, substantiua pro genitiuis cum illis casibus construendi, quos adsciscunt ea verba, vnde ista substantiua ducta sunt, multis egit Abreschius ad Aeschylum. Olim ad h. l. istaec scripseram. τοῖς εἰς (vel περὶ) τὰ μετέωρα φροντισταῖς. nam vulgata quamquam excusari et defendi potest, quia verbum φροντίζειν, vnde ductum est φροντιστὴς, accusatiuum regit, et substantiua interdum loco genitiui cum eo casu coniunguntur, quem verba ipsorum primitiua adsciscunt: quo de schemate Abresch V. C. ad Aeschylum et alibi admonuit: vt est diligens in eiusmodi constructionibus

rario-

ἀλλ᾽ ἐκεῖνό γε τίς οὐκ οἶδε τῶν καὶ ὁπωσοῦν εἰς ἕλληνας τελούντων, ὅτι φησὶν ἡσίοδος τὰς μούσας ἐν ἑλικῶνι τὰ ᾄσματα πλαττούσας οὐκ ἀμελεῖν ὀρχήσεως. καὶ τ᾽ ἐπὶ κρήνην [46] ἰοειδέα ποσσ᾽ ἁπαλοῖσιν ὀρχεῦνται. τιμῶσαι διὰ τῆς ὀρχήσεως, οἶμαι, τὴν κρήνην, ἣν ἠξίωσαν αὐταῖς εἶναι λουτρόν. ὁ δ᾽ αὐτοῦ διονύσου χορὸς οὐδὲ ἄλλοθέν μοι δοκεῖ τέρπειν τὸν θεὸν, ἢ διὰ τῶν ὀρχημάτων, καὶ τὸ τῶν σατύρων ἔργον τοῦτο, καὶ τὸ τῶν πανῶν οὐχ ἕτερον, ἀλλὰ σύριγγι χρήσασθαι καὶ ὀρχήσασθαι. τὰς βάκχας δὲ, κἂν ἐγὼ σιωπήσω, προσθήσετε. τοσαύτη δὲ ἄρα κοινωνία λόγων τε καὶ ὀρχήσεως, ὡς ἐποίει μὲν ὁ πίνδαρος, ὠρχεῖτο δὲ ὁ πᾶν τὸ ᾆσμα. καὶ τὸν αὐτὸν εὕρομεν ἂν λόγων τε προστάτην καὶ τεχνίτην ὀρχήσεως. ἆρ᾽ οὖν ἡ ταῖς μούσαις ἐπῆλθεν ὀρχεῖσθαι περὶ τὴν κρήνην, εἰ τῶν αἰσχρῶν ἕν τι τοῦτ᾽ ἦν; ἢ τὸν αὐτοῦ θίασον ὁ διόνυσος κατὰ νοῦν ζῆν αὐτῷ ἡγεῖτο, ζῶντα ἐν ὀρχήσει, ἢ τὴν ὄρχησιν κατεδέχετο, εἰ πονηρὸν ἑώρα; τὸν δία δὲ ἡμῖν μέλλοντα τὰ αὐτὰ πείσεσθαι τοῖς ἀδελφοῖς [47], οὐχ αὕτη τῶν χειρῶν ἐξήρπασε τοῦ πατρὸς, ὅτε δὴ περὶ αὐτὸν οἱ κορύβαντες ὀρχούμενοι τὴν αἴσθησιν ἀφῃροῦντο τὸν κρόνον; ὅμηρος δὲ τήν τε ἀχιλλέως ἀσπίδα φησὶν ὑπὸ ὀρχουμένων κοσμεῖσθαι, καὶ πάλιν καταλέξας ὕπνον καὶ φιλότητα καὶ μολπὴν, καὶ ὀρχηθμὸν, ἀμύμονα τὸν ὀρχηθμὸν ὠνόμασεν. ὃν σὺ βιάζῃ ποιῆσαι τῶν αἰσχρῶν. τοὺς δὲ φαίακας ὁρῶμεν παρ᾽ αὐτῷ καὶ ὀρχηστὰς καὶ φιλοξένους. καίτοι εἰ μὲν τὸ φιλανθρώπως ἔχειν τοῖς ξένοις, τοὺς θεοὺς ἐστιν αἰδουμένων, τὸ δ᾽ ἀρέσκειν πειρᾶσθαι τοῖς θεοῖς δικαιοσύνην ἠσκη-

rarioribus indagandis et demonſtrandis: ego tamen novi, Libanium, quamquam Thucydidis, archaiſmorum affectantiſſimi, mirificum admiratorem, ab eiusmodi duris et inſolitis conſtructionibus abhorrere.

[46] καὶ τ᾽ ἐπὶ κρήνην] In Heſiodo eſt (Theogon. 3.) καί τε περὶ κρήνην, vt etiam leg. eſſe metrum ipſum docet, et firmat ipſe paulo poſt.

[47] τοῖς ἀδελφοῖς] quos Saturnus pater recens natos devorauerat.

ἠσκηκότων, οὐκ ἔστι δὲ ὁμοῦ καὶ δικαίους εἶναι καὶ διεφθάρθαι τοὺς τρόπους, οὐ πάντως, οἷς ὀρχήσεως μέλει, κακῶς διάκεινται τοὺς τρόπους. ἀλλ᾽ ἔστιν ὁμοῦ βελτίστοις εἶναι, κἀκεῖνο μὴ φεύγειν. ἀλλ᾽, εἰ δοκεῖ, τοὺς μύθους ἀφέντες καὶ τοὺς ποιητάς, ἐπὶ τὰς εὐνομεῖσθαι δοξάσας τῶν πόλεων ἔλθωμεν. οὐκοῦν ὁμολογεῖται κρῆτάς τε νόμοις ὅτι καλλίστοις χρῆσθαι, καὶ λακεδαιμονίους, εἴτε παρ᾽ ἐκείνων λαβόντας, εἴτε καὶ ἐκ δελφῶν παρὰ τοῦ πυθίου, καθάπερ κρῆτες παρὰ τοῦ διὸς, διὰ τοῦ μίνωος. μᾶλλον δὲ, εἴτ᾽ ὄντως θεοὶ τοὺς νόμους καὶ τούτοις κἀκείνοις ἔδωκαν, εἴθ᾽ ἡ τῶν νόμων ἀρετὴ τὴν τῶν θεῶν ἐπεσπάσατο φήμην, καθ᾽ ἑκάτερον δεῖ κεκρίσθαι τοὺς νόμους ἀρίστους εἶναι. φαίνεται τοίνυν παρ᾽ ἀμφοῖν ἐν πολλῇ σπουδῇ τὸ ὀρχεῖσθαι, καὶ οὐχ ὅσον μὴ κεκωλῦσθαι δεδομένον [48] τοῖς βουλομένοις, ἀλλὰ καὶ ὑπ᾽ ἀνάγκης ἐκ τοῦ νόμου γιγνόμενον. ὥστ᾽ ἴσον ἦν τὸ τὴν τάξιν λιπεῖν, τῷ τὴν ὄρχησιν ἐκλιπεῖν. τὸ δὲ μέγιστον. ἐν λακεδαίμονι, γὰρ αἱ μὲν ἄλλαι πράξεις ταῖς ἡλικίαις διῄρηντο, τὸ δὲ ὀρχεῖσθαι διὰ πάντων ἤρχετο, καὶ τοῦτο περιειλήφει γέροντάς τε ὁμοῦ καὶ παῖδας καὶ τοὺς ἐν μέσῳ. ὁ δὲ δὴ πόλεων ὅλων ἀξιώτερος εἰς μαρτυρίαν σωκράτης, ὁ σοφώτατος ἀνδρῶν ἁπάντων τῇ ψήφῳ τοῦ θεοῦ, καὶ οὗτος μέρος ἡγεῖτο τῶν προσηκόντων αὐτῷ τὴν ὄρχησιν. καὶ νῦν μὲν διελέγετο, νῦν δ᾽ ἐκεῖνο ποιῶν ἐφαίνετο. εἶτα ἆρ᾽ οὖν [49] πρᾶγμ᾽ ἀρχαῖον, καὶ παρὰ τοῖς οὕτω γενναίοις οὕτω γενναῖον καὶ καλὸν εἶναι δοκοῦν, εἰκῇ καὶ ῥᾳδίως ἡμεῖς τῶν φαύλων εἶναι πιστεύσομεν. ἑτέρα γάρ, φησιν, ἥδε παρ᾽ ἐκείνων [50] ἡ ὄρχησις, καὶ οὐκ ἔμεινεν ἐφ᾽ ὧν περ πρότερον. τί δέ; τἄλλα πρὸς θεῶν ἔμεινεν,

[48] καὶ οὐχ, ὅσον μὴ κεκωλῦσθαι, δεδομένων] neque hactenus ſolummodo conceſſum ſaltandi beneficium, vt negatum non ſit eo vti volentibus.

[49] οὖν] f. οὕτω. aut alias leg. εἶεν. ἆρ᾽ οὖν —

[50] ἣ δε παρ᾽ ἐκείνων] Num ἥδε (haec noua, hodie obtinens ſaltatio,) ἥπερ ἐκείνων atque illorum (vetuſtiſſimorum hominum ſaltatio.

νεν, ἐφ' ὧν περ πρότερον[51] αἱ οἰκίαι, τὰ ὅπλα, αἱ νῆες, χαλκευτική, ζωογραφία, ῥητορική, μουσική, ποίησις ἀγαλμάτων, τὰ περὶ ναυτιλίαν. οὐχ αἱ μὲν πρῶται τῶν οἰκιῶν οὐ διέφερον καλύβης. μικροῦ δεῖν, οὐδὲ ὀνομάζονται. τῆς δὲ ἀσπίδος οὐκ ἦν λαβέσθαι τῇ χειρὶ καὶ μετενεγκεῖν πρὸς τὴν χρείαν, θάλαττα δὲ τὰ πρῶτα μὲν οὐ διεπλεῖτο, πλεομένη δὲ οὐκ εὐθὺς τριήρεις ἐδέξατο. δεξαμένη δέ; μακρῶν ναυτιλιῶν εἶχεν ἀπείρους τοὺς πλέοντας. ὥσθ' ὑπερενεχθῆναι δήλου φοβερὸν εἶναι τοῖς ἕλλησι. τί δέ; ἡ γλαύκου τοῦ χίου[52] τέχνη κατ' ἀρχὰς ἦν; τί δέ; ἡ ζεύξιδος οὐ χρόνοις ὕστερον[53]; πότε δὲ ἔδεισαν ἄνθρωποι περὶ τῶν ἀγαλμάτων, μὴ τοῖν ποδοῖν χρώμενα φύγῃ; τῶν δαιδάλου χειρῶν οὗτος ὁ φόβος ἔργον, ὃν[54] ἐκάλυψεν ἐπιγενόμενος φειδίας μᾶλλον, ἢ δαίδαλος τοὺς πρὸ αὐτοῦ. καὶ μὴν τήν γε μουσικὴν ἀκούομεν μέχρι μὲν ἀρχιλόχου καὶ τῶν χρόνων ἐκείνων ἁπλῆν τινα καὶ φαύλην εἶναι, χωροῦντος δὲ τοῦ χρόνου πρὸς ἐπίδοσιν ἐλθεῖν. εἶεν. περὶ δὲ ῥητορικῆς πῶς σε φῶμεν φρονεῖν; ἆρ' ἴσον εἰς λόγους ἀντιφῶν καὶ μενεσθεὺς ἐκεῖνος ὁ τὸν θησέα διώκων; ἢ πάλιν αὐτὸς οὗτος ἀντιφῶν καὶ δημοσθένης; καὶ μὴν εἰ τὸ πρεσβύτερον ἄμεινον, φαυλότερος μὲν δημοσθένης ἀντιφῶντος, φαυλότερος δὲ μενεσθέως ἐκεῖνος. ἀλλ' οὐκ ἂν ὁ ῥαμνούσιος οὔτε μὴ βελτίων ἐκείνου νομίζεσθαι συγχωρήσειε, τούτου τε νομίζεσθαι βελτίων οὐκ ἂν ἀξιώσειεν.

οἶδε

[51] ἐφ' ὧνπερ πρότερον] ad postremum vocabulum, seu ante, seu post, addendum esse videtur ἦν.

[52] γλαύκου τοῦ χίου] Glaucus Chius primus (teste Pausania p. 834.) ferri artem ferruminandi inuenit. recte dat margo: τότε δ' ἔδεισαν. non multis temporibus post Glaucum nata est ars Xeuxidis? (seu post ferariam pictura.) tunc autem, cum Glaucus adhuc ferariam excolebat et perficiebat, timebatur adhuc vulgo, ne signa aufugerent, arte Daedalea eum metum animis iniiciente.

[53] οὐ χρόνοις ὕστερον] subaudi πολλοῖς ἀναπέφηνε.

[54] ὃν redit ad Daedalum, non ad φόβον.

οἶδε [55] γὰρ τοῦ μὲν κρατῶν καὶ πολύ, τοῦ δὲ ἡττώμενος οὐ μικρῷ. καὶ μὴν αὐτός τε που λέγεις οὐ μικροῖς τισιν, οὐδ᾽ ὀλίγοις αὐξῆσαι τὴν τῶν λόγων τέχνην. καὶ οὐ φθονῶ γε μὰ τοὺς θεούς, οὐδ᾽ ἀλαζονείαν τὸ πρᾶγμα καλῶ· ἀλλ᾽ ἐκεῖνό γε οὐχὶ δίκαιον εἶναι φημί, τὰς μὲν αὐτοῦ προσθήκας φάσκειν [56] λυσιτελῆσαι τοῖς λόγοις, καὶ μὴ τὰ πρότερα θαυμάζειν. εἰ δὲ καὶ τὴν ὄρχησιν τοῦτ᾽ αὐτὸ βελτίω κατέστησε, προσθήκη, καὶ τὸ μὴ τὰ πρότερα τετηρῆσθαι, δεῖγμα ποιεῖσθαι φαυλότητος. ἑτέρως, φής, ὠρχοῦντο οἱ πρότερον. καὶ γὰρ ἐναυμάχουν οὐ παραπλησίως οἱ πρότεροι τοῖς δευτέροις, οἷον μίνως πρὸς κᾶρας [57], πάρις πρὸς διοσκούρους, ἀχιλλεὺς πρὸς λεσβίους, κορίνθιοι πρὸς κερκυραίους. εἴτε τὴν παλαιοτάτην [58] βούλει ναυμαχίαν. εἶθ᾽ ἣν ἠγωνίσαντο περὶ τῆς ἐπιδάμνου. πῶς οὖν εἶχον ἐκεῖναι; τῶν μὲν νεῶν οὐ πολὺ τὸ ἔργον ἦν. τοῖς δ᾽ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὁπλίταις οἱ ἀγῶνες ἐκρίνοντο, καὶ θάλαττα μὲν ὑπέκειτο, τὰ δὲ πραττόμενα τῶν * ἐν τῇ γῇ [59] δρωμένων οὐδὲν ἀπεστάτει. πάντως δ᾽ ἀκούεις θουκυδίδου λέγοντος τῷ παλαιῷ τρόπῳ [60] ἀπειρότερον ἔτι παρεσκευασμένοι. καὶ ὡς ἡ μὲν ναυμαχία καρτερά, τῇ

[55] οἶδε] nouit enim ipſe ſibique conſcius eſt, ſe, vt multis modis Meneſtheo ſit ſuperior, ita Demoſthene eſſe haud parum inferiorem. Sic dedi e Bauar. in Morell. eſt ᾔδει.

[56] φάσκειν] recepi hoc e margine Morell. cuius in texto eſt φασί. In Bav. eſt φασι ſic ſine accentu. in quo ſatis clara ſunt lectionis φάσκειν veſtigia. Nam ι et κ in codd. modis inter ſe ſimillimis exarantur, et facile fieri potuit, vt duae lineolae " quibus terminatio ειν ſignificari ſolent, a non intelligente librario praeteruiderentur.

[57] πρὸς κᾶρας] ſic Bavar. confirmans coniecturam, in margine Morell. propoſitam. in texto M. eſt καὶ κᾶρας.

[58] τὴν παλαιοτάτην] tres enim omnino enarrat Thucydides pugnas nauales, inter Corinthios atque Corcyraeos pugnatas, libro primo omnes, primam cap. 13. ſecundam c. 28. poſtremam c. 49.

[59] τῶν ἐν τῇ γῇ] praepoſitionem ἐν de meo addidi.

[60] τῷ παλαιῷ τρόπῳ —] verba Thucydidis exſtant 1. 49.

τῇ μὲν τέχνῃ [61] οὐχ ὁμοίως, πεζομαχίᾳ δὲ τὸ πλέον προσφερὴς οὖσα. ἀλλ' οὐχὶ ναύπακτος ὕστερον τοιαύτην ἀπειρίαν ναυμαχιῶν ἐδέξατο, ὅτε πελοποννησίων κύκλῳ ταξαμένων ἀθηναῖοι περιέπλεον κατὰ μίαν τεταγμένοι. καὶ συνῆγον εἰς βραχὺ ψαύοντες * ὀλίγου [62] τῶν πολεμίων ἐμβολῆς δ' ἐλπίδα μὲν ἀεὶ παρεῖχον, τὸ δ' ἔργον ἀνεβάλλοντο, τὴν τοῦ πνεύματος περιμένοντες συμμαχίαν. τοιγαροῦν τὸ μὲν κατῄει, οἱ δὲ ἐταράττοντο, τοῖς δὲ ὡραῖον ἦν προσπεσεῖν, καὶ οὕτως εἴκοσι νῆες ἀθηναίων ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα λακεδαιμονίων ἐνίκων, τῆς ἐπιστήμης ἐλεγχούσης τὸ πλῆθος. ἐν [63] τοίνυν τῇ δευτέρᾳ ναυμαχίᾳ πολλὰ μὲν τούτων, πολλὰ δ' ἐκείνων ἐστὶν ἐπαινέσαι, μέγιστον δ' ἀθηναίων, ὅτι διωκομένη ναῦς ἀττικὴ λευκαδίαν διώκουσαν κατέδυσε. χρησαμένη γὰρ ἀντὶ νύσσης ὁλκάδι κατὰ τύχην ἐπ' ἀγκύρας ἡσυχαζούσῃ, τὴν μὲν περιέπλευσεν, αὐτὴ δ' εἶχεν ἐμπεσεῖν τῷ τοίχῳ τῆς διωκούσης. εἰ δέ τις τότε τοῦ Φορμίωνος λαβόμενος, τί καινοτομεῖς, ἔφασκε, τί ζητεῖς εὐρυχωρίαν, τί σοὶ βούλεται ταυτὶ τὰ ὀνόματα, διέκπλοι, καὶ ἀναστροφαὶ καὶ ἐμβολαὶ, τί τὸ τῶν ἡνιόχων πολύτροπον εἰσάγεις, εἰς τὴν θάλατταν, οὐκ ἂν εἰπεῖν σοι δοκῇ; τοῦτό ἐστι ναυμαχεῖν, ὅταν αἱ νῆες τὴν νίκην διδῶσιν, ἀλλ' οὐ τοξόται βάλλοντες ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων. σὺ δὲ ἀντὶ τοῦ συνάχθεσθαι τοῖς ἔμπροσθεν ὅτι μὴ ταύτῃ κατὰ θάλατταν ἐμάχοντο, τοῖς τελείαν παρεχομένοις τὴν ἐπιστήμην ἐγκαλεῖς. ὁ αὐτὸς τοίνυν ἐστί μοι λόγος καὶ περὶ τοῦ παρόντας, οὐκ] ἔστι * χείρω [64] τὴν νῦν ὄρχησιν εἶναι τῆς ἔμπρο-

[61] τῇ μὲν τέχνῃ] sic etiam legitur apud Thucyd. malim tamen μέντοι. valida quidem fuit illa pugna naualis, non tamen perinde (scil. valida) quoad artificium nauticum.

[62] ὀλίγου] sic de meo dedi. paene, propemodum, vulgo legitur ὀλίγον.

[63] ἐν] sic 2 et Bav. ἐ Morell.

[64] χείρω] sic de meo dedi. pro χείρονα. in Morell. est χείρων. in Bav. χείρωνα, sed α linea transuersa, subtus subducta, erat notatum, significandi ergo, delendum id esse.

πρόσθεν * εἴ τι [65] παρὰ ταύτην πλέον. ἀλλ' οὐ ψέγω μὲν ἐκείνην, ὁρῶ δὲ ταύτην ἐπὶ πᾶν τοῦ πράγματος ἥκουσαν. διέστηκε, φησιν, ἥδε ἐκείνης. καλῶς. πότερον τῷ τῶν ὄντων ἀφελεῖν, ἢ τῷ τοῖς οὖσιν ἐπιθεῖναι; εἰ μὲν γὰρ περικόψασα κατήγαγεν εἰς φαῦλον, ἀδικεῖ, καὶ εἰκότως ἐξ ἁπάσης ἂν ἐκπίπτοι τῆς γῆς, οὐ μόνον τῆς λακεδαίμονος. εἰ δὲ πάσῃ σπουδῇ κατεκόσμησε, καὶ προὐβίβασεν, ὥσθ' ἥδιστον θεαμάτων γενέσθαι, πόθεν ἁλίσκεται; φέρε γὰρ οὐ κίνησιν τῶν μελῶν σύντονον μετὰ τινῶν σχημάτων καὶ ῥυθμῶν τὴν ὄρχησιν εἶναι λέγεις; οὐκοῦν τὸν μὲν ἀργότερον ἐν τούτοις φαυλότερον ὀρχηστὴν τιθεῖς, τὸν δὲ ὀξύτερον, ἀμείνω; πᾶσα ἀνάγκη. πότερον οὖν οἵδε [66] ἐκείνων ἧττον κινοῦνται; καὶ τίς ἂν εἰπεῖν τοῦτο τολμήσειεν; ἀλλὰ τοσοῦτον πλεῖον, ὅσον ἐκεῖνοι τῶν καθημένων. εἶτα τὴν πλεονεξίαν εἰς ἐλάττωμα αὐτοῖς θήσομεν; καὶ ᾧ κρατοῦσι, τούτῳ χείρους εἶναι δόξουσι; καὶ τοὺς, ὃ τῆς ὀρχήσεως, ὅτι μάλιστα ποιοῦντας τῶν ἐν τῷ κινεῖσθαι λειπομένων δευτέρους τάξομεν; οὐκοῦν καὶ τὸν ὀξύτερον δρομέα τοῦ βραδυτέρου δεύτερον καὶ τὸν ἐπιστροφάδην κτείνοντα τοὺς πολεμίους, τοῦ πρὸς ἕνα τινὰ τῶν ἐναντίων τετραμμένου; κατηγόρει [67] δὲ καὶ τῶν νῦν ἡνιόχων διὰ τὴν πολυπειρίαν καὶ τόλμαν, καὶ μηχανὰς, καὶ τὸ μηδὲν ὀκνεῖν. οἱ πρὸς τῷ τὰ ἑαυτῶν εὐθύνειν [68] ἅρματα, καὶ τοῖς

65 ἔτι] rurſus hoc de meo eſt. libri dant ἔτι. παρὰ reliqui vt erat, quia gemina poteſt iniri loci emendandi ratio, ſiue vt ſenetur παρὰ, ſiue vt cum περὶ mutetur. Si prius, locum ſic lego et expono: εἰ παρὰ ταύτην ἔχει τι πλέον, fieri nequit, vt moderna ſaltatio ideo deterior ſit vetuſta, eique poſtponenda; quod in moderna plura ſint, quam fuere in vetuſta. Sin autem παρὰ cum περὶ mutes, ſic erit locus exponendus. Non ideo debebit recentior ſaltatio vetuſtiori poſtponi, quoniam eam (recentem puta) eſt aliquid plus, h. e. quod plenior et comtior eſt, quam vetuſta.

66 οἵδε] recentiores ſaltatores. ἐκείνων] quam illi veteres.

67 κατηγόρει eſt imperatiuus: *accuſa.*

68 εὐθύνειν] malim ἰθύνειν.

τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβάλλουσι τὰς χεῖρας, τῶν πρὸ τούτων τάχει τῶν ἵππων ὡς τὰ πολλὰ θαῤῥούντων, καὶ οὐκ ἀπείρων μὲν ὄντων τῆς τέχνης, οὐ τοσοῦτον δὲ κεκτημένων. κατηγόρει καὶ Πυῤῥίχου δείξαντος ὄρχησιν ἔχουσάν τι τῆς πρεσβυτέρας πλέον, καὶ, μὴ διδοὺς ἐκείνῳ τῆς προσθήκης ἄδειαν, τοὺς ἐπ' ἐκείνῳ δυναμένους εὑρεῖν τι, κώλυε [69]. ὠρχοῦντο ἑτέρως· πάλαι τοῦτο εὐδοκίμει. νῦν ἐπέδωκεν ἡ κίνησις. τοῦτο κρατείτω. ἢ ταῖς μὲν ἄλλαις τέχναις δώσομεν προβαίνειν, κατὰ τὴν εὕρεσιν, ταύτην δ', εἴ τι [70] σοφώτερον εὗρε, μισήσομεν; καὶ οὐκ ἀκουσόμεθα τοῦ λέγοντος, ὡς ἐν ταῖς τέχναις τὰ ἐπιγιγνόμενα [71] κρατεῖ. νὴ δία, λύμη γὰρ πόλεων εἰσι [72], καὶ οἴκων, καὶ ὅστις εἰς αὐτοὺς βλέπει, διόλωλε, καὶ τὸ μὴ τούτων ἀπηλλάχθαι κακὸν [73] ἔσχατον. ἡ μὲν καταδρομὴ γενναία τοῦ λόγου καὶ τοῖς χειμάῤῥοις ἐοικυῖα. πάντα τὰ χείριστα ταῖς τούτων οὐδαμοῦ [74]. εἰ μὲν οὖν ἀρκεῖ καλέσαι κάκιστον, καὶ τὸ ῥῆμα τὴν πίστιν ἔχει, τῶν ὀρχηστῶν οὐδὲν μιαρώτερον. ὡς οὐκ ἔστιν ὃ παραλέλοιπεν ὁ ἀνὴρ τῆς εἰς αὐτοὺς [75] βλασφημίας. εἰ δὲ χωρὶς ἔλεγχός τε καὶ τὸ κακῶς εἰπεῖν,

[69] κώλυε] in imperatiuo. ſic Bauar. et margo Morell. in cuius texto eſt ἐκώλυε. *impedi eos, qui melius quid poſt eum inuenire potuerunt.* ὠρχοῦντο ἑτέρως. *ſed ſaltabant tamen aliter?* (reſponſio) πάλαι τοῦτο εὐδοκίμει. *olim placebat hic mos.* νῦν δὲ — *nunc autem* —

[70] εἴ τι] ſi quid ſapientius inuenit (ars puta ipſa ex ſemet) ſic Bav. et margo Morell. cuius textum dat εἴ τις. quod ſi probetur vtrumque τις, et τι erit hunc in modum copulandum εἴ τις τι σοφώτερον εὗρε.

[71] τὰ ἐπιγιγνόμενα] articulum e Bauarico addidi, et ex ♀.

[72] εἰσί] ſaltatores puta. verba haec λύμη γὰρ vsque ad ἔσχατον ſunt ipſius Ariſtidis ex illa oratione recitata, cuius haec eſt aduerſaria. Pari modo οἶμαι γὰρ πρὸς ταῦτα ſunt eiusdem.

[73] κακὸν] κακῶν Bauar.

[74] πάντα τὰ χείριστα ταῖς τούτων οὐδαμοῦ] ſic quodammodo ſarcias: πάντα τὰ χείριστα κατηγορεῖ αὐτῶν, πίστεις δὲ τούτων οὐδαμοῦ. *peſſima quaeque de ipſis praedicat; fides vero criminum nulla vsquam conſpicitur.*

[75] αὐτοὺς] ſic ♀ et Bav. αὐτὸν Morell. ἀνὴρ eſt Ariſtides. αὐτοὺς deſignat ſaltatores.

πεῖν, ἀκηκόασι μὲν οὗτοι κακῶς. ὅθεν δὲ δεῖ πιστεῦσαι τοῖς εἰρημένοις, οὐκ ἔστιν. ἄξιον δὲ καὶ τῶν ῥημάτων αὐτῶν ἀκοῦσαι. „οἶμαι γάρ, εἴ τις δύο * ποιήσειε[76] μερίδας τῶν[77] ἐν ἀνθρώποις ἁπάντων κακῶν, τὴν μὲν τῶν τούτοις προσόντων, τὴν δὲ * τῶν[78] ἄλλοις, μηδαμοῦ μηδὲν τἄλλα ἂν εἶναι δόξαι πρὸς ταῦτα.„ ταυτὶ θυμὸν μὲν ἐμφανίζει πολύν. βέβλαπται δὲ καὶ ὁ λόγος τῷ θυμῷ. τῆς γὰρ ὑπερβολῆς γενόμενος, τὸ πρᾶγμα δὲ οὐκ ἐξετάσας, ἐξώσθη[79] τοῦ πιθανοῦ. τίς γὰρ ἂν συγχωρήσαι, τῶν ἄλλων ἁπάντων, ὅσα παρ' ἀνθρώποις[80] τολμᾶται πλείω τὰ τούτων εἶναι καὶ μείζω; τούτους γὰρ μετὰ μὲν τῶν ἀρίστων θεῖναι, ὧν οἱ μὲν ἐν λόγοις, οἱ δ' ἐν ἔργοις τὰς αὐτῶν φύσεις[81] ἐπεδείξαντο, οὔτ' ἴσως εὐσεβὲς, οὔθ' ὅσιον· πάλιν δὲ τῶν πονηροτάτων κακίους ἄγειν, οὐδὲ τοῦτο δίκαιον. ἀλλ' ἔστιν ὅστις Ἀριστείδῃ πείθεται, τὸν ὀρχηστὴν τουτονὶ, τὸν τὰ τῶν θεῶν ἔθη μιμούμενον, δεινότερα ποιεῖν τῶν ἀνασπώντων βωμοὺς, καὶ συλώντων ἀναθήματα καὶ κατασκαπτόντων ἱερὰ, καὶ κατακαιόντων ἀγάλματα; τί δέ; τῶν τὰς αὐτῶν προδιδόντων πατρίδας; ἢ τῶν ἐπὶ φόνοις κατειληφότων τὴν ἐρημίαν; ἢ τῶν ἐπὶ τῷ κακουργεῖν πλεόντων τὴν θάλατταν; ἢ τῶν διορυττόντων τάφους; ἢ τῶν τὰ δηλητήρια κεραννύντων; ἀλλ' οἱ πατραλοῖαι μικρὸν πρὸς τούτους; ἀλλ' οἱ τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντες; ἀλλ' οἱ πεπλασμένα γράμματα κατὰ τοῦ δικαίου γράφοντες; ἀλλ' οἱ μητέρας, ἀλλ' οἱ παῖδας κτείναντες[82]; πόθεν ποτὲ ἐπῆλθέ σοι πάντα[83] πονη-

ρὸν

76 ποιήσειε] ſic dedi de meo. ποιήσει Morell.

77 τῶν e Bauav. addidi.

78 τῶν de meo addidi. eius loco eſt in Bav. τοῖς. neutrum habet Morell.

79 ἐξώσθη] ſic Bauar. et margo Morelli cum ἴσως, textum dat ἐξώσθη.

80 ὅσα παρ' ἀνθρώποις] ſic libri. ego malim ὅσα περ ἀνθρ.

81 τὰς αὐτῶν φύσεις] mediam vocem e Bav. addidi.

82 κτείναντες] ἀποκτ. Bauar.

83 πάντα] malim τὸν πάντα. hominem modis omnibus flagitioſum et ſceleratum. vt πάντα ἀγαθὸς vſurpatur, ita quo-

que

ρὸν μετριώτερον ὀρχηστοῦ νομίσαι; ὁρᾷς ταυτὶ τὰ δεσμωτήρια; ταῦτα ἐκ τίνων ἐμπέπλησται; τῶν ἐκεῖνα[84] κακουργούντων, ἢ τῶν ὀρχουμένων; καίτοι τίνα ἔχει λόγον τὰς πόλεις παρ' ὧν μὲν ἀδικοῦνται * τὰ μείζω[85], τούτους μὲν ἐᾷν ὀρχεῖσθαι, τοὺς δὲ τὰ μικρὰ λυποῦντας εἰς τὸ δεσμωτήριον ἕλκειν; καὶ τοῖς μὲν ἀργύριον συλλέγειν, καὶ πορίζειν ἀφορμὰς, τοὺς δὲ τὰς ψυχὰς ἀφαιρεῖσθαι, καὶ συνθεῖν, ἡνίκ' ἂν ἀποτέμνωνται τὰς κεφαλάς; ἢ πρὸς διὸς, ὧν μὲν ὑπ' ἄλλων ἀδικοῦνται, καὶ τὰ κοῦφα ἀφόρητα, τὸ δ' ἀφόρητον τῇ φύσει κοῦφον ἂν εἴη, ὀρχηστὴς πονηρευόμενος; ἢ καὶ παιδὸς μὲν οὐκ ἂν ἀνάσχοιτο πατὴρ ἀδικοῦντος, πάσχοντες δὲ κακῶς ὑπὸ τῶν ὀρχηστῶν προσκυνοῦσιν, ὥσπερ οἱ πέρσαι τὸν δεσπότην; πόθεν οὖν οὐ κρίνονται; πόθεν οὐ κολάζονται πάντας ἀπολιπόντες κακίᾳ; φράσον. ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοις, εἰ μὴ νὴ δία τὴν ἄϊδος κυνῆν, ἢ τὸν γύγου[86] δακτύλιον ἔχοντες ἀδικοῦσιν, ὑφ' ὧν λανθάνουσιν. καὶ μὴν οὐ σὲ λελήθασιν, ὃς οὕτω λαμπρῶς τὰ κείνων τραγῳδεῖς. (εἰ δὴ τὰ κείνων·) οἱ δὲ ἄρχοντες οἱ τῶν πόλεων φύλακες ὅταν τοὺς μὲν λῃστὰς πέμπωσιν ἐπὶ τὸ βάραθρον, τοὺς δὲ ὀρχηστὰς ἐν τῷ θεάτρῳ καθήμενοι δωρῶνται. τί σοὶ δοκοῦσι ποιεῖν; τέρπεσθαι τοῖς οὐδὲν ἀδικοῦσιν, ἢ πονηρίαν τιμᾷν; καὶ τὰ αὐτὰ κολάζειν τε καὶ τιμᾷν; μᾶλλον δὲ τὰ μὲν ἐλάττω κολάζειν τῶν κακῶν, τὰ δὲ μείζω τιμᾷν; εἴγε ὀρχησταὶ τῶν λῃστῶν χαλεπώτεροι. „αὐτοί τε γάρ[87], φησιν, αἰσχρῶς βεβιώκασι καὶ τοὺς

que πάντα κακὸς, vbi κατὰ subauditur.

[84] ἐκεῖνα] illa nota scelera, ob quae malefici nempe in vincula dantur.

[85] ἀδικοῦνται τὰ μείζω] id est εἰς τὰ μέγιστα. Sic dedi de meo. libris deest articulus.

[86] τὸν γύγου] sic, in masculino, ♀ et Bauar. articulum in genere neutro, τὸ, dat Morell.

[87] αὐτοί τε γὰρ] rursus haec Aristidis sunt αὐτοί τε γὰρ αἰσχρῶς ad ἃ μὴ βέλτιον primae accusationis refutatio procurrit ad p. 491, 27. ed. M. quae accusatio ducta est a turpitudine vitae pantomimorum.

τοὺς θεωμένους προσαπολλύουσιν ἐφελκόμενοι πρὸς ἃ μὴ βέλτιον." ἐνταῦθα δοκεῖ μέν τι λέγειν ἐνίοις, τὸ δ' ἀληθὲς ἀντιψηφίζεται τῷ λόγῳ, διαλέξομαι δὲ περὶ ἑκατέρου χωρὶς, ἂν, ὃ τὴν ἀρχὴν ᾐτησάμην, παρὰ τῶν ἀκροωμένων ὑπάρχῃ μοι. τοῦτο δέ ἐστι μὴ θορυβεῖν. ἐκ τίνος γὰρ δὴ δικαίου φὴς ἅπαντας ὀρχηστὰς ἠταιρηκέναι; πότερα παρὰ [88] τῶν μάντεων ἀκούσας; ἢ ψῆφον ὁρῶν δικαστῶν ἐνηνεγμένην; ἢ λαβὼν αὐτοὺς ὁμολογοῦντας; καὶ μὴν εἰ μέλλει τις ἀναμφισβητήτως [89] ἐν τοῖς ἠδικηκόσι τετάξεσθαι, ταῦτα ἡγήσασθαι δεῖ, γραφὴν, μαρτυρίαν, ἀπολογίαν, ἔλεγχον, γνῶσιν. εἰ δὲ μὴ ταῦτα, ὁμολογίαν. οὕτω τὸν δεῖνα προσερεῖς ἀνδροφόνον, οὕτω μοιχὸν, οὕτω προδότην. ἄνευ δὲ τούτων ὁ καλῶν, ἐλοιδόρησε. πῶς οὖν οὐ δεινὸν, ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων τὸν κριθέντα μὲν, οὐχ ἁλόντα δὲ, καθαρὸν δοκεῖν, οἷς δὲ οὐδὲ ἐπέστη κατήγορος, τούτους ἐν τοῖς τῶν ἐξεληλεγμένων ὀνείδεσιν εἶναι; καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις μὴ εἶναι τὴν αἰτίαν βλάβην εἰς δόξαν, τοὺς δὲ μηδὲ * αἰτίαν [90] ἐν δικαστηρίῳ λαβόντας, ἃ τῶν ἑαλωκότων ἐστὶν, ὑπομένειν; ἄκουε τοίνυν ἕτερον. εἰσί τινες ἐπ' οἰκήματος καθήμενοι, κακῶς τῇ φύσει κεχρημένοι, καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ τὰ αἴσχιστα πάσχειν προσηγορίαν οὐκ ἀρνούμενοι. τούτοις πληγεῖσιν ὑφ' ὁτουοῦν, καὶ νὴ δία γε συγκοπεῖσιν, οὐκ ἔστι δραμεῖν εἰς δικαστήριον, οὐδ' ἀνακραγεῖν, οὐδὲ βοηθῆσαι τοὺς νόμους, οὐδὲ δίκην ἀξιῶσαι λαβεῖν. εἰκότως. ἐν ᾗ γὰρ ἡμέρᾳ τὴν φύσιν ἠδίκουν, τούτων αὐτοὺς ἀπεστέρουν. ἆρ' οὖν καὶ τὸν ὀρχηστὴν θαῤῥῶν πατάξεις, καὶ τὴν ἐσθῆτα περιῤῥήξεις; ἢ τρώσας τὴν κεφαλὴν, κελεύσεις σιγᾷν; * εἴσῃ [91] μὲν οὖν ἃ καλῶς παρὰ τῶν νόμων

[88] παρὰ de meo dedi. in libris est περί.

[89] ἀναμφισβητήτως] sic ♀ et Bav. ἀναμφισβήτως Morell.

[90] αἰτίαν] sic dedi de meo. in libris est αἴτιον.

[91] εἴσῃ] sic de meo dedi. in libris est εἰσί. ſcies tu quidem, ἃ καλῶς ποιοῦντες (id enim addendum videtur) παρὰ τῶν νόμων ἔχουσι. quae illi (hiſtriones puta) iura habent, ſibi ſic meritis a legibus indulta.

νόμων [92] ἔχουσιν, ὅταν ἐκεῖνος [93] μὲν τρέχῃ παρὰ τὸν δικαστὴν, καὶ λέγειν ἔχῃ, * συνοργίζωνται [94] δὲ τόσοι καὶ τόσοι, κολάζῃ δὲ τὸν ὑβριστὴν ὁ τῆς ψήφου κύριος. τῷ πότ' οὖν ἐπαρθεὶς τὴν πορνείαν περιάπτεις τῷ γένει; σὺ δ' ἰσχυρίζῃ, φησὶ, πάντας σωφρονεῖν [95]; ἀλλ' οὐδὲ πάντας γε πορνεύεσθαι φαίης ἄν. εἰ γὰρ δὴ τὴν κρίσιν ἀπὸ τῶν λεγομένων ποιεῖσθαι προσήκει, περὶ μὲν τῶν, ὡς οὐκ ἐφύλαξαν τὴν ὥραν, λεγόντων ἐστὶν ἀκούειν. εἰσὶ δὲ οἳ καὶ λίαν εἰς σωφροσύνην ἐπαινοῦνται. φασὶ δέ τινα ἐν Παλαιστίνῃ τοσαύτην ἄσκησιν ποιεῖσθαι κοσμιότητος, ὥσθ' ὑπὸ τῶν ἀκρέων ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπὶ [96] παιδία καὶ γυναῖκας εἰσάγεσθαι, καὶ μηδαμοῦ δοῦναι χώραν αἰτίᾳ. καὶ μὴν καὶ τὸν παρ' ἡμῖν ποτε λάμψαντα καὶ τὸν [97] ὁμώνυμον [98] τοῦ παλαιοῦ βουκόλου, παρ' ᾧ περὶ τοῦ κάλλους ἐκρίθησαν αἱ θεαὶ, σοφιστὴς [99] τύριος, ὃς τῇ γλώττῃ τὰ τοῦ Ποσειδῶνος ἴσχυε, σείων τε καὶ τινάσσων ἅπαντα. τοῦτον οὕτως ἐθρήνησε κείμενον, καὶ μεγαλοπρεπὲς ἐντάφιον αὐτῷ τὸν λόγον ἔδωκεν, ὡς οὐκ οἶδ' ὅ, τι ἂν ἐζήτησε μεῖζον, εἰ σοφιστὴν οἰχόμενον ἐτίμα, ὅς γε καὶ τοῦτ' αὐτὸ [100] προσειπεῖν ἠξίωσε τὸν ὀρχηστήν. πάνυ γὰρ αὐτὸν [1] εἵλετο καταῤῥυπαίνειν ἐν τοῖς ἐγκωμίοις τοῦ πόρνου. ὁρῶμεν

[92] νόμων] ſic dedi e Bauarico. In Morell. eſt νέων.

[93] ἐκεῖνος] ſaltator puta iniuria laeſus.

[94] συνοργίζωνται] ſic, in coniunctiuo dedi de meo, pro indicatiuo, qui eſt in Mor.

[95] σωφρονεῖν; ἀλλ'] interponendum videtur οὐ *neutiquam.*

[96] ἐπὶ] ſic ♀ et Bav. qui ἐπὶ παῖδας dat in texto. ὑπὸ παιδία dat Morell. et margo Bav.

[97] καὶ τὸν] aut illud, aut hoc eſt delend.

[98] τὸν ὁμώνυμον] Paris hic Antiochenus ab illo Neroniano et Claudiano diuerſus eſt.

[99] σοφιστὴς] quisnam hic eſt? ſophiſta Tyrius tonare et fulminare eloquentia valens? Maximus quidem, vulgo Tyrius dictus, non eſt.

[100] τοῦτ' αὐτὸ] pantomimum Parin ſophiſtae appellatione condecorauit.

[1] αὐτὸν] eſt ironica oratio. nam profecto mirifice geſtiebat ille ſophiſta dignitatem ſui gradus inquinare, laudibus cinaedi depraedicandis.

μεν * δῆτα [2] καὶ αὐτοὶ τοὺς πλείονας ἐν μὲν τῇ νεότητι φρουρουμένους, τοὺς μὲν ὑπὸ μητέρων, τοὺς δὲ ὑπὸ πατέρων, εἰσὶ δὲ οἷς ἀντὶ τούτων ἀδελφοὶ κατέστησαν. καὶ τοὺς περὶ ταῦτα [3] ἐσπουδακότας καταρρωμένους τοῖς φύλαξιν. οὐκ ἄρα [4] ταῦτα ὁρῶμεν περὶ τοὺς νέους τῶν ὀρχηστῶν, οὓς ἀπαλλάττει τῆς τοιαύτης φυλακῆς ὁ τοὺς κινδύνους παρελθὼν χρόνος. δεδόσθω [5] δὴ τοὺς οὐ φρουρουμένους [6] ὀλισθεῖν. ἀλλ᾽ οὐχ οἵ γε φροντίδος τετυχηκότες ὠλισθήκασιν. ἐκεῖνοι ἔστιν ἐν ὀρχήσει ζῶντα σωφρονεῖν. πῶς οὖν ἅπαντες ὀρχησταὶ πόρνοι; ἕως γὰρ ἂν εἷς ἐν τῇ τέχνῃ * φαίνηται [7] σεσωφρονηκώς, οὐδεμίαν ἀνάγκην ἔχει τὸν ὀρχούμενον πεπρακέναι τὴν ὥραν. εἰ μὲν γὰρ ἕν τι καὶ τοῦτο ἦν τῶν συνιστώντων τὴν τέχνην, καὶ οὐκ ἦν λαβεῖν ἐκείνην ἄνευ τοῦ τὸ σῶμα καταισχύναι, κοινὸν ἂν κατὰ πάντων τῶν ἐν ὀρχήσει [8] τοὔνειδος. εἰ δ᾽ ἔστι καὶ σωφρονοῦντα ὀρχηστὴν ἀγαθὸν εἶναι, καὶ μᾶλλόν γε, ὅσον περ ἂν μὴ τὴν γνώμην ἀπὸ τῆς σπουδῆς ἐπὶ τὰς ἡδονὰς ἕλκηται, τί τὸ κεχωρισμένον τῆς τέχνης [9] μέρος ἡγούμεθα τῆς τέχνης; οὐ γὰρ ἄξιον τὰς τῶν μετιόντων πονηρίας ἐγκλήματα ποιεῖσθαι τῶν πραγμάτων. οἷον, ἤδη τις φιλοσόφων ἥττων ἐγένετο χρημάτων. ἆρ᾽ οὖν ὑπὸ τῆς φιλοσοφίας εἰς τὸ δοῦλος εἶναι χρημάτων προήχθη; καὶ μὴν αὕτη γε ἐδίδασκε παντὸς χρυσίου καταφρονεῖν, ὁπόσον ἐστί τε καὶ γίγνεται. εἰ δὲ ἡ τῆς φύσεως κακία κρείττων ἐγένε-

[2] δῆτα] sic dedi de meo. in Morell est δέ τι. in Bav. δή τι.

[3] ταῦτα] haec, de quibus hic agitur, scil. τὸ διαφθείρειν τοὺς νέους.

[4] οὐκ ἄρα] malim οὐ κάρτα δὲ ταῦτα ὁρῶμεν non admodum crebra istaec videmus.

[5] δεδόσθω sic ♀ et Bav. δόσθω Morell.

[6] φρουρουμένους] φρουρουμένους Bavar. et margo Morell.

[7] φαίνηται] sic dedi de meo pro φαίνεται (in indicat.) quod est in libris.

[8] τῶν ἐν ὀρχήσει] forte ζώντων est addendum, subaudiendum certe.

[9] τὸ κεχωρισμένον τῆς τέχνης] eam rem, quae ab arte seiuncta est, id est consectationem voluptatum teterrimarum.

ἐγένετο τῆς νουθεσίας, ὁ μὲν ἄθλιος, ἡ δὲ ἀρίστη. πάλιν τις ἰατρὸς, ᾧ σώζειν προείρητο παρὰ τῆς τέχνης, ἐπίτηδες ἀπήνεγκε τὸν νοσοῦντα. τοῦτο οὖν ἰατρικῆς, τὸ διαφθείρειν; οὐ μὰ δία. ἀλλὰ τὸ σώζειν. ° προείρητο [10] γὰρ παρὰ τῆς τέχνης, ὁ δὲ ἐγένετο κακὸς ἐν τῇ τέχνῃ. τοῦτο δὲ οὐ κακία τῆς τέχνης. οὐδὲ γὰρ, εἴ τις ῥητορικὴν μανθάνων ἑταιρεῖν εἵλετο, οὐδ᾽ εἴ τις ἡνίοχος ὢν μετέδωκε τῆς ὥρας τοῖς ἐρασταῖς· ὁ μὲν τὴν δωρεὰν ποσειδῶνος, ὁ δὲ τὴν ἑρμοῦ διαβεβλήκασιν. ἀλλ᾽ οἱ μὲν κακοδαίμονες, αἱ δὲ τὰς αὐτῶν ἀρετὰς οὐκ ἀπολωλέκασι. καὶ νῦν, εἰ ἔδωκέ τις αὐτὸν ὀρχηστὴς [11] τοῖς ὑβρίζειν ἐθέλουσι κακὸς κακῶς ἀπόλοιτο μετὰ τῶν ἐραστῶν. αὐτὸς μὲν γὰρ οὐ καλῶς περὶ τῶν αὐτοῦ βεβούλευται. τὴν ὄρχησιν δὲ κακὸν οὐκ ἔστιν ὅπως ἀπέφηνεν. ἔχω δὲ κἀκεῖνο λέγειν ἰσχυρὸν, ὥς γε ἐμαυτὸν πείθω. εἰ μὲν ἅπαντες οἱ ζῶντες ἐν ἄλλοις ἐπιτηδεύμασι πάντες ἐφεξῆς ἐγένοντο τοῦ ναρκίσσου ζηλωταὶ, καὶ τοὺς αὐτῶν γονεῖς εὐδαίμονας τῇ σφῶν αὐτῶν ἀπέδειξαν σωφροσύνῃ, καὶ τὸ τῆς ἀκρασίας ἐν τοῖς ὀρχουμένοις ὥριστο, πολλῆς ἀνοίας, μᾶλλον δὲ μανίας, τοῖς ἃ προσήκει, κακῶς λέγουσιν ἐναντιοῦσθαι. εἰ δ᾽ οὐ τέχναις τὸ σωφρονεῖν καὶ μὴ διώρισται, τὸ δὲ τῆς φύσεως, ὁποτέρως ἂν ἔχοι, κρατεῖ, τί τὴν ὄρχησιν ἀντὶ τῶν τρόπων μισοῦμεν; ἐγὼ γὰρ καὶ τῇ πινδάρου ψήφῳ περὶ τῆς φύσεως ἕπομαι, κράτιστον αὐτὴν ὁριζομένῃ πανταχοῦ. καὶ τῇ γε εὐριπίδου πειθόμενος οὐκ αἰσχύνομαι. τί οὖν εὐριπίδης [12]; λέγει,

[10] προείρητο] imperatum, denunciatum fuerat. Sic dedi de meo. προήρητο Morell. et Bavar.

[11] ὀρχηστὴς] ſic ♀ et Bav. ὀρχησταῖς Morell.

[12] τί οὖν εὐριπίδης] ſic diſtinguo: τί οὖν Εὐριπίδης; *quid ergo Euripides?* ſcil. dicit, aut agit? λέγει τῆς Ἑλένης —, cum Helena, quo tempore tumulum ſororis ſua coma debebat coronare, parcit ſuae comae, eumque honorem manibus ſororis negat, tum ſic ait poëta: O Natura, quam magnum es ἀνθρώποισιν hominibus es malum et bonum item, perquam ſalutare recte te utentibus! Ab ea, ait, παρ᾽ ἐκείνης, ab ea exſiſtit hominibus et virtus et vitium.

λέγει, τῆς ἑλένης φειδομένης τῶν τριχῶν, ἐν ᾧ δεῖ τιμῆσαι τῆς ἀδελφῆς τὸν τάφον. ὦ φύσις ἐν ἀνθρώποις ὡς μέγ᾽ εἶ κακὸν σωτήριόν τε τοῖς καλῶς κεκτημένοις. παρ᾽ * ἐκείνης [13], φησιν, ἀνθρώποις ἀρετὴ καὶ κακία. τὸ δέ γε βέβαιον αὐτῆς ἑτέρωθι δηλοῖ λέγων. ὁ δ᾽ ἄρ πονηρὸς [14] οὐδὲν ἄλλο πλὴν κακὸς, ὁ δ᾽ ἐσθλὸς, ἐσθλός. οὐ βούλεται, τῆς φύσεως οὐδὲν εἶναι δυνατώτερον, οὐδὲ τοσαύτην ἔχειν ἰσχὺν, ὥστε τὰ κείνης μεθιστάναι. τὴν αὐτὴν τῷ σοφοκλεῖ φωνὴν ἀφιεὶς. λέγει γὰρ δήπου κἀκεῖνος· ὅ τι γὰρ φύσις ἀνέρι δῷ [15], τό δ᾽ οὔ ποτ᾽ ἂν ἐξέλοις. μάτην οὖν προσάγεις τὰς μαθήσεις ὡς μετακινήσων τὴν φύσιν. ὅ, τι γὰρ ἐκείνη δέδωκε, τοῦτο πάγιον ἔστηκε, καὶ οὐ τοῖς ἔθεσιν εἴκουσιν αἱ φύσεις, ἀλλ᾽ ἡ τούτων ἰσχὺς ἀνωτέρα τῶν ἐθῶν. τί οὖν ὁ λόγος σημαίνει; ὁ φύσει σωφροσύνῃ χαίρων οὐκ ἂν ὀρχούμενος γένοιτο πόρνος. ὁ φύσει ῥέπων [16] εἰς ἀκρασίαν οὐκ ἂν ἀγόμενος εἰς σωφροσύνην ἐπιδοίη. διὰ τοῦτο ἤδη τινες ἔζων [17] ἐν μέσῳ παιδαγωγῶν, καὶ πολλοῖς ὀφθαλμοῖς κεκυκλωμένοι [18] πανταχόθεν, ἀπειλαῖς, φόβοις, ἐλπίδι πληγῶν. ταῦτα πάντα ὑπερβάντες τὰ τειχία, διελέχθησαν τοῖς ἐρασταῖς. οὕτω γὰρ εὐπρεπὲς εἰπεῖν. τίνος ἕνεκεν; ὅτι φύσει μάχεσθαι ἔργον. οἶδα ἔγωγέ τινας, ὥρᾳ μὲν ὑπὲρ τὸν ὑάκινθον, γονέων δὲ ἀπηρτημένους, παιδαγωγῶν δὲ ἐλευθέρους, ἀκολούθων δὲ ἐρήμους, μυρίων μὲν ἐπισπασαμένους ὄμματα τῷ σώματι, βλέ-

[13] παρ᾽ ἐκείνης] scil. τῆς φύσεως. Sic dedi de meo. in libris est ἐκείνοις.

[14] ὁ δ᾽ ἄρ πονηρὸς] ὁ δὲ πονηρὸς Bauar.

[15] ὅ, τι γὰρ φύσις ἀνέρι δῷ] malim, sine γὰρ, metro convenientius sic legi. ὅ, τι φύσις ἀνδρὶ δῷ.

[16] ὁ φύσει ῥέπων] responsio haec est ad superiorem interrogationem, quid sibi velit illa nota vulgaris dictio. Natura pudori deditus, etiamsi saltet, tamen ideo non fit cinaedus. Nempe hoc sibi vult illa dictio: Natura propensus ad intemperantiam —

[17] ἔζων aut plane delendum est, aut cum ζῶντες mutandum.

[18] κεκυκλωμένοι] sic ♀ et Bav. κεκυκλωμένοις Morell.

βλέψαντας δ' εἰς οὐδένα πώποτε, καὶ πολλῶν μὲν θεατῶν ἐν μέσῳ στάντας, πάντων δὲ ὑπερενεχθέντας, καθάπερ πτηνούς. ὀρφανῶν δὲ σωφροσύνην οὐκ ἂν προσθείην, μή με τις ἐμαυτὸν ὑπολάβοι λέγειν. πόθεν δὴ καὶ τοῦτο οὕτως ἔχει; παρ' εὐριπίδου δέχου τὴν ἀπόκρισιν, λέγοντος. ὡς ἡ σώφρων οὐδ' ἂν ἐν βακχεύμασι [19] διαφθαρείη. παῦσαι δὴ τὴν ὄρχησιν συκοφαντῶν. κἂν ἴδῃς ὀρχηστὴν ἀκόλαστον, ἐκεῖνο λέγε πρὸς σαυτόν [20]. ὡς οὗτος μέντοι καὶ σκυτοτόμος ὤν, ἢ τέκτων, γύννις ἂν ἦν. κἂν ἴδῃς [21] τέκτονα σωφρονοῦντα, πάλιν ἐκεῖνο λέγε πρὸς σαυτὸν, ὡς οὗτος [22] οὐδ' ἂν ἐν ὀρχήσει τὸ σωφρονεῖν ἀπώλλυ. τὰς γὰρ κόμας [23], φησὶν, ὑπὲρ τὴν φαίδραν ἠσκήκασι. τί μᾶλλον [24] ἢ κατὰ θετταλοὺς τοὺς * τῷ σπερχειῷ [25] τρέφοντας τὰς τρίχας; ἐπεὶ καὶ οὗτοι οὐ κείρονται, καὶ ἄλλοι Διονύσῳ [26] θεάτρων ἐφόρῳ θεῷ, καθάπερ ἐκεῖνοι τῷ ποταμῷ. εἰ μὲν οὖν αὐτὸ τὸ τῇ κόμῃ συγχωρεῖν προβαίνειν αἰτιᾷ, καρηκομόωντας ἀχαιοὺς ἀκούεις. εἰ δὲ τὸ προσάγειν ἐπιμέλειαν τῇ κόμῃ, λακεδαιμονίους ὁρᾷς ἐν θερμοπύλαις κτενιζομένους [27], καὶ μετὰ τὴν φροντίδα τῶν τριχῶν, τὸ κάλλιστον ἔργον ἐξειργασμένους. καίτοι, εἰ τὴν ἀνδρίαν ἐξέτεμεν ἡ τῆς κόμης πρόνοια, πῶς οὐν ἀκ-

μῆ

[19] ἡ σώφρων οὐδ' ἂν ἐν β. sic Bav. ὁ σώφρων οὐκ ἂν ἐν β. Mor. Etiam margo Bav. pro οὐδ' dat οὐκ.

[20] σαυτὸν] ſiav. αὐτὸν Morell. neque id male.

[21] ἴδῃς] ſic ♀ et Bav. ἤδῃς Morell.

[22] ὡς οὗτος] ſic Bav. ὦ οὗτος Morell.

[23] τὰς γὰρ κόμος] rurſus hic eſt locus ex Ariſtide, ſtatim refutandus.

[24] τί μᾶλλον] ſcil. ἔδει σε οὕτω λέγειν, ὑπὲρ τὴν φαίδραν — dicere vult. quid opus erat exemplum proponere tam inuidioſum, cum liceret aliud ponere minus inuidia laborans, e. c. Theſſalorum.

[25] τῷ σπερχειῷ] ſic dedi de meo, omittens ἐν, quod Bav. et Morell. praemittunt. Bav. quoque dat σπερχιῷ per iota ſimplex.

[26] διονύσῳ] ſcil. τρέφουσι τὰς κόμας, aut οὐ κείρονται. quod idem eſt.

[27] κτενιζομένους] ſic dedi de meo. in Bav. et Morell. eſt ἠτενιζ. vid. Herodot. in enarratione pugnae ad Thermopylas.

μὴ τῶν ἀγώνων ἐπεμελοῦντο τῆς κόμης; πῶς δ' ἐντεῦθεν ἐπὶ τὴν μάχην ἥκοντες ἄνδρες ἦσαν; εἰ δ' ἀκριβολογεῖταί τις περὶ τὰ μέρη τῆς κεφαλῆς, καὶ μέμφεται τὸ κομᾶν ὄπισθεν, οὐκ ἀνέξονται μὰ τοὺς θεοὺς οἱ πλεύσαντες εἰς τροίαν ἀπ' εὐβοίας, οὐδὲ τούτους μᾶλλον, ἢ σφᾶς[28] ὑβρίζεσθαι νομιοῦσι μένεα πνείοντες ἄβαντες. ἐκόμων γὰρ δὴ κατὰ τούτους[29]. οὐ τοίνυν ἀπὸ τῆς ἐσθῆτος ἔχω καταγνῶναι τοῦ β'ου τῶν ὀρχηστῶν, οὔτε τὸ χρυσίον ἐνυφάνθαι τῷ χιτωνίσκῳ βιάσαιτ' ἂν εἰς αἰσχύνην τὸν τῇ φύσει κρείττονα τούτου[30]. τοὺς γὰρ ἱερεῖς οὕτω γ' ἂν ἑωρῶμεν ἐν τοῖς πόρνοις τεταγμένους, οὓς ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ὁ χρυσὸς κοσμεῖ κατὰ τῶν ἐσθημάτων ἐσπαρμένος. οὔτ', εἴτις τὸ μέχρι τῶν σφυρῶν καθειμένον, καί τινα[31] τοῦ λοιποῦ σχήματος εἰς τὸ γυναικεῖον ἐπικλίνειν φησὶ, δεῖγμα ἀναμφισβήτητον πορνείας ὁ τύπος τοῦ χιτωνίσκου. εἰ γὰρ τοσοῦτον ἴσχυε τῆς ἀμπεχόνης εἴδη, καὶ τὰς[32] διαβολὰς ὁ τρόπος ἐκεῖθεν ἐλάμβανεν, ἕρμαιον ἂν ἦν τοὺς ἐπ' οἰκήματος τούτους ἐνσκευάσασθαι. κατὰ τὸν ἡρακλέα, καὶ τῇ λεοντῇ καὶ τῷ ῥοπάλῳ μεταστῆσαι τὸν βίον. ἀλλ' οὐκ ἔστιν, ὥσπερ οὐδὲ τὸν οἰκέτην ἀμεῖψαι τὴν τύχην, ἢν τοῦ δεσπότου τὸν χιτωνίσκον ἐνδύοιτο, ἢ διαλαθὼν, ἢ καὶ τοῦ δεσπότου γε ἐφέντος παιδιᾶς ἕνεκεν. ἐντεῦθεν ἤδη τις ἀθλητὴς[33] μακρὰ βαίνων, καὶ διάβροχος ἐλαίῳ τῆς ἐσχάτης δυσωδίας, ἀναβεβλημένος ἱμάτιον ἐν αὐτοῖς τού-

τοις

[28] post σφᾶς nescio an αὐτοὺς sit addendum.

[29] κατὰ τούτους] scil. τοὺς ὀρχηστάς. Abantes enim comam sic alebant olim, vt nunc alunt saltatores. An sic dedit Libanius? ἐκόμων γὰρ καὶ οὗτοι. nam et hi, Abantes puta, comam alebant.

[30] τούτου] num ad τοῦ χρυσίου ἐνυφάνθαι τῷ χιτωνίσκῳ redit. cui natura est indoles omni superior luxu atque mollitie? Ego malim ταύτης, vt ad αἰσχύνην redeat.

[31] καί τινα] num ἄλλα est interponendum?

[32] ἀμπεχόνης εἴδη, καὶ τὰς δ.] sic reformaui. in Bav. et Morell. sic distinctus est h. l. ἀμπεχόνης. εἰ δὴ καὶ τὰς δ.

[33] ἐντεῦθεν ἤδη τις ἀθλητὴς] hinc, Antiochia puta, oriundus aliquis athleta.

τοις τῆς ἀνδρείας ἐσθήμασι τὰ γυναικῶν ἔδοξε ποιεῖν. καίτοι πρὸς θεῶν τί θαυμαστὸν, εἰ, ὥσπερ ἐκεῖνον οὐκ ἐπεῖχεν ὁ τρίβων ἐν τῷ σωφρονεῖν, οὕτω τοῦτον ὁ τρόπος ἐν τοιούτοις ἐσθήμασιν [34] ἐποίησε σωφρονεῖν; οὐδὲ γὰρ οἱ τοὺς περὶ μεγάβυζον ἀποκτείναντες ἐν μακεδονίᾳ μετὰ τὸ δεῖπνον, ἐκφερομένους εἰς ἀφροδίτην ἄδικον ὑπὸ τῆς μέθης. οὐδ' οἱ τὴν ἐν ταῖς θήβαις τυραννίδα καταλύσαντες ὕστερον, καὶ τὴν λακεδαιμονίων φρουρὰν ἐκβαλόντες, ἑκάτεροι γυναῖκες εἶναι δόξαντες ἀπὸ τῆς ἐσθῆτος, ἤδη καὶ γυναῖκες ἦσαν, ἀλλ', οἷοί περ τὸ πρότερον [35], ἄνδρες. οὔκουν οὐδὲν αὐτοῖς ἐπέπρακτο τοσοῦτον ἔμπροσθεν. δύο τοίνυν ταῦτα πάντες ὁμολογοῦσιν, ἄριστόν τε τῶν ἐπὶ τροίαν ἡκόντων εἶναι τὸν ἀχιλλέα, καὶ τοῦτον αὐτὸν εἰς παρθένους δόξαν αὐτὸν καταστῆσαι τοῖς σχήμασιν ἀφανίσαντα τὴν φύσιν. καίτοι προσῆκον, εἰ τὰ τοιαῦτα βλάπτειν ἴσχυε, φαυλότατον ἡγεῖσθαι τὸν ἀχιλλέα. νῦν δ' εἰς ἐκεῖνον τὸν τῶν παρθένων ἀναχόμενον, τὰ πάντα τοῖς ἕλλησιν ἀνέκειτο. καὶ οἱ πόῤῥω τῶν γυναικείων σχημάτων τοῦ ταῦτα ὑποδύντος ἐδέοντο. ὥσπερ τῆς ὀδυσσέως φρονήσεως μετὰ τὴν πεπλασμένην μανίαν. οὐδὲ γὰρ ἐκείνῳ τὴν σύνεσιν ἔβλαψεν ἃ περὶ τὸ ζεῦγος ἐπλάττετο. οὕτως οὔτε βάδισις, οὔτε προσωπεῖον, οὔτε σχῆμα στολῆς, οὔτε κουρᾶς εἶδος, οὔτ' ἄλλο τῶν ἁπάντων οὐδὲν, κυριώτερον ἄν ποτε τῆς προαιρέσεως γένοιτο. οὐκ ἐξίστατο τῆς αὑτοῦ φύσεως ὁ ζεὺς ταῖς μεταβολαῖς, αἷς ἀκούομεν, ἀλλὰ θεραπεύων τοὺς καιροὺς πάλιν αὐτὸς ἦν. καὶ περὶ τῆς ἀθηνᾶς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν ὅσοις ἐπῆλθεν ἀλλοιωθῆναι, ταὐτὸ λέγοι τις ἂν, ὡς ἐν φαυλοτέροις εἴδεσι φαινόμενοι τὸ σφῶν αὐτῶν ἀγαθὸν διεσώζοντο. καί μοι δοκοῦσι τῆσδε τῆς ὀρχήσεως οὗτοι γενέσθαι πατέρες, ἐπὶ τὸ πάντα μιμεῖσθαι τῶν ἀνθρώπων τοὺς εὐτραπέλους ταῖς ἑαυτῶν μεταστάσεσιν ἀνάγοντες. οὐ γὰρ ἔτι αἰσχρὸν ἐδόκει τὸ πάσας δέχεσθαι μορφὰς μετὰ τοὺς θεούς. ἀλλ' ἐπὶ τοὺς

θεω-

34 τοιούτοις ἐσθήμασιν] mollibus puta et auro contextis.

35 τὸ πρότερον] sic Bav. articulo caret Morell.

θεωμένους[36] ἤδη μέτειμι, τοὺς, ὡς μὲν ἐγὼ φαίην ἄν, οὐ διεφθαρμένους, ὡς δὲ ὁ σὸς λόγος, ἀπολωλότας. οἱ δικαίως ἂν μοι δοκοῦσιν ἀπαντῆσαί σοι πρώτοις ἐκεῖνοι. ἡμεῖς, ἀριστείδη, γυναῖκας ἔχοντες, καὶ παῖδας τρέφοντες, καὶ τὰ ἡμέτερα αὐτῶν καὶ τὰ κοινὰ διοικοῦντες, ἀναπαύλης ἕνεκα πρὸς τὸ θέατρον ἰόντες, καθήμεθα σκοποῦντες, ἔτι καλοὺς ἔπεστι τοῖς δεικνυμένοις. κἂν τις ἀπὸ τῆς ὀρχήσεως τέρψις εἰς τὴν ψυχὴν εἰσῆλθεν διὰ τῶν ὀμμάτων, ἡδίους ἀπερχόμεθα γεγενημένοι, καὶ πάλιν τῶν ἐπιπόνων ἁπτόμεθα φροντίδων βουλῆς, προνοίας, λόγων, ἔργων. ἔπειτα τούτοις * πιεσθέντες[37] ἐπὶ τὴν αὐτὴν τέρψιν ἀναβαίνομεν, ἐξετάζοντες θέσιν ποδῶν, φορὰν χειρῶν, νευμάτων, ἃ διαβάλλεις, εὐαρμοστίαν, ὅλως τοῦ παντὸς εὐσχημοσύνην. εἰ δὲ ὁ ταῦτα ποιῶν χρηστὸς, ἢ πονηρὸς, ἢ χαλεπὸς, ἢ πρᾶος, ἢ κρείττων ἡδονῶν, ἢ μὴ, τούτων οὐδὲν προσενθυμούμεθα, κριταὶ καθήμενοι ψιλῆς ὀρχήσεως, ὥσπερ ὅταν πύκτας θεώμεθα, τῶν πραγμάτων[38], οὐκ ἀνερωτῶντες, εἰ, παρ' ᾧ[39] μείζους αἱ πληγαὶ, περὶ τοὺς γονεῖς οὗτος μέτριος. πῶς οὖν ὑπὸ τῆς ὀρχήσεως διεφθάρμεθα; ὅτι νεῦμα τούτοις πλέον[40] εἰς διαφθορὰν, ἢ ἑτέρων[41] μηχανήματα εἰς τὸ παραστήσασθαι πόλιν. βαβαὶ τῆς τῶν νευμάτων ἰσχύος; ὑπὲρ τὰς λακεδαιμονίων ταῦτά γε μηχανὰς, ἃς ἐπὶ τὸ πλαταιέων τεῖχος ἀπέστελλον. ποίαν δὲ καὶ διαφθο-

36 ἀλλ' ἐπὶ τοὺς θεωμένους] hic ingreditur alterum caput defensionis, quo negat, a pantomimis animos moresque spectatorum corrumpi. quae pars procedit ad p. 507, 15. ed. M.

37 πιεσθέντες] sic dedi de meo, pro πεισθέντες Morell. confirmat meam emendationem Bav. tametsi paulum corruptus h. l. in quo est ποιεσθέντες.

38 τῶν πραγμάτων] id est τῶν γιγνομένων παρὰ τῶν πυκτῶν, certaminis pugilum, et eorum, quae in illo certamine seu geruntur seu contingunt.

39 παρ' ᾧ] malim παρ' οὗ, nam alias dubium est, illene designetur, qui plagas accipit, an qui infert.

40 πλέον] scil. δύναται. post διαφθορὰν videtur νέων deesse.

41 ἑτέρων] imo vero ἑτέρῳ aut ἑτέροις, ob praemissum τούτοις.

φθορὰν λέγεις; πότερ' ἐφ' ἑαυτοὺς κινοῦσι τοὺς θεωμένους; ἢ πειρῶσι τοὺς θεωμένους [42]; εἰ γὰρ δὴ ταῦτα ὑφορᾷ, χρῆν δήπου μήτ' ὀρχεῖσθαι νέους κελεύειν, τοῦ μὴ κινεῖσθαι τοὺς θεατὰς ὑπὸ τῆς νεότητος, μήτ' ἄγειν ἐπὶ τὴν τῶν ἀνδρῶν ὄρχησιν θεατὰς νέους, ὑπὲρ τοῦ διαφεύγειν τὰς τῶν ὀρχηστῶν ἐπιχειρήσεις τοὺς νέους. ἀνδρῶν γὰρ ὄντων ἑκατέρων, ὅσοι τε [43] ἴασιν ὀψόμενοι, καὶ παρ' ὧν τὰ θεάματα, κίνδυνος οὐδεὶς ἐν ἐξήβοις. νῦν δὲ ἐχθροῦ μᾶλλον ἐχρήσω ῥήμασιν, ἢ προνοουμένου [44]. ὡς τοίνυν οὐδ' εἰ πάνυ * κλῶνται καὶ κάμπτονται [45], τοῦτο τῶν θεωμένων διαφθορά, ῥᾷστον ἁπάντων ἰδεῖν. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν, ὡς ἡμέρας ὅλας ἀναλίσκομεν ἐν θεάτροις, πλήθει [46] καὶ ποικιλίᾳ θεαμάτων; οὐ πύκτας ἔστιν ἰδεῖν, ἑτέρους μονομαχοῦντας, ἢ θηρίοις ὁμόσε χωροῦντας, ἄλλους κυβιστῶντας. ἆρ' οὖν εὐθὺς ἐκ τῆς θέας εἰς τὸ παραπλήσιοι γενέσθαι τοῖς ὁρωμένοις ἐρχόμεθα; καὶ διὰ μὲν τοὺς πύκτας θρασυνόμεθα, διὰ δὲ τοὺς ἐν ὅπλοις ἐρῶμεν φόνων; οἱ κυνηγέται δὲ ἡμᾶς ἤγειραν λέοντα δέχεσθαι; κουφότεροι δὲ πηδᾶν ὑπὸ τῶν κυβιστώντων γεγόναμεν; καὶ τίς τῶ πλησίον ἐνεῖδέ τι τούτων; ἢ αὐτὸς αὐτῷ; καὶ μὴν, εἰ μὲν, οἷς ὁρῶμεν, ὁμοιούμεθα, πῶς οὐχὶ καὶ παρ' ἐκείνων τοῦτο δεδέγμεθα; εἰ δ' οὐδὲν ἐκεῖθεν εἰς τοὺς θεατὰς ἐρρύηκεν, οὐδὲ παρὰ τῶν ὀρχουμένων εἰκός. ἢ τὰ μὲν τού-

των

42 ἢ πειρῶσι τοὺς θεωμένους] videntur haec amputanda esse, siue sunt scholium, siue varians lectio praecedentium ἐφ' ἑαυτοὺς τοὺς θεωμένους. scil. histriones, vel pantomimi. Sic dedi de meo, adiutus in quo est solummodo κάμπτονται. In altero enim cum vulgata κλῶνται καὶ κάμπτονται consentit.

43 τε] sic dedi ex ♀ et Bav. δὲ Morell.

44 προνοουμένου] prouidi et de salute nostra solliciti. Sic dedi ex ♀ et Bav. πορνουμένου Morell. quae lectio etiam in margine Bav. est annotata.

45 κλῶνται καὶ κάμπτονται]

46 πλήθει] potest integra esse oratio, et πλήθει et ποικιλίᾳ idem atque ὑπὸ πλήθους καὶ ποικιλίας. videtur tamen deesse aliquod participium, θελγόμενοι vel simile.

των κρατεῖ τῶν ψυχῶν, τὰ δ' ἐκείνων οὐ ταὐτὸν ποιεῖ; πῶς ἂν οὐ διαλέγῃ τοῖς Ἕλλησι, μὴ εἶναι πυγμὴν, μὴ εἶναι παγκράτιον, καθαρεύειν τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας ἀθλητῶν, οἳ τοὺς θεωμένους ποιοῦσιν ἀγριωτέρους. ὅτι [47] τὸν * ἐντυχόντα παίειν [48], φύσεως ἀγριωτέρας, οὐ λύμη τρόπων ἐκ τῶν ἀγώνων γεγενημένη. ταὐτὸ δὲ καὶ περὶ τῶν ἐκλελυμένων δοκεῖ, τὸ περὶ τὴν φύσιν * αὐτοὺς [49] οὐκ εὐτυχεῖν, οὐκ ἐκ τῆς θέας τῶν ὀρχηστῶν εἰς τὴν φύσιν βεβλάφθαι. βλαβερὰ, φησὶ, τὰ νεύματα. δηλαδὴ τὰ τοῖς τῶν γυναικῶν ἐοικότα. δεῖ γὰρ αὐτοὺς, εἰ μέλλουσιν εὐδοκιμεῖν, μιμεῖσθαι. τὸ δὲ μιμεῖσθαι καλῶς τοῦτό ἐστι δήπου τῆς ἀληθείας ὅτι ἐγγυτάτω γενέσθαι. οὐκοῦν ἃ παρὰ τούτοις ἐστὶν ἰδεῖν ἐν ἡμέρας σμικρῷ μέρει κατὰ μίμησιν, ταῦθ' ἡμῖν συνεχῶς ἐπὶ τῆς ἀληθείας διὰ παντὸς ὁρᾶται τοῦ χρόνου. πᾶσα γοῦν οἰκία γυναικῶν πλήρης. εἰ δὲ γυναικῶν, καὶ νευμάτων. τοῖς γὰρ ἔργοις, οἶμαι, καὶ τὸ νεύειν ἀναμέμικται. καὶ γὰρ προστάττουσα, καὶ δεομένη, καὶ ὑπισχνουμένη, καὶ φοβουμένη, καὶ λοιδοροῦσα, καὶ διὰ πάντων ἰοῦσα, νῦν μὲν [50] μετὰ νευμάτων φθέγγεται, νῦν δὲ καὶ χωρὶς λόγων νεύσει. τοῖς δὲ ἀνδράσιν οὐκ ἔστι μὴ ταῦτα ὁρᾶν, οἷς ἀνάγκη συνεῖναι. ἀλλ' ὅσοι [51] ὀφθαλμοὶ, πάντως καὶ θέα γυναικείων νευμάτων. ἆρ' οὖν ἅπαντες διεφθάρμεθα. τοῖς τῶν γυναικῶν νεύμασι, καὶ κέρδος ἂν ἦν ἀπεζεῦχθαι μητρὸς, ἀδελφῆς, θυγατρὸς, θεραπαινῶν, καὶ συγκλείειν τὰς ὄψεις, εἴ που φανεῖεν, εἰ γὰρ, ὃ πολλῷ λείπεται τῆς ἀληθείας

[47] ὅτι] reſponſio Ariſtidis ad praemiſſam interrogationem.

[48] τὸν ἐντυχόντα παίειν] obvium quemque, in via fortuito oblatum, pulſitare. Sic dedi de meo. in Morell. eſt τὸν ἐκ ἐντυχόντα παίειν. in Bav. τὸν ἐκ εὐτυχοῦντα π.

[49] αὐτοὺς] ſic dedi de meo, in B. et M. eſt αὐτῆ. Etiam pro δοκεῖ, τὸ malim legi δοκείτω vno vocabulo, in imperatiuo. velim ſtatui.

[50] μὲν addidi ex ♀ et Bav. quo caret Morell.

[51] ὅσοι] malim ὅσοις. nam alias conſtructio ſibi non conſtat; alia res foret, ſi ſcriptum eſſet τοσούτοις πάντως.

θείας, ἡ μίμησις, ἱκανὸν διαφθεῖραι, πῶς εἰς αὐτήν γε τὴν ἀλήθειαν βλέβοντας ἔνι σωθῆναι, ὥσπερ γὰρ εἰς παίδευσιν πολεμικῶν ἰσχυρότερον αὐτὰς ὁρᾷν τὰς μάχας, ἢ ταῖς εἰκόσιν ὁμιλεῖν, αἳ τῶν πεπραγμένων ἔχουσιν εἴδωλα. οὕτως εἰ τὸ γυναικεῖον βλέμμα [52] βλαβερὸν, βλαβερώτερον τὸ παρὰ τῆς χρείας κινούμενον τοῦ πρὸς παιδιὰν πραττομένου. σὺ δ᾽ ἐκεῖνα μὲν οὐ φοβῇ, τούτοις δὲ ὡς ζημιοῦσι πολεμεῖς. καὶ μή με οἴου λέγειν, ὡς οὐκ ἤδη τις γυναιξὶ προσέχων τὸν νοῦν ἀνεφάνη γυναικίας. ὃς καὶ παρὰ τῶν ὀρχηστῶν ἴσως ἂν εἰσεδέξατο βλάβην. ἀλλ᾽ οὔτε γυναῖκας ἐξαλείψομεν, εἴ τις, ὢν κακὸς, τοῖς ἐκείνων προσεχώρησε τρόποις, κατά τε τῶν ὀρχηστῶν οὐ ποιησόμεθα σύμβολον [53] τό τινα τῶν θεατῶν φανῆναι χείρω. ἀλλὰ μὴν ἔν γε τοῖς ἄρτι ῥηθεῖσιν ἐνεδείκνυτο λογισμοῖς, ὡς ἔστιν ἐν ὀρχησταῖς σωφρονεῖν. εἰ δὲ τοὺς μιμουμένους αὐτοὺς οὐ πάντως διαφθείρει τὸ μιμεῖσθαι, πῶς ἀνάγκη πᾶσα τὸν θεατὴν διαφθείρεσθαι; θαυμάζω δὲ ἀριστείδην, εἰ δι᾽ ὧν μὲν ᾤετο νευμάτων κακιεῖν τὴν ὄρχησιν, ὡς βλαβερὸν, ὀξέως εἶδεν, ἃ δὲ τούτοις ἦν ἐναντίως ἔχοντα, ταῦτα ἰδεῖν οὐκ ἐβουλήθη. καὶ ταῦτα, ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, μᾶλλον δὲ ἐν ὥρας ἐλαχίστῳ μέρει καὶ τούτων κἀκείνων γιγνομένων. τί δ᾽ ἔστιν ὃ φημί; εἰ μὲν, ὅσα γυναικείου σχήματος, ταῦτα ἡ ὄρχησις ἀπολαβοῦσα, καὶ τὰ τοῖς ἀνδράσι προσήκοντα φυγοῦσα, καθάπαξ ἐπὶ τούτων ἐποιεῖτο τὴν διατριβὴν, καὶ τοῦτο ἦν ἡ τέχνη, γυναικῶν μίμησις, οὐδ᾽ οὕτω μὲν ἂν διέφθειρε γενναίαν φύσιν. ἴσως δ᾽ ἂν ἐπετιμᾶτο εἰκότως τὸ μὴ τὴν μίμησιν ἑκατέραν ἐν τῇ τέχνῃ συλλαβεῖν, ἐν ᾧ καὶ τὸ τῆς ψυχαγωγίας πλέον, καὶ τὸ μὴ δοκεῖν ἀτιμάζεσθαι τὸ τῶν ἀνδρῶν γένος ἦν. εἰ δὲ δείκνυσι νῦν μὲν ταῦτα, νῦν δὲ ἐκεῖνα, καὶ πυκνὴ μετάστασις [54] ἐφ᾽ ἑκάτερον καὶ πρὶν δεῖξαι.

[52] βλέμμα] νεῦμα Bav. qui tamen vulgatam in margine dat.

[53] ποιησόμεθα σύμβολον] videtur κακίας interponendum.

[54] πυκνὴ μετάστασις] interponendus videtur articulus ἡ.

ξαι τὴν γυναῖκα καθαρῶς, ἀπεπήδησεν εἰς ἄνδρα, τί τέμνων δίχα τὴν ὄρχησιν, καὶ τὰ μὲν παραλείπων, τὰ δὲ προφέρων [55], διορύττεις τὸ πρᾶγμα; εἶδε δηϊάνειραν τὸ θέατρον; ἀλλὰ καὶ τὸν οἰνέα, καὶ τὸν ἀχελῶον, καὶ τὸν ἡρακλέα, καὶ νέσσον. εἶδε τὴν δάφνην φεύγουσαν; ἀλλὰ καὶ τὸν ἀπόλλω διώκοντα. εἶδε τὴν ἀταλάντην; οὐκ ἄνευ γε τοῦ μελεάγρου. Φαίδραν ὀρχηστὴς ἐποίησεν ἐρῶσαν; ἀλλὰ καὶ τὸν ἱππόλυτον προσέθηκεν, ἐγκρατῆ νεανίσκον. βρισηῒς ἀπάγεται τῆς ἀχιλλέως σκηνῆς; ἀλλ' ὑπὸ τῶν κηρύκων. εἶδες τὸ γύναιον; εἶδες καὶ τοὺς ἄνδρας. ἅρμα εἶδες ἐπὶ θαλάττης, ποσειδῶνος δῶρον κομίζον, ἆθλον ἱππικῆς ἀγωνίας; ἐν τῷ αὐτῷ δίφρῳ καὶ τὸν πέλοπα κατόψει. πολλάς σοι παρθένους ἔδειξε, τὰς λυκομήδους, καὶ παρθένων ἔργα, καὶ ὄργανα, τὴν ἠλακάτην, τὸν ἄτρακτον, τὸ ἔριον, τὸν στήμονα, τὴν κρόκην; καὶ δὴ καὶ τὸν ἀχιλλέα μεμίμηται παρθένον ὑποκρινόμενον. μὴ δείσῃς. οὐκ ἐνταῦθα στήσει τὴν ὄρχησιν, ἀλλ' ὀδυσσεὺς ἐπὶ θύρας, καὶ διομήδης μετὰ τῆς σάλπιγγος, καὶ τὸν ὄντα ἀντὶ τοῦ δοκοῦντος ὁ πηλέως ἐκφαίνει [56]. κἂν τὸν ἐν τροίῃ δέῃ δεῖξαι, κτείνοντα ὄψει τὸν ἥρω καὶ τὴν μελίαν σείοντα, καὶ φοβοῦντα καὶ ταράττοντα, καὶ τὸν ἕκτορα σφάττοντα, καὶ τὸν νεκρὸν ἕλκοντα, καὶ πηδῶντα τῶν πεντάθλων μακρότερα. τοῦτο δὴ τὸ παρά σοι κακιζόμενον. ὃ καὶ θαυμάσαι τις ἄν, εἰ ἃ μὲν πένταθλοι ποιοῦσιν, οὐκ ἐκβάλλεις τῆς ὀλυμπίας, ἃ δὲ τὰ κείνων ὑπερβαίνει, τούτων ἀξιοῖς κατηγορεῖν. καὶ ἡ μὲν παροιμία φησὶν, ὑπὲρ τὸ σκάμμα, θαυμάζουσα τοὺς τῷ πηδήματι παριόντας τὸ μέτρον. σὺ δὲ αὐτὸ τὸ νικᾶν ἐν τῷ πηδᾶν τοὺς πεντάθλους, εἰς αἰτίαν * τίθης [57]. καίτοι τί ποτ' ἂν τοῦδε μεῖζον ἐζήτησας, ἐπαινεῖν ὡρμημένος; τοσοῦτόν ἐστι τὸ τῆς ἀληθείας. νικᾷ πολλάκις συκοφαν-

κοφαν-

[55] προφέρων dedi ex ♀ et Bav. προσφ. Morell.

[56] ἐκφαίνει] accommodandum hoc si est praemisso στήσει, leg. erit ἐκφανεῖ profert, edet, declarabit.

[57] τίθης dedi de meo. τιθεὶς dat Morell. τιθεῖς Bauar.

κοφαντίαν, καὶ τὸν κατήγορον ἄκοντα τοῦ φεύγοντος ἐπαινέτην ποιεῖ. ἀλλ' ἐκεῖσε ἐπάνειμι. ὅτι δὲ ἑκατέρου τοῦ γένους ἡ μίμησις ἔρχεται, καὶ ἀνθρώπους ὑποδύονται [58] καὶ θεούς. ὁ γὰρ τὴν ἥραν καὶ τὴν ἀφροδίτην δεικνύων, καὶ τὴν κόρην, οὗτος καὶ τὸν δία καὶ τὸν ἄρην καὶ τὸν πλούτωνα δείξει. καὶ εἰ φήσει τις, ὅτι τὰ γάμων μιμεῖται καὶ κῶμον καὶ χορείαν, ἀντακουέτω τὴν τῶν [59] λαπιθῶν πρὸς κενταύρους μάχην, καὶ τὸν κρατοῦντα τῶν κακούργων θησέα, καὶ τοῦ ταύρου καὶ τοῦ μινωταύρου. καὶ τὸν μέχρι τῶν χρυσῶν μήλων ἐκτείναντα τοὺς πόνους ἡρακλέα. πότερ' οὖν ὅτι μιμοῦνται γυναῖκας, διαφθείρουσι μᾶλλον, ἢ διότι τοὺς ἄνδρας, ὠφελοῦσι τοὺς θεωμένους. εἰ γὰρ, ὅταν μὲν ἐκεῖνα ποιῶσι, τήκουσι τὰς ψυχὰς, ὅταν δὲ ταῦτα δεικνύωσιν, ἐγείρουσι τὰς ψυχὰς, οὐκοῦν λυμαίνονται μᾶλλον, ἢ βελτίους ἀπεργάζονται. καὶ οὔπω λέγω τοῦθ', ὅτι τὸ μὲν οἰκεῖον δεινὸν παρακαλέσαι πρὸς ζῆλον, τὸ δ' ἀλλότριον ἀσθενές. ὥστ' ἀναγκαίως ἔχειν, τοῖς μὲν ἀνδρείοις σχήμασιν ἕπεσθαι τοὺς ἄνδρας, τοῖς δὲ γυναικείοις οὐκ ἐνδιδόναι. ἀλλ' ἀφίημι, καὶ κείσθω τὴν ἴσην ἐφ' ἑκατέρου, τοῦ μὲν βλάβην [60] εἶναι, τοῦ δὲ σωτηρίαν. οὐκοῦν εἰ μὲν ταῦτα ὅλως [61] ἐδείκνυσαν, ἢ παντελῶς ἂν ἐζημίουν τοῖς γυναικείοις, ἢ παντελῶς ἂν ὠφέλουν τοῖς ἀνδρείοις. ἐπεὶ δὲ ἀναμίξαντες ὀρχοῦνται τὰ μὲν ὠφελεῖν ἐπιτήδεια φῶμεν ὑπὸ τῶν βλάπτειν κεκωλῦσθαι. τὰ δὲ βλάπτειν ἱκανὰ ταὐτὰ [62] πάσχειν ὑπὸ τῶν ἀμεινόνων. ὥστε τὰ μὲν, ἀνωφελῆ καθίστασθαι

διὰ

[58] ὑποδύονται] malim ὑποδυομένη.

[59] aut τῶν est delendum, aut τὰς praeponendum v. κενταύρους.

[60] pro βλάβην fuit in aliis codicibus λώβην. quod satis intelligitur e lectione marginis, quae est λαβεῖν. sed auctor λώβην dederat.

[61] ὅλως] solide et sincere, sine mixtura quapiam, ex alio genere instituta, virilia seorsim, absque muliebribus, et contra.

[62] ταὐτὰ dedi ex ♀ et B. pro ταῦτα Mor.

διὰ τῶν βλαβερῶν. τὰ δὲ, ἀβλαβῆ διὰ τῶν χρηστῶν [63]. μήτ' ἂν σὺ κατηγόρει τῆς ὀρχήσεως, ὡς ζημιούσης. ἐγὼ τ' αὐτὴν οὐ φήσω πρὸς ἀρετὴν ἄγειν, ἀλλ' εἶναι τὸ ἔργον αὐτῆς, ὅσον εὐφρᾶναι τὸν θεώμενον. ἡ δ' ἀζήμιος ἡδονὴ τοῖς εὐφρονοῦσι περισπούδαστον, καὶ οὐ τῶν ψέγεσθαι μᾶλλον, ἢ τῶν ἐπαινεῖσθαι δικαίων εὑρίσκεται. ἐγὼ μὲν οὖν τοῖς περὶ [64] ὀρχήσεως λόγοις καὶ τοῖς ποιηταῖς συναγωνίζομαι. τοῖς δὲ κατὰ τῆς ὀρχήσεως ἀριστείδης καὶ ποιητὰς ἐλαύνων ἠλέγχετο, τὸν ὅμηρον, τὸν αἰσχύλον, τὸν εὐριπίδην, τὸν σοφοκλέα, τὸν μένανδρον, πολλοὺς ἑτέρους. πῶς; ὅτι πάντες οὗτοι μιμοῦνται γυναῖκας, καὶ τότε μάλιστα ἐπαινοῦνται, ὅταν μάλιστα μιμῶνται. καὶ τὸ πρόσφορον ἑκάστῃ σωθῇ, καὶ τοσοῦτόν γε μᾶλλον μιμοῦνται τῶν ὀρχηστῶν [65], ὅσῳ λόγος συγκείμενος μείζων κινήσεως ἀφώνου. καὶ ὁ μὲν εἰς τὴν γνώμην αὐτὴν ἐμβαίνει τε καὶ ἵσταται [66]. τοῖς δὲ ὀρχουμένοις ἀρκεῖ μὴ τῶν σχημάτων ἀπολειφθῆναι. λέγε δὴ παρελθών. διεφθείροντο μὲν ὑπὸ τραγῳδίας οἱ πάλαι, διεφθείροντο δὲ ὑπὸ κωμῳδίας; ὅμηρος δὲ ἀπώλλυ τὴν ἑλλάδα, καὶ πρὸ τῆς ἑλλάδος αὐτόν; βρισηΐδα θρηνοῦσαν μιμούμενος, καὶ πηνελόπην, καὶ ἀφροδίτην τετρωμένην. λέγε δεῖν καὶ νῦν κεκλεῖσθαι μὲν ποιηταῖς διδασκαλεῖα, κεκλεῖσθαι δὲ τοῖς ὑποκριταῖς τὸ θέατρον. ἵνα μὴ τραγῳδὸς εἰσελθὼν πασιφάην μιμήσεται τὴν ἐξοκείλασαν εἰς ἀλλόκοτον ἔρωτα. μηδ' αὖ κωμῳδὸς τὰς παρὰ μενάνδρῳ τικτούσας, καὶ πολλὰ ἕτερα. τί γὰρ δήποτε τούτοις μὲν δίδως εἰσελθεῖν, οἳ διχόθεν μιμοῦνται τὰς γυναῖκας, τῷ τε λόγῳ καὶ τοῖς

σχήμα-

[63] χρηστῶν] ſic dedi ex ♀ et Bauarici margine, pro ὀρχηστῶν Morell.

[64] περὶ] imo vero ὑπὲρ, non *de ſaltatione*, ſed *pro* ſalt. eius defendendae ergo. τοῖς λόγοις idem eſt atque ἐν τοῖς λόγοις, vel διὰ τῶν λόγων.

[65] τῶν ὀρχηστῶν] ita Bav. et margo Morell. cuius textum dat τοὺς ὀρχηστάς.

[66] ἵσταται] inſiſtit, inhaeret iis. opponitur tumultuariae, feſtinatae et obiter factae per geſtus repraeſentationi.

σχήμασιν. ἢ τοῦτό γε οὐκ οἶδα ὡς ὅσον [67] ἂν μὴ συνενέγκῃ τὰ σχήματα τοῖς λόγοις, ἀπώλεσε τὴν εὐφωνίαν, ὑπὸ τῆς ἡσυχίας, ἣν καιρὸς ᾖ κινεῖσθαι. διόπερ πολλοὶ τῇ φωνῇ κρατοῦντες, οὐ μετέχοντες τοῦ κινεῖσθαι καλῶς, ἧττον εὔφραναν. πολλοὶ δὲ κατὰ φωνὴν λειπόμενοι τῇ περὶ τὸ σχηματίζεσθαι πλεονεξίᾳ πρὸ τῶν κρειττόνων [68] ἐτέθησαν. εἶθ᾽ ὁ μὲν τὴν πλαγγόνα εἰσιὼν καὶ τῷ προσώπῳ καὶ τοῖς ἐσθήμασι, καὶ πᾶσιν ἁπλῶς, οἷς ἔνεστι, τὴν γυναῖκα μιμούμενος, οὐκ ἐμβάλλει τὸ θέατρον εἰς αἰσχρὰς ἡδονάς. ἐὰν δὲ ὀρχηστὴς μετενέγκῃ τὴν χεῖρα, μεστοὶ γυναικίσεως οἱ παρόντες κατέβησαν, καὶ πρὸ τούτων ἐκεῖνος κατῆλθε τοιοῦτος. καὶ μὴν ὑπέρ γε τραγῳδίας καὶ κωμῳδίας πλάτωνι μαχόμενος [69] καὶ τὰς ὀρχήσεις αὐτῶν ὡς ἀναγκαίας ἐπαινεῖς. ἐν δὲ ταύταις ἔνι δήπου καὶ τὸ κορδακίζειν εἶναι [70]. εἶτα οὐ δεινὸν, κόρδακι μὲν εἶναι τόπον ἐν θεάτρῳ, καὶ μὴ ἔχειν αἰτίαν ὡς διαφθείρει τοὺς παρόντας. περὶ δὲ ὀρχήσεως, ἐν ᾗ πλείστη σπουδὴ μὴ παραγυμνοῦσθαι μηδαμῇ, δοξάζειν τε αὐτὸν τὰ χείρω, καὶ τοὺς ἄλλους εἰς τὴν ὁμοίαν δόξαν ἄγειν. ἀλλ᾽ οὐχ ἡμεῖς γε τῶν σῶν λόγων μᾶλλον, ἢ τῶν πραγμάτων ἐσόμεθα. τί οὖν λέγει [71] τὰ πράγματα; μᾶλλον δὲ ἀπόκριναί μοι ἆρά γε τὸ πόλεων ἄρχειν, καὶ θεραπεύειν ἔθνος, καὶ πολλοῖς ὁμοῦ πορίζειν εὐδαιμονίαν, ψυχῆς ἐστι κακῶς ἠγμένης, καὶ διεφθαρμένης, καὶ μεστῆς ἡδονῶν, καὶ βεβαρημένης ὑπὸ τῶν τῆς ψυχῆς νοσημάτων,

[67] ὅσον] malim ὅσων. quod ſi probatur, tum ἀπώλεσε quoque cum ἀπώλεσαν erit mutandum. quorum geſtus non concinunt orationi, illi corruperunt vel perdiderunt ſuam vocalitatem.

[68] τῶν κρεττόνων] videtur *ἐκείνῃ illa parte*, vel *laude*, vel *illo modo*, interponendum, ſcil. κατὰ τὴν φωνήν.

[69] πλάτωνι μαχόμενος] deſignat Ariſtidis diſputationes adverſus Platonem.

[70] aut prorſus delendum eſt εἶναι, aut ſic leg. κορδακίζειν. ναί. εἶτα — *Ineſt vtique. Atqui tamen graue non erit —?*

[71] λεγει] ſic ♀ et Bav. λέγεις Morell. quid igitur ait rerum veritas?

των, ἢ τοὐναντίον πεπαιδευμένης, σώφρονος, ἐκκεκαθαρμένης, κούφης, ὀξὺ βλεπούσης, κρείττονος ἡδονῶν, τὸ δίκαιον ζητούσης τε ἀνδρείως καὶ ποιούσης ἰσχυρότερον ἀδικίας; ἐγὼ μὲν οὐδὲν ἡγοῦμαι μεῖζον ἀρχῆς εἰς γνώμης βάσανον. οἶμαι δὲ καὶ τῇ παροιμίᾳ ταὐτὰ δοκεῖν, ἥ φησιν, ἐν ἀρχῇ τὸν ἄνδρα δείκνυσθαι. τούτων τοίνυν, ἀριστείδη, τῶν πρὸς ὄρχησιν οὐκ ἀηδῶς ἐσχηκότων, εἰς ἀρχάς * τινες [72] κατασταθέντες, πῶς ἄν, εἴπερ ἦσαν διεφθαρμένοι μετεχείρισαν τὰς πόλεις; βούλει σοι διέλθω; κατεφρόνησαν μὲν ἂν θεῶν, ἐξήλασαν δ' ἂν τὴν δίκην, παρέβησαν δὲ τοὺς νόμους [73], ἀπέδοντο δ' ἂν τὴν ψῆφον, διεξῆλθον δ' ἂν τὸν χρόνον μετὰ μὲν τῶν ἀνομωτάτων ταττόμενοι, τοῖς βελτίστοις δὲ πολεμοῦντες, χρήματα τὰ μὲν κλέπτοντες, τὰ δὲ ἁρπάζοντες, τῇ γαστρὶ χαριζόμενοι, μέθῃ προσκείμενοι, παῖδας ἐν ἴσῳ καὶ γυναῖκας ὑβρίζοντες. ἀλλ' ὁρᾷς τούτων μὲν οὐδέν. ἃ δ' ἂν συνεύξαιτό τις καὶ παισὶ καὶ φίλοις, σωτῆρες πόλεως οὐκ ὀλίγοι τούτων ἐγένοντό τε καὶ ἀνεκηρύχθησαν [74], κάλλιω στέφανον τὸν ἔπαινον τοῦ ἐκ πίστης ἀνῃρημένοι [75], φόβῳ καὶ πειθοῖ καὶ κολάσει πρὸς τὸ δέον ἑκάστῳ χρησάμενοι. τῇ [76] μὲν τὸ ἀνίατον ἐκκόπτοντες, τῇ δὲ τὸ δυνάμενον εἴκειν ἄγοντες. τῷ δὲ τὸ * μέλλον [77] ἀσελγαίνειν κατέχοντες. οὔτε τὸ σωφρονοῦν [78] ἐν πενίᾳ περιορῶντες, πλούτοις τε ἀδίκοις ἐμφράττοντες τὰς ὁδούς. οἶνον διωθούμενοι, τρυφὴν φεύγοντες, ὕπνων ῥώμην ἐλέγχοντες, τῇ ψήφῳ συμμαχοῦντες τῇ δίκῃ, πόλεων μεγέθη μὲν φυλάξαν-

[72] *τίνες*] ſic dedi de meo. in B. et M. eſt *τινας*.

[73] *παρέβησαν δὲ τοὺς νόμους*] num hoc quoque reliquis eſt accommodandum et leg. *π. δ' ἂν τοὺς ν.*

[74] *ἀνεκηρύχθησαν*] ſimplex *ἐκηρ.* dat Bav. textum; margo tamen vulgatam quoque exhibet.

[75] *ἀνῃρημένοι*] *ἀράμενοι* Bav. ſed cum *γρ.* vulgatam dat idem in margine, *τῇ* prius redit ad *κολάσει*, poſterius ad *πειθοῖ*, *τῷ* autem ad *φόβῳ*.

[77] *μέλλον*] dedi de meo. In B. et M. eſt *μᾶλλον*.

[78] *σωφρονοῦν*] ſic Bav. *σωφρονοῦν* Mor.

λάξαντες, μικρότητα δὲ μεταθέντες. ὁμοίαις χερσὶν ἁψάμενοί τε τῆς ἀρχῆς καὶ ἀπελθόντες. τούτους οὐχ ὑπὸ τῶν ὀρχηστῶν ἀγαθοὺς γεγενῆσθαι λέγω. φημὶ δέ γε μηδὲ κεκωλύσθαι παρὰ τῶν ὀρχηστῶν ἀγαθοὺς γενέσθαι. καὶ ἐπιῤῥεῖ δὴ ῥητόρων ὄχλος καὶ τῶν ἑκασταχοῦ πολιτευομένων, ὧν οὔτε ὀρχηστῶν, ὡς εἰπεῖν [79] ἀθέατος οὐδείς, οὔτ᾽ αὖ σιγῇ δέξεται τὴν παρὰ σοῦ ψῆφον [80], ὡς ἄρα διέφθαρται, τὴν παρὰ τῶν πραγμάτων αὐτῶν ἔχων μαρτυρίαν ὡς ὑγιαίνοι. πρὸς διὸς, αὐτὸς δὲ σὺ τοὺς σαυτοῦ [81] λόγους ἡδέως ἂν δεικνύοις ἀνθρώποις διεφθαρμένοις, καὶ παρὰ τοῖς οὕτως ἔχουσι θαυμάζοιο; καὶ διατρίβοις ἐν πόλεσι τὰ τοιαῦτα νοσούσαις; ἀλλ᾽ ἐῶ τὴν διατριβήν. πολλαὶ γὰρ ἀνάγκαι, δι᾽ ἃς ἄν τις οἷ μὴ βούλοιτο διατρίβοι. ἀλλὰ τὸν παρὰ τῶν διεφθαρμένων θηρεύειν ἔπαινον οὐκ αἰσχρόν; σὺ τοίνυν ὁ τοῖς λακεδαιμονίοις φάσκων παραινεῖν μόνοις [82], διὰ τὸ τοὺς ἄλλους εἰδέναι δυχεραίνοντας τὸν λόγον, ποῦ τοὺς πολλοὺς καὶ καλοὺς ἐδημιούργεις λόγους; ἐν ποίαις ἀνεγίνωσκες τῶν πόλεων; τοῖς τίνων ἐμετεωρίζου κρότοις; οἶμαι μὲν οὐ σπάρτην ἐργαστήριον ἐποιήσω τῆς τέχνης, οὐδὲ παρὰ τὸν εὐρώταν ῥεῖν ἀφῆκας τοὺς λόγους, ἀλλὰ τὸν ἑλλήσποντον ἐπῄεις, τὴν ἰωνίαν, πέργαμον, σμύρναν, ἔφεσον, καὶ τὴν πρώτην τεκοῦσαν τὸ κακὸν [83], ὡς αὐτὸς λέγεις, αἴγυπτον. ἐπέβης δὲ καὶ ῥώμης, ἐν ᾗ τὸ τῆς ὀρχήσεως ἔντιμον. οὐκοῦν ἐν μὲν τῇ τούτων κατηγορίᾳ φὴς διεφθάρθαι τὰς πόλεις. ἐν οἷς δὲ ἔπραττες, σωφρονεῖν ὡμολόγεις τὰς πόλεις. ἑλοῦ δὴ δυοῖν θάτερον, ἢ τῶν διεφθαρμένων δοκεῖν ἐπιθυμεῖν, ἢ τούτοις οὐ καλῶς ἐγκαλεῖν, οὓς, οὐκ

οἰδ᾽

[79] ὡς εἰπεῖν cohaeret cum οὐδείς. *nullus, vt ita dicam*, nemo paene, ausim contendere neminem facile esse, qui non spectarit.

[80] ψῆφον] γρ. μέμψιν margo Morell. idem quoque in Bav. est.

[81] σαυτοῦ] sic margo Morell. cum γρ. αὐτοὺς textum Mor. et Bav.

[82] μόνοις] μόνον Bav. sed cum οις superscripto.

[83] τὸ κακὸν] sic Bav. τῶν κακῶν Morell.

οἶδ᾽ ὅ, τι προπαθὼν, οὕτω μισεῖς, ὥσθ᾽, ἵνα τὸ τούτων εἴποις κακῶς, πορνείας διώκεις τὴν οἰκουμένην. εἴ γε οἱ μὲν οὕτω πόῤῥω κακίας ἤλασαν, ὡς μηδ᾽ ἂν ὑπομεῖναι τὸν περὶ τοῦ παύσασθαι [84] λόγον, λακεδαιμόνιοι δὲ πολὺν ἤδη χρόνον τὴν διαφθορὰν δεξάμενοι καὶ ἀγαπῶντες, οὕτω ποιοῦσιν ἀλλότρια τῶν νόμων, ὡς μηδ᾽ ἂν ἐνεγκεῖν τὸ τοῦ λυκούργου πρόσωπον παρόντος ἐξαίφνης. ἔπειτα οὐ συνίης δια σαυτοῦ τὸ ξίφος ἐπὶ τοὺς ἄλλους ὠθῶν; τὸν μὲν γὰρ ἄπειρον τῆς τῶν ὀρχηστῶν θέας οὐκ ἦν οὕτω δήπου περὶ τοῦ πράγματος διελθεῖν. τὸν δὲ καθόσον μεταχόντα τῆς θέας εὐθὺς μετειληφέναι τῆς λύμης λέγεις [85]. ὥσθ᾽ ὁ καλὸς ἡμῖν ἀριστείδης οὐ διαφεύγει τοῦ [86] μὴ τῶν διεφθαρμένων εἷς γεγονέναι. ἀλλ᾽ εἶδε μὲν, οὐ διεφθάρη δέ. καλῶς. καὶ πειθομένῳ γε λέγεις [87]. οὕτω συγχωρείτω δὴ καὶ τοὺς ἄλλους ἀγαθοὺς ἐν τῇ θέᾳ μεμενηκέναι, καὶ νομιζέτω καὶ παρ᾽ ἑτέροις εἶναι τῆς τοῦ καλοῦ μερίδος πρόνειάν τινα καὶ λόγον. φθόροι, φησὶν, οὗτοι καὶ λύμη πόλεων. πρὶν δὲ γενέσθαι τὴν ὄρχησιν, τὸν τῶν ἱερέων, εἰπέ μοι, καὶ τῶν προφητῶν βίον ἐβίουν ἅπαντες; καὶ [88] ὑπὸ τούτων ἐγένοντο θηλυδρίαι κλεισθένης, φιλόξενος, ἀμυνίας, ἀριστόδημος, βάθυλλος, διόγνητος, δῆμος, κλεινίας, ἀγάθων, κύνιππος, προπονίδης, ἁρμόδιος, κτήσιππος, φίλιππος, τίμαρχος, ἕτεροι μυρίοι.

τί

84 παύσασθαι] ſubaudi δεῖν αὐτούς.

85 λέγεις] ſic Bav. λέγειν Morell.

86 τοῦ] malim τό.

87 λέγεις] hoc ſecundum λέγεις, non item, vt prius, ad Ariſtidem redit, ſed ad fictitiam quandam perſonam, verba pro Ariſtide facientem.

88 καὶ] malim ἢ καὶ an etiam — illud καὶ redit ad nomina inſequentia. Num Cliſthenes quoque et — Timarchi ſunt ab his (ſaltatoribus puta) ad ſtupri patientiam eruditi. Nomina haec pleraque mihi ſunt ignota; neque tanti puto loca auctorum veſtigare et indicare, quibus eorum mentio fit. non contemno eiusmodi operam; mihi tamen aliud datum eſſe arbitror negotium. interim conf. p. 702. 704. 706. ed. Mor.

τί δέ; ὑπὸ τούτων ἐπαιδεύθησαν τὸ ἄῤῥεν διώκειν εὔμνηστος, θράσυλλος, λάϊος, ἀριστογείτων, παμμένης, δημοκράτης, χαβρίας, μιστόλας, καλλίας, κριτίας, παυσανίας, ἀρχίδαμος, οἱ λακεδαιμονίων βασιλεῖς, τῆς ἐπαινουμένης πόλεως. καὶ τί δεῖ πάντας καταλέγειν, ἔργον πενταετηρίδος ὅλης, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο λέγειν, ὅτι, εἰ μὲν τούτοις συνῆλθε[89] τοῖς ὀρχησταῖς ἡ παράνομος ἀφροδίτη, καιρὸν ἔχει τῷ σοφιστῇ τὰ ἐγκλήματα. εἰ δ' οὔπω ταύτης εἰς μέσον ἡκούσης, ἦσαν οἱ τὴν φύσιν ἀδικοῦντες, τί ἄν τις τὰ τοσούτῳ πρότερα τῆς ὀρχήσεως τῇ χρόνοις ὕστερον ἐκφανείσῃ περιάπτοι; ὥσπερανεὶ καὶ τὸν πυρετὸν καὶ τὰ ἄλλα ἀῤῥωστήματα τῶν ὀρχηστῶν ἔφασκεν εἶναι εὑρήματα, τὸν μενέλεων δὲ φὴς αὐτὸν ῥίψαι τὸ ξίφος, οὐκ ἔχων ὀρχηστὴν αἰτιάσασθαι τῆς κακίας. πλὴν εἰ τὸν μηριόνην. βοιωτοῖς δὲ ποῖος ὀρχηστὸς ἔθηκε κάλλιστον νόμον εἶναι τὸν κάκιστον[90], ἐραστῇ χαρίσασθαι; τὴν δ' ἦλιν τίς ἔπεισε τούτοις αὐτοῖς[91] χρήσασθαι, καὶ τὸν ἐπὶ τοὺς νέους δρόμον ἀνοῖξαι τοῖς περὶ τὰ κάλλη κεκινημένοις; οὔτε τὸ μὴ πάλαι τὴν ὄρχησιν εἶναι * ταύτῃ[92] σωφρονεῖν ἔπειθε τὰς πόλεις, οὔτ', ἐπειδήπερ εἰσῆλθεν, ἡγήσατο πρὸς ἀσέλγειαν, ἀλλὰ τῇ προαιρέσει τῶν νόμων, ὥσπερ τἄλλα, καὶ ταῦτ' ἀκολουθεῖ, χαλεπότητι μὲν κωλυόμενα, πρᾳότητι δὲ παρακαλούμενα. οὗ μὲν οὖν ἐπαινεῖται, πολὺ πράττεται. οὗ δὲ μέσως κολάζεται, τολμᾶται μέσως. τῆς δίκης δὲ λαβούσης μέγεθος, ἐπιεικῶς εἴργεται. ἐξ οὗ τοίνυν ὀρχησταί, (λέγω τοὺς νῦν) θάνατος ἡ δίκη τοῖς τὰ τοιαῦτα ἀδικοῦσιν. ὥστ', εἰ[93] παρὰ βοιωτοῖς ἀπὼν ὁ φόβος πάντας ἐνῆγε τοὺς μὲν ἐρᾷν, τοὺς δὲ χαρίζεσθαι,

τὸ

[89] συνῆλθε] malim συνεσῆλθε.

[90] τὸν κάκιστον] aut delendus eſt articulus, aut leg. τῶν κακίστων.

[91] τούτοις αὐτοῖς] ſcil. νομίμοις, ritu gratificandi amantibus.

[92] ταύτῃ] hac in parte, in amore puta formoſorum corporum. Multis etiam aliis in rebus cernitur temperantia.

[93] ὥστ' εἰ] ſic Bav. ὡς εἰ Mor.

τό γε νῦν τὸν ἔσχατον ἐπικεῖσθαι φόβον τοὺς μὲν ἐν σωφροσύνῃ τηρεῖ, τοὺς δ' ἀναίδην οὐκ ἐᾷ πλημμελεῖν, τῆς οὐ καλῆς ἡδονῆς ὑπὸ τῆς τοῦ ζῆν ἐπιθυμίας νικωμένης. ὁπότ' οὖν πρὸ μὲν τῶν ὀρχηστῶν ἡ ἐξουσία τῆς ὕβρεως, ἐν ᾧ δὲ οὗτοι χρόνῳ, θάνατος τοῖς ὑβρίζουσιν ἡ δίκη, πῶς, ἐξ οὗπερ ὀρχησαί, πλείων ἡ λύμη; τῶν γὰρ ᾀσμάτων ἐπιλαμβάνεται καὶ τοῦ χοροῦ, τοῦ μὲν ὡς οὐκ ἀπὸ σπουδαίων, οὔτ' ἀνδρῶν, οὔτε γυναικῶν, ἠθροισμένου, τῶν δὲ ὡς μαλθακώτερον ἐχόντων, καὶ βλαπτόντων εἰς ἀνδρείαν [94]. ὥσπερ ἐκείνων τε καὶ ἡμῶν οὐκ ἂν ἡδέως καλλίω μὲν ἰδόντων χορὸν, βελτίω δὲ δεξαμένων μέλη. ὡς ἔδει γε τῆς ἀνακρέοντος μούσης ἀποῤῥοήν τινα τούτοις ἐργάζεσθαι τὰς ᾠδάς. τὸ γὰρ αὐτὸ τὴν ὄρχησιν μὲν ἂν ἀπελάμπρυνε τούτοις, τῷ θεάτρῳ δ' ἂν ἐπηύξησε τὴν εὐωχίαν, ἀλλ' εἰ μὴ σαπφοῦς εὐποροῦσι, διὰ τοῦτο ἀδικοῦσιν; ὥσπερ ἂν εἴ τις τὴν τῶν ἀριστέων ἀνδραγαθίαν ψέγοι τῇ τῶν σκευοφόρων φαυλότητι. ἣν δ' οἶμαι κάλλιον, ἐῶντα τὴν ὄρχησιν, ἐπανορθοῦν τὰ περὶ τὸν χορὸν, ἢ ταῖς κατὰ τῶν χορευτῶν αἰτίαις τὴν ὄρχησιν ἀναιρεῖν. προσήκειν μὲν οὖν μουσικῆς ἀκριβείας τὰς ᾠδὰς [95], οὐκ ἂν φαίην. ὅτῳ δὲ βλάπτουσι τοὺς ἀκροωμένους, εὑρεῖν οὐκ ἔχω. σὺ δὲ τὴν τῆς μουσικῆς ἐξετάζων φύσιν, λέγεις μὲν ἀληθῆ, τῶν παρόντων δὲ ἀλλότρια. οὐ γὰρ ὡς γενναίων ᾀσμάτων ἀκουσόμενοι καὶ προσέξοντες τὸν νοῦν ἐρχόμεθα. οὐδὲ τὸ μὴ καταχεῖν ἅ τις ἤκουσε, ζημία. τοσοῦτον δὲ ἀπαιτοῦμεν μόνον, ὑπηρετῆσαι τὴν φωνὴν τοῖς σχήμασιν. οὐ γὰρ ἡ ὄρχησις ὑπὸ τῶν ᾀσμάτων πληροῦται. τῆς ὀρχήσεως δὲ ἕνεκα τὰ ᾄσματα εὕρηται. καὶ τὴν ἡμέραν κρίνομεν τῷ τῆς ὀρχήσεως κάλλει καὶ αἴσχει, οὐ τοῖς τῶν ᾀσμάτων ὀνόμασιν ἢ ῥυθμοῖς, ἀλλ' ἐκείνων μὲν βραχὺς ὁ λόγος, ἡ δ' ἐξέτασις τοῦ ναύτου, καὶ τοῦ θηρατοῦ, καὶ τοῦ ποι-

[94] *βλαπτόντων εἰς ἀνδρείαν*] imo vero *εἰς ἀνανδρίαν*. nam alias dicendum erat, in fallor, *βλ. τὴν ἀνδρείαν*.

[95] aut *μουσικῇ ἀκριβείᾳ τὰς ᾠδὰς* leg. videtur, aut *μουσικὴν ἀκρίβειαν ταῖς ᾠδαῖς*.

ποιμένος. ἣν δὲ λέγῃς, εἰς τὰς ψυχὰς καταδύεσθαι μουσικὴν, ἐκείνην λέγεις, ἣν ἐλάμβανον ἐς κιθαριστοῦ βαδίζοντες οἱ νέοι, παρὰ Κόννον ἰόντες, παρὰ Λάμπρον φοιτῶντες, πλείω σπουδὴν τούτῳ νέμοντες, ἢ παλαίστραις καὶ γράμμασιν, ἤ, εἰ βούλει γε, τὴν ἴσην, χρόνῳ καὶ πόνῳ καὶ μαθήσει κτώμενοι τὸ μουσικῆς ἀγαθόν. ἐντεῦθεν ὁ μαθὼν τοῦ μὴ μαθόντος κατεγέλα, καὶ ὁ βαρβίτῳ τὰς χεῖρας οὐκ εἰδὼς προσάγειν ἐκωμῳδεῖτο. εἰ δὲ ἴσον ἦν τῷ μαθεῖν τὸ παρατρέχοντα [96] ἀκοῦσαι καὶ τὰς ψυχὰς ὁμοίας ἐργάζετο, πάντας ἂν ὁμοίους ἐποίει τότε τὰ θέατρα, κοινῆς τῆς ἀκροάσεως οὔσης. οὕτω δὴ καὶ νῦν ἂν μὴ δείξῃς, ὡς οἱ τῶν ᾀσμάτων τούτων ποιηταὶ περιρρέονται μαθηταῖς, καὶ ὑφηγοῦνται τὰ μέλη, καὶ τῆς ἴσης φροντίδος, τούτοις τε συγγενέσθαι καὶ σοφισταῖς, οὐδεμία βλάβη παρὰ τοῦ χοροῦ ψυχαῖς εἰς τὸν ὀρχηστὴν * τεταμέναις [97], καὶ τὴν ᾠδὴν ἐν ἐλάττονι ποιουμέναις. ὥστε οὐ κατακλῶνται μὲν, οὐδὲ ἄθυμοι παντάπασιν ἀποβαίνουσιν. (εἰς τοῦτο γάρ, οἶμαι σοι τὸ κατακλᾶσθαι φέρει) εἰ δὲ δὴ τὰ μάλιστα τὸν θυμὸν οὐκ ἐᾷ ζῆν ἐν ἑκάστῳ, τὰ μέγιστα τὴν οἰκουμένην εὖ ποιοῦντα λανθάνει. δήμων γὰρ ἀστρατείας * ἀπολαυόντων [98], εἰ μὴ τὸ θυμοειδὲς πραΰνοιτο, περὶ τοὺς πολέμους οὐκ ἔχον ἀναλωθῆναι, στάσεων [99] ἀφορμὰς ἐκπορίζει [100] τῷ πλήθει. τούτους οὖν εἰ κατεπᾴδοι τὰ ᾄσματα, καθάπερ ὄφεις τινὰς, καὶ παρασκευάζοι τὴν ἡσυχίαν στέργειν, ὑπὸ τῶν ᾀσμάτων αἱ πόλεις σωζόμεναι τῶν τὰ μέγιστα εὐεργετούντων ἠμελήκασι ποιητῶν. οὑτωσὶ μὲν κἂν πάνυ σε [1] φῶμεν ἀληθῆ λέγειν, ἐστὶν εὐχήμων ὁ λόγος τοῖς ᾄσμασιν, ὡς δ' οὐδὲ παν-

[96] παρατρέχοντα] sic Bavar. quod siue pro accusat. singul. generis masculini, siue pro plurali neutrius accipi potest. παρατρέχοντι Morell.

[97] τεταμέναις] sic dedi de meo. a verbo τείνειν; *intentis*. in Mor. et B. est τεταγμέναις.

[98] ἀπολαυόντων] rursus de meo sic dedi, pro ἀπολαβόντων M. et B.

[99] στάσεων in plural. praetuli e margine Morelli lectioni texti στάσεως in singulari.

[100] ἐκπορίζει] malim in optatiuo ἐκπορίζοι.

[1] σε] sic Bav. γε Morell.

παντάπασιν ἐκτρίβει τοῦ θυμοῦ τὴν φύσιν, οὐδὲ ἐκλύει καθάπαξ, οὐδὲ πᾶς ἀκροατὴς ἐκνενευρισμένος κάθηται, δῆλον ἐγγύθεν. ὅταν γὰρ διῃρημένοι ταῖς σπουδαῖς, οἱ μὲν ὡς τοῦτον, οἱ δὲ ὡς ἐκεῖνον, οἱ δὲ ὡς ἕτερον, βοὴν μὲν ἐγείρωσι τραχεῖαν, συμπεσόντες δὲ ἐρίζωσι, προτιθεὶς ἕκαστος τῶν ἄλλων, ὃν ᾕρηται· τὼ χεῖρε μὲν παρ᾽ αὐτοῖς ἔχοντες, διὰ τὸ σωφρονεῖν, λόγῳ δὲ μαχόμενοι, διὰ τὸ ἐῤῥῶσθαι, τότε τοὺς * ὁρῶντας [2] διδάσκουσιν ὡς οὐ σφόδρα γεγόνασι μαλθακοὶ διὰ τῶν ᾀσμάτων. πάλιν τοίνυν ἀριστείδης εἷς γίνεται τῶν κατακεκλασμένων. λέγει γὰρ ὡς ὁ τούτοις ὑποθεὶς τὰ ὦτα διέφθαρται. τῶν τοίνυν ὑποθέντων ἐστιν ἡμῖν καὶ αὐτός. τῶν γὰρ δὴ παιδῶν τινες διακονοῦντες δεσπόταις, εἰς ἀγορὰν τρέχοντες, κἀκεῖθεν οἴκαδε, τῶν ᾀσμάτων ἅττα ἂν διασώσωνται, διὰ τῶν στενωπῶν σπεύδοντες ᾄδουσιν, ὥστε καὶ τοῖς μὴ βουλομένοις [3] ἀκούειν, ἀνάγκην ἀκούειν εἶναι, καὶ τῇ συνεχείᾳ παρὰ τοῖς οὐκ ἐθέλουσιν ἀκούειν τὴν μνήμην ἐνίοτε πήγνυσθαι. διεφθάρης οὖν καὶ αὐτός. ἢ [4] κατὰ τὸν ζάμολξιν ὑπὸ γῆς διῃτῶ [5], καὶ διέφυγες τὴν ἅλμην [6]; ἢ κηρὸν ἐμβαλὼν τοῖς ὠσὶ περιῄεις, καὶ τὰς σειρῆνας παρέπλεις; καὶ μὴν κατηγορεῖς γε τῶν ᾀσμάτων, τοῦτο δὲ οὐκ ἂν ἀρνήσαιο μὴ δικαίως [7] ποιεῖν, εἰ μὴ πᾶν, ὡς ἔοικε,

τὸ

[2] ὁρῶντας] ſic dedi de meo. ἐρῶντας B. et M.

[3] τοῖς μὴ βουλομένοις] addidi particulam inſitiantem, qua Morell. caret, ex ♀ et Bauarico quodammodo. nam in eo ſcriptum quidem eſt μὴ, verum rurſus inductum.

[4] αὐτός. ἢ —] poteſt ferri, ſi ſententia habitu interrogationis conueſtitur. vt feci, ſigna interrogandi ponendo. malim tamen ſic legi αὐτὸς, εἰ μὴ ἢ κατὰ — niſi ſi, ſecundum Zamolxin —

[5] διῃτῷ] ſic in ſecunda perſona ſing. dant Bav. et margo Morell. pro διητῶν texti Mor. quod prorſus nihili eſt.

[6] ἅλμην] vocabulum haud protritum, ſed exquiſitum adeo, quod ideo tamen nihilominus corruptum hic loci arbitror, et cum λύμην aut λώβην mutandum.

[7] μὴ δικαίως] aut noue hoc dictum eſt, et poteſt fieri, vt illa graecitas aetate Libanii obtinuerit. quod ſi tamen attice locutus eſſe cenſendus eſt

Noſter

τὸ ἐν αὐτοῖς βλαβερὸν ἐξήτακας. τοῦτο δὲ οὐκ ἔστιν ἀνηκόῳ τῶν ᾀσμάτων ποιῆσαι. γέγονας τοίνυν ἀκροατὴς τῶν ᾀσμάτων, καὶ τὴν ἀσπίδα ἔῤῥιψας [8]. καὶ τί δεῖ μακρολογεῖν; οἷς γὰρ ἐπιστούμην, ὑπὸ τῆς ὀρχήσεως οὐ διεφθάρθαι τοὺς θεατὰς, ἐν ᾧ καὶ τῶν ἀρχόντων ἐμνήσθην. ταῦτα καὶ τὸν ὑπὲρ τῶν ἄλλων ᾀσμάτων ἔλεγχον ἔχει. οἱ γὰρ, μετὰ τῆς ὀρχήσεως, καὶ τῶν ᾀσμάτων κεκοινωνηκότες εἰ πεφήνασιν ἀγαθοὶ, μαρτυροῦσι μηδέτερον αἴτιον εἶναι διαφθορᾶς. εἰ γὰρ ἡ μὲν ὄρχησις οὐκ ἦν κακὸν, τὰ δὲ ᾄσματα, πάντως ἂν, εἰ μὴ παρ' ἐκείνης, ἔκ γε τούτων διεφθείροντο. νῦν δὲ οὐ διεφθάρησαν. ἑκάτερον ἄρα τοῦ λυμαίνεσθαι κεχώρισται. σὺ δὲ σεμνότερος εἶ τοῦ δέοντος, καὶ περικόπτεις ὥσπερ λειμῶνος, τὰ τῆς εἰρήνης ἡδέα. ᾧ τοίνυν τοὺς πολλοὺς * ἀνήρτηται [9], καὶ οἱ πλεῖστοι περιφέρουσιν ἐν στόμασιν [10], οἱ θαυμάζειν δὲ εἰδότες ἀγνοοῦσι διότι θαυμάζουσι, * τοῦτο [11] τυράννου ῥήματι προσέοικε μᾶλλον, ἢ λόγῳ πίστιν ἔχοντι. μνησθεὶς γὰρ τῶν ἀπὸ τοῦ διὸς [12] συντελούντων τοῖς δρωμένοις, τούτοις, φησὶν, ὅσον τῆς βλαύτης περίεστι, τοσοῦτον ἐχρῆν ἀφαιρεῖν τῶν ποδῶν. διὰ τί, πρὸς θεῶν; ἢ διὰ τοῦτο μόνον ὅτι σοι τοῦτο δέδοκται; εἶτα τὴν τοῦ ῥήτορος τάξιν ἔχων ἁρπάζεις τὴν τοῦ δικαστοῦ, τὸ μὲν [13], ὡς ἀδικοῦσι,

δεικνύειν

Noſter, rectius erit *μὴ οὐ δικαίως.*

[8] *τὴν ἀσπίδα ἔῤῥιψας*] e caſtris pudoris et continentiae effugiſti.

[9] *ἀνήρτηται*] ſic dedi de meo. qua itaque re Ariſtides multitudinem ex ſe ſuſpendit, h. e. ſibi deuinxit, admiratione ſtudioque ſui captos.

[10] *στόμασιν*] ſic dedi ex ♀ et Bav. *σώμασιν* Morell.

[11] *τοῦτο*] ſic dedi de meo pro *τούτῳ* Morell. in Bav. eſt *τούτω.* quod meam emendationem ſatis clare confirmat.

[12] *ἀπὸ τοῦ διὸς*] locus hic de ingentibus blautis ſeu crepidis Iouialium, et opera a Iovialibus in ſaltatione ſcenica praeſtita, mihi eſt obſcurus.

[13] *δικαστοῦ, τὸ μὲν*] poſt voc. *δικαστοῦ* additum habet Morell. *κατὰ*, ſed vncis incluſum. Ego, vt inutile, ſponte mea, et ex auctoritate Bav. deleui. *ἔγκλημα. ἀλλὰ* —] interponendum videtur *οὐ.* *an hoc quereris?* reſpondet *Neutiquam.* rurſus noua interrogatio. *ἀλλὰ τὸν κτύπον* —

δεικνύειν φυγών, ἃ δ᾽ ἐχρῆν παθεῖν, εἴπερ ἑάλωσαν, λέγων; μή σύ γε. ἀλλ᾽ ἔλεγχε μέν. καὶ γὰρ διώκεις. τῆς ζημίας δὲ ἕτερος ὁριστής. ἀλλ᾽ οἶμαι, τοὺς ἐγείροντας ψόφον οὐκ ἔχων εἰπεῖν ὡς εἰς μαλακίαν ἄγουσιν, ἀπορίᾳ τῶν ἐλέγχων τὴν τιμωρίαν ἔταξε. τῷ ποδὶ, φησὶ, τὴν σκηνὴν καταῤῥηγνύντες. ἀλγεῖς οὖν ὑπὲρ τῶν ξύλων. καὶ τοῦτό ἐστι τὸ ἔγκλημα; ἀλλὰ τὸν κτύπον δυσχεραίνεις ὅλως; οἱ οὖν τοῖς ξίφεσι τὴν ἀσπίδα κρούοντες ἐν παρατάξει, καὶ προκατασείοντες τὰς γνώμας τῷ φόβῳ, τὰς χεῖρας ἀποκόπτεσθαι δίκαιοι πρὸς μέτρον τῶν ξιφῶν. οἱ δὲ κυμβάλοις θεραπεύοντες τοὺς θεοὺς, (ἐστὶ δὲ κἀκεῖ πολλάκις τῶν ποδῶν τὸ ἔργον.) οἵ τε τυμπάνοις ἱλεούμενοι τὸ θεῖον, τί παθεῖν ἄξιοι; πόσον ἀποκοπῆναι; κτύπου δεῖ [14] τοῖς ὀρχησταῖς, ὦ δαιμόνιε, μείζονος, ὃς τά τε τοῦ χοροῦ διοικήσεται πρὸς τὴν χρείαν, καὶ συμβαλεῖ τοῖς ὀρχησταῖς εἰς εὐρυθμίαν. οὗτος δ᾽ ἀπὸ ψιλοῦ τοῦ ποδὸς οὐκ ἂν ἀποχρῶν εἴη. δεῖ δή τινα κανόνα σιδηροῦν ἀπὸ τῆς βλαύτης ὁρμώμενον ἀρκοῦσαν ἠχὴν ἐργάσασθαι. διὰ τοῦτ᾽ ἄρα τοὺς συντελεῖς παραιρῇ [15] τὸν πόδα, καὶ μιμῇ παλαιὰν ὠμότητα, συμβουλεύων ἀποκόπτειν, ὡς χεῖρας τινὲς, μᾶλλον δὲ καὶ χεῖρας ἐκ τῶν αὐτῶν λογισμῶν καὶ κεφαλάς. χεῖρας μὲν, ὅσαι σεῖστρα φέρουσιν, ἐπειδὴ τοῦ κρότου τοῦ δι᾽ αὐτῶν [16] ἐζήτησάν τι πλέον. κεφαλὰς δὲ, διότι κυνῆν ἐπέθεντο, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς ἀνέστησαν λόφους. τραγῳδοὺς δὲ ποίει βραχυτέρους γόνατα ἀποτέμνων, ἐπειδήπερ ἐμβάτας ἀναβάντες ἐμηχανήσαντο τοὺς ἄλλους ὑπεραίρειν, τὸν δὲ σαλπιγκτήν σοι λείπεται ζῶντα κατορύττειν, ὡς οὐδὲν αὐτῷ τοῦ σώματος ἰσομέτρητον τῇ σάλπιγγι. μᾶλλον δὲ οὐδὲ ἅπαν τὸ σῶμα. πολλὰ δὲ καὶ παραλείπω, τόξον, βέλος, ἀκόντιον, δόρυ, σμινύην, ἄροτρον. ἃ τοὺς

χρω-

[14] κτύπου δεῖ] v. Valeſ. ad Ammian. p. 28.

[15] παραιρῇ] ſic ς et Bav. παραίρῃ Morell.

[16] δι᾽ αὐτῶν] ſcil. τῶν χειρῶν. quia manus per ſiſtra fremitum excitare conatae ſunt maiorem, quam ipſae per ſe poterant.

χρωμένους ἀκρωτηριάσεται τοῦ σοῦ νικῶντος δόγματος. εἰ γὰρ ἐν οἷς ὀργάνων ἄνθρωποι προσδέονται [17], δεῖ τοσοῦτον ἀποκόπτεσθαι τοῦ σώματος, ὁπόσον ἐστὶ τὸ ὄργανον, οἱ μὲν τὸν ἱππολόχου [18] δέξαιντο [19] θάνατον, τοὺς δὲ, εἰ μὴ μέλλουσι δώσειν δίκην, ἴσως δεῖ τοῖς ἀλωέως γενέσθαι παισίν. ὥστε καὶ τῶν μηχανημάτων, ἃ προσάγουσι τοῖς τείχεσιν, εἶναι δίκην λαβεῖν. ὁρᾷς οἷ τὸ πρᾶγμα βαδίζει διὰ τὴν ὀργήν σου τὴν κατὰ [20] τῆς βλαύτης. ἴσως τοίνυν τις ὑπολήψεται· καὶ πῶς, εἴ περ ἡγῇ τὸ πρᾶγμα καθαρεῦον βλάβης, αὐτός τε ἀπέχῃ, τούς τε νέους [21] κωλύεις; ὅτι τὸ μὲν ἐμὸν, ὦ βέλτιστε, τοιοῦτόν ἐστιν, ὥστε μόλις εἰς τὰ ἀναγκαῖα σχολῆς ἀπολαύειν. * ὁ γὰρ [22] ἑρμῆς ἐπιὼν ἀποσπᾷ καὶ τραπέζης καὶ λουτρῶν, καὶ δεῖ πάσας ἀφελόντα τὰς ἔξωθεν ἡδονὰς, προσηλῶσθαι τοῖς λόγοις. ὅθεν δὴ καὶ τοῖς πολλοῖς δύσκολος εἶναι δοκῶ, [διὰ [23]] τὴν ἀνάγκην, ἥ με κατείρξασα ἔχει, μὴ προσενθυμουμένοις. ἐγὼ δὲ καὶ τῆς ὑγιείας προδότης γεγένημαι τῇ περὶ τοὺς πόνους ἀπληστίᾳ. καὶ νουθεσίαις οἰκείων καὶ φίλων οὐδεὶς ἐνδιδοὺς παραπαίειν δοκῶ. πῶς οὖν ἔμελλον καταλήψεσθαι θέαν, καὶ καλοῦσιν ὀρχησταῖς ὑπακούσεσθαι, τοιούτοις οἴκοι δεδεμένος παιδικοῖς. νέῳ δὲ ὀρ-

χηστὴν

[17] προσδέονται] sic Bav. προσδέοιντο Mor.

[18] ἱππολόχου] malim ἱππολύτου. nam Hippolytus ab equis suis membratim concerptus est.

[19] δέξαιντο] δέξονται Bav.

[20] τὴν κατὰ] sic ♀ et Bav. omittentes καὶ quod Morell. intergestum habet.

[21] τούς τε νέους] sic Bav. et margo Morell. cuius textum pro particula τε dat δέ.

[22] ὁ γάρ] sic dedi de meo. B. et M. οὐ γάρ. quod si bene habet, erit sententia cum interrogatione proferenda. annon Mercurius ingruens, (vel, cum ingruit) avellit — ἔπεισι Mercurius tum, cum vis commentandi vel differendi incalescit, cum quis ἑαυτοῦ θερμότατος καὶ ὀξυτατός ἐστι πρὸς τὸ λέγειν καὶ τὸ γράφειν. aut vbi quis affluit numero puerorum, doceri cupientium.

[23] διὰ vncis inclusi, vt inutiliter et importune redundans, eoque amputandum. aut alias desunt quaedam.

χηστὴν [24] ἐξέσται μὲν θεωρεῖν, νῦν δ' οὐκ ἔξεστι. καὶ περὶ ὁ σπουδάζων ὕστερον οὐκ ἀδικήσει, τούτου νῦν ἐχόμενος οὐκ εὖ φρονήσει. διὰ τί; ἐκ δελφῶν ἡ συμβουλή σοι φοιτᾷ, τὸν καιρὸν ἐπαινοῦσα. τίνος οὖν ὁ παρὼν καιρός; πονων καὶ τοῦ μαθεῖν. τίνος δὲ ὁ μετὰ ταῦτα; σπουδαιων ὁμοῦ καὶ τερπνῶν. ὁ τοίνυν ἐπειγόμενος [25] παραβαίνει μὲν τὸν νόμον τῇ σπουδῇ, ζημιοῦται δὲ τῷ παρακαίρως. οὐ δὴ τῆς ὀρχήσεως ἐστὶ κακία [26], τῶν καιρῶν ἡ φυλακή. καὶ γὰρ τὰς ἵππων ἁμίλλας, αἷς οὐδαμοῦ μέμφῃ, βλαβερὸν ἡγοῦμαι τοῖς νέοις, εἰ μεταφέροιεν ἑαυτοὺς ἐπ' αὐτὰς ἀπὸ τῶν λόγων. καὶ γὰρ τὸ πολιτεύεσθαι καὶ γαμεῖν, καὶ καλὰ καὶ δίκαια καὶ πόλεσιν ἀσφάλεια μεγίστη ἀλλ' ἐὰν οἷς οὔπω ταῦτα προσήκει, καὶ γαμῶσι, καὶ πολιτεύωνται, καὶ μὴ συνᾴδη [27] τὰ γινόμενα τῷ χρόνῳ, τὸ φύσει καλὸν τοῦ καιροῦ στερηθὲν, οὐ τοιοῦτον ἀπέβη. τῶν λόγων ὁ νέος ἔσω νῦν, ὥσπερ ὁ πλέων [28] τὴν θαλατταν. ἐπειδὰν δὲ λιμένος ἀμφότεροι λάβωνται, τότε τοῖς ἑκατέρων [29] ἐμπόροις ὑπάρξει τοῖς ἀπὸ τῆς σκηνῆς χαρίσασθαι τῇ γνώμῃ. ὁ δὲ τὸ μὴ τοῖς νέοις δεδόσθαι θεωρεῖν [30] κατὰ τῆς ὀρχήσεως λαμβάνων, παραπλήσιον ποιεῖ τῷ κακίζοντι τὴν ὄρχησιν, ὅτι τοῖς τὰ πελάγη διαβαίνουσιν [31] οὐκ ἐστὶ θεωρεῖν ἐν τῷ πλεῖν. οἷς μὲν

οὖν

[24] ὀρχηστὴν] ſic margo Morell. ὀρχηστὸν Bav. ὀρχηστῇ textum Morelli.

[25] ἐπειγόμενος] ad oblectamenta ſcenica properans ante tempus.

[26] κακία] num κάκισις. obſeruatio temporum non eſt vituperatio ſaltationis.

[27] συνᾴδῃ] ſic ♀ et Bav. συνᾴδει Morell.

[28] ὥσπερ ὁ πλέων] interponendum videtur τῆς ναός. quemadmodum naui adhaereſcit per mare nauigans.

[29] ἑκατέρων] ἔμπορος τῶν λόγων eſt, qui merces literarias alias quaerit et quaſi coëmit, alias ad vſum vitae confert, h. e. quaſi vendit. ἔμπορος τῆς θαλάττης autem eſt negotiator, mare exercens.

[30] θεωρεῖν] ſic Bav. et margo Morell θεωρῶν textum M.

[31] διαβαίνουσιν] ſic etiam Bav. ita tamen, vt ſuper αιν ſcriptum habeat αλλ h. e. διαβάλλουσιν. quod etiam margo Mor. dat.

οὖν εἶχον αὐτὸς [32] ἐξελέσθαι τῆς συκοφαντίας τὸ πρᾶγμα, ταῦτά ἐστι. γένοιτο δ' ἂν ἴσως καὶ μείζων βοήθεια τοῖς ὀρχησταῖς ἀπὸ βελτίονος ῥήτορος. αἰσχυνοίμην δ' ἂν εἰ πόῤῥω ψόγου καταστήσας τὴν ὄρχησιν μὴ καὶ τῷ τῆς εὐφημίας μέρει προσήκουσαν ἐπιδείξαιμι. πρῶτον μὲν οὖν, οὐ παντός ἐστι σώματος ὑποδέξασθαι τὸ πρᾶγμα. ἀλλ', ὥσπερ ἐπὶ σκυλάκων καὶ πώλων, καὶ τῶν εἰς ἀθλητὰς μελλόντων τελεῖν, οἱ τούτων ἕκαστον δεινοί γ' ἰδεῖν δοκιμασίαν προσάγοντες τὰ μὲν ἐγκρίνουσιν, ὅσα τῷ τύπῳ τῶν σωμάτων μηνύει τὴν ἐπὶ τῶν πράξεων ἀρετήν. τὰ δὲ οὐκ ἀρέσκοντα τοῖς ἔργοις [33] ἀποῤῥίπτουσιν. οὕτω * δεῖ [34] καὶ τὸν παῖδα [35] δηλοῦν, ὡς ὕψους μὲν ἐφίξεται μετρίου, πολυσαρκίας δὲ οὐχ ἅψεται. δεῖ δὲ αὐτῷ καὶ αὐχένος ὀρθοῦ καὶ βλέμματος οὐχ ὑπτίου, καὶ δακτύλων εὖ πεφυκότων, καὶ ὅλως κάλλους, ὃ πλεῖστον ἐν τοῖς τῶν θεῶν πράγμασι. μάλιστα δὲ μεταληπτέον [36] ὀρχηστῇ. παραλαβὼν δὲ αὐτὸν ὁ παιδοτρίβης εἰς πλείους καὶ θαυμασιωτέρας καμπὰς ἢ τὸν παλαιστὴν, περιάξει τὴν κεφαλὴν, ἀνάγων ὑπὲρ τῶν νώτων τὼ πόδε. καὶ πρός γ' ἔτι προκύπτειν τοῦ προσώπου καταναγκάζων, ὥστε τὰς πτέρνας τοῖς ἀγκῶσι πελάζειν. ἐπειδὰν δ' ἐργάσηται τὸ σῶμα κύκλον, ὥσπερ τινὰ λύγον, κινεῖ πρὸς δρόμον, οἷα τρόχον, τὸ δὲ θεῖ. καὶ τοῖς μέλεσιν ὁ δρόμος γίνεται [37] βλάβη. πάλαι γὰρ δὴ πεπαίδευται τούτων ἕκαστον, ὑγρὸν εἶναι, μικροῦ διοικίζοντος ἀπ' ἀλλήλων τοῦ παιδοτρίβου τὰ μέλη, καὶ τὰς συμβολὰς τηροῦντός τε αὐ-

τοῖς

[32] αὐτὸς] sic Bav. αὐτοὶ Mor.

[33] ἀρέσκοντα τοῖς ἔργοις] videtur leg. ἀρέσκοντα, ὡς οὐκ ἀρκέσοντα τοῖς ἔργοις. quae non arrident, repudiant, vt haud paria futura functionibus peragendis.

[34] δεῖ] sic dedi de meo. B. et M. dant δή. vel potest vtrumque copulari. οὕτω δὴ δεῖ.

[35] τὸν παῖδα] scil. τὸν εἰς τοὺς ὀρχηστὰς ἐγκριθησόμενον.

[36] μεταληπτέον] malim μέγα ὑποληπτέον.

[37] γίνεται] imo vero οὐ γίνεται. ab illo cursu corpus nil laeditur.

τοῖς ὁμοῦ καὶ διϊστάντος. ὥστε καὶ χεῖρας καὶ πόδας, ὅπου τις * ἂν ἄγῃ [38], τοῦ λοιποῦ σώματος, ἀκολουθεῖν, ὥσπερ οἶμαι καιροῦ φύσιν. τοιοῦτον ὁ γυμναστὴς τῷ διδασκάλῳ [39] παρασκευάσει τὸ σῶμα. λαβὼν δ' ἐκεῖνος εὐπειθῆ τῶν μελῶν τὴν ἁρμονίαν, εἰς ἅπαντος σχήματος κατασήσει μίμησιν. μόχθος δὲ ἀμφοῖν οὐ μικρὸς, τοῦ μὲν ὅπως ὑφηγήσαιτο, τοῦ δὲ ὅπως ἐκδέξαιτο. καὶ τοῦ χρόνου τὸ μὲν τὰς μελέτας ἔχει, τὸ δὲ τῶν μελετηθέντων ἔννοιαν. δεῖ γὰρ καὶ τοῦ κινεῖσθαι πεπαυμένον φυλάττειν ἐν τῇ ψυχῇ τὰ πεποιημένα, ὥστε καὶ οὗτοι σαφῶς ἴσασιν, ὅτι ἡμῖν τῶν πόνων πωλοῦσιν ἅπαντα τἀγαθ' οἱ θεοί. ὥσπερ γὰρ οἷς ἔρως συλλέξασθαι λόγους, τούτοις μέγιστον εἰς τὴν ἐπιθυμίαν ἐφόδιον οἱ πόνοι, καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοῦ τό τε σῶμα παχύνειν καὶ τὴν ψυχὴν θεραπεύειν. οὕτως οὐκ ἔστιν ὄρχησιν καὶ πλησμονὴν συνελθεῖν. ἀλλ' ἀνάγκη τὸν θατέρου γλιχόμενον ἀφεστάναι [40] θατέρου. ὥστε ἢν ἐπιστὰς ὀρχηστῇ δειπνοῦντι, τοῦτον ἴδῃς ὑπερεσθίοντα, ψήφιζε τὸν ἄνδρα μὴ πολὺ βελτίω τῶν λίθων εἶναι. τὴν γὰρ τέχνην ὑπὸ τῆς τρυφῆς ἀπολωλεκέναι. καὶ μᾶλλον ἄν τις εὕροι λόγους σπουδαίους μετ' οἴνου συντεθέντας, ἢ σωθεῖσαν ὄρχησιν ἐν σώματι, μὴ τῆς γαστρὸς κολαζομένης. οὔτε γὰρ λαβεῖν ἐστι [41] τὸ πρᾶγμα τὴν ἀρχὴν, ἢ δι' ἐγκρατείας, καὶ λαβόντι τοῦτ' αὐτὸ [42] τῶν κτηθέντων φυλακτήριον. ὡς, ὅστις αὐτὸν ἐπαφῆκε τραπέζαις, εἰς μόλιβδον ἀντὶ πτηνοῦ μεταβέβληκεν. εἰ οὖν ἐν πλησμονῇ μὲν

[38] τις ἂν ἄγῃ] sic dedi de meo, in duo vocabula diuellens, quae in Mor. coaluerant in vnum ἀνάγῃ, tum ἀνάγκῃ tollens, quod ante ἀνάγῃ dat Morell. natum, vt vltro patet, ex illo.

[39] τῷ διδασκάλῳ] magistro artis saltandi.

[40] ἀφεστάναι] sic de meo dedi. ἀφεστῆναι Bav. ἀφιστάναι Morell.

[41] λαβεῖν ἐστι] subaudi, vel adde potius ἄλλως. aliter non licet hanc artem percipere. aut alias cum margine leg. εἰ μὴ δι' ἐγκρ.

[42] τοῦτ' αὐτό] scil. studere temperantiae.

μὲν κύπρις, ἐν πεινῶντι δ' οὔ [43], πόῤῥω τῶν ἀφροδισίων οἱ πλησίον ἀκριβοῦς ὀρχήσεως. καὶ παράδειγμα ταύτῃ γε χρηστοῦ τινος, οὐκ ἐπιζημίου. τοιαύτη μὲν ἡ εἴσοδος ἡ εἰς τὴν τέχνην, καὶ φρουρὰ τῆς τέχνης, τοῖς ἀσελγέσι καὶ φθοροῖς, ὡς ἄν τις εὖ φαίη, παντελῶς ἄβατος. οὐ μὴν ἔστιν εἰπεῖν, ὡς ταλαιπωροῦνται μὲν, εἰς ἄχρηστον δὲ τοῖς δήμοις. ἀλλά μοι δοκεῖ πάντων εἶναι χρησιμώτατον, ὡς ἐν τοῖς παροῦσι. σκόπει δὲ [44]. ἐγὼ νομίζω τοὺς ποιητὰς ἐν δόξῃ καὶ θαύματι καὶ λόγῳ καὶ πᾶσι γέρασιν εὐθύς τε ἐξ ἀρχῆς γενέσθαι, καὶ νῦν ἔτι καθεστάναι, οὐχ ὅτι τῶν ἔργων τοὺς ἀνθρώπους ἀπάγοντες [45] ἐν τῇ τῶν ἐπῶν ἀκροάσει κατανάλισκον [46], τὸν χρόνον τηνάλλως ᾄδοντες, ἀλλ' ὅτι μνήμῃ παλαιῶν ἔργων ἐπαίδευον τοὺς συλλόγους, κατὰ τῶν πρὸ τοῦ γεγενημένων οὐκ ἐῶντες ἰσχύσαι τὴν λήθην ὑπὲρ [47] τῶν ἔτι ζώντων. ὁ γὰρ δὴ πεπληρωμένος τῆς τῶν ἡρώων καὶ γνώμης καὶ τύχης ἀμείνων ὁμιλῆσαι πράγμασιν, ἐν τοῖς ἐκείνων παθήμασι τὸν αὐτοῦ βίον ὀρθῶν. ἀκούων γὰρ σωμάτων καὶ χρημάτων καὶ τυραννίδων ἔρωτας εἰς συμφορὰς τοῖς τετυχηκόσι τελευτήσαντας, καὶ τοὺς ἀδικοῦντας ἀπολλυμένους, καὶ τοὺς ἠδικημένους κρατοῦντας, τὴν τοῦ δικαίου τάξιν εὑρίσκων ἀσφαλεστέραν, αὐτῷ παραινεῖ δικαιοσύνην τιμᾶν. ᾧ δὲ [48] ἄνθρωπος πιέζεται μάλιστα παίδων θανάτοις, τοῦτο πῶς οὐκ ἂν ἐνέγκοι πεντήκοντα παῖδας ὁρῶν ἐν ὀφθαλμοῖς [49] πατέρων κειμένους, καὶ θυγατέρα σφαττομένην ἀνθ' ἱερείου πρὸς τάφον. καὶ πάλιν ἑτέ-

ρους

[43] ἐν πλησμονῇ μὲν κύπρις, ἐν πεινῶσι δ' οὔ videtur fenarius Euripidis effe.

[44] ad σκόπει δὲ addendum videtur ὧδε.

[45] ἀπάγοντες] fic ♀ et Bav. ἀπάγοντας (in accufat.) Morell.

[46] κατανάλισκον] pro α tertio dat B. v. η.

[47] ὑπὲρ fi bene habet, fignificat in vel ad commodum eorum, qui adhuc viuunt et fuperfunt, non finentes obtinere obliuionem damnoiam eorum memoriae, qui antea fuerunt.

[48] ᾧ δὲ] fic ♀ et Bav. ὃ δὲ Morell.

[49] ὁρῶν ἐν ὀφθαλμοῖς] fic ♀ et Bav. ὁρῶμεν ὀφθ.

ρους ὑπὸ τῶν χειρῶν τῆς μητρὸς, πῆ μὲν μανείσης, πῆ δὲ ἐπισταμένης. τὸ δὲ μηδ' ἐκείνῃ λυσιτελῆται, τῇ κόλχῳ [50], ξένῳ συμπρᾶξαι κατὰ τῆς οἰκείας, μηδέ γε τῷ σωθέντι, τῆς σεσωκυίας ὑπεριδεῖν. ταῦτα πάντα παιδεύματα τῶν ἴσων ἀνείργοντα [51]. καλὸν εἰς τὸν βίον καὶ καρτερία [52]. ταύτην ἡμᾶς ἀνὴρ ἰθακήσιος διδάξει, μετὰ τὴν πολλὴν θάλατταν καὶ τὸ σπήλαιον τοῦ κύκλωπος καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ πορθμοῦ τὰς πολλὰς προβαλλουσαν κεφαλὰς, οἴκοι τοὺς οἰκέτας παίοντας καὶ ἐναλλομένους φέρων. ὅλως ἢ φιλοτίμων πράξεις ἀκούοντες, ἢ προπετῶν ἁμαρτίας, ἢ συμφορῶν ὑπερβολὰς, τὰ μὲν μιμεῖσθαι, τῶν δὲ ἀπάγεσθαι [53] παιδευόμεθα. ἕως μὲν οὖν ἤνθει τὸ τῶν τραγῳδοποιῶν ἔθνος, κοινοὶ διδάσκαλοι τοῖς δήμοις εἰς τὰ θέατρα παρῄεσαν. ἐπειδὴ δὲ οἱ μὲν ἀπέβησαν, τῆς δ' ἐν μουσείοις παιδεύσεως, ὅσον εὐδαιμονέστερον ἐκοινώνησε, τὸ πολὺ δὲ ἐστέρητο, θεῶν τις ἐλεήσας τὴν τῶν πολλῶν ἀπαιδευσίαν ἀντεισήγαγε τὴν ὄρχησιν, διδαχήν τινα τοῖς πλήθεσι παλαιῶν πράξεων. καὶ νῦν ὁ χρυσοχόος πρὸς * τὸν [54] ἐκ τῶν διδασκαλείων οὐ κακῶς διαλέξεται περὶ τῆς οἰκίας πριάμου καὶ λαΐου. φροντίζουσα δὲ ἡ τέχνη τοῦ τὰς ψυχὰς ἐγρηγορέναι, παύσασα πολλάκις τὴν φωνὴν τοῦ χοροῦ, διὰ τῶν σχημάτων παιδεύει τὸν θεατὴν αἱρεῖν [55] τὸ πρᾶγμα. καὶ τὸ μὲν ἀθηνᾶς ἐννοεῖν καὶ ποσειδῶνος [56] ποσειδῶ, διὰ δὲ ἡφαίστου τὴν ἀθηνᾶν. διὰ δὲ πυρὸς ἥφαιστον, διὰ δὲ γανυμήδους δία, διὰ δὲ ἀχιλλέως

[50] τῇ κόλχῳ] Medeam significat.

[51] ἀνείργοντα] sic Bauar. literam ρ omisit Morell.

[52] καρτερία] subaudi ἐστι. sic Bav. in nominatiuo, καρτερίαν in accus. dedit Morell.

[53] post ἀπάγεσθαι videtur membrum deesse, e. c. τὰς δὲ (συμφορὰς puta) ἐλεᾶν vel simile quid.

[54] τὸν dedi de meo, pro τῶν B. et M.

[55] αἱρεῖν] venari, aucupari, coniectura assequi, percipere. αἴρειν Mor.

[56] καὶ ποσειδῶνος] hic deesse quaedam, alia corrupta esse, patet, fort sic leg. est καὶ ποσειδῶνος. διὰ μὲν τοιαύτης τὴν ποσειδῶ, διὰ δὲ ἰσοῦ τὴν ἀθηνᾶν.

λέως ἄρη. ταῦτα ποιῶν οὐ γρίφων ἱκανώτερα ψυχὴν ἀκονᾷν; τοιγαροῦν ὅστις ταῦτα ὀξὺς [57], οὐ ῥᾷστος ἐν τοῖς ἄλλοις κλαπῆναι. τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ τοῖς πολλοῖς καὶ τοῖς δεξιωτέροις χρήσιμον. τοὺς μὲν γὰρ ἅπερ οὐκ ἐπίστανται δύναται διδάσκειν. τοὺς δὲ ἅπερ ἴσασιν ἀναμιμνήσκει. καὶ εἴ γε τὴν ἀμβλυτέραν γνώμην ἐν ταῖς πράξεσιν ἀχρηστοτέραν ἡγούμεθα, τήν γε ὑπὸ τῶν ὀρχηστῶν θηγομένην πῶς οὐ φήσομεν ἐπιτήδειον εἶναι πράγμασι χρῆσθαι; βούλει μαθεῖν ὅπως ἰσχύει ψυχὴν λύπῃ βεβαπτισμένην ἀνενεγκεῖν, καὶ ῥᾷς καταστῆσαι, λαβὼν ἄνθρωπον ἐστερημένον ἢ φιλτάτων, ἢ χρημάτων, ἢ περιυβρισμένον, ἢ πεπληγμένον, ἄγε πρὸς τὸ θέατρον, δεῖξόν αὐτῷ [58] δι᾽ ὀρχηστοῦ παλαιὰς βασιλείας καθῃρημένας, καὶ κουφιεῖς. ἀπένεγκαι τὴν διάνοιαν ἀπὸ τῶν τυράννων εἰς κώμους καὶ πανηγύρεις. καὶ τάχα [59] ὄψει τὴν κατήφειαν ἀπιοῦσαν. εἰ δὲ μὴ πᾶσαν, τὸ γοῦν πλέον. ὥστ᾽ οὐ πολὺ τῆς παρὰ τοῦ ῥήτορος τοῖς πενθοῦσι βοηθείας ὀρχηστὴς δεύτερος. ἀλλὰ μὴν εἴ γε τὸ βλέπειν εἰς ἀγάλματα θεῶν σωφρονεστέρους [60] * ἀπεργάζεται [61] τῇ θέᾳ, τὰ πάντων οὗτός σοι δίδωσιν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὁρᾷν οὐκ ἐν λίθῳ μιμούμενος, ἀλλ᾽ ἐν αὐτῷ παριστάς. ὥστε κἂν τὸν ἄκρον ἀγαλματοποιὸν εἶξαι τῶν πρωτείων ὀρχησταῖς ἐν κρίσει τοῦ περὶ ταῦτα κάλλους. ποία γὰρ γραφὴ, τίς λειμὼν ἥδιον [62] ὀρχήσεως καὶ ὀρχηστοῦ θέαμα, περιάγοντος εἰς ἄλση [63]

τὸν

[57] ὅστις ταῦτα ὀξὺς] non improbo. bene graecum est ταῦτα ὀξὺς pro κατὰ ταῦτα, vel εἰς ταῦτα. mallem tamen εἰς hic loci additum esse.

[58] αὐτῷ] dubie exaratum est in Bav. essetne hoc, quod praetuli, an αὐτοῦ, quod est in Morell.

[59] τάχα videtur isto aevo pro ταχέως celeriter, cito, repente, fuisse vsurpatum.

[60] σωφρονεστέρους] sic ♀ et Bav. nisi quod hic super ους etiam ος superscriptum dat h.e. σωφρονέστερος, quod dat Morell.

[61] ἀπεργάζεται] dedi sic de meo pro ὑπεργ. M. et B.

[62] ἥδιον dedi de meo, pro ἡδίων B. et M. redit enim ad θέαμα.

[63] ἄλση] sic ♀ et Bav. ἅλς Morell.

τὸν θεατὴν, καὶ κατακοιμίζοντος ὑπὸ τοῖς δένδρεσιν ἀγέλας βοῶν, αἰπόλια, ποίμνια, καὶ τοὺς νομέας ἱςῶντος ἐπὶ φρουρᾷ τῶν θρεμμάτων, τοὺς μὲν σύριγγι χρωμένους, τοὺς δὲ αὐλοῦντας, ἄλλον ἐν ἄλλοις ἔργοις; τίς δ' οὐκ ἂν ἡμερώτερος εἴη καὶ γυναικὶ καὶ οἰκέταις, δεῖπνον [64] αἰρούμενος ἐπὶ τοιαύτῃ θέᾳ, τῆς ἐκ πράγματος ἡδονῆς ἐνδιαιτωμένης ἐπὶ πλεῖςον τῇ γνώμῃ; ποίοις δ' εἰκὸς ὀνείρασι τὸν ἐκ τούτων ἀναπαυόμενον ὁμιλήσειν; ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ, τοῖς ψυχαγωγίαν ἔχουσι. τίς δ' οὐκ ἂν γέρων καὶ ῥάθυμος, ὁ μὲν τῆς φύσεως, ὁ δὲ τῆς ἡλικίας ἀμείνων εἰς τὸ κινεῖσθαι γένοιτο παρακαλούμενος ὑπὸ τῶν ἐκείνου [65] πηδημάτων; πότερον δὲ τὰς φαιάκων ναῦς ἢ τὰς τούτων ςροφὰς, εὐλογώτερον εἰς τάχος εἰκάσαι νοήματι καὶ πτερῷ; τό γε τοι δι' ἀκριβείας ὀφθῆναι τῶν δρωμένων ἕκαςον ὑπὸ τῆς ὀξύτητος ἡρπάσθη πολλάκις, μεταπίπτοντος εἰς ὅ, τι βούλεται [66] τοῦ σώματος. πρωτεὺς αἰγύπτιος μικροῦ τούτων ἕκαςος. φαίης [67] ἂν αὐτοὺς τῇ ῥάβδῳ τῆς ἀθηνᾶς, ἢ τὴν ἰδέαν τοῦ ὀδυσσέως τρέπει, πάντα φαίνεσθαι, πρεσβύτας, νέους, ταπεινοὺς, ὑψηλοὺς, κατηφεῖς, ἀνειμένους, διακόνους, δεσπότας. τὼ πόδε δὲ κἂν διερευνήσαιτό τις, μὴ περσέως [68] αὐτοῖς ἐνῇ πλεονέκτημα. πότερον δ' ἂν τις ἀγασθείη μειζόνως τὴν τῆς

περι-

[64] δεῖπνον] sic ♀ et Bav. δείπνων Morell.

[65] ἐκείνου] scil. τοῦ ὀρχηςοῦ, quod praecessit. margo Morell. dat γρ. ἐκείνων. quod etiam ferri possit, praesertim ob τούτων insequens, si nempe hoc τούτων ad ὀρχηςῶν refers. ego vero arbitror, posse quoque ad πηδήματα referri.

[66] βούλεται] βούλῃ Bav. et margo Morell. cum γρ. haud male.

[67] φαίης] in secunda persona, ♀ et Bav. φαίη in tertia Morell. *horum vnusquisque parum abest, quin Aegyptius aliquis Proteus sit. φαίης ἂν — dicas eos ferula Mineruae mutatos illa, quae Vlyssem formas in omnes mutauit, nullas non formas induere.*

[68] περσέως] cui pedes alati erant. in pedes saltatorum facile quis inquirat, annon alios homines ipsi quoque superent ea praestantia, qua Perseus alios superabat olim, alis puta.

περιφορᾶς ἐν πλήθει συνέχειαν, ἢ τὴν ἐξαίφνης ἐπὶ τούτῳ [69] πάγιον στάσιν, ἢ τὸν ἐν τῇ στάσει τηρούμενον τύπον. ὡς μὲν γὰρ ὑπόπτεροι περιάγονται, τελευτῶσι δὲ εἰς ἀκίνητον στάσιν, ὥσπερ κεκολλημένοι. μετὰ δὲ τῆς στάσεως ἡ εἰκὼν ἀπαντᾷ. πόνος δὲ μείζων ἕτερος [70] συγκαταλῦσαι τῷ ᾄσματι. τοσοῦτος τοῦ μέτρου λόγος ἐν ὀρχησταῖς, παρ' ὧν [71] ἡ τέρψις ταῖς πόλεσιν ἀμιγὴς κακῶν. παλαιστὴς μέν γε παλαιστὴν ἤδη κατέαξε, καὶ παγκρατιαστὴς ἐν τῷ πόνῳ τὸν ὀφθαλμὸν ἐξεκόπη. καὶ τὸν ἀντίτεχνον ἡνίοχος ἀνατρέψας ἀπώλεσεν. ἵππου δὲ ἤδη φόνος καὶ πόλιν ὅλην διέστησε, καὶ πρὸς λίθους καὶ πῦρ καὶ σφαγὰς προήγαγεν. ὄρχησις δὲ κακὸν οὐδὲν οὔτ' ἔτεκεν, οὔτε μὴ τέκοι. δικαίως. καὶ γὰρ αὐτὴν ἔτεκεν ὁ καιρῶν εἰρηνικώτατός τε καὶ φιλοπαιγμων. ὁ δρέπανα μὲν ἐπὶ βότρυς ἄγων βότρυς δ' ἐπὶ ληνοὺς, ἑορτὴν δὲ ποιῶν τοῦ διονύσου τὸ δῶρον [72]. διόπερ καὶ τοὔνομα τοῖς ὀρχησταῖς ἀπὸ τῶν ἐν ἀρχῇ περὶ τοὺς ὄρχους [73] σκιρτημάτων. ὃ τοίνυν μέγιστον εἰς φιλοτιμίαν τῶν φιλοσόφων

ἐνίοις,

[69] *ἐπὶ τούτῳ*] id est *μετὰ τοῦτο*, scil. *τὸ καὶ πολλάκις καὶ συνεχῶς περιφέρεσθαι.* alias leg. sit *ταύτῃ*, vt redeat ad *περιφορᾶς*.

[70] *ἕτερος*] offendi olim hoc in vocabulo, quod planum est. Sententia haec est. tametsi magnus labor est e citissima rotatione in gyrum corpus subito reuocare ad stationem immobilem, superest tamen adhuc alius labor, isque maior etiam, scil. rotationem corporis ita gubernare et commensurare carmini, vt, carmine desinente, vna quoque statim corpus in orbem circumagi desinat, confestimque insistat.

[71] *παρ' ὧν*] defendi. *a quibus* (pantomimis) *quae proficiscitur voluptas, ea malis et lacrymis inquinata non est.* malim tamen *παρ' ὅν*, *ob quam modi debiti obseruationem.* scil. *λόγον τοῦ μέτρου.* vel *παρ' ὃ quapropter. ex quo fit, vt illa oblectatio luctu careat.*

[72] *τὸ δῶρον*] sic ♀ et Bav. *καὶ δῶρον* Morell.

[73] *ὄρχους*] *vitium ordines*, et deinde *totas vineas.* Egit hoc de vocabulo *ὄρχος*, quod turpi errore Morelius cum *ὄρχεις* permutauit, nescio, quo loco, Salmasius, si bene memini, in notis ad Achillem Tatium.

ἐνίοις, τὸ ταῖς αὐτῶν πατρίσι λῦσαί τινας δυσκολίας, τούτῳ καὶ πριηνεὺς ὀρχηστὴς σεμνύνεται. συνῆν μὲν γὰρ ἀντιόχῳ τῷ βασιλεῖ. πριήνην δὲ ἑλὼν ἐκεῖνος, ᾆσμα ἐκέλευσεν ὀρχεῖσθαι 74. τὸ δὲ ᾆσμα ἦν ἐλευθερία. τοῦ δὲ φήσαντος ἀδικήσειν, εἰ τὰ τοιαῦτα ὀρχοῖτο ἐν δουλευούσῃ τῇ πόλει, ποιεῖ πάλιν ἀντίοχος πριήνην ἐλευθέραν. ταύτην τοίνυν, ἀριστείδη, τὴν δικαιοσύνην καὶ παῤῥησίαν ἐκ διεφθαρμένης ψυχῆς γεγενῆσθαι νομίζεις, ἢ τὸν οὕτω καλὸν καὶ γενναῖον πολίτην, καὶ τὸ τῇ πατρίδι βοηθῆσαι περὶ πλείονος ποιησάμενον τοῦ κολακεῦσαι δυνάστην, * φθορὸν 76 προσερεῖς; οὐκ ἄρα δόξεις ἔξω φιλονεικίας εἶναι.

74 ὀρχεῖσθαι] sic dedi de meo, pro ἐνορχεῖσθαι B. et M.

75 num ἔτι νομίζεις leg. num tu adhuc censes, Aristide — post hanc meam disputationem adhuc es et perseueras in illa tua praua opinione? an in futuro leg. est νομίσεις ob insequens προσερεῖς?

76 φθορον dedi de meo. v. p. 509. 9. ed. Morell. et alibi locorum huius orationis. in Morell. φθορὰν in Bav. φθονερὸν cum lectione, a Morello vulgata, in margine scripta.

LXIV.

LXIV.

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙ ΤΩ, ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΟΝΟΜΑΤΙ ΚΑΤ' ΑΙΣΧΙΝΟΥ ΠΥΛΑΓΟΡΟΥ. [1]

Ὑπόθεσις. οὐκ ἀντεῖπε Φιλίππῳ γινομένῳ ἀμφικτύονι αἰσχίνης μόνος πεμφθεὶς πυλαγόρας, καὶ ἐπανελθὼν κρίνεται δημοσίων ἀδικημάτων.

Οὐκ ἦν, ὡς ἔοικεν, αἰσχίνῃ ἀρκοῦν τούτῳ, πύλας ἀνοῖξαι Φιλίππῳ, καὶ τοσοῦτον ἔθνος αὐτῷ παραδοῦναι τῶν Φωκέων [2], ἀλλ᾽ ὅπως καὶ τῶν ἐν τῇ πυλαίᾳ γένοιτο κύριος, καὶ γένους τῶν παλαιῶν ἀμφικτυόνων ὁ μακεδὼν, πρὸς τῷ προειρημένῳ [3], κατέπραξεν. ἐμοὶ δὲ οὐ τοῦτο φαίνεται θαυμαστὸν, εἴ τι τῶν Φιλίππου βέλτιον ἔχειν οὗτος ἐποίησεν, ἀλλ᾽ ὅτι ῥᾷστον ἐστὶ παρ᾽ ὑμῖν δίκην τε ἀδικοῦντα μὴ δοῦναι καὶ κερδαίνοντα καθ᾽ ὑμῶν αὖθις ἕτερα πιστεύεσθαι παρ᾽ ὑμῶν. καὶ νῦν οὐ τοῦτό ἐστι χαλεπὸν, τὰ μέγιστα ὑπὸ αἰσχίνου δεῖξαι βεβλαμμένην τὴν πόλιν, ἀλλ᾽ ὑμᾶς πεῖσαι μισῆσαι * τοὺς τὰ [4] καθ᾽ ὑμῶν τοῖς ἐχθροῖς ὑπηρετοῦντας. ὁ τοὺς πολλοὺς τῶν δυναμένων καὶ γράφεσθαι

[1] In hac oratione, quae a Morello perquam mendose est edita, codices mspti me destituunt. Quo fit, vt necesse habeam multa lectionis vitia intacta relinquere.

[2] aut τὸ Φωκέων leg. aut τὸ τῶν Φωκέων.

[3] προειρημένῳ] sic correxi Mor. προηρημένῳ.

[4] μισῆσαι τοὺς τὰ] interposui τοὺς de meo. Sed et post τὰ deest quoque adhuc voc. μέγιστα. vt sit μισῆσαι τοὺς τὰ μέγιστα καθ᾽ ὑμῶν τοῖς ἐχθροῖς ὑπηρετηκότας. odisse ciues illos, qui vestram

φεσθαι καὶ διελέγχειν, ὀκνεῖν ποιεῖ. ἐγὼ δὲ βουλοίμην μὲν ἂν ὑμᾶς ἀλγῆσαι τοῖς πεπραγμένοις, καὶ γνώμην ἔχειν, οἵαν εἰκὸς τοὺς τὰ τοιαῦτα πεπονθότας. εἰ δ' οὖν ὑπὸ τοῦ πολλὰ ἐνεγκεῖν ἀδικούμενοι καὶ τοῦτ' οἴσετε, ἀλλ' ἔμοι γε ἔσται τὰ πρὸς τὴν πόλιν δίκαια πεφυλαγμένα. καὶ πάλιν γενήσεται. Φανερὸν, ὡς ὁ παραδοὺς κρίσει τὸν πεπολιτευμένον [5] ἐφάνη, τῇ δὲ τῶν δικαζόντων ὀλιγωρίᾳ τὸ πρᾶγμα διεφθάρη. εἰ μὲν οὖν ἐν τῇ πυλαίᾳ συνέβαινεν εἶναι τὴν παροῦσαν ἐξέτασιν, οὐκ ἂν ἐξ ἴσου λόγος ἐμοί τε καὶ τούτῳ, Φιλίππου τε ἀντὶ Φωκέων δικάζοντος καὶ τῶν ἐκείνου δορυφόρων περιεστηκότων. δῆλον γὰρ ὅτι τοῖς μὲν αἰσχίνου λογοις, καὶ μηδὲν ἔχουσιν ἰσχυρὸν, ὑπῆρχεν ἂν εὐδοκιμεῖν. ἐμοὶ δὲ καὶ πάντων δικαιότατα [6] λέγοντι πανταχόθεν * ἀπήντα [7] ἂν θόρυβος καὶ πολὺς γέλως, εἰ μηδὲ τοσοῦτον ἠδυνήθην ἰδεῖν, ὡς, οὐ κρείττων ἐστιν αἰσχίνης, ἐνταῦθα ἐτόλμησα διώκειν. ἐπεὶ δὲ ἀθήνησι μὲν ἡ κρίσις, εἰσεληλύθατε δὲ κατὰ τοὺς νόμους τοῦ σόλωνος, μέγας δὲ ὁ κίνδυνος τῶν ὅρκων παρορωμένων, ἴσως ἄν τι γένοιτο τῇ πόλει κέρδος ἀπὸ τῆς γραφῆς. ὥστε τῶν ἀμφοτέρων [8] δοῦναι δίκην, καὶ ὧν πρεσβεύων ἔγραψε [9], καὶ ὧν πυλαγορῶν ἐζημίωσε· τοῖς δὲ τοῦτον ἐζηλωκόσι γενέσθαι δῆλον, ὅτι τοῖς παρὰ τῶν πολεμίων λαμβάνουσιν εἰς τὴν ἐσχάτην συμφορὰν ἡ τόλμα ἀπαντᾷ. ὅτι μὲν οὖν ἐσκεμμένος αἰσχίνης, καὶ λόγους μακροὺς καὶ πιθανοὺς μεμελετηκὼς εἰσελήλυθεν, αὐτός τε οὐκ ἀγνοῶ,

vestram in fraudem vestris inimicis maximis et grauissimis in rebus operam nauarunt.

[5] aut e margine Mor. praeferendum est πεπονηρευμένον, aut leg. τὸν κακῶς πεπολιτευμένον.

[6] δικαιότατα] sic margo Mor. nam textum dat δικαιότατον.

[7] ἀπήντα] sic dedi de meo pro ἄπαντα Morell.

[8] ὥστε τῶν ἀμφοτέρων] malim ὥστε τὸν αὐτὸν ἀμφοτέρων.

[9] ἔγραψε] Aeschines enim in literis, quas ad S. P. Q. R. e Macedonia miserat, cum ibi legatione ad Philippum vna cum Demosthene fungeretur, contraria veritati perscripserat.

ἀγωνᾶ, καὶ ὑμᾶς εἰδέναι νομίζω. ᾧ γὰρ περὶ τῆς σωτηρίας ὁ φόβος, καὶ τὰ μὲν πράγματα πονηρὰ, λόγος δὲ ὑπὲρ τούτων ἁπλοῦς οὐδὲ εἷς ἐ, πᾶσα ἀνάγκη τούτῳ, δι' ὧν ἂν γένοιτο παρακρούσασθαι τοὺς δικάζοντας, παρεσκευάσθαι. δεῖ δὲ ὑμᾶς αὐτοὺς, ὅταν τοῦτο ποιῇ, μειζόνως ὀργίζεσθαι, καὶ χαλεπῶς ἔχειν, εἰ τεχνίτης μὲν ὢν τοῦ λέγειν καὶ σοφισμάτων γέμων παντοδαπῶν, πρὸς μὲν τὸν ἐχθρὸν τῆς τε πόλεως καὶ τῶν ἑλλήνων πάντων, μυρίας ἔχων ἀφορμὰς λόγων καλὰς, οὐδὲν οὔτε εἶπεν, οὔτε ἐφθέγξατο, κατὰ δὲ τῶν πολιτῶν χρῆται τῇ τέχνῃ, τοὺς αὐτοὺς ἀδικῶν τε καὶ πείθειν ἐπιχειρῶν ὡς οὐκ ἠδίκηνται. εἴτ' οὖν ἀπορoίη λόγων, ὡς μηδ' ἀναισχυντεῖν * ἔχων [10] διὰ τὴν περιφάνειαν τῶν ἀδικημάτων ἀποθνησκέτω. * εἶθ' [11] ὑπὲρ οὕτω δεινῶν ἀποτείνων λόγους εὖ μεμηχανημένους, πάλιν ἐντεῦθεν [12] ἁλισκέσθω, κρύψας ἐν τῇ πυλαίᾳ τὴν δύναμιν. φεύγει μὲν οὖν αἰσχίνης οὑτοσὶ, καὶ ἡ γραφὴ καθ' ἑνὸς ἀπενήνεκται τοῦ σιγηροῦ πυλαγόρου. διαφεύγετε δὲ οὐδὲ ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ὑμᾶς δ' εἰπὼν, τὸν δῆμον λέγω, οἵτινες ὥσπερ ἐν νυκτὶ καὶ σκότῳ τὴν διάγνωσιν τοῦ ὁπόση πόλις ἑκάστη [13] ἐστι τῶν πολιτῶν ἀφῄρησθε. καὶ ὁ χρηστὸς ἔδοξε κακὸς, καὶ ὁ μοχθηρὸς ἐπιεικὴς, καὶ ὁ δίκαιος πονηρὸς, καὶ ὁ βέλτιστος φαυλότατος. εἶθ' ὁ μὲν οὐκ ἐνοχλῶν ὑμῖν, οὔτ' ἐπιτιμῶν, τάξεως [14] ἀπέρριπται. ὁ δὲ ἰτα-

[10] ἔχων] sic dedi de meo. ἔχειν Mor. *siue igitur* deerunt ei excusationes, capite luat, vt reus tam enormium criminum, vt ne impudenti quidem mendacio quodam ea colorare potuerit.

[11] εἶθ'] sic rursus pro αὖθ' Morell. responsio est, siue oppositum prioris εἴτε — *siue*, — *siue*. deinde post μεμηχανημένους deesse videtur παρῶπτο διαφεύγειν.

[12] ἐντεῦθεν] ex hoc capite, hac sola de causa.

[13] ὁπόση πόλις ἑκάστη] sententia postulat ὁποῖος εἰς τὴν πόλιν ἕκαστός ἐστι τῶν πολιτῶν. qualis, vel quo animo ciuium quisque sit erga ciuitatem.

[14] τάξεως] imo vero ταχέως cito, celeriter.

ἰταμὸς, καὶ θρασὺς καὶ ἀκόντων ὑμῖν ἃ βούλεται ἔξειν [15], ἔντιμος καὶ μέγας, καὶ λαμπρὸς, καὶ τὰ ὑμέτερα πράττει, κἂν τῇ πόλει, κἂν τῇ [16] κρίνεται δὲ ἕκαστος ἐκ μισθοῦ τῶν γραφόντων, [17], οὐκ ἐκ τῶν βεβιωμένων. ἐντεῦθεν οἱ μὲν ἐκ τῶν δημοσίων οἴκων [18], καὶ ὧν τῆς εὐνοίας πλεῖσται μαρτυρίαι, σχεδὸν ἠγνόηνται. τριταγωνισαὶ [19] δὲ καὶ ναῦται καὶ γραφεῖς τυμπάνων λέγουσι, γράφουσι, πρεσβεύουσι, μαρτυροῦσι, πυλαγοροῦσιν. ἡ δ᾽ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιῶν ἁμαρτία μικρὸν ὕστερον φαίνεται. καὶ τὸ δεινότατον, οὐδὲ πάσχοντες τοῦτ᾽ ᾔσθεσθε. τεκμήριον δὲ ἐπὶ * Φωκαίας [20], θρηνούντων * ἔτι [21] τῶν ταλαιπώρων διοικιζομένων, καὶ τῶν μὲν φευγόντων, τῶν δὲ σφαττομένων, τῶν δὲ μακεδόνας τρεφόντων, καὶ ὑμῶν ἐν * τούτῳ [22] τὴν αἰτίαν τῶν ἐκεῖ κακῶν ἀνατιθέντων, καὶ βοώντων ἐνίων ἐπ᾽ ἀγορᾶς, ὡς οὐ τὰ ὅπλα Φιλίππου τὰς πόλεις ἀπώλεσεν, ἀλλ᾽ αἱ πείσασαι καθῆσθαι τὸν δῆμον ἐλπίδες, καὶ τὰ ψηφίσματα * τὰ Φωκεῦσιν [23] ἀπει-

[15] ἔξειν] num εἰπεῖν, an ἐρεῖν, an denique ἐξεμεῖν *audax euomere.*

[16] post κἂν τῇ legi in codd. quibusdam πύλει, testatur margo, quod quid sit, haud assequor. sententia postulat κἂν τῇ ἔξω. *et domi et foris.*

[17] τῶν γραφόντων] malim τῶν γραφέντων, in aor. 2. passiui, eorum criminum, quorum reus agitur. prout magna est merces, aut exigua, qua accusati iudicum sententias corrumpunt et redimunt, ita magis minusue, facilius aut difficilius absoluntur illi rei. Si vulgatam γραφόντων seruamus, erit haec sententia: Eorum, qui plebiscita conscribunt (hi sunt οἱ γράφοντες) vnumquemque, quo sit erga vos animo, indicatis e magnitudine mercedis, quo suffragia vestra suis plebiscitis redimit.

[18] δημοσίους οἴκους appellat eas gentes, quae caritate patriae et studio bene de ea merendi libertatemque tuendi inclaruere.

[19] τριταγωνισαὶ pungit Aeschinem, ναῦται Dinarchum, γραφεῖς τυμπάνων fratrem Aeschinis, qui pictor erat.

[20] Φωκαίας] in Phocide. Sic de meo dedi, pro Φωκέας Mor.

[21] ἔτι] hoc quoque meum est, pro ἐπὶ Morell.

[22] τούτῳ] sic in datiuo sing. de meo dedi pro τούτων Mor.

[23] τὰ Φωκεῦσιν] articulum de meo addidi.

ἀπειλοῦντα. τοιαῦτα λεγόντων καὶ πεπεισμένων ἧκεν ὁ τῆς πυλαίας καιρὸς, ἀπαιτῶν ῥήτορος εὔνοιαν. πῶς οὖν ἡμεῖς οἱ πεπληγμένοι; μᾶλλον δὲ μικρὸν ἄνωθεν [24]. Φιλίππῳ πλεονέκτημα μὲν ἐγεγόνει μέγα, καὶ οἷον οὔπω πρόσθεν, ἀφ' οὗ παρῆλθεν εἰς τὴν ἀρχὴν, πυλῶν κρατῆσαι καὶ διαπεῖραι [25] τὸ τῶν εἴσω πυλῶν προβεβλημένον ἔθνος. τοῦτο δὲ δυνηθεὶς ταχὺ καὶ ῥαδίως, ἀπὸ σπονδῶν, οὐχ ὅπλων, διὰ τουτονὶ τὸν πείθοντα πιστεύειν, ἀντὶ τοῦ φυλάττεσθαι, δεύτερον ἕτερον ζητεῖν [26] τοῦ προτέρου μεῖζον ἀντὶ ἀπολογουμένων τῶν ἐν πυλαίᾳ [27] συνδιοικεῖν, καὶ μεταχεῖν τοῦ τῶν ἀμφικτυόνων ὀνόματός τε καὶ σχήματος. Θετταλοὺς μὲν οὖν καί τινας ἑτέρους τῶν πάλαι μεμαθηκότων ἀκαίρως κερδαίνειν. ᾤετο δ' αὐτὸν [28] ὡς ἥδιστα δέξασθαι, καὶ γνησιώτερον Φωκέων ἀμφικτύονα κρίνειν. τῶν δ' ἄλλων τοὺς οὐχ ἡδέως ταῦτα ὁρῶντας στενάζειν μὲν ἡσυχῇ πλὴν ἡμῶν, ἡμᾶς δὲ, ὥσπερ τῆς παρ' ἡμῖν [29] πολιτείας * κινουμένης [30] ἀπαντήσεσθαι καὶ βοήσεσθαι καὶ τὸν ἐπεισιόντα [31] τοῖς ἑλληνικοῖς θεσμοῖς ἀπώσεσθαι. ἵνα δὴ μὴ [32] τοῦτο γένηται, τὸν ἐοικότα Θετταλοῖς ἀθηναῖόν

τε

[24] ἄνωθεν] subaudi ἄρξομαι.

[25] διαπεῖραι] malim διασπεῖραι, aut διαφθεῖραι.

[26] δεύτερον ἕτερον ζητεῖν] leg. videtur δεύτερον ἐζήτει.

[27] ἀντὶ ἀπολογουμένων τῶν ἐν πυλαίᾳ] leg. videtur ἀντὶ ἀπολογουμένων τῶν Φωκέων τὰ ἐν πυλαίᾳ συνδιοικεῖν.

[28] ᾤετο δ' αὐτὸν] (sine δ') ὡς ἥδιστα δέξεσθαι (in futuro) et κρινεῖν et στενάξειν pariter paulo post recte Morellus ἡμῖν. sed etiam κινουμένης leg. per ι in prima syllaba.

[29] παρ' ἡμῖν] sic margo Morell. cum ἴσως παρ' ἡμᾶς Morell. quae sic nude ponam deinceps, nulla addita admonitione de auctore emendationis, ea a me esse correcta scito. nam in hac oratione subsidia codicum defuere.

[30] κινουμένης] κενουμένης Morell.

[31] ἐπεισιόντα] non plane damnabo ἐπεισιόντα. videtur tamen auctor potius dedisse ἐπεισσεύοντα (subaudi, ἑαυτὸν) sese ingerentem, intrudentem in leges graecas et ritus graecos.

[32] μὴ] sic margo Morell. cum ἴσως. textum dat μοι.

τε καὶ [33] ταῦτα χαριζόμενον καὶ τὰ δεύτερα αὐτῷ προθύμως ἀνοίξαντα διαπράττεται παρ' ὑμῶν εἰς πυλαίαν ἐλθεῖν. τοῦτο δ' οὐ πολλῶν πόνων. ἀλλὰ παρελθών τις καὶ πολὺ τοὺς ἄλλους φθάσας· αἰσχίνη [34], φησιν, ἐγχειρίζωμεν τὰ περὶ τὴν πυλαίαν. ἐπήνεσαν οἱ παρεσκευασμένοι. τῶν δ' ἄλλων ὁ μὲν οὐδὲ προσεῖχεν, ὁ δὲ οὐχ ὑπώπτευσεν, ὁ δὲ ἀπελθεῖν ἔσπευδε, τῷ δ' οὐκ ἔμελε [35] τῶν κοινῶν, ὁ δὲ ἀντιλέγων ἠνώχλει [36]. τί δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν; ἐχειροτονήθη παρ' ἀθηναίοις τὰ φιλίππῳ δοκοῦντα. καὶ ἐβάδιζεν ἀθήναζε [37] πυλαγόρας χρησιμώτερος ἐκείνῳ πολὺ τοῦ παρμενίωνος. ὁ μὲν γὰρ οὐκ ἂν πεῖσαι ῥᾳδίως, δεσπότῃ χαρίζεσθαι δοκῶν. ὅταν δέ τις ἀπὸ τῶν ἠδικημένων τῷ λελυπηκότι συμπράττῃ, τὰ μέγιστα ὤνησεν ἄν, οὐκ οὔσης ὑποψίας τῶν λόγων. ὡς οὖν ἧκεν οὗτος διὰ φωκέων χαίρων, καὶ τοὺς ἱερομνήμονας καὶ τὸν φίλιππον εἶδε, τοῖς μὲν [38] ὥστεὶ καὶ ἐνεδείξατο δεδοικέναι τὸν ἄνθρωπον, ὅπως, εἴ τις καὶ θαρρῶν ἐτύγχανεν, ἐκπλήττοιτο καὶ συγχωροίη. πρὸς δὲ αὐτὸν διελέγετο καὶ συνέπειθε τὸ [39] τί δεῖ γενέσθαι, καὶ τίς ὁ τούτων μισθός. τοῦ δ', ὡς εἰκὸς, φήσαντος πλουτεῖν, καὶ διδόναι δύνα-

[33] ἀθηναῖόν τε καὶ —] sunt hic nonnulla praua, quae cum emendare haud valeam, satis habeto vitium loci indicare.

[34] αἰσχίνῃ] in datiuo. *age, Aeſchini mandemus.* Αἰσχίνης Morell. ἐγχειρίζωμεν] in coniunctiuo. Sic margo Morell. cum ἴσως. textum dat in indicatiuo.

[35] ἔμελε] uno λ. curae nulli erat reſp. Morelliana λ geminat, ſolito errore.

[36] ἀντιλέγων ἠνώχλει] ſi quis obloqueretur, eum haud ferebant, cum faſtidio audiebant, aſpernabantur et repellebant ve importunum blateronem.

[37] ἀθήναζε] imo vero ἀθήνηθεν.

[38] τοῖς μὲν] iſt eſt πρὸς τοὺς μὲν — ad hieromnemonas quidem, h. e. legatos graecarum ciuitatum ad conuentum amphictyonicum oſtentabat, quam vehementer Philippum extimeſceret; in eaque formidine ſua ſe quaſi iactabat.

[39] συνέπειθε τὸ] malim vno vocabulo συνετίθετο componebat, h. e. collatis cum eo conſiliis clandeſtinis condicebat,

δύναθαι, τὰ λοιπὰ [40] οὕτως, ὡς ἔμελλεν ἐκείνῳ συνοίσειν, συνετίθει. οἱ μὲν οὖν εἰδότες ἀκριβῶς αἰσχίνην, καὶ πρὸ τῶν ψήφων ἀμφικτύονα τὸν φίλιππον ἐκάλουν. ποιήσειν γὰρ τοῦτον, ὃ πεποίηκεν. οἱ δὲ τῷ τῆς πόλεως ἤθει τὸν πυλαγόραν κρίναντες, μάτην, ἔφασκον, οὗτος [δὲ [48]] φίλιππος ἅπτεται τῆς τοῦ συνεδρίου κοινωνίας. ὃ γὰρ οὐκ ἐάσων, οὐδ' ἐπιτρέψων, ἀλλ' ἀντικρούσων, καὶ διακωλύσων τοὺς τῶν ἑλλήνων ἁμαρτάνοντας, πλέονας [42] ἀνὴρ ἀθηναῖος πόλεως ἐλευθέρας, κηδομένης τοῦ γένους, τὸ τῆς ἑλλάδος περιεσταλκούσης ἀξίωμα. ταῦτα εἴκαζον, ἀθηναίῳ μὲν ἀνδρὶ πρέποντα, πόῤῥω δὲ τῆς αἰσχίνου δωροδοκίας, ὡς εὐθὺς * ἐπιδειχθήσεται [43]. καθημένων γὰρ τῶν ἀμφικτυόνων, καὶ τῶν πάλαι καταισχυνάντων αὐτοὺς, θετταλῶν θηβαίων τε, πολλῶν [44] μὲν τὸν φίλιππον ἐπαινεσάντων, πολλῶν δὲ τῶν οὐκέτι ὄντων φωκέων κατηγορησάντων, καὶ τελευταῖον εἰπόντων, ὅτι τούτῳ μέν τοι μεταδοτέον τοῦ συνεδρίου πολὺ βελτίονι φωκέων βασιλεῖ καὶ δικαιοτέρῳ ἐκείνων [45] ψήφους ἔχειν, εἰκὸς μὲν ἦν

er verabredete es mit ihm. quamquam in actiuo verbum hoc sensu est vsitatius, et statim insequitur.

40 τὰ λοιπὰ cohaeret cum συνετίθει. Philippo aiente, vt facile est existimatu, se, qui opibus abundet, largiri posse, reliqua Aeschines cum Philippo ita componebat, vt e re Macedonis erat futurum.

41 δὲ vncis inclusi. possit eius loco ὁ sufficì. quo facta plana erit oratio. Frustra hic Philippus, aiebant, conatur hunc honorem participare. Est prosopoeia Graecorum, bene de Aeschine et de Atheniensibus sperantium, et Philippo infestorum. a voc. μάτην incipit eorum ficta oratio.

42 πλέονας] malim πλησίον, scil. ἐστὶ, prope adest.

43 post ἐπιδειχθήσεται addit Morell. τε quod expunxi, vt perperam ex vltima syllaba verbi enatum.

44 πολλῶν — πολλῶν] pro vtroque malim πολλὰ iteratum. πολλὰ μὲν — πολλὰ δέ.

45 ἐκείνων] multo maiori iure quam illi, Phocenses puta, suffragandi iure potiatur. potest sic accipi locus; et acciperem, si ψῆφον in singulari dixisset. sed cum ψήφους dixerit, legi malim τὰς ἐκείνων ψήφους cum articulo, suffragia eorum

ἣν ἐπὶ τούτοις τὸν ἡμέτερον πυλαγόραν σχετλιάσαι καὶ μαρτύρασθαι μὲν ἥρωας, καλέσαι δ' ἐν πυθοῖ τὸν πύθιον, πάντα δ' ἐμπλῆσαι βοῆς ἐπιτιμῶντα [46], μεμφόμενον, αἰτιώμενον, κλείοντα τὸ συνέδριον τῷ βαρβάρῳ. ὁ δὲ τί ποιεῖ; καὶ * πῶς [47]; τὴν παρ' ὑμῶν χειροτονίαν ἐτίμησεν; εἰπὲ τοῖς δικασταῖς ἀναβὰς, αἰσχίνη, τοὺς λόγους τοὺς ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ τῶν ἑλλήνων. οὓς διὰ τῆς σῆς φωνῆς ὁ τῶν ἀθηναίων ἐποιήσατο δῆμος. ἀπορεῖς, καὶ * κύπτεις [48] εἰς γῆν. ἀλλ' οὐ τοῦτό γε ἦν [49] ἀπορία λόγων ἀνδρὶ δικαίῳ καὶ φιλέλληνι καὶ κοσμοῦντι τοὺς ἐκπέμψαντας οἷς προῄρητο [50]. ὁ δὲ πῶς; σιγῶν εἱστήκει τοιούτων ἀκούων, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι λόγων, ἐφ' οἷς τις ἀνέκραγεν [51]. ἄφωνος ἦς τῆς πυλαίας ἀναρπαζομένης; ἄφωνος τῶν σεμνοτάτων συνταραττομένων; ἄφωνος τοῦ θεσμοῦ ὀρυττομένου [52], καὶ τοσαύτης μέθης ἐπὶ τὸ συνέδριον φερομένης, καὶ τοῦ καθαρωτάτου τῶν ἐν ἕλλησι καλῶν μέλλοντος καταῤῥυπαίνεσθαι μίξει βαρβάρων, ἀθηναῖος ὢν, (εἴ περ ἐστὶ [53],) πυλαγόρας ὢν, κακῶς μὲν, ἀλλ' ἀπεσταλμένος, τὰ συμφέροντα τῆς πόλεως γνώμῃ καὶ φωνῇ σώζειν ταχθεὶς, ὥσπερ ἔξωθέν ποθεν ἐπελθὼν πέρσης, ἢ σκύθης, ᾧ βραχὺς λόγος τῶν παρ' ἡμῖν [54]

ἀναι-

rum habere. h. e. loco ipſorum ſuffragari.

46 ἐπιτιμῶντα] ἐπιμῶντα Morelli operae dederant.

47 καὶ πῶς] ſic dedi pro καί περ quod textum Morelli dat, et γρ. καὶ πῶς margo.

48 κύπτεις] κρύπτεις Morell.

49 poſt ἦν, aut in hac regione, deeſſe videtur nonnihil.

50 προῄρητο] voluntate, animo, ſtudiis ſuis. προείρητο Morell.

51 ἐφ' οἷς τις ἀνέκραγεν] ſaltim ἂν erat addendum. Ego vero cenſeo, Libanium ſic dediſſe: ἐφ' οἷς τις ἂν ἀνέκραγε. *ob quae ecquis alius non clarum exclamaſſet?*

52 ὀρυττομένου] malim διορυττ.

53 ἅπερ ἐστι] parentheſeos ſignis ſunt includenda. nam orator ea de ſuo interiicit in medium, fictum illum a ſe ſermonem Graeci illius in Aeſchinem ſtomachantis.

54 τῶν παρ' ἡμῖν] poſt haec vocabula deeſſe videtur καλῶν aut ὁσίων aut νομίμων, aut tale quid.

ἀνατρεπομένων. οὕτως οὐδὲν οὔτε μικρὸν, οὔτε μεῖζον ἐφθέγξατο, οὔτ' εγρυξεν; ὥσπερ οἰκέτης ἐφεστηκότος δεσπότου καὶ κελεύοντος σιγᾷν. τοσοῦτον, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, δύναται χρυσίον δοθὲν, ἢ προσδοκώμενον. ἰσχύσαντος δὴ τοῦ κακῶς φρονοῦντος καὶ διεφθαρμένου μέρους, ἠκολούθηκε καὶ τὸ δυνάμενον, εἴ τις εἴρητο λόγος γενναῖος, μηδὲν τῶν αἰσχρῶν αἰσχύνεσθαι [55]. νῦν δὲ ὁρῶντες τὸν ἐκ μεγίστης καὶ ἐνδοξοτάτης πόλεως ἐφεστηκότα κατὰ φιλίππου, ἐν τῷ συνεδρίῳ τῇ σιωπῇ [56], πολλῆς παρανοίας ἡγοῦντο μείζω ἡμῶν ἀξιοῦν φρονεῖν. γίγνεται [57] φίλιππος ἀμφικτύων ἀντὶ τῶν ἀθλίων φωκέων. καὶ τοῦτο ὠνεῖται παρ' ἐκείνου δεύτερον, μᾶλλον δὲ τρίτον. θράκη, φώκη [58], πυλαία. κἂν ἀφίκησθε εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, κατὰ τὸν παλαιὸν νόμον, ὄψεσθε τὸν ἀμύντου τὰ τῶν ἑλλήνων διοικοῦντα. οὕτω δὴ διαθεὶς τὸν ἀμφικτύονα [59] αἰσχίνης, καὶ λαμπρότητα χρόνῳ μακρῷ βεβαιωθεῖσαν συγχέας. ἃ μὲν ὑπὲρ τούτων ἔλαβεν, αὐτὸς ἂν εἰδείη. ἀλλὰ δεῦρό

γε

[55] *μηδὲν τῶν αἰσχρῶν αἰσχύνεσθαι*] paret hic aliquid deesse. fortasse sic scripsit Libanius *μηδὲν τῶν αἰσχρῶν προσίεσθαι, ἀλλ' εἰδὼς αἰσχύνεσθαι.*

[56] *τῇ σιωπῇ*] deest aut *χρῆσθαι*, quod Morellus coniecit, aut *αὐτῷ συναγωνιζόμενον*, vel tale quid. cum viderent, qui ex ciuitate amplissima missus ad communem Graeciae conuentum ea mente esset, vt Philippo instaret aduersarius, eum Philippo suo silentio subuenire, et amicam operam nauare: *ἐφίστασθαι* dicitur, qui aliquem ex insidiis circumuenit, et defatigatum ex alto certamine opprimit atque conficit.

[57] post *γίγνεται* videtur *ἂν* vel *δὴ* deesse, aut sic leg. *καὶ οὑτωσὶ γίγνεται.*

[58] *φώκη*] non *φώκη* dicitur, sed aut *φωκὶς* aut *φωκαία.* totum hoc *θράκη, φώκη, πυλαία* delendum est, natum e scholio, quo voluit aliquis declarare, tres illas res, quas orator, ait, Aeschinem Philippo vendidisse. vendiderat enim Thraciam primo loco, tum Phocidem, tandem locum in Pylaea.

[59] *διαθεὶς τὸν ἀμφικτύονα*] his modis cum Aeschines Amphictyonem accepisset, — quam enim iniuriam conuentui Amphictyonico Aeschines fecerat, eam ipsi Amphictyoni, conuentus illius auctori, fecisse, recte poterat videri.

γε ἥκει σεμνότερος γεγονὼς, καὶ τῶν ἀγανακτούντων [60] αἰσθόμενος, οὐ δέδοικε, τῶν τ᾽ ἐπιτηδείων δεδιέναι λεγόντων. (εἰδέναι γὰρ τὸ πεπραγμένον οὐκ ἀνεκτὸν, καταγελᾷ. καὶ τοῦτό γε εἰκότως, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοιοῦτόν ἐστιν. ὅταν γάρ τις ἐνθάδε ζῶν μὴ τῷ κατὰ τοὺς νόμους ζῆν, ἀλλ᾽ ἐκ τῆς τοῦ τυράννου [61] φιλίας τὴν ἀσφάλειαν ἔχοι, μέχρις ἂν ἐκείνοις εὖ πράττειν ὑπάρχοι, καὶ τούτοις [62] ἔνι θαῤῥεῖν. ποιοῦσι τοίνυν μετ᾽ ἐκείνων, οἷς ὑπηρέτουν, καὶ τὰ αὐτῶν μείζω τῶν νόμων. οὕτω τοίνυν ἐστὶ θρασὺς, ὥστε οὐδὲ φησὶν ἀδικεῖν οὐδὲν ὑμᾶς. οὔτε γὰρ πόλιν σύμμαχον ἡμῶν ἀπεστερηκέναι, οὔτε χώραν, οὔτε λιμένας. οὐ προσόδους, οὐ τεῖχος. ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐκβεβληκέναι τῆς ἀμφικτυονίας τὴν πόλιν, καὶ ὅλως οὐδὲν [οὐ] [63] τὰ ὑμέτερα ἐλάττω πεποιηκέναι. ἐβουλόμην ἀληθῆ σοι τοῦτον εἶναι τὸν λόγον αἰσχίνη. καὶ μηδὲν χεῖρον ἔχειν τῶν ἡμετέρων ἀπὸ τῆς σῆς πολιτείας. οὕτω γὰρ ἂν ἐσώζετό μοι θρᾴκη καὶ κερσοβλέπτης, σύμμαχος ἀνὴρ καὶ φίλος. ἐσώζοντο δ᾽ ἂν οἱ θηβαίων ἀντίπαλοι φωκεῖς. καὶ πολλὰ τείχη, καὶ ὅπλα, καὶ σώματα, καὶ τόπος μεγάλην φέρων ῥοπήν. νῦν δὲ κἂν τρὶς ἀποθάνῃς, ἔτ᾽ ὀφείλεις δίκην. ἀλλ᾽ ὑπὲρ μὲν ἐκείνων ἐν ταῖς τῆς πρεσβείας εὐθύναις ἐγώ τε ἐξελέγξω, καὶ οἵδε ὀργιοῦνται. ὅτι δὲ νῦν ὀργίζονται κοινῇ τῆς πυλαίας προδεδομένης, πάνυ σαφὴς καὶ βραχὺς ὁ λόγος. μὴ γάρ μοι καταλέγων πλῆθος ἀδικημάτων, ἐφ᾽ οἷς σε οὐκ εἰσήγαγον, δι᾽ ὃ κρίνῃ ἐκλείπῃς [64].

ἀλλ᾽

[60] τῶν ἀγανακτούντων] num τῶν τ᾽ ἐχθρῶν ἀγανακτ.

[61] τοῦ τυράννου] malim τῶν τυράννων. ob insequens ἐκείνοις.

[62] τούτοις] praecessit quidem τις et ζῶν et ἔχοι. recte tamen sequi posse videtur pluralis, quia τις vicem gerit collectiui, seu nominis, multitudinem indicantis. propterea etiam recte ποιοῦσι et alia pluralia insequuntur.

[63] οὐ inutile vncis inclusi. οὐδὲν idem est atque κατ᾽ οὐδέν.

[64] ἐκλείπῃς] imo vero ἐκκλέπτῃς. furtim, clam, sine vllo nostro sensu, nobis eripias, idque eludas, nobis insciis.

ἀλλ᾽ εἰ μὲν οὐκ ἀδίκημα [65] τοῦτο δείξεις, ἀποφεύγοις. εἰ δὲ οὐκ ἂν δύναιο, τί * σοὶ [66] κέρδος, εἰ μὴ πάντας ἀδικεῖς τοὺς τρόπους; οὔτοι γὰρ οὐ τοῦ μὴ κατὰ πάντα ἀδικεῖσθαι χάριν εἰώθασι λέγειν [67] τε καὶ εἰδέναι. τοῦ δὲ τὸ [68] καὶ ὁπωσοῦν ἠδικῆσθαι, δίκην λαμβάνειν, ἐπεὶ καὶ τοῖς εὖ ποιοῦσιν ἴσασιν ἀποδιδόναι χάριν, κἂν ἐξ ἑνὸς εὐεργέται δεικνύωνται τρόπου. εἰ δὲ μὴ ταῦτα οὕτως ἔγνωστο παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, ἐξῄρητ᾽ ἂν ἐκ τῶν ἀνθρωπείων καὶ τιμωρία καὶ χάρις, οὐκ ἀρκοῦντος οὐδενὸς διὰ παντὸς εἶδους χρηστῶν τε καὶ πονηρῶν ἔργων ἢ εὖ ποιεῖν, ἢ κακῶς. τίς οὖν ἐστιν ὅρος ἀπολογίας δίκαιος; τὸν μὲν αἰτίαν ἔχοντα ἀπεκτονέναι, δεικνύειν, ὡς οὐκ ἀπέκτεινεν, ἤ, ὡς δικαίως. τὸ δὲ προδεδωκέναι, διδάσκειν ὡς οὐ προδέδωκεν. τὸν δὲ πατάξαι, ὡς οὐκ ἔπληξε. τὸν δὲ κλέψαι, ὡς οὐ κέκλοφεν. οὕτω δὴ καὶ περὶ τοῦ παρόντος νῦν πράγματος. ἐπέμφθης, αἰσχίνη, πυλαγόρας. ἦλθες εἰς πυλαίαν. εὗρες εἰσαγόμενον εἰς τὰ ἀπόρρητα τῶν ἑλλήνων ἄνδρα βάρβαρον, παρὰ τοὺς νόμους. ἐσίγησας, γλῶτταν ἔχων, καὶ λέγειν ἐπιστάμενος. τοῦτο φαμὲν ἠδικῆσθαι τὴν πόλιν. οὐκοῦν ταύτην ἔλεγχε τὴν αἰτίαν. τὰ δὲ τείχη καὶ τὰ χωρία καὶ τοὺς λιμένας ἔα νῦν. ἁλίσκῃ γὰρ ἐκ τοῦ τὴν ὑπάρχουσαν τῇ ποτε [69] δόξαν ἀπὸ τῆς σιγῆς [70] ἀπολωλεκέναι. τοῦτο δὲ ὅσου τοῖς ἀθηναίοις ἄξιον, γνοίη τις ἄν, εἰ σκέψαιτο πρὸς αὐτόν, ὅτι καὶ τὸν σῖτον τὴν ἀρχὴν διενείμαμεν, καὶ τὰς ἀποικίας τὰς πολλὰς ἐξεπέμψαμεν, καὶ νεκροὺς ἀδικουμένους

[65] οὐκ ἀδίκημα] fort. ὅτι οὐκ ἀδίκημα scil. ἐστι. Si quidem planum facies hanc iniuriam nullam esse, quam ego aio esse, effugies, vel saluus ex hoc iudicio discedes.

[66] σοὶ] σε Morell. *quid tibi prodest non omnibus te criminibus teneri.*

[67] λέγειν] malim ἔχειν, non enim usurpatur χάριν τινὶ λέγειν pro φάσκειν χάριν τινὶ ἔχειν.

[68] τὸ delendum videtur. aut alias leg. τοῦ δὲ τὸ καὶ τὸ καὶ ὁπωσοῦν ἠδικῆσθαι.

[69] τῇ ποτε] aut τῇ πόλει leg. est, aut τῇ πόλει ποτε.

[70] τῆς σιγῆς] videtur σῆς interponendum.

μένους ἐθάψαμεν, καὶ δυστυχοῦντας ἀνθρώπους ἐδεξάμεθα, καὶ μαραθῶνι τὸν κοινὸν τῶν ἑλλήνων ἐλύσαμεν [71]. οὐχ ἵν' ἡμῖν ἐφ' ἑκάστῳ τούτων παρὰ τῶν εὖ παχόντων ἀργύριον γένοιτο, καὶ πλουτήσειεν ἡ πόλις, ἀλλ' ὅπως ἀκούσαιμεν (τὸ πολλῶν ἐντιμότερον χρημάτων,) πατέρες καὶ τροφεῖς τοῦ γένους, καὶ γένηται τοῖς ποιηταῖς ᾄδειν περὶ τῶν ἀθηνῶν, ἃ δὴ καὶ ἦσαν, ἔρεισμα τῆς ἑλλάδος τὴν πόλιν καλέσαντες. τοῦ τοίνυν [72] ἔρεισμα πῶς οἴοντε τοῦθ' ἡμῖν εἶναι τὸ πρόσρημα τὸ καλὸν καὶ ὑψηλόν, καὶ στεφάνου παντὸς ἀκριβέστερον κηρύττον τὴν ἀρετήν, ὅταν ἐν τοῖς τῶν ἑλλήνων κακοῖς ἡσυχάζωμεν, καὶ παροινουμένων τῶν μεγίστων παρόντες σιωπῶμεν; οὐδεὶς γάρ, ὡς αἰσχίνης ἐσίγησεν, ἐρεῖ, οὐδὲ τοὔνομα ζητήσει τοῦ πυλαγόρου, οὐδ' ἐν τούτῳ στήσει τὴν μέμψιν, ἀλλ' ἐπὶ τὴν πόλιν ἀνοίσει τὴν τοῦ πεμφθέντος κακίαν. ὥσπερ, οἶμαι, καὶ τὰς τῶν ἀγαθόν τι ποιούντων ἀρετὰς κοινὰς ὀνομάζουσι τῆς πόλεως. οἷον, τἀριστείδου, τὰ κόνωνος, τὰ θεμιστοκλέους, οὐκοῦν καὶ νῦν ἀθηναῖοι φίλιππον ὁρῶντες ἀμφικτύονα γενόμενον, παρεῖσαν, εἰσεδέξαντο, τοὺς εἰσάγοντας εὐφρονεῖν ἡγοῦντο. κοῦφον δὲ [73]. εἰ γὰρ καὶ οὐδεμίαν εἶχον τῇ πόλει βλάβην τὸ πεπραγμένον, ἀλλ' ἄλλους, αἰσχίνη, μειζόνως λυπεῖ. οἷον, θετταλοὺς τὸ μὴ λαβεῖν. ὥσπερ, οἶμαι, καὶ ἀθηναίους τὸ περὶ δόξαν ζημιοῦσθαι. μετριώτερος ἂν ἦσθα καὶ νῦν [74] χωρία καὶ λιμένας προδούς. τὸ μὲν γὰρ ἄριστον, μήθ' οὕτως, μήτ' ἐκείνως, μήθ' ὅλως ἀδικεῖν τὴν ἐνεγκοῦσαν. εἰ δὴ φύ-

σις

71 ἐλύσαμεν] hic deesse videtur κίνδυνον.

72 τοῦ τοίνυν etc.] videtur sic leg. τοῦτο τοίνυν πῶς οἷόν τέ ποθ' ἡμῖν εἶναι. aut sic. ποῦ τοίνυν ἔρεισμα; πῶς οἴοντε τοῦθ' ἡμῖν.

73 κοῦφον δὲ —] locus corruptus. num sic concinnandus? κοῦφον δὲ (δεῖ γὰρ εἰπεῖν, ὁμολογεῖν vel θῶμεν γάρ) καὶ οὐδεμίαν εἶχον τῇ πόλει βλ. τ. π. est obiectio, quam statim refutant ista, ἀλλ' ἄλλους ἄλλα, αἰσχίνη, κ. λ. verum alios alia acerbius pungunt.

74 καὶ νῦν] f. μετριώτερος ἂν ἦσθα, αἰσχύνη χωρία. aut pro καὶ νῦν leg. τάχα καὶ χωρία, aut ναῦς καὶ χωρία.

σις[75] ὅσα πονηρὸν καθέλκεται, καὶ οὐκ ἂν ὁ μοχθηρὸς δύναιτο σωφρονεῖν, εἰς τὰ ἄλλα βλεπέτω, τῆς δόξης ἀπεχόμενος. ἐγὼ δὲ τοσοῦτ' ἀφέστηκα τοῦ πράττειν[76] ἂν τὰ νῦν ἐνεγκεῖν διὰ τὸ μὴ περὶ τὰ ἄλλα βεβλάφθαι τὴν πόλιν, ὥστ' οὐδ' εἰ κτησάμενος ἡμῖν μετὰ τῆς παρούσης ἀδοξίας χώραν καὶ συμμάχους καὶ προσόδους ἐτύγχανεν αἰσχίνης, οὐδ' οὕτως ἂν ἧττον ἐφ' οἷς * ἠδικούμεθα[77], ὀργιζοίμην. καὶ ταῦτα δεδίδαγμαι παρὰ τῶν νόμων οὓς οἱ ἡμέτεροι πατέρες ἔθηκαν, οὐ γράψαντες, ὥσπερ ὁ σόλων καὶ ὁ δράκων, ἀλλὰ πράξαντες καὶ παραδόντες ἡμῖν τὰ ἔργα μιμεῖσθαι. πάντα μὲν οὖν διεξιέναι τῶν ἀμηχάνων. οὗ δὲ[78] οὐδεὶς * χρόνος ἐπιλαθέσθαι ποιήσειεν[79]. ἧκεν ἄγων ποτὲ τὴν ἀσίαν, καὶ τῆς εὐρώπης τὸ πλέον ἐφ' ἡμᾶς ὁ πέρσης. ὡς δὲ πολλοῖς ὀλίγους, καταχώσας τοὺς λακεδαιμονίων ἐν πύλαις, ἤλαυνεν ἐπὶ τὴν χώραν, τὴν μὲν γῆν ἀφεῖσαν οἱ τότε ἀθηναῖοι, τὴν θάλασσαν δὲ ἀντὶ[80] τῆς πόλεως εἶχον. ὁ δέ, ὧν κατέσκαπτε τὴν πόλιν, τούτων ἡττᾶτο ναυμαχῶν. οἰόμενος δὲ αὐτοὺς μάχῃ μὲν οὐκ ἂν ἁλῶναι, δῶρ' ἔτ' ἂν ἴσως[81], ἕτοιμος ἦν τὰ μὲν δοῦναι, τὰ δὲ ἀποδοῦναι. ἀποδοῦναι μὲν γῆν καὶ πόλιν, δοῦναι δὲ χρήματα ἀμύθητα, καὶ τὸ ἄρχειν ἑλλήνων, καὶ φίλῳ χρήσασθαι τῷ ἀσίας δεσπότῃ. πῶς οὖν οἱ τότε ταῦτα ἀκούσαντες[82]; πάντα ἡγοῦντο βλάβην, καὶ οὐκ ἐδέχοντο[83] τὰ αὐτῶν οὕτω κομίσασθαι,

μει-

[75] εἰ δὴ φύσις] lego εἰ δ' ἡ φύσις, ὅσα πονηρά, πρὸς τὸ πονηρὸν καθέλκηται.

[76] πράττειν] imo vero πόῤῥω.

[77] ἐφ' οἷς ἠδικούμεθα, ὀργιζοίμην.] sic dedi de meo ἐφ' οἷς ἠδικούμεθα ὀργιζόμενοι. Morell. et in margine γρ. ὀργιζοίμεν.

[78] οὗ δὲ] diuisi vocabulum, in Morell. perperam coalitum in οὐδέ.

[79] ποιήσειεν] subaudi τούτου μνησθήσομαι aut τοῦτο διέξειμι.

[80] ἀντὶ] αὐτὴν Morell.

[81] δῶρ' ἔτ' ἂν ἴσως] aut δώροις δὲ πάντως leg. aut δώροις δέ γ' ἂν ἴσως.

[82] ἀκούσαντες] scil. ἐποίουν. quomodo se his auditis gesserunt? respondet πάντα —

[83] ἐδέχοντο τὰ] videtur τὸ interponendum, ad hunc modum. καὶ οὐκ ἐδέχοντο vt repudiabant oblatas conditiones, τὸ

μεῖζον εἰς συμφορὰν ἡγούμενοι τὸ τὸν ἅπαντα χρόνον ἐπὶ τῶν τριηρῶν σαλεύειν. οὕτω πανταχοῦ τὸ καλὸν πρὸ τοῦ κέρδους ἐδίωκον, αἰσχίνη. δεῖ δὲ καὶ ἡμᾶς νῦν ὑπὸ σοῦ φανῆναι μηδὲν εἰς τοῦτο βεβλαμμένους. ἀλλ' οὐκ ἂν δύναιο. δικαίως ἄρα εἰσαγγέλλῃ. φέρε δὴ καὶ αὐτῶν, ὧν οὐδέν φησιν εἰργάσθαι * κακῶν [85], πᾶσιν αὐτὸν ἐχόμενον [86] δείξωμεν. ὅτι μὲν οὖν καὶ χωρία καὶ πόλεις καὶ ὅρμους καὶ χρήματα καὶ αἰχμαλώτους καὶ πολλὰ ἕτερα προείληφε [87] τῆς πόλεως Φίλιππος, ὃς εἰς τοῦθ' ἧκεν ὕβρεως, ὥστε καὶ τριήρεις ἀπὸ τοῦ μαραθῶνος * ἀφέλκειν [88], οὐδεὶς ἀγνοεῖ τῶν πάντων. ὅτι δὲ * τῷ μετασχεῖν [89] τῆς ἀμφικτυονίας ἧττον ἂν ἐῴη καθ' ἑαυτοῦ κινεῖσθαι τοὺς ἕλληνας παρών τε καὶ συγκαθήμενος, καὶ τὰ μὲν πείθων, τὰ δὲ ἀπειλῶν, τὰ δὲ ὑπισχνούμενος, οὐδὲ τοῦτο ἀμφισβητήσιμον. ὁ τοίνυν ὧν ἂν ἐξέπεσεν, εἰ μὴ τοῦ τελευταίου τετυχήκει, ταῦθ' ὅπως αὐτῷ βέβαια μένοι παρασκευάσας, πῶς οὐκ ἂν εἴη πολλὰ χωρία καὶ πολλοὺς ἡμᾶς ἀπεστερηκὼς τόπους. καὶ γὰρ * ἐκεῖναι [90] νομίζοιτ' ἂν εἰκότως δεδωκέναι τὰ μεταστάντα ἂν ὡς

τὸ τὰ αὐτῶν οὕτω κομίζεσθαι μεῖζον εἰς συμφορὰν ἡγούμενοι, ἢ τὸ τὸν ἅπ. χρ. — ideo quod exiſtimarent, ſua ſi hoc pacto recuperarent, id maius ſibi infortunium fore, quam ſi omne per aeuum neceſſe habeant in triremibus extorres haerere incerta cum ſpe, aut alias pro τὸ ſecundo leg. erit τοῦ.

[84] οὐκ ἂν δύναιο] videtur hic κέρδους ἀπέχεσθαι vel tale quid deeſſe.

[85] κακῶν] κακὸν Morell.

[86] ἐχόμενον] imo vero ἐνεχόμενον. De πᾶσιν an τοῖς πᾶσιν adhuc ambigo.

[87] προείληφε τ. π. Φίλιππος, ὃν εἰς τοῦθ'] videtur leg. προειληφὼς Φίλιππος εἰς τοῦθ' — aut ſi προείληφε manet, pro ὃς, quod manifeſte e fine nominis Philippi iteratum eſt, καὶ malim.

[88] ἀφέλκειν] ἐφέλκειν Mor.

[89] τῷ μετασχεῖν] ſic dedi pro τὸ μ. Morell. per communionem ſuam Amphictyoniae, ſeu, eo, quod iura et honores conſeſſus Amphictyonici participet, non paſſurus ſit Graecos in ſe inſurgere.

[90] ἐκεῖνα] ἐκεῖνο Morell. ſed pluralem requirit inſequens τὰ μεταστάντα, et μένοντα.

ὑμᾶς καὶ ὑμῶν ἀφεῖσθαι [91] τὰ παρ᾽ ἐκείνῳ μενῦντα. ὁ τοίνυν ἡ βλάβη μόνον τῦ παρελθόντος χρόνυ [92], ὐδὲ τοσῦτον [93] κεκέρδακε Φίλιππος, ὅσον μηκέτι φοβεῖσθαι περὶ ὧν ἀδικῶν ἐκτήσατο. ἀλλὰ ταῦτ᾽ ὄντα [94] μὲν αὐτῷ διατηρήσει, καὶ διὰ τῆς καλῆς τῦ συνεδρίυ μετυσίας, ἔτ᾽ ἀσθενέςερος ἔςαι καὶ μείζων, τὰ μὲν ὅπλα καὶ μηχανὰς ἐπάγων τοῖς * ὕπω [95] κατεςραμμένοις. τὺς δ᾽ ἐν τῇ πυλαίᾳ κατ᾽ αὐτῦ τὺς [96] παροξύνοντας ὐχ * ἕξων [97]. βασιλεὺς γὰρ καὶ τύραννος πανταχῦ φοβερόν. ὐ ςρατεύων μονον, ἀλλὰ καὶ δικάζων καὶ βυλευόμενος. τίς δὲ τῶν ἀδικυμένων ὠδύρετ᾽ ἂν [98] ἃ πέπονθε, ψήφυς ἔχοντος Φιλίππυ, καὶ κολακευομένυ, καὶ πείθοντος ἃ βύλοιτο τὸ κοινόν. τὸν ὖν, οἷς ἔχει μὲν, ὐκ * ἀγαπήσοντα [99], ἀεὶ δὲ τινος ἐπιθυμήσοντα, σιγᾶν δὲ τὺς παθόντας ἀναγκάσοντα, φῶμεν εἰληφέναι τι παρὰ τῦ κακῶς σεσιγηκότος αἰχίνυ, ἢ μή; εἰώθαμεν πρέσβεις πέμπειν, ὧν ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ καταβοᾶν Φιλίππυ, καὶ τῦτο ὐκ ὀλιγάκις ὠφέλησε τὴν πόλιν, πρεσβεία, λόγοι, καὶ κατηγορίαι, καὶ τὸ ἀνεγέρθητε, καὶ τὸ, μόνος ἐκεῖνος τῶν ἑλλήνων ἐχθρός. οἴεσθε ὖν ἐξεῖναι τοιαῦτα πρεσβεύεσθαι; ὐκέτι. τίς γὰρ ἀνέξεται; τίς προσέξει; ὐκ αἴνιγμα [100] τὸ πρᾶγμα ἡγή-

[91] ἀφεῖσθαι] malim aut ἀφελέσθαι aut ἀφῃρῆσθαι. abstulisse.

[92] χρόνυ] subaudi ἐςὶ vel γίγνεται. damnum non praeteriti solummodo temporis est, vel pertinet ad tempus praeteritum.

[93] ὐδὲ τοσῦτον subaudi a communi μόνον.

[94] ἀλλὰ ταῦτ᾽ ὄντα —] f. desunt quaedam. alias sic saltim debet refingi oratio: τά τε ὄντα νῦν αὐτῷ διατηρήσει, καὶ διὰ τῆς καλῆς τῦ συνεδρίυ μετυσίας ὐδὲν φαυλότερος, ἔτ᾽ ἀσθενέςερος ἔςαι, ἀλλὰ καὶ μείζων.

[95] ὕπω] ὕτω Morell.

[96] τὺς abesse malim, vt natum ex αὐτῦ.

[97] ὐχ ἕξων] ὐκ ἐξὸν Morell.

[98] ὠδύρετ᾽ ἂν] non damno. malim tamen ὀδύραι τ᾽ ἄν.

[99] ἀγαπήσοντα] in futuro. ἀγαπήσαντα in aor. dat Morell.

[100] ὐκ αἴνιγμα] malim τὶς ὐκ αἴνιγμα.

ἡγήσεται; ὑμεῖς τοῦτον τὸν ἐπίορκον καὶ πανοῦργον καὶ τῆς τῶν ἑλλήνων ἐλευθερίας ἐχθρὸν [ἐξεῖναι τοιοῦτον] [1] ἐγκατεστήσατε τῇ πυλαίᾳ ῥᾳδίως [2]. καὶ οὐδὲ ῥῆμα ἐναντίον ἀφήκατε. δῆλον ὡς χρηστὸν καὶ δίκαιον καὶ τιμῶν ἄξιον [3]. εἶτα οὐκ αἰσχύνεσθε κακῶς λέγοντες νόμον ὃν οὐκ ἐπέχεσθε [4], ἡνίκα τῶν μεγίστων ἐτύγχανεν. οὐκοῦν τὴν οὐκ ἀναγκαίαν αἰσχίνου σιγὴν ἀνάγκη μετὰ ταῦτα τὸν δῆμον ἅπαντα μιμεῖσθαι, καὶ μηκέτι ἐγκαλεῖν τῷ τοσαῦτα ἠδικηκότι. καίτοι τοῦτο πόσου ποτ᾽ ἂν ἐπρίατο Φίλιππος μηδένα μηκέτι παρ᾽ ὑμῶν εἰς τὰς ἄλλας πόλεις βαδίζειν ἐπ᾽ ἐλέγχῳ τῶν * ἐκείνου [5], κακουργημάτων, ἀλλ᾽ εἶναι τοῖς τὰ * ἐκείνου [6] παρ᾽ ἑκάστοις πράττουσι λαμπρὰν τὴν τῶν ἐναντιωσομένων ἐρημίαν. ἔστιν οὖν οὕτω τις εὐήθης, ὃν σὺ πείθοις, ὡς ταὐτὸν ἐστιν ἡμῖν τε καὶ Φιλίππῳ συμφέρον; οὐχ οἷόν τε. ἀλλ᾽ ὥσπερ τὸ τῇ πόλει λυσιτελοῦν ἐκείνῳ δυσχερὲς, οὕτω τὸ τῷ Φιλίππῳ βοηθοῦν ἡμῖν ἐναντίωμα καὶ βλάβη. ἑώρων γάρ, φησιν, ὡρμηκότας ἀμφικτύονας καὶ χαρίσασθαι βεβουλευμένους. τοῦτο τοίνυν ἐστι, δι᾽ ὃ ἐχρῆν ἀντειπεῖν, ὅτι ὡρμήκεσαν. καίτοι ἐκέκτηντο [7]. εἰ δὲ οὐδὲν ἐτύγχανον * ἐντεθυμημένοι [8] τοιοῦτον, οὐδ᾽ ἐδέοντο τοῦ καθέξοντος οἱ σωφρονοῦντες. ὁ ἱππεὺς ἐν ταῖς ἀμετρίαις ἀνακόψει τὸν ἵππον.

[1] ἐξεῖναι τοιοῦτον vncis inclusi vt aliena et sententiam turbantia.

[2] ῥᾳδίως] malim οὕτω ῥᾳδίως.

[3] post ἄξιον videtur ἡγήσεσθαι deesse.

[4] νόμον ὃν οὐκ ἐπέχεσθε] corrupta haec quia sanare non possum, ne tentabo quidem irritis coniecturis. Venit quidem in mentem λέγοντες, ὃν μονονοὺκ ἐπεύχεσθε — nonne vos pudet ei maledicere, quem tantum non adorabatis tum, quum eum summis honoribus ornabatis. Verum ipsemet dubito.

[5] ἐκείνου] ἐκείνων Morell.

[6] τὰ ἐκείνου] τὰ ἐκείνα Morell.

[7] καίτοι ἐκέκτηντο] num καὶ ὅτι ἐκεκίνηντο?

[8] ἐντεθυμημένοι] ἐντεθυμημένον Morell. Si tale quid (consilium funestum et malesanum) illis in mentem non venit, etiam opus non habebant repressore; quippe sobrii et mente sibi constantes.

ἵππον. Φυλάττοντι δὲ τὸ μέτρον οὐ μάχεται τὸν χαλινὸν ἀνέλκων. τὰ νοσοῦντα τῶν σωμάτων δεῖται φαρμάκων. τὸν δ' ὑγιαίνοντα πόῤῥωθεν ὁ ἰατρὸς ὄψεται. ἔξω καὶ ὁ πυλαγόρας νοσούντων τῶν [9] ἀμφικτυόνων. διὰ γὰρ τοῦτο πέμπεται, λόγῳ παύσων τὰ ἁμαρτανόμενα, σὺ δὲ ἔασον [10] ἰσχύσαι τῷ συνεδρίῳ τὸ νόσημα. κρεῖττον γὰρ ἦν, φησιν, ἐξαιρεθῆναι [11]. καὶ πόθεν τοῦτο εἰδὼς λέγεις ὡς ἀνιάτως εἶχον; εἰ μὲν γὰρ ὅσα προσῆκεν ἀκηκοότες καὶ λόγου [12] δεινοῦ καταπαῦσαι ὀρμὴν, ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἔμενον, σαφῶς ἂν, ἔφης [13], ἐδέδεικτο. σιγῶντος δ' εἰ μηδὲν ἀμείνους ἐγίγνοντο, τί σημεῖον τοῦ καὶ μετὰ τοὺς λόγους ὁμοίως ἂν ἁμαρτεῖν; μέγα δύναται, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, λόγου φύσις, μέγα. οὗτος καὶ στάσιν ἐκοίμισε, καὶ πόλεμον ἀνεῖλε, τὰ ὅπλα ἐκ τῶν χειρῶν ἐκβάλλων, καὶ θυμούμενον ἐπράϋνε, καὶ λύπην ἔσβεσεν, καὶ δάκρυον ἔστησε. καὶ τοὺς ἡσυχίᾳ χαίροντας ἔπεισεν ὡς ἀμείνων εἰρήνης ὁ πόλεμος. καὶ τοὺς φρίττοντας τὰς παρὰ τῶν ἰατρῶν τομὰς ἀνδρείως παρέχειν τῷ σιδήρῳ τὸ σῶμα. ναῦς ᾤετο δεῖν ποιησάμενος κροῖσος ἐπιθέσθαι ταῖς νήσοις. ἀλλὰ βίαντος οὐ συμφέρον διδάξαντος, ἀπέστη τοῦ πλεῖν. ἡμεῖς ποτε καὶ θηβαῖοι παρεταξάμεθα πρὸς μάχην, καὶ μελλόντων χρήσεσθαι τοῖς δόρασιν ἐφάνησαν * θηβαίοις [14] κορίνθιοι διαλλακταὶ, καὶ ἀπήλθομεν πρὸ τῶν τραυμάτων. ἔδοξαν οἱ μιτυληναῖοι τὰ μέγιστα τὴν πόλιν ἀδικεῖν ἐν τῷ πρὸς πελοποννησίους πολέμῳ, καὶ πρὸς τοσοῦτον ἦλθεν ὀργῆς ὁ πρᾳότατος τῶν ἀθηναίων δῆμος, ὥστε ψήφισμα ἐνίκησε, τὴν

[9] ante aut poſt νοσούντων deeſt ἰατρός.

[10] ἔασον] num ἐάσων? Sed tum deeſt ἐβάδιζες vel ſimile quod verbum. tu autem illuc ibas vt is, qui commiſſurus eſſet, vt morbus conuentus hoc magis inualeſceret.

[11] ἐξαιρεθῆναι] imo vero ἢ ἐξαιρεθῆναι. pertinacior et ſaevior erat morbus, quam vt ſe pateretur exſtirpari.

[12] poſt λόγου videtur ῥηθέντος deeſſe.

[13] ἔφης] imo vero ὃ φῂς *id, quod ais.*

[14] θηβαίοις] θηβαῖοι Morell.

τὴν πόλιν ἡβηδὸν ἀνελεῖν, καὶ τοῦτο φέρουσα τριήρης *ἔπλει [15]. ἐκκλησία δευτέρα, καὶ διοδότου λόγος ἐπιεικέστερος, καὶ ψήφισμα ἐλύθη ψηφίσματι. καὶ τί δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν; ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ἑτέρων μὲν ἐπιθυμοῦντες, εἰς τὰς ἐκκλησίας ἀναβαίνουσι [16] πολλάκις, ἕτερα δὲ ἔρχεσθε [17] ἐψηφισμένοι, τῶν λογισμῶν παριόντων τὰς ἐπιθυμίας. τί οὖν θαυμαστὸν βουληθῆναι μὲν τὰ χείρω τοὺς ἀμφικτύονας, ποιῆσαι δὲ κύρια τὰ βελτίω μαθόντας τὴν ἐν οἷς ἐβούλοντο βλάβην. οὕτω χρηστέον, αἰσχίνη, τῇ δεινότητι τῶν λόγων κατὰ τῶν ἐχθρῶν ὑπὲρ τῶν δικαίων. πρὸς μὲν τοὺς ἄλλους ἕλληνας ὑπὲρ πάντων ἑλλήνων. οὐ μὰ δία κατὰ τῶν συμμάχων ὑπὲρ τῶν βαρβάρων, οὐκ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐπὶ παρακρούσει τῶν πολιτῶν. καὶ μάλιστα μὲν πανταχοῦ τὰ δίκαια *τιμᾷν [18]. εἰ δ' ἄρα δεῖ που καὶ σοφίσασθαι, οὐ πλεονεκτήσειεν ἄν τις τῶν ἐχθρῶν, ἐνταῦθα καιρὸς τῶν κλεμμάτων. σοὶ δὲ οὐδὲν ἔδει σοφισμάτων, οὐδὲ ποικίλων, αἰσχίνη, λόγων, ἀλλ' *ὑπῆρχεν [19] ἀφθονία δικαίων. μεθ' ἧς ἄν τις καὶ τῶν ἰδιωτῶν οὐ χαλεπῶς ἐξέωσε φίλιππον. ὅτι [20], ὦ ἄνδρες ἀμφικτύονες, τουτὶ τὸ πρᾶγμα πάνδεινόν ἐστι. πατεῖτε παλαιοὺς ὅρκους. ἔθη συγχεῖτε τίμια. κινεῖτε νόμους ἀρχαίως [21] ὑπ' ἀνδρῶν τεθέντας θεοφιλῶν, οἱ κατὰ τὸν ἐξαίσιον ἐκεῖνον κατακλυσμὸν λέγονται [22], τύραννον, ὦ γῆ, καὶ πυθέα [23] βάρβαρον. οἱ μηδὲ τῶν ἑλλήνων μηδένα τῶν ἔξω τοῦ καταλόγου. ταῦτα οὐκ ἠπίστατο; ταῦ-

[15] ἔπλει] εὔπλει Morell.

[16] ἀναβαίνουσι] imo vero ἀναβαίνετε, in ſecunda perſona.

[17] ἔρχεσθε poteſt accipi pro ἀπέρχεσθε *abitis, diſceditis.* quia tamen ἀναβαίνετε praeceſſit, mallem h. l. κατέρχεσθε *reditis domum.*

[18] τιμᾷν] τιμῶν Morell.

[19] ὑπῆρχεν] ἀπῆρχεν Mor.

[20] φίλιππον, ὅτι] interponendum videtur οὕτω πως λέγων. *ſic ferme dicens.*

[21] ἀρχαίως] malim ἀρχαίους.

[22] λέγονται] ante aut poſt λέγονται deeſt aliquid. e. c. γεγονέναι aut αὐτοὺς καταστῆσαι. *hos ritus inſtituiſſe.*

[23] καὶ πυθέα] f. καὶ Πυλαία. tyrannum (ſcil. admiſiſſent ad conuentus ſuos illi priſtini mortales) o terra! et o Pylaea! bar-

ταῦτα οὐκ ἦν εἰπεῖν ῥᾷστον; οὐκ ἤδεις[24] ὡρισμένον γένους ἔν τισι[25] τὸν ἀριθμόν. ἴωνες. δωριεῖς. βοιωτοί. περραιβοί. μάγνητες. ἀχαιοί, φθιῶται, μηλιεῖς, δόλοπες, αἰνιᾶνες, δελφοί, φωκεῖς. ἕως ἐπέτρεπεν αἰσχίνης. τοῦτ' οὖν οὐκ ἀρκοῦν εἰς συμφοράν; ἀλλὰ προσεῖναι δεῖ τούτῳ καὶ τἀκείνων ἔχειν τῶν ἀνῃρηκότων[26]; καὶ πόσῳ βέλτιον ἐνδεῖν τινος εἰς τὸν ἀριθμόν, ἢ κακῶς ἀναπληροῦν τὸ μέρος; ἀλλ' οὐκ[27] ἂν προσεῖχον τοῖς δικαίοις; ἴσως μὲν καὶ τούτοις[28] ἄν, εἰ καὶ μὴ πάντες, ἀλλ' εἰσὶν οἱ καὶ προσεῖχον ἄν. οὐ γὰρ δὴ πάντας ἐτύγχανε τεθεραπευκὼς ὁ φίλιππος. ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο καὶ δίιςη γε μάλιστα[29] τὸ τοὺς μὲν εὖ πεπονθέναι τοὺς δὲ ἀπημελῆσθαι. εἰ δ' οὖν[30] ἔντιμον ἅπασιν ἐγεγόνει τὸ δίκαιον, ἀλλ'

barbarum! vehementiſſimae indignationis et exprobrationis plena oratio. primi huius inſtituti auctores tyrannumne, et eum ne graecum quidem, ſed barbarum, ad conuentus ſuos admiſiſſent, qui ne Graecos quidem vniuerſos, admiſerunt.

24 ἤδεις] aut ἠπίστασο in ſecunda perſona, vt ad Aeſchinem ea pertineat obiurgatio, ſi ſeruamus ἤδεις, aut ſi ἠπίστατο ſeruamus, legi debebit ᾔδει.

25 γένους ἔν τισι] γένεσί τισι. non noras, Aeſchine! (vel non norat Aeſchines) numerum illum gentibus quibusdam definitum.

26 τῶν ἀνῃρηκότων] imo vero τὸν ἀνῃρηκότα.

27 ἀλλ' οὐκ —] hypophora. fortaſſe Graeci mihi, Aeſchini, obloquenti non auſcultaſſent?

28 καὶ τούτοις] f. κἂν τοσούτοις. atqui in tanta hominum multitudine, ſi non omnes, ſaltim aliqui aures patulas praebuiſſent.

29 δίιςη γε μάλιςα] δίιςητο. [ἐν ῇ] Morell. vnde ſit illud ἐν ῇ, vncis incluſum, haud aſſequor. ſi ex ingenio Morelli, ſtatim deleatur. ſi e libris manuſcriptis, latet in eo v. ἑλληνικὸν, et ſcribi ſic debet: ἀλλ' αὐτῷ δὴ τούτῳ καὶ δίιςη τὸ ἑλληνικὸν τῷ τοὺς μὲν εὖ π. ſed cur diſceſſum eſt ab optima lectione, quam libri dabant, teſtante margine, in quibus erat ſic exaratum: καὶ δίιςη γε μάλιςα, τῷ τοὺς μὲν — nam pro τὸ ſine omni dubio leg. eſt τῷ.

30 εἰ δ' οὖν —] Locus etiam hic corruptus et inexplicabilis eſt, quia nonnulla ad ſententiam neceſſaria a librariis omiſſa videntur.

ἀλλ᾽ ὁ φόβος γε τοῦ λυσιτελεῖν, φησιν, ἐν ἀμφικτύονος σχήματι δεσπότην ἐφεστᾶναι ταῖς συνόδοις. μὴ γὰρ δὴ νομίζετε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τῇ μὲν ὑμετέρᾳ πόλει τοῦτ᾽ εἶναι σφαλερὸν, τοῖς δ᾽ ἄλλοις ἀσφάλειαν ἔχειν, ἀλλ᾽ ἴσον ἅπασι κίνδυνον [31]. * δεινὴ [32] γὰρ ἡ φιλοτιμία τἀνθρώπου, καὶ πρὸς [33] τοὺς ἐλευθερίας ἐπιθυμοῦντας μῖσος. ταῦτ᾽ οὖν [34] ἐκεῖνος εἴποι ἂν μηδὲν οὕτω θαυμάζειν, ὥστε αὐτοὺς ἀπολλύναι. ἀλλὰ μάταιος ἅπας λόγος, κενὴ φλυαρία, καὶ μία σπουδὴ φίλιππον ἀμφικτύονα. γιγνέσθω [35] μὲν, ὦ αἰσχίνη. γιγνέσθω δὲ ἀντιλεγόντων ἀθηναίων. κτάσθω μὲν ἐκεῖνος δόξαν, ἡμεῖς δὲ ἡμῖν αὐτοῖς τὴν οὖσαν φυλάττωμεν. ὁ μὲν τὴν πυλαίαν προσλαμβανέτω. τὸ δὲ ἀκόντων ἀθηναίων φαινέσθω. μὴ ποίει δῆμον, οὐδὲν ἐοικότα θετταλοῖς, θετταλῶν ζηλωτὴν, μηδὲ πολὺ διαφέροντα θηβαίων, θηβαίων μιμητήν. χαρίζονται ἐκεῖνοι βαρβάροις. τί θαυμαστόν; πατέρων ἀκολουθοῦσι παραδείγμασι. μετὰ τὴν μεθ᾽ ὑμῶν [36]. μετὰ ἀπαρχὰς δουλείας τὴν πυλαίαν προπεπώκασιν. ἡμῖν δὲ οὐκ ἔστιν ἀναχωρήσειν [37]. οὐ γὰρ ἐῶσιν οἱ ὑπὲρ τοῦ καλοῦ πόλεμοι, καὶ τρόπαια, τὰ μὲν ἐν γῇ,

τὰ

[31] poſt κίνδυνον poteſt a communi repeti νομίζετε. ego vero ſuſpicari malo, deeſſe ἤνεγκε vel tale quid.

[32] δεινὴ] δεῖν Morell. incredibilis et formidanda eſt huius Philippi —

[33] καὶ πρὸς] interponendum videtur τὸ. vt modo praeceſſit ἡ φιλοτιμία.

[34] ταῦτ᾽ οὖν] f. ταῦτ᾽ οὖν (ἐκεῖνος εἴποι ἂν) ἐγὼ μὲν ἐδίδασκον, ἦν δὲ μηδενὶ μηδὲν οὕτω θαυμαστὸν — Atqui (dicat Aeſchines) ego quidem mihi non defui, quin ea omnia plana facerem illis oratione, atque demonſtrarem, verum illorum nemo quicquam prius, nemo antiquius h.bere, quam hoc vnum, vt ipſi ſuis ſemet manibus perderent.

[35] φίλιππον ἀμφικτύονα γιγνέσθω] φίλιππον ἀμφικτύονα γίγνεσθαι. hactenus defenſio Aeſchinis, qua orator eum fingit pro ſe vti. reſpondet orator: γιγνέσθω μὲν, eſto, fiat, creetur.

[36] μετὰ τὴν μεθ᾽ ὑμῶν] verba torruptiſſima ex ingenio ſanare non poſſum.

[37] ἀναχωρήσειν] imo vero ἀναχώρησις.

τὰ δ' ἐν θαλάττῃ· τὰ μὲν οἴκοι, τὰ δ' ἐν ὑπερορίᾳ. οὐκ ἐκεῖ δάτις, οὐδὲ ξέρξης, οὐδὲ μαρδόνιος, οὐδὲ μασίσιος, οὐδ' ὄθρος, οὐδ' ὁ ἀκιναῖος, οὐδὲ κύπρος, οὐδὲ παμφυλία. τὸ γὰρ ἐξ ἀγαθῶν πεφυκέναι πολλὴν εἰς τὸ δεῖν [38] ἀρετὴν ἐπιτηδεύειν ἀφορμὴν ἔχοι ἄν. καὶ τοῦτο ἡγησάμην αἰσχίνη τῶν παλαιῶν ἐκείνων λόγους [39] παρ' ἀνάνδρου πυλαγόρου μαχομένους ἀνοίᾳ χαριζομένου βαρβάροις. καλὸν ἦν καὶ τοῦτο τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἀκούειν ὅτι πάντες καιροὶ τοὺς προγόνους ἀγαθοὺς εὕρισκον. οἱ τῶν πολέμων, οἱ τῶν ἔργων, οἱ τῶν λόγων. σὺ δὲ σιγήσας ἐκεῖ, καὶ καταισχύνας τούτους, αἰτιᾷ τῇ σαυτοῦ κακίᾳ [40] τοὺς ἀμφικτύονας, οἳ οὐ δήπου σοι τὸ στόμα ἐπέφραττον [41]. ἔδεισα γάρ, φησι, μὴ πόλεμος ἀπὸ τῶν ἐμῶν γένηται λόγων, καὶ τοσαῦται πόλεις ἀχθόμεναι [42] κοινῇ στρατείαν ἐπὶ τὴν πόλιν ποιήσωνται. ὅτε δὴ [43] φωκέας ἀπώλλυς, ἐκεῖνο οὐκ ἐδεδοίκεις, μὴ μεγάλους ποιήσῃς τοὺς ἄλλους, τοὺς ἀπεχθῶς πρὸς τὰ πόλεως [44] ἔχοντας. ἀλλ' ἐῶ τοῦτο. ἐκεῖνο δ' ἀπόκριναί μοι. πότερον πάλαι ἐφίλουν τὸν φίλιππον, καὶ ἡμῖν [45] ἐγκαλοῦντες, νῦν ἐπέθεντο ἄν, καιρὸν ἥκειν νομίσαντες. ἢ [46] τῆς δυσμενείας ἐν-

[38] δεῖν] imo vero τήν.

[39] ἐκείνων λόγους] haec rursus corrupta sunt. Num ἐκείνων δεῖν παραφέρειν, existimabam, oportere hoc e vetusta historia proferri, πρὸς λόγους παρ' ἀνάνδρου πυλαγόρου [subaudi γιγνομένους] μαχόμενος. qui aduersus causationes in bellis Pylagorae pugnem, prae stultitia barbaris gratificantis.

[40] τῇ σαυτοῦ κακίᾳ] aut τῆς σ. κακίας est leg. culpam improbitatis et ignauiae tuae reiicis in Amphictyonas. aut deest, participium aliquod datiuum regens, ἐπισκοτῶν vel προφασιζόμενος vel tale quid.

[41] ἐπέφραττον] aut ἀπεφρ. leg. aut ἐνεφρ.

[42] ἀχθόμεναι] grauatae meis sermonibus. Sed videtur aliquid deesse.

[43] δὴ] malim δέ.

[44] πρὸς τὰ πόλεως] malim cum margine πρὸς τὴν πόλιν.

[45] καὶ ἡμῖν] tacite a communi repete πάλαι.

[46] ἢ] repete tacite a communi νῦν ἐπέθεντο ἂν ἡμῖν. τῆς δυσμενείας] scil. τῆς ἑαυτῶν πρὸς ἡμᾶς. ἐντεῦθεν] scil. ἀπὸ τῶν σῶν λόγων πρὸς τοὺς βουλομένους τὴν Πυλαίαν Φιλίππῳ παραδιδόναι.

ἐντεῦθεν ἀρχόμενοι. εἰ μὲν γὰρ καὶ πρότερον ἠμύναντ' ἂν ἡδέως ἡμᾶς, εἶχον ἀρκοῦντα καιρὸν τὴν Φιλίππου βούλησιν, καὶ οὐδὲν ἔδει περιμένειν, ἃ μηδὲ δείσῃ γενησόμενα [47]. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι πέμψαντες ὡς Φίλιππον ἠξίουν ἐφ' ἡμᾶς ἡγεῖσθαι, φάσκοντες ἑτοίμως ἀκολουθήσειν, λέγοντες τὸ πλῆθος αὐτῶν καὶ * τὴν παρασκευὴν [48], ἆρ' ἂν ὑμῖν εἰς τὴν ὑστεραίαν ἀναβαλέσθαι δοκοίη, ἔχων [49] μὲν κατεπτηχότας τοὺς ὁμόρους, τοὺς δὲ ἀπολωλότας, ἔχων δὲ τοὺς οἱ [50] παρεπομένους. οὐχ οὕτως ἀργὸς ἐκεῖνος καὶ δεδομένους καιροὺς εἰδὼς διαφθείρειν. ἀλλ' ἕτερον μὲν οὐδὲν ᾐτιῶντο. τοὺς πολλοὺς [51] δὲ ὑπὲρ τῆς πυλαίας πρόνοιαν ἀξίαν ἡγοῦντο πολέμου, οἵ, διὰ τὸ φεύγειν τοὺς τοῦ πολέμου πόνους, περιορῶντες τὴν μὲν Ἑλλάδα ταπεινὴν γινομένην, ἕνα δὲ ἄνθρωπον αὐξόμενον; εἴ γε ἦν ἡδὺ πόλεμος τοῖς Ἕλλησι καὶ ὅπλων μελέτη, καὶ δόξης ἔρως, καὶ σώματος [52] ἄσκησις, ἦν ἂν καὶ Φιλίππῳ μέγα τι τὸ διασώσασθαι τὴν πατρῴαν ἀρχήν. νῦν δ' ἐκβεβλήκασι τῶν ψυχῶν τὸ φιλοτιμεῖσθαι τοῖς ὑπὲρ τῶν δικαίων ἀγῶσι, καὶ κρεμάσαντες τὰς ἀσπίδας, κάθηνται ἀκούοντες τῶν ἐπαινούντων τὸν Φίλιππον. καὶ οὐδὲ τοὺς ἀπολλυμένους τῶν Ἑλλήνων ἐλεοῦσιν, ἵνα μὴ πολεμεῖν ἀναγκασθῶσιν. ἐκ ποίας οὖν μεταβολῆς οἱ τοὺς ἀναγκαίους οὐχ ὑπομένοντες πολέμους, οὗ [53] λογισμὸς οὐδεὶς ἡγεῖτο, τοῦτον

[47] ἃ μηδὲ δείσῃ γενησόμενα] f. ἃ μηδεὶς ᾔδει γενησόμενα. ea, quae nemo norat futura esse. aut ἃ μηδεὶς ᾔδει εἰ γενήσεται. quae nemo norat, num essent aliquando euentura. *antepen.* παρασκευήν.

[48] καὶ τὴν παρασκευὴν] articulum de meo addidi.

[49] δοκοίη ἔχων] aut δοκεῖ ἔχων simpliciter est leg. aut δοκεῖ, ἢ κατοκνεῖν, ἔχων —

[50] οἱ] οἱ Morell. sed est h. l. encliticum, pro ἑαυτῷ, *sibi.*

[51] τοὺς πολλοὺς] aut τὴν πολλὴν leg. aut seruato τοὺς πολλοὺς leg. τοὺς πολλοὺς δὲ ὑπὲρ τῆς Πυλαίας λόγους, καὶ τὴν πολλὴν ὑπὲρ ἑαυτῶν πρόνοιαν —

[52] σώματος] num σωμάτων?

[53] οὗ] siue potest genitiuus articuli, *cuius* esse, siue aduerbium *vbi?* qua igitur animorum impulsi mutatione, qui ne necessaria quidem bella subire audent, hi bellum susciperent, ad quod a nulla probabili ratione adducerentur?

τοῦτον ᾑροῦντο ἄν; οὐχ ὁρᾷς τοὺς μάλιστα Φιλίππῳ χαριζομένους τοὺς καταπτύστους Θετταλοὺς, ἐκ τοῦ φυγεῖν τὸ πολεμεῖν, τοῦτο [54] πεποιηκότας, οἳ, ἵνα Φωκεῦσιν ἀντ' ἐκείνων [55] πολεμῇ Φίλιππος, δουλείας ἐπρίαντο τὴν ἀνάπαυσιν. εἰ δὲ καὶ ῥᾷστος ἦν ὁ πρὸς ὑμᾶς πόλεμος, καὶ τὸ στρατεύεσθαι καὶ πονεῖν τοῖς ἀμφικτύοσιν ἄλυπον. ἆρ' ἂν ὑμῖν δοκοῦσι βουληθῆναι μὴ εἶναι τὰς ἀθήνας; οὐκ ἔστι. διότι τὸ μέλλον μὲν ἄδηλον, λύσις δὲ πᾶσιν ἀτυχημάτων ἥδε ἡ πόλις, ἡ τοῖς αὐτοῖς ἐγκαλοῦσά τε καὶ βοηθοῦσα. ἴσασιν οὖν ὡς ὑμῶν μὲν ἂν ἀντικαθημένων Φιλίππῳ, * μένει [56] τὸ σῶσον αὐτοὺς ἐν τοῖς δυσκόλοις. ἀπολωλότων δὲ (ὃ μὴ γένοιτο) συναπόλλυται κἀκείνοις ἡ τοῦ θαῤῥεῖν ἀφορμή. * ὥστ', εἰ καὶ [57] σφόδρα ὑμᾶς ἐμίσουν, ἀλλὰ τὸ σφῶν αὐτῶν σκοποῦντες, ἀπείχοντ' ἂν [58]. καὶ μὴν οὐδ' αὐτὸ τοῦτο δύναμαι συνιδεῖν ὡς ἀπεχθάνοιντ' ἂν, ἡ γὰρ ἐκείνων πρὸς τὸν Φίλιππον οὐδὲν ἧττον [59] ἐφαίνετ' ἂν χάρις. ὃ [60] μάλιστα ἔσπευδον, καὶ τοῦ παρ' ὑμῖν ἀντιπεσόντος [61]. μᾶλλον δὲ πολλῷ * μείζων [62] ἐγίγνετ'

ἂν

[54] τοῦτο] scil. τὸ χαρίζεσθαι Φιλίππῳ.

[55] ἀντ' ἐκείνων] id est ἀνθ' ἑαυτῶν. sic passim vsurpat Libanius pronomen ἐκεῖνος. 34. puncto sublato duo vocabula ἢ δὴ in vnum ἤδη coalescant. 37. μένει in indicatiuo. 40. ὥστ' εἰ καὶ σφόδρα ὑμᾶς ἐμίσουν, ἀλλὰ τὸ σφ. ult. ὃ] vt scil. sua erga Philippum gratia elucesceret.

[56] μένει] μένη Morell.

[57] ὥστ' εἰ καὶ] ὥστε καὶ Morell.

[58] ἀπείχοντ' ἂν] scil. ὑμῶν, vel τοῦ πρὸς ὑμᾶς πολέμου.

[59] οὐδὲν ἧττον] etiamsi tu oblocutus esses, gratia eorum erga Philippum nihilo futura fuisset minor, quam nunc est, postquam tu tacuisti.

[60] ὃ] id quod illi maxime contendebant, vt nempe gratiosi apud Philippum essent, isque conscius esset, quanto ab illis beneficio esset ornatus.

[61] καὶ τοῦ παρ' ὑμῖν ἀντιπεσόντος] nihilo minor ipsorum ad Philippum gratia futura fuisset, etiamsi vos eius eorumque consiliis intercessissetis per os vestri legati.

[62] μείζων] per ω, in genere foeminino, pro μεῖζον in neutro, quod est in Morell. imo vero multo fuisset eorum gratia

ἂν χάρις ἐκ τῆς ἀντιλογίας. σημεῖον γὰρ τοῦ μὴ φαῦλον τὸ διδόμενον εἶναι, τὸ γενέσθαι λόγους ὑπὲρ τοῦ μὴ καλῶς δίδοσθαι. καὶ τί περὶ ταῦτα διατρίβω, τὸ ἰσχυρότατον ἀφείς; ἡμῖν γὰρ οὐ τοῦτον παρέδωκαν οἱ πρόγονοι τὸν τρόπον. τὰ μὲν ἀσφαλέστατα νομίζειν ἄριστα, ἀλλὰ τὰ πρέποντα τῇ πόλει καὶ μετὰ κινδύνου ἄριστα. τὰ δ᾽ ἀλλότρια τῶν ἡμετέρων ἠθῶν καὶ μετὰ ῥαστώνης δεινότατα. δεῖ δὲ τὸν τὰ κοινὰ ἀξιοῦντα πράττειν, οὐκ ἐκφοβεῖν ἡμᾶς, ὥσπερ τοὺς παῖδας, οὐδὲ τραγῳδεῖν τοὺς ἐν τῷ πολεμεῖν ἱδρῶτας ἀλλ᾽ ἕν τι ἐκεῖνο νομίζω [63] καὶ δεινὸν καὶ χαλεπὸν, εἰ ὑμεῖς τι φεύξεσθε τῶν καλῶν δι᾽ ἡσυχίαν. αἰσχίνης δ᾽, οἶμαι, κεκέρδακεν οὐ γεγονὼς ἐπὶ τῶν μηδικῶν. τὰ γὰρ αὐτὰ ἂν ἐπεπόνθει. τί φής; ἐπολεμήσαμεν [64] ἂν, ὑπὲρ δὲ τῶν ἑλληνικῶν δικαίων οὐκ ἐπολεμήσαμεν πολλῷ ταῖς παρασκευαῖς τῶν λακεδαιμονίων λειπόμενοι. πρώην δὲ ὑπὲρ εὐβοέων οὐκ ἐπλεύσαμεν [65] ὀλυνθίοις δὲ δύναμιν οὐκ ἐπέμψαμεν, ἵππαρχοι δὲ φίλοι καὶ ταξίαρχοι, τί ταῦτα βούλεται αἰσχίνη, τὸ μηδὲ ὄνομα ἀνασχέσθαι πολέμου; ἕως ἂν ᾖ τῶν ἀθηναίων ἡ πόλις, εὐχέσθω μὲν ἐν εἰρήνῃ διάγειν, δεχέσθω δὲ τοὺς ὑπὲρ τοῦ καλοῦ πολέμους. καὶ τὸ μὲν ἥμερον ἡγείσθω. τὸ δὲ ἀναγκαῖον [66] καὶ ταυτὶ μὲν ὡς πολεμη-

tia penes Philippum maior, si tu, Aeschine, illis oblocutus esses, corumque pro Philippo contentioni repugnasses; nam hoc magis intellexisset Philippus beneficii magnitudinem, quo a sui studiosis esset ornatus.

[63] νομίζω] imo vero νομίζειν. qui infinitius aptus est e δεῖ.

[64] ἐπολεμήσαμεν —] ἐπολεμήσαμεν ἂν ὑπὲρ τῶν ἑλληνικῶν δικαίων? quid ais? dimicassemusne pro causa Graecorum? respondet loco Aeschinis: οὐκ ἐπολεμήσαμεν. non dimicassemus, si tu nobis tum auctor sententiae fuisses, et nos eam auctoritatem secuti essemus.

[65] οὐκ ἐπλεύσαμεν, et οὐκ ἐπέμψαμεν cum interrogatione sunt legenda — nonne, te auctore, non misissemus eas copias, neque maritimas, neque terrestres? reticetur responsio: profecto non misissemus.

[66] post τὸ δὲ ἀναγκαῖον deest aliquid, e.c. ἐπέσθω aut ὑπομενέτω.

λεμησόντων ἂν τῶν ἑλλήνων εἰρήσθω. ὅτι δὲ ἥκισ᾽ ἂν αὐτοὺς εἰς τοῦτο ταραχῆς ἐνέβαλον, ἄρτι δεικνύων ἐπαυσάμην. ἀλλ᾽ ὁ φίλιππος, φησὶν, αὐτὸς παντὸς ἂν ἐπίῃ [67]. πῶς τοῦτο λέγεις, αἰσχίνη. οὐ διελυσάμεθα τὸν πόλεμον; οὐ πρεσβεῖαι γεγόνασιν; οὐ τοὺς ὅρκους * ἀπειλήφατε [68]; βραδέως μὲν, καὶ ἢ φιλίππῳ [69] συνέφερεν. εἰρήνη δ᾽ οὖν ἐστιν ὁ ὑμέτερος λόγος. πῶς οὖν εἰρήνη πόλεμος [70]; οὐ γὰρ δὴ καὶ τοῦτο ὡμολογήσαμεν· κοινωνεῖν δὲ αὐτὸν καὶ τῆς ἀμφικτυονίας [71]. εἰ δ᾽ ἀεί τι προσλαμβάνειν ἀξιώσει διὰ τὴν εἰρήνην, * οὐδὲν [72] εἰρήνης δέομαι πολέμου χαλεπωτέρας. ἐστράτευσεν [73] ἂν ὁ φίλιππος ἀντιλεγόντων. δεδωκότων δὲ αὐτῷ τὴν πυλαίαν, τοῦτο οὐ ποιήσει δυνηθείς; τὰς σπονδὰς γὰρ αἰδεσθήσεται. πάνυ γε τοῦτ᾽ ἄν σοι μαρτυρήσαιεν ἀμφιπολῖται καὶ πυδναῖοι. ὧν τοὺς μὲν ἐν αὐτοῖς τοῖς ὅρκοις ἀπέσφαξε, τοὺς δ᾽ ἐξήλασε, παρ᾽ ὧν εἰλήφει [74] τὴν πόλιν. οὐκ ὀλυνθίοις

ὁμοῦ

67 παντὸς ἂν ἐπιῃ] ſi bene habet ἐπίῃ in coniunctiuo, legendum erit παντόσ᾽ (cum apoſtropho) pro παντόσε *quaquaverſum, quocunque.* verendum eſt, ne Philipps nusquam non locorum bellum inferat. Alias poſſit legi πάντως ἂν ἐπῄει, aut παντὸς ἂν μᾶλλον ἐπῄει *certo certius nos inuaſiſſet.* aut *nil magis in votis habuiſſet*, nullique rei magis ſtuduiſſet, quam vt nobis bellum inferret.

68 ἀπειλήφατε] ἀπειλήφατε? βραδέως μὲν καὶ ὡς (vel ἢ) φιλίππῳ συνέφερεν. εἰρήνη δ᾽ οὖν ἐστιν, ὡς ὁ ὑμέτερος λόγος. ὑπειλήφατε dedit Morell.

69 καὶ ἢ φιλίππῳ] *et quomodo Ph.* ἢ interpoſui, quo careret Mor.

70 πῶς οὖν εἰρήνη πόλεμος;] quomodo igitur e pace ſubito bellum exſiſtet? qui illa cum hoc repente mutabitur?

71 κοινωνεῖν δὲ αὐτὸν καὶ τῆς ἀμφικτυονίας] haec verba materialiter, vt aiunt, accipi debent, hoc eſt, ipſa verba eſſe ex illo commentitio Philippi cum Athenienſibus foedere excerpta. Non vtique ſcripta ſunt, ait, in noſtri foederis tabulis haec verba κοινωνεῖν δὲ — neque iureiurando nobis ſancita ſunt.

72 οὐδὲν] οὐδὲ Morell. dictio eſt Demoſthenica.

73 ἐστράτευσεν] num ἐπεστράτ. ſcil. ἡμῖν?

74 εἴληφε] malim in plusquamperf. εἰλήφει.

ὁμοῦ τε ἀπελογεῖτο καὶ μηχανὰς προσῆγεν; οὐ Φωκέας, ἀπειλῶν Θηβαίοις, ἀπώλλυ; οὐκ ἔνθα ἂν λάβῃ καιρὸν πλεονεξίας. καταγελᾷ τῶν θεῶν; τίνος οὖν ἡμᾶς ἀπήλλαξας πολέμου τῇ σιωπῇ; ἀεὶ δεῖ τηρεῖν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ ποιεῖν ὅπως μὴ δυνήσεται[75] Φίλιππος. ὡς δυνηθέντα γε οὐκ ἔστιν ὁ κωλύσει. ἔσται δὲ ὑμῶν μὲν ἐπιτρεπόντων μέγας, ἐγρηγορότων δὲ καὶ παροξυνομένων, οὐχ οὕτω[76] μείζων ἢ νῦν, ἀλλ' οὐδὲ ὅσος ἐστὶ νῦν. ἀναμιμνησκέσθω τῆς εἰς πύλας βοηθείας; ἢ Φωκέων αὐτὸν ἀπεκρέσατο. καὶ μηδὲν τοῖς παροῦσιν ἐπαιρέσθω. τὸ γὰρ δι' ἀπάτης ληφθὲν οὔπω δεῖγμα τῆς τοῦ κεκρατηκότος ῥώμης. ἀλλ' εἰ καὶ σφόδρα ἔῤῥωται τοῖς * πεζεταίροις[77], οὓς ἀκούω πίνειν εἰδέναι, ἢ μάχεσθαι[78]. μείζων, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, συμμαχία τὸ τῶν θεῶν εὐμενές. καὶ ἔγωγε μετὰ * τούτων[79] μόνος ἂν παρατάξασθαι δεξαίμην, ἢ μετὰ πολλῶν μυριάδων. αὐτὸς ὁ πύθιος, οὗ τὸν ἱερὸν * χραίνει[80] τόπον, ἡμῖν ἂν αὐτόν τε καὶ τὴν αὐτοῦ

συμ-

75 ὅπως μὴ δυνήσεται] imo vero ὅπως ἐπιορκεῖν (vel ἀδικεῖν) μὴ δυν. vt peierare, (vel iniurias exercere) ne poſſit, etiamſi velit. Vel etiam ſic dedit Libanius. δεῖ τηρεῖν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ἐπιορκεῖν καὶ κακῶς ὑμᾶς ποιεῖν ὅπως μὴ δυνήσεται.

76 οὐχ οὕτω] malim οὐχ ὅπως. non ſolum non maior erit, quam nunc eſt, ſed vel minor etiam erit.

77 πεζεταίροις] πεζαιτέροις Morell.

78 ἢ μάχεσθαι] non diſplicet Morelli coniectura μᾶλλον ἢ μ. Saepe tamen μᾶλλον omittitur. Interim ſi dent h. l. codices, haud ſim repudiaturus. vt in continenti δεξαίμην. (ſubaudi μᾶλλον.)

79 τούτων] τούτῳ Morell. non male ſententia, ſed obſcure et imperfecte, vt nunc quidem eſt, enunciata; quae ſic integre prolata melius intelligatur μετὰ τούτων καὶ μόνος ἂν παρατάξασθαι πολλαῖς μυριάσιν ἐχθρῶν δεξαίμην ἄν, (μᾶλλον ſubaudi) ἢ μετὰ πολλῶν μυριάδων αὐτοῖς (diis puta) ἀντιτάξασθαι. cum diis malim vel ſolus aduerſus multa millia hoſtium pugnare, quam diis repugnare, tametſi a multis millibus hominum adiutus.

80 χραίνει] χρᾷ Morelli textum. χραίη margo eiusdem. vnde χραίνει effeci. *cuius ſanctas ſedes inquinat* (Philippus puta.)

συμμαχίαν ἔδωκεν. ὁ ἡρακλῆς αὐτοῦ [81] που τιμώμενος, παλαιὸς ἡμῶν συστρατιώτης. ἡ λαχοῦσα τὴν χώραν θεός, ἡ ξυλίνῳ τείχει, κρείττονι τοῦ βαβυλωνίου, τειχίσασα τὴν πόλιν. ταῦτα χρῆν ἐνθυμούμενον αἰσχίνην χρήσασθαι τοῖς οὖσι λόγοις, καὶ λέξαι [82] τὸ πρῶτον ἡμῶν πρὸς τοὺς ἄλλους ἕλληνας. μᾶλλον δὲ ἠγνόει μὲν τούτων οὐδέν, πεπρακὼς δὲ τὴν σιγὴν οὐκ ἔμελλε φθέγξασθαι. ἐχαρίζετο μὲν οὖν ὁπόσα οἱ λοιποὶ τῷ μηδὲν ἀντειπεῖν. (ὅταν γάρ τις παρὼν ἔργοις αἰσχροῖς τὸ καθ᾽ ἑαυτὸν μὴ διακωλύῃ, τὴν τοῦ συνέργου δόξαν ἐκτήσατο. ὁ γάρ, ἐξὸν ἐπισχεῖν, μὴ κωλύσας, ἐπέτρεψε δεδρακέναι [83].) ἐσκόπει δ᾽ ὅπως μήτ᾽ ἐκεῖνος ἀτυχήσειε τῆς μετουσίας [84], αὐτῷ τε γένοιτ᾽ ἄν τις παρ᾽ ὑμῖν καταφυγή. πῶς οὖν, πῶς τοῦτο συνέλθοι ἄν; οἱ μὲν ἄλλοι λεγόντων, Φίλιππε, καὶ ἐπαινούντων γένος τε τὸ σόν, καὶ προαίρεσιν, καὶ τύχην. παρ᾽ ἐμοῦ δὲ ἀρκείτω σιγή. ἢ καὶ σοὶ δώσει τὴν πυλαίαν, κἀμοί τινα λόγον ἀθήνησιν. ἤδη γὰρ ὑμᾶς οἴεται ἡττᾶσθαι λόγου [85]. οὐκ εἶπες αὐτὸν γενέσθαι [86] δεῖν. ἀλλ᾽ οὐκ ἀντεῖπες γινομένῳ. τοῦτο δέ ἐστι καὶ ποιῆσαι Φίλιππον ἀμφικτύονα καὶ Φόβον ὁμολογῆσαι πολύν. παρεδήλου γὰρ ὡς ἀντειπεῖν μὲν ἔδει, σιγᾶν δὲ ἦν ἀνάγκη. καὶ ὅτι χρὴ Φίλιππον παρὰ τῆς αὐτοῦ δυνάμεως ταῦτα οἴεσθαι λαβεῖν, οὐ παρὰ τῶν ἑλλήνων. ἆρ᾽ ἐλάττω σιγῶν

[81] αὐτοῦ] id est ἐνταῦθα, hic, penes nos, Athenis.

[82] λέξαι] praefero e margine ἐλέγξαι. quo assumto leg. erit τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν. (pro τὸ πρῶτον ἡμῶν.)

[83] ἐπέτρεψε δεδρακέναι.] malim ἐν ᾧ ἐπέτρεψε, δέδρακεν. quatenus permisit, eatenus ipse patrauit, eo ipso, quod permisit, censendus est ipse perpetrasse.

[84] τῆς μετουσίας] concilii puta sacrorumque amphictyonicorum.

[85] ἤδη γὰρ ὑμᾶς οἴεται ἡττᾶσθαι λόγου] fort. leg. ᾔδει γὰρ ὑμᾶς οἵους τε ἡττᾶσθαι λόγου (vel λόγων) norat enim, vos eos esse, qui facile patiamini vos ab officiis et praestigiis verborum vinci aut decipi.

[86] γενέσθαι] declarari, nuncupari Philippum oportere Amphictyonem.

γῶν ἠδίκηκας, ἢ εἰ συνειπὼν ἐτύγχανες; ἀλλ᾽ ἔστιν ὑμῖν ἀντειπεῖν, εἰ βούλεσθέ, φησι, καὶ οὐδεὶς ὑμᾶς τοῦτ᾽ ἀφήρηται. οἶδα ὅτι βούλει τοὺς ἀντεροῦντας [87] φανῆναι, καὶ πυλαγόρους ἑτέρους ἐλθόντας αἰτιάσασθαι τὰ πράγματα, ὅπως ἀκριβέστερον εἰδῇ Φίλιππος, * ἡλίκων [88] αὐτῷ παρακεχώρηκας, καὶ σοὶ γένηται, πρὸς οἷς εἴληφας, μισθὸς δεύτερος. ἀλλ᾽ οὐ λύει τοῦτο τὴν σὴν κακίαν, ἀλλ᾽ οὐδὲ τὸ χρηστῶν ἡμᾶς πολιτῶν εὐπορεῖν, * σωτήριον [89] δεῖ τοῖς πονηροῖς εἶναι. οὐδὲ γὰρ εἰ στρατηγῶν, καὶ σαθρὸν ὁρῶν τῶν πολεμίων τὸ τεῖχος, οἷον ἂν ἐκ πρώτης καταπεσεῖν μηχανῆς, ἀπῆγες τὸ στρατόπεδον, πρὶν ἐξελεῖν, ἦν ἄν τι τοῦτο πρὸς ἀπολογίαν, τὸ ἐξεῖναι πέμψασιν ἑλεῖν. εἰ γὰρ τὸν πρῶτον τοῦτο ἔσωζε [90], καὶ τὸν δεύτερον ἄν, καὶ τὸν τρίτον, καὶ πάντας ἑξῆς. καὶ οὕτως ἂν ἡ πόλις εἱστήκει, τῶν ἀεὶ ῥαθυμούντων ἐκ τῶν οὔπω [91] μὲν προσβαλόντων, ἑλεῖν δὲ, εἰ προσβάλλοιεν, δυναμένων ἀποφευγόντων. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὐκ ἔστι πυλαγόρας δίκαιον [92]. ἀλλ᾽ εἰ μὲν αὐτὸς οὐδὲν τῶν προσηκόντων ἐκλέλοιπας, σώζου: εἰ δὲ ἑτέρου δή τινος [93] τὸ σὸν πράξαντος [94], ἀποθάνοις, τοῦτον ἡμεῖς οὐκ ἄκοντα ἐξεπέμψα-

μεν

87 post ἀντεροῦντας videtur ἡμᾶς deesse.

88 ἡλίκων] in genitiuo plurali. ἡλίκον (in neut.sing.)Mor.

89 σωτήριον] σωτηρίαν Mor.

90 ἔσωζε positum est in biuio, vt a legente tacite debeat iterari. hoc si reum seruaret primum, seruaret item secundum quoque et tertium.

91 οὔπω] malim οὐ πώποτε. per *vrbem*, vrbs hostium designatur.

92 πυλαγόρας] δίκαιον] aut πυλαγόρου δίκαιον leg. hic non est titulus, vnde se purget Pylagoras, vel ad quem prouocet Pylagoras, aut πυλαγόρας δίκαιος.

93 εἰ δ᾽ ἑτέρου δή τινος] si nihil hic deest, pro δὴ legendum erit δεῖ. Sin autem opus est alio quopiam, munia tua functuro, recta morte mulcteris. Verum videtur potius aliquid deesse, e. c. εἰ δ᾽ ἐρρᾳθύμησας, ὡς ἑτέρου δή τινος — Sin autem officio tuo defuisti, vel partes tuas segniter et ignaue gessisti, eo quod sperares futurus, vt alius aliquis, in quo tu defuisses, id suppleret.

94 πράξαντος] malim in futuro πράξοντος.

μεν, οὐδὲ βοῶντα καὶ διαμαρτυρόμενον; ὡς οὐκ ἂν δύναιτο τὰ τοιαῦτα ὑπηρετεῖν. οὐδὲ γὰρ ἄλλον οὐδένα, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τὸν οὐ βουλόμενον τὰ ὑμέτερα [95] πράττειν, βιάζεσθε. ἀλλ᾽ ἔξεστι καλουμένῳ φυγεῖν, καὶ οὐδεὶς κίνδυνος. αἰσχίνης δὲ πρὶν οὓς ἄξιον ὑμᾶς ἰδεῖν αὐτὸν ὑπισχνούμενος [96], καὶ ἦσαν οἱ χειροτονοῦντες, οἱ καὶ νῦν αὐτὸν * ἐξαιτησόμενοι [97] πάρεισιν. ἔστι δὲ ὄνειδος, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, κοινὸν, τοὺς μὲν [98] τὰ μέγιστα ἐγχειριζομένους εἰς τὴν ἑτέρων σώζεσθαι χάριν, οὐκ ἔχοντας ἀπὸ τῶν πεπραγμένων. φίλιππος ἀμφικτύων διὰ τοῦ πυλαγόρου, κεκληρονομηκὼς, οὐ πατρῴας τάξεως, ἀλλὰ τῆς φωκέων, οἱ μισοῦνται * παρὰ θηβαίων [99], ὅτι τὴν πόλιν ἡμῶν οἱ μὲν ἠξίουν κατασκάπτειν, οἱ δὲ οὐκ ἐπέτρεπον. φίλιππος ἀμφικτύων, καὶ βαδίζει τύραννος ἐκ πέλλης ἱερομνήμων, τί τῶν καινῶν εἶναι δοκούντων πρότερον [100] ἐπεῖδεν ὁ ἥλιος; ποῖον [1] γὰρ ὑπὲρ θαλάττης; ποῖον δ᾽ ἠπείρου πλοῦν;

95 ὑμέτερα] ἡμέτερα Morell.

96 αὐτὸν ὑπισχνούμενος] hic desunt nonnulla; saltim συνίστη μεγάλα ipse, semet vobis commendabat, ingerebat, obtrudebat, magna promittens, antequam vos dispiceretis, quinam idonei essent ad legationem obeundam. nam in ἄξιον subauditur ἂν ᾖ πέμπειν ὡς τὴν πυλαίαν.

97 ἐξαιτησόμενοι] in futuro. ἐξαιτησάμενοι (in aor.) Morell.

98 aut delendum est μὲν, aut deerit alterum sententiae membrum, illi priori oppositum, in quo insit δὲ, e. c. τοὺς δὲ ἐν μικροῖς σφαλέντας διὰ τὴν αὑτῶν προπέτειαν ἀπόλλυσθαι. in minutis autem peccantes ob suam temeritatem capite plecti.

99 παρὰ θηβαίων] παρ᾽ ἀθηναίων Morell. qui Phocenses a Thebanis ideo habentur odio, quia ipsi quidem, Thebani puta, censebant, vrbem nostram funditus delendam esse, Phocenses autem contra statuebant.

100 πρότερον] videtur καινότερον leg. esse. quid rerum omnium, quas sol videt, nouas, insolitas, mirificas, vidit hoc insolentius.

1 ποῖον] in margine est loco primi ποῖον, ποίαν. f. dedit auctor ποίαν μὲν ὑπὲρ θαλάσσης πεζὴν ὁδόν. quam viam pedestrem, vel quod iter pedestre per vndas maris? quam nauigationem per terram continentem? palam est, ad Xerxis insanas molitiones alludi.

πλῆν; Φίλιππος ἀμφικτύων, καὶ τὸ παλαιῷ θεσμῷ τετειχισμένον συνέδριον ἀνεῖται βαρβάροις. τῆς κοινωνίας ἑλλήνων ἤτει βασιλεὺς κοινωνεῖν, ἀσελγής, καὶ θρασύς, καὶ τῶν ἀμφικτυόνων ἐχθρός, καὶ πολέμους ἐπὶ τοῦτο [2] ἐκφέρειν ἀξιῶν, ὁ δοῦλος βασιλέως, ἀπόγονος ἀλεξάνδρου [3] τοῦ κηρυκεύοντος [4] ξέρξῃ, κάθηται καὶ δικάζει, καὶ φέρει ψῆφον, ὡς ἀθηναῖος, * ὡς λακεδαιμόνιος [5]. καὶ ἀλέξανδρος μὲν ἐκεῖνος, ἐπιτήδειος ὢν τοῖς ἕλλησι, καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἐντεῦθεν λαβὼν, οὐδὲν τοσοῦτον οὔτε ᾔτησεν, οὔτ' ἤλπισεν. * ὁ δ' ἀπ' [6] αὐτῶν τῶν ἐναντιωτάτων καλούμενος, ὁ τῶν ἑλλήνων ὄλεθρος, ἐν πύλαις σεμνὸς, ἐγγὺς τοῦ λεωνίδου τάφου; ταῦτα πιστεύσειεν ἂν [7], εἰ πύθοιτο βασιλεύς· ὅτι οἱ τὸν σὸν προπάτορα, τὸν καλύψαντα τῇ δυνάμει γῆν καὶ θάλασσαν, τρέμοντα τῆς εὐρώπης ἐξελάσαντες, καὶ δραπετεύειν ἐφ' ἑνὸς ἀναγκάσαντες πλοίου, καταλύσαντες ἐκεῖνο τὸ φρόνημα, προσκυνοῦσι φίλιππον. ὁ δὲ διέβη μὲν πηνέτον, ἧκε δὲ διὰ θετταλῶν, πολλὴν ἐρημίαν [8], περὶ πύλας ἐργασάμενος, γέγονεν εἷς τῶν γνησιωτάτων ἑλλήνων. εἰ ταῦτα ἀκούσειεν, οὐκ ἂν ὡς ἀπατῶντα τὸν μηνυτὴν διαχίσειε; τί λέγεις; οἱ μικρὸν ὕδωρ καὶ βῶλον γῆς * οὐ δόντες [9], τὸν τῆς γῆς, ὡς αὐτοί φασιν, ὄμφαλον δεδώκασι; καὶ οἱ τὸν

τῶν

[2] ἐπὶ τοῦτο] malim ἐπὶ τούτῳ huius rei caussa.

[3] ὁ δοῦλος βασιλέως, ἀπόγονος ἀλεξάνδρου] lego et distinguo sic: ὁ δοῦλος βασιλέως ἀπόγονος, ἀλεξάνδρου — abnepos alicuius, qui seruus olim fuit regis Persarum. Seruus ille nempe Persae et abauus Philippi nostri fuit Alexander ille, qui praeconis operam Persae praestitit.

[4] κηρυκεύοντος] malim in aoristo κηρυκεύσαντος.

[5] ὡς λακεδαιμόνιος] οὐ λακ. Morell.

[6] ὁ δ' ἀπ'] ὑφ' ἀπ' Morell.

[7] ταῦτα πιστεύσειεν ἂν —] haec cum interrogatione legenda sunt, vt profecta ab homine mirante simul atque indignante.

[8] πολλὴν ἐρημίαν] videtur δ' interponendum.

[9] οὐ δόντες] duobus vocabulis, *qui non dederunt*. ἰδόντες (vno) Mor.

τῶν κηρύκων οὐκ αἰδεσθέντες νόμον, ὅτε τούτων [10] ἐμνημόνευσαν, ὑπῆλθον δουλείας ζυγόν; καὶ τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, φίλιππον δὲ στεφανοῦσιν; αἰσχίνης τοίνυν αὐτὸ πράξας ἀφῖκται [11]. εἰπέ μοι, εἰ, ὅτε τούτων γινομένων ἐσίγησας, ἐξαίφνης πρέσβεις ἐπιστάντες ἀπὸ τῆς ἀσίας ἔλεγον, ὅτι ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας, ἔχων ὅπλα, ὅσα οὐδεὶς ἄλλος ἄνθρωπος, οὐ δούλην μὲν λαβεῖν τὴν ἑλλάδα βούλεται, οὐδὲ ἐπιθυμεῖ δένδρων τῶν ὑμετέρων οὐδὲ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν. τοσοῦτον δὲ * ἐπαγγέλλει [12], καὶ ἡγεῖται ζηλωτὸν ἕν, τὸ ἐγγραφῆναι τοῖς ἀμφικτυόσιν. ἆρ' ἐσίγησας; ἢ ῥήτωρ ἂν ἦσθα; εἰ μὲν γὰρ ταυτὸν ἐποίεις, θεᾶσθε τὸν πυλαγόραν. εἰ δ' εὐθὺς ἀντεῖπες ἐκεῖσε, τί ἂν εἶπες [13], εἴ τις ἐπύθετο διὰ τί πρὸ τοῦ δεσπότου [14] τὸν δοῦλον ἄγεις; ἢ ὅτι τῷ μὲν ° συγγέγονας [15], τῷ δ' οὔπω. οὐ γέγονεν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, χαλεπώτερον ἔργον, οὐδὲ ὃ μᾶλλον ἔδειξε κακῶς πράττουσαν τὴν ἑλλάδα [16]. ἀλλ' ἤκουον ἀμφίπολιν εἰλῆφθαι. δεινὸν μέν, ἀλλ' ἐπὶ θρᾴκης. τοιούτοις ἐμαυτὸν παρεμυθούμην καὶ περὶ πύδνης καὶ μεθώνης καὶ τῶν ἄλλων πάντων. ἥρπασεν, ἐψεύσατο, ἐπιώρκησεν, ὑφείλετο. κακούργου ταῦτά ἐστιν, οὐ βασιλέως. βαλαντιοτόμου τινός, οὐχ ἡγεμόνος. πρὸς δὲ

τὸ

[10] *τούτων*] ſcil. aquae et terrae, quae duo poſtulabant a Graecis Perſae.

[11] *ἀφῖκται*] imo vero *ἐφῖκται*. conſecutus, adeptus, potitus eſt. hoc tantum opus, quod vniuerſa potentia regis Perſarum perficere non potuerat, id vt perficeret vnus Aeſchines valuit.

[12] *ἐπαγγέλλει*] *poſtulat.* *ἀπαγγ.* Morell.

[13] *τί ἂν εἶπες*] ſubaudi *ἄλλο* *quidnam aliud diceres, — quam —*

[14] *δεσπότου*] dominus hic eſt rex Perſarum, ſeruus, rex Macedoniae.

[15] *τῷ μὲν συγγέγονας*] ſine *οὐ*, quod Morell. ante verbum *συγγ.* dat. quam hoc, quod cum Philippo congreſſus ſis, cum rege Perſarum nondum vnquam.

[16] poſt *τὴν ἑλλάδα* deeſt aliquid. e. c. *ἢ ἡ δωροδοκία, ὑφ' ἧς ἐκλυθέντες καὶ ναρκωθέντες* (vel *τυφλωθέντες*) *ἅπαντες οὐκ ᾔσθοντο τοῦ κακοῦ προσιόντος, οὐδ' ἐφ' ἑαυτοὺς ἥξειν προσεδόκων*. vel ſimilis quaepiam ſententia.

τὸ νῦν ἀποπνίγομαι, βλέπων εἰς τὰ ὑμέτερα πρόσωπα. Φίλιππος μεθ᾽ ἡμέραν τοσοῦτον ἔργον ἤτησε περὶ δελφοὺς, καὶ οὐχ ἥμαρτεν, ἀλλὰ τῶν μὲν λεγόντων, τοῦ δὲ σιωπῶντος, εἴληφεν. ὦ δευκαλίων καὶ ἀμφικτύων, καὶ ἀκρίσιε καὶ στρόφιε, καὶ εὐρύλοχε, οὐκ ἐπὶ ταύταις ταῖς ἐλπίσι σὺ μὲν κατέδειξας, οἱ δὲ ἀνεσώσαντο τὸ νῦν καταγέλαστον συνέδριον. πάλιν κιῤῥαῖοι. πάλιν ἀκραγαλλίδαι [17]. μᾶλλον δὲ πολλῷ δεινότερα. οἱ μὲν γὰρ ἔξωθεν προσπίπτοντες τοῖς πυθῶδε ἰοῦσιν ὅ, τι * δύναιντο [18], ἐλῄστευον. ὁ δὲ οὐ θεωροῖς τισιν ἐνοχλήσας, οὐδὲ ἀργύριον ἢ σκεῦος τῶν ὁδοιπόρων ἀφελόμενος, ἀλλ᾽ ὄλυνθον καὶ μεθώνην, καὶ ἀπολλωνίαν, καὶ δύο καὶ τριάκοντα πόλεις, καὶ πρῶτος εἰσαγαγὼν νόμον εἶναι πόλεων πράσεις [19] ὑπ᾽ αὐτῶν τῶν πεπιστευμένων, τιμὴν ἀδικημάτων [20] ἔχει, καὶ γέγονεν ἀμφικτύων. καὶ παρὰ μὲν ἑκάστης τῶν πόλεων κατὰ τῶν πονηρῶν αἱ κολάσεις. κοινοὶ [21] δὲ ἐν ταῖς πόλεσιν ἔπαινοι τῷ μιαρῷ, ὃν οὐδὲ τοῖς τῶν μακεδόνων αὐτῷ ἱεροῖς προσιέναι [22] τοσούτου γέμοντα μύσους. οὐκ ἔστι τοῖς ἠταιρηκόσι μεταχεῖν ἱερῶν. οἶδεν ἐν θήβαις τὴν τούτου νεότητα παμμένης [23], καὶ θηβαῖοι

τοῦτ᾽

[17] ἀκραγαλλίδαι] v. Valef. ad Harpocr. v. Κραυγαλίδαι, et Cafaubon. ad Athen. 10, 7. vbi κροκανίδαι appellantur.

[18] δύναιντο] δύναιτο (in fingulari) Morell.

[19] εἶναι πόλεων πράσεις] id eft ἐξεῖναι πόλεις πιπράσκειν αὐτοῖς τοῖς πεπιστευμένοις, illis ipfis, quorum fidei ciuitates fefe commififfent, licere ciuitates illas, fibi creditas, cui velint, vendere. εἶναι hic idem eft atque γίγνεσθαι δεῖν vel ἐξεῖναι licitum effe, vt fiant feu exerceantur oppidorum venditiones ab illis ipfis, quibus illae fefe crediciffent.

[20] τιμὴν ἀδικημάτων] interponi velim τῶν.

[21] κοινοὶ] κενοὶ Morell. fed idem in margine annotarat ἴσως καινοὶ ἢ κοινοί. pofterius folum verum eft.

[22] προσιέναι] hic addendum effe δεῖ, admonet margo Morelli. Ego ἔδει vel ἐξῆν malim.

[23] de Pammene. v. Plutarch. Opufc. 1098, 23. Noftri p. 500, 32. Weffeling ad Diodor. Sic. II, p. 107.

τοῦτ'[24] οὐκ ἀγνοοῦντες κολακεύουσιν ὅμως. οὐκ ἔστιν ἀνδροφόνοις ἅψασθαι βωμῶν. ὁ δὲ ἀπὸ τῶν * ἀδελφῶν[25] ἤρξατο τῆς μιαιφονίας, οὓς ἐλαύνων καὶ σφάττων καὶ ἐξαιτῶν ἕως ἐξέπεσε[26] διετέλει. ὁ κινῶν ἀνάθημα εὐθὺς ἀπαχθεὶς ἀποθνήσκει. Φίλιππος δὲ οὐδ' ἂν αὐτὸς δύναιτο τὸ πλῆθος εἰπεῖν, μὴ ὅτι τῶν ἀναθημάτων, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἱερῶν. τίς γὰρ τοσαῦτα σεσύληκε; τίς κατέσκαψε; τίς ἐνέπρησε; τίς ἀφωμοίωσε τὰς πόλεις ἀοικήτοις τόποις, οὐ νόμῳ πολέμου προσάγων, ἀλλὰ μιγνὺς φιλίᾳ σίδηρον, συνθήκαις ὅπλα, ὅρκοις φόνους; ἐνθυμεῖσθε ὁπόσα νῦν διὰ τοῦτον πολλαχοῦ γῆς δάκρυα πατέρων ἐπὶ παισὶ, παίδων ἐπὶ πατράσιν, ἐπ' ἀνδράσι γυναικῶν, ἀλωμένων, πτωχευόντων. προσαιτούντων, ἐλεουμένων, οὐδὲ τοῦτο[27] ἐχόντων. ἐνθυμεῖσθε τίνα γνώμην ἕξειν εἰκὸς τοὺς ἀτρείδας διδομένους[28] τοὺς ὀψὲ δουλεύειν μανθάνοντας τοῖς θαυματοποιοῖς, ἐν * δείπνῳ[29] διανέ-

μων

[24] τοῦτ'] num τοῦτον hunc Philippum? Sed bene poteſt vulgata haberi, ſubaudiendo, quod Philippus corpus Pammeni ſtuprandum praebuerit. τοῦτον poſſet ad Aeſchinem referendum videri. Satius ergo erit vulgatum τοῦτο ſeruari.

[25] τῶν ἀδελφῶν] ab ipſis fratribus ſuis crudelitatis homicidiorum faciebat initium. τῶν δελφῶν dedit Morell.

[26] ἐξέπεσε] num ἐξέπεσον? donec omni ſolo Graeco excedebant. verum de fratribus Philippi, ab eo ſic exagitatis, haud memini vſquam legere.

[27] τοῦτο] ſcil. τὸ ἐλεεῖσθαι.

[28] διδομένους] num δεδεμένους vinctos? Sed quinam ſint illi Atridae, quos hic ait a Philippo vinctos eſſe, haud commemini. Succurrit quidem Olynthios quosdam a Demoſthene dici coactos fuiſſe, vineam Philippi fodere in pedicls. Sed ſuntne Olynthii Atridae? Videntur fuiſſe, ſi quidem colonia Peloponneſiaca fuit Olynthus.

[29] μανθάνοντας τοῖς θαυματοποιοῖς, ἐν δαινῷ] ſic exaratum et diſtinctum dedi hunc locum. Craſſiſſimum mendum, in quo controuerſiae locus non erat, ſuſtuli quidem, pro δαινῷ ſubſtituens δείπνῳ, reliqua autem relinquenda duxi, in quibus correctio magis eſſet lubrica. videtur autem ſic leg. et interpungendum. μανθάνοντας. ὁ τοῖς θαυματοποιοῖς ἐν δείπνῳ διανέμων etc. Ille qui cor-

pora

μων τὰ ἀπ' ὀλύνθου σώματα τῆς ὠμότητος ἆθλον εἴληφε τὴν πυλαίαν. καὶ τί λέγω τοὺς ἀλλαχοῦ; χθές τις ἐμοὶ προσελθὼν τῶν ἐκεῖθεν [30] δεῦρο καταφευγόντων, περὶ τῆς εἰσαγγελίας πεπυσμένος, ἤρετο εἰ ταῦτ' ἀληθῆ, καὶ εἰ φίλιππος ἀμφικτύων, καὶ εἰ σιγῶντος αἰσχίνου; γνοὺς δὲ ταῦτα οὕτως ἔχειν ἀμφότερα, * δακρύσας [31] ἀπῆλθεν εἰπὼν οὐδέν. τοιοῦτον ὑμῖν ἀμφικτύονα πεποίηκεν αἰσχίνης, ᾧ μὴ διδόναι [32] τὴν πυλαίαν θέμις, καὶ τοσαύτης ἀκαθαρσίας ἐνέπλησε τὸν ἁγιώτατον τῶν χώρων. ἐπέβη τῆς ἀκροπόλεως ξέρξης, ἀλλ' ἀθηναίων * ἐκλελοιπότων [33] τὴν πόλιν, ἀλλὰ μισούντων αὐτὸν, ἀλλὰ πολεμούντων, ἀλλὰ ναυμαχούντων, ἀλλ' ἡδέως ἂν διασπασαμένων. φίλιππος δ' εἰς τὴν πυλαίαν ὡς φίλος, ὡς χρηστὸς, ὡς εὐσεβὴς, ὡς δίκαιος εἰσῆκται. ἐχέτω τὸν τόπον ὡς ἐχθρὸς, ὡς πολέμιος, ἀπόντων ἑλλήνων, ἐξεληλαμένων, ἐκβεβλημένων, οἴκοι μενόντων, μόνος ἐχέτω, μόνος δικαζέτω, * μὴ κοινωνοὺς καλείτω [34], μηδὲ μέρος ἔσω τῶν [35] ἀρχαίων ἀμφικτυόνων. οἴσω τὴν δυστυχίαν. τὴν δὲ χάριν οὐ φέρω [36]. καὶ ταχύ γε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καθεδεῖται μόνος. οἶδα ἐγὼ τὸν ἄνθρωπον. οὐκ ἀγαπήσει ταῖς ψήφοις φωκέων, οὐδ' ἀνέ-

ξεται

pora feruilia Olynthiaca (h. e. ciues Olynthi quondam, nunc feruituti damnatos) inter coenandum dilargiri soleret histrionibus, is mercedem suae crudelitatis, dignitatem fenatoris amphictyonici, abstulit.

[30] ἐκεῖθεν] Delphis puta, e concilio amphictyonico.

[31] δακρύσας] διάκρισε Morell. textum, et margo ἴσως διακρίσας.

[32] μὴ διδόναι] num μηδ' εἰδέναι. cuine scire quidem fas est, quid fit Pylaea. h. e. quem oportebat ab vsu et scientia rerum graecarum quam longissime remotum esse.

[33] ἐκλελοιπότων] ἐλλελ. Mor.

[34] μὴ κοινωνοὺς καλείτω] aut fic erat dandum, aut μὴ κοινωνοὺς καλείσθω. in passiuo. nam Morellus μὴ κοινωνὸς καλείτω dedit.

[35] ἔσω τῶν] ἐσώτων vno vocabulo Morell.

[36] τὴν δὲ χάριν οὐ φέρω.] at hoc non possum ferre, quod vos Philippo dignitatem illam velut donum aliquod vltro detulistis.

ξεται ψῆφον ἑτέραν ὁρᾷν ἰσχύουσαν. καὶ νῦν μὲν αὐτῷ συμπλέξσαν ναῦν, νῦν δ' ἀνθιςαμένην [37] εὑρήσει πρόφασιν κατὰ τῶν συνιόντων. εὑρήσει Φωκέας * ἑτέρους [38]. πάλιν ἀποκόψει μέλος. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ τὰ μάλιςα συνέξει καὶ Φρουρήσει καὶ διατηρήσει τοὺς ἔτι σωζομένους, ἀλλά τό γε ἐλευθέρως συνεῖναι, καὶ καθῆσθαι, καὶ λέγειν, καὶ ψηφίζεσθαι τοῖς ἄλλοις ἀπολείπεται [39], καὶ δεινὴ καταχήσει τὸ συνέδριον ἀνωμαλία, τοῦ μὲν τὸν τῆς τυραννίδος ἐφελκομένου τύφον, τῶν δὲ καταφερομένων εἰς ταπεινότερον χῆμα. μεςοῦ δὲ ὄντος * τοῦ πέριξ τόπου [40]. πολλῶν μὲν ἱππέων, πολλῶν δὲ ὁπλιτῶν, ξένων, κολάκων, μαγείρων. σκηνῆς χρυσοπάςου. τῆς ἄλλης θεραπείας. ἐκεῖ καὶ καλλίαν [41] τις ὄψεται τιμώμενον, τὸν ἐνθένδε ἐλαυνόμενον. ὃν ὁ τρόπος μὲν ἀθήνηθεν ἐξέβαλε, τῷ Φιλίππῳ δὲ συνήρμοσεν. ἐμοὶ μὲν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μὴ γένοιτο τὴν πυλαίαν, μὴ δελφοὺς ἰδεῖν, μὴ πύθια τοσαύτης μεταςάσεως * πάντα [42] κεκινηκυίας καὶ τοσούτου νεωτερισμοῦ πάντα ἄνω καὶ κάτω πεποιηκότος. σκοτεινὸν μὲν τὸ ἔαρ, ἀτερπὲς δὲ τὸ φθινόπωρον [43]. δακρύων δὲ γέμουσα ἡ πανήγυρις. ὑμεῖς δὲ εἰ δύναθε διὰ Φωκίδος ἐρήμης εἰς δελφοὺς ἰέναι [44], σιδηροῖ τινες ἂν εἴητε.

δεῖ

[37] post ἀνθιςαμένην videtur πόλιν deesse, aut δύναμιν, aut ςρατιάν.

[38] Φωκέας ἑτέρους. πάλιν ἀποκόψει μέλος.] sic distinxi et emendaui hunc locum, qui in Morell. sic legitur exaratus. Φωκέας. ἑτέρου πάλιν ἀποκόψει μένος. *inueniet Phocenses alios. membrum rursus aliquod amputabit.* μέλος e margine Morell. adsciui.

[39] ἀπολείπεται] imo vero ἀπολεῖται *peribit*, vel *nullum vsquam erit.* τοῖς ἄλλοις redit ad eos, qui extra factionem Philippi sunt, libertatis studiosi, tyrannidem exosi.

[40] ὄντος τοῦ πέριξ τόπου] ὄντος τοῦ περιόντος τοῦ πέριξ τόπου Morell. Recidi inutilia duo vocabula, secundum et tertium.

[41] καλλίαν] de Callia vid. p. 500. ed. Morell. v. 34. vbi inter stupratores marium numeratur.

[42] πάντα] ταῦτα Morell.

[43] ἔαρ — φθινόπωρον] nam vere et autumno Amphictyonici conueniebant.

δεῖ γὰρ ἀπὸ τῶν ὅρων εὐθὺς ἀρξαμένους μέχρι τοῦ νεῶ θρηνεῖν, οὐ τείχους ἑστηκότος, οὐκ οἰκίας μενούσης, οὐ κώμης[45] ἀνδρῶν ὁρωμένης, μόνων λελειμμένων. τίς πυλαγόρας αἱρήσεται βαδίζειν διὰ τοσούτων κακῶν παρὰ τὸν τούτων αὐτόχειρα; σὸν αἰσχίνη τὸ ἔργον. τῆς σῆς ψυχῆς ἡ διάνοια. τρυφῶν πορεύσῃ, γελῶν, κροτῶν. ὁρῶμεν ὅσον δύναται πρεσβευτοῦ πονηρία. μᾶλλον δὲ, τί ταῦτα λέγω; οὐκ * ἀποκτενεῖτε[46]; οὐ καταψηφιεῖσθε; φωνῆς δ' ἀνέξεσθε τῆς ὑπὲρ ὑμῶν οὐδαμοῦ φαινομένης; ἐν μὲν τῇ σκηνῇ μεγαλόφωνος, κἂν τοῖς καθαρμοῖς, καὶ τοῖς θιάσοις. ἐν οἷς δ' ἂν βοηθεῖν τῇ πόλει δεήσῃ, τῶν σκιῶν ἀφωνότερος. ταχύ γ' ἂν οὗτος τὸν κυναίγειρον ἢ τὸν κόδρον ἐμιμήσατο, καὶ τὸ σῶμα ὑπὲρ ὑμῶν ἐπέδωκεν, ἢ τοῦ θεοῦ χρήσαντος, ἢ μάχης ἐπειγούσης, ὃς ἀπ' ὀλίγων ῥημάτων οὐκ ἐπήμυνε τῇ πατρίδι, οὐδ' ἐλογίσατο πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἐμὲ μέν τοι τὸν ἀτρομήτου καὶ γλαυκοθέας, τὸν τὰ νεήλατα καὶ σῦκα τεθαυμακότα, τὸν ἀναιδῆ τριταγωνιστὴν, τὸν παμπόνηρον γραμματέα, ἐκόσμησε τῶν ἀθηναίων ὁ δῆμος πρεσβευτὴν, πυλαγόραν, σύμβουλον, τὰ κάλλιστα τῆς δημοκρατίας ἔδωκεν. ἀλλ' ὡς εἶδε φίλιππον καὶ χρυσὸν[47], ἐπελάθετο πάντων. τοῦτον οὖν ἀφήσετε; τίνος ὑμᾶς ἔχοντα προγόνων ἀρετῆς ἀναμνῆσαι; ποίων ἀναθημάτων; ποίων * τροπαίων[48]; ποίων * στρατηγιῶν[49]; ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρῶ, πλὴν εἰ ταῦτα ἄξιον αἰδεσθῆναι, τὰς πέδας τοῦ πατρὸς, καὶ * τὸν κλοιὸν[50] τῆς μητρὸς, καὶ τοὺς ἐμβάτας τούτου, καὶ τὰ ἀπὸ τῶν * θεατῶν[51] τραύματα, καὶ τὴν ἀναίδειαν κηρυβιῶνος, καὶ τὴν πορ-

44 εἶναι] hic videtur ἄτεγκτοι aut ἀδάκρυτοι aut ſimile quid deeſſe.

45 οὐ κώμης —] fort. οὐ κώμης ὁρωμένης, δένδρων δὲ μόνων λελειμμένων. vel οὐ κώμης ἀνδρῶν ὁρωμένης, γυναικῶν δὲ καὶ παιδίων μόνων λελειμμένων.

46 οὐκ ἀποκτενεῖτε] οὐκ ἀποκτενεῖταί τε Morell.

47 καὶ χρυσὸν] malim καὶ τὸν φιλίππου χρυσόν.

48 τροπαίων] τρόπων Morell.

49 στρατηγιῶν] στρατηγῶν Morell.

50 τὸν κλοιὸν] τῶν κλοιῶν Mor.

51 θεατῶν] θεάτρων Mor.

πορνείαν νικῶ. οὐκοῦν ὅτι μὲν κρυπτόμενοι μᾶλλον, ἢ δεικνύντες αὐτοὺς, τοῦτον ἂν ὠφελοῖεν [52]. περὶ δὲ τῶν πολιτευομένων ἐκεῖνο λέγω, παυσάσθωσαν τὴν μὲν πόλιν μικρὰν ποιοῦντες, τοὺς δὲ πολεμίους [53] μεγάλους, ὡς ἐν τῷ ταύτης μεγέθει μᾶλλον ἂν θεραπεύοιντο. καὶ μὴν κἀκείνους αὐτοὺς ἑωράκατε [54]. ὑμεῖς δὲ πυλαγοροῦντες ἐσιγήσατε, ἢ οὔ. ἢ γὰρ κακοὺς ὄντας εὑρήσετε καὶ τούτῳ προσομοίους, ἢ κατηγόρους αἰσχίνους [55], ὃς δελεάσας τὸν δῆμον λόγοις ἐν ἀρκαδίᾳ ῥηθεῖσιν, εὗρεν ὧν ἐβούλετο μείζω, πιστευθεὶς [56] ἀπέδοτο, καὶ [57] λέγων μὲν περὶ Φωκέων, μὴ λέγων δὲ νῦν μὲν ἐν πυλαίᾳ [58], πρότερον δὲ ἐν μακεδονίᾳ περὶ τῆς ἀμφιπόλεως. οὕτω πάλαι τοῦτον ἠπίστατο τῆς προδοσίας τὸν τρόπον. οὐ παύεσθε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοῖς ἐμπόροις τούτοις τὰ νεῦρα τῆς πόλεως ἐγχειρίζοντες. οὐ τοὺς μὲν, εἰ μὴ ἀποκτεῖναι βούλεσθε, ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἀποπέμψετε; καὶ τὸν πρότερον βίον, ἐπὶ κρέοντα καὶ τὸν οἰνόμαον, παρὰ τὸν θεόδωρον καὶ τὸν ἀριστόδημον. ἐπιστήσετε δὲ τοῖς ὑμετέροις [59] ἄνδρας τὸν περικλέα βλέποντας. δῆμος, ἔχων τὸν παιανιέα δημοσθένην, αἰσχίνην πυλαγόραν ἐκπέμπει τὸν κοθωκίδην. οὐκ ἂν * ἤνεγκαν [60] ἐκείνου τὸν θυμὸν, οὐδὲ τὴν γνώμην,

οὐδὲ

52 post ὠφελοῖεν deesse videtur ἐάσω.

53 πολεμίους] πολέμους Mor.

54 κἀκείνους αὐτοὺς ἑωράκατε] locum hunc non intelligo. quorsum enim pertinet κἀκείνους αὐτούς? et quem alloquitur?

55 αἰσχίνους] αἰσχίνου malim vt vsitatius.

56 πιστευθεὶς] videtur hic copula deesse, e. c. ἃ, aut ἅτε vel simile quid.

57 καὶ videtur delendum. eo, quod de Phocensibus ea dixit, quae ipsos grauarent.

58 νῦν μὲν ἐν πυλαίᾳ] non de Amphipoli, (nam ibi locus non erat hac de re commemorandi,) sed de eo, quod indignum sit, et nefas, Philippo communionem cum concilio amphictyonico sedemque in illo conventu dare.

59 τοῖς ὑμετέροις] scil. πράγμασιν. ἡμετέροις dedit Morell.

60 ἤνεγκαν] ἤνεγκα (in prima persona sing.) Morell. reliqua reliqui vt sunt, et sunt tolerabilia. ἤνεγκαν redit ad Thebanos, Thessalos, alios Philippo addi-

οὐδὲ τὸ ῥεῦμα τῶν λόγων. ἐνίκησεν ἂν θηβαίους. ἐκράτησε θετταλῶν. κατέπληξεν ἂν τοὺς ἄλλους. ἐξήλεγξεν ἂν τὴν τοῦ πύθωνος δόξαν. ἀλλὰ νῦν ὁρᾶτε τὸ συμβάν. πυλαγόρος[61] αἰσχίνης, καὶ φίλιππος ἀμφικτύων. βέλος δὲ οὐδὲν ἄπολλον[62] ἐξ οὐρανοῦ μιμούμενον τὰς τοῦ παρνασσοῦ κορυφὰς, αἳ τοῖς βαρβάροις ἄνωθεν καταθέουσαι προσέπεσον, καὶ τὸ ὄρος ἀντὶ στρατοπέδου πρὸς τοὺς ἐπιόντας ἤρκεσεν. ἀλλ᾽ εἰ καὶ μήπω ταῦτα, πολλὰ χρὴ τοιαῦτα προσδοκᾶν. μέγας ἦν καὶ ἰάσων ἐκεῖνος ὁ θετταλὸς, καὶ ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς ἐλπίσι, καὶ τῆς τῶν πυθίων * διαθέσεως[63] ὠρέγετο. ἀλλ᾽ ὅμως τὰ μὲν ἦν πλειόνων[64]. ὁ δὲ ἔκειτο, καὶ τοσοῦτον ἴσχυσαν ἄνδρες ἑπτά[65].

addictos. Olim aliquando conicieham οὐκ ἂν ἤνεγκαν ἐκεῖνοι θυμόν. cuius (non Aeschinis, sed Demosthenis nimirum) vim, iram, animos, illi facile non tulissent.

[61] πυλαγόρος] nondum liquet, probum hoc, an damnandum sit. ego equidem iam ad Aeschinem dixi, mihi formam in ας primae declinationis prae altera placere.

[62] ἄπολλον] significat Persas, scopulis, e Pareasso deiectis, prohibitos ad templum Delphicum accedere. nam Galli cum Brenno his Aeschinis et Demosthenis temporibus sunt posteriores. in ἄπολλον in vocatiuo subauditur ἀφῆκας, aut ἀφήσας. si autem ἀπόλλων in nominatiuo legitur, subauditur ἀφῆκεν. Sed oratio secum non satis cohaeret. videtur aliquid deesse. vniuerse, misere lacunis foedata est haec oratio, vt necesse sit, eam e vitiosissimo codice depromtam esse.

[63] διαθέσεως] διαδόσεως Morell. διαθέσεως. dispositionis, administrationis, gubernationis. v. Xenoph. p. 600.

[64] πλειόνων] quid sibi velit πλειόνων, non intelligo. num redit ad παρασκευαὶ καὶ ἐλπίδες? hae quidem erant et spes et apparatuum molimina, multis ciuitatibus in apparatu ludorum contendentibus. v. Xenophont. l. c.

[65] ἑπτὰ] fuit enim Iason a septem adolescentibus confossus.

LXV.

LXV.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑΝ ΑΥΤΟΝ ΑΠΟΣΚΩΨΑΝΤΑΣ.

Πάλαι τινὲς ἄνθρωποι σκαιοὶ μὲν, καὶ τοῦ μηδενὸς ἄξιοι, μεγάλων δὲ ἠξιωκότες αὑτοὺς, πολλαῖς κέχρηνται κατ᾽ ἐμοῦ καὶ τῶν ὡμιληκότων ἐμοὶ, ταῖς βλασφημίαις· τῶν μὲν ὡς οὐδὲν μεμαθήκασιν· ἐμοῦ δὲ, ὡς οὐκ ἐπισταμένου διδάσκειν· ἀλλ᾽ ἕως μὲν λάθρα τε καὶ ἐν σκότω καὶ δεδοικότες μὴ πύθωμαι, τοῦτο ἔδρων· ἱκανὴν παρ᾽ αὐτῶν ἔχειν οἰόμενος δίκην τὸ σὺν φόβω ταῦτα ἀδικεῖν, ἐσίγων. ἐπεὶ δὲ πρὸς τοῦθ᾽ ἥκουσιν ἀσελγείας, ἀπὸ τοῦ πλουτεῖν κακῶς, ὥστ᾽ ἤδη καὶ φανερῶς λοιδορεῖν πολλῶν παρόντων ἐπ᾽ ἀγορᾶς, πειράσομαι βοηθεῖν ἐμαυτῷ, καὶ δεικνύειν αὐτοῖς τε ἐκείνοις, καὶ τοῖς ὑπ᾽ αὐτῶν ἠπατημένοις· εἴ τις ἄρα ἐστὶ παρ᾽ ἡμῖν ἐμπειρία λόγων· ἀγανακτῶν δὲ πρὸς τουτουσὶ τοὺς τὰ μὲν αὑτῶν ἀγνοοῦντας κακά. τὰς δὲ τῶν ἄλλων ψυχὰς ἐξετάζοντας ῥαδίως, ἐπὶ τούτῳ[1] μάλιστ᾽ ἂν ἀγανακτεῖν φαίην, ὅτι με πάλιν εἰς εὐφημίαν[2] ἐμαυτοῦ καθιστᾶσι, καὶ πρᾶγμα ὃ φεύγων διατελῶ· πράττειν ἐπαναγκάζουσι[3]· λέγειν τέ τι τῶν παρ᾽ ἐμοῦ χρηστῶν εἰς ἑτέρους γεγενημένων. ἀλλ᾽ εἰ μὲν οἷόν τε ἦν, τούτων ἀπεχόμενόν με τῶν λόγων ἀνελεῖν τὰς αἰτίας, ᾔδικουν ἂν τὴν διὰ τῶν ἐπαίνων πορευόμενος.

[1] τούτῳ] sic ♀ τούτων Mor.
[2] γρ. μεγάλη εἰς δυσφημίαν m. Mor.
[3] ἀπαναγκ. Bav.

νος. ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ τὰ βελτίω περὶ ἐμοῦ λεχθῆναι, τὸ μηδὲν ἐκείνους ἀληθὲς εἰρηκέναι δείκνυται, συγγνοίητ' ἂν εἰκότως, τῷ μὴ δυναμένῳ προδοῦναι τὸν ἔλεγχον. καὶ γὰρ ἄτοπον μᾶλλον δεῖσαι τὸν λέγοντα τὴν τῶν ἐπαίνων [4] ἀλήθειαν, ἢ τὰς διαβολὰς, ἃς πολὺν ἤδη χρόνον τινὲς καθ' ἡμῶν πεποίηνται. τινὲς δὴ καὶ καθήμενοι καὶ περιϊόντες λέγουσιν, ὡς ἐγὼ, λόγους μὲν ποιεῖν ἀγαθός τε εἴην [5], καὶ τῶν πολλῶν ἀμείνων, διδάσκαλος δὲ οὐ παραπλήσιος. εἶτ' εὐθὺς ἐρωτῶσι. τίς γὰρ ἐν δίκαις τῶν τούτῳ συγγενομένων ἐξέλαμψε; τίς δὲ ἐν τάξει τῶν πολιτευομένων; τίς δ' ἀπὸ θρόνου τοῦ τῶν διδασκαλείων; τίς δ' ἀπὸ τοῦ τῶν ἀρχόντων; καὶ φθάσαντες τοὺς ἐρωτωμένους, αὐτοῖς [6] χαρίζονται τὴν ἀπόκρισιν, ὡς οὐδείς. ἐγὼ δὲ, ὅτι μὲν εἰσί τινες τῶν ἐμοὶ πεπλησιακότων, οἳ δόξαν ἐπὶ τῷ λέγειν εἰλήφασι, μικρὸν ὕστερον ἐπιδείξω. θῶμεν δὲ νῦν εἶναι ἀληθὲς τὸ τούτων, οὐδείς. τί οὖν; εὐθὺς ἐμὴν εἶναι δεῖ κατηγορίαν τὴν ἑτέρων ἀπορίαν; διὰ τί; εἰ μὲν γὰρ ἢ μηδὲν αὐτὸς ἐπίσαμαι, ὡς [7] τὸν διδάξοντα προσῆκεν, ἢ φθόνῳ κρύπτω παρ' ἐμαυτῷ τὴν τέχνην, ἢ ῥαθυμία τις βλάπτει τὴν διδασκαλίαν, καὶ μικρὰ τοῖς νέοις ἀντὶ πλειόνων δίδοται, ἢ διδόντος γε [8] ὁπόσα δεῖ, τῶν δὲ οὐ βουλομένων δέχεσθαι· τοὺς ἀργοὺς ἔχοντας οὐκ ἐμεμψάμην· λεγέτω τίς με κακῶς, ἐγκαλείτω, ψεγέτω, μᾶλλον δὲ γραφὴν ἐπενεγκὼν [9] ἀγωνιζέσθω, καὶ λαμβανέτω δίκην πολλῶν πόλεων ἠπατημένων ὑπ' ἐμοῦ, καὶ τὰ μέγιστα διὰ τῶν νέων ἠδικημένων. εἰ δ' εἰσί τινες ἐν ἡμῖν λόγοι, καὶ πᾶν ὅσον ἐπίσαμαι δίδωμι,

[4] τὴν τῶν ἐπαίνων] ſic ♀ et Bav. τὴν deeſt Mor.

[5] ἂν ῃ Bav.

[6] nil refert, αὐτοῖς legas, an αὑτοῖς, illis (quos interrogarunt) largiuntur (hoc eſt vltro dant, oggerunt, ſubiiciunt) reſponſionem, an ſibimetipſi reſpondendi veniam indulgent.

[7] ὡς] l. ὧν. id eſt τούτων, ἃ ἐπίσασθαι.

[8] γε] leg. μέν. notabile διδόντος h. l. pro διδοὺς, cohaeret enim cum οὐκ ἐμεμψάμην.

[9] ἐπενεγκ.] ſic ♀ et Bav. ὑπεν. Mor.

μι, καὶ πάνθ᾽ ὅσ᾽ ἄπεστι [10]. καὶ κατὰ τῶν ὑπτίων, τῶν μὲν πληγαὶ, τῶν δὲ ῥήματα σκύτους πικρότερα. πόσῳ δικαιότερον καὶ ἀνθρωπινώτερον, ἀλλαχοῦ ζητεῖν τὴν τοῦ πράγματος αἰτίαν, ἢ τὸν οὐδὲν ἀδικοῦντα συκοφαντεῖν; ἐπεὶ δὲ ὑμεῖς ἐν μέσῳ κείμενον τὸ τούτων αἴτιον ἰδεῖν οὐ βούλεσθε, νῦν ὄψεσθε, δεικνῦντος ἐμοῦ. μεγάλη τῶν καιρῶν ἐφ᾽ ἑκάστου τῶν πραγμάτων ἡ ῥοπή· καὶ μετὰ μὲν τούτων καὶ ταχὺ καὶ καλῶς ἅπαντα γένοιτ᾽ ἄν· εἰ δὲ ἀντικρούσαιεν, μάταιος τοῖς ἐπιχειροῦσιν ἡ σπουδή. τί γὰρ ἢ πλέουσιν ἀγαθὸν ἐναντιουμένων πνευμάτων; ἢ σπείρουσι γῆν νοσούντων ἀέρων; καὶ στρατηγῷ γενναῖος ὁ καιρὸς σύμμαχος, καὶ ἰατρῷ, καὶ πρεσβευτῇ, καὶ πᾶσιν ἁπλῶς ἔργοις τε, καὶ ἐπιτηδεύμασι; καιρὸς δὲ, οἷος οὔπω πρότερον, φησὶν ὁ Θουκυδίδης, κινῶν ἐπὶ τὴν ἀττικὴν λακαιδαιμονίους. ἐγὼ δὲ εἰς ἀκαιρίαν τινὰ δεινὴν ἀνέβην [11], ὠθούσης ἀνάγκης· ἣν οὖν [12] καιρὸς λέγειν· τίνα δὴ λέγεις ἀκαιρίαν; ἐρήσεταί τις. κωνστάντιον καὶ τὴν ἐκείνου βασιλείαν, ὃς παρὰ τοῦ πατρὸς σπινθῆρα κακῶν [13] δεξάμενος, εἰς φλόγα πολλὴν τὸ πρᾶγμα προήγαγεν. ὁ μὲν [14] γὰρ ἐγύμνωσε τοῦ πλούτου τοὺς θεοὺς· ὁ δὲ καὶ [15] κατέσκαψε τοὺς ναοὺς, καὶ πάντα ἱερὸν ἐξαλείψας νόμον, ἔδωκεν αὐτὸν, οἷς ἴσμεν. ἐκ τῶν ὧν δεῖ [16]

τὴν

[10] f. καὶ πάντοσε πέταμαι. quoquo volo, h. e. oculos quaquaverſum circumfero, et vbique adſum, vbi video diſcipulos ſegnes aut maleferiatos, et perperam agentes. aut καὶ πάνθ᾽ (id eſt πάντα) ὅσα παρεσκεύασαι κατὰ τῶν ὑπτίων. et omnia, quae comparata ſunt in ſegnes et ſupinos (ſcil. praeſidia correctionis) in hos verbera, in alios conuitia et probra ſcutica acerbiora, ſubaudi πάρεστι, vel ἐνεργά ἐστι vſu veniunt, a me vſurpantur. in marg. Bav. eſt παρίεσι et in marg. Mor. ἴσ. ἔνεστι.

[11] ἐνέβην. v. dicta ad Polybium p. 206, 13.

[12] οὖν] ſic Bav. οὐ νῦν Mor.

[13] ſignificat defectionem a ſacris paganis, et tranſitum ad Chriſtiana.

[14] ὁ μὲν] Conſtantinus. ὁ δὲ] Conſtantius.

[15] καὶ] add. Bav. deeſt Mor.

[16] ἐκ τῶν ὧν δεῖ] videtur ex his effici debere ἐκτείνων δὲ extendens autem τὴν θεῶν ἀπὸ τῶν ἱερῶν deorum contemtum a tem-

τὴν ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἐπὶ τοὺς λόγους ἀτιμίαν, εἰκότως. οἰκεῖα γάρ, οἶμαι, καὶ συγγενῆ ταῦτα ἀμφότερα, ἱερὰ καὶ λόγοι, καὶ φιλοσόφοις μὲν καὶ σοφισταῖς, καὶ ὅσοι τῆς πρὸς τὸν ἑρμῆν τε καὶ μούσας τελετῆς· καὶ εἰς τὸ βασίλειον [17], καὶ οὐδένα πώποτε τούτων οὐκ ἐκάλεσεν, οὐκ οἶδεν [18], οὐκ ἐπῄνεσεν, οὐκ εἶπέ τι πρὸς αὐτοὺς, οὐκ ἤκουσε φθεγξαμένων· ἠγάπα δὲ, καὶ περὶ αὐτὸν εἶχε, καὶ συμβούλους, καὶ διδασκάλους ἐποιεῖτο βαρβάρους ἀνθρώπους, ὀλέθρους τινὰς εὐνούχους, οἷς ἀφεστήκει [19] τῶν τῆς βασιλείας ἔργων· αὐτὸς δὲ τοὔνομα παρεῖχε· καὶ ἡ μὲν ἐσθὴς ἐκείνου, ἡ δὲ ἐξουσία τούτων· οἱ δὲ τὴν μὲν τῶν λόγων παίδευσιν ἤλαυνον, πάντα τρόπον μικροὺς ποιοῦντες τοὺς ἐκείνης μετειληφότας· ἀλλήλοις διακελευόμενοι σκοπεῖν, ὅπως μηδεὶς σοφὸς λάθοι φίλος ἐκείνῳ γενόμενος· εἰσῆγον δὲ τοῖς θεοῖς ἐχθροὺς [20], τοὺς περὶ τοὺς τάφους [21], ὧν τὸ σεμνὸν, διατῦραι τὸν ἥλιον, καὶ τὸν δία, καὶ τοὺς σὺν ἐκείνῳ ἄρχοντας· καὶ πάλιν ἀπῆγον [22] εἰς τάξιν [23] τοὺς ὑπογραφέας, οἳ τῶν ἑαυτῶν οἰκετῶν οὐδὲν ἦσαν ἀμείνους, οὔτε τὰς ψυχὰς, οὔτε τὰς χεῖρας· εἰσὶ δὲ οἱ καὶ χεῖρους, οἱ μὲν θάτερον, οἱ δὲ καὶ ἀμφότερα· καὶ ἡ μεταβολὴ μάλα ὀξεῖα· ὁ τοῦ μαγείρου παῖς, ὁ τοῦ γναφέως, ὁ περιτρέχων ἐν στενωποῖς· ὁ τρυφὴν ἡγούμενος, τὸ μὴ πεινῆσαι, οὗτος ἐξαίφνης ἐφ᾽ ἵππου λαμπροῦ λαμπρὸς, καὶ ὀφρὺς ἠρμένη, καὶ πλῆθος ἀπολούθων, οἰκία μεγάλη, γῆ πολλὴ, κόλακες, συμπόσια, χρυσός· καὶ

εἰ

a templis ad literas; et id recte quidem atque consentanee —

[17] f. τελετῆς, ἔκλεισε τὴν πάροδον εἰς τὸ βασίλειον.

[18] ᾖδεν] Bav.

[19] ἀφεστήκει] recte dat Bav. et margo. quibus concesserat de muniis imperii, seu quibus munia imperii transmiserat. v. Valef. ad Amm. p. 192. ἔφασ. Mor.

[20] δὲ τοὺς ἐχθροὺς τοὺς θεοῖς ἐχθροὺς, Bav.

[21] τοὺς τάφους] ita per contemtum et opprobrii ... ap- pellat ecclesias Ch... ...tianas. quo de vsu h. v. ...alesius ad Ammian. ...326. egit, vbi etiam h...c locum attingit.

[22] ἴσ. ἀνῆγον m. Mor.

εἴ τις ἄρα καὶ ῥητόρων ἀρχῆς μετέλαβέ τινος, τούτων διδόντων, μισθὸν κολακείας ἔλαβεν· οἷς, εἴπερ ἐσωφρόνουν, βέλτιον ἦν γενέσθαι ἔτι ταπεινοτέρους, ἢ δι' ἐκείνων ἀρθῆναι. οἱ δὲ κατάπτυστοι καὶ μεθύοντες εὐνοῦχοι, πρὸς τοσοῦτον ἧκον ἀσελγείας· καὶ οὕτως ἐξύβρισαν, ὥστε τοὺς ὑπογραφέας ἄγοντες εἰς τὸν τῶν ὑπάρχων ἐγκαθίζουσι θρόνον. καὶ ὁ καλὸς κωνστάντιος ἔχαιρεν, ὡς δὴ καλῶς εὑρὼν τὸν μόνον στάσαντα τὰ πράγματα· τοῦτ' οὖν ὁρῶντας τοὺς ἐν τοῖς διδασκαλείοις νέους, οὐκ οἴει πρὸς αὐτοὺς εἰρηκέναι πολλάκις; τί δέ μοι κέρδος τῶν μυρίων τουτωνὶ πόνων, μεθ' ὧν ἀνάγκη διὰ πολλῶν μὲν ποιητῶν [24] ἀφικέσθαι· πολλῶν δὲ ῥητόρων καὶ παντοδαπῶν ἑτέρων συγγραμμάτων· εἰ τέλος ἔσται τῶν ἱδρώτων, αὐτὸν μὲν ἄτιμον περιφοιτᾶν· ἕτερον δὲ εὐδαιμονεῖν; καὶ τί λέγω τοὺς νέους; οἱ τούτων πατέρες ἀπὸ τοιούτων λογισμῶν, ἄνδρες ἐν λόγοις πεπονηκότες, μίξαντες ταῦτα [25] ἐκείνοις, τοὺς αὐτῶν υἱεῖς ἔτρεφον· αἰσχυνόμενοι μὲν τὸ κάλλος τῶν λόγων· ὁρῶντες δὲ τὴν ἐν θατέρῳ ῥώμην· οὗτοί τε οὖν εἰς ἐκεῖνα διὰ τούτων ἐζημιοῦντο, καὶ τοὺς ἄλλους εἰς ἀθυμίαν ἦγον· ὡς οὐκ ἀποχρώντων εἰς εὐδαιμονίαν τῶν λόγων. ἴδοι δ' ἄν τις ἀκριβέστερον τὴν ἀπὸ τοῦ καιροῦ λύμην· εἰ σκέψαιτο τοὺς ἀθήνηθεν στρατιώτας [26]. μετὰ γὰρ τὸν τρίβωνα [27], καὶ τὸ λύκειον, καὶ λόγους, καὶ προλόγους, καὶ νὴ δία γε ἀριστοτέλην [28], ἀναζυγεὶς καὶ ζωστὴρ ὁ τῶν διακό-

[23] εἰς τάξιν] in ordinem, amplissimum puta, seu Senatum Romanum et CPtanum.

[24] ποιητῶν] sic ☿ et Bav. τοιούτων Mor.

[25] ταῦτα] latina, aut etiam ius Ro[illegible]num, quod per contemtum at[illegible] scribarum vel commentariensi[illegible] appellat. ἐκείνοις] graecis literis, et seueris eloquentiae studiis.

[26] designat adolescentes, qui, post finita Athenis literarum studia, CPlin proficiscebantur, et ibi donis et gratia perficiebant, vt palatinae militiae cingulo ornarentur.

[27] τρίβων seu pallium philosophicum erat insigne hominum, qui literarum studiis sese dedidissent.

[28] ergone iam ea aetate Aristoteles tanta florebat auctoritate, vt in scholis traderetur eius

διακόνων [29] ταῖς βασιλέως ἐπιστολαῖς, ἃς ἐκ βασιλέων [30] ἀνάγκη φέρεσθαι πανταχοῖ τῆς γῆς. τοῦτο δὴ τὸ κακὸν τὸ καὶ τῶν ἀθηναίων ἀψάμενον, σφοδρότερον ἥπτετο τῶν ἐμοὶ συνόντων [31], καὶ μειζόνως ἔβλαπτε. διότι οὐκ ἴσον ἦν οὐδὲ παραπλήσιον ἐν αἰγύπτῳ τε καὶ παλαιστίνῃ, καὶ ἀθήνησι παιδεύειν, καὶ οὔπερ [32] ἐγώ· ποῦ γὰρ ἴσον ἀκούειν τὴν τῶν ὑπογραφέων εὐτυχίαν, καὶ παρόντας ὁρᾶν; καὶ διηγουμένων ἀκροᾶσθαι τὰς λαμπρὰς [33] εἰσόδους καὶ ἐξόδους· τὰς μὲν ἕωθεν, τὰς δὲ δείλης, καὶ αὐτοὺς εἶναι τῶν διηγεῖσθαι δυναμένων; οὐκοῦν τὸ μὲν [34] ἐκείνων ἦν τῶν διεστηκότων, ὃ τὴν βλάβην εἶχεν ἐλάττω; τὸ δὲ [35] ἐν ταῖς τρισὶ πόλεσιν ὁμοίως, τῇ κωνσαντίνου, τῇ νικομήδους, τῇ ἀντιόχου [36]· τοῦτο δὴ μέγιστον ἠναντίωταί μοι, καὶ τὰς ὁρμὰς τῶν νέων ἀπήμβλυνε, τὸ μὴ κεῖσθαι τῶν πόνων ἆθλα πείθοντα φέρειν τὴν ταλαιπωρίαν· τὸ λέγειν, ποῦ πλάτων [37]; ἦ-

eius! philoſophia? Eſt quidem ſententia vulgaris, eius philoſophiam nonniſi ſaeculo XIV. circiter coepiſſe inclareſcere. *ibid.* braccae et cingulum erant inſigne militiae.

[29] τῶν διακόνων h. l. accipi debet pro διακονούντων.

[30] ἐκ βασιλέων ſi dictum eſt pro παρὰ τῶν βασιλέων, paulo eſt durius. videtur potius leg. eſſe ἐκ τῶν βασιλείων, e comitatu, ſeu palatio principis.

[31] συνόντων] ſic dedi. συνιόντων Mor.

[32] οὔπερ] deſignat CPlin, Nicomediam et Antiochiam, quas cum ludis literariis in Aegypto, et Palaeſtina et Athenis comparat.

[33] λαμπρὰς] ſic ♀ et Bav. λαμπρῶς Mor.

[34] τὸ μὲν] ſcil. ἀκροᾶσθαι διηγουμένων.

[35] τὸ δὲ] ſcil. τὸ αὐτοὺς εἶναι τῶν διηγουμένων. quos hic appellat τοὺς διεστηκότας, ſunt homines prouinciales procul ab vrbe regia degentes, adeoque ignari morum curiae, et minus a malis curiae afflati.

[36] ἴσ. ἐκ βάν· m. Mor.

[37] et hoc, quod neceſſe nunc habent magiſtri diſcipulos interrogare: vbinam eſt Plato? (h. e. magiſtri eo ſe redactos vident, vt neceſſe habeant, tironum ſuorum deſidiam in verſandis vetuſtis graecis auctoribus increpare, qui vix tenent, vbi Plato, vbi Homerus, vbi Demoſthenes in ſuis forulis iaceat, puluere obſitus.) atqui teneremus ſententias Platonis, et omnem eius ſapientiam mente concluſam haberemus, ſi

ᾔδειμεν [38] δ' [39] ἂν ὅ φησι, καὶ μὴ λέγοντος. ἀσκεῖται δὲ [40] τὸ ἀεὶ τιμώμενον, ἀμελεῖται δὲ τὸ ἀτιμαζόμενον. εἰ μὲν τοίνυν τῶν τετιμημένων ἦν ὑπὸ κωνσταντίου [41] τὸ χρῆμα τῶν λόγων, καιρῷ καλῷ κακῶς ὁ διδάσκαλος κέχρηται [42]. εἰ δ' οὐδεὶς ἐκείνῳ τῶν σοφωτέρων [43] φίλος, οὐδ' οἱ λέγοντες· ἀλλ' οἱ λέγοντος [44] ἑτέρου γράφειν ὀξεῖς, τῶν μεγίστων ἐτύγχανον· τί θαυμαστὸν, εἰ νάρκη τις πρὸς τοὺς λόγους κατεῖχε τοὺς νέους; τοῦτο δὴ τὸ κακὸν, καὶ ταύτην τὴν νεφέλην λύει μὲν ὁ ἰουλιανὸς ὁ βασιλεὺς, ὁ φέρων ὁμοῦ ταῖν χεροῖν ὅπλα καὶ βιβλία, καὶ ταῖς πολλαῖς καμήλοις φορτία ταῦτα ἀναθεὶς, οὐκ οἶνον καὶ μῦρον, καὶ στρώματα μαλακὰ, καὶ ἃ τῷ προτέρῳ πλεῖστα εἵπετο, καὶ ἦν ὁ πόνος τοῖς νέοις τῆς ῥαθυμίας ἡδίων· ὥσπερ τοῖς ἀχαιοῖς ὁ πόλεμος τοῦ πλοῦ μετὰ τὴν ὁρμὴν, ἣν ἐδέξαντο παρὰ τῆς ἀθηνᾶς· ἀλλὰ ταύτην δὴ τὴν ἐπανόρθωσιν βραχεῖαν ἐποίησεν ἄδικος ἐν περσίδι σίδηρος, ὃ ἐκεῖνον μὲν ἀπέκτεινε· τοὺς νέους δὲ πάλιν ἀνεχαίτισεν. εἰ δὲ μὴ πονηρὸς δαίμων ἐφθόνησε ταῖς πόλεσι, τοῖς πᾶσιν ἂν ἐπιδόντα τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, κατὰ τοὺς λόγους μάλιστ' ἂν εἶχε τὴν ὑπερβολήν· ἐκοῦν τοῦ μὲν [45] ἐν μακρᾷ βασιλείᾳ τοῖς λόγοις πεπο-

si alia essent tempora, et id fieret, quod oportebat, etiamsi magister nullus eiusmodi interrogationibus velut stimulis quibusdam nos excitarent, haec mihi videtur loci obscurioris sententia esse.

[38] ᾔδειμεν] sic dedi. ᾔδει μὲν Mor.

[39] δ'] ἴσ. γ' Mor. in m.

[40] f. ἀσκεῖται γὰρ τὸ — γρ. δὴ m. Mor.

[41] κωνσταντίου] sic dedi. deplorat enim infelicitatem temporum Constantii, non Constantini. κωνσταντίνου Mor.

[42] ὁ διδάσκαλος κέχρηται] id est, patior me dici, qui literarum sum professus magister, male vsum esse oportunissimo iis tradendis tempore.

[43] γρ. ἀμφοτέρων] m. Mor.

[44] λέγοντος] sic ♀ et Bav. non oratores ipsi, sed oratorum notarii, verba ex ore dicentis rapiditate calami et compendiis verborum excipere docti.

[45] τοῦ μὲν] Constantium designat.

πεπολεμηκότος, τοῦ δὲ [46] τιμῶντος ῥητορικὴν, ἅμα τε φανέντος καὶ μεταστάντος, ὄκνος τις ἐνέπεσε τοῖς νέοις· τούτου δὲ ὄντος τηλικούτου, κἀγώ τινος αἴτιος βλάβης ὁμολογῶ γεγενῆσθαι. τὸ γὰρ αὐτὸ χρηστότητος μὲν δόξαν ἐμοὶ, ῥαθυμίαν δὲ τοῖς φοιτῶσιν ἡμῖν ἤνεγκέ σε [47]. τί τοῦτο; τὸ κύριον ἕκαστον εἶναι τῶν προσιόντων, δοῦναί τε μισθὸν, καὶ μή· γλυκὺ γάρ τι καὶ τοῖς δοῦναι δυναμένοις, ἐφάνη τὸ μὴ δοῦναι· καὶ τὴν τῶν ἀπορούντων ἀνάγκην, ἡ τῶν εὐπόρων ἐμιμήσατο γνώμη· μᾶλλον δὲ τῶν εὐπόρων οἱ μὲν ἤνεγκαν, οἱ δὲ οὔ· πλείονος δὲ [48] τοῦ μὴ διδόντος γινομένου, καὶ κατ' αὐτό γε τοῦτο ῥαθυμοτέρου. (τὸ γὰρ ἐξεῖναι προῖκα λαβεῖν, οὐδὲ προθύμως ἐπαναγκάζει λαμβάνειν· ὧν γάρ τις οὐ τίθησι τιμὴν, ταῦτα οὐκ ἀλγεῖ μὴ κτώμενος·) τοῦ δὴ πλείονος, ὅπερ ἔφην, κακῶς διακειμένου, συνεπεσπάσθη καὶ τὸ τὸν μισθὸν τελοῦν· καὶ μᾶλλον οὗτοι [49] πρὸς τὸ ῥαθυμεῖν ὑπ' ἐκείνων καθειλκύσθησαν, ἢ παρ' αὐτῶν [50] ἐκεῖνοι βελτίους ἐγένοντο· ῥᾷον γὰρ, οἶμαι, καὶ ἥδιον τὸ μηδὲν ποιεῖν, τοῦ πονεῖν [51]· ὥστε καὶ τούτοις λεπτὸν ἐγίγνετο τοῦ διδόναι τὸ κέρδος. ἐγένετό τις καὶ τρίτος τοῦ πράγματος ὄλεθρος· καὶ ἔστω μὲν καλὸν, καὶ ἐπαινείσθω τοῦτο τὸ ἐμπόδισμα, εἰ δοκεῖ· κώλυμα δὲ ἦν ὅμως μέγιστον τῇ τῶν λόγων ἰσχυῒ. τὸν μὲν γὰρ ἄλλον ἅπαντα χρόνον, τοὺς μὲν [52] ἀπὸ τῶν ἐργαστηρίων νέους, οἷς ἡ φροντὶς ὑπὲρ τῆς ἀναγκαίας τροφῆς, ἦν ἰδεῖν εἰς Φοινίκην ἐπὶ τὸ τοὺς [53] νόμους λαβεῖν ἰόντας· οἱ δὲ ἐξ εὐδαιμόνων οἰκιῶν, οἷς γένος ἐπιφανὲς, καὶ χρήματα, καὶ πατέρες λελειτουργηκοτες,

[46] τοῦ δὲ] Iulianum.
[47] ſic Bav. σε deeſt Mor.
[48] δὴ] Bav.
[49] οὗτοι] qui alias mercedem ſoluere con ueuerant. ὑπ' ἐκείνων] ſic ♀ et Bav. ab illis, qui, tametſi per fortunas dependere poterant, tamen prae inſolentia et inhumanitate recuſabant. ὑπ' ἐκ Mor.

[50] ἢ παρὰ τούτων. quam ab his, mercedem afferentibus, ἐκεῖνοι, illi denegantes et defraudantes.
[51] τοῦ πονεῖν] ſic recte Bav. et m. Mor. τὸ Mor.
[52] τοὺς μὲν] ſic recte m. Mor. τὰ μ. Mor.
[53] ἐπὶ τὸ τοὺς νόμους] — ſic dedi, τὸ deeſt Mor. τῷ m. Bav.

κότες, ἔμενον ἐν τοῖς ἡμετέροις, καὶ ἐδόκει τὸ μὲν τοὺς νόμους μανθάνειν, τῆς χείρονος τύχης· τὸ δὲ μηδὲν προσδεῖσθαι τούτων, τῆς ἀμείνονος εἶναι σημεῖον· ἀλλὰ νῦν πολὺς πολλῶν ὁ δρόμος ἐπ᾽ ἐκεῖνο, καὶ νεανίσκοι λέγειν εἰδότες, καὶ κινεῖν ἀκροατὴν ἔχοντες, εἰς Βηρυτὸν θέουσιν, ὡς ἂν προσληψόμενοί τι· λελήθασι δὲ σφᾶς αὐτοὺς, ἀντὶ τοῦ προσλαβεῖν ἀντιλαμβάνοντες [54]. οὐ γὰρ τὸ μὲν σώζεται τοῖς ἔχουσι, τὸ δὲ ἐπεισέρχεται· ἀλλὰ [55] τὸ ἴσως εἰσέρχεται· οὐ γὰρ οἷόν τε τὴν διάνοιαν ἀρκεῖν ὁμοῦ, πρός τε τὴν τούτων κτῆσιν, πρός τε τὴν τούτων φυλακὴν [55]· ἀλλ᾽ ὁ τούτῳ [57] προσέχων, ἐκεῖνο διαφῆκεν· ὥστ᾽ ἀμείνους ἂν ἦσαν πάντα τοῖς νόμοις διδόντες τὸν χρόνον, ἢ τούτου τὸ πλέον ἀναλίσκοντες μάτην. εἰ μὲν οὖν, ὡς χρησιμώτερον πρᾶγμα τοὺς νόμους διώκοντες, τοῦτο ποιοῦσιν, οὐδὲν οἶμαι δεῖν ἐξετάζειν· οὐ γὰρ διαδικασίαν τήμερόν ἐστι τοῖς νόμοις πρὸς τοὺς λόγους λαβεῖν· ἐκεῖνο δ᾽ ἀρκεῖ μοι δεῖξαι, ὅτι τοὺς ἐκτεθέντας [58] λόγους ὑπὲρ τῶν πρότερον διατριβῶν, ἀνάγκη τοῖς ἀπὸ τῶν δευτέρων ἐκκρούεσθαι· καὶ τὸ μὲν κρατεῖν, τὸ δὲ ἠφανίσθαι, τοῖς μὲν ὅλως, τοῖς δὲ οὐ μικρῷ μέρει. πρὸς τοίνυν τοῖς εἰρημένοις τοσούτοις οὖσιν, ἔστι μὲν [59] καὶ ἕτερον, ὃ παρήσω, μή τῳ δόξαιμι φθονεῖν· ἐπ᾽ ἐκεῖνο δὲ εἶμι τὸ κεφάλαιον τῶν βλαβερῶν. οὐ γὰρ ἔτι τοῖς παισὶν οἱ πατέρες ἀπειλοῦσιν, οὐδὲ εἴργουσι τῆς τραπέζης ἀμελοῦντας· οὐδὲ λουτρῶν

οὐδὲ

[54] ſe, quod ſperent et ſectentur, id non conſequi, ſed aliud, quod nolint. Quas literarias opes augere ſperant, nous quadam acceſſione, eas minuunt, permutatione literarum illa, quam faciunt. Latinas cum acquirunt literas, quas neſciunt, tum graecas, quas tenent, amittunt.

[55] f. ἀλλὰ τὸ μὲν ἴσως εἰσέρχεται, τὸ δὲ ἀπέρχεται. alterum (latina literatura) influit, ſi modo influit, alterum (graeca) effluit.

[56] f. τὴν ἐκείνων φυλακήν.

[57] τούτοις et ἐκεῖνα.

[58] ἐκτεθέντας] ſic Bav. et m. Mor. ἐκεθεντ. Mor. f. ἐντεθέντας λόγους ὑπὸ τῶν προτέρων διατριβῶν.

[59] ἐστὶ μὲν] ſic dedi. νῦν Bav. οὖν Mor. et m. ἴσ. ὅμως.

οὐδὲ τούτους [60] μὲν κολάζουσιν, ὡς ἑτέρῳ καταλείψουσι τὸν κλῆρον· ἀλλ᾽ ἐπαινεῖν μὲν οὐκ ἔχουσι, ψέγειν δὲ οὐ τολμῶσι· καὶ δεδώκασι [61] μὲν τὴν αὐτῶν τάξιν ἐκείνοις, τὴν δὲ ἐκείνων αὐτοῖς· ὥστε οἱ μὲν [62] ὀργίλον βλέπουσιν, οἱ δὲ [63] ὑποπτήσσουσι. νέοι δὲ ταύτην παραλαβόντες τὴν ἐξουσίαν, καθεύδουσι, ξέγχουσι [64], μεθύουσι, κωμάζουσι· τοῖς δὲ διδασκάλοις ἐνδείκνυνται [65] τοῦθ᾽, ὡς ἢν μὴ πάντα ἀνέχωνται, παρ᾽ ἑτέρους ἥξουσιν. ὁ πατὴρ δὲ οὐκ ἐπιχήσει· οἱ δὲ ἄθλιοι πατέρες, τὸ τῆς ἀνδρομάχης, καὶ συνερῶσι τοῖς υἱέσι [66]· καὶ τίς ἤδη τὸν παῖδα ὁρμῶντα ἐπὶ μίξεις παρανόμους ἐπῄνεσε, καὶ πληγῶν καὶ ταραχῆς ἐμπλήσαντα τὸ διδασκαλεῖον ἐθαύμασε; καὶ ἐφ᾽ οἷς προσῆκεν ἀποπνίγειν, ταῦτα ἔφησεν αὐτῷ κράτος ἐν ἀνδράσι παρέξει· ταῦτα ἐχρῆν ὁρᾷν τοὺς ἐπιτιμῶντας; ταῦτα λογίζεσθαι, ταῦτα αἰτιᾶσθαι, τοῦ μὴ πρὸς ἄκρον λόγων ἀφικνεῖσθαι τοὺς νέους· οὐ μὰ δία τὰς μὲν οὔσας αἰτίας ὑπερπηδᾷν, τὰς δὲ οὐκ οὔσας πλάττειν, καὶ τὰ ἀληθῆ μὲν ἐᾷν, τὰ ψευδῆ δὲ τραγῳδεῖν· καὶ διχῇ τὸ δίκαιον ἐκβαίνειν, οἷς τε σιγῶσιν, οἷς τε λέγουσι. τοσαῦτα μὲν σὺν [67] ἡμῖν, καὶ πλείω τούτων, παρείλετο τὴν βλάστην τῶν ἐν τοῖς νέοις ὀφειλόντων ηὐξῆσθαι λόγων [68]·

ἀλλ᾽

[60] f. οὐδὲ τοὺς μὲν κολάζουσι, τοὺς δὲ φοβοῦσιν, ὡς ἑτέρῳ. Bav. dat οὐδὲ τοῖς.

[61] munia ſua paterna (monendi, hortandi, imperandi, vetandi,) transferunt in filios, munia contra filiorum (reuerendi et parendi) transſumunt in ſe.

[62] οἱ μὲν] filii.

[63] οἱ δὲ] patres.

[64] poſt ξέγχουσι, dat Mor. κενθοῦσι deeſt Bav. et delevi.

[65] ἐνδείκνυνται] ſic ♀ et Bav. ἐνδείκνυται Mor.

[66] videtur hoc ex aliqua Sophoclis aut Euripidis tragoedia, Andromacha, ſumtum, vbi ait Andromache, ſe liberorum amores ſequi.

[67] σὺν] l. οὖν.

[68] hic init altera pars orationis. Superiori expoſuerat cauſas corruptae et deficientis eloquentiae, e quibus hoc confecerat, ignoſcendum ſibi eſſe, etiamſi nullos vnquam habuiſſet literatos diſcipulos. Iam altera parte ſuſcipit planum facere, e ludo ſuo tanquam ex

eque

ἀλλ᾽ ὅμως ἐκ τοσούτων [69] ἐλαττωμάτων, ἔφη που [70] δημοσθένης, καὶ οὐκ ἀλαζονεύομαί γε, οὐδὲ ἐρῶ τι μεῖζον τῶν ὄντων, ὡς ἐνέπλησα ῥητόρων τὰς τρεῖς ἠπείρους, καὶ τὰς νήσους ἁπάσας, μέχρι τῶν ἡρακλέους στηλῶν· ἀλλ᾽ ἐρῶ τοσοῦτον, ὅσον ἂν καὶ δεῖξαι δυναίμην, ὅτι εἰσί μοι παῖδες (οὕτω γὰρ καλὸν ὀνομάσαι τοὺς τῆς συνουσίας ἀπολελαυκότας) οἱ μὲν ἐν θράκῃ, καὶ τῇ μεγάλῃ πόλει, οἱ δὲ ἐν βιθυνίᾳ, οἱ δὲ ἐν ἑλλησπόντῳ, καὶ καρίᾳ, καὶ ἰωνίᾳ, καὶ παρὰ παφλαγόσιν, εὕροις ἄν, εἰ βουληθείης, καὶ παρὰ καππαδόκαις, οὐ πολλοὺς μὲν ἐνταῦθα· οὐδὲ γὰρ πολλοὶ παρ᾽ ἡμᾶς ἧκον ἐκεῖθεν· εὕροις δ᾽ ἄν τινας· πολλοὺς γε μὴν ἴδῃς [71] ἂν ἐν γαλατῶν πόλεσιν, ὧν οὐκ ἐλάττους ἐν ἀρμενίᾳ. πάλιν δὲ τούτων πλείους, οἱ κίλικες· καὶ οἱ τούτων γε πολλῷ πλείους, οἱ σύροι· κἂν ἐπὶ τὸν εὐφράτην βαδίζῃς, καὶ διαβὰς τὸν ποταμὸν ἔλθῃς ἐπὶ τὰς μετ᾽ ἐκεῖνον πόλεις, ἐντεύξῃ τισὶ τῶν ἡμετέρων ἑταίρων, ἴσως οὐ φαύλοις. ἔχει μοι καὶ τινὰ φοινίκη χάριν, καὶ παλαιστίνη, καὶ μετὰ ταύτης ἀραβία, ἰσαῦροι, πισίδαι, φρύγες· καὶ ταῦτα λέγω, οὐχ ὡς ἁπάντων, τῶν ἁπανταχόθεν, λόγων ἰσχὺν παρ᾽ ἡμῶν οἴκαδε κεκομικότων· ἀλλ᾽ ὡς ἑκάστης γῆς δεξαμένης τινὰς ῥήτορας· καὶ σιωπῶ τοὺς τεθνεῶτας· οὓς εἰ φαίην μέγιστόν μοι γεγονέναι κόσμον, οὐκ οἶμαι λυπήσειν τοὺς ζῶντας, ὧν οἱ μὲν ἐμοὶ πολῖται· δύο δὲ ὁμώνυμοι [72] γαλάται, καὶ καππαδόκης πέρυσιν, καὶ κίλιξ οὐ πάλαι, καὶ πρὸς ἐκείνοις φοίνιξ· οἱ καὶ μόνοι πρὸς γῆρας ἥκοντες ἤρκουν ἄν με στεφανῶσαι τῇ δόξῃ. τίνες, φησὶ, τούτων εἰς τὸ παιδεύειν κατέστησαν; οὐδείς. οὐδὲ γὰρ ἠβουλήθησαν, σφόδρα ἄν, εἴπερ ἐβούλοντο, δυνηθέντες· εἰ μὲν οὖν οὐκ ἔχουσι τὴν δύναμιν, δεῖξον·

εἰ

equo Troiano principes eloquentiae graecae quam plurimos exiisse.

[69] τούτων Bav.

[70] που] sic Bav. μου Mor.

[71] γρ. ἴδοις m. Mor.

[72] ὁμώνυμοι] cuinam? Libanione? an sibimetipsis? si posterius, quodnam fuit amborum commune nomen? ὁμωνύμω Mor.

εἰ δὲ παρούσης ἐκείνης, ἑτέρωσε μᾶλλον ὥρμησαν, οὐκ ἂν εἴη σημεῖον τοῦ μὴ δεδυνῆσθαι τὸ μὴ βεβουλῆσθαι[73]· πολλὰ γὰρ, ὧν ἂν πράξαιμεν, εἰ προελοίμεθα, φεύγομεν· οἱ μὲν οὐδενὸς λογισμοῦ πείθοντος δρᾶν· οἱ δὲ καὶ κωλύοντος· πόσοι ῥώμην ἔχοντες οὐκ ἐνέγραψαν αὐτοὺς ἀθληταῖς μυ.ίοις; πόσοι πολεμικοὶ τὰς φύσεις, οὐκ ἐγένοντο στρατιῶται; πόσοι δὲ ἀρχικοὶ, μᾶλλον ἄρχεσθαι παρ᾽ ἑτέρων, ἢ πόλεων ἄρχειν ἐδέξαντο; ἐῶ τοὺς ἄλλους· ἀλλ᾽ ὁ θεῖος ἐμὸς[74], ὁ νεώτερος οὐδαμοῦ τοῦ πρεσβυτέρου τῇ περὶ ταῦτα ἀρετῇ λειπόμενος· ἔστι δὲ ὅπη καὶ παριὼν[75] πολλὰς ἀρχὰς διεσώσατο[76], τὴν τοῦ πολιτεύεσθαι τάξιν· πρὸ τοῦ τῶν ἀρχόντων ποιησάμενος σχήματος· καὶ πολλοὺς ἂν ἔχοιμί σοι πολιτευομένους λέγειν, ὅτι[77] τοῦτ᾽ αὐτὸ ποιοῦντες διατελοῦσιν, ἐξὸν πάλαι δι᾽ ἀρχῶν ἀφῖχθαι, καὶ σοβεῖν, κατ᾽ ἐνίους τῶν, ἐπειδὴ ἦρξαν, ἀγνοουμένων[78]. τί οὖν θαυμαστὸν, εἰ ὥσπερ ἑτέροις ἄρχειν ἐπισταμένοις, ἄρχεσθαι λυσιτελέστερον ἔδοξεν; οὕτω τισὶ παιδεύειν δυναμένοις, οὐ ταύτην ἐλθεῖν τὴν ὁδὸν ἔδοξεν. ὑπὲρ ὧν εἰ δεῖ με καὶ τὰς αἰτίας εἰπεῖν, οὐδὲν ἂν εἴποιμι ποικίλον· ἀλλ᾽ ὃ καὶ παιδὶ δῆλόν ἐστιν, ὅτι τὸ πρᾶγμα ὁρῶντες καταπεφρονημένον, καὶ κατορωρυγμένον, καὶ μηδεμίαν ἔχον, μὴ δόξαν, μὴ δύναμιν, μὴ πρόσοδον· ἀλλ᾽ ἀντὶ τούτων ἐπίπονον δουλείαν, καὶ πολλοὺς ὄντας τοὺς δεσπότας, πατέρας, μητέρας, παιδαγωγοὺς, αὐτοὺς τοὺς νέους· οἱ πρᾶγμα ἀτοπώτατον πεπόνθασιν, οἰόμενοι τὸν διδόντα τοὺς λόγους, δεῖσθαι τοῦ ληψομένου, καὶ τὴν ζημίαν, τὴν ἐν τῷ μὴ λαβεῖν τοῦ διδόντος οὖσαν, ἀλλ᾽ οὐ τοῦ μὴ λαβόντος. ταῦτα ὁρῶντες, πρᾶγμα κακὸν γεγενημένον φεύγουσιν, ὥσπερ οἱ πλέοντες τὰς ὑφάλους. ἀλλ᾽ εἰς ἐμὲ ὁρῶν τις, ἐπιθυμήσει τοῦ πράγματος, ὃς δοκῶ μὲν εὐδαιμονεῖν, ζῶ

δὲ

[73] τὸ μὴ βεβ] sic ♀ et Bav. μὴ deest Mor.

[74] ἐμὸς] h. e. ὁ ἐμὸς. sic ♀ et Bac. οὐ μόνος Mor.

[75] παριὼν] sic ♀ et Bav. παριὼν Mor. et marg. γρ. παρών·

[76] διεώσατο, deprecatus est, recusauit.

[77] ὅτι] οἱ Bav.

[78] ὀγκουμένων Bav.

δὲ ἀθλιώτερον τῶν δεδεμένων, ἐπιτάγματα φέρων, καὶ τοὺς αὐτοὺς ἀναγκαζόμενος μισεῖν τε καὶ θεραπεύειν, τὸ μὲν ἐξ ὧν πέπονθα, τὸ δὲ ὑπὲρ τοῦ [79] μὴ πλείω καὶ μείζω παθεῖν· τοιοῦτοι γὰρ οἱ νῦν πατέρες, ὧν ποιοῦσι [80] μαθητὰς τοὺς παῖδας, τούτους ἀπολέσαι ζητοῦσι. κἂν μὴ τοῦτο δυνηθῶσιν, εἰπόντες κακῶς, ἐχαρίσαντο τῷ θυμῷ. τὰ τοίνυν περὶ τὰς ἀποδείξεις [81] τῶν λόγων· τίνα οὐκ ἂν τῶν εὐφρονούντων πείσειε, συμφορὰν τὸ παιδεύειν ἡγεῖσθαι; ὅτε γὰρ μὴ κεκλημένος, ἐχθρὸς εἴτε καλέσειας ἠνώχλησας [82]· καὶ τῷ μὲν ἁμαρτόντι καὶ σμικρὸν, οὐδεμία συγγνώμη· τῷ δὲ εὐδοκιμοῦντι πολὺς ὁ φθόνος· καὶ τὸ κακῶς ἀκούειν ἐν ἀμφοτέροις. εἶτι τοίνυν ὁ μὲν οὐκ εἰσπράττων ἀργύριον, οὐδ᾽ ἂν λάβοι· τῷ δὲ εἰσπράττοντι, παρὰ τοῦ δεδωκότος ὁ πόλεμος. τοιαῦτα καὶ πλείω τούτων ἐνορῶντες [83] τῷ πράγματι δυσχερῆ καὶ δεινὰ, θαυμάζεις [84], εἰ δεδοίκασιν ἄνθρωποι νοῦν ἔχοντες; οὐ μὴν ἀλλ᾽ εἰ δεῖ με πάντως φανῆναι διδασκάλου διδάσκαλον, ἀπόβλεψον εἰς τουτονὶ Καλλιόπιον, ὃς ἀγαπᾷ μὲν τῇ δευτέρᾳ χώρᾳ, δύναιτο δ᾽ ἂν βουληθεὶς τὴν πρώτην ἔχειν· δεῖξαι δὲ τοῦτο παρέλθω [85]. τὰ γὰρ νῦν κρυπτόμενα, καιρὸν εὑρόντα φανήσεται. τούτῳ παραπλήσιοι πολλοὶ, ταῖς δίκαις αὐτοὺς δεδώκασιν, ὁρῶντες τὸν ἄνθρωπον στένοντα, οἵῳ φέρων ἑαυτὸν ἐνέδησε κακῷ. εἰ δέ τις φιλονεικήσει, μόνῳ τούτῳ ταύτην ἐγγεγενῆσθαι τὴν δύναμιν. ἀλλ᾽ ἕως ἂν ὁμολογῇ καὶ παρ᾽ ἑνὶ τὸ δύνασθαι παιδεύειν εἶναι, τὸ δύνασθαί με ποιεῖν τινὰς ἱκανοὺς παιδεύειν, δέδωκεν. ἀπὸ γὰρ τῶν αὐτῶν λόγων πολλοῖς ἂν ὑπῆρ-

79 τοῦ] sic dedi. τὸ Mor.

80 γρ. ἔχουσι m. Mor.

81 l. ἐπιδείξεις.

82 καλέσειας ἠνώχλησας] sic Bav. ἠνώχλ. deest Mor.

83 γρ. ἐνορῶν τις m. Mor.

84 γρ. θαυμάζει] m. Mor. potest lectio marginis pariter atque vulgata probari.

85 f. δεῖξαι δ᾽ εἰς τοῦτο παρελθών. et videtur id ipso opere demonstratum daturus, si illum ad gradum, progressu temporis, peruenerit. δεῖξαι h. l. est optatiuus. τοῦτον ἀπελθω Bav.

ὑπῆρξε δύναμις· ὥσπερ ἀπὸ τῶν αὐτῶν χειρῶν, πολλοῖς ἂν πλέθροις ἡ σπορά· πολιτεύονται [86] δέ τινες, φησὶ, πολλοὶ, καὶ πῶς [87], φησὶν, ἐκ ἐκλάμπεσι τῶν ἄλλων ἐν ἀγκύρᾳ τῇ πρώτῃ καὶ μεγίςῃ γαλατῶν πόλει; καὶ μάλα ἐκλάμπεσιν· ἀγησιλάε παῖδες, τὸν μὲν πατέρα τῇ δόξῃ παρελθόντες, τὸν βέλτιςον ἀγησίλαον, τὲ θείε δὲ ἐκ ἀπολειφθέντες· τοῖς δ' ἄλλοις ἐδ' ἀντιβλέψαι πρὸς αὐτὲς παρέχοντες; ἐ τῷ μεγέθει τῶν εἰς τὴν πόλιν ἀναλωμάτων, τἔτο κτησάμενοι μᾶλλον, ἢ τῷ δύνασθαι τὰ βέλτιςα λέγειν περὶ τῶν ἀεὶ προτιθεμένων. λέγεται δὲ καὶ καππαδόκης τις ἰχύειν ἐν ἴσοις γράμμασι, καὶ τὲς κίλικας μονονεχὶ ὁρῶμεν ἄγοντας τὴν αὐτῶν τοῖς λόγοις [88]. ἀλλὰ μὴν καὶ τῇδε [89] δείξειεν ἄν τίς σοι νέες, ἀμείνου γερόντων πολλῶν πολιτευομένες, ὧν πολὺ βελτίες ἐ πολιτεύονται [90] ῥήτορες, καὶ πολύ γε χείρες πολιτεύονταί τε, καὶ περὶ τῶν κοινῶν λέγεσι. πῶς δὲ τἔτο γέγονε; δυοῖν νῦν γε τῷ πολιτευομένῳ δεῖ, λόγων τε καὶ χρημάτων· καὶ πρότερόν [91] γε χρημάτων. ἂν γὰρ μὴ τὰ μέγιςα λειτεργήσῃ, καὶ πλεῖςα ἀναλώσῃ, κἂν νέςωρ ᾖ, κἂν περικλῆς, κἂν δημοσθένης, σιγᾷν ἀνάγκη πᾶσα

[86] sic distinguendae personae. obtrectator Libanii: *πολιτεύονται δέ τινες?* suntne, quie tuo ludo profecti, Libani, municapalium decurionum functiones obeant? respondet Libanius. *πολλοί.* sunt, iique numero plurimi. rursus pergit obtrectator. *πῶς, (φησὶν) ἐκ ἐκλάμπεσι τῶν ἄλλων?* qui ergo fit, vt prae aliis non exsplendescant? respondet Libanius: *ἐν ἀγκύρᾳ — πόλει καὶ μάλα* — Ancyrae vel maxime enitescunt Agesilai filii, Albanius et Strategius.

[87] *καὶ πῶς*] sic Bav. *καὶ* deest Mor.

[88] f. *τοῖς ἡμετέροις λόγοις.*

[89] *καὶ τῇδε*] etiam hic, hac in vrbe nostra.

[90] f. *ἐ πολλοὶ πολιτεύονται.* quibus qui oratores rempublicam tractent multis partibus praestantiores, non sane multos reperias, at reperias quidem, qui id faciant, multo istis inferiores.

[91] *πρότερον* h. l. accipio pro *πάντων πρώτιςα.* ante omnia.

πᾶσα ἑκόντα. εἰ δὲ μὴ βούλοιτο, ἄκοντα· ἄλλως θ᾽ ὅταν μηδ᾽ ὑποτείνειν ἐλπίδας ἔχῃ λειτουργιῶν, διὰ τὴν παροῦσαν πενίαν. ὁ γὰρ μὴ δυνάμενος [92], τοὺς εὖ φρονοῦντας ληροῦντας ἐπιδεικνύειν αὐτός [93]· λειτουργίαις δὲ λαμπρὸς, ἐπιστομίζει τοὺς ἐπιχειροῦντας λέγειν, ὡς οὐκ ἀνηλωκότας. συνέβη δὲ τοῖς μὲν οὐ μάλα δεινοῖς, εἶναι περιουσίας, τῶν δὲ ἐπισταμένων λέγειν, ἀπεῖναι πλοῦτον· καὶ οὕτω δὴ τοὺς μὲν οὐχ ἅψασθαι τῶν κοινῶν, τοὺς δὲ ἀσθενέστερον· εἰ δέ τις συνήγαγε θεῶν τὴν δι᾽ ἐκείνων δεινότησα [94]· καὶ ἢ τούτοις τὰ χρήματ᾽ ἦν εὐπορῶν [95], ἢ ἐκείνοις τὴν τούτων ἐδεδώκει δύναμιν. πρὸς μὲν Φασγάνιον οὐκ ἂν ἀμιλληθείεν, φαίην ἄν. θεῖον γάρ τι τό, γε ἐκείνου, καὶ κρεῖττον ἀνθρωπείας φύσεως· πολλοὺς δ᾽ ἂν τῶν νῦν καλουμένων ῥητόρων, μικρὸν κατηνάγκασεν φρονεῖν. ἕτερον τοίνυν ἐρωτῶσι· πῶς δὲ οἱ παρὰ ταῖς δίκαις συνηγορεῖν τάξαντες ἑαυτοὺς, τοὺς ἐπ᾽ αὐτοὺς καταφεύγοντας, οὐ πολλοὺς ἔχουσιν; ὅτι, ὦ βέλτιστοι, μετὰ τοῦ λέγειν αἰσχύνεσθαι παρ᾽ ἐμοὶ μεμαθήκασι. διὰ τοῦτ᾽ οὐ μισθοῦνται προσαγωγέας· οὐδὲ ἀρπάζουσι τοὺς δικαζομένους, οὐδὲ κολακεύουσι καπήλους, οὐδὲ πέμπουσιν εἰς τοὺς ἀστυγείτονας ταπεινὰς ἐπιστολὰς, οὐδὲ δουλεύουσι τοῖς τῶν ἀρχόν-

[92] f. ὁ γὰρ λειτουργεῖν μὴ δυνάμενος.

[93] l. αὐτὸς λέγων. nam qui muneribus curialibus fungi nequit, tametſi ipſe in ſenatu ſententias dicit, exemplo tamen fit, vnde conſtet, vel ſaluberrima et ſapientiſſima ſuadentes pro ſtultis et temere garrientibus irrideri.

[94] f. θεῶν τῇ ἐκείνων περιουσίᾳ τὴν τούτων δεινότητα.

[95] εὐπορεῖν non raro pro ἐκπορίζειν reperitur. h. e. pro acquirere, vnde vnde reperire, comparare, praeſtare alteri, et ἦν εὐπορῶν poſſet accipi h. l. pro ἐξεπόριζε. ſi deus quis praeſentes his ſiſteret. et in manus daret illorum opes. verumtamen quia manifeſtum eſt, deſiderari h. l. ἐκείνων, malim ſic legi: καὶ ἢ τούτοις τὰ χρήματ᾽ ἐκείνων τῶν εὐπόρων, ἢ ἐκείνοις — ſi deus quis aut his diſertis diuitias illorum locupletium, aut his locupletibus facundiam illorum largiretur.

ἀρχόντων ὑπηρέταις, οὐδὲ συντίθενται πρὸς τοὺς κήρυκας ὑπὲρ τῶν ἐσομένων κερδῶν, οὐδ' ὠνοῦνται τὰς εἰσόδους παρὰ τῶν εἰσαγωγέων. ταυτὶ γάρ ἐστι τῆς νῦν ῥητορικῆς τὸ κράτος· βοῆσαι, ψεύσασθαι, ἐπιορκῆσαι, ταράξαι, θόρυβον ἐμβαλεῖν, ὑποχέσθαι, δοῦναι. ὧν οὐδὲν οἱ παρ' ἐμοὶ διατρίψαντες οὔτε βούλονται ποιεῖν, οὔτε δύνανται· μηδὲ βουληθεῖέν γέ ποτε, μηδ' αὖ δυνηθεῖεν, ὦ Ζεῦ, ἀλλ' ἐφ' ὧν εἰσι νῦν μένοιεν, βοηθοῦντες μὲν τοῖς δεομένοις, καὶ παρέχοντες ἑαυτοὺς ἱκανὸν ῥεῦμα, τοὺς δὲ οὐ προσιόντας, μήτε ζητοῦντες, μήτε θηρεύοντες. ἔτι τοίνυν ἡ τῶν δικαζόντων περὶ τὰς εἰσπράξεις ἀσχολία, καὶ τὸ ταῖς μὲν δίκαις ὀλίγον μέρος τῆς ἡμέρας νέμειν, τὸ δὲ τοὺς ὀφείλοντας ἄγχειν τε καὶ κατατέμνειν τὸ πλέον, μήκη τε καὶ κάλλη λόγων ἐξέβαλε. καὶ τὸ τοῦ ῥήτορος ὡς ἀληθῶς ἔργον, ὄχλον ἀπέφηνε· κἂν διηγήσηταί τις, κἂν ἐσκεμμένον τι κομίσῃ, ληρεῖν ἔδοξε καὶ τρίβειν χρόνον, τοὺς δὲ ἀμαθεῖς τουτουσὶ, καὶ πολλοὺς, καὶ τῶν ἀγοραίων οὐδὲν βελτίους, καὶ νεύμασι μᾶλλον, ἢ εὐφωνίᾳ, περὶ ὧν εἰσέρχονται διδάσκοντας, τούτους ἰσχυροὺς ἐποίησεν[96]. εἰ δὲ[97] ἐν τοῖς ἀρχαίοις ἔθεσι μεμενήκει τὸ πρᾶγμα· καὶ ὁ δικάζων λόγον εὖ συγκείμενον ἀπῄτει καὶ τὸ μὴ τοῦτο ποιεῖν ἔχοντα, πάλιν ἔπεμπεν εἰς διδασκάλους· πάντας ἂν εἶδες τοὺς ἡμετέρους ὑπὸ τῶν βοηθεῖν δεομένων περιρρεομένους, καὶ οὐκ ἀποχρῶντας τῷ πλήθει τῶν ἀξιούντων ἀμύνειν. νῦν δὲ πλεονέκτημα μὲν, τὸ μὴ δύνασθαι λέγειν· ἔγκλημα δὲ, τὸ ῥητορεύειν ἱκανῶς. ἐντεῦθεν αἱ χελῶναι τοὺς ἵππους παρευδοκιμοῦσιν, οὐ κατὰ τὸν αἰσώπου μῦθον, ῥᾳθυμοῦντας[98] πονοῦσαι, ἀλλ' αὐτῷ τῷ λείπεσθαι[99] τοῦ τάχους νικῶσαι· μὴ δὴ τῷ μέτρῳ τῶν μισθῶν κρινέτω μοί τις τὸν ῥητορικώτατον, ἀλλ' αὐτῇ τῇ κτη-

κτη-

[96] ἐποίησεν] scil. ἡ τῶν δικαζόντων ἀσχολία.

[97] εἰ δὲ] sic ♀ et Bav. οὐδὲ Mor.

[98] ἴσ. ῥᾳθύμως m. Mor.

[99] ἀλλ' αὐτῷ τῷ λείπεσθαι] sic Bav. et ♀ ἀλλ' αὐτῇ τῇ κτήσει λείπ. Mor.

κτήσει [100] τῆς τέχνης· κἂν ὅτω ποιῇ, τὲς μικρὰ καρπεμένες τετεσὶ, τῶν εὖ πραττόντων ἐκείνων, εὑρήσει βελτίες· εἰ δὲ πρὸς τ' ἀργύριον με τὸ γιγνόμενον ἐκείνοις, ἀξιοῖς ἀποβλέπειν εἰς τὰς ψυχὰς, ἐγὼ τὰς ἐκβεβαρβαρωμένας ἀξιῶ σε [1] βλέπειν· ὃς γὰρ ἐποιέμεθα γέλωτας παρὰ τοῖς διδασκάλοις, ὅτοι δοκέσιν εἶναι δικῶν τεχνῖται, καὶ ἐμπλήσαντες χρυσῷ τὰς χεῖρας, ἀπέρχονται καθ' ἑκάστην ἡμέραν. ἀλλ' ὅτοι [2] μὲν, εἰ καὶ τῆς τῶν λόγων ἀπελείφθησαν ἰσχύος, ἀλλ' ἐξεζήτησάν τε κτήσασθαι, καὶ μισθὸν, πρὶν λαβεῖν, ἔδωκαν· καὶ μέρος ἐγένοντο χορῷ, καὶ προσηγορίας βελτίονος ἐκοινώνησαν. ἄνθρωπος δέ τις γάρε κάπηλος, καὶ τῦτο ποιῶν διὰ τῆς θαλάττης, ἡλιόδωρος ὄνομα αὐτῷ, κατ' αὐτὴν τὴν ἐμπορίαν [3] ἥκων ποτὲ καὶ εἰς κόρινθον, δίκης τινὸς ὅσης φίλῳ, παρ' ᾧ κατέλυε, νοσῦντος ἐκείνε τάξιν εἰσῆλθε [4] λαβὼν, καὶ ἠκροᾶτο τῶν συνηγόρων· ἐλπίδος δὲ αὐτῷ πρὸς τὴν ἀκοὴν γενομένης, ὡς ἄρα καὶ αὐτὸς ἔσαι τῶν βοηθέντων, εἰ προσέχοι ταῖς δίκαις, τὸν νῦν

[100] ἀλλ' αὐτῇ τῇ κτήσει] ſic Bav. deſunt Mor.

[1] ἀξιῶσαι Bav.

[2] ὅτοι] cauſidici, e ludo meo profecti. at hi tamen omni contentione elaborarunt, facultatem dicendi vt ſibi compararent; et antequam eam nanciſcerentur, mercedem doctrinae ſoluerunt magiſtris eloquentiae, et fuerunt in coetu iuuenum, bonis artibus ſtudentium, et honorificam aliquam appellationem (rhetoris aut ſophiſtae) meruerunt. h. e. vt populari latinitate, qua hodie vtimur, rem exprimam, in vniuerſitate curſum ſuum abſoluerunt, et gradum aliquem adſciuerunt. Huiusmodi enim latinitas cathedras noſtras hodie perſonat.

[3] τὴν ἐμπ.] ſic Bav. τὴν deeſt Mor. f. κατὰ τὴν ἐμπορίαν. quod idem eſt atque κατὰ ταύτην τὴν ἐμπορίαν. gari vendendi ergo.

[4] Conſtructio eſt: εἰσῆλθεν (εἰς τὸ δικαστήριον puta) τὴν ἐκείνε νοσῦντος τάξιν λαβών. ingreſſus eſt in tribunal, poſtquam adſciuerat perſonam amici aegrotantis. h. e. nomine loco que amici ſui diem obiit illam iudicialem.

νοῦν μερίζει [5], εἴς τε τοῦ γάρου τὴν ἐπιμέλειαν [6], εἴς τε τὴν ἀκρόασιν τῶν δικῶν· καὶ χρόνος βραχὺς, καὶ ῥήτωρ ἐξαίφνης ἡλιόδωρος, καὶ δύναμις ἐξ ἀναιδείας, τὸ μὲν πρῶτον οὐ πάνυ μικρὰ, μετὰ ταῦτα δὲ μεγάλη, χρόνου δὲ προϊόντος, μεγίστη· καὶ τῶν μὲν ἐκ τοῦ γάρου σκωμμάτων οὐκ ἀπήλλακτο· τῶν δὲ σκωπτόντων περιῆν· καὶ οἰκίαν ἐώνητο, καὶ ἀνδράποδα, καὶ γῆν· καὶ πρῶτος ἀγὼν πρὸ τῶν δικαστηρίων τοῖς ἔνδον ἀγωνιουμένοις ἦν, ἡλιοδώρου τὴν ἀσπίδα προσλαβεῖν. οὕτως ἀνὴρ τῷ μηδὲν ὀκνεῖν εὐδοκίμει· διεξιὼν δὲ πᾶν δικαστηρίου μέτρον [7], τελευτῶν ἐν τοῖς βασιλείοις ἔλεγεν, οἷα λέγειν τὸν τοιοῦτον ἀνάγκη. τὸ νικᾶν δὲ καὶ ἀπὸ τούτων εἶχε. μισθὸς δὲ αὐτῷ, πολλαὶ μὲν ἐν μακεδονίᾳ γεωργίαι. πλείους δὲ ἐν αἰτωλίᾳ καὶ ἀκαρνανίᾳ, χρυσὸς, ἄργυρος, πλῆθος ἀνδραπόδων, ἵππων ἀγέλαι καὶ βοῶν. ὧν γὰρ ἐκ συνηγορίας γυναῖκά τινα κατέστησε κυρίαν, τὰ ἡμίσεα τούτων εἶχεν ἆθλον. ὁ δὲ καὶ ἦρχεν, ὡς δὴ τὰ τῶν ῥητόρων πεπονηκώς. οὕτως οὐδὲν θαυμαστὸν, ὦ φιλότης, ἀμαθίαν ἐν δίκαις, ἀφορμὴν εἰς πλοῦτον γενέσθαι· πολλῶν δὲ ἔχων μνησθῆναι τούτῳ παραπλησίων, περὶ τούτου μόνου διῆλθον· ἐπειδὴ τοὺς μὲν, ὀλίγοι τινὲς ἐγνώκεσαν· καὶ τάχ᾽ ἄν τις ἠπίστησε λέγοντος, περὶ δὲ τοῦδε, πολλοὺς ὑπάρχει μοι πανταχόθεν καλεῖν μάρτυρας. ἀλλὰ καὶ τοὺς συνάρξαντας συναριθμοῦνται [8], τοῦ δεῖνος ὁμιληταὶ δέκα, τοῦ δεῖνος πλείους, ἑτέρου

[5] sic distinguo: εἰ προσέχοι ταῖς δίκαις, τὸν νοῦν μερίζει. si attenderet causis dicendis, ita diuidit animum inter collocationem sui gari et audientiam causarum, si quae in foro agerentur. post μερίζει add. Bav. τὴν ἐπιμέλειαν.

[6] ἐπιμέλειαν] πρᾶσιν Bav. sed vulg. in marg.

[7] mensura dicasterii cuiusque est dignitas eius, et existimatio, qua censetur vulgo. parua mensura significat dicasterium inferius, maxima summum. vult itaque dicere: versatus Heliodorus in omnibus ex ordine dicasteriis, paruis, mediocribus, maioribus, tandem euasit ad maximum, palatinum puta.

[8] f. ἀλλὰ καὶ τοὺς σὺν ἄλλοις (subaudi γεγονότας) ἄρξαντας, συναριθμοῦνται. est noua obie-

ctio

ἑτέρου δ' εἴκοσι· σὺ δὲ ἡμῖν, ἐρωτῶσι, πόσα γένη ἐθνῶν διὰ τῶν σαυτοῦ διῴκησας; ὥσπερ μέρος ὂν ῥητορικῆς, καὶ τὸ παρελθεῖν εἰς ἀρχήν. ἐγὼ δὲ δεῖν μὲν ῥητορικῆς τοῖς μέλλουσι καλῶς ἄρξειν, ὁμολογῶ· οὐ μὴν τοῦ κεκτῆσθαι ῥητορικὴν, ἀπόδειξιν εἶναι τὸ καὶ πόλεως [9] ἀρχὰς λαβεῖν. ἔστι γὰρ καὶ λαβεῖν ἀρχὴν οὐκ ὄντα ῥήτορα, καὶ μὴ λαβεῖν ὄντα· καὶ ταῦτα ἐστι δῶρα τῆς τυχης, οὐκ ἐν τῇ φύσει τῆς τέχνης· καὶ τοῦτο ἀεὶ μὲν οὕτως ἔχε, μάλιστα δὲ ἐπὶ τῆς κωνσταντίου βασιλείας, ὃς τοὺς ὑπάρχους ἡμῖν ἀπὸ τοῦ τῶν ὑπογραφέων ἔθνους ἐφίστη· καὶ οἱ μὲν ἐκάθηντό τε καὶ προσέταττον· οἱ δὲ ῥήτορες εἱστήκησάν τε καὶ ἔτρεμον. καὶ μέγα μὲν [10] ἐν διακονίᾳ τινὶ τυχεῖν ἐπαίνων καὶ μὴ δόξαι βραδὺν· καίτοι, εἰ τοῖς διδασκάλοις [11] προσθήσομεν τὰ τοιαῦτα, ἃ θεῶν ἐστι καὶ δοῦναι, καὶ μὴ σεμνότερος ἡμῖν ὁ ῥόδιος οὐλπιανοῦ γίγνεται. καὶ μὴν κἀκεῖνο δεινῶς ἄλογον, νέους γέρουσι παραβάλλειν· καὶ τοὺς ἄρτι τοῦ διδάσκεσθαι πεπαυμένους, ὧν οἱ πολλοὶ τεθνᾶ-

ctio. atqui, ait, mei aduersarii connumerant (h. e. multas et magnas cateruas enumerant) eorum, qui ex aliorum magistrorum disciplina ad honores (palatinos puta et castrenses) ascenderunt. possit quoque legi: ἀλλὰ καὶ τοὺς παρ' ἄλλων ἢ ἄρξαντας αὐτοὺς ἢ συνάρξαντας συναριθμοῦνται. atqui discipulos aliorum connumerant, qui aut ipsi populos gubernarunt, aut eorum gubernatoribus consilio et opera sua adfuerunt, et omnium rerum ad gubernationem pertinentium participes fuerunt.

[9] πόλεων. in plurali.

[10] μὲν] f. μέντοι. est noua accusatio. Discipuli tui, Libani, sunt tardi, et inglorii iacent. respondet verbis καίτοι, εἰ — atqui, ait, si fas est, magistris imputare ea, quae deorum est dare et negare, ingenii alacritatem et excitationem, tum Rhodius (aut Herodius) nil venerabilior fuit Vlpiano, h. e. tum Vlpianus, meorum discipulorum vnus aliquis, nil concedit de gloria Herodio, discipulo alius alicuius magistri. possit quoque sic legi: καὶ δοῦναι, καὶ ἀφελέσθαι, μηδὲν ἀσεμνότερος ἡμῖν ὁ Ῥόδιος Οὐλπιανοῦ γίγνεται. vel καὶ δοῦναι καὶ ἀφελέσθαι, ὅρα μὴ σεμνότερος ἡμῖν ὁ Ῥόδιος Οὐλπιανοῦ γίγνηται.

[11] γρ. διδασκαλείοις m. Mor.

τεθνᾶσιν, ἀξιοῦν τετυχηκέναι τιμῶν, ἐν αἷς ἄνθρωποι μόλις πρεσβῦται γεγόνασιν. ἀναμεινάτω τις καὶ τὴν τούτων ἀκμήν. ἀναμεινάτω τὸ γῆρας. ἴσως οἴσει τι καὶ τοιοῦτον πρϊὼν ὁ χρόνος, ὅταν ἡμεῖς μηκέτ᾽ ὦμεν. εἰ ποθεῖ δὲ ἄνδρας τὰ πράγματα, δώσει τις καὶ τούτοις ἀρχὰς, πείθων αὐτὸς, οὐ κολακευόμενος. νῦν δ᾽ ἔνιοι περὶ τὰς τῶν δυνατῶν θύρας [12]. μᾶλλον δὲ ἤδη τὰς αὐτῶν ἀρετὰς ἐν ἀρχαῖς ἐπεδείξαντο τῶν ἐμῶν ὁμιλητῶν τινες. εἷς παφλαγὼν [13] τοῖς αὐτοῦ πόνοις θεραπεύσας τοὺς ἀρχομένους οὕτως, ὥστε ἔτι δακρύειν αὐτοὺς ἀπελθόντος ἐκείνου. γαλάτης δὲ ἔτι νῦν ἄρχει καππαδοκῶν οὕτως, ὥστε ἐπαινεῖν μὲν ἐκείνους τὰ δρώμενα, ζητεῖν δὲ πλέον οὐδέν· ὁ δὲ πρὸ τούτου ἡρακλεώτης, ἐπιτροπεύσας τὴν λυκίαν, οὔπω μὲν ἔτη πέντε καὶ εἴκοσι γεγονὼς ἐτύγχανεν· εὑρὼν δὲ τὸ ἔθνος ταῖς τῶν ἔμπροσθεν κλοπαῖς διεφθαρμένον, τοὺς μὲν [14] κατηράσατο, τοὺς δὲ εἰς εὐπορίαν ἤγαγεν [15], ἀποχρῆν αὐτῷ κρίνας τὴν ἀπὸ βασιλέως τροφήν· καὶ μέγαν πλοῦτον ἤνεγκε [16] τὸ πλουτοῦντας, ὧν ἦρξε, καταλιπεῖν· οὕτω δὲ τὰ πράγματα ἀμείνω σφίσι ποιῶν, προσετίθει ταῖς περὶ τὴν ἀρχὴν φροντίσι τὰ τῶν σοφιστῶν ἔργα, λόγῳ [17] πόλεως ἑκάστης τὰς πανηγύρεις κοσμῶν· ὥστε τοῖς ἐν λυκίᾳ τότε διδασκάλοις λυσιτελεῖν μᾶλλον

[12] queritur de prauitate temporum. nunc non rogari eos, qui digni sint honoribus, iisque gerendis pares, vt capessere eos velint, sed indignos et parum idoneos importunitate flagitationis eos rapere. Verum, subiicit, quid ego multum de futuris laboro temporibus? qui possum in meis, qui fuere, discipulis edere non paucos, in honoribus egregie iam versatos.

[13] parum ad rem nostram et ad historiae illuminationem facit, quod homines non e nominibus suis, sed e patria cuiusque sua designat. Paphlago, Galata, Heracleota, qui sunt?

[14] τοῖς μέν.

[15] f. ἀνήγαγεν, *reduxit*,

[16] ἤνεγκε videtur esse h. l. pro ἀπήνεγκε, *retulit, secum extulit e prouincia.* γρ. ἀντὶ τοῦ ἡγεῖτο π. m. Mor.

[17] γρ. λογίῳ m. Mor.

μᾶλλον ἀκούειν, ἢ λέγειν. Ἀνδρονίκου δὲ τοῦ γενναίου οὔτε ἀδακρυτὶ μνησθῆναι δυναίμην ἄν, ἐν ἑτέρῳ τε ἀμνημονήσας λόγῳ[18], σφόδρα γε ἂν ἀδικοίην, ὃς οὐχ ἧττόν μοι ἐγένετο κόσμιος, ἢ τῷ χείρωνι τὸν ἀχιλλέα φασίν· οὗτος ἦρξε μὲν τῆς δοῦναι δυναμένης Φοινίκης[19]· φύλαξ δὲ ἐγένετο τῶν ἐν[20] ἑκάστοις ὄντων, καὶ ἀκριβέστερος δεσποτῶν, καὶ φερόντων ἐκείνων, ἅπερ εἰώθεισαν, καὶ δῶρα ὀνομαζόντων, καὶ μισθὸν[21] ὑποκοριζομένων, καὶ τῆς μεγάλης ἑορτῆς[22] ὀνόματα· μικροῦ μὲν τοὺς οἰκέτας λαβὼν ἔδησε[23]· τοῦτο δὲ αὐτοῖς χαρισάμενος, τὸ κολάσαι, διαγινώσκειν ἐκέλευσε τοῦ λοιποῦ, τί μὲν ἄρχων, τί δὲ μισθωτός. Φόνῳ[24] τοίνυν μόνος ἀρχόντων, ὀλίγον[25] ἐδεήθη κατὰ

[18] f. λόγῳ, νῦν ἂν ἀμνημονῶν. cuius in alio quodam loco fortaſſe minore inuidia diſſimulaſſem memoriam, ejus ſi nunc praetermitterem tacitum nomen, iniuria violatae amicitiae abſolui non poſſe videor.

[19] prouinciam deſignat vberem, diuitem, copioſam, vnde facile ſit praeſidi, ſine ciuium incommodo, magnas opes acquirere.

[20] aut ἐν delendum, vt ad ἑκάστοις ſubaudiatur ἀνθρώποις aut πολίταις, aut leg. ἐν ἑκάστῃ. ſcil. πόλει.

[21] μισθὸν] ſportulas, quas afferebant Tyrii Andronico, praeſidi ſuo, appellabant primum donorum vel munerum nomine, quae conſueſſent praeſidibus omnibus ex more vetuſto dare. Quo nomine quum ille ea admittere nollet, appellabant alio honorifico nomine, μισθὸν, mercedem. dicentes, hanc eſſe mercedem vigiliarum pro ſalute ſua ab Andronico ſuſceptarum, quam mercedem et ſe dare aequum ſit, et eum accipere, quum mercedem laborum nemo paulo aequior neque deneget, neque recuſet, et inuidia perinde ad dantem atque ad accipientem careat.

[22] quinam erant illi magni Tyriorum ludi? Aſclepiane?

[23] parum abfuit, quin Andronicus ſeruos ſuos, ſi quos a ciuibus munera accepiſſe deprehenderet, obtorto collo arreptos in cippum daret; et quum tandem victus precibus ciuium pro ſeruis intercedentium, ſeruis poenam remitteret, iuſſit tamen, vt prouinciales impoſterum, ſe, qui rector eſſet, pro mercenario habere nollent.

[24] aut φόνου leg. aut φόνῳ τοίνυν χρῆσθαι μόνος ἀρχ.

[25] ὀλίγου Bav.

κατὰ τῶν ἀρχομένων· οὕτω γὰρ ἔδειξεν ἀδικίαν μισῶν, ὥστε ὁ φόβος οὐδὲν ἄξιον θανάτου εἴα τολμᾶσθαι· τῶν δ' ἐν μεγάλαις ἀρχαῖς γεγενημένων, εἰωθότων ἐπιτάττειν τῷ τῆς Φοινίκης ἄρχοντι, τῶν μὲν διὰ τῶν γραμμάτων, τῶν δ' αὐτῶν, ἅμα θορύβῳ καὶ βοῇ καὶ χαλεποῖς ὀφθαλμοῖς εἰστρεχόντων εἰς τὰ δικαστήρια, καταναγκαζόντων πρὸ τῶν νόμων ποιεῖσθαι τὸν δικαστὴν τὰς ἐκείνων ἐπιθυμίας· πᾶσαν ταύτην τὴν τυραννίδα κατέλυσεν· οὐχ ὕβρεσιν [26], οὐδὲ κραυγαῖς, ὥστε ἐκείνους ἔχειν ἐγκαλεῖν, ὡς οὐδένα [27] ἄνδρα πλέον αἰδεσθήσεται τῶν δικαίων· οἱ δ' ἐπαιδεύθησαν, ἰέναι μὲν παρ' αὐτὸν δικῶν οὐκ οὐσῶν, αἰτεῖν δὲ μόνα ταῦτα, ἃ λαβεῖν οὐκ ἄδικον. ἐντεῦθεν ἐκτήσατο δόξαν ἀρχικὸς εἶναι· καὶ οὐδεὶς οὕτως ἐχθρὸς Ἀνδρονίκῳ, ὃς τούτου [28] γ' ἂν ἐκεῖνον ἀποστερήσειεν. ἔδει μὲν οὖν αὐτὸν, οἴκοι [29] τε μένειν, καὶ τῶν ἐν Τύρῳ καλῶν ἀπολαύειν. καὶ μήποτε ἐκείνην γενέσθαι τὴν κλῆσιν [30] τὴν δυστυχῆ· γενομένης δὲ, καὶ νεωτέρων ἐν Θράκῃ συμβάντων πραγμάτων, ὁ μὲν τῆς βασιλείας ἁψάμενος [31], εὐθὺς τοῦτον ἄρχοντα ποιεῖ, πολλῶν παρόντων. τεῖχος ἰσχυρὸν τὴν Ἀνδρονίκου ψυχὴν ἡγούμενος· ὁ δὲ ἄκων μὲν, σιδήρου δὲ πανταχόθεν ἀστράπτοντος, ἐξεδέξατό τε τὴν ἀρχὴν, καὶ πλεῖστα τὸν πιστεύσαντα ὤνησεν· οὐ γὰρ ἦν προδότης, καὶ οὐκ ἠγνόει μὲν, ὡς πολλῷ μείζονι μαχοῦνται [32] ῥώμῃ, τῇ τῶν πολεμίων, καὶ σφαλεροῦ κοινωνεῖ πρά-

[26] ὕβρεσιν] sic ♀ et Bav. ὕβρεσεν Mor.

[27] ἐκείνους ἔχειν ἐγκαλεῖν, διδαχῇ δὲ (vel ὑπομνήσει δὲ) ὡς οὐδένα, non contumelia, non conuitio, vnde fuiſſet iuſta Andronicum accuſandi cauſa, ſed docendo, aut monendo, cum ſe eſſe, qui mortalium neminem maioris, quam ius et fas faciat. ἐκείνοις Mor.

[28] τοσούτου Bav.

[29] οἴκοι] erat enim Andronicus Tyrius.

[30] κλῆσιν] vocatus enim a Procopio, imperium affectante, fuit ad Vicariatum Thraciae, v. Valeſ. ad Ammian. p. 466.

[31] ἁψάμενος] Procopius deſignatur.

[32] μαχοῦνται] ipſe, Andronicus, et Procopius, et caeteri, qui cum eo facerent.

πράγματος· ὅμως δὲ τὰς ἧττους ἐλπίδας μετὰ τοῦ μὴ γίνεσθαι κακὸς, εἵλετο μᾶλλον, ἢ τὸ Θετταλῶν ὄνειδος [33] ὑπομείνας πλουτεῖν· καὶ ἦν πιστὸς μὲν Βιθυνίας ἄρχων καὶ φιλόπονος [34], πολὺ δὲ βελτίων ἐφ᾽ ὅλην ἀπεσταλμένος τὴν Θράκην. κρειττόνων δὲ τῶν ἐναντίων γενομένων, κύριος ὢν ἀποδρᾶναι, καὶ λιμένων ὁρωμένων καὶ πλοίων ὑπαρχόντων, καὶ πολλῶν ὄντων οἳ ταῦτα παρῄνουν, οὐκ ἠξίωσεν εἰς [35] σπήλαια καταδὺς, ἢ κρύψας [36] ὕλῃ τὸ σῶμα, ζῆν ἐν σχήματι τῆς αὐτοῦ φύσεως ἀλλοτρίῳ, ἀλλὰ τοῦ μὲν δέξασθαι τὰς ἀρχὰς, ἱκανὴν ἀπολογίαν εἶναι νομίζων τὴν ἀνάγκην, τοῦ δὲ μὴ προδεδωκέναι, τὸ μὴ καλὸν εἶναι πρᾶγμα τὴν προδοσίαν, ἐπὶ τοῖς νενικηκόσιν αὑτὸν ἐποιήσατο, καὶ μακροτέρου μὲν ἐστερήθη τοῦ βίου, τῇ δόξῃ δὲ, ἣν εἶχεν, ἐντελευτήσας ἀπῆλθεν· ὁ δὲ δημεύων τὴν τοῦ τεθνεῶτος οὐσίαν, ἐν τῇ τῶν ὄντων βραχύτητι, τοῦ δεξαμένου τὴν πληγὴν, ἐθαύμασε τὸν τρόπον. ἆρ᾽ ἄξιον τοὺς πολλοὺς ἄρχοντας ὑμᾶς, μιᾷ τῇ ἐκείνου γνώμῃ καὶ τοῖς ὑπ᾽ αὐτοῦ [37] διῳκημένοις ἀντιθεῖναι· πότερον δὲ οὕτως μᾶλλον ἂν κριθείη δικαίως, ὁποτέρῳ γέγονεν εἷς ἀγαθὸς, ἢ ὅτῳ πολλοὶ κακοί; ἀλλ᾽ ἀνδρόνικος μὲν ἀπῆλθεν, εὐφράνας ἡμᾶς τῷ θανάτῳ· ζῇ δὲ κέλσος οὐδὲν μὲν ὑμῖν ἐοικὼς, ἐμῶν δὲ καὶ οὗτος ἔργον ἱδρώτων, ὃς ἄρξαι μὲν ὀρθῶς ἠδυνήθη πολιτῶν, καὶ συγγενῶν καὶ φίλων, οὔτε νόμους παραβὰς τῇ εἰς ἐκείνους χάριτι καὶ, τὸ πάντων σπανιώτατον, μετὰ τῶν δικαίων τὰς φιλίας φυλάξαι· εἰ δ᾽ ἔροιο προσελθών· σὺ δὲ δὴ τίνος [38] ἡμῖν [39] μαθητής; καὶ παρά του τὸ ῥητορεύειν ἔχεις; ἐμὲ, καὶ τὰς παρ᾽ ἐμοὶ διατριβὰς ἀκούσῃς. ὃ γὰρ ἐν μέσαις ἀθήναις εἰπεῖν οὐκ ὤκνησεν, οὐδὲ νῦν ἀποκρύψεται. οὗτοσὶ γὰρ

ἥκε

[33] Thessalorum probrum erat *proditio* et *perfidia*. vt aliquando Normannorum.

[34] φιλόπολις Bav. sed in marg. Vulg. est.

[35] εἰς] sic dedi. ἐ Mor.

[36] κρύψαι Bav.

[37] ὑπ᾽ αὐτοῦ] sic dedi. ὑπ᾽ αὐτοῖς Mor.

[38] τοῦ cum circumflexo, pro τίνος.

[39] ἴσ. ἡμῶν m. Mor.

ἧκε μὲν ἐκεῖσε δόξῃ κιβδήλῳ πειθόμενος, τῆς πείρας δὲ αὐτῷ τὴν δόξαν ἐλεγχούσης. ἐν λυκείῳ τῆς νεότητος παρούσης, τὸ τῆς παροιμίας ἔφη πεπονθέναι, καὶ ἀτεχνῶς ἀφ᾽ ἵππων εἰς ὄνους· ὃ καὶ τὴν ἀθηναίων πόλιν, ἔδακέ τε, καὶ διὰ ψηφισμάτων ἠνάγκασέ με καλεῖν, δεινὸν ἡγουμένους, εἴ τινες λόγοι τῶν παρ᾽ αὐτοῖς βελτίους ἑτέρωθι. ἀφεὶς οὖν τὸ ὡς ἧκεν ἀθήναζε, κέλσος [40], αὐτὸ καθ᾽ αὐτὸ σκοπεῖν, ἣν εἶχε [41] γνώμην ἥκων, ἐξέταζε παῖδας [42] γὰρ ἀκριβῶς τῶν ἡμετέρων εὑρήσεις, καὶ τοῖς προτέροις ἐοικότας, ἀλλ᾽ οὐχὶ τοῖς δευτέροις, ὃ σημεῖον ἂν εἴη τοῦτο, τὰ μὲν δεύτερα αὐτῷ φαῦλα δόξαι, τὰ πρότερα δὲ βελτίω· ψέξεις [43] οὖν ἔτι, καὶ λοιδορήσεις τὰς παρ᾽ ἡμῖν διατριβάς, ὦ πλὴν τοῦ σαυτὸν ἐπαινεῖν, καὶ περὶ τῶν ἄλλων βλασφημεῖν, εἰδὼς οὐδέν. τοιούτων γὰρ λόγων ἐμπέπληκας τὰ χωρία· μόνος πλουτῶ, μόνος δύναμαι λέγειν, ἄρχειν ἐπίσταμαι [44] μόνος, ἀδικοῦμαι τὴν γῆν οἰκῶν· σὺ

[40] quare noli nunc, mi homo, solum hoc spectare, Celsum, eloquentiae quaerendae ergo e patria profectum, Athenas se contulisse, aliisque se doctoribus tradidisse, quorum aliqua mendaci gloria impletus fuerat; non hoc modo specta, tu, quisquis es, qui me carpis, qua mente Celsus Athenas venerit, sed hoc, quae ei mens fuisset, cum illuc esset delatus, et statum literarum, qui Athenis tum esset, cognosset.

[41] εἶχε Bav. et m. Mor. cum γρ. sed in marg. Bav. Vulg. est.

[42] παῖδα. et vlt. ἐοικότα. invenies enim eum filium (h. e. discipulum) nostrum, et primis quidem similem, non autem posterioribus. h. e. referentem dictione sua formam meae institutionis, qua vsus est, antequam Athenas proficisceretur, non autem illius institutionis, quam, a me digressus, Athenis delibauit. τὰ πρότερα est institutio Libanii, τὰ δεύτερα, institutio magistrorum, ad quos a Libanio transiit Celsus.

[43] hic init tertium et postremum eundem huius orationis, seu defensionis, seu invectiuae locum, vt notatorem suum ipse vicissim teterrimis notis compungat.

[44] ἐπίσταμαι μόνος, ἀδικοῦμαι κ᾽ μόνος τὴν γῆν οἰκῶν. solus novi, populos gubernare; iniuria mihi fit in eo, quod solus terra-

σὺ δὲ πλουτεῖς [45] μὲν, κακῶς δὲ εὐπορεῖς, ἐκ τῆς ὠμότητος τῆς περὶ τοὺς τόκους, δι᾽ ὧν πολλὰς οἰκίας ἀνατέτραφας [46], οὐ χήρας οἰκτείρων, οὐκ ὀρφανοὺς ἐλεῶν, οὐχ ὑπὸ [47] δακρύων καμπτόμενος, βοῶν, κεκραγὼς, πώλησον ἀγροὺς, πώλησον ἀνδράποδα, πώλησον πατρῴους τάφους· εἰ δ᾽ οἷόν τε καὶ σαυτόν. τοιαῦτα λέγων ἐκάθητο, καὶ τὸ χρυσίον ἐλάμβανε παρὰ γυναικῶν καὶ παιδαρίων γυμνῶν· εἶθ᾽ οἱ μὲν ἀπῄεσαν προσαιτήσοντες· ὁ δὲ τὸ ποριθὲν οὕτως ἔχων ἀπηλλάττετο, χαίρων, εὐδαίμονα καλῶν αὐτὸν ἐπὶ κέρδεσι πάσης δεινοτέροις πτωχείας· ὑπὲρ τοιούτων τόκων τὴν ἀρχὴν ἀφεὶς, ἣν δεηθεὶς ἔλαβε, πέντε μῆνας προσήδρευεν ὑπάρχῳ καὶ οὐ πρότερον ᾤχετο, πρὶν ἐπόρθησεν οἰκίας ὑπὲρ τὰς τριάκοντα, λῃστὴς ὢν ἀντὶ δανειστοῦ μετρίου. τούτου [48] μὲν γὰρ ἐστι μηδενὸς φείδεσθαι, τοῦ δὲ [49] εἰδέναι τι καὶ χαρίσασθαι· ὁ δὲ γελῶν πρὸς τοὺς δανειζομένους· καὶ προδεικνὺς ἥμερον πρόσωπον, ἐν ταῖς εἰσπράξεσιν ἀγριώτερός ἐστι τοῦ κύκλωπος· μονονοὺ τὰς σάρκας πενομένων ἀποσπῶν. τοιοῦτος ἡμῖν ὁ κροῖσος ἀντὶ τοῦ πακτωλοῦ, τὴν ἀπανθρωπίαν αὐτὸς τὴν αὐτοῦ καρπούμενος. ὕπαρ ὄναρ λογιζόμενος τόκους· ὑπὸ πάντων μισούμενος. ἐν μὲν τοῖς τῶν ἄλλων κακοῖς, φαιδρός· ἐν δὲ τοῖς καλοῖς, περίλυπος. εὖ μὲν πάσχειν ἀξιῶν, τοῖς δὲ εὖ ποιοῦσι πολεμῶν ὡς ἂν ἠδικημένος, δεδιὼς μὴ χάριν ὁμολογήσας, εἰς ἀμοιβῆς ἀνάγκην κατακλεισθῇ· πῶς δ᾽ οὐκ ἔμελλε πλουτεῖν τὰ τῶν φίλων ἀφαιρούμενος καὶ τὰς ἀκαιρίας ἐκεί-

γων

terrarum orbem non incolo. ἐπίσταθαι Mor. sed m. ἴσ. ἐπίσταμαι.

[45] πλουτεῖς μὲν, κακῶς δὲ. dives es, verum id ais, sed malis artibus id consecutus. εὐπορεῖς, ἀλλ᾽ ἐκ τῆς ὠμότητος — abundas opibus, sed ex crudelitate.

[46] ἀνατεράξας Bav. sed Vulg. in marg.

[47] οὐχὶ ῥοῇ Bav. sed in m. οὐχ ὑπό.

[48] τούτου] scil. latronis.

[49] τοῦ δὲ] sed foenerator non plane inhumanus meminerit interdum aliquid remittere, et humanitati condonare.

νων καιροὺς αὐτῷ [50] τῶν κλοπῶν ποιούμενος; ἀλλὰ, νὴ δία, λόγους εἶπε [51], πάνυ γε, τοὺς ἀλλοτρίους· οὕτως ἔγημεν [52] ἐξαπατήσας ἄνδρα λόγων ἐραστὴν, τὸν πατέρα τῆς κόρης· οἶδα καὶ τῶν ἑπτὰ λόγων, οὓς περιφέρεις, τὸν πατέρα· καὶ ὡς ὁ μὲν συνετίθει· σὺ δὲ ὠνοῦ [53], καὶ βιάζῃ [54] ποιητὴς εἶναι δοκεῖν, ὑποκριτὴς γεγονὼς, οὐδὲν ἔχων εἰς ταῦτα [55], πλὴν εὐφωνίας· καὶ τὸ μὲν δὴ νέον ὄντα [56] λόγους, ὥσπερ ἄλλο τι τῶν ὠνίων, ἀγοράζειν, αἰσχρὸν μὲν, ὦ λόγιοι θεοί· πῶς γὰρ οὔ; τ᾽ ἄλλα δ᾽ ἂν [57] καὶ συγγνώμης τύχῃ [58], τὸ δ᾽ ἐν βασιλείοις τρεφόμενον [59] καὶ παρέχοντα βασιλεῖ τὴν αὐτοῦ γλῶτταν εἰς ἐπιστολὰς, πάλιν ὠνεῖσθαι [60] λόγους, πῶς οὐκ ἐσχάτης ἀτιμίας

[50] αὐτῷ] sic dedi. αὐτῶν Mor.

[51] est hypophora. Atqui, ait aliquis amicus aut defensor mei vituperatoris: egit tamen causas, vel habuit orationes. ergo illiteratus non est, quod tu criminaris. respondet. Habuit, sed alienas, quas recitauit, eas alius exarauerat.

[52] οὕτως ἔγημεν] sic recte dat Bav. et m. Mor. hac ratione inuenit vxorem, recitandis orationibus, alienis quidem illis, sed quas pro suis venditabat. pater enim puellae, quam nunc vxorem habet, magni faciebat literas. Quas iactas et circumfers orationes, noui, noui, quis eas scripserit.

[53] σὺ δὲ ἰῶν ὃ — in marg. Bav.

[54] omni contentione id agis, vt pro poëta, h. e. auctore et conditore illarum fabularum habeare, quarum non es nisi histrio.

[55] ταῦτα] artes oratorias, quo loco sunt conscriptio orationum et earundem recitatio.

[56] vt aliquis homo adolescens orationes ab aliquo emat aere suo, quas pro suis recitet, est id quidem turpe, proh dii. quotquot eloquentiae praesidetis.

[57] τἄλλα δ᾽ ἄν.] sic ♀ et Bav. δ᾽ deest Mor.

[58] ἴσ. τύχοι m. Mor.

[59] fuit ergo inimicus ille, cum quo Libanius hac oratione expostulat, commentariensis ab epistolis principis, aut si multum, quaestor. nam quaestorum erat, imperatoris literas praelegere, et item eius literas in senatu recitare.

[60] sic videtur distinguendum: γλῶτταν εἰς ἐπιστολὰς, πάλιν ὠνεῖσθαι, quanquam, vt verum

μίας ἄξιον; ἢ οἴει σύ γε λεληθῆναι τίς ποτ᾽ ἦν, ὁ περὶ τῆς σκευῆς γεγραφὼς [61], ἢ ποιεῖ τὸν ἱππέα τὸν ὑπ᾽ αὐτῇ μαχόμενον ἄτρωτον. οὐχ οὕτως [62] ἐκεῖνος ᾔδει τὰ τοιαῦτα σιγᾷν· ἀλλ᾽ ἔχων τοὺς λόγους [63], τὴν τιμὴν προσεκτήσατο, τὴν φιλοτιμίαν λέγων, οἷς ἠπίςατο· οἱ δὲ ἐκεῖνον μιμούμενοι, πρὸς ἄλλους ἐξελάλουν· καὶ σὺ πολλάκις πρὸς τοὺς τὸ πᾶν εἰδότας, ὡς οὐδὲν ἐγνωκότας, διεξῄεις· ἃ [64] λεγόντων ἐκείνων, εἴπερ ἐτόλμων, ἤκουσας ἄν. τὸ [65] τῆς ἐμῆς ἀκαίρου φιλανθρωπίας· ἴναχός τις τῶν ὑπὸ τῆς τοῦδε περὶ τοὺς τόκους ἀπληςίας ἀπολωλότων, δεόμενος ἐπιεικείας τινὸς τυχεῖν, εἶτα ὀδυνηθεὶς, ἐγνώκει πλείςους ὅσους τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ξένων ἀγείρας ἐν μεγάλῳ θεάτρῳ, κηρύξαι τὸ ἀπόῤῥητον· ἐγὼ δὲ ἐκώλυσα· καὶ νῦν δι᾽ ἐμὲ τὴν παῤῥησίαν ἔχων· εἰ γὰρ ἐγὼ τότε μὴ τὸν ἄνθρωπον ὑπέχον [66], ἐγκεκαλυμμένος, ἂν

οὗτος

rum fatear, illud πάλιν quid ſibi velit, non intelligo. non enim de noua quadam orationum emtione hic agitur, ſed de eadem, quam breuiter ante notarat.

[61] colligitur ex hoc loco, illum oratorem, qui hoſti Libanii orationes, a ſe conſcriptas, vendidit, etiam libellum conſcripſiſſe de armatura equitis illa, quae totum hominem vna cum equo tegit, (κατάφρακτον appellant,) ſed quis ille auctor? ſaepe iraſcor Libanio, ita muliebri ſuae et inſidioſae atque per cuniculos reptanti diſſimulationi ſeruienti, vt hodie ignorandum nobis ſit, quos identidem notet. hoc eſt, ſibi commentari, et intra os, in barbam, muginari, non poſteris ſeruire, non poſteros clara et aperta oratione docere.

[62] οὕτως] vt rem clam haberet.

[63] non modo exemplum primigenium illarum orationum, quas tibi vendiderat, ſeruabat ſibi, ſed etiam τῇ τιμῇ προσεκτήσατο τὴν φιλοτιμίαν, λέγων (ſcil. τὸ γεγονὸς, vel τὴν σὴν ὠνὴν) οἷς ἠπίςατό σοι ἐχθρούς. οἱ δὲ praeter pretium earum, quod a te tulerat, acquiſiuit ſibi quoque gloriam ingenii, eo, quod totam rem aperuit iis, quos tibi infenſos norat.

[64] ἃ] f. σὺ δὲ λεγόντων.

[65] τὸ] ſic dedi. Quod ſi auſi eſſent illi, ea, quae norant, proloqui, iam dudum audiſſes exemplum inſigne meae intempeſtiuae humanitatis τῷ Mor.

[66] f. ἐπέχον.

οὗτος ἔζη τὸν λοιπὸν ἅπαντα βίον, τοῖς οἰκέταις ὑποπεπτωκώς, ἐμοῦ δὴ σεσωκότος αὐτῷ τὴν παῤῥησίαν, ὁ νεανίας οὑτοσὶ κατ᾽ ἐμοῦ καὶ τῶν ἐμῶν ταύτῃ κέχρηται· καὶ φησὶν οὐδένας παρ᾽ ἐμοῦ γεγονέναι ῥήτορας· αὐτὸς δὲ εἶναι σοφώτατος, ὃς εἰς τοσοῦτον ἥκει σκαιότητος, μᾶλλον δὲ μανίας ἄκρας, ὡς οὐδέν φησι χεῖρων εἶναι τοῦ διός· καὶ προσήκειν αὐτῷ, τὸν θεὸν ἀποστῆναι τῆς ἀρχῆς [67] τῶν ὅλων· καὶ ταῦτα τολμῶν, καὶ καταγελώμενος, οὐδὲν μᾶλλον ὁ πεπαιδευμένος παύεται, ἀλλ᾽ ἀεί τι τῶν προτέρων ζητημάτων [68] ἀτοπώτερον, αὐτὸς αὑτὸν οὐκ αἰσθάνεται κωμῳδῶν· ᾧ μέγα γεγένηται κέρδος, τὸ μὴ γενέσθαι τέκνα· διεδείχθη γὰρ ἂν καὶ τέκνα μισῶν, νῦν δὲ οὐκ ὀλίγον λανθάνει κακὸν διὰ τὴν τύχην, ἣ κηδομένη τῶν ἀνθρώπων, ἄπαιδα τὸν ἀλιτήριον ποιεῖ, ῥυομένη τὰς πόλεις πονηροῦ τινος σπέρματος. ὁρᾷς ὡς καλὸν ἐπιλαμβάνεσθαι ῥᾳδίως; σὺ γὰρ, ἐξόν σοι βελτίω τῆς προσηκούσης δόξαν ἔχειν, ἐπὶ σαυτὸν ἄνδρα κινήσας τὴν προσήκουσαν μετείληφας.

[67] ἀρχῆς] sic recte m. Mor. sed in t. εὐχῆς.

[68] f. ζητῶν. aut si ζητημάτων seruatur, deest ἐξευρών. quamquam, quae illa sint ζητήματα, haud assequor.